347

NUMISMATA ÆREA IMPERATORUM, AUGUSTARUM ET CÆSARUM, IN COLONIIS ET MUNICIPIIS

Ex omni modulo percuſſa.

PARS ALTERA.

Auctore IO-FOY-VAILLANT *Bellovaco, Doct. Med. & Seren. Ducis Cenomanenſium Antiquario.*

PARISIIS,

SUMPTIBUS AUCTORIS,

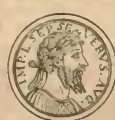
Apud THOMAM MOETTE, in vico *de la Vieille Bouclerie*, ſub ſigno Sancti Alexii.

M. DC. LXXXVIII.

CUM PRIVILEGIO REGIS.

NUMISMATA
IN COLONIIS ET MUNICIPIIS
PERCUSSA.

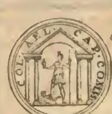
SEPTIMIUS SEVERUS.

LUCIUS Septimius Severus Meſopotamiam ſub Commodo à Parthis occupatam recuperavit : Colonias *Helviam.Ricinam* in Picenum, *Laodiceam* in Syriam, *Niſibim* in Meſopotamiam, *Pataviam* hodie *Paſſavv* in Noricum, *Rheſainam* in Meſopotamiam, TYRUM in Phœniciam deduxit. Heliopolis Phœniciæ, Carthago, Leptis Magna, & Utica Africæ ab eo juris Italici factæ ſunt ; Legiones tres nomine Parthicas conſtituit, primam & tertiam in Meſopotamia, ſecundam in Italia hiemare juſſit.

SEVERI *nummi primæ magnitudinis rari ſunt, ſecundæ & minimæ obvii.*

ÆLIA CAPITOLINA.

IMP. L. SEP. SEVERVS AVG. Caput Sept. Severi laureatum.
COL. AEL. CAP. COMM. *Colonia Ælia Capitolina Commodiana.* Astarte seu Venus tutullato capite stans in templo tetrastylo, dextrâ caput Serapidis, lævâ scipionem, pede fluvio imposito.

Eques Ursatus de Not. Rom. Comment. pag. 97. epigraphen COL. AEL. CAP. COMM. malè *Colonia Ælia Capua Commodiana* interpretatur. Jac. Oiselius tab. 17. num. 4. nummum cum eadem inscriptione perperam ad Hadrianum revocat, & de templo Jovis Capitolini explanat. Com. Mediobarbus pag. 185. illius sententiam sequutus est. P. Harduinus pag. 13. epigraphen nummi mutilam, COL. AEL. COMM. protulit: sed aliud commentum addidit, AEL. MVNIC. COMM. *Ælium Municipium Commodianum*, quasi verò Ælia Capitolina eodem ferè tempore Colonia & Municipium fuerit: posterior quidem nummus, etsi mutilus, ad Municipium Coellutanum Numidiæ pertinet.

Ælia Capitolina Colonia Palæstinæ ab Hadriano deducta, fundatori & adoptivo ejus filio Ant. Pio non modò percussit, sed & M. Aurelio & L. Vero etiam Hadriani jussu adoptatis pariter consecravit: nulli verò Imperat. Commodi Marci filio nobis supersunt, licèt Æliam Coloniam ex Numismatum ipsorum fide *Commodianam* ab ipso dictam noverimus, ob beneficium aliquod in illam ab eo collatum forsan sub ejus imperii finem. Cùm autem Severus post occisum Commodum solus eorum qui Imperatores Romani fuerant acclamat superstes & victor extiterit, Capitolienses præsertim ipsi, quòd se Marci filium & Commodi fratrem asseruisset, nummos percusserunt, Severum lætantes Commodum erga se munificentissimum Principem inter Divos referri jussisse, ut narrat Capitolinus in ejus vita. *Commodum inter Divos referendum censuit, quasi hoc genere se de Senatu posset ulcisci, primusque inter milites Divum Commodum pronuntiavit.* De Astarte seu Venere, & de ejus templo, in Ant. Pio abundè dictum, cujus cultum Capitolienses à Bybliis accepisse retulimus.

Hic nummus secundæ formæ in rariorum serie describendus.

ANTIOCHIA Pisidiæ.

IMP. CAES. L. SEP. SEVERVS. PER. AVG. Caput Severi laureatum.
COL. CAES. ANTIOCH. *Colonia Cæsarea Antiochensis.* Deus Lunus stans cum pileo Phrygio in capite, crescente Lunæ dorso apposito, dextrâ hastam, lævâ Victoriam, pro pedibus gallus gallinaceus.

Antiochenses Pisidiæ hunc nummum in Severi honorem post Pescennium & Albinum devictos percussisse videntur ob Victoriam globo impositam, quam

gerit Lunus ipſorum tutelaris Deus, quaſi Oriente poſt occiſum Peſcennium, & Occidente poſt interfectum Albinum in ejus poteſtate redactis, orbis dominus extiterit, ſeu, ut in nummis inſcribitur PACATOR ORBIS. Antiochiæ Piſidiæ meminit Strabo lib. 12. pag. 569. Τὴν γὰρ Ἀντιόχειαν ἔχων τὴν πρὸς τῇ Πισιδίᾳ. *Cùm enim Antiochiam Piſidiæ conterminam haberet.* In hac urbe Deum Lunum ſummâ veneratione cultum in Antonino Pio diximus, cui comes additur gallus gallinaceus, quòd cùm idem ſit Lunus & Luna, hæc parturientibus favere dicatur, ut & gallum iis adeſſe, facileſque partus efficere narrat Ælianus lib. 5. de varia Hiſt.

Hic nummus majoris formæ inter rariores numerandus.

SEVERVS PIVS AVG. Caput Severi laureatum.

COL ANTIOCHEN. *Colonia Antiochenſis.* Mulier cum calatho in capite ſtolata ſtans, dextrâ pateram, ſiniſtrâ cornucopiæ.

Antiochenſes in nummis Severi Genium urbis ſuæ cum patera ſignare videntur, ut ſacrificia ſe in victoriæ omen perpetraſſe teſtarentur, ipſo in Parthos contendente; nam illi Meſopotamiam occupaverant, dum is Albino bellum intulerat, ut tradit Dio lib. 75. pag. 853. Μετὰ δὲ ταῦτα ὁ Σεβῆρος ἐκστρατεύει ἐπὶ τοὺς Πάρθους· ἀσχολουμένου γὰρ αὐτοῦ ἐς τοὺς ἐμφυλίους πολέμους, ἐκεῖνοι ἀδείας λαβόμενοι, τήν τε Μεσοποταμίαν εἷλον, στρατεύσαντες παμπληθεί. *Poſt hæc bellum intulit Parthis, qui occupato Severo in bellis civilibus, arreptâ licentiâ Meſopotamiam ceperant, magnis copiis conductis.* Mos enim Romanis erat precari Deos ut felix belli eſſet eventus, adſtipulante Livio Dec. 4. lib. 4. *Res divinas facere majoribus hoſtiis juſſerunt in omnibus fanis, precarique quòd Senatus de novo bello in animo haberet, ut ea res Senatui Populoque Romano bene atque feliciter eveniret.* Ideò Genius urbis pateram vas ſacrificiis aptum gerit. Ejus meminit Cicero 6. Verr. *Patera quâ mulieres ad res divinas uterentur.*

Hi nummus minimi moduli obvius eſt & tritus.

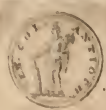

COL. ANTIOCH. *Colonia Antiochenſis.* Mulier ut ſuprà, dextrâ ramum lauri, ſiniſtrâ cornucopiæ.

Iterùm prodit mulier ſtolata; quam Iſim putat Patinus in Indice, ſed Genius Antiochenſis ſub Romanæ fœminæ habitu; ſtola enim honeſtæ Romanæ

matronæ veſtis fuit, quæ uſque ad imos pedes dimiſſa erat, & cujus extremam partem ambibat inſtita aſſuta, quæ erat faſciola quædam ſive limbus: eâ utebantur fœminæ Antiochenſes ut Colonæ. Hæc lauri ramum, ad indicandam Severi de Parthis victoriam, de qua Herodianus in ejus vita p. 529. φυγόντος δὲ τοῦ βασιλέως σὺν ὀλίγοις ἱππεῦσι, τούς τε θησαυροὺς τῶν χρημάτων αὐτοῦ αἱροῦσι, καὶ πάντα τὸν κόσμον καὶ κειμήλια ἁρπάσαντες, ἐπανίασιν· οὕτω μὲν δὴ Σεβῆρος τύχῃ μᾶλλον ἢ γνώμῃ, τῇ κατὰ Παρθυαίων νίκῃ κεκόσμητο. *Tantùm ipſo Rege cum paucis equitibus elapſo, theſauris illius ornatuque omni & ſupellectile potiti, victores regrediuntur. Ita Severus fortunâ magis quàm conſilio Parthicam victoriam adeptus eſt.* Laurus ipſa victoriam apud Scriptores ſignificat : triumphantes enim laureâ coronabantur.

Hic nummus minimæ formæ, à Patino pag. 281. vulgatus, frequens eſt.

GEN. ANTIOCH. *Genio Coloniæ Antiochenſis.* Mulier ut ſuprà, dextrâ temonem, ſiniſtrâ cornucopiæ.

Mulier hæc ſtolata, pro Genio Coloniæ Antiochenſis in ſuperioribus nummis exiſtimata, in hoc tandem Genii nomen præfert : temo autem non ad ſitum urbis denotandum ſignatus eſt; illa enim haud littoralis eſt, totaque Piſidia mediterraneis limitibus undique circumſcribitur, Antiochia verò in colle ſita eſt apud Strabonem pag. 577. Ἡ δ' ἐπὶ λόφου, ἔχουσα ἀποικίαν Ῥωμαίων. *Hæc in colle, & Coloniam habens Romanam.* Genios autem populi & urbes proprios Deos vocabant, in quorum erant moderamine & tutela, unde Prudentius contra Symmachum lib. 2.

Sic urbibus adfert
Hora dieſque ſuum, cùm primùm mœnia ſurgunt,
Aut Fatum aut Genium, cujus moderamine regnent.

Deos illos Commentator erud. P. Chamillard, ἐθνάρχας, πολιούχους θεοὺς ex Juliano appellat, *Gentium rectores, urbiumque curatores Genios.* Feſtus iis dat rerum omnium gerendarum facultatem, ideò forſan Genio temo & cornucopiæ tribuuntur, ad denotandam ejus in terra & mari vim ſeu potentiam.

Hic nummulus inter raros locum habere meretur.

BERYTUS.

SEPT. SEVERVS. AVG. COL. *Colonia.* Caput Severi radiatum.

ANTONINVS CAES. BER. *Berytus.* Caput Caracallæ nudum, ante quod aquila.

In civili bello poſt interfectum Pertinacem Syriæ Legiones Peſcennium Imperatorem proclamarunt, totaque Syria & Phœnicia partibus ejus adhæſerunt: ſed cùm Severus ab Illyricis electus, à Senatu confirmatus, Æmilianum Peſcennii ducem ad Cyzicum deleviſſet, ſeditio diſcordiaque urbes Phœniciæ Syriæque æmulatione quâdam & diſſentione invaſit, inter quas Laodicea Antiochenorum odio & Tyrus Berytiis infenſa, ut tradit Herod. l. 3. p. 518. Λαοδίκεια μὲν κατὰ Συρίαν, Ἀντιοχέων μίσει, κατὰ δὲ Φοινίκην Τύριοι, Βηρυτίων ἔχθει, μαθόντες τε τὸν Νίγρον πεφευγότα, τὰς μὲν τιμὰς ἐκείνου καθαιρεῖν ἐπεχείρησαν, τὸν δὲ Σεβῆρον εὐφήμησαν. *Laodicea quidem in Syria, Antiochenorum odio: Tyros autem in Phœnicia, Berytiis infenſa, quæ nuntiatâ Nigri fugâ, ſublatis illius honoribus, Severo proſperè acclamarunt.* Sed cùm ex Spartiano in vita Caracallæ, Severum filii interventu Antiochenſibus pepercisse docemur; ita hic nummus eundem Berytiis veniam dediſſe teſtis eſt luculentiſſimus, cujus rei ipſi memores Caracallam in eodem nummo cum Severo patre percuſſerunt.

Hic nummus minimi moduli in præſtantiorum ſerie collocandus.

IMP. CAES. L. SEVERVS ET ANTONIN. CAES. Capita Severi laureati & Caracallæ ſine laurea adverſa.

FEL. BER. DECENNALES ANTONIN. COS. III. *Felix Berytus, Decennales Antonini Conſulis tertium.* Aſtarte cum attributis in templo quatuor columnarum coronatur, Victoria columnæ impoſita.

Apud Com. Mediobarbum ex Schedis Sponianis, pro DECENNALES. ANTONINI. AVG. repone ſuperiorem epigraphen.

Berytii in honorem Caracallæ, quòd ejus interventu Severo fuiſſent reconciliati, patrem & filium ex una parte percuſſerunt, ex altera verò in eo ſe vota decennalia pro Caracalla ſuſcepiſſe & ſolviſſe indicantes, ut voces COS. III. denotant. Caracalla autem Tribuniciam poteſtatem agebat decimam, cùm is Conſul III. cum Geta fratre II. factus eſt, ut docent Faſti Capitolini, antequam ipſi in Britanniam cum patre proficiſcerentur. De Aſtarte & ejus templo in Berytiorum nummis ſæpiùs dictum eſt.

Hic nummus ſecundæ & minimæ formæ inter rariores reponendus.

IMP. L. SEPT. SEVERVS. AVG. Caput Sept. Severi laureatum. In aliis capita Severi & Caracallæ adversa.

COL. BER. *Colonia Berytus.* Neptunus ſtans, pede proræ impoſito, dextrâ delphinum, lævâ tridentem.

Dionyſius Afer in Orbis deſcriptione Berytum vocat amœnam, Βηρυτοῦ τ' αἶαν ἐρατεινήν, *Berytique terram amœnam:* quod Ammianus Marcellinus ſuo ævo confirmat, eamque inter celebres Phœniciæ urbes collocat. *In quibus*, ait, *amœnitate celebritateque nominum Tyrus excellit, Sydon & Berytus.* Erat enim in littore Phœniciæ ſita, teſte Scylace in Deſcriptione Syriæ & Phœniciæ, ut & Mela lib. 2. cap. 6. *Et in ora ejus urbes Seleucia, Paltos, Berytus, &c.* Ideò Berytus Neptunum maris Deum pro tutelari Numine venerata eſt; ille forſan iratus, quòd Tryphon Syriæ Tyrannus urbem, ut ex Strabone colligimus, diruiſſet, Tryphonianos milites per maris fluctus in terram irruentes, alios in mare abreptos, alios in locis concavis relictos ſuffocavit: unde Sarpedon Demetrii dux Neptuno ſacrificavit, teſte Athenæo lib. 8. cap. 2. Καὶ οἱ περὶ τὸν Σαρπηδόνα ἀχθέσθεντες τῇ συμφορᾷ, ἐπελθόντες, τοῖς μὲν τῶν πολεμίων σώμασιν ἐφείσαντο, ἰχθύων τε ἀφθονίαν ἀπηνέγκαντο, καὶ ἔθυσαν ΠΟΣΕΙΔΩΝΙ ΤΡΟΠΑΙΩ πρὸς τοῖς προαστείοις τῆς πόλεως. *Quam Tryphonis calamitatem Sarpedon cùm intellexiſſet, eò celeriter reverſus, hoſtium quidem corporibus pepercit, piſces verò abundè multos collegit, & ante ſuburbium oppidi* AVERSORI NEPTVNO *ſacrificavit.* De ejus Tridente, & Delphino ipſi dicato, dictum eſt.

Vterque nummus minimi moduli, prior obvius eſt, poſterior rariſſimus.

CARRHÆ.

CΕΠ. CΕΟΥΗΡΟC. CΕ. Caput Severi laureatum.

ΚΟΛ. ΚΑΡΡ. Κολωνία Καῤῥηνῶν. *Colonia Carrhenorum.* Creſcens Lunæ cippo impoſitus, ante quod caput turritum.

Carrhæ, urbs Meſopotamiæ ad Chaboram fluvium, de qua in M. Aurelio, L. Vero & Commodo diximus, à divis Fratribus Colonia facta, nummos Severo dedicaſſe videtur, cùm ille in Meſopotamiam venit contra Vologæſem Parthorum Regem; ſed ut ait Xiphilinus in Epiſt. Dionis. Τοῖς δ'

Παρθῶν οὐ μενόντων αὐτόν, ἀλλ' οἴκοι ἀναχωρησάντων. *Parthi adventu Severi minimè expectato, domum ſunt reverſi.* Severus Seleuciam & Babylonem cepit, Cteſiphontem diripiendam dedit militibus: ſed induciis cum Vologæſe Rege conſtitutis, Imperator receſſit, & poſt Atram Barſemii Regis urbem fruſtrà tentatam, in Palæſtinam contendit. Carrheni creſcentem Lunæ in nummo ſignarunt, & ex adverſo caput turritum, ut ſingularem ſuam erga Deum Lunum & urbis Genium tutelare Numen venerationem indicarent.

Hic nummus infimæ molis inter raros recenſendus.

CΕΠ. CΕΟΥΗΡΟC. ΙΟΥ. ΔΟΜΝΑ. Capita Sept. Severi & Juliæ ejus uxoris adverſa.

ΚΟΛ. ΚΑΡΡΗΝ. Κολωνίας Καρρηνῶν. *Coloniæ Carrhenorum.* Caput Caracallæ, ex adverſo creſcens Lunæ in quo aſtrum.

Carrheni in hoc nummo imperialem familiam ſignarunt, in rei fortè memoriam quòd Severus in Meſopotamiam contra Parthorum Regem profectus, unà cum Julia uxore & Caracalla filio in urbem ſuam venerit; vel forſan Caracalla in averſa parte ſignatus eſt, quòd milites illum ob Parthicam victoriam Imperii participem appellarint, ut Spartianus innuit in vita Severi *Æſtate igitur jam exeunte Parthiam ingreſſus, Cteſiphontem pulſo Rege pervenit & cepit... & Parthicum nomen meruit. Ob hoc etiam filium ejus Baſſianum Antoninum, qui Cæſar appellatus jam fuerat, annum decimum-tertium agentem, participem Imperii dixerunt milites.* Creſcens Lunæ cum aſtro ad Dei Luni cultum, de quo in M. Aurelio & Vero dictum eſt, ſpectat.

Hic nummus minimi moduli rariſſimus eſt.

CASSANDRIA.

IMP. L. SEP. SEVER. Caput Severi laureatum.

COL. I. AVG. CASS. in aliis C. IVL. AV. CASSAN. *Colonia Julia Auguſta Caſſandrenſis.* Caput Jovis Ammonis.

Caſſandria urbs eſt Macedoniæ, de qua Livius Dec. 5. lib. 4. *Condita eſt à Caſſandro Rege in ipſis faucibus quæ Pallenenſem agrum cæteræ Macedoniæ jungunt, hinc Toronaico, hinc Macedonico ſepta mari. Eminet namque in altum lingua in qua ſita eſt.* Opportunus itaque ſitus in cauſa forſan fuit, cur Julius Cæſar urbem conſtituerit Coloniam, & Auguſtus eam novis iterum frequentarit Colonis, unde illi *Juliæ* & *Auguſtæ* nomina. Hæc Severo nummos cuſiſſe videtur ad obſequium ipſi in bello civili indicandum: nam ille in provincias proximas milites miſerat, ne eas Peſcennius invaderet, teſte Lampridio in Severi vita. *Miſerat ſanè Legionem quæ Græciam Thraciamque præriperet, ne eas Peſcennius occuparet: ſed jam Byzantium Niger tenebat.* De Jovis Ammonis in Caſſandrenſi Colonia cultu vide Claudii & Neronis nummos.

Hic nummus minutus pro raro notandus.

CORINTHUS.

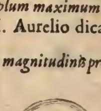

L. SEPT. SEV. PERT. AVG. IMP. III. Caput Severi laureatum.

C. L. I. COR. *Colonia Laus Julia Corinthus.* Hercules, ſiniſtrâ axillâ clavæ impoſitâ.

In civili bello Severi contra Peſcennium, Græcia prioris partibus adhæſit, Corinthuſque nummos ipſi dedicavit, & hunc præcipuè cum titulo Imperatoris tertium, quem exercitu Peſcennii in Bithynia deleto reportavit. Corinthii inter plurimos quos venerarentur Deos, Herculem in averſa parte ſignaſſe videntur, Severo blandientes, quòd ille eum præcipuè coleret, cujus teſtes ſunt illius nummi S. C. percuſſi, in quibus hæc epigraphe, DIIS AVSPICIBVS, cum Hercule & Baccho, quod confirmat Xiphilinus in Epiſt. Dion. in ejus vita pag. 424. Καὶ πολλὰ μὲν ᾠκοδόμησεν ἐκ καινῆς, πολλὰ δὲ καὶ ἐπεσκεύασε· ὅς γε καὶ τῷ Διονύσῳ καὶ τῷ Ἡρακλεῖ νεὼν ὑπερμεγέθη ᾠκοδόμησεν. *Nova ædificia exſtruxit, vetera reſtituit: quippe Baccho & Herculi templum maximum ædificavit.* Vide quæ de Neptuno in Corinthiorum nummis M. Aurelio dicatis diximus.

Hic nummus ſecundæ & minimæ magnitudinis pro raro habendus.

C. L. I.

C. L. I. COR. *Colonia Laus Julia Corinthus.* Bellerophon decertans contra Chmæram.

Cicero pro Lege Manilia Corinthum *totius Græciæ lumen* appellat, cujus ſitum deſcribit in Lege Agrar. ad Pop. *Erat enim poſita in anguſtiis atque in faucibus Græciæ, ſic ut terra clauſtra locorum teneret, & duo maria maximè navigationi diverſa penè conjungeret cum pertenui diſcrimine ſepararentur.* Opportunus loci ſitus urbem in eo jam Moyſis circa tempora condendi occaſionem dedit, ut liquet ex Euſebio in Chron. *Corinthus condita eſt, quæ priùs Ephira vocabatur,* anno M. 2486. ante Chriſt. 1517. ab Ephyro Myrmecis uxoris Epimethei filio, ut Stephano videtur: ſed Euſtathius ad Iliad. B. pag. 290. aliter ſentit. Ἐκαλεῖτο δέ φασι ἡ Κόρινθος ποτὲ καὶ Ἔφυρα ἀπὸ Ἐφύρης τινος ἡρωΐνης. *Vocatur verò, inquiunt, Corinthus, quæ & Ephyra ab Ephyra quadam Heroina.* Illam Pauſanias Oceani filiam vocat, urbs tandem *Ephyra* à Corintho Marathonis filio *Corinthi* nomen habuit. Corintho autem ſine liberis mortuo, Corinthus Siſypho Æoli filio ceſſit, cujus nepos Bellerophontes ob egregia belli facinora à Corinthiis pro Deo habitus eſt, in cujus memoriam poſt tot ſæcula illum contra Chimæram certantem in nummis ſignarunt, ſi quidem ille an. M. 2660. ante Chr. 1343. florebat, ut tradit Simſonius in Chron. part. 2. De Chimæra abundè dictum eſt.

Hic nummus ſecundæ & minimæ formæ obvius eſt.

L. SEVER. AVG. IMP. VIII. Caput Severi laureatum.
C. L. I. COR. *Colonia Laus Julia Corinthus.* Puer nudus Delphino ſubſtratus, prope arborem.

Corinthii plurimos nummos Severo dedicarunt cum titulo Imperatoris III. ipſi ob Peſcennii exercitum in Bithynia profligatum delato: hunc verò nummum cum IMP. VIII. ob expugnatum Byzantium percuſſerunt, quod ejus facti fama longè citiùs ad ipſos quàm aliorum belli facinorum ab Imperatore editorum pervenerit. Cùm de Melicerta ſæpiùs dictum ſit, ipſius etymon examinandum liceat. Ino mater ejus, Cadmi filia, Agenoris Tyri Regis neptis, Herculis patrui Numinis cognomentum filio indidiſſe videtur, Tyrius ille Hercules Phœnicum linguâ Μελκαρθος vocabatur, ut docet Euſebius Præp. lib. 1. *Melcarthus, eſt Melec Cartha, rex urbis.* Quod magnus haberetur Patronus civitatis ipſorum & tutelaris Deus.

Hic nummus ſecundi & minimi moduli, à Patino vulgatus pag. 282. non obvius eſt.

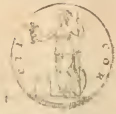

L. SEPT. SEV. PERT. AVG. IMP. III. Caput Severi laureatum.

C. L. I. COR. *Colonia Laus Julia Corinthus.* Templum rotundum à latere cum Delphino in corona, ante quod taurus & arbor.

Templum illud rotundum Melicertæ eſt, jam ejus figura in M Aurelii nummis vulgata eſt, in cujus medio ipſe Delphino ſubſtratus exhibebatur; arbor illa videtur eſſe pinus, ſub qua Melicertæ corpus ad maris littus inventum eſt; taurus ad ſacrificium in hoc templo perpetrandum ſpectat, fortaſſe ob ludos Iſthmicos in Melicertæ honorem hoc anno celebratos, quos Siſyphum Corinthi Regem in nepotis memoriam inſtituiſſe narrat Pauſanias lib. 2. Glaucus Siſyphi F. in patruelis honorem illos continuavit, ſi quidem apud Clementem notat vetus Chronologus. A raptu Ganymedis ad expeditionem Perſæi. Ὅτι καὶ Γλαῦκος ἐπὶ Μελικέρτῃ τὰ Ἴσθμια ἔθηκεν. Anni ſunt quindecim, imò Corintho à Romanis excisâ ludi non intermiſſi ſunt, ſed Sicyoniis, quibus majorem agri partem conceſſerat Mummius, eorum cura commiſſa eſt. Verùm hæc urbs à D. Cæſare reſtaurata, eademque Colonia facta, priſtino ludorum honore inſignita, ut tradit Pauſanias in Corinth. p. 88. Ὁ δὲ Ἰσθμικὸς ἀγὼν οὐδὲ ἀναστάντων ὑπὸ Μεμμίου Κορινθίων ἐξέλιπεν. Ἀλλ' ὅσον μὲν χρόνον ἠρήμωτο ἡ πόλις, Σικυωνίοις ἄγειν ἐπιτέτραπτο τὰ Ἴσθμια· οἰκισθείσης δὲ αὖθις, εἰς τοὺς νῦν οἰκήτορας περιῆλθεν ἡ τιμή. *Iſthmici ludi ne excisâ quidem à Mummio Corintho, intermiſſi ſunt: ſed etiam in ipſa urbis vaſtitate, ut eos faciundos curarent, datum negotium fuit Sicyoniis. Reſtitutâ Corintho, ad eos qui nunc ſunt inquilinos priſtinus honos rediit.*

Hic nummus mediæ magnitudinis, à Patino vulgatus pag. 282. in rariorum ſerie ſcribendus.

C. L. I. COR. *Colonia Laus Julia Corinthus.* Minerva ſtans, dextrâ Victoriam, lævâ haſtam, pro pedibus hinc noctua, in aliis ara, inde clypeus.

Minerva ſummo honore Corinthi culta fuit, ſi quidem in foro ejus ſtatua poſita erat, & templum in via quæ ab Iſthmo Cenchreas ducit exſtructum, in quo ſignum ejus pervetus ligneum. De ſtatua quæ in foro conſpiciebatur audias Pauſaniam lib. 2. p. 89. Ἐν μέσῳ δὲ τῆς ἀγορᾶς ἐστιν Ἀθηνᾶ χαλκῆ, τῷ βάθρῳ δὲ αὐτῆς ἔστι Μουσῶν ἀγάλματα ἐπειργασμένα. *In medio foro eſt Minerva ex ære, in cujus baſi*

Musæ inscalptæ sunt. Minerva in primis Pallas dicta est variis de causis, inter quas, ἀπὸ τοῦ πάλλειν τὸ δόρυ, à vibranda & concutienda hasta, ideò Bellatrix à Silio lib 3. dicitur.

Hinc qui stagna colunt Tritonidos alta paludis
Qua virgo (ut fama est) Bellatrix edita lympha.

Corinthii ipsi Victoriæ signum in manu posuerunt, Severo gratulantes ob victoriam de Pescennii duce relatam, propter quam nummus Severum indicat Imperatorem tertiò fuisse proclamatum.

Hic nummus secundi moduli pro raro notandus.

C. L. I. COR. *Colonia Laus Julia Corinthus.* Mulier stans, altero pede supra petram, altero suspenso, dextrâ puerulum brachia extendentem, & non Victoriam ut putat Com. Mediobarbus pag. 280. in imo Delphin.

Mulier ista Ino est, Cadmi & Hermonis filia, Athamantis Thebarum Regis uxor, Dea à Græcis habita, de qua Ovid. 4. Metam.

Hermione & Cadmo generata parentibus Ino:
Cui conjux Athamas, Dea fingitur inde marina.

Hæc cùm mariti furorem fugeret, accepto minore filio Melicerta se præcipitem in mare è Moluride saxo egit: Delphinus filium dorso impositum in Isthmum transtulit, Deorum miseratione illa in Deam marinam mutata est, quam Leucotheam Græci, Matutam verò Latini vocant; Melicerta autem Palæmon, quem Portunum dicunt, nominatus est, de quibus Pausanias in Atticis sub finem pag. 83: Λόγοι δὲ εἰσιν ἐς τὰς πέτρας αἳ κατὰ τὸ στενὸν τῆς ὁδοῦ μάλιστα ἀνέχουσιν, ἐς μὲν τὴν Μολουρίδα ὡς ἀπὸ ταύτης αὑτὴν ἐς θάλασσαν Ἰνὼ ῥίψαι. *De saxis verò quæ in viæ angustiis eminent, fabula prodita est ejusmodi. Ino se cum Melicerta natu minore filio, de saxo, quam Moluridem petram appellant, in mare præcipitem dedisse.* Ino supra Moluridem petram pede uno consistit, Melicerta perterritus extendit manus versus matrem: Delphin in imo paratus ad eum recipiendum.

Hic nummus mediæ formæ, à Patino pag. 282. vulgatus, inter rarissimos collocandus.

C. L. I. COR. *Colonia Laus Julia Corinthus.* Mulier ſeminuda inſidens rupibus, quibus lævâ innititur, dextrâ poculum gerit.

Figuram hanc ſeminudam, ob urceum quem illa gerit, P. Harduinus pag. 126. Bacchum eſſe putat, cujus duo ipſius ſimulacra, alterum nomine Λύσιον & Βακχεῖον, alterum in foro fuiſſe narrat Pauſanias; ſed figura rupibus inſidens, ad Acrocorinthum ſpectare videtur, ideò Nympham Pirenen ſuſpicamur: cùm enim illa filium Cenchriam lugeret, quem Diana per imprudentiam occiderat, tantam profudiſſe lacrymarum vim fertur, ut in fontem ſui nominis converſa fuerit. Fons ille in Acrocorintho à tergo Veneris delubri eſt, de quo Pauſanias l. 2. p. 93. Ηκουσα δὲ ἤδη τὴν Πειρήνην φασκόντων εἶναι ταύτην, καὶ τὸ ὕδωρ αὐτόθεν ὑπορρεῖν ἐν τῇ πόλει. *Audivi etiam qui dicerent eum fontem Pirenen eſſe, & aquam ex eo in oppidum defluere.* Quamobrem nummus Pirenen Nympham cum poculo Acrocorintho inſidentem exhibet, cujus iconem vide rurſus infrà in Plautilla.

Hic nummus minimi moduli inter præſtantiores numerandus.

IMP. L. SEP. SEVERVS. AVG. Caput Severi laureatum.

C. L. I. COR. *Colonia Laus Julia Corinthus.* Bigæ aurigante Victoria, ſiniſtrâ flagrum.

Victoria in bigis cum palma à Corinthiis percuſſa, non ad Severi de hoſtibus victorias, ſed ad præmium de bigis in agone Capitolino à Caracalla ſuo & patris nomine relatum ſpectat. Severus agonem Capitolinum an. U. C. 958. Caracallâ & Getâ Coſſ. celebravit, Mediobarbus hunc vigeſimum-nonum à Nerone qui id ludicrum an. U. C. 813. inſtituit, fuiſſe refert. Bigarum curſum his in ludis Olymp. 93. receptum narrat Diodorus l. 13. p. 370. Προσετέθη δὲ καὶ Συνωρὶς κατὰ τὴν Ὀλυμπιάδα. *Hac Olympiade Synoris (equorum duorum jugum dixeris) inſuper adjecta fuit.* Corinthii Severo gratulantes quòd hi ludi ad Græcorum imitationem celebrarentur, ſeu quòd Caracalla ejus filius victor ex iis receſſiſſet, nummum ſimilem Romanis ex omni metallo cum hoc typo & epigraphe VICTORIAE AVGG. ſignatis percuſſerunt.

Hic nummus mediæ magnitudinis pro raro & conſpicuo habendus.

DIVM

IMP. L. SEPT. SEVERVS. AVG. Caput Severi laureatum.

COL. IVL. DIENSIS. D. D. *Colonia Julia Dienſis, Decreto Decurionum.* Jupiter ſtans, dextrâ pateram, lævâ haſtam, in imo prora navis: in aliis aquila.

Dium, urbs eſt Macedoniæ littoralis in Pieria regione, de qua Livius Dec. 5. l. 3. *Ipſe Dium urbem ingreſſus, ſicut non magnam, ita exornatam publicis locis & multitudine ſtatuarum, munitamque egregiè.* Dienſes Severo nummos obſequium ſuum teſtantes dicarunt: nam ille Legionem in Macedoniam & Græciam ne has provincias occuparet Peſcennius, miſerat. Dium Coloniam à Julio conſtitutam, & ab Auguſto Colonis iterum frequentatam in Antonino Pio diximus: unde in quibuſdam ejus nummis *Juliæ* & *Auguſtæ* nomina, ſed in hoc *Juliæ* tantùm appellationem ad antiquitatem indicandam præfert. Jupiter cultum ſuum in hac urbe denotat, quod innuere videtur Stephanus, qui certamen Olympiacum in eo celebrare ſolitum tradit. Δῖον πόλις Μακεδονίας ἔνθα τὸν Ὀλυμπιακὸν ἀγῶνα ἐτέλουν. *Dium urbs Macedoniæ, ubi Olympiacum celebrabant certamen.* Magna quidem ab Hercule Piſæ circa Olympiam Eleæ regionis urbem, minora verò Dio celebrabantur ab Archelao Rege inſtituta, quod nos docet Demoſthenis Scholiaſtes ad Orat. περὶ παραπρεσβείας, his verbis. Τὰ Ὀλύμπια δὲ πρῶτος Ἀρχέλαος ἐν Δίῳ τῆς Μακεδονίας κατέδειξεν, ἦγεν δὲ ἐπ' ἐννέα, ὥς φησιν, ἡμέρας ἰσαρίθμους ταῖς Μούσαις. Olympici autem ludi Jovi erant dicati. Prora navis urbis ſitum ad maris littus arguit.

Hic nummus minimæ formæ inter raros adſcribitur.

IMP. CA. SEP. SEVERVM PE. AVG. Caput Severi laureatum.

COL. IVL. DIENSIS. D. D. *Colonia Julia Dienſis, Decreto Decurionum.* Jupiter in templo diſtylo, dextrâ fulmen.

Dienſes Jovem in ſuperiori nummo ſignarunt, eundem in templo exhibent, cùm autem Dio celebrarentur Olympia certamina. Jovis fanum extra urbem extructum erat, cujus Livius Dec. 5. lib. 3. meminit. *Secundis caſtris pervenit ad Dium, metarique ſub ipſo templo, ne quid ſacro in loco violaretur, juſſit;* cùm paulò antè dixiſſet, *Partem planiciæ aut Jovis templum, aut oppidum tenet.* Polybius Scopam Ætolorum ducem hoc templum ſpoliaſſe narrat Hiſt. lib. 4. pag. 326. Ποιούμενος τὴν πορείαν ὡς ἐπὶ τὸ Δῖον· ἐκλειπόντων δὲ τῶν κατοικούντων τὸν τόπον εἰσελθὼν, τὰ τείχη κατέσκαψε καὶ τὰς οἰκίας, καὶ τὸ γυμνάσιον· πρὸς δὲ τούτοις ἐνέπρησε τὰς στοὰς τὰς περὶ τὸ τέμενος, καὶ τὰ λοιπὰ διέφθειρε τῶν ἀναθημάτων, ὅσα πρὸς κόσμον, ἢ χρείαν ὑπῆρχε τοῖς εἰς τὰς πανηγύρεις συμπορευομένοις. *Dium iter avertit: urbemque ab incolis derelictam ingreſſus, muros ac parietes ſolo æquavit, porticus ad hæc circa fanum incendit, quæ vel ornatus cauſâ eo loci poſita erant, vel ad uſus eorum qui ad ſolennium celebrationem undique illuc ſoliti convenire.* Jupiter fulmen pro ſymbolo gerit,

unde dictus Altitonans apud Nævium, à quo desumpsit Virgilius.

Panditur intereà domus Altitonantis Olympi.

Hic nummus minimæ formæ, apud celeberrimum Antiquarium Josephum Magnavacca Bononiensem singulari amicitiâ mihi conjunctum, inter rarissimos asservandus.

IMP. L. SEP. SEVERVS. AVG. Caput Severi laureatum.

COL. IVL. DIENSIS. D.D. *Colonia Julia Diensis, Decreto Decurionum.* Minerva galeata stans, dextrâ pateram, lævâ hastam.

Jam signata est Minerva in Diensium nummis Antonino Pio dicatis, quam Alcidam à Macedonibus cognominatam diximus. Pausanias Dienses Apollinis signum Delphis dicasse refert in Phocicis p. 633. Ἀνέθεσαν καὶ Μακεδόνων οἱ ὑπὸ τῇ Πιερίᾳ πόλιν Δῖον οἰκοῦντες ... Μακεδόνες δὲ οἱ ἐν Δίῳ τὸν Ἀπόλλωνα ὅς εἰλημμένος ἐστὶ τῆς ἐλάφου. *Dedicarunt & Macedones qui sub Pieria Dion urbem incolunt .... Diatæ verò Apollinem cervam prensantem.* Polybius Perseum Gentii Regis Legatos ad fœdus contra Romanos ineundum missos apud Dium recepisse tradit Excerpt. Leg. 85. Ὁ δὲ Περσεὺς παραγενομένων εἰς τὴν Μακεδονίαν τῶν πρεσβευτῶν παρὰ τοῦ Γεντίου ... μετὰ πάντων τῶν ἱππέων, ἀπήντα τοῖς προειρημένοις εἰς τὸ Δῖον. *Perseus verò venientibus in Macedoniam Legatis Gentii ... cum omni equitatu profectus, ad Dium occurrit.* Urbs erat enim Macedoniæ percelebris. Minerva galeata est, & hastam gerit, quia bellatrix fuisse dicitur, de qua Diodorus lib. pag. 142. Ζηλῶσαι δὲ καὶ τὰ κατὰ τὸν πόλεμον, ἀλκῇ καὶ ῥώμῃ διαφέρουσαν. *Cumque animi & corporis robore præstaret, rebus etiam bellicis operam navasse.* Illa pateram gerit ob sacrificia ipsi pro Severo perpetrata.

Hic nummus minuti moduli pro raro censendus.

HELIOPOLIS.

IMP. L. SEPT. SEVERVS. AVG. Caput Severi laureatum.

COL. HEL. *Colonia Heliopolis* vel *Heliopolitana.* Caput muliebre velatum & turritum, pone quod lauri ramus, in aliis cornucopiæ.

Heliopolis urbs gemina, una Ægypti, altera Phœniciæ, ad quam pertinet nummus, ut in Hadriano diximus, & non ad Ægyptiacam, ut Onuphyrio placet

in Remp. Rom. Comm. lib. 3. & Triſtano tom. 2. pag. 105. In Ægypto enim nulla fuit Romanorum Colonia : hæc à Julio deducta eſt, & non à Sept. Severo, ut Holſtenius in Stephan. pag. 129. & alii putant ob Ulpiani verba lib. 1. de Cenſibus. *Eſt & Heliopolitana, quæ à Divo Severo per belli civilis occaſionem, Italicæ Coloniæ Rempublicam accepit.* Quæ de Colonia deducta non intelligenda, ſi quidem *Juliæ* & *Auguſtæ*, & non *Septimiæ* nomina præfert ; ſed de jure Italico ipſi à Severo conceſſo, ut Paulus lib. 2. de Cenſibus, jus idem Carthagini & Lepti Coloniis, & Uticæ Municipio ab eodem conceſſum tradit. *In Africa, Carthago, Utica & Leptis Magna à Divis Severo & Antonino juris Italici factæ ſunt.* Cùm Ulpianus tradit Heliopolitanam Coloniam per belli civilis occaſionem hanc immunitatem accepiſſe, ſciendum eſt Syriæ & Phœniciæ urbes, quæ Peſcennii partibus favebant poſt Æmiliani exercitum in Bithynia deletum, ſeditiones inter ſe agitaſſe, inter quas apud Herodianum Laodicea & Tyrus Severo acclamarunt, Heliopolis earum exemplum ſequuta ex Ulpiano videtur, ob id illæ Coloniæ deductæ, hæc jam conſtituta jus Italicum obtinuit, ipſis à Severo conceſſum, ut innuit idem Ulpianus loco laudato. Caput turritum, urbium illuſtrium inſigne, imò vulgare Syriæ, Phœniciæ & Meſopotamiæ ſymbolum. De lauro & cornucopiæ in Caracalla dicturi.

Hic nummus minimi moduli non obvius eſt.

COL. HEL. *Colonia Heliopolis* vel *Heliopolitana.* Duæ aquilæ legionariæ in laurea.

Aquilam legionariam in Coloniarum nummis ſignari ad originem ex cujuſdam Legionis Veteranis indicandam, ſuprà paſſim diximus ; imò quando duæ aquilæ exhibentur, Colonos ex duarum Legionum militibus tranſmiſſos arguunt, quod in Heliopolitana Colonia factum penitùs ignoraremus, niſi rariſſimi ejus ſuperſtites nummi nos Quintæ Macedonicæ & Octavæ Auguſtæ Veteranos in eam deductos docerent, ut in Philippo patre uberiùs videbimus. Coloniæ autem & urbes de antiquitate inter ſe plurimùm gloriabantur, & in nummis ſæpe quæ ad illam ſpectarent conſignarunt. Heliopolis hæc juxta Libanum montem ſita eſt, ut tradit Anonymus quem vulgavit Gothofredus in Exegeſi totius Mundi §. 10. Ἡλιόπολις, ἣ πλησιάζει τῷ Λιβάνῳ ὄρει. *Heliopolis quæ propinqua eſt Libano monti.* Ex quo loco colligitur cur Libaniſiæ dicatur ab auctore Chronici Alexandrini ; cui perperam Holſtenius in Steph. pag. 129. Caracallæ cum viro equum ducente tribuit, in quo ſcripſit ΗΛΙΟΠ. ΠΡΟϹ ΛΙΒΑΝΟΝ. pro ΛΑΟΔΙΚ. ΠΡΟϹ ΛΙΒΑΝΩ. Holſtenium ſequutus eſt P. Harduinus pag. 192. qui eundem Caracallæ profert cum hac epigraphe, ΗΛΙΟΠΟΛΙϹ ΠΡΟϹ ΛΙΒΑΝΟΝ, & alterum adjicit, ΗΛΙΟΠΟΛΙϹ ΕΝ ΛΙΒΑΝΩ, cum his verbis *Alius quem vidimus ;* ſed hallucinatur Erud. P. Græci Coloniæ Heliopoli ad Libanum nummi haud conveniunt,

ſed illi ad Laodiceam Cælesyriæ ad Libanum, quæ Cabioſa dicitur, pertinent, ut ipſe P. Harduinus pag. 285. agnoſcit, dum eundem Caracallæ nummum cum hac epigraphe in Cimelio Regio, ΛΑΟΔΙΚΕΩΝ ΠΡΟϹ ΛΙΒΑΝΩ, recenſet, quem ſuprà Heliopoli ad Libanum tribuit.

Hic nummus tertiæ magnitudinis nec rarus nec obvius eſt.

IMP. L. SEPT. SEV. PERT. AVG. Caput Severi laureatum.
COL. HEL. I. O. M. H. *Colonia Heliopolit. Jovi Optimo Maximo Heliopolitano.* Templum decem columnis ſuffultum.

Templum illud dicatum eſt Jovi, qui à Colonis urbis Heliopolis, Heliopolitanus dictus eſt, ut Romæ vocarunt Romani Capitolinum, quem Optimum Maximum appellabant teſte Cicerone de Natura Deorum. *Quo circa te, Capitoline, quem propter beneficia P. Rom.* OPTIMUM, *propter vim* MAXIMUM *nominant.* Pontifices ex numero civium electi Romanorum, etiamſi Deorum cultum in Colonias in quas deducebantur, deferebant, ſacra etiam urbium in quibus erant collocati, ſequebantur. Hoc templum Jovi Optimo Maximo Helvio in Colonia Helvia Piceni erectum refert Patinus, quem ſequuti ſunt Cuperus pag. 208. & Mediobarbus pag. 28. quod ad Heliopolim Cælesyriæ pertinere jam notavit P. Harduinus pag. 191.

Hic nummus ſecundæ magnitudinis, à Patino vulgatus pag. 281. pro raro habendus.

DIVO SEVERO. Caput Severi laureatum.
COL. HEL. I. O. M. H. *Colonia Heliopolis Jovi, Optimo Maximo Heliopolitano.* Templum decem columnarum cum gradibus à latere.

Idem eſſe Jovis templum à latere cælatum, eadem Jovis Optimi Maximi Heliopolitani epigraphe, & idem columnarum in fronte numerus demonſtrant. Triſtanus tom. 2. pag. 167. fanum illud Helvio Pertinaci in Helvia Piceni Colonia unà & Sept. Severo poſt ejus mortem quem, vocatum Jovem Optimum Maximum Helvianum contendit, conſecratum perperam tradit. Heliopolitani

litani Cælesyriæ beneficiis Severi devincti, qui iis jus Italicum, ut diximus, concesserat, memores, nummos cum Jovis Optimi Maximi Heliopolitani nomine ad instar Capitolini dedicarunt : sed an hunc cui inscriptum est DIVO SEVERO, in consecrationis ejus memoriam illi percusserint, dubium aliquod movere potest corona capitis laurea, nisi forsan pro radiata, hæc invicto Imperatori in æternum concessa sit.

Hic nummus secundi moduli, à Tristano tom. 1. pag. 106. vulgatus, inter rariores numerandus.

PATRÆ.

IMP. C. L. SE. SEVERVS PIVS. Caput Severi laureatum.

COL. A. A. PATR. *Colonia Augusta Aroe Patrensis.* Neptunus stans, pede dextro basi columnæ imposito, dextrâ Victoriam, lævâ tridentem.

Patrenses, de quibus passim dictum est, nummos suos victori Severo obtulerunt; Neptunus enim Victoriam dextrâ gerit in memoriam illius quam de Parthis retulit, si conjecturæ locus, ob *Pii* titulum quem usurpasse videtur in Tribunicia potestate VIII. relicto *Pertinacis* nomine, de quo Capitolinus in ejus vita. *Se quoque Pertinacem vocari jussit, quamvis posteà id nomen aboleri voluerit, querimoniâ amicorum.* In Neptuni honorem templum Patris ædificatum cum ejus signo narrat Pausanias in Achaicis. Πρὸς δὲ λιμένι Ποσειδῶνός τε ναὸς καὶ ἄγαλμά ἐστιν ὀρθὸν λίθου. *Proximè ad portum Neptuni ædes est, cum signo marmoreo, cujus rectus est status.* Tridens; Neptuni peculiare est sceptrum.

Hic nummus secundæ magnitudinis pro raro numerandus.

COL. A. A. PATR. *Colonia Augusta Aroe Patrensis.* Figura militaris stans, & altera muliebris sedens, utraque pateram super aram tenet.

Figura illa militaris videtur esse Severus ; hæc muliebris, urbs, sub Genii figura; ille stans ut Mortalis, hæc sedens ut Dea; ille pateram tenet ipsi sacrificans, hæc quoque alteram gerit, ut sacrificium sibi gratum denotet. Severus imperatorio & militari habitu ad bellum proficiscens sacrificat; sacra enim

tum ut Imperator, tum ut Pontifex Maximus facere poterat. Sacrificari velato capite cœptum narrant ex Ænea. Cùm ille sacrificium in littore ageret, traditur fortè advertisse Argivam classem in qua Ulysses erat: cùmque vereretur ne ab hoste cognitus periculum subiret, itemque rem divinam interrumpere summum nefas duceret, caput velamento obduxisse, atque ita pleno ritu sacra perfecisse: inde posteris traditum morem ita sacrificandi.

Hic nummus secundæ magnitudinis, inter raros computandus.

COL. A.A. PATR. *Colonia Augusta Aroe Patrensis.* Caput muliebre turritum.

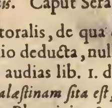
Caput muliebre turritum, vulgare urbium symbolum esse non semel diximus, quòd Patræ sæpius usurparunt, seu ut urbs memorabilis dicta Straboni, seu ut antiqua, Silio 15.

Urbe olim veteri gaudebat Achaia Patris.

Alii Patras urbem à Patreo Preugenis filio conditam memorant: alii Aroes priùs dictæ pomœrio tantùm ampliato veterem oppidi ambitum novo inclusisse tradunt. Plutarchus autem Alcibiadem in ejus vita Patrensibus suasisse, ut muris utrimque exporrectis urbem cum mari conjungerent. Turres supra caput mulieris apponi videntur, propter quod urbes & arces in summitate montium antiquitus extruebantur: urbs autem Patrensis in edito loco erat condita, arcemque habebat, ex eodem Pausania. Πατρεῦσι δὲ ἐν ἄκρᾳ τῇ πόλει Λαφρίας ἱερόν ἐστιν Ἀρτέμιδος. *Est Patrensibus in arce Laphriæ Dianæ fanum.*

Hic nummus secundæ & minimæ formæ obvius est.

PTOLEMAIS.

IMP. C. L. SEP. SEVERVS. Caput Augusti laureatum.
COL. PTOL. *Colonia Ptolemais.* Caput Serapidis cum modio.

Ptolemais urbs Phœniciæ littoralis, de qua dictum est in Claudio, Nerone, & Trajano, Colonia à Claudio deducta, nullâ immunitate præter Coloniæ titulum donata est, si Ulpianum audias lib. I. de Censibus. *Ptolemensium enim Colonia, quæ inter Phœnicem & Palæstinam sita est, nil præter nomen Coloniæ habet.* Serapis cum modio in plurimis Phœniciæ & Palæstinæ nummis occurrit,

cujus cultum illæ urbes ex Ægypto, ubi ſummâ veneratione habetur, acceperunt : ſupremus enim erat ejus provinciæ Deus, teſte Juliano in Cæſſ. Καὶ ὁ Ζεὺς, ἀπιδὼν πρὸς τὸν ἀδελφὸν αὐτοῦ Σάραπιν, καὶ τὸν Οὐεσπασιανὸν δείξας, Πέμπε, εἶπε, τὸν σμικρίνην τοῦτον ἀπὸ τοῦ Αἰγύπτου ταχέως, ἵνα τὴν φλόγα ταύτην κατασβέσῃ. *Deinde Jupiter derepente ad Serapim fratrem ſuum converſus, Veſpaſianum oſtendens, Mitte, inquit, & hunc parcum & reſtrictum virum, quàm citiſſimè fieri poterit, ex Ægypto, qui hanc flammam extinguat.* De ejus calatho quid dixerit Macrobius, vide in Domitiano pag. 199.

Hic nummus ſecundi & minimi moduli pro raro & conſpicuo habendus.

IMP. C. L. SE. SEVERVS. AVG. Caput Severi laureatum.

COL. PTOL. *Colonia Ptolemais.* Caput medio pectore tenus, barba prolixa in floccos convoluta, & plurimis veluti cornubus ornatum, ante quod cornucopiæ.

Cujuſnam Numinis hoc caput eſſet in Ptolemaidenſium nummis obſignatum pronuntiare, diu ancipites hæſimus, ac modò illud ad Panem ob cornua velut hircina, tandem ad Nilum eſſe revocandum ſuſpicati ſumus. Ptolemaidenſes, ut Serapim ex Ægypto acceperunt, ita & Nilum, quem ut Jovem Ægyptii colebant, de quo citatur Parmenides in Græcis Comment. Αἰγύπτιε Ζεῦ Νεῖλε. Fluviorum ſimulacra in nummis cum ejuſmodi barba incompta & capillis horridis exhibentur, ut ſæpe ipſius Nili effigies in Ægyptiis occurrit : cornua illis apponuntur ad diverſa eorum oſtia in mare effundentia denotanda, unde Virgilius Æn. 8 Rhenum vocat Bicornem : Nilus verò plurima habere videtur, quòd in ſeptem, ut ferunt, brachia, dividatur, ut canit ipſe Virgilius Æn. 6.

Et ſeptem gemini turbant rapida oſtia Nili.

Cornucopiæ fertilitatem & frugum omnium abundantiam indicat.

Hic nummus ſecundæ magnitudinis inter rariſſimos numerandus.

IMP. C.L. SEP. SEVERVS. AVG. Caput Severi laureatum.

COL. PTOL. *Colonia Ptolemais.* Mulier turrita ſtans, & ſtolata, dextrâ temonem, lævâ cornucopiæ, ad ſiniſtrum latus columna, cui impoſita Lupa cum puerulis.

Mulier illa turrita, Genius eſt urbis, cujus ſitum non longè à Belo fluvio in campo videas apud Joſephum de Bel. Jud. l.1. cap. 17. in cujus amplitudine narrat Judæos Petronio à Caligula miſſo occurriſſe, ac ſupplicaſſe de non collocanda in templo Jeroſolymitano Imperatoris ſtatua. Ἰουδαῖοι δὲ μετὰ γυναικῶν καὶ τέκνων ἀθροισθέντες εἰς τὸ πεδίον τὸ πρὸς Πτολεμαΐδα, καθικέτευον τὸν Πετρώνιον. *Judæi autem cum mulieribus & filiis collecti in campum, in quo ſita eſt Ptolemais, Petronio ſupplicabant.* Ptolemaidenſis Colonia à Claudio deducta, ad indicandam originem, Lupæ ubera Romulo & Remo præbentis ſimulacrum impoſuit, ut omnes Coloniæ ſolebant in foro, ut nos Senis urbe Hetruriæ pervetere adhuc vidimus, ejuſdemque Lupæ typum Coloniæ ut plurimùm in nummis ſignarunt, cujus rei teſtes ſunt reſidui illi præ manibus Antiquariorum obvii.

Hic nummus ſecundi moduli inter præſtantiores adſcribendus.

IMP. C. SEPT. SEVERVS. AVG. Caput Sept. Severi laureatum.

COL. PTOL. *Colonia Ptolemais.* Fulmen.

Fulmen, notum eſt Providentiæ ac Imperii ſymbolum; ſed in hoc Ptolemaidis nummo ad aliquam urbis hiſtoriam ſpectare videtur, forſan ut Ptolemaidenſes ab Ægyptiis vicinis eorum Numinum cultus admiſerunt; ſic & Seleucenſium Jovem Ceraunium ſub fulminis figura veneratos fuiſſe conjecturæ locus eſt. De fulmine pro Deo Seleuciæ habito audias Appianum de Syriacis p. 125. Φασὶ δὲ αὐτῷ τὴν Σελευκείας οἰκίζοντι, τὴν μὲν ἐπὶ θαλάσσῃ διοσημίαν ἡγήσασθαι κεραυνοῦ, καὶ διὰ τοῦτο θεὸν αὐτοῖς κεραυνὸν ἔθετο, καὶ θρησκεύουσι καὶ ὑμνοῦσι καὶ νῦν κεραυνόν. *Aiuntque in condenda ad mare Seleucia, ſecutum augurium fulminis, ideoque ibi fulmen tanquam numen conſecratum, hodieque coli hymnis propriis ac ceremoniis.* Illud poſteà Jovem fulminatorem nuncuparunt, ipſique templum dedicarunt, ut narrat Joan. Malela Antiochenus in Seleuco. *Poſt triduum in Jovis Fulminatoris fano ſacrificavit.* Seleucienſes ideò in nummis Syriæ Regibus ſeu Imperatoribus à ſe dicatis, fulmen exhibuerunt: Regios in Hiſtoria noſtra Syriaca pag. 348. Imperiales verò apud Eq. Patinum pag. 282. conſulas.

Hic nummus mediocris moduli inter præſtantiores habendus.

STOBI.

IMP. C. SE. SEVERVS. Caput Severi laueratum.

MVNIC. STOBE. *Municipium Stobensium.* Victoria gradiens, dextrâ coronam, lævâ palmam.

Stobi urbs est Macedoniæ, de qua in Vespasiano, Tito, Domitiano & Trajano dictum. Paulus lib. 2. de Censib. Stobenses juris Italici facit. *In provincia Macedoniæ, Dyrracheni, Cassandrenses, Philippenses, Dienses, Stobenses juris Italici sunt.* Victoriam gradientem in nummis Severi cælasse videntur Stobenses, in monimentum ejus victoriæ quam ille ad Cyzicum contra Pescennii duces retulit : gradiens autem effingitur, ad alias properans, soletque ita depingi post primam de hostibus reportatam.

Hic nummus secundæ magnitudinis non obvius est.

TROAS.

IMP. C. SEP. SEVERVS. Caput Severi laureatum.

COL. AVG. TROA. *Colonia Augusta Troas* seu *Troadensis.* Equus pascens.

Troas urbs Phrygiæ minoris, de qua passim dictum est, & præsertim de equi pascentis typo in Commodo, quem ad indicandam immunitatem omnium onerum à Claudio Coloniæ concessam spectare retulimus : illa autem inter alias Colonias ab Augusto fundatore deductas juris Italici pronunciata est, si quidem ejus meminit Caius lib. 6. ad Legem Juliam & Papiam, *Juris Italici sunt,* Τρωὰς Βηρυτὸς, Δυῤῥάχιον, id est, *Troas, Berytus & Dyrrachium.* Quod confirmat Paulus l. 2. de Censibus. *In provincia Asia duæ juris Italici sunt.* Cùm omni onere soluti essent Troadenses, equum ideò solutum in nummis signarunt, qui typus præsertim cursum equorum publicum penitùs sublatum indicare videtur. Appositè ergo ab iis in Severo cælatus est, ob illa quæ de ipso narrat Spartianus in ejus vita. *Rei vehiculariæ munus à privatis ad fiscum traduxit*, ut se ejus oneris immunes facti denotarent.

Hic nummus minimi moduli tritus est & frequens.

TYRUS

IMP, CAES. L. SEPT. SEVERVS. Caput Severi laureatum.

COL. SEPT. TYRVS METROP. *Colonia Septimia Tyrus Metropolis.* Colonus agens boves, pone vexillum in quo LEG. III. GAL. *Legio Tertia Gallica.*

Tyrus urbs ad mare ſita, Phœniciæ metropolis, à Sept. Severo Colonia ob belli civilis merita conſtituta eſt; à Peſcennii autem partibus ut tota provincia ſtetit, ſed nunciatâ apud Cyzicum ejus exercitus clade, Severo cum Laodicenis protinus acclamavit, quâ re auditâ Niger cùm Antiochiæ ageret, ejus defectione irritatus Mauros utriſque urbibus immittit juſſos occidere obvium quemque: illi Laodicenis de improviſo oppreſſis, deinde Tyrum pervenerunt, ut tradit Herodianus l. 3. p. 518. Ἐκεῖθέν τε ἀπελθόντες ἐπὶ τὴν Τύρον, πᾶσάν τε ἐνέπρησαν, καὶ πολλὴν ἁρπαγὴν καὶ φόνον εἰργάσαντο. *Inde Tyrum peragentes, direptis omnium bonis, ac patrata ingenti cæde, totam incenderunt.* Severus miſeratione ductus Coloniam in fidei monumentum illi indito *Septimiæ* gentis nomine eam deduxit, juſque ipſi Italicum conceſſit Ulpiano teſte lib. 1. de Cenſibus. *Huic enim Divus Severus ob egregiam in Rempublicam, Imperiumque Romanum inſignem fidem, jus Italicum conceſſit.* Tyrum perperam Coloniam ab Elagabalo deductam refert Scaliger lib. 3. Can. Iſag. pag. 301. Vexillum in quo legitur LEG. III. GAL. *Legio tertia Gallica,* nos docet Veteranos ejus Legionis in Phœnice à Veſpaſiano locatæ, & tunc hiemantis Colonos in eam à Severo tranſmiſſos.

Hic nummus primæ magnitudinis rariſſimus eſt.

IMP. CAES. L. SEPT. SEVER. PII. PERT. AVG.
PARTH. ET. IMP. CAES. M. AVR. ANTONINI.
PII. FELIC. AVG. PARTH. MAX. BRITANN.
MAX. P.P. ET. IVLIAE. AVG. MATR. AVG.
N. ET. SENAT. ET. PATRIAE. ET. CASTR.
MINERVAE. AVG. SACR.
DASIMIVS. FIRMAN. CORN. LEG. ET. AVR.
VICTORIN. ACTAR. CVM. IMM. LIB.
EX EXACTIS VOT. M. F.

Ex Sponio pag. 270.

JULIA DOMNA.

JULIÆ DOMNÆ *nummi secundæ & minimæ formæ rari sunt, primæ verò rarissimi.*

ANTIOCHIA Pisidiæ.

IVLIA DOMNA A. Caput Juliæ Domnæ.

COL. CAESAR. ANTIOCH. *Colonia Cæsarea Antiochensis.* Deus Lunus stans cum crescente humeris apposito, dextrâ hastam, sinistrâ Victoriam, pro pedibus gallus gallinaceus.

Antiochia, urbs Pisidiæ, Cæsarea dicta, nummos plurimos in Severi honorem percussit; nil mirum igitur si Juliæ Domnæ ejus uxori hunc ipsi consecrarit. Xiphilinus in Dionis Epit. Juliam Plautiani calumniis impetitam se studio Philosophiæ consolari solitam tradit. Καὶ ἡ μὲν αὐτὴ φιλοσοφεῖν διὰ ταῦτ' ἤρξατο, καὶ σοφισταῖς συνημέρευεν. *Quæ dum ob eam causam philosopharetur, & tempus cum Sophistis transigeret.* Ipsa Severo forsan ob id grata, cùm ille Spartiano teste Latinis Græcisque litteris esset instructissimus. De Dei Luni apud Antiochenses cultu, vide in Antonino Pio. Ipse Victoriam gerit in monimentum earum quas retulit Severus. Gallus gallinaceus ei sæpe comes in Latonæ matris memoriam, vel ob ejus vigilantiam additur.

Hic nummus minimi moduli inter raros collocandus

APAMEA Bithyniæ.

IVL. DOMNA. AVGVSTA. Caput Juliæ Domnæ.

COL. IVL CONC. AVG. APAM. *Colonia Julia Concordia Augusta Apamea* vel *Apamena*. Figura muliebris tunicata insidens Delphino , dextrâ victoriolam, lævâ acrostolium ut in nummo nobis visum est.

Apameæ nominis urbes plurimæ sunt, de quibus eruditam vide Octavii Falconerii de nummo Apamensi Dissertationem: sed nulla præter illam quæ in Bithynia ad ostia Rhyndaci fluminis sita est, Colonia Romanorum fuit: ejus meminit Strabo lib. 12. pag. 564. Οἱ δ' Απαμεῖς ἀποικίαν ἐδέξαντο Ῥωμαίων. *Apameam Colonia deducta est.* Nomen *Juliæ* à Julio Cæsare conditam arguit. Prusienses & Apameni Bithyniæ cùm pro Julio contra Pompeium stetissent, illi libertatem sunt consequuti, hi Coloni ab eo facti sunt: utramque eorum urbem Prusias Zielæ F. Bithyniæ Rex, è ruderibus excitatam, Cium, de nomine suo Prusiadem, Myrleam verò ab uxore, Apameam appellavit, quas ob causas *Concordia* in nummo Apamea dicta videtur. *Augusta* cognomen quando *Julium* non sequitur, non ab Augusto inditum, sed aliam ob causam, ut in plurimis Coloniis observatur, adjectum est. Mulier Delphino insidens, ad veterem aliquam urbis historiam spectat. Mulier illa forsan Myrlea est Amazona, quæ urbem condidit, ut alicubi legimus. Οἱ δὲ ἀπὸ Μυρλείας Αμάζονος. *Alii autem ab Amazone Myrlea.* Quod confirmat Strabo eod. lib. cit. pag. 550. Γεγόνασι δ' ἀπὸ Ἀμαζόνων, καὶ ἐπωνύμους πόλεις τινὰς εἶναι φασί. Καὶ γὰρ Ἔφεσον, καὶ Σμύρναν, καὶ Κύμην, καὶ Μυρλείαν. *Et aiunt urbes quasdam Amazonum esse cognomines, Ephesum, Smyrnam, Cumam, Myrleam.* Vestitus mulieris plurimùm Amazonæ convenit; illa Delphino insidet, & acrostolium dextrâ gerit, quòd navim, cui nomen Delphini ob velocitatem inditum, forsan conscenderit, supra quam victoriam acrostolio designatam reportavit. Nummi hujus olim apud Gottifredum, nunc in Gaza Christinæ Reginæ asservati epigraphen Lucas Holstenius Not. in Stephan. pag. 26. ita corruptè legit COL. IVL. CONC. CAYCAPMA, quam ad Alisarnam Troadis urbem revocavit.

Hic nummus secundæ magnitudinis, eximiæ raritatis est & elegantiæ.

BERYTUS.

IVLIA AVGVSTA. Caput Juliæ Domnæ.

COL. IVL. AVG. FEL. BER. *Colonia Julia Augusta Felix Berytus.* Astarte in templo tetrastylo , dextrâ scipionem , ex adverso Victoria columnæ imposita, ipsi coronam porrigit.

Berytus Phœniciæ, quæ priùs Pescennii partibus faverat, veniâ à Severo acceptâ, Juliæ Augustæ uxori forsan interventu ipsi nummos memor dedicavit; illa

illa enim Syra erat, ut tradit Spartianus in vita Severi. *Quum audiisset esse in Syria quandam quæ id genituræ haberet, ut Regi jungeretur, eandem uxorem petiit, Juliam scilicet: & accepit interventu amicorum.* Berytenses Astarten seu Venerem in Juliæ nummis percusserunt, illam tanquam Deam topicam venerantes. Quidam volunt Astartes nomen ab Astarto Tyri Rege derivatum: *Astoret* verò Regum l. 3. c. 11. v. 5. septuaginta Interpretes vertunt Astarten. Plutarchus eam ita describit in M. Crasso p. 553. Γίνεται δὲ πρῶτον αὐτῷ σημεῖον ἀπὸ τῆς θεοῦ ταύτης, ἣν οἱ μὲν Ἀφροδίτην, οἱ δὲ Ἥραν, οἱ δὲ τὴν ἀρχὰς καὶ σπέρματα πᾶσιν ἐξ ὑγρῶν παρασχοῦσαν αἰτίαν καὶ φύσιν νομίζουσι, καὶ τὴν πάντων εἰς ἀνθρώπους ἀρχὴν ἀγαθῶν καταδείξασαν. *Omen primum ei offertur ab hac Dea, quam Venerem, alii Junonem, nonnulli eam quæ incunabula & semina omnibus ex humido præbuit, causam & naturam arbitrantur esse, & quæ principium omnium bonorum docuit mortales.* Ipsa seminuda in nummis, Venus potiùs, quàm Juno videtur.

Hic nummus mediocris formæ inter raros adhibendus.

IVLIA DOMNA AVG. Caput Juliæ Domnæ.
COL. BER. *Colonia Berytus.* Duæ aquilæ legionariæ in laurea.

Berytenses aquilas legionarias in nummis percussisse sæpiùs diximus, ad memoriam Colonorum ex Legionum V. Macedonicæ & VIII. Augustæ Veteranis ab Augusto in urbem transmissorum; sed in nummis Juliæ fortasse militaria hæc signa percusserunt, alludentes Senatui, qui illam ante signa castrensia sacra facientem in nummis signaverat, ob *Matris castrorum* titulum ipsi concessum, ad imitationem Faustinæ Junioris, cui illum Marcus Aurelius dederat, quòd eum ad castra proficiscentem comitaretur, ut narrat Capitolinus in ejus vita. *Divam etiam Faustinam à Senatu appellatam gratulatus est: quam secum & in æstivis habuerat, ut Matrem castrorum appellaret.* Nam ut Severus Divi Marci filium nuncupari voluit, sic Senatus Imperatori adulans, Juliæ Domnæ, ut Faustinæ Aurelii uxori *Matris castrorum* titulum decrevit; imò nummi ejus Romani nos docent magnificos *Matris Augustorum*, *Matris Senatus*, *Matris Patriæ* fuisse ipsi tributos.

Hic nummus minimi moduli, inter præstantiores collocandus.

CÆSAREA *Palæstina.*

D

IVL. DOMNA. AV. Caput Juliæ Domnæ.

COL. PR. FL. AVG. CAESAREA. Venus ſeu Aſtarte, pede ſaxo impoſito, dextrâ caput Serapidis, ſiniſtrâ ſcipionem, pro pedibus Fluvius emergens.

Aſtarte, ſeu Venus Byblia iterùm prodit in Cæſareæ nummis, quam in Hadriano & Fauſtina Juniore vidimus; hæc Dea caput dextrâ tenet, illud nempe papyraceum, quod Lucianus ipſemet vidit quotannis in mare projectum, & diabolicâ vi Byblum ſeptem diebus ex Alexandria Ægypti delatum, & cujus capitis adventus planctus Adonidis indicabat; unde pro pedibus Veneris ipſa Adonidis figura ſub Fluvii ſpecie emergens: cujus rei meminiſſe videtur Eſaias 18. 1. *Væ terræ cymbali orarum quæ eſt tans flumina Thus, mittenti in mare imagines, idque in vaſis papyraceis ſuper aquas.* Nec diſſimilia habent D Cyrillus & Procopius in hunc Prophetam. Vaſa porrò papyracea ſunt Ægyptiaca navigia, quæ ex papyro fiebant, teſte Theophraſto. Αὐτὸς δ' ὁ πάπυρος πρὸς πλεῖστα χρήσιμος, καὶ γὰρ πλοῖα ποιοῦσιν ἐξ αὐτοῦ. *Ipſe quidem papyrus ad plura utilis, ex eo enim navigia texunt.* Bochartus caput illud Oſiridis eſſe refert, lib. 4. cap. 2. ſed Oſiris idem eſt cum Serapide.

Hic nummus minimæ formæ, inter elegantiores recenſendus.

IVLIA DOMNA. AVG. Caput Juliæ Domnæ.

C. L. I. COR. *Colonia Laus Julia Corinthus.* Minerva galeata ſtans, dextrâ Victoriam, lævâ haſtam, pro pedibus hinc ara, inde clypeus.

Corinthus, quam Cicero *totius Græciæ lumen* appellat, pro Lege Manilia, cujus ager optimus & fructuoſiſſimus L. Mummii imperio ac felicitate ad vectigalia P. Romano adjunctus fuerat, Julius Cæſar ad eumdem colendum libertinos tranſmiſit, & Corinthum Coloniam deduxit eodem tempore quo Carthaginem, ut tradit Plutarchus in Julio pag. 734. Ὧν ἐπιφανέσταται Καρχηδὼν καὶ Κόρινθος ἦσαν· αἷς καὶ πρότερον τὴν ἅλωσιν, καὶ τότε τὴν ἀνάληψιν ἅμα, ἐπὶ τὸν αὐτὸν χρόνον ἀμφοτέραις γενέσθαι συνέτυχεν. *Quarum fuerunt clariſſimæ Carthago & Corinthus: quibus & capi ante & tunc inſtaurari unâ eademque tempeſtate ambabus contigit.* Corinthii ſicut Severo, ita Juliæ uxori nummos, ut amborum benevolentiam ſibi conciliarent, Pallade in utroque ſignata, dedicarunt: ſed in hoc nummo Victoriæ ſignum forſan Domnæ tanquam Palladi bellorum Præſidi tribuerunt, vel quia Victoria adſtitrix Minervæ in bello contra Gigantes data eſt; Corinthii hoc modo Juliæ blandientes, quòd illa Severo in bello comes fuerit. Minervæ ſtatuam in medio Corinthi foro poſitam narrat Pauſanias lib. pag. 89. Ἐν μέσῳ δὲ τῆς ἀγορᾶς ἐστιν Ἀθηνᾶ χαλκῆ. *In medio foro eſt Minerva ex ære.* Et ejus fanum prope Medeæ filiorum ſepulcrum locat pag. 91. Τοῦ μνήματος δὲ ἐστιν οὐ πόρρω Χαλινίτιδος Ἀθηνᾶς ἱερόν. *A*

sepulcro non multùm distat Frænatricis Minervæ (Chalinitida apellant) *fanum.*

Hic nummus secundæ magnitudinis, rarus est.

C. L. I. COR. *Colonia Laus Julia Corinthus.* Victoria gradiens, dextrâ coronam, lævâ palmam.

Corinthii Victoriam in nummis Juliæ, ut in Severo exhibentes, eorum existimationis erga Augustam monimentum est, ipsi Severum Juliæ consiliis ad bellum usum fuisse indicantes: illa enim non modò litteris erat imbuta, sed ingenio consilioque præpollebat. Dio eam Caracallæ filii libellorum ac epistolarum curam habuisse narrat lib. 77. pag. 878. Οὐδὲ ἐπείθετο τῇ μητρὶ πολλὰ καὶ χρηστὰ παραινούσῃ· καίτοι καὶ τὴν τῶν βιβλίων τήν τε ἐπιστολῶν ἑκατέρων, πλὴν τῶν πάνυ ἀναγκαίων διοίκησιν αὐτῇ ἐπιτρέψας. *Non obtemperabat matri, justa & utilia monenti, licèt ei curam libellorum atque epistolarum utriusque generis, præter admodum necessarias, commisisset.* Ob id *Mater castrorum* videtur appellata, quod nomen jam quarto scilicet Imperii anno post vastatam Arabiam, Parthosque & Adiabenos devictos, ei vetus inscriptio apud Gruterum pag. 277. tribuit.

IVLIAE DOMNAE AVGVSTAE
IMP. CAES. L. SEPTIMI SEVERI PII PERT. AVG.
ARABICI ADIABENICI
P. P. P. M. TR. POT. IIII. IMP. VIII. COS. II.
ET. M. AVRELI. ANTONINI. CAES. MATRI
ITEMQ. CASTRORVM.
DECVMANI. NARBON.

Hic nummus mediocris moduli, à Patino pag. 289. vulgatus, pro raro habendus.

C. L. I. COR. *Colonia Laus Julia Corinthus.* Pegasus.

Pegasus sæpe occurrit in Corinthiorum nummis, ita ut ab illo olim monetam *Pullum* vocari Jul. Pollux vulgaverit; hunc ad antiquitatem urbis indicandam signari passim diximus: eo enim usus est Bellerophon Glauci Ephyræ seu Corinthi Regis filius, cùm per imprudentiam Deliadem fratrem

interemisset, contra Chimæram certaturus, in Acrocorintho ad fontem Peirenen ille bibentem cepit, hujus fontis aqua apud Athenæum lib. 2. cap. *6.* erat frigidissima. Επὶ Κορίνθου προσάγουσι, φησὶ, ἡμῖν διὰ τῆς Κοντοπορείας καλουμένης κατὰ τὴν ἀκρώρειαν προσβαίνουσιν, ἔστι κρήνη νᾶμα δροσερὸν χιόνος ψυχρότερον. *Corinthum, inquit, nos cùm essemus progressi per viam quam Contoporiam nuncupant, cùmque ad montis summum jugum pervenissemus, fons occurrit aquam nive gelidiorem effundens.* Pegasus ἀπὸ τῆς πηγῆς, id est *à fonte*, nomen habuit, quòd juxta πηγὰς, i. fontes Oceani natus sit.

Hic nummus secundæ & minimæ formæ, pro raro computandus.

EMISA.

ΙΟΥΛΙΑ. ΔΟΜΝΑ. Caput Juliæ Domnæ.

ΕΜΙϹΩΝ ΚΟΛΩΝΙΑϹ. ΗΚΦ. id est *anno 528.* Ædificium pulcherrimum cum duplici ordine, & tribus statuis in utroque.

Emisa, urbs est Phœniciæ ad Libanum montem, celebris, amœna, & valdè vetusta, teste Amm. Marcellino lib. 24. cap. *26. In quibus amœnitate celebritateque nominum Tyrus excellit, Sydon, & Berytus, iidemque pares, Emisa & Damascus, sæculis conditæ priscis.* Hæc patria Juliæ Domnæ Syræ fuisse videtur, si quidem Herodianus Juliam Mæsam ejus sororem in ipsa urbe natam scribat lib. 5. Μαῖσα τις ὄνομα, τὸ γένος Φοίνισσα, ἀπὸ τῆς Ἐμέσου καλουμένης οὕτω πόλεως ἐν Φοινίκῃ. *Mæsa erat quædam nomine Phœnissa mulier ab Emesa urbe Phœniciæ.* Nil mirum si Emisa in matris honorem Colonia ab Antonino Caracalla filio deducta sit, de qua Paulus lib. 2. de Censibus. *Imperator noster Antoninus civitatem Emisenorum, Coloniam & juris Italici fecit.* Emiseni in grati animi monimentum Juliæ Augustæ basilicam seu templum condiderunt, cujus figuram in nummis consignarunt. Notæ Η.Κ.Φ. ad annos 528. æræ urbis Emisæ spectant, de qua in Caracallæ nummis.

Hic nummus mediocris moduli, à Patino pag. 290. & à Spanhemio pag. 369. vulgatus, inter præstantiores habendus.

HELIOPOLIS.

IVLIA FEL. AVG. *Julia Felix Augusta.* Caput Juliæ Domnæ.

COL. HEL. *Colonia Heliopolis* ſeu *Heliopolitana.* Duæ aquilæ legionariæ in laurea.

Heliopolitani Phœniciæ ad Libanum montem, beneficiorum à Severo acceptorum (ut in ejus nummis diximus) memores, Juliæ Auguſtæ ejus uxori nummos dedicarunt; & inter alios typos ſigna militaria, quæ in aliis ad antiquitatem Coloniæ indicandam exhibentur, inſculpſere: in hoc verò ad imitationem Berytiorum, & in memoriam adulatorii *Matris caſtrorum* tituli Juliæ domnæ à Senatu delati, eadem hæc ſigna percuſſerunt. Ideò videtur à filio Caracalla nomen ejus cum exercitus nomine adſcribi apud Dionem lib. 77. pag. 878. Καὶ τὸ ὄνομα αὐτῆς ἐν ταῖς πρὸς τὴν βουλὴν ἐπιστολαῖς ὁμοίως τῷ τε ἰδίῳ καὶ τῷ τῶν στρατευμάτων, ὅτι σώζεται, μετ' ἐπαίνων πολλῶν ἐγγράφων. *Ejuſque nomen pariter cum ſuo & exercitus nomine poneret adjunctis multis laudibus in epiſtolis, quas mittebat ad Senatum, dum omnes valere ſcriberet.* Heliopolitani Juliæ plurimùm adulabantur, cùm illa ex ipſorum provincia eſſet oriunda.

Hic nummus minimæ formæ, pro raro habendus.

PTOLEMAIS.

IVLIA DOMNA. AVG. Caput Juliæ Domnæ.

COL. PTOL. *Colonia Ptolemais.* Mulier turrita inſidens rupibus, dextrâ ſpicas. In aliis figura Fluvii emergens.

Ptolemais Phœniciæ urbs, de qua in Claudio, Nerone, Trajano & Severo diximus, Colonia à Claudio deducta eſt, ſed ſine ulla immunitate. Situm ejus vide in Severo ad littus maris, ex altera cujus parte campus adeſt, in quo Beleus fluvius non longè ab urbe præterfluit. Ptolemaidenſes Genium urbis in nummo Domnæ percuſſerunt, ei adulantes, tanquam ipſorum urbs ſub ejus patrocinio, quaſi ſub Genii tutela foret. Ptolemais urbs quidem magna fuit, quondam *Ace* dicta; quo tempore Strabo narrat eâ Perſas veluti receptaculo adverſus Ægyptum uſos fuiſſe. Deinde à Perſis ab Alexandro ablata, tandem à Ptolemæo Ægypti Rege nomen habet; ſed ignoratur quis ille fuerit Ptolemæus, cùm omnes idem nomen prætulerint.

Hic nummus ſecundi & minimi moduli, inter raros & elegantes adſcribendus.

SEBASTE.

ΙVLIA. DOMNA. AVG. Caput Juliæ Domnæ.

COL. SEBASTE. *Colonia Sebaſte*, vel *Sebaſtena*. Tres figuræ ſtantes in templo tetraſtylo.

Sebaſte, urbs eſt Palæſtinæ in monte ſita, teſte Plinio lib. 5. cap. 13. *Sebaſte in monte & altiore Gamala.* Antè Samaria dicta eſt, ſed illam Herodes Rex Judææ in Auguſti honorem Sebaſten nominavit, ut innuit Joſephus Antiq. l. 13. cap. 18. Καὶ στρατεύει μὲν ἐπὶ Σαμάρειαν πόλιν ὀχυρωτάτην, περὶ ἧς ὅτι νῦν καλεῖται Σεβαστὴ κτισθεῖσα ὑπὸ Ἡρώδου, κατὰ χώραν δηλώσομεν. *Quapropter duxit exercitum ad Samariam urbem munitiſſimam, quæ quod nunc Sebaſte vocetur ab Herode condita, cùm erit opportunum dicemus.* Sebaſte Colonia à Sept. Severo conſtituta eſt, ut liquet ex Ulpiano lib. 1. de Cenſibus. *Divus quoque Severus in Sebaſtenam civitatem Coloniam deduxit* Nil mirum igitur ſi Sebaſteni nummos Juliæ Domnæ Fundatoris uxori dedicarint. Templum exhibet tres figuras ſtantes, quarum media eſt Jupiter, cui fanum exſtructum videtur, duæ aliæ non rectè diſtinguntur.

Hic nummus ſecundæ & minimæ formæ, rariſſimus eſt.

COL. SEBASTE. *Colonia Sebaſte*, vel *Sebaſtena*. Figura militaris paludata ſtans coronatur à Victoria, ex adverſo mulier ſtolata ſtat, capite turrito, dextrâ extensâ, lævâ cornucopiæ.

Herodes cùm haberet duas arces in urbe, tertiam foris munire voluit, itaque Samariam ob ſitum in monte ſelegit, eamque Sebaſten vocavit, ut narrat Joſephus Antiq. l. 15. c. 11. Τρίτον παντὶ τῷ λαῷ τὴν Σαμάρειαν συνόντων ἐπιτείχισμα, καλέσας μὲν αὐτὴν Σεβαστήν, οἰόμενος δὲ κατὰ τῆς χώρας οὐδὲν ἔλαττον ἰσχυροποιεῖν τὸν τόπον, ἀπέχοντα μὲν Ἱεροσολύμων μιᾶς ὁδὸν ἡμέρας. *Viſum eſt tertiam quoque munire Samariam, mutato nomine Sebaſten, quæ foris totam gentem contineret in officio, abeſt ab Hieroſolymis itinere unius diei.* Ejus ſitum eleganter deſcribit Benjamin Thudelenſis in ſuo Itinerario pag. 66. *Unde die uno Sebaſten me contuli, dictam ab antiquis Samariam: hodieque Achabi Iſraëlitarum Regis aulæ dignoſcuntur ibi veſtigia.*

Urbs in monte quondam munitissima, fontibus est irrigua. Sebasteni Severum Coloniæ fundatorem, ob egregia belli facinora contra Parthos, Adriabenicos & Arabes devictos à Victoria coronatum spectante urbis Genio, in Juliæ Domnæ exhibent, qualem ejus fortè statuam in foro beneficiorum memores erexerunt.

Hic nummus secundæ magnitudinis, inter rarissimos & præstantissimos reponendus.

STOBI.

IVL. DOMNA. AVG. Caput Juliæ Domnæ.

MVNICIP. STOBENS. *Municipium Stobensium.* Figura capite turrito stans, dextrâ hastam, cui involutus serpens, sinistrâ cornucopiæ.

Stobenses Macedoniæ ut Severo, ita & Juliæ uxori nummos cum Victoriæ signo percusserunt, sed in Julia Victoriam cum Genio urbis conjunxerunt. De ipsius Deæ alis loquitur Ovidius Eleg. 1. lib. 1. Trist.

Victoria Dea te solitis circumvolet alis.

Serpens Victoriæ comes adjungitur, quia illam portendit, ut innuit Valerius Maximus de Sylla lib. 1. cap. 6. Caput præfert turritum, ut Genius urbis depingi solet; Cornucopiæ gerit Genii symbolum, ut vim rerum omnium gignendarum habens. Itaque Victoria sub Genii forma exhibetur à Stobensibus in nummo Juliæ, tanquam ipsa urbis seu Imperatoris Genius Victoriæ comes.

Hic nummus mediocris formæ, à Patino pag. 189. vulgatus, pro raro habendus.

TROAS.

IVLIA. PIA. AVGVSTA. Caput Juliæ Domnæ.

COL. ALEX. AVG. TRO. *Colonia Alexandrina Augusta Troadensis*, vel *Colonia Alexandria Augusta Troas.* Diversæ sunt epigraphæ. Equus pascens.

Troadenses plurimis antè Imperatoribus nummos suos quidem dedicaverunt, sed urbs non se Alexandriam Troadem nuncupavit, licèt Troas & Alexandria eadem sit apud veteres Historicos, ut videre est apud Strabonem lib. 2. pag. 134. Ἐν δὲ τοῖς περὶ Ἀλεξάνδρειαν μέρεσι τῆς Τρωάδος. *Inde apud Alexandream Troadis.* Troas autem ab Alexandro Magno dicta est *Alexandria*, ut

diximus : cùm autem Troadenſes Caracallam Alexandri Magni eſſe amantiſſimum intelligerent, ut ipſi adularentur, nomen Alexandriæ in nummis addiderunt ; ille enim ſe Alexandrum verè prædicabat, ut narrat Dio lib. 78. pag. 873. Καὶ οὐδὲ ταῦτα μέν τι αὐτῷ ἐξήρκεσε, ἀλλὰ καὶ αὐτὸν ἐκεῖνον Ἑῷον Αὔγουστον ἐπεκάλει. *Quibus rebus minimè contentus, ſeſe Alexandrum Orientalem Auguſtum appellavit.* Nummus in Juliæ honorem poſt Severi mortem, cùm illa Troadem unà cum Caracalla veniſſet, percuſſus eſt. Equus paſcens, ad immunitates urbis indicandas ſignatus videtur.

Hic nummus minimi moduli, à Patino pag. 289. vulgatus, inter raros locum habere meretur.

TYRUS.

IVLIA AVGVSTA. Caput Juliæ Domnæ.

COLON. SEP. TYRO. in aliis TYRVS METROP. *Colonia Septimia Tyrus Metropolis.* Bos ante quod conchylium, & pone vexillum, in quo LEG. III. GAL.

Tyrus de Phœniciæ Metropoli cum Sidone ab antiquo decertavit apud Strabonem lib. 16. pag. 756. Ἀμφότεραι δ' οὖν ἔνδοξοι, καὶ λαμπραὶ καὶ παλαί, καὶ νῦν· ὁπότεραν δ' ἄν τις εἴποι μητρόπολιν Φοινίκων, ἔρις ἐν ἀμφοτέραις ἐστίν. *Ergo ambæ & nunc & antiquitus claræ illuſtreſque ſunt, controverſumque manet, utra earum Phœnicum Metropolis dici debeat.* Suidas Tyriis Hadrianum Metropoleos dignitatem in gratiam Pauli Tyrii conceſſiſſe narrat, quod confirmat nummus noſter ; ſed Sidon Colonia ab Elagabalo conſtituta, Metropolis etiam nuncupata eſt, ut infrà videbimus. Bos ad civium deductionem ſpectat : vexillum ſeu labarum in quo LEG. III. GAL. Veteranos etiam Legionis tertiæ Gallicæ in Phœnicia hiemantes ad eam tranſmiſſos indicat. Conchylium, urbis Tyri inſigne eſt, ex ejus enim cruore purpureus fiebat ille color toto orbe celeberrimus, ut tradit Strabo pag. 757. Πολὺ γὰρ ἐξήτασται πασῶν ἡ Τυρία καλλίστη πορφύρα. *Tyria enim purpura optima omnium perhibetur.* De qua Virg. Georg. 2.

Et Tyrio conſpectus in oſtro.

Ad Tyrum pertinet Juliæ Domnæ nummus, quem Triſtanus tom. 2. pag. 136. ſub nomine SEPHYRVS vulgavit, & non ad Sephorim Galilææ, ut putat Spanhemius Diſſ. 9. pag. 775. De hac dubius hæret Patinus 323. qui LEG. XII. pro III. ſcribit in vexillo. Pro Sephyro certat Mediobarbus pag. 283. & capedunculum pro conchylio ponit ; P. Harduinus pag. 513. ex noſtro Regio Catalogo legit SEP. TYRVS, ſed errorem hauſit Patini LEG. XII. pro LEG. III.

Hic nummus ſecundæ formæ, à Triſtano tomo 2. pag. vulgatus, inter rariores recenſendus.

CARACALLA.

CARACALLA.

ANTONINVS Severi filius, *Britannici* nomen cum patre cepit, sed Getâ fratre Imperii consorte occiso, in Germaniam profectus, *Germanici* cognomen, *Britannico* relicto, desumpsit; deinde bellum Parthicum insidiis egit. Colonias ANTIOCHIAM ad Orontem in Syria, EDESSAM in Mesopotamia, EMISAM in Phœnice constituit.

CARACALLÆ *nummi ex omni forma & modulo obvii & frequentes.*

ANTIOCHIA Syriæ.

AYT. KAI. MA. AY. ANTΩNEINOC. CE. Caput Caracallæ laureatum. ANTIOXEΩN. MHTPO. KOΛ. Ἀντιοχέων Μητροπόλεως Κολωνίας. in area verò S. C. Δ. E. Mulier turrita sedens in rupibus, dextrâ extensâ, in aliis spicas gerit, pro pedibus Fluvius, in vertice aries.

Antiochia urbs Syriæ ad Orontem, à Seleuco Syriaci Imperii fundatore condita, sub Regibus suis diu stetit: at verò post Antiochum Asiaticum seu Callinicum Syriæ regno à Pompeio spoliatum, illa αὐτονομίαν ab ipso emit, teste Porphyrio in Græcis Euseb. Scaligeri pag. 227. deinde Romanis subdita, à Pescennii partibus contra Severum stetit. Illi autem hic iratus privilegia ademit, eaque Laodiceæ tribuit, ut tradit Herodianus lib. 3. pag. 523.

Τὸ Βυζάντιον κώμη δουλεύειν Περινθίοις δῶρον ἐδόθη, ὥσπερ καὶ Αντιόχεια Λαοδικεῦσι. *Byzantium urbs in vici formam redacta, Perinthiiſque in ſervitutem adjudicata eſt, quemadmodum Antiochia Laodicenis.* Sed tandem Caracallæ interventu ei Severus jura & immunitates reddidit, ſi Spartiano fides in Caracallæ vita. *Antiochenſibus & Byzantiis interventu ſuo jura vetuſta reſtituit, quibus iratus fuit Severus, quòd Nigrum juverant.* Antiochenſes beneficii per filium à patre accepti memores, Caracallæ urbem ſuam ingredienti plurimos honores tribuerunt, ut narrat idem Herodianus. Εἰς τὴν Αντιόχειαν ἀφίκετο, ἐκεῖ τε ὑποδεχθεὶς πολυτελῶς, καὶ διατρίψας χρόνου τινός. *Devenit Antiochiam: ibi exceptus honorificentiſſimè, atque aliquandiù moratus.* Caracalla illam bello civili populo exhauſtam, Coloniam Romanam tandem conſtituit, ſed ſalvis tributis, ut notat Paulus lib. 2. de Cenſibus. *Divus Antoninus Antiochenſes Colonos fecit ſalvis tributis.* Quem Pauli locum Ill. Spanhemius Diſſ. 8. pag. 755. de Antonino Pio intelligendum, & non de Caracalla, ex nummorum penu contendit, ſed nullos ante Caracallam inveneris, qui ei Coloniæ nummos tribuant. Nec audiendus Scaliger, qui Antiochiam à M. Aurelio deductam tradit Can. Iſagog. p. 301. De muliere rupibus inſidente, & notis S. C. Δ. E. in nummo ſequente.

Hic nummus primi moduli obvius & frequens eſt.

ΑΝΤΙΟΧΕΩΝ. ΜΗ. ΚΟ. Αντιοχέων Μητροπόλεως Κολωνίας. In area S. C. Δ. E. Mulier ut ſuprà ſedens.

Mulier inſidens rupibus, Genius eſt urbis, veſtitu patrio, non Romano: turribus coronatur velut provinciæ Metropolis. Dio in Hadriano: Εν τῇ μητροπόλει Συρίας Αντιοχείᾳ. *Antiochia, quæ urbs eſt Metropolis Syriæ.* Rupibus inſidet, ad ſitum in colle notandum, utpotè in clivo Silpii montis, ut tradit Euſtathius in Comm. ad Dion. lib. *Ea verò juxta Silpium montem eſt ſita.* Pro pedibus Fluvius eſt Orontes, de quo Strabo lib. 16. pag. 750. Ρεῖ δὲ τῆς πόλεως πλησίον Ορόντης ποταμός. *Prope urbem Orontes labitur.* Spicas gerit, ad frugum abundantiam in agro ſuo indicandam. Notas S. C. ob facultatem monetæ Antiochenſibus à Senatu conceſſam appoſitas, in Othone diximus: has verò Δ. E. Antiquarii interpretantur Δημαρχικῆς ἐξουσίας, *Tribunicia poteſtate*, quam Triſtanus tom. 2. pag. 225. ad Imperatorem, & non ad urbem ſpectare tradit; ſed nos ad urbem potiùs, quàm ad Imperatorem pertinere ſuſpicamur: In omnibus enim Antiochiæ nummis eædem litteræ ſemper occurrunt, quæ Populi auctoritate, vel Populi juſſu referunt, quòd facultas cudendæ monetæ ut à Senatu, ita à Populo Romano Antiochenſibus conceſſa fuerit.

Hic nummus mediocris formæ, à Triſtano tom. 2. pag. 225. & à Patino pag. 302. vulgatus, frequens & obvius eſt.

ANTIOCHIA *Pisidiæ.*

IMP. CAE. M. AVR. ANTON. AVG. Caput Caracallæ laureatum.

COL. CAES. ANTIOCH. *Colonia Cæsarea Antiochensis.* In area S. R. Colonus agens boves, pone duo signa militaria.

Ad Antiochiam Pisidiæ pertinet nummus; hæc enim per *Cæsareæ* nomen ipsi ab Augusto datum, ut diximus, ab aliis distinguitur. Seleucus autem Imperii Syriaci fundator de patris Antiochi nomine sedecim urbes condidit Antiochias, & sex à matre Laodiceas, teste Appiano pag. 124. in Syriacis. Πόλεις δὲ ᾤκισεν ἐπὶ τὸ μῆκος τῆς ἀρχῆς ὅλης, ἑκκαίδεκα μὲν Ἀντιοχείας, ἐπὶ τῷ πατρί. *Ornavit autem Imperium suum, exstructis per totam ejus longitudinem urbibus, quarum sedecim à patre denominavit Antiochias, &c.* Augustus verò cùm eam deduxit Coloniam, nomen suum veteri in beneficii memoriam addidit: quam ob rem Antiochenses in hoc Caracallæ nummo, ad Coloniæ originem indicandam, Coloni typum & signa militaria cælarunt, ut non modò cives Romanos, sed Legionum etiam Veteranos à se receptos denotarent. Hæ litteræ S. R. *Senatus Romanus*, pro S. C. *Senatusconsulto*, ad arguendam nummorum cudendorum facultatem à Senatu concessam videntur appositæ, quòd forsan majoris formæ sint; nam ejusmodi signare haud solent Coloniæ.

Hic nummus primæ magnitudinis pro raro numerandus.

COL. CAES. ANTIOCH. *Colonia Cæsarea Antiochensis.* Jupiter stans, dextrâ aquilam, sinistrâ hastam gerit.

Antiochiam hanc Pisidiæ memorat Stephanus: Ἀντιόχεια, τετάρτη Πισιδίας, *Antiochia quarta Pisidiæ.* Ipsa plurimos Severo & Juliæ Antonini Caracallæ parentibus consecravit: nil mirum si in filii honorem tot signet, in iisque præcipua urbis Numina exponat. En Jupiter, quem supremum antiquitas Deum existimabat, ut innuit Virgilius Æneid. 10.

Juppiter omnipotens divûm Pater atque hominum Rex.

Aquilam Jovi attributam Lactantius ita tradit. Cùm Jupiter ex Insula Naxo

contra Titanas proficifceretur, & facrificium faceret in littore, aquilam ad eum advolaffe ferunt, aufpiciumque feciffe: hinc ergo victor bono omine aquilam acceptam tutelæ fuæ Jupiter fubjugavit.

Hic nummus fecundæ formæ in rariorum numero collocandus.

COL. CAES. ANTIOCH. *Colonia Cæfarea Antiochenfis.* Deus Lunus ftans cum crefcente Lunæ humeris impofito, dextrâ haftam, finiftrâ Victoriam, pro pedibus gallus gallinaceus.

Lunam marem & fœminam effe non modò Ægyptii exiftimarunt, ut apud Eufebium & Diodorum obfervamus, fed & Græci. Strabo enim l. 12. p. 557. in Phrygia & in Armenia minori templum Menfis, id eft Luni, fed præcipuè in agro Antiocheno fub *Afcæi* nomine templum fuiffe narrat. Ἔστι δὲ καὶ τοῦτο τῆς Σελήνης τὸ ἱερὸν, καθάπερ τὸ ἐν Ἀλβανοῖς, καὶ ἐν Φρυγίᾳ, τό, τε τοῦ Μηνὸς ἐν τῷ ὁμωνύμῳ τόπῳ, καὶ τὸ τοῦ Ἀσκαίου τὸ πρὸς τῇ Ἀντιοχείᾳ τῇ πρὸς Πισιδίαν, καὶ τὸ ἐν τῇ χώρᾳ τῶν Ἀντιοχέων. *Eft autem hoc quoque templum Lunæ, ut quod in Albanis eft, & quod in Phrygia, & Menfis aliud in loco cognomine, & Afcæi apud Antiochiam Pifidiæ, & quod eft in agro Antiocheno.* Antiochenfes præ Luni manibus pofuerunt Victoriam, in memoriam illius quam de Germanis vel de Parthis Imperator reportavit. Gallus gallinaceus huic Deo Luno comes femper aftitit, quòd Diana, quæ Lucina dicta, parturientibus favere exiftimata fit, ut Catullus ad Dianam.

Tu Lucina dolentibus,
Juno dicta, puerperis.

Gallus verò apud Ælianum Hift. animal. parientibus etiam feliciter adeft; eis enim faciles partus efficit.

Hic nummus mediocris moduli obvius eft.

COL. ANTIOCH. *Colonia Antiochenfis.* Diana venatrix ftans, dextrâ telum è pharetra dorfo impofita extrahit, finiftrâ extensâ arcum.

Ad Antiochiam Pifidiæ pertinet nummus, etfi folitum *Cæfareæ* nomen non præferat, fola ex duabus illis Coloniis quas ex fedecim nomine Antiochias urbes diximus, conftitutas, linguâ Latinâ nummos exhibet; Antiochia enim Syriæ à Caracalla deducta, Græcam exhibet epigraphen, & Metropolis digni-

tate ornatur; minuti autem nummi ſæpe inſcriptiones contrahunt. Dianæ effigies variæ à diverſis locis ubi culta eſt deſumptæ; hæc venatricis habitu effingitur, ut narrat Pauſanias in Achaicis. Ἔστι δ' ἐν τῇ ἀγορᾷ ἱερὸν Ἀρτέμιδος, τοξευούσῃ δὲ εἴκασται. *In foro etiam eſt Dianæ templum: ſagittas Deæ ejaculantis effigiem præ ſe fert.* Quòd illa venationibus operam dediſſet, & forſan Antiochenſes eam in nummis Caracallæ ſignarunt ob venationis Imperatoris ſtudium.

Hic nummulus pro raro habendus.

GEN. COL. ANTIOCH. *Genio Coloniæ Antiochenſis.* Mulier ſtolata ſtans, dextrâ pateram, ſiniſtrâ cornucopiæ.

Spectat & hic nummus ad Antiochiam Piſidiæ, & non ad Antiochiam Syriæ, ut putat Patinus pag. 301. Antiochia autem Syriæ Græcè ſuos nummos cum Metropolis titulo inſcribit. Similem jam nummum Antiochenſes cum Genii typo patri Severo dedicarunt, ſed cum temone pro patera. Genius modò ſub Dei habitu effingitur, modò ſub Deæ effigie; ille Imperatorem, hæc Auguſtam repræſentat. Itaque mulier hæc ſub Genii forma in Severo & Caracalla Juliam exhibet. Antiochenſes illi per uxorem, huic per matrem blandientes, urbem ſuam in Auguſtæ tutela poſuerunt, in cujus rei monimentum utrique Imperatori nummos ſuos dedicarunt.

Hic nummus minimi moduli obvius eſt.

COL. CAES. ANTIOCH. S. R. *Colonia Cæſarea Antiochenſis.* Lupa cum puerulis Romulo & Remo ſub arbore.

Coloniæ Romanæ pro ſymbolo in nummis plerumque Lupam cum puerulis ad indicandam urbis originem ſignabant. Arbor, ficus erat illa Ruminalis, juxta quam Romulus & Remus Lupæ ubera ſugentes, inventi ſunt, ut tradit Plutarchus in Romulo p. 19. Ἦν δ' πλησίον ἐρινεός, ὃν Ρωμινάλιον ἐκάλουν. .... Ἐνταῦθα δὲ τοῖς βρέφεσι κειμένοις τήν τε λύκαιναν ἱστοροῦσι θηλαζομένην. *Erat juxta ficus, quam Ruminalem dicebant. .... Ad pueros ibi jacentes Lupam tradunt lactantem curſum flexiſſe.* Cùm autem ipſi inter ſe de condenda urbe tractarent, Romu-

lusque vellet de nomine illam Romam vocare, Remus autem Remuriam appellare, res in Romuli gratiam auspiciis peracta est, Romaque urbs pro insigni Lupam cum puerulis usurpavit.

Hic nummus primæ magnitudinis in rariorum serie numerandus.

APAMEA Bithyniæ.

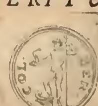
M. AVREL. ANTONINVS. P. F. AVG. Caput Caracallæ laureatum.

COL. IVL. CONC. APAM. AVG. D.D. *Colonia Julia Concordia Apamena Augusta, Decreto Decurionum.* Aquila legionaria inter duo signa militaria.

Apamea Bithyniæ urbs & Colonia jam nummum Juliæ Domnæ obtulit, sic & Caracallæ suos dedicat, quando forsan ille Nicomediæ Bithyniæ Metropoli moratus est, ut Dio tradit lib. 77. pag. 878. Πρὶν δ' ἀπᾶραι ἀπὸ Νικομηδείας, ἀγῶνα μονομαχίας ἐν αὐτῇ ἐπὶ τοῖς ἑαυτοῦ γενεθλίοις ἐποίησεν. *Antoninus antequam excederet Nicomedia, ludos gladiatorios fecit suo natali die.* Nicomedia autem à Nicomede Bithyniæ Rege nomen habet, & Apamea ab Apama ejus uxore, teste Eustathio in Dionys. Perieg. *At veluti Apamia, quam excellens Nicomedes condidit, nomen accepit à muliere quadam Apama.* De Apamenorum privilegiis narrat Plinius Epist. lib. 10. ad Trajanum. *Quùm vellem Apameæ, Domine, cognoscere publicos debitores, & reditum, & impendia, responsum est mihi, cupere quidem universos, ut à me rationes Coloniæ legerentur, nunquam tamen esse lectas ab ullo Proconsulum, habuisse privilegium, & vetustissimum morem, arbitrio suo Rempublicam administrare.* Aquila legionaria & signa militaria, deductorum in Coloniam Veteranorum insignia sunt, ad illius antiquitatem arguendam percussa; sed ex qua Legione transmissi sint illi, ignoratur, nisi fortè fortunâ alius nummus illius nomen exhibeat.

Hic nummus primi moduli, à nobis Thesauro Regio additus, rarissimus & elegantissimus est.

BERYTUS.

IMP. M. AVR. ANTONIN. Caput Caracallæ laureatum.

COL. BER. *Colonia Berytus.* Neptunus ſtans, pede proræ impoſito, dextrâ Delphinum, lævâ tridentem.

Stephanus Byzantinus Berytum urbem, *κτίσμα Χρόνου, Saturni opus*, eſſe tradit. Sanchoniaton apud Euſebium lib. 1. Præparat. illam Neptuno deinde conceſſam narrat. Καὶ ἔτι τότε ὁ Χρόνος Βύβλον μὲν τὴν πόλιν θεᾷ Βααλτίδι, τῇ καὶ Διώνῃ δίδωσι· Βηρυτὸν δὲ Ποσειδῶνι καὶ Καβείροις. *Interea Saturnus Byblum quidem urbem Deæ Baaltidi, quæ & Dione, dono dedit : Berytum autem Neptuno & Caberis.* Nil mirum ſi frequens in Berytenſium nummis occurrat tutelaris urbis Deus, urbem Saturnus condidit, quam Neptuno dedit ; Neptunus forſan in Beroes Nymphæ gratiam, Beroam vocavit, quæ à Romanis dicta eſt Berytus, ut refert Nonnus in Dionyſ. Vide apud eundem Stephanum aliam Beryti etymologiam, de qua Thomas Luſitanus ejus Commentator egregiè diſſeruit.

Hic nummus tertiæ magnitudinis obvius eſt.

IMP. M. AVR. SEV. ANTONINVS. Caput Caracallæ laureatum.

COL. IVL. AVG. FEL. BER. *Colonia Julia Auguſta Felix Berytus.* Neptunus in curru à quatuor equis marinis vecto, dextrâ Delphinum, lævâ tridentem.

Berytenſes à Peſcennii partibus ſteriſſe notat Herodianus, ſed Severum iis ignoviſſe teſtantur nummi ejus Beryti percuſſi, & id interventu Caracallæ, qui Antiochenſes etiam patri reconciliaverat, factum fuiſſe ſuſpicati ſumus; unde frequentes Berytenſium nummi in hujus Imperatoris honorem ſignati. Neptunus urbis tutelaris Deus exhibetur, cujus hic typus inſolens & non obvius : in curru autem cum equis marinis vehitur, tanquam Deus maris : Neptuno tribuuntur equi marini, parte anteriore equi figuram habentes, poſteriore piſcis, quòd ille perhibeatur primus equos domuiſſe, unde Hyppius vocatus, id eſt equeſter. Phornutus ita dictum refert à velocitate navigationis maritimæ, quòdque naves in mari quaſi equi eſſe videantur.

Hic nummus minimæ formæ, rariſſimus eſt.

ANTONINVS PIVS. Caput Caracallæ laureatum.

COL. BER. *Colonia Berytus.* Duæ aquilæ legionariæ in laurea.

Duas illas in nummo Beryti aquilas legionarias, Veteranos duarum Legionum Colonos in eam transmissos indicare sæpiùs diximus; porrò unam modò in Legione aquilam extitisse, cùm plura & signa & vexilla fuerint, videtur confirmare Tacitus Annal. lib. 1. *Primani stratis unà Vicesimanorum Principibus, aquilam abstulere. Quo dolore accensa Legio, & plura signa vexillaque ex hostibus rapuit.* Qualis verò fuerit aquilæ Legionariæ figura, Dionem audias lib. 40. pag. 128. Ὁ γὰρ ἀετὸς ὠνομασμένος (ἔστι δὲ νεὼς μικρὸς, καὶ ἐν αὐτῷ χρυσοῦς ἐνίδρυται) καθίσταταί τε ἐν πᾶσι τοῖς ἐκ τοῦ καταλόγου στρατιώταις, καὶ οὐδαμόσε ἐκ τῶν χειμαδίων, πλὴν εἴπου σύμπας ὁ στρατὸς ἐξίοι, κινεῖται· καὶ αὐτὸν εἷς ἀνὴρ ἐπὶ δόρατος μικροῦ ἐς ὀξὺ τὸ στύρακα ἀπηγμένου, ὥστε καὶ τὸ ἐς δάπεδον καταπήγνυσθαι, φέρει. *Aquila, exigua quædam est sacelli effigies, inque ea, aquila aurea est collocata: constituitur autem in omnibus Legionibus Romanis, neque priùs hibernaculis effertur, quàm universus exercitus egrediatur. Eam aquilam hastæ impositam unus quidam vir portat, cujus hastæ pars infima præacuta est, ut in solum defigi possit.* Sed quia hæc avis Romani Populi peculiaris erat, Marius in secundo consulatu eam inter alia signa militaria dedicavit, eique primum in Legione locum attribuit.

Hic nummus minimi moduli, nec rarus nec obvius est.

CÆSAREA Palæstinæ.

IMP. M. AV. ANTONINVS. Caput Caracallæ laureatum.

COL. P. FL. AVG. CAES. *Colonia Prima Flavia Augusta Cæsarea.* Colonus velatus agens boves.

Cæsarea urbs Palæstinæ prima, seu Metropolis, à Vespasiano Colonia deducta est. Colonus, Coloniæ ex civibus conflatæ symbolum est. Qui verò in novam Coloniam deduci volebant, sua apud Triumviros deducendæ Coloniæ destinatos nomina conscribebant; sicque rei familiaris pondere gravati, ad novas quibus indigerent divitias gratis datas cum familia accedebant. Cæsarea verò ab Herode Rege condita, erat ditissima, plurimis ædificiis admodum superba, cujus descriptionem legas apud Josephum Antiq. 15. c. 13. quam à templo & statua Cæsaris *Cæsaream* dictam refert. Περίκεινται δὲ κύκλῳ τὸν λιμένα, λειοτάτου λίθου κατασκευὴ, συνεχεῖς οἰκήσεις, κἂν τῷ μέσῳ κολωνός τις, ἐφ' οὗ νεὼς Καίσαρος ἄποπτος τοῖς εἰσπλέουσιν, ἔχων ἀγάλματα, τὸ μὲν Ῥώμης, τὸ δὲ Καίσαρος, ἥτε πόλις αὐτὴ, Καισάρεια καλεῖται, καλῆς τε ὕλης, καὶ κατασκευῆς τετυχηκυῖα. *Circum portum ædes continuatâ serie marmore politissimo exstructæ sunt, extante in medio tumulo, in quo templum Cæsaris à longe conspicuum adnavigantibus, & in eo statuæ, Romæ altera, altera Cæsaris;*

Cæsaris; unde nomen Cæsareæ, urbi tam materiâ, quàm artificio structuræ conspicuæ. Hæc duodecim annorum spatio est absoluta, Rege nec labori parcente nec sumpibus.

Hic nummus secundæ magnitudinis, pro raro habendus.

COL. CESAREA LIB. Α Λ Φ. *Colonia Cæsarea Libera* 531. Perperam apud Tristanum COL. CESAREAE IN Α Λ Φ. Mulier loto insignis pectore tenus in templo.

Quamvis religiosè admodum observaverimus nummos à nobis non inspectos in hac serie non evulgare, liceat tamen hunc à Tristano Caracallæ tributum tom. 2. pag. 168. in Tyronum gratiam proferre, ut quæ fides nummis alienâ manu transmissis adhibenda sit, demonstretur. Si vix eorum epigraphen, cùm illa paululùm detrita est, assequantur etiam peritissimi; Tristanus nummum ad Caracallam, sed P. Harduinus pag. 48. ad Elagabalum spectare contendit; plurimi autem Antiquarii hunc & illum Imperatorem confundunt. Tristanus Letrinum Goloniam in Elidem à Caracalla nomine Cæsaream deductam hariolatur: P. Harduinus nummum ad Cæsaream Antiochensem Pisidiæ revocat, & pro corrupta Tristani voce EIN, substituit ANT. Ferè autem similis epigraphe in superiori Titi nummo Cimelio Christinæ Reginæ, ad Cæsaream Palæstinæ pertinere docet; exhibet ille COL. CAESAREA LIB. Α Λ Φ. In nummis Cæsareæ Palæstinæ, sæpe Astarte in templo repræsentatur, nec ulla in Cæsarea Antiochensi æra, imò verò in nullis Pisidiæ nummis occurrit, quæ frequens in Syriæ provinciis reperitur, sed contentio est, an voces Α Λ Φ. pro æra accipiendæ, vel *Flavia* exponendæ. Res jam in Tito dirempta videtur. Litteræ in hoc nummo inversæ pro P. Harduino certant, & æram denotant, sed ipsæ recto ordine in Tito Φ Λ Α. pro nomine gentis *Flaviæ* accipiendæ; nam in iisdem nummis à se invicem tam longo tempore remotis eadem æra convenire nequit; quamobrem nummus Caracallæ à Tristano datus, rectè à P Harduino Elagabalo tribuitur, ob eandem Cæsarensium Palæstinæ, & Tripolitarum Phœniciæ in eodem littore æram à primo Seleucidarum anno inchoantem.

Hic nummus secundæ formæ, à Tristano tom. 2. pag. 168. vulgatus, inter rariores collocandus.

CARRHÆ.

ΑΥΤΟΚ. ΑΝΤ. ΓΕΤΑϹ. ΚΑΙ. Αὐτοκράτωρ Ἀντώνεινος, Γέτας Καῖσαρ. Capita Caracallæ laureati & Getæ ſine corona, adverſa.

ΚΟΛ. ΜΗΤΡΟΠΟΛΙϹ. ΚΑΡΡΗΝΩΝ. Κολωνία Μητρόπολις Καῤῥηνῶν. Aſtrum in creſcente Lunæ.

Carrhæ, urbs eſt Meſopotamiæ, Colonia ſub M. Aurelio & L. Vero deducta, cùm hic Meſopotamiam Parthis ab Hadriano relictam recuperaſſet, quam Severus iterùm à Commodo dimiſſam recepit. Carrheni Severo gratulantes, quòd Cteſiphonte Parthorum regiâ captâ, milites ejus filios Caracallam ſcilicet Imperii participem, & Getam Cæſarem dixiſſent, nummos utrique in rei memoriam percuſſerunt. Spartianum in Severi vita audias. *Æſtate jam exeunte Parthiam ingreſſus, Cteſiphontem pulſo Rege pervenit, & cepit hiemali prope tempore .... & Parthicum nomen meruit. Ob hoc etiam filium ejus Baſſianum Antoninum, qui Cæſar appellatus jam fuerat, annum decimum-tertium agentem, participem Imperii dixerunt milites. Getam quoque minorem filium, Cæſarem dixerunt. Harum appellationum cauſâ donativum militibus largiſſimum dedit, conceſſâ omni prædâ oppidi Parthici : quod milites quærebant.* Creſcens, Lunæ in quo aſtrum ad Deum Lunum, quem Carrheni ſummâ veneratione colebant, ſpectat, de quo in M. Aurelio diximus.

Hic nummulus in Cimeliarchio Ducis Cænomanenſium, inter elegantiſſimos adſcribendus.

ΑΥΤ. ΚΑΙ. Μ. ΑΥΡ. ΑΝΤΩΝΙΝΟϹ. Caput Caracallæ laureatum.

ΚΑΡ. ΜΗΤΡΟΠΟΛ. ΚΟΛ. Κάῤῥα Μητρόπολις Κολώνια. Figura virilis pectore tenus in Lunæ creſcente.

Elegans eſt nummus qui Deum Lunum uti à Carrhenis colebatur, exhibet; ille veluti chlamyde indutus videtur : creſcentem in capite, ut Luna præfert. Lunus mas, & Luna fœmina idem eſt Carrhenis apud Spartianum in Caracalla. *Sciendum doctiſſimis quibuſque id memoriæ proditum, atque ita nunc quoque à Carrhenis præcipuè haberi, ut qui Lunam fœmineo nomine ac ſexu putaverit nuncupandam, is addictus mulieribus ſemper inſerviat : at verò qui marem Deum eſſe crediderit, is dominetur uxori, neque ullas muliebres patiatur inſidias. Unde quamvis Græci, vel Ægyptii, è genere quo fœminam hominem, etiam Lunam Deam dicant, myſticè tamen Deum dicunt.* Carrheni verò hunc nummum Caracallæ obtuliſſe videntur, cùm ille in urbe ſua hyemaret, ut narrat idem Hiſtoricus. *Deinde quum iterùm vellet Parthis bellum inferre, atque hibernare Edeſſæ, atque inde Carrhas Luni Dei gratiâ veniſſet.* Carrheni ideò Deum Lunum in rei memoriam ſignaſſe videntur. Κάῤῥα in ſingulari pro Κάῤῥαι in nummo Alex. Severi infrà deſcribendo legitur.

Hic nummus minimi moduli, inter elegantiores & præſtantiores numerandus.

COILLV vel COELLV.

ANTONINVS AVG. Caput Caracallæ laureatum.

AEL. MVNIC. COIL. *Ælium Municipium Coillutanum.* Prora navis, desuper cornucopiæ.

Coellu & Coillu in nummis legitur, urbs est Numidiæ littoralis ad Ampsacæ ostia, de qua in Antonino Pio, & Commodo dictum. Caracallæ nummos dedicavit, ei forsan gratulans, quòd Augustus à patre fuisset renunciatus, de quo Herodianus in vita Severi p. 527. Διατρίψας δὲ ἱκανοὺς χρόνους ἐν τῇ Ῥώμῃ τοῖς τε υἱοῖς αὐτοῦ κοινωνοὺς τῆς βασιλείας καὶ αὐτοκράτορας ἀποδεῖξαι. *Igitur aliquamdiu Romæ moratus, participato filiis Imperio.* Caracallam jam Cæsarem nominavit Augustum, & Getam minorem filium, Cæsarem pronunciavit. Prora navis situm urbis ad mare indicat: cornucopiæ, illius agrum frugibus & fructibus abundare arguit: hoc autem idem fuisse existimatur quod Hercules cum Acheloo in speciem tauri mutato congressus, ei detraxit, id Naiades acceptum, & omnem fructum primitiis refertum, Copiæ consecrarunt: hujus meminit Ovidius.

> *Naiades hoc pomis & odoro flore repletum*
> *Sacrarunt, divesque meo bona Copia cornu est.*

Nummum Gruteri pag. 362. cum epigraphe MVNICIPI. CIVILITAN. ad hanc urbem spectantem, P. Harduinus Not. ad Plin. lib 4. pag. 496. ad Cibilitanos populos Lusitaniæ stipendiarios revocat

Hic nummulus, pro raro computatur

ANTONINVS PIVS. A. Caput Caracallæ laureatum.

AEL. MVNICIP. COIL. *Ælium Municip. Coillutanum.* Diana stans Venatricis habitu, dextrâ sagittam è pharetra dorso imposita depromit, sinistrâ arcum gestat.

Coillutani Dianam in nummo Caracallæ signarunt, quòd illam colerent, ut Caracallæ gratularentur, quòd venationi studeret: sed Caracallæ vocem in nummis haud quæras, ludibrii id cognomen est, quod illi inditum tradit Xiphilinus in Epist. Dionis, ob proprium genus indumenti in modum pænulæ ab eo excogitatum. Ὥστε καὶ Καράκαλλος διὰ τοῦτ' ἐπικληθῆναι, καὶ

τοῖς στρατιώταις μάλιστα ἀμφιέννυσθαι ἐκέλευσεν. *Ex quo Caracallus cognominatus est, jussitque militibus ut se eodem genere vestis induerent.* P. Harduinus hunc Caracallæ nummum legit mutilum pag. 13. AEL. MVNIC. quem ad Æliam Capitolinam revocat; & ut id probet, hæc addit. *Judaïcum egit triumphum Caracalla, ut Spartianus refert in Severo pag. 70.* Sed eruditus Pater ingenio suo abutitur, dum Æliam Capitolinam recenset Coloniam, posteà illam pro Municipio accipit, imò eodem loco ipsi Græcam ΙΕΡΑΣ ΚΑΠΙΤΟΛΙΕΩΣ alterius nummi Severi epigraphen tribuit.

Hic nummus minimi moduli, pro rarissimo habendus.

IM. ANTONINVS PIVS. A. Caput Caracallæ laureatum.

AEL. MVNICIP. COIL. ANT. *Ælium Municipium Coillutanum Antoninianum.* Silenus digito dextro indicans, humero lævo utrem hircinum gerit.

Municipium Coillutanum insigne quoddam à Caracalla beneficium accepisse videtur, ut in grati animi monimentum *Antoniniani* cognomen acceperit. Caracalla primò *Bassianus* appellabatur, sed Severus illius pater Antoninum appellavit, ut narrat Jul. Capitolinus in vita Severi. *In itinere apud Viminatium filium suum majorem Bassianum, apposito Aurelii Antonini nomine Cæsarem appellavit; & nomen quidem Antonini idcircò filio apposuit, quòd somniaverat Antoninum sibi successurum.* Senex ille utrem gerens, Silenus est, quem Coillutani venerabantur: nec ut existimat P. Harduinus pag. 120. *Vir saccum humeris gestat, Coloniæ argumentum, ut in nummis Neapoleos Samariæ.* Non modò enim Silenus Neapoli Samariæ, sed apud Laodiceos Syriæ, Damascenos Cœlesyriæ, Troadenses Phrygiæ, Deultanos Thraciæ, & in aliis regionibus, ut docent nummi, cultus est, quem in urbe Eleorum templum habuisse narrat Pausanias lib. 6. P. Harduinus loco cit. redarguit eos qui nummum hunc ad Cæliobrigam Hispaniæ retulere, sed ille non rectiùs ad Cœlium in Calabria non procul à Brundusio revocavit: at verò Cœlium nequidem Municipium ab illis Geographis dictum est.

Hic nummus minutus, inter rariores collocandus.

COMANA.

IMP. CAES. M. AV. ANTONINVS. Caput Caracallæ laureatum.

COL. IVL. AVG. F. COMANORVM. *Colonia Julia Augusta Felix Comanorum.* Mulier tunicata & calatho ornata in templo distylo, manibus extensis, dextrâ verò pateram.

Comana urbs ter gemina, una Cappadociæ, altera Ponti, tertia Pisidiæ, ad ultimam pertinent nummi in quibus ΚΟΜΑΝΕΩΝ epigraphe cum Deo Luno : is autem in hac provincia peculiariter cultus erat ; de prioribus tantùm ambigitur. Capadocia Regibus usque ad Tiberium paruit; Pontus verò post Mithridatem profligatum, Romana facta est provincia. At cum nummus *Juliæ* & *Augustæ* nomina præferat, ad Comana Pontica pertinere videtur, illum tamen ad Cappadocica spectare existimat P. Harduinus pag. 120. Videant eruditi Antiquarii. Illa urbs Colonia à Julio Cæsare post devictum Pharnacem Mithridatis filium deducta est, eodem forsan tempore quo in hoc tractu *Sinope*, unde ab eo *Juliæ* ambæ dictæ sunt : Comana verò urbs ab Augusto Veteranis frequentata, aut beneficio accepto dicta est Augusta. Caracalla videtur Ponticæ provinciæ beneficium aut immunitatem aliquam contulisse : non solùm enim Comani, sed & Sinopenses nummos ei dedicarunt, imò ipsi urbem suam Aureliam in accepti beneficii monimentum appellarunt. Is ambobus Comanis seu Cappadocicis, vel Ponticis, Bellonæ sacra fiebant, quæ putabantur è Scythica Taurica ab Oreste ejusque sorore Iphigenia eò delata : in hac autem urbe Iphigeniam lugubrem deposuisse comam tradunt, unde Comana urbi nomen factum, teste Strabone l. 12. p. 557. Ὑπὲρ δὲ τῆς Φαναρείας ἐστὶ τά τε Κόμανα τὰ ἐν τῷ Πόντῳ, ὁμώνυμα τοῖς ἐν τῇ μεγάλῃ Καππαδοκίᾳ, καὶ τῇ αὐτῇ θεῷ καθιερωμένα, ἀφιδρυθέντα ἐκεῖθεν· σχεδὸν δέ τι καὶ τῇ ἀγωγῇ παραπλησίᾳ κεχρημένα τῶν τε ἱερουργιῶν, ἢ τῶν θεοφορειῶν, καὶ τῆς περὶ τοὺς ἱερέας τιμῆς. *Super Phanaream sunt Comana Ponti, ejusdem nominis cum his quæ in magna sunt Cappadocia, eidemque consecrata, atque adeò inde imitata, sed & iisdem ferè utuntur ritibus sacrorum, divinorum instinctuum & honoribus sacerdotum.* Templum, in quo Bellona Dea calathum gerit, ut Genius urbis.

Cùm autem quædam litteræ in nummo per typum geminatæ fuerint, P. Harduinus pag. 120. ejus epigraphen ita protulit COL. IVL. AVG. C. I. F. COMMANORVM, & sic interpretatus est, *Colonia Julia Augusta Colonia Julia Felix Comanorum*; sed cùm minùs arrideret, aliam substituit pariter adulterinam, *Colonia Julia Augusta Concordia Invicta Felix Comanorum.* Sed I. & C. expungenda.

Hic nummus primæ magnitudinis, eximiæ raritatis est & elegantiæ.

CORINTHUS.

M. AVREL. ANTONINVS. Caput Caracallæ laureatum.

C.L.I. COR. *Colonia Laus Julia Corinthus.* Hercules nudus ſtans, dextram ſuper femora admovet, lævâ axillâ innixâ clava, cyppo impoſitâ.

Corinthii eundem Herculis typum in Caracallæ & Severi nummis percuſſerunt, quòd pater peculiarem illi cultum adhiberet: Herculem enim & Bacchum *Deos Auſpices* vocabat, ipſiſque Romæ templum erexit, teſte Dione; Corinthii etiam Herculem venerabantur, cujus ſtatuas in urbe eidem poſitas tradit Pauſanias lib. 2. Una eſt ultra Propylea, de qua in M. Aurelio pag. 262. diximus; altera juxta templum Minervæ Frenatricis. Τὸ δὲ ἱερὸν τῆς Ἀθηνᾶς τῆς Καλλινίτιδος πρὸς τῷ θεάτρῳ σφίσιν ἐστίν. Καὶ πλησίον ξόανον γυμνὸν Ἡρακλέους, Δαιδάλου δὲ αὐτό φασιν εἶναι τέχνην. *Templum verò Minervæ Frenatris juxta theatrum eſt, & ei proximum Herculis nudo corpore ligneum ſignum, quod à Dædalo factum tradunt.* Caracalla autem ſe ad Herculis virtutem acceſſiſſe jactabat, apud Spartianum, quòd apros frequenter excepiſſet, & contra leonem ſtetiſſet.

Hic nummus ſecundæ & minimæ formæ, nec obvius nec rarus eſt.

IMP. CAES. M. AVREL. ANTONINVS. Caput Caracallæ laureatum.

C.L.I. COR. *Colonia Laus Julia Corinthus* Puer Delphino ſubſtratus juxta arborem.

Puer ille Melicerta eſt à Delphino exceptus. Cùm autem Ino mater ſe in mare præcipitem cum eo dediſſet, illa à Megarenſibus ſuſcepta, Dea ab ipſis vocata eſt Leucothea; hic in Iſthmum deportatus, Palæmon à Corinthiis cognominatus eſt, de quibus Ovidius Metam. 4.

Leucotheaque Deum cum matre Palæmona dixit.

Arbor, pinus eſt, juxta quam inventum narrant Melicertæ corpus. Hujus arboris ramis victores ludorum Iſthmicorum in ejus honorem inſtitutorum ad rei memoriam ſunt coronati, nemus erectis & præaltis pinibus conſitum erat ad ſtadium, & templum in quo poſitæ victorum ſtatuæ, ut tradit Pauſanias lib. 2. pag. 86. & 87. Θέας δὲ αὐτόθι ἄξια ἔστι μὲν θέατρον, ἔστι δὲ στάδιον λίθου λευκοῦ. Ἐλθόντι δὲ ἐς τοῦ θεοῦ τὸ ἱερὸν τῇ μὲν ἀθλητῶν νικησάντων τὰ Ἴσθμια ἑστήκασιν εἰκόνες, τῇ δὲ πιτύων δένδρα ἐστὶ πεφυτευμένα ἐπὶ στοίχου, τὰ πολλὰ ἐς εὐθὺ αὐτῶν ἀνήκοντα. *Inſignia verò illic opera, theatrum & ſtadium è candido lapide. Quà ad ipſum Dei fanum aditus eſt, una in parte athletarum poſitæ ſunt ſtatuæ, qui victores in Iſthmiis renunciati fuere: in altera pinus conſitæ, & earum multæ quaſi ad rectam lineam.*

Hic nummus mediocris & minuti moduli tritus & frequens.

M. AVRELIVS ANTONINVS. Caput Caracallæ laureatum.
C.L.I. COR. *Colonia Laus Julia Corinthus.* Victoria bigas agit, ſiniſtrâ flagrum.

Corinthii, ut patri Severo, ſic Caracallæ filio Victoriam bigas agentem, non ad victoriam de hoſtibus relatam, ſed ob eam quam ille in Agone Capitolino patris nomine reportavit, ſignaſſe videntur: Victoria enim flagrum & non palmam gerit, ut denotet ludos quos Caracallam plurimùm dilexiſſe tradit Dio lib. 77. pag. 873. Ἐκ δὲ τῶν φόνων ἐς τὰς παιδιὰς ἀπεκλίνεν. *Poſt hæc ex his cædibus animum ad ludos applicat.* Et pag. 874. Γεγόνασι καὶ θέατρα κυνηγετικὰ, καὶ ἱπποδρόμους πανταχοῦ, ὅπουπερ ἐχείμασεν, ἢ καὶ χειμάσειν ἤλπισε, κατεσκευάσαμεν, μηδὲν παρ' αὐτοῦ λαβόντες. *Præterea amphitheatra, & circos in omnibus locis, in quibus hiemavit, aut ſe ſperavit hiematurum, gratis exſtruximus, eaque diruebantur illico.* Bigas in ludis & agonibus Olympicis tandem admiſſas alicubi diximus.

Hic nummus ſecundæ magnitudinis pro raro notandus.

DEVLTVM.

IMP. M. AVREL. ANTONINVS. Caput Caracallæ laureatum.
COL. FL. PAC. DEVLT. *Colonia Flavia Pacenſis Deultum.* Pallas galeata ſtans, dextrâ clypeo innixa, ſiniſtrâ haſtam.

Deultum urbs Thraciæ nummos Caracallæ forſan conſecravit, dum ille per Thraciam in Syriam proficiſceretur, ut meminit Herodianus l. 4. in ejus vita p. 584. Ἐπεὶ δὲ τὰ περὶ τὸν Ἴστρον στρατόπεδα διῴκησε, κατῆλθέ τε εἰς Θρᾴκην, Μακεδόσι γειτνιῶσαν. *Sed ubi milites apud Danubium ordinavit, atque in Thraciam Macedonibus conterminam diſceſſit.* Deultum Colonia à Veſpaſiano ex Veteranis deducta eſt, & de nomine gentis ſuæ dicta eſt *Flavia*, & à cultu Deæ Pacis, cui templum Romæ in quarta regione ædificavit, teſte P. Victore de Reg. urbis, *Pacenſis* vocata eſt. Nummus exhibet Minervam, cui fortè templum Deultani, Domitiano Fundatoris filio gratulantes, erexerunt, ob peculiarem ejus Imperatoris erga hanc Deam cultum. Minerva ſeu Pallas eadem eſt, ut

innuit Virgilius Æneid. I.

Nata Jovis Pallas, suprà est quæ dicta Minerva.

Hic nummus mediocris moduli, inter rariores numerandus.

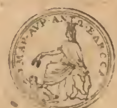

COL. FL. PAC. DEVLT. *Colonia Flavia Pacensis Deulton.* Lupa cum puerulis Romulo & Remo.

En Deulti alterum erga Caracallam observantiæ monimentum ; urbs Romani juris facta, Lupam cum puerulis exhibet, ad originem Romæ indicandam : Coloniæ quidem Romanæ symbolum est hic typus, sed non constitutæ ex Romanis militibus argumentum, ut refert P. Harduinus pag 137. Deductæ civium Coloniæ index Colonus est agens boves: aquila legionaria, vel signa militaria, Veteranorum sunt insignia : Lupa verò ab ambobus promiscuè usurpatur.

Hic nummus secundæ magnitudinis, à Patino pag. 301. vulgatus, pro raro notandus.

EDESSA.

AYT. K. M. A. ANTONEINOC. Caput Caracallæ laureatum.

MAP. AYP. ANTΩ. EΔECCA. Μαρκία Αυρηλία Αντωνινιάνη, & ut in multis occurrit nummis, Αντωνινιάνα Εδεσσα, & non Μάρκος Αυρήλιος Αντώνινος Εδεσσα, ut putat P. Harduinus pag. 144.

Edessa olim Antiochia, Osrhoënorum in Mesopotamia urbs, Abgarenorum Regum sedes, ipsis à Caracalla erepta : cùm enim Abgarus Rex à Severi partibus contra Parthos magnâ sagittariorum manu ei in auxilium missâ stetisset, in summo honore ab eo habitus est, Romamque allectus, illum magnificè Imperator excepit ; Caracalla verò contra Parthos bellum gesturus, eum decepit, & vinctum retinuit, ut narrat Dio lib. 77. pag. 875. Ἠπατηκὼς γὰρ τὸν βασιλέα τῶν Ὀσροηνῶν Ἄβγαρον ὡς δὴ παρὰ φίλον αὐτὸν ἥκειν, ἔπειτα συλλαβὼν ἔδησε, καὶ τὴν Ὀσροηνὴν οὕτω ἀβασίλευτον οὖσαν λοιπὸν ἐχειρώσατο *Cùm ad ipsum tanquam ad amicum, Abgarus Rex Osrhoënorum fraude pellectus venisset, ei fidem fregit,*

git, comprehensumque conjecit in vincula, & Osrhoënen Regem destitutum cepit. Edessam regni primariam urbem deduxit Coloniam, & illi gentis *Aureliæ*, in quam ipse transierat, nomen dedit, uti superstites ejus nummi nos edocent. Caput turritum, Coloniæ Genius est; Fluvius, Scirtus est, ad quem sita urbs.

Hic nummus mediæ formæ tritus est.

ΚΟΛ. ΕΔΕΣΣΑ. Κολωνία Εδεσσα, in aliis ΚΟΛΩ. ΜΑΡ. ΕΔΕΣΣΑ. Κολωνία Μαρκία Εδεσσα, in aliis ΚΟΛ. ΜΑΡ. ΑΥΡ. ΕΔΕΖΖΑ. Κολωνία Μαρκία Αὐρηλία Εδεσσα. Caput velatum & turritum.

Genius urbis in Syriæ provinciæ civitatibus sæpe sub muliebri capite turrito præsertim in primariis urbibus exhibetur. Edessa autem Osrhoënæ, ut diximus, caput erat, urbs ampla ad Scirtum in Chaboram fluvium defluentem in clivo sita, de qua inquit Spartianus. *Edessam in Osrhoëna in provinciæ formam redegit amico Rege Abgaro, non victo, sed vincto perfidissimè.* Nummi Marciæ & Aureliæ nomina præferentes, urbem à Caracalla Coloniam constitutam demonstrant; nam, ut ipse Edessenorum animos sibi conciliaret, illam etiam Metropolim pronunciavit: cùm autem in ea hiberna ageret, Coloni vel adulantes, vel beneficii memores, non urbem ampliùs Edessam, sed tantùm COL. MET. ANTONINIANA, *Colonia Metropolis Antoniniana*, inscripsisse videntur, uti legitur in altero nummo obvio, qui mutilus à Patino pag. 298. num. 8. vulgatus est: si nostra non arridet sententia, posterius hoc numisma inter incerta amandetur.

Hic nummus secundæ & minimæ formæ obvius, alter minimi tantùm moduli rarus.

ΑΥΤΟ. ΚΑΙC. ΜΑΡ. ΑΥΡ. ΑΝΤ. Caracalla medio corpore tenus, capite laureato.

ΚΟΛΩ. ΜΑΡ. ΕΔΕ. Κολωνία Μαρκία Εδεσσα. Nec substituendum tanquam nummo mutilo M. ΑΥΡ, pro ΜΑΡ, ut P. Harduinus pag. 145. contra Patinum contendit. Duo capita turrita & velata adversa, arulâ intermediâ.

Caracallam Edessæ mortuum narrant Rufus & Eutropius, ille in Breviario. *In Osrhoena apud Edessam properâ morte obiit, & ibidem sepultus est.* Hic verò lib. 8. *Defunctus est Edessæ in Osrhoena, moliens adversus Parthos expeditionem.* Sed cur duo capita velata in Edessæ nummis? An duo sint ejusdem urbis Genii, vel potiùs duæ urbes, una superior in clivo, ut denotat Genius urbis montibus insidens in priori Edessæ nummo signatus; altera verò inferior ad fluvium condita, ut arguit figura illa Fluvii enatantis formâ depicta. Arula intermedia utrique Genio sacrificia perpetrari indicat. Edessam antiquissimam urbem memorat D. Isidorus lib. 15. Etym. nempe à Membroth conditam.

Hic nummus minimi moduli, inter raros adscribendus.

EMISA.

ΑΥΤ. ΚΑΙ. Μ. ΑΥΡ. ΑΝΤΩΝΙΝΟϹ. Caput Caracallæ laureatum.
ΕΜΙϹΩΝ ΚΟΛΩΝΙΑϹ. Ζ. Κ. Φ. 527. Aquila globo seu lapidi in coni formam insistens, rostro coronam gerit.

Emisa urbs Phœniciæ, Colonia à Caracalla in matris Juliæ, ex qua erat oriunda, honorem deducta est, ut in Juliæ nummis diximus. Aquilam globo seu lapidi insistentem, ad Jovem potiùs, quàm ad Imperium Romanum spectare existimamus, si quidem Aquila Jovis est ales, sub cujus figura sæpe ille repræsentatur. Jupiter & Sol idem est Macrobio Saturn. lib. 1. cap. 22. *Nec ipse Jupiter Rex Deorum Solis naturam excedere videtur.* Imò Jupiter Emesæ sub Solis nomine imprimis colebatur, ideò Elagabalus Solis Sacerdos aquilam lapidi in coni formam insistentem super currum in nummis pro Deo suo cælari jussit cum hac epigraphe, SANCT. DEO SOLI ELAGABAL. Litteræ numerales Ζ Κ Φ. annum æræ urbis Emisæ 527. indicant, quæ cum Tripolitanis Phœniciæ annos 531. 532. & 533. in nummis Elagabali computantibus convenit, & idem initium habere videtur cum celeberrima Seleucidarum æra, cujus caput anno urbis Romæ 442. assignatur: nam si his addantur 527. in nummo signatis, efficient U. C. 968. quo tempore in Syriam venit Caracalla. Eusebius in Chronico eandem Edessenis epocham tribuit. Tristanus similem nummum tom. 2. pag. 221. vulgavit, cui post ΕΜΙϹΩΝ ΚΟΛΩΝΙΑϹ, additâ voce ΑΥΓ. duas tantùm priores æræ litteras Ζ. Κ. omissâ Φ. apposuit, quas P. Harduinus numerales tanquam superfluas, non inspecto nummo regio, prætermisit, sed rectè eas Ill. Spanhemius observavit.

Hic nummus tertiæ magnitudinis, à Spanhemio Not. in Juliani Cæss. pag. 369. cælatus, inter rariores numerandus. Alter eodem typo insignis nummus, sed cum litteris ΗΚΦ. *asservatur Bononiæ apud Hæredes Val. Polazzi, de cujus æra in sequenti nummo.*

ΕΜΙCΩΝ ΚΟΛΩΝΙΑC Η.Κ.Φ. 518. Ingens lapis in conum aſſurgens ſuper ara in templo ſex columnarum.

Lapis ille prægrandis in hoc templo aræ impoſitus, ſimulacrum eſt Dei Elagabali ſeu Solis, ſupra quod aquila inſiſtere videtur in ſuperiori nummo: ipſius deſcriptionem legas apud Herodianum in vita Macrini pag. 563. Λίθος δέ τις ἐστὶ μέγιστος, κάτωθεν περιφερὴς, λήγων εἰς ὀξύτητα κωνοειδὴς αὐτοῦ σχῆμα, μέλαινά τε ἡ χροιά· διοπετῆ τε αὐτὸν εἶναι σεμνολογοῦσιν, ἐξοχάς τε τινὰς βραχείας καὶ τύπους δεικνύουσιν· εἰκόνα τε Ἡλίου ἀνέργαστον εἶναι θέλουσιν, οὕτω βλέποντες. *Sed lapis eſt maximus, ab imo rotundus, & ſenſim faſtigiatus propemodum ad coni figuram. Niger lapidi color, quem etiam jactant cœlitus decidiſſe. Eminent in lapide quædam, formæque nonnullæ viſuntur, ac Solis imaginem eſſe affirmant.* Templum illud auro argentoque plurimo ac lapidum eleganti magnificentiâ exornatum narrat idem Hiſtoricus; quod Vopiſcus Aurelianum poſt Zenobiam devictam ingreſſum tradit. *Emeſſam victor Aurelianus ingreſſus eſt, ac ſtatim ad templum Elagabali tetendit.* Id adeò excelſum fuiſſe memorant, ut Feſtus Avienus illud cum Libano monte conferat.

Libanus frondoſa cacumine turget,
Et tamen his certant celſi faſtigia templi.

Litteræ numerales Η Κ Φ. annum æræ urbis deſignant 528. initio ab anno U.C. 442. & Seleucidarum epochæ primo deſumpto, ut ſuprà diximus: ſed has omnes Syriæ & Phœniciæ æras fusè mox explanabit eruditiſſimus P. Noriſius in libro *De annis & epochis Syro-Macedonum*; cujus legendi ſummo deſiderio literati, ſed præſertim rei nummariæ ſtudioſi, flagrant. Nummum hunc vulgavit Triſtanus tom. 2. p. 220. ſed cum detrita & mutila epihraphe, quam ex Goltzii Theſauro mutuatus eſt, ΚΟΙΝ. ΔΕΙΗΝΩΝ, & ad neſcio quam urbem nomine Diam juxta Sinum Arabicum revocavit. P. Harduinus p. 135. utrumque redarguens, inquit, *Neuter quo ſpectaret hic nummus vidit.* Sed eruditus Pater illum Dio Decapolitanæ regionis in Syria urbi non feliciori fato tribuit, cùm is ad Coloniam Emiſenam ſpectet.

Hic nummus primæ magnitudinis, in muſæo D. Dron Can. D. Thomæ à Lupara, apud Triſtanum tom. 2. pag. 220. vulgatus, pro rariſſimo habendus.

ΑΥΤ. ΚΑΙ. ΑΥΡ. ΑΝΤΩΝΙΝΟϹ. Caput Caracallæ radiatum.

ΕΜΙϹΩΝ ΚΟΛΩΝΙΑϹ. ΚΦ. Mulier turrita patrio habitu ſedens, pro pedibus figura Fluvii enatantis inſtar, brachiis expanſis.

Mulier illa ſedens turrita, Genius eſt Emiſæ, quæ inter alias Phœniciæ urbes celeberrima memoratur à Metaphraſte in vita SS. Martyrum Galactionis & Epithemis. *Phœnicia*, inquit, *quæ ad montem Libanum eſt, multæ quidem ſunt aliæ civitates, ſed aliarum omnium præſtantiſſima, & ad partes Boreales ſita Emiſa.* Fluvius in ima nummi parte Orontem deſignat urbi adfluentem, ille autem ex Libano monte ortum ducit.

Litteræ ΚΦ, in nummo minimæ formæ Theſauri Regii integerrimo, æræ annum deſignant; hunc tamen mutilum vulgavit Patinus pag. 304. . . . ΙΩΝ ΚΟΛΩΝΙΑϹ, ductâ lineolâ ſupra utramque litteram ΚΦ. quas P. Harduinus ſolito numeralium modo interpretatus eſt 220. cum altero Juliæ ectypo in eadem urbe cuſo, ſed apud Patinum p. 290. exeſo, ambos ad annum Sept. Severi 17. revocavit, rectè quidem initio epochæ ad æram Seleucidarum aſſignato, ſed ex Ulpiani verbis ab erudito Patre allatis, de Cenſibus Leg. 1. *Sed & Emiſenæ civitati Phœnices, Imperator noſter jus Coloniæ dedit, juriſque Italici eam fecit.* Probatur Emiſa Colonia à Caracalla poſt patris mortem conſtituta. Nummus ergo Coloniæ titulum ſub Severo habere, & ad 17. ipſius Imperii annum ſpectare nequit; itaque ad Archetypa Regia confugere oportuit: in nummo autem Juliæ literas ΗΚΦ. 528. quas jam notaverat Ill. Spanhemius Not. in Juliani Cæſſ. p. 361. æræ congruentes obſervavimus: in hoc autem Caracallæ, lineam ſupra Κ tantùm, & non ſupra Φ, ut ſignavit Patinus, ductam vidimus: at æra 520. cum Coloniæ titulo ſub Caracalla haud ſtare poteſt, nihilque ſuperflui in nummis, præſertim verò in notis numeralibus, cælari videtur. Lineam illam eſſe literam ⊢ ſic deductam, aut ⊤ ut in nummis Syriacis ita exaratam ſuſpicatur vir eruditiſſimus D. Toinardus, prior 523. æræ Emiſenorum, & primum Caracallæ Imperii annum: altera verò 526. epochæ & 3. regni exhibet; poſteriori libenter accedimus, quòd hoc U. C. 927. anno Caracalla cum Julia matre Emiſena in Syriam venerit, in cujus gratiam illum Emiſam conſtituiſſe Coloniam veriſimile eſt.

Hic nummus minimæ formæ, à Patino pag. 324. vulgatus, inter rariſſimos numerandus.

HELIOPOLIS.

M. AVR. ANTONINVS AVG. Caput Caracallæ laureatum.

COL. IVL. AVG. FEL. HEL. *Colonia Julia Auguſta Felix Heliopolis*, vel *Heliopolitana.* Tres urnæ, in una quaque palmæ ramus; infrà verò

CERT. SACR. CAP. OEC. IS. HEL. *Certamen sacrum Capitolinum Oecumenicum, Iselasticum, Heliopolitanum*; & non *Certamina*, *&c.* ut legenda monet P. Harduinus p. 192. teste Valeriani nummo infrà describendo.

Heliopolis, urbs est Phœniciæ, Colonia à Julio constituta, ab Augusto Veteranis frequentata, de qua passim dictum est. Tres urnæ cum lauri ramis spectant ad certamen Heliopoli celebratum, in quibus triplex erat, scilicet Equestre, Gymnicum, & Musicum: unde tres urnæ in nummis percussæ. Oecumenicum dicitur, quòd Syriis non modò athletis, sed ex toto terrarum orbe receptis, celebraretur: Iselasticum, quòd victores in patriam quadrigis, Græci εἰσελαύνειν, *transvehi*, dicerentur, quibus Trajanus Imp. apud Plinium Jun. lib. 10. ep. 190. & 120. annonaria commoda jubet præstanda à civitate ex qua essent oriundi, non ex eo die quo essent Athletæ coronati, sed quo eorum quisque in urbem suam εἰσήλασαι, *ingressus esset*. Certamen illud dictum erat sacrum, quia in honorem Dei alicujus celebrabatur: hoc verò dicatum fuerat Jovi Capitolino à Colonis Roma Heliopolim allato. Horum ludorum in urbe institutionem à Furio Camillo Dictatore factam tradit Livius Dec. 1. lib. 6. *Capitolinos ludos solemnibus aliis addidimus, Collegiumque ad id novum auctore Senatu condidimus.* Eorum fit mentio in veteri inscriptione apud Sponium Miscell. sect. 10. pag. 364. ΚΑΠΙΤΩΛΙΑ ΕΝ ΡΩΜΗ, *Capitolia Romæ.*

Hic nummus mediocris formæ perrarus est.

COL. HEL. *Colonia Heliopolis* seu *Heliopolitana.* Templum decem columnarum à latere, in cujus vertice I. O. M. H. *Jovi Optimo Maximo Heliopolitano.*

Heliopolitani beneficiorum Sept. Severi memores nummos ipsi dedicarunt, sic & suos Caracallæ filio percutiunt. Severus eos ob merita belli civilis jus Latii dedit, quod etsi Coloni longè antè, ut diximus, constituti non obtinuerant, aut eo ab aliquo Imperatore privati fuerant, templum idem, quod & in patre Jovis, nimirum Capitolini, qui ab incolis Heliopolis urbis, Heliopolitanus dictus est; nam ut observat alicubi Diodorus, Dii à loco denominabantur, unde apud Tertullianum trecenti Joves numerantur. Lucas Holstenius Not. in Stephan. pag. 129. famosissimum templum quod in hac urbe τῶ Βαλανίῳ Chronicum Alexandrinum refert à Theodosio Christianorum cultui concessum, in verbo Βαλανίῳ latere Beli aut Baal Solis Numen existimat Jam diximus apud Syrios & Phœnices eundem esse Jovem & Solem ex Macrobio: *Assyrii quoque Solem sub nomine Jovis, quem Dia Heliopoliten cognominant, maximis ceremoniis celebrant in civitate quæ Heliopolis nuncupatur.*

Hic nummus secundi moduli, rarior est in Caracalla quàm in Severo.

COL. HEL. *Colonia Heliopolis.* Caput velatum & turritum, pone quod laurus, in aliis cornucopiæ.

Hic nummus ad Heliopolim, & non ad Helviam urbem, ut refert Patinus in Indice pag. 19. ſpectat. De Heliopoli Phœniciæ loquitur Anonymus, quem vulgavit Gothofredus in Hexegeſi totius Mundi §. 10. Ἡλιόπολις, ἡ πλησιάζει τῷ Λιβάνῳ ὄρει. *Heliopolis, quæ propinqua eſt Libano monti.* Multæ enim erant urbes Heliopolis nomine, quæ recenſentur à Stephano de Urbibus. Hæ ob idem nomen eadem Numina venerari videntur. Macrobius enim Saturn. 1. cap. 23. Heliopolim Phœniciæ ab Heliopoli Ægyptiaca ſimulacrum Jovis ſeu Solis accepiſſe narrat, unde forſan nomen. *Ejus Dei ſimulacrum ſumptum eſt de oppido Ægypti, quod & ipſum Heliopolis appellatur, regnante apud Ægyptios Senemure, ſeu idem Senepos nomine: perlatumque eſt primum in eam per Opiam Legatum Deleboris Regis Aſſyriorum, Sacerdoteſque Ægyptios, quorum Princeps fuit Partemetis; diuque habitum apud Aſſyrios, poſteà Heliopolim commigravit.* Caput turritum, ſolenne eſt urbium ſymbolum. Lauri ramus in area nummi, pone caput muliebre, an Monetarii nota, an potiùs laurus dicata Soli, qui idem eſt cum Apolline apud eundem Macrobium loco laudato. *Hujus templi religio etiam divinatione præpollet, quæ ad Apollinis poteſtatem refertur, qui idem atque Sol eſt.* Quod confirmat Pauſanias in Achaic. pag. 443. Ἀπόλλωνα ὃ Ἥλιον, *Apollinem, qui Sol ipſe eſt.*

Hic nummus minimi moduli, nec rarus nec obvius eſt.

HIPPO Regius.

ANTONINVS PIVS. AV. Caput Caracallæ laureatum.

C. G. I. H. P. A. *Colonia Gemella Julia Hipponenſis Pia Auguſta.* Ceres gradiens, utraque facem ardentem.

Hippo urbs Africæ littoralis gemina, unde *Gemellæ* nomen, à Julio Colonia deducta, dicta eſt Julia; ejus meminit Plinius Secundus ad Caninium lib. 9. epiſt. *Eſt in Africa Hipponenſis Colonia mari proxima.* Hipponem à Phœnibus conditam tradit Saluſtius de bello Jugurthino. *Poſteà Phœnices .... Hipponem, Adrumetum, Leptim, aliaſque urbes in ora maritima condiderunt.* Hunc Caracallæ nummum vulgavit P. Harduinus pag. 189. quem ad

Coloniam Hadrumetinam fruſtrà revocat. Hanc ex Gruteri inſcriptione Coloniam indicat à Trajano deductam, unde VLPIA TRAIANA AVGVSTA FRVGIFERA HADRVMETINA. Noſtra Gemellæ Juliæ Hipponenſis Piæ Auguſtæ cognomina exhibet, de quibus in Marco Aurelio diximus, ut de Cereris in Africa cultu ex Tertuliano : illa accenſis in Ætna monte tædis Proſerpinam filiam perquirit, ut canit Statius Theb. 12.

Qualis ab Ætnæis accensâ lampade ſaxis
Orba Ceres magnæ variabat imagine flammæ
Auſonium Siculumque latus.

Hic nummus minimæ formæ, inter raros adſcribendus.

LAODICEA.

IMP. M. AVR. ANTONINVS AVG. Caput Caracallæ laureatum.

COL LAODICEAS METROPOLEOS. *Coloniæ Laodiceas Metropoleos:* Δ. E. in area, Δημαρχικῆς ἐξουσίας. Aquila in templo diſtylo.

Sex ſunt Laodiceæ urbes à Seleuco Nicatore de Laodices matris nomine conditæ, teſte Libanio in Antioch. ex quibus una tantùm Colonia à Sept. Severo conſtituta eſt, quam Triſtanus & P. Harduinus ad eam quæ in Cœleſyria eſt, pro illa quæ in Syria ad mare collocatur, revocarunt ; Ulpianum in lib. 1. de Cenſibus forſan ſequuti, cujus hæc ſunt verba. *Eſt & Laodicena Colonia in Syria Cæle, cui divus Severus jus Italicum ob belli civilis merita conceſſit.* Sed expungenda eſt vox *Cæle*, ut docet Paulus lib. 2. de Cenſibus. *Laodicea in Syria, & Berytus in Phœnice juris ſunt Italici.* Holſtenius in Stephanum p. 187 Triſtani quidem errorem arguit. *Proculdubio enim,* ait, *Syriæ Laodicea, & quidem illa maritima ibi intelligitur, quæ Colonia facta, jus Italicum ob belli civlis merita à D. Severo accepit.* Sed ipſius Laodiceæ nummos antequam facta ſit Colonia, cum aliis hujus nominis Laodiceæ urbium numiſmatibus confundit : unde dubius inquit : *Qui omnes quorſum referendi, videndum ampliùs.* P. Harduinus fol. 286. hunc Caracallæ nummum Laodiceæ Cœleſyriæ adſcribit, utriuſque Laodiceæ Syriæ ſcilicet propriæ, & alterius Cœleſyriæ quæ ad Libanum eſt, nummos promiſcuè deſcribit, quorum diſtinctionem in Tyronum gratiam, etiamſi id ad Librum quem de nummis Græcis, Deo juvante, edituri ſimus, pertineat, hîc proferre lubet.

Laodiceni Syriæ, παράλιοι, id eſt ad mare, cùm à Julio Cæſare beneficium quoddam accepiſſent, ſe Julienſes appellarunt, ad quos pertinent nummi in plurimis Imperatoribus cuſi cum epigraphe ΙΟΥΛΙΕΩΝ ΤΩΝ ΚΑΙ ΛΑΟΔΙΚΕΩΝ, addita à beneficio æra puta in Trajano ΒΞΡ. anno 162. de qua Euſebius loquitur in Chron. ad 2. annum Probi Imp. *Juxta Laodicenos*

CCCXXIX. ſupra quod Scaliger in Comm. pag. 240. inquit. *Ergo epocham Laodicenam Antiochena antevertit anno uno. Haud dubiè à Cæſare eſt, quemadmodum & Antiochena.* Sed hanc ille ad Cæleſyriam perperam revocat, Laodicea deinde in bello civili Peſcennii cum Severo, in odium Antiochiæ Severo acclamavit, teſte Herodiano. *Laodicea quidem in Syria, Antiochenorum odio, Tyros in Phœnicia Berytiis infenſa, quæ nunciatâ Nigri fugâ, ſublatis illius honoribus, Severo proſperè acclamarunt.* Antiochiâ igitur à Severo captâ, ille Antiochiæ privilegia Laodiceæ attribuit, ut innuit idem auctor. *Byzantium urbs, omni cultu atque honore detracto, Perinthiis adjudicata eſt, quemadmodum Antiochia Laodicenis.* Laodiceni beneficii memores, ſe Julienſes Laodicenos Severianos indigitarunt cum titulo Metropolitarum, teſtibus Severi nummis cùm epigraphe ΙΟΥΛ. ΛΑΟΔΙ. CΕΟΥ. ΜΗΤΡΟΠΟΛΕΩΣ. *Ιυλίας Λαοδικείας Σεουηρείας Μητροπόλεος.* Sed cùm Caracallæ interventu Severus Antiochenis ignoviſſet, & ipſis jura reddidiſſet, Severus quaſi pro remuneratione Laodiceam Coloniam conſtituit, jure Italico ipſi conceſſo, & relicto Metropoleos ſecundæ titulo, unde in nummis COL. LAODICEAS METROP. inſcribitur. Ad hanc etiam urbem pertinent minuti nummi cum epigraphe Latino-Græca LAODICEON. cum capite turrito in templo, & aliis typis.

Laodicea Cæleſyriæ, quæ Cabioſa Plinio dicitur, ad Libanum montem ſita, omnes habet nummos ad prioris diſtinctionem cum Libani nomine. ΛΑΟΔΙΚΕΩΝ ΕΝ ΤΩ ΛΙΒΑΝΩ, in Antonino Pio. ΛΑΟΔΙΚ. ΠΡΟC ΛΙΒΑΝΩ, in Severo & Caracalla. ΛΑΟΔΙΚΕΩΝ ΛΙΒΑΝΟΥ, in Trajano Decio. Aquila in templo potiùs ad Jovem, quàm ad Imperium Romanum ſpectare videtur. De litteris Δ. Ε. in Antiochia Syriæ ſuprà dictum eſt.

Hic nummus ſecundæ magnitudinis, à Triſtano tom. 2. pag. 177. & à Patino pag. 298. mutilus etſi vulgatus, pro raro habendus.

PATRÆ.

M. AVR. ANTONINVS AVG. Caput Caracallæ nudum.

- COL. A.A. PATR. *Colonia Auguſta Aroe Patrenſis.* Mercurius inſidens ſcopulis, dextrâ extensâ, ſiniſtrâ caduceum, pro pedibus aries.
- COL. A.A. PATR. *Colonia Auguſta Aroe Patrenſis.* Idem Mercurii ſignum in templo duarum columnarum.

Patræ urbs Achaiæ inter nummos quos præſertim Caracallæ dedicavit, alter Mercurii ſignum, alter verò ejus templum cum eodem ſimulacro exhibet: ſed de Mercurii ſignis, templo, aut cultu in Colonia Patrenſi, ne verbum quidem apud Pauſaniam. In arce tamen aut in clivo Mercurius inſidens rupibus, templum

templum habuisse denotat. Sed ad quid Mercurius in his Caracallæ nummis? an ut ille facundiæ Deus creditus, Colonia Patrensis adularetur Imperatori, quòd ille eloquens videri vellet? Spartianus de illo tradit. *Non erat ille tardus in litteris.* Et Suidas in ejus vita hæc habet. Οὗ Σευῆρος καὶ πάνυ πᾶσι τοῖς εἰς ἀρετὴν τείνουσι, καὶ κατὰ τὸ σῶμα, καὶ κατὰ τὴν ψυχὴν, ἤσκησε τὸν Ἀντωνῖνον· ὥστε καὶ αὐτοκράτορα ἤδη ὄντα, καὶ διδασκάλοις συνεῖναι, καὶ κατὰ τὸ πολὺ τῆς ἡμέρας φιλοσοφεῖν. *Traditur Severus omnibus rebus ad animi corporisque virtutem pertinentibus, Antoninum studiosè excoluisse; ut jam Imperator quoque, & magistris adhuc uteretur, & magnam diei partem philosopharetur.*

Uterque nummus mediocris magnitudinis, rarus. Prior à Patino pag. 298. vulgatus est.

M. AVR. ANTONINVS PIVS AVG. Caput Caracallæ cum laurea.
COL. A.A. PATR. *Colonia Augusta Aroe Patrensis.* Diana Venatrix stans cum pharetra dorso imposita, dextrâ spiculum gerit, pro pedibus canis venaticus.

IMP. ANTONINVS PIVS AVG. GERM. Caput Caracallæ laureatum.
COL. A.A. PATR. *Colonia Augusta Aroe Patrensis.* Diana Venatrix stans, sinistrâ arcu innixâ.

Licet uterque nummus Dianam Venatricem exhibeat, diversus tamen illarum situs & positio ad eamdem Dianam non pertinere denotat; variæ enim Patris colebantur apud Pausaniam in Achaicis: Laphria, Limnatis, & Triclaria; de priori sic loquitur ille pag. 44. Τὸ μὲν δὴ σχῆμα τοῦ ἀγάλματος θηρευούσης ἐστί. *Præfert signum Venatricis habitum.* Ad eam spectat nummus posterior; nam Diana in Neronis & Domitiani nummis lævâ arcu innixâ eodem modo percussa est, cum epigraphe DIANA LAPHR. Prior nummus Limnatidis esse videtur, cujus signum Preugenem Spartanis subripuisse narrat idem Pausanias pag. 437. nullum autem erat in Triclariæ templo simulacrum eodem Historico teste pag 442. Καὶ τὸ ἱερὸν τῆς Τρικλαρίας ἐστὶν, ἄγαλμα οὐδὲν ἔτι ἔχον. *Et Triclariæ templum, in quo signum omnino nullum reliquum est.* Posterior nummus *Germanici* nomen præfert, quem titulum Caracalla, teste Spartiano, sibi assumpsit. *Et quum Germanos subegisset, Germanum se appellavit.* Apud Herodianum, ille ad ripas Danubii pervenit, ac partes Imperii Romani Septentrioni subjectas ordinavit. Patrenses Imperatori adulantes, nummum in ipsius honorem cum Germanici titulo percusserunt.

Prior nummus minimi moduli, alter secundi; uterque nec rarus nec obvius

PELLA.

IM. C. M. AVR. ANTONINVS.

C. IV. in aliis, COL. IVL. AVG. PELLA. *Colonia Julia Augusta Pella.* Mulier tunicata ſedens cum calatho in capite, dextra verſus faciem admovere videtur, ſiniſtrâ ſellæ innixâ.

Pella urbs Macedoniæ, de qua in Hadriano dictum, Colonia à Julio Cæſare conſtituta, & Veteranis ab Auguſto frequentata eſt, unde *Juliæ* & *Auguſtæ* nomina. Mulier illa calatho inſignis, Genius eſt urbis ſedens, & ſicut in nummis Romanis Securitas depingitur, tanquam urbs in tumulo ſita, & ut notat Livius, ad provinciæ ſecuritatem naturâ & arte munita; ita ut Philippus Rex Macedoniæ in ea natus, illam plurimùm auxerit, adſtipulante Strabone in Excerpt. lib. 7. pag. 330. Ὅτι τὴν πέλλαν οὖσαν μικρὰν πρότερον Φίλιππος εἰς μῆκος ηὔξησε τραφεὶς ἐν αὐτῇ. Ideò rectè Livius lib. 44. c. 45. *Situm urbis undique adſpiciens, quam non ſine cauſa delectam eſſe regiam advertit.* Quapropter à Julio Colonia videtur conſtituta, & ab Auguſto conſervata ad provinciæ ſecuritatem, cui alludit Lucanus ab Ill. Spanhemio laudatus.

Exiguæ ſecura fuit Provincia Pellæ.

Hic nummus mediocris formæ, ab Ill. Spanhemio Not. in Julian. Caſſ. pag. 160. vulgatus, pro raro habendus.

PHILIPPI.

IMP. M. AVREL. ANTONIN. Caput Caracallæ laureatum.

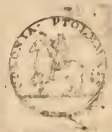
COL. AVG. IVL. in aliis. IVL. AVG. PHILIP. *Colonia Julia Auguſta Philippenſis.* Duæ figuræ in baſi, una muliebris alteri paludatæ coronam imponens.

Philippi, urbs eſt altera Macedoniæ, cujus D. Lucas Act. 16. meminit. Ἐκεῖθεν εἰς Φιλίππους ἥτις ἐστὶ πρώτη τῆς μερίδος τῆς Μακεδονίας πόλις, κολωνία. *Et illinc Philippos quæ eſt prima Macedoniæ partis civitas, Colonia.* Hæ om-

nes urbes in Caracallæ honorem nummos percussisse videntur, cùm in Macedoniam transiit, in Syriam profecturus, de quo Suidas in Excerpt. Ἐπειδὴ δὲ καὶ ἐς τὴν Μακεδονίαν ἀφίκετο, Ἀλέξανδρον ἑαυτὸν ὠνόμασεν. *Postquàm in Macedoniam perrexit, se Alexandrum vocavit.* Macedones ipsi blandientes, quòd ille prodiret per urbes provinciæ suæ Macedonico habitu, causiam supra caput gestans, & crepidas indutus, illas prout quamque potuerat, ordinans. Philippenses in omnibus suis nummis Augusti beneficentissimi erga se Principis memoriam perpetuò colentes, ejus statuam in foro locatam percusserunt.

Hic nummus secundæ magnitudinis in Caracalla rarus est.

PTOLEMAIS.

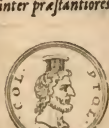

IMP. CAES. M. AVR. ANTON. Caput Caracallæ laureatum.

COLONIA PTOLEMAIS. Imperator eques, dextrâ explicitâ, lævâ habenas.

Ptolemais urbs Phœniciæ littoralis, à Claudio Colonia deducta, adventum Caracallæ in urbem suam demonstrare videtur. Ille enim Pacificatoris habitu eques depingitur, quales Romam ingressos Imperatores exhibent nummi Romani. Cùm autem Caracalla ad bellum Armeniacum Parthicumque in Syriam venisset, & in ea moraretur, Herodianus illum ex Antiochia Alexandriam progressum fuisse narrat p. 549. Εἰς τὴν Ἀντιόχειαν ἀφίκετο, ἐκεῖ τε ὑποδεχθεὶς πολυτελῶς, καὶ διατρίψας χρόνου τινὸς, ἐπὶ τὴν Ἀλεξάνδρειαν ἐστέλλετο. *Devenit Antiochiam, ibique exceptus honorificentissimè, atque aliquandiù moratus, Alexandriam contendit.* Caracalla Ptolemaidem inter Antiochiam & Syriam ferè sitam ingressus fuisse videtur, in cujus rei memoriam Ptolemaidenses illum in equo posuerunt, nisi forsan sit ejus statua equestris ob beneficium quoddam ab ipso acceptum, à Colonis erecta.

Hic nummus secundi moduli, inter præstantiores reponendus.

COL. PTOL. *Colonia Ptolemais.* Caput Serapidis calatho insigne.

Plurimæ urbes Syriæ, Phœnices, & Palæſtinæ Serapidem in nummis exhibent, ejus apud ſe cultum indicantes; an eum ab Ægypto, ubi ſupremus erat Deus, receperunt, an ab ipſa Roma cum Colonis allatus; nam in urbis regione I. & VI. templum erat ipſi exſtructum : in III. autem & V. ædiculas Serapidis, Rufus & Victor fuiſſe tradunt. Templum verò primæ regionis non procul erat à Thermis Severianis. Caracallam ex templo Serapidis Alexandrinorum civium ſtrages vidiſſe narrat Dio lib. 77. pag. 880. Καὶ τούτων τὰ μὲν πλείω αὐτὸς ὁ Ἀντωνῖνος παρὼν καὶ ὁρῶν ἐποίει, τὰ δὲ καὶ ἐκ τοῦ Σεραπίου προσέταττε· ᾤκει· ἐν γὰρ τῷ τεμένει δίαιταν κἀν ταῖς τῶν μιαιφονιῶν αὐτῶν νυξὶ καὶ ἡμέραις. *Horum magnam partem Antoninus præſens videnſque gerebat, imperabatque multa è templo Serapidis, in quo erat dies nocteſque homo tot cædidus pollutus.* Cæſarienſes Caracallæ adulantes, præcipuum urbis Numen in ejus nummis ſignarunt.

Hic nummus mediæ formæ, à Patino pag. 299. vulgatus, pro raro habendus.

COL. PTOL. *Colonia Ptolomaïs.* Fortuna ſtolata ſtans cum calatho in capite, dextrâ temonem, ſiniſtrâ cornucopiæ, pone quam Victoria columnæ impoſita, ei coronam porrigit.

Fortunæ ſimulacrum in Ptolemaidis nummis frequens, illam pro dea Ptolemaidenſibus cultam fuiſſe arguit, quod Elagabali & Anniæ Fauſtinæ numiſmata, in quibus illa ſtat in aditu templi, confirmant. Aſſiſtit ei Victoriola alata columnæ impoſita, coronam ei porrigens, veluti Aſtarti ſeu Veneri Cæleſti: forſan eadem eſt, quam Ptolemaidenſes ſub Fortunæ effigie venerantur. Pauſanias in Achaicis p. 451. Fortunam in templo cum cornucopiæ & Cupidine Ægiræ repræſentat, cauſamque earum conjunctionem refert. Οἶδα καὶ οἴκημα ἐν Αἰγείρᾳ θεασάμενος, ἄγαλμα δὲ ἐν τῷ οἰκήματι Τύχης, τὸ κέρας φέρουσα τὸ Ἀμαλθείας· παρὰ δὲ αὐτὴν Ἔρως πτερὰ ἔχων ἐστί. Ἐθέλει δὲ σημαίνειν, ὅτι ἀνθρώποις καὶ τὰ ἐς ἔρωτα τύχῃ μᾶλλον ἢ ὑπὸ κάλλους κατορθοῦται. *Ædicula etiam quædam Ægiræ eſt, in qua Fortunæ ſignum ſum conſpicatus, Amalthea cornu præ ſe gerens; cui adſiſtit volucer Cupido. Significat hæc nimirum Amoris cum Fortuna conjunctio, plus ferè in amore homines ope Fortunæ, quam pulchritudine proficere.* De temone & cornucopiæ dictum, ſed Victoria illa columnæ impoſita, frequens in Coloniarum Phœniciæ nummis ad indicandas Phœnicum antiquorum victorias, & Colonias ab iis longè lateque deductas, exhibetur.

Hic nummus ſecundæ magnitudinis inter elegantiores numerandus.

SINOPE.

IMP. CAES. M. AVR. ANTONINVS. Caput Caracallæ laureatum.

C. I. AV. SINOP. ANN. CCLII. *Colonia Julia Augusta*, vel *Aurelia Sinope anno 252.* Jupiter cubat in lectisternio, capite calatho ornato, dextrâ aquilam, lævâ hastam divinitatis.

Hic nummus ob tartaream materiam quâ tectus erat, mutilus à Patino pag. 299. vulgatus, curâ nostrâ integer restitutus est, & æræ urbis anni penitùs detecti. Nummus quidem ad Sinopen Coloniam spectat, de qua in Hadriano & M. Aurelio diximus. In utroque *Colonia Julia* dicta est Sinope, sed in hoc addita vox AV. quæ potiùs pro *Aurelia*, quàm pro *Augusta* accipienda est. Sed unde Aureliæ nomen? An in M. Aurelii honorem, cui Sinope suos dicavit, ut suprà vidimus, nummos, Caracallæ videlicet gratulans, quòd ille in Aureliam gentem transiisset: ipsius enim pater Severus se Marci filium in nummis inscribebat? An verò tantùm in Caracallæ gratiam: Colonia enim Troas Aurelia dicta est, sed adjuncto nomine Antoniniana. Id verò Antiquariorum disquisitioni relinquimus. Jupiter, cujus tantùm caput Hadriani & Gordiani nummi exhibent, hic integer repræsentatur in lectisternio cubans, prout in templo non procul ab urbe Sinope forsan colebatur, de quo Tacitus Histor. 4. *Cognoscit urbem illic Sinopen, nec procul templum vetere inter accolas fama Jovis Ditis.* Aquilam Jovi attributam nemo nescit. ANN. CCLII. anni sunt æræ Coloniæ Sinopensis, quorum caput in M. Aurelio ad an. U C. 706. revocavimus, quo Julius Cæsar Pharnacem in Ponto profligavit, & Sinopen à Rege direptam Colonis frequentavit: unde illi Juliæ nomen, quod confirmare videtur Strabo lib. 12. pag. 546. Νυνὶ δὲ καὶ Ῥωμαίων ἀποικίαν δέδεκται, καὶ μέρος τῆς πόλεως καὶ τῆς χώρας ἐκείνων ἐστί. *Nunc Romanorum recepit Coloniam, quæ in partem urbis agrique venit.* Anni verò U. C. 706. & æræ in Caracalla signatæ 252. simul juncti efficient U. C. 957. quo anno Caracalla Imperii consors cum patre factus, Tribuniciam potestatem VI. agebat, L. Fabio Cilone & M. Annio Libone Consulibus.

Hic nummus mediocris formæ, à Patino pag. 299. vulgatus, eximiæ raritatis est & elegantiæ.

STOBI.

IMP. CAES. M. AVR. ANTONINVS AVG. Caput Caracallæ laureatum.
MVNICIP. STOBENS. *Municipium Stobensium.* Victoria gradiens, dextrâ coronam, lævâ palmam.

Stobi urbs Macedoniæ, de qua in Vespasiano, Tito & Domitiano dictum, Severo, Juliæ, Caracallæ, & Getæ nummos consecravit, omnes quidem cum Victoriæ signo, ut jam vidit Patinus. Stobenses autem Imperatoriæ familiæ sic gratulati sunt, quòd post victorias de hostibus relatas Imperium Romanum non modò sibi asseruisset Severus, sed barbaris longè latèque profligatis, Adiabenici, Arabici, Parthici, & Britannici nomina esset assequutus. Caracallæ quoque nummis oblatis adulati sunt, quòd ille pacatâ Germaniâ Parthis bellum illaturus, in Macedoniam provinciam suam pervenisset. Dio autem Caracallam Macedones propter Alexandrum valdè dilexisse narrat lib. 77. pag. 874. Οὕτω δ' οὖν δή τι Ἀλέξανδρον, καὶ τοὺς Μακεδόνας ἐφίλει. *Igitur tanto amore prosequebatur propter Alexandrum Macedones.* Nil mirum si Coloniæ & Municipia hujus provinciæ suos huic Imperatori nummos in grati animi monumentum dedicarint.

Hic nummus secundi moduli, à Patino vulgatus pag. 298. nec rarus nec obvius est.

TROAS.

M. AVR. ANTONINVS PIVS AVG. Caput Caracallæ laureatum.
COL. AVG. TROA. *Colonia Augusta Troadensis.* In aliis COL. ALEX. AVG. *Colonia Alexandria Augusta Troadensis.* In aliis COL. AVG. ALEX. TRO. *Colonia Augusta Alexandria Troadensis* Apollo muliebri habitu stans in cippo ante aram, dextrâ pateram, sinistrâ arcum.

Hæ omnes variæ inscriptiones ad Coloniam Troadensem pertinent, quæ *Troas & Alexandria* appellatur, ut innuit Plinius lib. 5. cap. 30. *Troas Antigonia dicta, nunc Alexandria, Colonia Romana.* Jam ante Plinii tempora utrumque nomen habuisse videtur apud Polybium lib. 5. pag. 447. Τὸ δ' τελευταῖον καὶ πολιορκεῖν τοὺς Ἰλιεῖς ἐπιβαλλομένων, ἐγένετο μέν τις οὐκ ἀγεννὴς περὶ τούτων πρᾶξις, ὑπὸ τῶν περὶ τὴν Τρωάδα κατοικούντων Ἀλεξανδρέων. *Qui cùm Ilienses ad extremum obsidere essent aggressi, egregium sanè facinus ab Alexandrensibus qui Troadem colunt, est editum.* Figura in cippo, Apollo est muliebri habitu ornatus, pharetram supra humerum gerens, qualis ille depingitur ab Homero Iliad. 8. in Trojæ oppugnatione pestem in Græcorum exercitum immittens.

Τόξ' ὤμοισιν ἔχων ἀμφηρεφέα τε φαρέτρην.
Arcus in humeris habens, circumjectamque pharetram.

Hic nummus minimæ formæ rarus est.

COL. AVG. TROAD. *Colonia Augusta Troadensis.* Figura paludata sacrificat super tripodem ante signum figuræ arcum gerentis, in vertice aquila unguibus caput bovis. Diversi sunt typi.

Figura cippo imposita Apollinem exhibet, tutelare, ut diximus, Trojæ Numen. Hic Apollo à Stephano de Urb. Ἀπόλλων Ἰλιεὺς dictus, qui idem ac Smintheus esse videtur, non quidem à Smintheo oppido, quod sibi finxit Stephani Epitomator, vocatus, sed ab occisis ab Apolline muribus qui à Trojanis Sminthii appellantur, ut tradit Strabo lib. 13. pag, 613. Τὰ δὲ περὶ τοὺς Τεύκρους καὶ τοὺς μύας, ἀφ' ὧν ὁ Σμινθεὺς, ἐπεὶ σμίνθιοι οἱ μύες δεῦρο μετενεκτέον. *Enimverò quæ de Teucris & muribus traduntur, unde Smintheo nomen sit: quando Sminthii sunt mures, huc sunt transferenda.* Ille est Deus, quem Chryses ipsius Sacerdos oravit apud Homerum lib. 1. Iliad. ut sagittis Danaos Trojam obsidentes perderet.

Τίσειαν Δαναοὶ ἐμὰ δάκρυα σοῖσι βέλεσσιν.

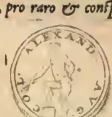
Pendant pœnas Danai ob meas lacrymas tuis sagittis.

Apollo Sacerdotis sui precibus annuens, in Græcorum exercitum pestem immisit, Iliad. 1. vers. 90.

Αὐτὰρ ἔπειτ' αὐτοῖσι βέλος ἐχεπευκὲς ἀφιεὶς
Βάλλ'.
Sed posteà in ipsos sagittam mortiferam immitens.
jecit.

Figura paludata sacrificans, non Caracalla est, cùm jam similis typus in Crispinæ nummis vulgatus sit, sed Alexander vel Lysimachus, seu alius qui Troadem novam condidit, capto per sacrificium augurio, cujus partem aquila ab eo in locum ubi nunc est, abstulit, ut alibi diximus.

Hic nummus mediocris moduli, pro raro & conspicuo habendus.

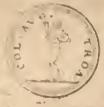
M. AVR. ANTONINVS PIVS AVG. Caput Caracallæ laureatum.

COL. AVG. TROAD. *Colonia Augusta Troadensis.* In aliis, COL. ALEXAND. AVG. *Colonia Alexandria*, vel *Alexandrina Augusta.* Diversæ

sunt epigraphæ. Figura nuda, cippo pede imposito, dextrâ lauri ramum, lævâ retro dimissâ.

Ille idem est Apollo nudus eodem modo quo ex hiatu terræ repando corpore spiritum haurit, ut Oracula reddat, instinctu divino motus, de quo Plutarchus de Oracul. defectu pag. 338. Ἐν τοῖς προφητεύουσιν ἀνάγκη γίνεσθαι τὸν ἐνθουσιασμόν· ὅταν μὴ οὕτως μὴ γίνεσθαι ἢ γίνεσθαι διάφορον, &c. *Necesse est Vates instinctu divino cieri, sin verò, aut nullius erit enthusiasmus, aut incompositus.* Apollo laurum tanquam symbolum gerit, illam huic Deo amicam esse tradit Hyginus ob somniorum interpretationem, cui laurum maximè convenire ferunt. Tristanus tom. 1. pag. 751 figuram hanc Apollinis nudam ingeniosè ad Herophilen ejus æditüam in Troade clarissimam revocat; sed partes habet viriles, teste etiam Holstenio Not. in Stephan. pag. 331. *Apud Ill. Cassianum Puteum vidi nummum Commodi, Æneæ vici manu depictum, in cujus aversâ parte circa virum nudum dextro pede basi quadratæ innixum, & manu dextrâ ramum porrigentem legitur* COL. AVG. TROAD.

Hic nummus secundæ & minimæ formæ, cum epigraphe COL. AVG. TROAD *vulgaris, cum inscriptione verò* COL. ALEXAND. *à Patino pag. 298. vulgatus inter raros habendus.*

COL. AVG. TROA. *Colonia Augusta Troadensis.* Figura senilis barbata stans, lævo humero utrem hircinum gerit, dextram extollit indicando.

Senem illum barbatum quem Satyrum existimat Holstenius pag. 331. rusticum verò appellat P. Harduinus pag. 508. Silenum in M. Aurelio & Commodo esse diximus, cujus cultum apud Troadenses soli nummi nos edocent. Sileni nomen derivant à Σίλλος, quod apud Hesychium ἀναφάλαντος, calvum explicat Ill. Spanhemius in Julian. Cæss. Observat. pag. 341. Silenum Bacchi nutricium fuisse ferunt, quem vites colere, & ex earum racemis in torculari vinum exprimere docuisse narrat; idcircò Silenus utrem hircinum, in quo vinum asservabatur, gerit: Bacchum vero Hesiodi interpres dictum ait, quasi διδόννσον, à διδόναι videlicet τὸν οἶνον, quia sit dator vini. Bacchus apud Athenæum lib. 15. pag. 675. dicitur vitem è Rubro mari in Græciam transtulisse, ubi idem auctor vini aquâ temperandi primum usum sic tradit inventum. Quibusdam ad littus maris compotantibus, ingruente pluviâ, dissolutum fuit convivium, ac poculum, in quo parum vini relictum fuerat, aquâ repletum est: deinde cùm factum rursùs esset sudum ac serenum cælum, convivæ in eundem locum reversi, vinum dilutum gustantes, mitem ac minimè molestam voluptatem senserunt. Silenus dextram attollit indicans, inter astra se esse relatum, ut tradit Aratus.

Hic nummus infimæ magnitudinis, nec rarus nec obvius est.

COL.

COL. AVR. ANTONINIANA ALEX. *Colonia Aurelia Antoniniana Alexandria.* Caput muliebre turritum, pone quod vexillum.

Muliebre caput, Genius eſt Coloniæ; turres quidem gerit tanquam regionis primaria. Urbs autem Troas, Alexandría ab Alexandro vocata eſt, cujus deinde cura ab Antigono ſuſcepta dicitur, de quo Strabo lib. 13. pag. 593. Ὅτε καὶ Ἀλεξανδρείας ἤδη ἐπεμελήθη. *Quo quidem tempore Alexandriam etiam curandam ſibi duxit.* Hanc urbem idem auctor eodem lib. Alexandriam Troadem vocat, Ἀλεξάνδρειαν τὴν Τρῳάδα, quam interpres malè vertit *Alexandriam ac Trojam*; ut vidit Ill. Spanhemius pag. 716. cùm una & eadem ſit urbs, ut Livius Dec. 4. lib. 5. confirmat. *Tres Antiochum civitates tenebant, Smyrna & Alexandria Troas, & Lampſacus:* Troas Alexandriæ non modò nomen renovare videtur in gratiam Caracallæ in urbe morantis, & Alexandri nomine ſuperbientis, teſte Xiphilino in Epiſt. Dionis pag. 428. Καὶ οὐδὲ ταῦτα μέντοι αὐτῷ ἐξήρκεσεν, ἀλλὰ καὶ αὐτὸν ἐκεῖνον Ἑῷον Αὔγουστον ἐπεκάλει. *Quibus rebus minimè contentus ſeſe Alexandrum Orientalem Auguſtum appellavit.* Sed hæc ipſamet urbs Aureliam ſe Antoninianam, ob Caracallæ gentis nomen, appellari voluit. Vexillum Veteranos in eam tranſmiſſos arguit. P. Harduinus pag. 508. hunc nummum dubius ad Elagabalum pro Caracalla refert.

Hic nummus minimi moduli, inter rariores collocandus.

M. AVR. ANTONINVS PIVS AVG. Caput Caracallæ laureatum.
COL. AVG. TROAD. *Colonia Auguſta Troadenſis.* Figura paludata ſacrificat ſuper aram coronatur à figura muliebri turrita & tunicata pariter ſtante, lævâ quidem vexillum gerente.

Figura militaris, Caracalla eſt, pro feliciſſimo ſuo in Troadenſem Coloniam adventu ſacrificans paludatus, ut Imperator, & ad bellum Parthicum proficiſcens; ille ex Græcia in Aſiam appulit, Troademque venit, teſte Herodiano in ejus vita. Ἧκεν εἰς Ἴλιον· ἐπελθὼν δὲ πάντα τὰ τῆς πόλεως λείψανα, ἧκεν ἐπὶ τὸν Ἀχιλλέως τάφον. *Ilium mox petiit, & cunctis urbibus reliquis colluſtratis, ad Achillis tumulum proceſſit.* Figura muliebris ſuccincta, Genius eſt urbis. Vexillum, Coloniæ militaris ſymbolum gerit, pileo Phrygio inſignis eſt patrio ritu: pileus

I

ille in extremitate recurvus erat, quem honoratiores inter Phrygios gestasse videntur: eo Deus Lunus, Atis, & Julius Æneæ filius in nummis ornati sunt.

Hic nummus secundæ magnitudinis rarissimus est.

COL. ALEX. AVG. *Colonia Alexandria Augusta*, in aliis COL. ALEX. AVG. TRO. *Colonia Alexandria Augusta Troas*, vel *Troadensis*. Equus pascens.

Frequens in plurimis Imperatorum nummis occurrit hic pascentis equi typus à Troadensibus cusus, ad indicandam à Claudio concessam huic urbi immunitatem, ut passim diximus: sed non ille spectat ad Æsculapium, ut P. Harduinus contra Tristanum hariolatur ob curam equorum, quam huic Deo tributam tradit pag. 508. Tacitus refert Neronem summâ facundiâ pro Iliensibus elocutum ab Imperatore obtinuisse, ut ipsi onere publico levarentur. Interim observandum, Historicos sæpe Ilienses pro Troadensibus usurpare, licèt Troas & Ilium duæ fuerint urbes post Trojæ veteris excidium distinctæ, ut liquet ex Strabone lib. 13. pag. 593. & ex nummis, in quibus Troas urbs Colonia inscribitur, & Ilium Græcam ΙΛΙΕΩΝ præfert epigraphen. In Ilii typis frequens Minervæ galeatæ effigies occurrit; unde illustratur Strabo loco laudato. Τὴν δὲ τῶν Ἰλιέων πόλιν τὴν νῦν, τέως μὲν κώμην εἶναί φασι, τὸ ἱερὸν ἔχουσαν τῆς Ἀθηνᾶς, μικρὸν καὶ εὐτελές. *Ilium quod nunc est, aiunt anteà pagum duntaxat fuisse, & habuisse exiguum ac vile templum Minervæ.* At verò in Troadensibus nunquam Minerva visitur; sed obvius est Apollo, seu Smintheus, cujus qui Trojæ mœnia cum Neptuno condidit. Minerva Trojæ infensa excidii causa fuit: Apollo Trojanis favens, Achillem sagittâ percussit & occidit.

Hic nummus tertiæ magnitudinis, à Tristano tom. 2. pag. 180. vulgatus, tritus & vulgaris est.

COL. AVR. TROA. *Colonia Augusta Troadensis.* Equus pascens, arbor, & Silenus.

Troadenses cum equo pascente exhibent Silenum, quem ipsi maximè venerabantur: sed an arbor ad pascentem equum spectet, an laurus sit Apollini dicata, & sæpe in nummis ad cultum ejus indicandum signata, videant

eruditi : Coloni autem ſua præſertim Numina, ipſorumve attributa cælare ut plurimùm ſolebant. Equus paſcens, immunitátum index eſt, ut confirmat Caius lib. 6. ad Legem Juliam, & Papiam. Juris Italici ſunt, Τρωάς, Βηρυτὸς, Δυῤῥάχιον, id eſt, *Troas*, *Berytus*, *Dyrrachium*. De Sileno paſſim dictum eſt; ſed ut ille vites novellare docuit, forſan Troadenſes illum venerati ſunt ob plurimas à ſe in Ida monte conſitas, ad cujus imum urbs ſita erat, teſte Ptolemæo lib. 5. cap. 2. Τῆς δ' Ἴδης μεταξὺ, καὶ τῆς θαλάττης ἡ Τροία κεῖται συνάπτουσα τῷ ὄρει. *Inter Idam & mare ſita eſt Troja, montem attingens.* De arbore, qua de cauſa ſit inſculpta, diximus.

Hic nummus minimæ formæ, inter raros adſcribendus.

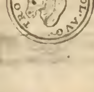

ANTONINVS. PIVS. AVG. Diverſæ ſunt epigraphæ. Caput Caracallæ laureatum.

COL. AVG. ALEX. TROAD. *Colonia Auguſta Alexandrina Troadenſis.* Equus paſcens, pone quem arbor, à latere equi figura ruſtica, dextrâ pedum gerens.

Hic nummus equum paſcentem exhibet, ſed arbor in alio nummo ſignata, eadem quæ ſuprà non eſſe videtur. Figura autem non Silenum repræſentat, ſed potiùs paſtorem dextrâ pedum ſeu virgam incurvam, quâ pecudum pedes detinentur, gerentem. Hic typus cum paſtore & equo paſcente immunitatum confirmationem Troadenſibus à Caracalla conceſſam indicare videtur, cùm ille in hanc Coloniam venit, teſte Herodiano in ejus vita. Ἧκεν εἰς Ἴλιον. *Ilium mox petiit.* At ut ille Alexandrum Magnum imitari conabatur, ejus exemplo Troadem liberam iterùm pronunciavit, de qua Paulus coëtaneus illius Juriſconſultus lib. 2. de Cenſibus, inquit. *In provincia Aſia duæ ſunt juris Italici, Troas, & Parium.* Ex paſcuis autem petebatur vectigal, ut ait Plinius lib. 18. c. 3. *Paſcua*, inquit, *in cenſoriis tabulis dicebantur omnia ex quibus populus reditus haberet, quia diù hoc ſolum vectigal fuerat.*

Hic nummus ſecundi moduli, inter elegantiſſimos reponendus.

ANTONINVS. PIVS. AVG. Caput Caracallæ laureatum.

COL. AVG. TROAD. *Colonia Augusta Troadensis.* Aquila volitans unguibus caput bovis gerit.

Similem jam in Antonini Pii nummis typum exhibuimus, quem ad augurium condendæ urbis, ubi nunc est, spectare suspicati sumus, exemplo aquilæ quæ sacrificii partem abstulit, dum dubius Seleucus sacra faceret de condenda Antiochia, ut tradit Io. Malela Antiochenus in Chron. inedito. *Tunc quoque aquila ablatam ab altari partem holocausti juxta Silphium montem deposuisse dicitur . . . . ubi mœnium jecit fundamentum.* Hanc nostram confirmare videtur sententiam, tum quòd eadem aquila cum simili bovis capite signetur in vertice nummorum Crispinæ & Caracallæ, in quibus figura paludata sacra facit ante simulacrum Apollinis Sminthei; tum etiam quòd Strabo lib. 13. p. 593. narret novam urbem sæpius locum mutasse. Δ᾽ ὕςερον συμβῆναι κτ χρησμὸν μάλιςα. *Et tandem ibi positam, ubi nunc est, maximè Oraculi jussu.* Urbium autem conditores sacrificium antequam earum fundamenta jacerent, perpetrare solebant, ut narrat idem Malela de ipso Seleuco in condenda Seleucia, ubi pariter aquilam parte carnis sacrificii raptâ, in Pieriæ Emporium dejecisse refert: Appianus verò in Syriac. pag. 125. Seleucum augurium fulminis secutum fuisse edidit.

Hic nummus minimæ formæ, nec rarus nec obvius.

MA. AVREL. ANTONINVS. Caput Caracallæ laureatum.
COL. AVG. TROA. *Colonia Augusta Troadensis.* Lupa cum puerulis Romulo & Remo.

Nil mirum si Troadenses Lupam Remulo & Remo ubera præbentem in nummis signarint ad indicandam Romanorum originem, si quidem Romani ab iis ipsam traherent; illi enim Æneam gentis suæ principem ponunt, atque ex ejus posteris duo fratres Numitor & Amulius fuerunt, à Numitore autem Romulus & Remus per matrem orti sunt, qui expositi Amulii patrui jussu, à Lupa nutriti sunt. Plinius secundus lib. de Vir. Ill. *Amulius ipsam in vincula compegit: parvulos in Tyberim abjecit, quos aqua in sicco reliquit. Ad vagitum Lupa occurrit, eosque uberibus suis aluit.* Unde signum Lupæ cum gemellis ad memoriam P. Romani arguendam in locis publicis expositum.

Hic nummus secundi moduli, inter singulares & raros reponendus.

M. AVR. ANTONINVS. A. Caput Caracallæ laureatum.
COL. ALEX. TROA. *Colonia Alexandrina Troadensis.* Diversæ sunt epigraphæ, Tripus.

Tripus circa quem involutus serpens in templi aditu, ad Apollinem, non autem ad Æsculapium spectat, ut P. Harduinus pag. 508. contra Tristani mentem prodit. Fanum illud Apollinis est, de quo sæpe diximus : nullum autem in Troadensium nummis Æsculapii signum, aut attributum occurrit. Tripodem Apollini dicatum esse ob Oracula nemo nescit ; Tripus autem à machina illa terræ imposita, unde ipsa petebantur, quæ tribus fulcris sustinebatur, nomen accepit ; sed loquentem audias Athenæum lib. 2. pag .38. Καὶ οὗτός ἐστιν ὁ τῆς ἀληθείας οἰκεῖος τρίπους διὰ Ἀπόλλωνος οἰκεῖος διὰ τὴν ἐκ μαντικῆς ἀλήθειαν. *Est itaque tripus hic veritatis congruus index Apollini ob certa Oracula sua conveniens.* Serpens tripodi involutus, Apollini sacer, & vaticiniorum symbolum est ; hinc apud Delphos serpens sub tripode vocem edens refertur à Luciano.

Hic nummus minimæ formæ, à Tristano tom. 2. pag. 179. vulgatus, inter rariores computandus.

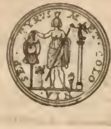
TYRUS.

M. AVREL. ANTONINVS. PIVS. AVG. Caput Caracallæ laureatum.
SEPT. TYRVS. METRO. COLONIA. *Septimia Tyrus Metropolis Colonia.* Hercules nudus stans sacrificat super aram, lævâ spolia leonis & clavam, ante eum duo lapides prægrandes, ex quibus aquæ defluunt, in imo conchylium.

Tyrus urbs Phœniciæ littoralis antiquissima à Sidoniis condita ; Esaias enim cap. 22. 13. Tyrum nominat filiam Sidonis, cui adstipulari videtur Homerus, qui Sidonios sæpe laudat ; Tyri ne meminit quidem. Illa Phœniciæ Metropolis ab Hadriano facta, Colonia à Septimio Severo deducta, ob gentis nomen *Septimia* vocata est. Hercules ille Tyrius, Astrochiton, & Melcatthus nominatus est : Tyrius, ut innuit Suidas, Ἀνέθαλεν δ' ἔτι Μίνωος Ἡρακλῆς Τύριος. *Inclaruit Minoe regnante Hercules Tyrius.* Astrochiton à Nonno lib. 4. dicitur. Ἀστροχίτων Ἡρακλεῦ ἄναξ πυρός. *Hercules, ô Rex ignis.* Μελκαρθος, *Melcartus*, quod idem est ac Melec-Chartha, *Rex urbis*, apud Eusebium Præp. Evang. lib. 1. Duæ illæ petræ, Ambrosiæ sunt, ad quas inveniendas Hercules Tyrios tamdiu navigare jussit, donec illas reperirent errantes, quibus firmatis Tyrium conderent. Conchylium in imo est, ex cujus cruore fiebat purpureus color, de quo in Julia Domna pag. 32. diximus.

Hic nummus majoris formæ, à P. Seguino fol. 168. edit. 2. vulgatus, pro raro & conspicuo habendus.

IMP. M. AVR. ANTONINVS. Caput Caracallæ laureatum.

SEP. TYRVS. MET. COLONIA. *Septimia Tyrus Metropolis Colonia.* Astarte stans dextram imponit trophæo, lævâ hastam, pro pedibus hinc parvum Sileni signum, inde conchylium, à sinistris columna supra quam Victoria coronam ipsi porrigens.

Tyrii beneficiorum à Severo acceptorum memores plurimos in Caracallæ ejus filii honorem percussere nummos; in hoc Astarte habetur illorum tutelaris & Topica Dea, ut affirmat Cicero lib. 3. de Natura Deor. *Quarta Venus Syria Tyroque concepta, quæ Astarte vocatur, quam Adonidi nupsisse traditum est.* Illa trophæo manum imponit, non ob Caracallæ contra Parthos victoriam, ut videtur, si quidem typus ille in aliis Imperatoribus vulgaris est; sed potiùs in memoriam Coloniarum à Tyriis deductarum usque ad Columnas, quas vocant, Herculis, ubi trophæum erexerint, de quibus Diodorus lib. 5. pag. 208. Πολλὰς μὲν κατὰ τὴν Λιβύην ἀποικίας ἐποιήσαντο, οὐκ ὀλίγας δὲ καὶ τῆς Εὐρώπης ἐν τοῖς πρὸς δύσιν κεκλιμένοις μέρεσιν. *Quo factum, ut multarum in Africa Coloniarum, nec paucarum in his Europæ partibus quæ ad Occidentem vergunt, auctores fierent.* Victoria supra columnam porrigens coronam, videtur potiùs ad Astarten spectare, cùm idem typus in Berytensium nummis & aliis occurrat, quàm ad Tyrum, licèt illa apud Esaiam cap. 23. 8. Coronata, vel potiùs Coronaria, id est coronas imponens suis, appelletur. De conchylio dictum est. De Sileno infrà in Elagabalo.

Hic nummus secundæ magnitudinis obvius est.

IMP. C. M. AV. ANTONINVS. Caput Caracallæ laureatum.

SEP. TYRVS. METRO. COLONI. *Septimia Tyrus Metropolis Colonia.* Mulier succincta stans cum calatho in capite, dextram versus os admovet, sinistrâ cornucopiæ gerit, pro pedibus hinc ara, inde conchylium.

Figura illa succincta Genius urbis est. Tyrum suprà diximus à Phœnicibus conditam apud Q. Curtium lib. 4. cap. 4. *Tyrus condita ab Agenore.* Et

eodem loco: *Quippe utram urbem Agenorem condidiſſe credebant.* Eam quando condita refert, Euſebius in Chron. *Tyrus condita ante templum Jeroſolymorum* CCXL. Genius ante aram dextram ori apponere videtur, forſan ad indicandum ſilentium in ſacrificiis eſſe perneceſſarium : id non abſimile videtur à ſilentii myſterio, quod ἐχεμυθία Pythagoras ſuis diſcipulis præcipiebat. Sed quidam Angeronam ſilentii Deam tutelare Romæ numen eſſe putabant, ut tradit Macrobius Saturn. 3. cap. 5. ubi de tutelari Deo urbis Romæ agit. *Sunt*, inquit, *qui Angeronam putent, quæ digito ad os admoto ſilentium denotat.* Angeronæ rem divinam faciebant Romani XII. Calend. Januar. ut Solinus ſcribit. Coloni vero Româ Tyrum traducti pro tutelari Dea Angeronam forſan ſelegerunt : ideò ara, cui ſacra Angeronæ faciebant, ad ejus pedes ſignata. Cornucopiæ, ſolenne eſt tutelaris Dei ſymbolum. Conchylium, Tyri inſigne.

Hic nummus mediocris formæ, inter elegantiſſimos adſcribendus.

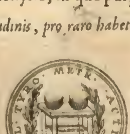

IMP. M. AVR. ANTONINVS. Caput Caracallæ laureatum.

SEP. TYRVS METRO. COLON. *Septimia Tyrus Metropolis Colonia.* Aquila alis expanſis roſtro coronam, pone eam vexillum, in quo LEG. III. GAL. *Legio tertia Gallica*, in area conchylium.

Aquila Imperium Romanum hoc in nummo deſignat; Tyrii nempe Coloni facti, Romæ ſymbolum prætulerunt. Tacitus aquilam Romanam, avem appellat Ann. 2. *Irent, ſequerentur Romanas aves, propria Legionum numina.* Vexillum ſeu labarum ad Veteranos Legionis Tyrum Colonos cum civibus Romanis tranſmiſſos ſpectat Epigraphe LEG. III. GAL. *Legionis tertiæ Gallicæ*, ex qua illa educti ſunt, à Sept. Severo nomen habet. Illa in Phœnicia hiberna agebat, teſte Dione lib 55. pag. 564. Καὶ τὸ τρίτον τὸ τρίτον, τὸ ἐν Φοινίκῃ τὸ Γαλατικόν. *Tres tertiæ, una in Phœnicia*, GALLICA *nomine.* Hæc videtur à Julio Cæſare conſcripta; nam ſub M. Antonio Parthos debellavit, & & ab Auguſto in Hiſpania locata eſt; deinde à Veſpaſiano, pro quo contra Vitellium ſteterat, in Syriam traducta, ubi Severi tempore adhuc manebat, ut apud Dionem vidimus. De conchylio, ex quo purpura extrahebatur, dictum eſt.

Hic nummus ſecundæ magnitudinis, pro raro habetur.

IMP. M. AVR. ANTONIN. AVG. Caput Caracallæ laureatum.

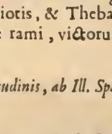
SEPT TYRVS METRO COLONIA. ACTIA. ERACLIA. *Septimia Tyrus Metropolis Colonia. Actia Eraclea.* Mensa supra quam duo lebetes, in utroque palmæ ramus, infra conchylium.

Duo lebetes & duo palmæ rami, duo certamina indicant, ut confirmare videntur duo Deorum, in quorum honorem hæc celebrata sunt, nomina. Similem nummum protulit Ill. Spanhemius diss. 4. pag. 300. ubi ait *Unde certè discimus ab Hercule Tyrio noto loci numine dictos Heraclios seu Herculanos.* Sed Apollo Deus erat etiam tutelaris Tyri, apud Plutarchum in Alexandro pag. 678. Ἀλέξανδρος ὄναρ εἶδε τὸν Ἡρακλέα δεξιούμενον αὐτὸν ἀπὸ τοῦ τείχους καὶ καλοῦντα· τῶν δὲ Τυρίων πολλοῖς κατὰ τοὺς ὕπνους ἔδοξεν ὁ Ἀπόλλων λέγειν ὡς ἄπεισι πρὸς Ἀλέξανδρον· οὐ γὰρ ἀρέσκειν αὐτῷ τὰ πρασσόμενα κατὰ τὴν πόλιν, ἀλλ' αὐτοὶ μὲν, ὥσπερ ἄνθρωπον αὐτομολοῦντα πρὸς τοὺς πολεμίους ἐπ' αὐτοφώρῳ τὸν θεὸν εἰληφότες, σειράς τε τῷ κολοσσῷ περιέβαλλον αὐτοῦ, καὶ καθήλουν πρὸς τὴν βάσιν, Ἀλεξανδριστὴν καλοῦντες. *Alexander per quietem Herculem vidit ex muro sibi manus tendentem invitantemque. Tyriorum multis visus in somniis Apollo est dicere ad Alexandrum se transire : neque enim sibi cordi esse ea quæ in urbe agerentur. Illi verò, sicut transfugæ, sceleris comperti, Apollinis simulacrum devinxere catenis, clavisque basi affixere, Alexandri fautorem appellantes.* Actia certamina ab Apolline Actio videntur dicta. Vox ἄκτιος, id est littoralis : in littore autem Sinus Ambracii Promontorium erat Apollinis, juxta quod illius templum frequentabatur. Non longè ab eo pugna Actiaca commissa est, in cujus memoriam Augustus templum Apollini majus exstruxit, & ludos in Apollinis Actiaci honorem ab Acarnanibus celebratos restituit, quorum meminit Dio lib. 51. pag. 442. Καὶ ναὸν μείζω ᾠκοδόμησεν ἀγῶνά τε τινα καὶ μουσικὸν, καὶ γυμνικὸν, ἱπποδρομίας τε πενταετηρικὸν ἱερὸν κατέδειξεν... Ἄκτια αὐτὸν προσαγορεύσας. *Templum majus exstruxit: ludos musicos ac gymnicos, & certamen equestre cum cum sacro quinquennali constituit.... Actios illos ludos dicens.* Actia hæc certamina Tyrii forsan celebrarunt in Apollinis honorem, ut videmus Pythia in marmoribus antiquis Miletum, Magnesiam, Sidam, Pergas, &c. translata : Herculea verò, quæ pariter in Herculis alterius Dei tutelaris gratiam sunt instituta, ab Atheniensibus, Scyoniis, Ambraciotis, & Thebanis apud Sponium Miscel. fol. 365. celebrata legimus. Palmæ rami, victorum præmia sunt, de quibus alibi pleniùs.

Hic nummus secundæ magnitudinis, ab Ill. Spanhemio diss. 4. pag. 300. vulgatus, inter elegantiores numerandus.

OMISSA.

CÆSAREA Palæstina.

IMP. M. AVR. ANTONINVS. Caput Caracallæ laureatum.

COL. PR. F. ANT. AV. CAESAR. *Colonia Prima Flavia Antoniniana Augusta Cæsarea.* Astarte in templo tetrastylo, dextrâ scipionem, lævâ pallium colligit, à sinistris Victoria columnæ imposita coronam ei porrigit.

Cæsarea urbs Palæstinæ nummos quidem Caracallæ dedicavit, sed singularis iste *Antoninianæ* nomen in illius honorem præfert, ob quoddam beneficium ab hoc Imperatore acceptum; & si conjecturæ locus, ob immunitates ab eo urbi restitutas, vel confirmatas, ut indicare videtur nummus alter ejusdem Coloniæ, sub ipsius nomine à Tristano tom. 2. p. 41. vulgatus cum hac insigni epigraphe COL. CAESAREA LIB. *Colonia Cæsarea Libera*, cui similem Imperatori Tito Colonia gratulans percussit, quòd immune solum suum pronunciasset, teste Paulo lib. 2. de Censibus. *Divus Vespasianus Cæsarienses Colonos fecit, non adjecto ut & juris Italici essent, sed tributum hic remisit capitis, sed Divus Titus etiam solum immune factum interpretatus est* Ideò Cæsarea in utroque nummo se *Liberam* nominavit. Templum Astartes seu Veneris est in Cæsareæ nummis obvium quidem, sed illud hactenus non inspectum; unde res novas semper & nondum observatas, urbibus peculiariter attributas, varii Coloniarum nummi nobis continuò suppeditant.

Hic nummus secundæ magnitudinis, museo R. P. de la Chaise Regis à Confessionibus recenter additus, inter rarissimos numerandus.

PTOLEMAIS.

IMP. M. AVR. ANTONINVS AVG. Caput Caracallæ laureatum.

COL. PTOL. *Colonia Ptolemais.* Templum in quo Deæ simulacrum.

Ptolemais Phœniciæ urbs plurimos Caracallæ nummos percussit, sed hic novus & insolens admodum videtur, si templum & numen spectes: fanum quidem insolitæ fabricæ est, numen verò hactenus nobis non inspectum; si tamen conjecturæ locus, Dianæ est figura, ea autem ab illa quæ *Priapina* apud Sinopenses appellatur, de qua in M. Aurelio p. 278. dictum, non planè discrepat. Ejus Deæ effigies variæ sunt, & diversa apud Historiæ Scriptores nomina, ex quibus centum & quinque collegit Lilius Gyraldus Syntag. 12. Sed hujus appellatio nobis est adhuc incognita. Dianam, & Lunam, eamdem esse sæpiùs diximus. Syrii Solem præcipuè coluerunt, quidni & ejus sororem, cùm asserat Macrobius lib. 1. cap. 18. Luna & Sole præcipuè vitam nostram gubernari: *Sic utriusque luminis beneficio hæc nobis constat vita, qua fruimur.*

Hic nummus primæ magnitudinis inter rarissimos collocandus.

PLAUTILLA.

PLAUTILLÆ *nummi minimæ tantùm formæ, & quidem rariſſimi, apud Corinthios cuſi obſervantur.*

CORINTHUS.

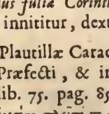

PLAVTILLA AVGVSTA. Caput Plautillæ.

C. L. I. COR. *Colonia Laus Julia Corinthus.* Mulier ſeminuda inſidet rupibus, quibus ſiniſtra innititur, dextrâ poculum gerit.

Corinthii nummos ſuos Plautillæ Caracallæ uxori dicarunt, ut ſibi Plautiani ejus patris Prætorii Præfecti, & in Imperio potentiſſimi, benevolentiam conciliarent. Dio lib. 75. pag. 856. Πλαυτιανὸς δὲ παρὰ δυναστεύων τῷ Σεβήρῳ, καὶ τὴν ἐπαρχικὴν ἔχων ἐξουσίαν, πλεῖστά τε ἀνθρώπων καὶ μέγιστα δυνηθείς. *Plautianus verò, cujus erat apud Severum maxima auctoritas, quique Præfecti poteſtatem habebat, eratque omnium hominum potentiſſimus.* Figura illa ſeminuda urceum gerens, non Bacchus eſt, ut putat P. Harduinus p. 126. ſed Pirene Nympha in fontem converſa, cujus aquæ in oppidum defluunt, teſte Pauſania in Corinth. Strabonem audias lib. 8. pag. 379. Ὑπὸ δὲ τῇ κορυφῇ τὴν τε Πειρήνην εἶναι συμβαίνει κρήνην, ἔκρυσιν μὲν οὐκ ἔχουσαν, μεστὴν δ' ἀεὶ διαυγοῦς καὶ ποτίμου ὕδατος. *Sub ipſo autem vertice fons eſt Pirene, effluxu carens, ſemperque plenus aquæ pellucidæ ac potabilis.* Mulier montibus inſidet, ad indicandum locum ubi colitur, & urceum tenet, prout ipſius ſignum in Acrocorintho poſitum eſt.

Hic nummus minimi moduli, à Patino vulgatus, in quo Corinthus Latina *pro* Laus *ab eo pag. 312. appellatur, inter rariſſimos collocandus.*

C. L. I. COR. *Colonia Laus Julia Corinthus.* Venus ſeminuda ſtans, ambabus clypeum gerit, Cupido pro pedibus verſus ipſam tendit manus.

Corinthii Romanos imitati, qui Venerem Victricem in Plautillæ nummis ſignarant, Auguſtæ pariter blandientes, ipſam in ſuis depinxerunt. Illa utraque manu clypeum tenet tanquam Martis victrix : hac verò imagine Plautillæ alludunt, quæ tanquam altera Venus, à belli curis Caracallam amoviſſe videtur. Nam ille ex Oriente victor & triumphans cum patre reverſus, Plautillam uxorem duxit; de cujus matrimonio loquitur Dio lib. 76. pag. 859. Ἐπετελέσθησαν δὲ καὶ οἱ γάμοι τῷ τε Ἀντωνίνου τοῦ υἱοῦ τοῦ Σεβήρου καὶ τῆς Πλαυτίλλης τῆς τοῦ Πλαυτιανοῦ θυγατρός· καὶ τοσαῦτα τῇ θυγατρὶ ἐκεῖνος δέδωκεν, ὅσα καὶ πεντήκοντα γυναιξὶ βασιλίσσαις ἤρκεσεν ἄν. *Eodem anno celebratæ ſunt nuptiæ Antonini filii Severi, & Plautillæ Plautiani filiæ. Is tantùm filiæ ſuæ dedit, quantùm regnis quinquaginta ſatis fuiſſet.* Victricem Venerem cultam à Romanis legimus, cujus ædem in nona regione urbis locat Onuph. Panvinius. Corinthi verò tria Veneris erant templa, unum in Cenchreis, alterum in Suburbio, tertium in Acrocorintho, ut in L. Vero diximus. Typus planè idem in Lucilla Veri uxore videri poteſt.

Hic nummus minimæ formæ, eximiæ raritatis eſt.

C. L. I. COR. *Colonia Laus Julia Corinthus.* Fortuna ſtans, dextrâ timonem, ſiniſtrâ cornucopiæ gerit.

Genius urbis ſæpe in nummis ſub Fortunæ imagine repræſentabatur, præſertim in Auguſtis; Corinthii verò Plautillæ adulantes, ipſam ut Genium exhibuerunt: porrò plurimi populi Fortunam ut Deam venerabantur, de qua Juvenalis.

Sed te nos facimus, Fortuna Deam, cœloque locamus.

Bupalus omnium primus Fortunæ ſimulacrum apud Smyrnæos ſculpſit. Corinthii in foro templum in ejus honorem ædificarunt, ut narrat Pauſanias in Corinth. pag. 89. Ἔστι δὲ καὶ Τύχης ναός, ἄγαλμα ὀρθὸν Παρίου λίθου. *Eſt præterea Fortunæ ædes, cujus ſignum recto ſtatu è Pario lapide.* Fortuna ut juvenis mulier depingitur, teſte Artemidoro; ipſi cornucopiæ & gubernaculum tribui tradit Lactantius lib. 3. tanquam opes tribuere putaretur, & humanarum rerum regimen obtinere.

Hic nummus minimi moduli, in Cimeliarchio M. Ducis ab Angelonio in edit. 2. pag. 211. vulgatus, inter rariſſimos reponendus.

Ex una tantùm Colonia nummos in Plautillæ honorem cuſos recuperavimus; quadraginta verò in Græcis urbibus ipſi dicati à nobis obſervati ſunt; unde colligendum nummos Coloniarum rariores eſſe quàm Græcos.

SEPTIMIUS GETA.

GETA à patre Severo Nonis Martii anni U. C 951. CHr. 198. Cæsar dictus, ab eodem post decem annos Nonis Martii Tribuniciam potestatem accepit, & Augustus appellatus est, quo tempore Severus cum filiis in Britanniam profectus est. Patre autem mortuo ad Nonas Febr. an. U. C. 964 CHr. 211. Imperator ejus testamento cum fratre renunciatur; sed ab eodem post Imperii menses decem & dies quindecim, annos natus 23. in matris gremio occisus, Colonias deduxisse non videtur.

GETÆ *nummi primæ magnitudinis rarissimi sunt, secundæ & minimæ formæ obvii.*

ANTIOCHIA Pisidiæ.

IMP. CAES. P. SEPT. GETA. AVG. Caput Getæ laureatum.
VIRT. AVGG. COL. ANTIOCH. S. R. *Virtus Augustorum Colonia Antiochensis.* Figura equestris decurrens jaculo barbarum impetit.

Ad Antiochiam Pisidiæ Coloniam pertinet nummus: Antiochia enim Syriæ literis Græcis utebatur, & tantùm post Getæ mortem Colonia à Caracalla facta est. Antiochenses Sept. Severi familiæ devoti, nummum Getæ dedicarunt, cùm ille Imperator unà cum fratre patris testamento renunciatus esset:

uterque enim filius Severum patrem contra Britannos comitatus eſt, teſte Herodiano pag. 537. Τὸν μὲν νεώτερον τῶν υἱῶν, τὸν Γέταν καλούμενον, καταλιπὼν ἐν τῷ ὑπὸ Ῥωμαίοις ἔθνει δικάσοντά τε καὶ τὰ λοιπὰ διοικήσοντα πολιτικὰ τῆς ἀρχῆς, τὸν δὲ Ἀντωνῖνον παραλαβὼν, ἐπὶ τοὺς βαρβάρους ἠπείγετο. *Juniorem filium, Getam nomine, in parte inſulæ Romanis ſubjecta reliquit, ut juri dicundo rebuſque civilibus adminiſtrandis præeſſet, Antonino ſecum adverſus barbaros educto.* Severo autem Eboraci mortuo, novi Imperatores pacem barbaris conceſſerunt, unde utrique *Britannici* nomen à Senatu conceſſum, & epigraphe VIRTVS AVGVSTORVM in nummis poſita.

Hic nummus majoris formæ, inter elegantiſſimos locum habere meretur.

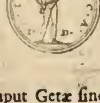

VICT. D.D. N.N. COL. ANTIOCH. S.R. *Victoria Dominorum noſtrorum, Colonia Antiochenſis.* Victoria gradiens, utraque manu trophæum gerit.

Victoria illa, Britannica eſt, utrique Imperatori Caracallæ & Getæ ab Antiochenſibus tributa. Severus autem utrumque filium Imperatorem nominaverat, ut tradit Zozymus l. 1. p. 637. Καὶ ἐπειδὴ τελευτᾶν ἔμελλε, διαδόχους τῆς ἀρχῆς Ἀντωνῖνον καὶ Γέταν τὸν ἕτερον υἱὸν καθιστάς. *Moriturus & Antonino & alteri filio Getæ Imperii hæredibus inſtitutis, &c.* Obſervanda eſt DOMINI appellatio, quæ prænominis vice, & pro vulgari *Imperatoris* vocabulo in hoc nummo uſurpatur. Hic titulus à Caio vulgatus, qui, ut ait eruditus Spanhemius diſſ. 8. pag. 729. *Dominum ſe dici tentaverat*, quem renovavit Domitianus, licèt tamen in publico ære nunquam hoc titulo deſignatus ſit; quâ adulatione Neapolitani Palæſtinæ erga Philippos patrem & filium poſteà uſi ſunt: hæc autem appellatio ſub Aureliano Romæ tandem recepta eſt.

Hic nummus primæ magnitudinis, eximiæ raritatis eſt & elegantiæ.

CARTHAGO *Africa.*

L. SEPT. GETA. CAES. Caput Getæ ſine laurea.

C.I.C.A. D.D. *Colonia Julia Carthago Antiqua Decreto Decurionum.* Figura virilis barbata & nuda, utraque cornucopiæ.

Hæc per litteras initiales epigraphe, à Carthagine usurpata, in Africæ Coloniis sæpe occurrit, pro more apud eas recepto. Carthaginenses indulgenter habiti sunt à Severo ex Africa oriundo; unde ipsi & Caracallæ nummi Romæ signati occurrunt, cum inscriptione INDVLGENTIA AVGG. IN CARTH. Verisimile est ipsos Colonos beneficiorum memores Severi familiæ nummos ejusmodi cusisse, quorum hactenus hic solus Getæ nobis superest. Figura illa virilis nuda & barbara, ambabus cornucopiæ gerens, Herculis esse videtur, cujus cultum Carthaginenses à Tyriis conditoribus acceperunt. Hercules cum Acheloo certavit pro Dejanira, sed hic videns Herculem fortiorem se vertit in taurum, cui Hercules amputavit cornu quod Copiæ, comiti Fortunæ datum est. Itaque Hercules illud ambabus gerit, tanquam trophæum. De quo Ovidius Metam. 9.

Rigidum fera dextera cornu
Dum tenet, infregit, tunicâque à fronte revellit.
Naiades hoc, pomis & odoro flore repletum
Sacrarunt, divesque meo bona copia cornu est.

Hic nummus minimi moduli, rarissimus est.

CORINTHVS.

P. SEPT. GETA. CAESAR. Caput Getæ nudum.

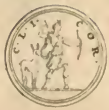
C. L. I. COR. *Colonia Laus Julia Corinthus.* Hercules stans, axillâ clavæ impositæ innixâ.

Corinthii eundem Herculis typum Getæ offerunt, quem patri & Caracallæ fratri dicaverunt. Hercules & Bacchus Dii erant, Severi auspices: his templum Romæ munificentissimum erexit, teste Dione in ejus vita. In nummis Caracallæ & Getæ S. C. percussis ipsi dicuntur DII PATRII, qui pietati præsunt patrum in liberos, & liberorum in parentes. Dii patrum, familiæ, & generis præsides sunt. Virgil. Æneid.

Dii Patrii servate domum, servate parentes.

Herculem etiam venerabantur Corinthii, cujus duo in urbe signa memorat Pausanias, unum quidem ligneum à Dædalo factum juxta Minervæ Frenatricis theatrum: alterum verò æneum ultra Propylæa, ad dexteram. Hercules insistit clavæ, post exantlatos nimirum labores.

Hic nummus secundæ & minimæ formæ, pro raro habendus.

P. SEP. GETA CAES. Caput Getæ nudum.

C. L. I. COR. *Colonia Laus Julia Corinthus.* Diana Venatrix gradiens; dextrâ telum è pharetra dorſo impoſita depromit, ſiniſtrâ arcum, pone eam cervus.

Plurima templa Dianæ ædificarunt Corinthii, teſte Pauſania; ſed ille Venatricis ſignum prope balnea publica locatum narrat. p. 90. Ἐν ἀριστερᾷ δὲ τῆς εἰσόδου Ποσειδῶν, καὶ μετ' αὐτὸν Ἄρτεμις θηρεύουσα ἕστηκε. *Ad lævam aditus, Neptunus; ſecundùm eum Venatricis habitu Diana ſtat.* Hæc ob virginitatis amorem fertur hominum conſortia fugiſſe, & ut à ſe libidinis pruritum amoveret, venando ſilvas incoluiſſe: arcum & pharetram ferebat, ſuccincta ſemper incedens: ob hanc cauſam Venationis Dea putabatur. Cervus Dianæ dicatus eſt, de quo narratur Agamemnonis fabula apud Servium in Æn. 6. qui illum, cùm in Aulidem veniſſet, occidit imprudens.

Hic nummus ſecundæ magnitudinis, à Patino pag. 317. vulgatus, inter raros locandus.

C. L. I. COR. *Colonia Laus Julia Corinthus.* Diana gradiens cum pharetra dorſo impoſita, utraque manu facem gerens, pone eam cervus.

Diana hæc Venatricis quidem habitu eſt, & pharetram dorſo impoſitam gerit, ſed pro arcu duas tædas præfert. Diana dicta eſt, ſi Macrobio fides, ab Iana, D literâ additâ. Iana enim Luna eſt, ita ut Diana & Luna eadem ſit. Luna à lucendo nominata, vel quòd ſola noctu ſplendeat; vel quòd luceat luce alienâ, hoc eſt à Sole acceptâ: ob id forſan duæ faces adhibentur. Diana Lucifera, Φωσφόρος Græcis dicitur. Amicus noſter putat nummum in memoriam Hellotiorum ludorum Minervæ conſecratorum cuſum, eo argumento, quòd Pindari Scholiaſtes ad Olympionic. 13. ad verba Ἑλλώτια δ' ἑπτάκις, hæc aſſerat. Γίνεται οὖν ἑορτὴ τῆς Ἀθηνᾶς ἐν Κορίνθῳ, ἐν ᾗ καὶ ὁ ἀγὼν τελεῖται ὁ καλούμενος λαμπαδοδρομικός· ἐν ᾧ ἔτρεχον νεανίαι λαμπάδας κρατοῦντες· αὕτη δὲ ἡ πανήγυρις εὑρέθη, κατὰ μὲν τινας, ἐπειδὴ τὸν ἵππον τοῦ Βελλεροφόντου ὑπέταξεν ἡ θεὸς τὸν Πήγασον, καὶ περιέθηκεν αὐτῷ τὰ χαλινά, καὶ οὕτως εἷλεν αὐτόν. *Eſt igitur Minervæ feſtum apud Corinthios, in quo certamen curſus cum lampadibus celebratur: currebant juvenes lampades tenentes. Hæc*

autem celebritas fuit inventa secundùm quosdam, cùm Bellerophontis equum Pegasum subjugavit Dea, frænosque imposuit, & sic eum apprehendit. Cervum Dianæ sacrum nemo nescit.

Hic nummus secundi moduli rarior est superiore.

P. GETA. CAESAR. Caput Getæ sine laurea.
C. L. I. COR. *Colonia Laus Julia Corinthus.* Victoria gradiens, dextrâ coronam, lævâ palmam.

Cùm Geta Cæsaris nomen præferat, ad victoriam Parthicam nummus spectare videtur. Severus ejus pater in hoc bello Ctesiphonte captâ, & Rege Parthorum longè pulso, Parthicum nomen meruit, ut narrat Spartianus in ejus vita: ob hoc etiam Caracallam jam Cæsarem Imperii participem nominarunt milites. *Getam quoque minorem filium Cæsarem dixerunt.* Corinthii Severo per filios gratulantes, Getæ nummos Victoriâ in iis signatâ dicarunt in rei memoriam: harum enim appellationum causâ Severus donativum militibus largissimum dederat. Corona, victoris præmium est, ut & palma, Victoriæ symbolum; unde Palmaris Dea dicitur Apuleo lib. 2. de Asino. *Attollebant statuas Palmari Deæ.* Quod & Cicero videtur confirmare de Nat. Deor.

Hic nummus mediocris magnitudinis, pro raro numerandus.

P. SEPT. GETA. CAES. Caput Getæ Cæsaris.
C. L. I. COR. *Colonia Laus Julia Corinthus.* Victoria in bigis, dextrâ equorum habenas, lævâ palmam.

Jam prodiit similis Victoriæ bigas agentis in Severi & Caracallæ nummis typus, quem non ad victoriam de hostibus relatam spectare diximus, sed ad illam quam in Agonalibus certaminibus Caracalla Severi patris nomine reportavit: unde in Severo & filiis idem nummus cum epigraphe VICTORIAE AVGG. Senatusconsulo percussus frequens occurrit. Bigæ autem in ludis Agonalibus erant receptæ, nec ipsæ ad victoriam de hostibus pertinebant; Victoria enim non lauream hostium devictorum indicem, sed palmam ludorum insigne gerit: loquentem audias Suetonium in Tiberio cap. 26. *Natalem suum plebeiis*

plebeiis incurrentem Circensibus vix unius BIGÆ *adjectione honorari passus est.* Plinius lib. 7. cap. 6. bigas primùm junxisse Phrygios, quadrigas Erichthonium tradit.

Hic nummus secundi moduli, à Patino pag. 317. vulgatus, rarus est.

C.L.I. COR. *Colonia Laus Julia Corinthus.* Capitulum ex ordine Corinthiaco, desuper Bellerophon impetit Chimæram, ut videtur; nam in ea parte detritus est nummus.

Corinthii quod in urbe illustre & memoriâ dignum fuit, id in nummis studiosè consignarunt: en capitulum utpotè in architectura elegantissimum Corinthiorum inventum in hoc Getæ nummo percussum, cujus lepidam originem Vitruvius ad calathum in monumento Virginis Corinthiæ supra Acanthi radicem positum, folia & cauliculos verno tempore profundentem revocat, & ex eo Callimachum ad id exemplar columnas apud Corinthios fecisse tradit lib. 4. cap. 1. *Tum Callimachus, qui propter elegantiam & subtilitatem artis marmoreæ, ab Atheniensibus Catatechnos fuerat nominatus, præteriens hoc monumentum, animadvertit eum calathum, & circa foliorum nascentem teneritatem, delectatusque genere, & formæ novitate, ad id exemplar columnas apud Corinthios fecit, symmetriasque constituit, ex eoque in operum perfectionibus Corinthii generis distribuit rationes.* Columnis addita sunt pro ornamento capitula seu epistylia quæ iis superimponuntur, & bases sive spiræ quæ ipsis supponuntur. Plinius prima columnis capitella Ephesi adjecta narrat lib. 36. cap 23. *In Ephesiæ Dianæ æde, primùm columnis spiræ subditæ, & capitula addita.* Bellerophon decertans cum Chimæra, ad urbis antiquitatem designandam percussus videtur, de quo abundè.

Hic nummus minimæ formæ, in Thesauro Regio, rarissimus est.

HELIOPOLIS.

GETA CAESAR. Caput Getæ sine laurea.

COL. HEL. *Colonia Heliopolis.* Caput turritum & velatum, pone quod lauri ramus, in aliis cornucopiæ.

Heliopolis urbs Cælesyriæ, Colonia à Julio Cæsare constituta, & Vete-

ranis ab Augusto frequentata, ob civilis belli merita, à Sept. Severo jus Latii obtinuit, ut in illius nummis diximus. Nil mirum si Heliopolitæ beneficiorum memores, nummos Imperatoris munificentissimi filio dicarint. Herodianus in vita Caracallæ, Getam ob aliquas animi dotes ipso populis cariorem tradit. Καὶ τό γε πλεῖστον μέρος εἰς τὸν Γετὰν ἔβλεπε, φαντασίαν γάρ τινα ἐπιεικείας ἐπεδείκνυτο, μέτριόν τε καὶ πρᾷον ἑαυτὸν τοῖς προσιοῦσι παρεῖχε. *Major tandem pars ad Getam spectabat, quòd opinionem nonnullam ostenderet probitatis, moderatumque se & lenem in congressibus præstaret.* Caput turritum, Genii urbis symbolum est. Lauri ramus pone caput ad Apollinem spectat, cujus erat magnus apud Heliopolitas cultus, ut narrat Macrobius Satur. cap. 22. *Assyrii quoque Solem sub nomine Jovis, quem Dia Heliopoliten cognominant, maximis ceremoniis celebrant in civitate quæ Heliopolis nuncupatur.* Paulò infrà. *Ad Apollinis potestatem refertur, qui idem atque Sol est.* Cornucopiæ, agri fertilitatem denotat.

Hic nummus mediocris & minimæ formæ obvius est.

IMP. CAES. GETA. AVG. Caput Getæ laureatum.
COL. HEL. *Colonia Heliopolis.* Duæ aquilæ legionariæ in laurea : in aliis duæ aquilæ legionariæ inter duo signa militaria.

Duæ æquilæ legionariæ, seu in laurea, seu inter duo signa militaria percussæ, ad Veteranos Heliopolim ab Augusto transmissos spectant, originem Coloniæ arguentes : illam tamen à Julio Cæsare constitutam indicat Juliæ nomen, quam posteà Veteranis Augustus frequentavit quorum nomina exhibet insignis Philippi Senioris nummus, in quo legitur COL. HEL. LEG. V. MACED. VIII. AVG. cujus partem Heliopolim, partem alteram Berytum traductam nos docuit Augusti nummus pag. 15. cum hac epigraphe, COL. BER. V. VIII. uti diximus, ex quo confirmatur Strabonis locus, duas Legiones in hac urbe ab Agrippa collocatas asserentis : sed nummi hunc Geographum valdè illustrant, cùm Veteranos illorum in Coloniam, & non in hiberna traductos, nòs edoceant. Heliopolitæ Imperatoris Getæ titulum inscripserunt, cùm ille Imperium Severi patris auctoritate cum fratre Caracalla administraret.

Vterque nummus secundæ formæ, prior quidem à Patino pag. 317. vulgatus, obvius est; posterior verò, inter rariores collocandus.

LAODICEA.

L. SEP. GETA CAES. Caput Getæ nudum.
SEPT. COL. LAOD. METRO. *Septimia Colonia Laodicea*, feu *Laodicena*, *Metropolis*. In laurea.

Laodicea urbs eft Syriæ littoralis, à Seleuco Nicatore in matris Laodices memoriam condita, ad quam pertinet nummus Alexandri Balæ cum epigraphe, ΛΑΟΔΙΚΕΩΝ ΓΡΟΣ ΘΑΛΑΣΣΑΝ. in noftra Seleucidarum Hiftoria pag. 262. Illa fe *Juliam Laodiceam* ob Julium Cæfarem de fe bene meritum nominavit; & æram inde computavit ufque ad tempora Severi, quibus Pefcennii partes deferens, ipfi adhæfit: od idque de improvifo oppreffa, ejufque civibus omni crudelitatis genere affectis, à Severo, poft occifum Pefcennium, Antiochiæ privilegiis, quibus ipfam expoliavit, ornata eft: fed cùm Severus poftea Antiochiæ ignoviffet, eique jura reddidiffet, Coloniam Laodiceam conftituit, fecundæ Metropoleos dignitate fervata; unde pro Julia *Septimiam* fe appellavit, & beneficiorum memor, nummos Getæ Severi filio, cùm Cæfar à patre renunciatus effet, dicavit. Laurea fpectat ad victoriam Parthicam, quam retulit Severus, & quam ob caufam Geta *Cæfar* appellatus eft, ut diximus. De Laodicea plura vide in Caracalla.

Hic nummus minimi moduli, inter rariores numerandus.

PTOLEMAIS.

P. SEP. GETA. CAES. Caput Getæ nudum.
COL. PTOL. *Colonia Ptolemais.* Colonus agit boves, adftant quatuor figna militaria.

Patinus in nummo trophæa exhibuit; & quænam Ptolemais urbs Getæ nummum cufit, fe ignorare fatetur; fed illa quæ in Phœnicia eft, inter urbes ejufdem nominis quatergeminas, fola Coloniam accepit à Claudio, in quam deducti non modò Cives ex Roma, fed Veterani ab eodem Principe in eam tranfmiffi funt, ut Colonus agens boves, & figna militaria denotant. Ulpianus lib. 1. de Cenfibus Dig. 50 illam præter nomen Coloniæ, nihil habere tradit. *Ptolemenfium enim*, inquit, *Colonia*, *quæ inter Phœnicem & Palæftinam fita eft, nil præter nomen Coloniæ habet.* Sed non verifimile eft Claudium Cives Romanos & Veteranos in eam fine quadam immunitate ipfi conceffa deduxiffe, quam ab aliquo Imperatore ablatam fufpicari quis poffet, quod & aliis Coloniis factitatum paffim legimus, forfan cùm Syri & Phœnices Pefcennio acclamaffent. Ptolemaidenfes, ut fuum erga Severum denotarent obfequium, ipfi, & familiæ dilectiffimæ nummos fuos confecrarunt.

Hic nummus tertiæ magnitudinis, à Patino pag. [illegible]. vulgatus, pro raro & eleganti habendus.

SINOPE.

P. SEP. GETA. C. Caput Getæ ſine laurea.

C. I. F. SINOPES. *Coloniæ Juliæ Felicis Sinopes.* Piſcis. Regius eſt integer nummus, nec vox AN. unquam extitit, ut putat P. Harduinus pag. 456. Similem Florentiæ Marchio Jo. Niccolinus poſſidet. Patinus has literas I. F. *Juliæ Felicis*, ſe ignorare fatetur.

Sinopen Ponti Aſiatici urbem littoralem Caracallæ nummos dicaſſe retulimus, quæ ſuos Getæ fratri profert, forſan quando Severus eorum pater victor cum illis ex Parthico bello redux, per Cappadociam iter habuit, ubi Plautianum ægrotaſſe narrat Dio lib. 75. pag 857. Ποτὲ γοῦν τοῦ Σεβήρου ἐν Τυάνοις νοσήσαντα αὐτὸν ἐπισκεπτομένου. *Quocirca quum Tyanis Severus Plautianum ægrotantem viſitaret.* Piſcis in nummo cælatus, Pelamis eſt, ad denotandam Thunnorum, ſeu Pelamidum verſus ejus littus abundantiam & piſcationem, de qua tradit Strabo lib. 7. pag. 320. Naſcitur autem in Paludibus Mœotidis: cùmque aliquid virium cepit, ac ad littus Aſianum deferuntur uſque ad Trapezuntem & Pharnaciam, atque ibi primùm capiuntur: ſed ea piſcatio copioſa non eſt, quia juſtam magnitudinem Pelamides non ſunt aſſecutæ. Σινώπην προϊοῦσαι, ὡραιότεραι πρός τε τὴν θήραν καὶ τὴν ταριχείαν εἰσί. *Ad Sinopen uſque provectæ jam & captu meliores ſunt, & ad ſalſamentum commodiores.* Poſtquàm ad Cyaneas appulere, eaſque prætériere, ad Byzantium & ad cornu ejus convertuntur, ibi fit tertia piſcatio.

Hic nummus minimæ molis, à Patino pag. 317. vulgatus, inter præſtantiores collocandus.

STOBI.

P. SEPT. GETA CAES. Caput Getæ ſine laurea.

MVNICIP. STOBENS. *Municipium Stobenſium.* Victoria gradiens, dextrâ lauream, ſiniſtrâ palmam gerit.

Stobi urbs eſt & Municipium Macedoniæ in Pelagoniæ regione, cujus

frequentes occurrunt nummi, præsertim cum Victoria ; sed hæc videtur esse Parthica, ob quam Getam diximus Cæsarem fuisse renunciatum. Stobenses porrò eundem Victoriæ typum Severo, Juliæ Domnæ, & Caracallæ dicarunt, conciliandæ sibi, ut ait Eq. Patinus, Severi benevolentiæ causâ ; nam Macedonia illius partes contra Pescennium amplexa est, licèt hic Thraciæ partem occupasset. Verùm nummus non ad illam victoriam spectat, quam hoc tempore retulit Severus circa Hellespontum, aut cùm Byzantium posteà expugnavit, quia tunc Geta Cæsaris nomen nondum adeptus erat.

Hic nummus mediocris formæ, inter raros numeratur.

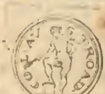
SEPT. GETA CAES. PONT. Caput Getæ sine laurea.

MVNICIP. STOBENSIVM. *Municipium Stobensium.* Duo Fluvii decumbentes, quorum alter barbatus, alter imberbis, figurâ militari habitu ornatâ, stante intermediâ.

Geta hoc in nummo Pontifex renunciatur, an in loco demortui cujusdam Pontificis inauguratus, an supra numerum cooptatus, incompertum est. Caracalla ejus frater, Pontifex in nummis etiam dictus est : sed hic solus patre mortuo videtur ex nummis fuisse Pontifex Maximus. Aliquos quidem Getæ nummos in lib. de Præstant. Num. cum titulo P.M. protulimus; sed majori adhibitâ diligentiâ epigraphen novâ manu inscriptam deprehendimus. Balbinus & Pupienus primi tantùm simul apud Capitolinum Pontifices Maximi leguntur à Senatu appellati. Duo Fluvii Stoborum situm indicant, ad quorum confluentiam condita urbs videtur : alter fluviorum Erigon vocatus, alter Rhœdias. Erigon autem oritur in Pæonia supra Deborum, deinde augetur Rhœdiâ, si Baudrando fides : ideò hic quasi filius in illum defluens, imberbis depingitur. Figura paludata videtur esse Getæ, cui provincia se devovet.

Hic nummus secundæ magnitudinis, rarissimus & præstantissimus est.

TROAS.

IMP. CAE. P. SE. GETAS. Caput Getæ laureatum.

℞ COL. AVG. TROA. *Colonia Augusta Troadensis.* Apollo nudus, pede saxo imposito, lauri ramum gerit.

Troas urbs Phrygiæ minoris nummos Getæ, cùm ille Imperium patris testamento cum fratre Caracalla obtinuit, gratulans dedicavit: hanc Dionysius Afer insignem urbem veterum Heroum appellat, quam Neptunum & Apollinem condidisse, eandemque à Junone & à Minerva eversam narrat: ideò Eustathius Afri Commentator, ait. *Digna est ut deploretur, propterea quæ passa est.* Sed Colonia facta priorem splendorem recuperasse videtur, teste Strabone cap. 13. fol. 594. Νῦν δὲ καὶ Ῥωμαίων ἀποικίαν δέδεκται. καὶ ἔστι τῶν ἐλλογίμων πόλεων. *Nunc etiam Romanorum Coloniam excepit, & est una de urbibus nobilibus.* De Apolline hoc modo depicto, in Commodo, Crispina, & Caracalla diximus: ille pedem saxo imponit, qualis vaticinia reddebat, ut Pausanias Delphis narrat Herophilen ejus Sacerdotem Oracula edidisse. Καὶ ἐς Δελφοὺς, ὅποτε δὴ ἀφίκετο, ἐπὶ ταύτης ἱσταμένη τῆς πέτρας ᾖδε. *Ac Delphis quidem, de quo diximus, saxo vaticinia edebat sua.*

Hic nummus secundi & minimi moduli, pro raro habendus.

P. SEPT. GETA. Caput Getæ nudum.

COL. AVG. TRO. *Colonia Augusta Troadensis.* Tripus.

Tripus, instrumentum est pedibus constans tribus, cujus nomine intelliguntur mensæ, sellæ, & alia ejusmodi. Tripodes, ut ait Servius, erant mensæ in templo Apollinis Delphici, quibus superpositæ Phœbades, vaticinabantur. Alio nomine dicitur Cortina: Tripus igitur hic ad Apollinem spectat; unde apud Athenæum lib. 2. pag. 37. Καὶ γὰρ ἐκ τρίποδος λέγειν φασὶ τοὺς ἀληθεύοντας. *Nam qui vera fantur, illos è Tripode loqui dicimus.* De summo Apollinis apud Troadenses cultu passim diximus, & de ejus Oraculo. Athenæus lib. 7. pag. 296. illum à Glauco vaticinandi artem didicisse narrat ex Nicandro. Ὁ δ' αὐτὸς Νίκανδρος ἐν πρώτῳ Αἰτωλικῶν καὶ μαντικὴν φησὶν Ἀπόλλωνα παρὰ Γλαύκου διδαχθῆναι. *Ipse verò Nicander in Ætolicorum primo tradit Apollinem à Glauco didicisse vaticinandi scientiam.* Apollo autem Trojæ Deus fuit tutelaris.

Hic nummus minimæ formæ, nec rarus nec obvius est.

TYRUS.

IMP. CAES. P. SEPT. GETA. PIVS. AVG. Caput Getæ laureatum.

SEP. TYRVS. METR. COLON. *Septimia Tyrus Metropolis Colonia.* Astarte tutulata stans, dextram imponit trophæo, sinistrâ scipionem: coronatur à Victoria cippo imposita, pro pedibus Astartes, hinc palma arbor, inde conchylium.

Tyrus urbs & Metropolis Phœniciæ, de qua passim in nummis Severi, beneficiorum memor, à quo Colonia deducta est, & *Septimiæ* nomen præfert, Septimio Getæ filio, cùm Imperium suscepit, gratulans nummos dicavit. Astarte Tyri Dea tutelaris est, cujus templum Hyramus Rex condidit, teste Josepho, de Bel. Judaic. lib. I. ubi ejus Regis filium nomine *Bele Astartum* nominat, & Bele-Astarti filium, *Abdastartum*, & alterum Bele-Astarti filium, *Astartum*, quasi ex Astartes nomine. Trophæum, cui manum imponit Astarte, non ad Getæ historiam, sed ad Colonias à Tyriis longè deductas spectat; quippe idem typus in plerisque Imperatoribus frequens occurrit. De palma & conchylio abundè dictum est.

Hic nummus primæ magnitudinis elegantissimus est.

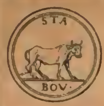

SEPT. TYRVS METRO. COLON. *Septimia Tyrus Metropolis Colonia.* Colonus agit boves, pone quod vexillum, in quo LEG. III. GAL. *Legio Tertia Gallica.*

Tyrii deductæ Coloniæ symbola in nummo Getæ proferunt, ut ipsi pergrata: quippe Severus ejus pater urbem munificentiâ suâ Coloniam constituerat. Porrò hæc urbs à Pescennii militibus, ob Severi partes, quas illa erat amplexa, direpta & incensa fuit. Itaque ob belli merita jus Italicum obtinuit, ut refert Ulpianus lib. I. de Censibus. *Huic enim divus Severus & Imperator noster, ob egregiam in Rempublicam, Imperiumque Romanum insignem fidem, jus Italicum dedit.* Colonus, civium Romanorum deductorum symbolum; vexillum, Veteranorum in urbem transmissorum insigne: ex qua verò Legione deducti sint, nomen *Tertia Gallica* indicat: hæc apud Dionem in Phœnice hiberna agebat, ad ejusque provinciæ securitatem à Vespasiano ibi locata. Ejus Legionis, ut & IIII. & VI. Gallicæ, fidem faciunt Inscriptiones antiquæ apud Gruterum, sed harum nulla in nummis mentio.

Hic nummus majoris formæ præstantissimus est.

INCERTA.

P. SEPT. GETA. Caput Getæ nudum.
STA. BOV. *Stabiæ. Bovillæ.* Bos ſeu Vacca.

Patinus nummum uno verbo STABOV. Stabiis Campaniæ oppido tribuit. P. Harduinus STA. BOV. dividit, rectè quidem, cùm in ſimili nummo menſe Januarii 1686. Tuſculi à nobis reperto, punctum poſt STA. obſervaverimus, & ad duas in eadem Campania Stabias & Bovillas urbes revocat, quibus utrique Bos ſeu Vacca convenire poteſt; Stabiis ob lac Stabianum pro Ptithiſicis decantatum, Bovillis verò ad indicandam nominis originem Bovillæ, quippe quaſi Bovis ilia, quod eò vulnerata Bos ſua trahens inteſtina devenerit; ſed quia hæc conjectura Antiquariis non omnino arridet, nummum inter incerta numiſmata collocavimus.

Hic nummus minimi moduli, inter rariores collocandus.

ROMÆ

L. SEPTIMII GETAE.
SAECVLARIA
SAECVLI FELICITAS
P. PETRONIVS FAVSTVS
AVGVR.

Sponius Miſcell. erud. Antiq. pag. 272.

IMP. CAESARIS: L.
SEPTIMII SE
VERI PERTINACIS
AVGVST.
LAETITIAE
TEMPORVM
P. PETRONIVS FAVSTVS
AVGVR.

A latere ejuſd. marmor.

MACRINUS.

MACRINUS.

MACRINVS in Syria à militibus electus, licèt à Senatu confirmatus, Romam illicò non venit, bello nimirum cum Parthis detentus; pace autem cum iis initâ, civile cum Elagabalo bellum inchoavit, in quo post XIIII. Imperii menses occisus est. Tam turbidum procellosumque tempus deducendis Coloniis haud idoneum fuisse videtur: nummus tamen Tarsi cusus, hanc urbem *Macriana* nomen, ob collata ab eo in se beneficia, assumpsisse nos edocet.

MACRINI *nummi ex ære majore rarissimi, ex infimo & mediocri rari.*

ANTIOCHIA Syriæ.

AYT. K. M. O. C. MAKPINOC. Caput Macrini laureatum.
S. C. *Senatusconsulto.* Δ. E. Δημαρχικῆς ἐξουσίας, *Tribunicia potestate*, in laurea.

Nummus licèt Antiochiæ nomen non exhibeat, ad illam spectare arguunt hæ voces S.C. & Δ. E. in ipsius nummis signatæ, ab eo tempore quo Coloniam illam deduxit Caracalla; imò Antiochia, ut diximus in Othone, solâ S.C. inscriptione, ante Caracallæ tempora, in laurea similiter utebatur. Hanc urbem geminam habuisse monetæ officinam, urbis scilicet, & Syriæ Præfecti, jam diximus; quam sententiam illustrant nummi Patrenses, ubi pariter gemina erat monetæ officina, testes sub Claudio nummi, alii quidem à civibus cum epigr.

COL. A. A. PATRENS. cuſi : alii verò à Præfecto Achaiæ cum Græca inſcriptione, ΕΠΙ ΚΛΑΥΔΙΟΥ ΡΟΥΦΟΥ ΑΝΘΥΠΑΤΟΥ ΠΑΤΡΕΩΝ. Lampridius narrat poſtquàm Imperium Macrino delatum fuiſſet, & ipſe filium Diadumenum appellaſſet *Antoninum*, militibus id gratum habentibus gratias egiſſe, & inquit : *Hac habitâ concione, ſtatim apud Antiochiam moneta Antonini Diadumeni nomine percuſſa eſt, Macrini uſque ad juſſum Senatus dilata eſt.* Patinus pag. 327. ſententiam hanc ſequutus, non capit quomodo S. C. hic Senatuſconſultum ſignificet ; ſed Antiochiam longè antè has notas in nummis exhibuiſſe, ad indicandam ſibi cudendæ monetæ facultatem à Senatu conceſſam, & Populi juſſu confirmatam, ignoravit.

Antiochiæ pariter cuſus eſt alter Macrini nummus, in cujus averſa parte, ΚΑΙ. Μ. Ο. ΔΙΑ. ΑΝΤΩΝΙΝΟϹ. S. C. cum capite Diadumeniani. De notis verò Δ. Ε. in nummis filii.

Uterque nummus minimæ formæ, vulgaris & obvius eſt.

BERYTUS.

IMP. CAES. M. OPEL. MACRINVS AVG. Caput Macrini laureatum.
COL. IVL. AVG. FEL. BER. *Colonia Julia Auguſta Felix Berytus.* Neptunus pede ſaxo impoſito ſtans, dextrâ Delphinum, ſiniſtrâ tridentem. Idem typus in templo ſex columnarum.

Berytus, urbs littoralis & Colonia Phœniciæ, de qua paſſim dictum eſt, Macrino Imperatori in Syriæ confinio à Legionibus electo, gratulans nummos conſecrat. Berytenſes Neptunum tutelare numen ſæpe in nummis repræſentarunt ; ſed hic elegans nummus templum ejus in urbe magnificentiſſimum exhibet. Urbs autem illa videtur fuiſſe perilluſtris, ſi quidem Joſephus ab Agrippa Rege maximè ornatam narret Ant. l. 19. cap. 7. Πολλοῖς δ' κατασκευάσας πολλὰ Βερυτίους ἐξαιρέτως ἐτίμησε, θέατρον γὰρ αὐτοῖς κατασκευάσας πολυτελείᾳ τε καὶ κάλλει πολλῶν διαφέρον, ἀμφιθέατρον δὲ πολλῶν ἀναλωμάτων, βαλανεῖα πρὸς τούτοις, καὶ στοὰς ἐν οὐδενὶ τῶν ἔργων στενότητι δαπανημάτων, ἢ τὸ κάλλος ἀδικήσας, ἢ τὸ μέγεθος. *Inter alias autem multas eximiis ornamentis honoravit civitatem Berytiam, magnis ſumptibus exſtructo ibi theatro pulcherrimo, ſimulque æquè magnifico amphitheatro, & ad hæc balneis ac porticibus, nullis parcens impendiis, modò abſolutam operibus pulchritudinem adderet.* Delphinus & tridens Neptuni ſunt inſignia.

Hic nummus ſecundæ magnitudinis, apud R. P. Olone Dominicanum Convent. Aquiſext. inter rariores numerandus.

COL. IVL. AVG. FEL. BER. *Colonia Julia Augusta Felix Berytus.* Astarte tutulata & seminuda stans in templo tetrastylo, dextrâ hastam, seu scipionem, coronatur à Victoria columnæ imposita, hinc & inde icuncula supra cippum vexillum gerit.

Frequentes Berytensium nummi Macrino cusi occurrunt, quòd illi ab ipsius partibus contra Elagabalum starent, ut innuere videtur Dio lib. 78. pag. 903. qui Basilianum Ægypti Præfectum, & Marcum Secundum Phœniciæ Rectorem ipsi addictissimos narrat. Καὶ ἤστην κατὰ ταῦτα ἀμφότεροι αὐτῷ προσκείμενοι, καὶ διὰ τοῦτο καὶ τοὺς τοῦ ψευδαντωνίνου δρομοκήρυκας ἀπέκτειναν. *Quorum uterque Macrini partes fovebat, ideoque publico utentes cursu præcones Pseudantonini necabant.* De Astartes cultu in Syria sæpe dictum; illa seminuda est Veneris instar, Suidas illam esse docet. Ἀστάρτη, ἡ παρ' Ἕλλησιν Ἀφροδίτη λεγομένη. *Astarte quæ apud Græcos Venus dicta est.* Duæ illæ icunculæ in cippis vexillum gerentes, utriusque Legionis v. Macedonicæ, & VIII. Augustæ Veteranorum Genios repræsentant, ad indicandam Coloniæ originem, quam & duæ aquilæ legionariæ in nummo templi Genii Berytensis alibi describendo, pariter denotant.

Hic nummus majoris formæ rarissimus & elegantissimus est.

CÆSAREA.

IMP. OPE. MACRINVS AVG. Caput Macrini laureatum.
COL. PR. FL. AVG. CAESAR. *Colonia Prima Flavia Augusta Cæsarea.* Colonus agens boves.

Nummus ad Cæsaream Palæstinæ urbem, non autem ad Cæsaream Cappadociæ, ut putat Eq. Patinus, quæ Coloniæ dignitate nunquam donata est, spectat. Cæsarienses Macrino in Syria à Legionibus electo nummos suos dicant, obsequium hoc modo Imperatori novo denotantes. Ex urbe Cæsarea oriundus erat Macrinus, ex Sitifensi scilicet, non ex ea quæ ad Argæum montem sita est, non Cappadox, sed Maurus, ut confirmat Dio lib. 78. pag. 884. Τά τε γὰρ ἄλλα καὶ τὸ οὖς τὸ ἕτερον, κατὰ τὸ τῶν Μαύρων ἐπιχώριον, διετέτρητο. *Habuit enim*

præter cætera, alteram aurem perforatam, ut est Maurorum consuetudo. Qui mulierum in aures gestantium mos adhuc superest in Africa, quod & ipsi Abgeriæ vidimus. Cæsarienses Coloniæ symbolum, ad denotandam immunitatem à Tito sibi concessam, signare videntur.

Hic nummus secundæ magnitudinis mutilus, & cum uno bove pro duobus, à Patino pag. 322. vulgatus, pro raro habendus.

COILLU.

I. OP. SEV. MACRINVS AVG. Caput Macrini laureatum.
AEL. MVNIC. COIL. in aliis COMM. *Ælium Municipium Coillu*, vel *Coillutanum Commodianum.* Dimidia navis, cornucopiæ desuper.

Coillu urbs & Municipium Numidiæ, de quo dictum est in Antonino Pio, Commodo, & Caracalla, Macrino Imperatori Africano gratulans, nummos dedicat. Hunc in Africam amandatum narrat Capitolinus. *A Severo remotum etiam à miserrimis officiis, relegatumque in Africam, ubi ut infamiam damnationis tegeret, lectioni operam dedisse, egisse causulas, declamasse, jus postremò dedisse.* Urbs *Macriana* in Mauritania Sitifensi, ex qua natus erat, in illius etiam honorem dicta videtur; ejus meminerunt Notitiæ Africæ, ubi Restitutus Macrianensis legitur, hueque pertinere putat Lucas Holstenius Annot. de Patriarch. Rom. Silvanum Macrianensem in Coll. Carth. Coillutani dimidiam navem, ad situm urbis indicandum, signarunt: cornucopiæ verò ad ubertatem rerum omnium in Municipio arguendam, cui adstipulatur Lucianus in Rhetor. Præc. Τὸ τῆς Ἀμαλθείας κέρας ἔχουσα ἐν τῇ δεξιᾷ, παντίοις καρποῖς ὑπόβρυον. *Dextrâ tenens Amalthea cornu fructibus scatens omnifariis.* Numidiam ita fertilem reddidisse Masinissam alicubi diximus.

Cave ne nummum ad *Æliam Capitolinam* cum Eq. Patino pag. 323. & P. Harduino pag. 13. ac ne cum Com. Mediobarbo 307. ad *Municipium Fanestre* in Hispania frustrà constitutum, imò ne tandem cum ipsomet P. Harduino pag. 110. ad *Cælium Calabriæ* urbem revoces.

Hic nummus minimi moduli, a Patino pag. 322. vulgatus, inter raros reponendus.

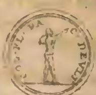
DEULTUM.

IMP. M. OPEL. MACRINVS AVG. Caput Macrini laureatum.
COL. FL. PAC. DEVLT. *Colonia Flavia Pacensis Deultum.* Bacchus ſtans; dextrâ cantharum, levâ thyrſum, pro pedibus panthera.

Deultum, urbs eſt Thraciæ, Colonia à Veſpaſiano deducta, quæ non tam læta Macrini electione, quàm Caracallæ interitu, novo tamen Imperatori dedicavit nummos: ſed cùm plurimi occurrant ab eadem urbe cuſi, beneficium quoddam, vel novum Provinciæ Rectorem, illam ab eo accepiſſe veriſimile videtur. Bacchus in nummo Deulti ſignatus, ipſius cultum in hac urbe indicat, fortè ob vitium in illius agro abundantiam. Athenæus enim Thraciam ob vinum celebratam narrat l. I. c. 24. p. 31. Ἐπαινικῶς δ' ἡ Θρᾴκη ἐθαυμάζετο ὡς ἡδύοινος, καὶ συνόλως τὰ πλησίον αὐτῆς χωρία. *Thraciæ quidem ob vini quod fert præſtantiam, ac vicinorum ipſi locorum magna fuit celebritas.* Cantharum poculi genus gerit Bacchus, de quo idem Athenæus lib. II. cap. 6. Ἑκατὸν τῆς ἡμέρας ἔκλαιεν οἴνου κανθάρους. *Centum interdiu vini cantharos abſumi lacrymabatur.* Thyrſus eſt haſta aculeata, hæderâ obtecta, quam in bigis Bacchæ quatiebant. Panthera Baccho comes additur, ob vinum quo delectatur; ſed Phornutus de Nat. Deor. inquit hanc Deo Pantheram adſiſtere, ad indicandum aſperrimos etiam mores temperato vini uſu manſueſcere.

Hic nummus ſecundæ magnitudinis rarus eſt.

IMP. M. OPEL. SEV. MACRINVS. P. AV. Caput Macrini radiatum.
COL. FL. PAC. DEVLT. *Colonia Flavia Pacenſis Deultum.* Silenus dextram attollens, humero ſiniſtro utrem hircinum gerit.

Nil mirum ſi Deultum urbs Bacchum venerata, ad vites conſervandas, Silenum ejus nutritium & pædagogum coluerit, quem Lucianus de Baccho in Indiæ profectione unum ex ejus ducibus nominat. Καὶ τοῦτον πάνυ πιθανὸν τινα συστρατηγὸν ἔχει αὐτῷ. *Eumque magnæ auctoritatis in ducendo exercitu ipſius collegam.* Silenus dextram attollit verſus aſtra, inter quæ tranſlatum ipſum tradit Aratus in Bacchi gratiam: humero ſiniſtro utrem hircinum gerit, an fortè quòd hircus Baccho immolaretur, ut ait Phornutus. Τὸν δὲ τράγον αὐτῷ θύουσι, διὰ τὸ λυμαντικὸν δοκεῖν τῶν ἀμπέλων. *Hircum ipſi immolant, quia noxium vitibus animal eſt.* Unde ruſtici Athenienſes feſtum agebant, Ἀσκώλια ab utre nuncupatum, ut narrat Suidas. Ἑορτὴν οἱ Ἀθηναῖοι ἦγον τὰ Ἀσκώλια, ἐν ᾗ ἥλλοντο τοῖς ἀσκοῖς αἰγείοις, εἰς τιμὴν τοῦ Διονύσου. *Feſtum Athenienſes agebant Aſcolia, in quo utribus caprinis inſiliebant in honorem Bacchi.* Uno tantùm pede in utrem ſaltabant. Heſychius: Ἀσκωλίζοντες ἐφ' ἑνὸς ποδὸς ἀλλόμενοι. *Uno pede ſaltante.* De quo Virg. 2. Georg.

Non aliam ob culpam Baccho caper omnibus aris
Cæditur, & veteres ineunt proſcenia ludi.

Hic nummus minimi moduli inter rariores reponendus.

IMP. M. OPEL. SEV. MACRINVS. AVG. Caput Macrini laureatum.

COL. FL. PAC. DEVLT. *Colonia Flaviâ Pacensis Deultum.* Fortuna stolata stans cum calatho, dextrâ temonem, lævâ cornucopiæ.

Deultani, ut & plurimi alii populi, Fortunam venerati sunt. De illa exclamat Plinius. *Toto mundo & locis omnibus, omnibusque horis, omnium vocibus Fortuna sola invocatur.* Pausanias in Messeniac. tradit Homerum Poëtarum Principem mentionem Fortunæ primùm fecisse, quam Græci Τύχην appellant, Oceani filiam. Καὶ Τύχην ὡς Ὠκεανοῦ καὶ ταύτην παῖδα οὖσαν. *Et Tychen etiam ipsam Oceani filiam.* Fortunam ipsam divitiarum esse matrem atque nutricem ferunt; ideò illi temonem & cornucopiæ tribuere videntur, ex Lactantio, ut jam alicubi diximus; forsan ob id Romæ trans Tyberim, ubi ædem habebat, ejus festum colebant, qui sine arte aliqua vivebant. Imperatoribus sæpe comes addebatur, signo ejus aureo in ipsorum cubiculo asservato, de quo Capitolinus in vita Antonini Pii. *Fortunamque auream quæ in cubiculo Principum poni solebat, transferri ad eum jussit.*

Hic nummus mediocris formæ, nec rarus nec obvius est.

IMP. M. OPEL. SEV. MACRINVS. AVG. Caput Macrini radiatum.

COL. FL. PAC. DEVL. *Colonia Flavia Pacensis Deultum.* Lupa præbens ubera Romulo & Remo.

Quibusdam Deultanorum nummis inscribitur *Severi* nomen, quod assumpsit Macrinus, postquàm Diadumenum filium *Antoninum* vocasset, ut innuit Capitolinus in ejus vita. *Insulsit præterea nomen Severi, quùm illius nullâ cognatione tangeretur, unde jocus extitit,* SIC MACRINVS EST SEVERVS, QVOMODO DIADVMENVS ANTONINVS. Lupa cum puerulis, frequens est Coloniarum symbolum, ad indicandam urbis Romæ à Romulo originem, cujus Strabo meminit lib. 5. pag. 229. Τοὺς δὲ ἐξέθηκε πρὸς τὸν Τίβεριν, κατά τι πάτριον. μυθεύονται μὲν οὖν ἐξ Ἄρεος φῦναι τοὺς παῖδας, ἐκτεθέντας δ' ὑπὸ λυκαίνης θρεφθῆναι σκυλακευομένους. *Gemellos autem quos pepererat, morem quendam patrum secu-*

tæ, ad Tyberim exposuit. Hos Marte patre natos fabulantur, animadversumque eos à Lupa catulorum loco ali. Lupæ puerulis ubera præbentis simulacrum pro Romæ insigni fuit.

Hic nummus secundæ magnitudinis pro raro habetur.

EDESSA.

M. O. C. MAKPINOC. CE. Caput Macrini laureatum.

ΜΗΤ. ΚΟΛ. ΕΔΕCCA. Μητρόπολις Κολωνία Ἔδεσσα. *Metropolis Colonia Edessa.* Variæ sunt epigraphæ, caput turritum & velatum.

Edessam Abgari Regiam per fraudem à Caracalla ipsi ablatam, & Coloniam Romanorum ab eo factam diximus: in ea hiberna ille agebat, dum Carrhas invisendi Dei Luni gratiâ profectus, in itinere occisus est, ut narrat Spartianus in ejus vita. *Deinde cùm iterùm vellet Parthis bellum inferre, atque hibernare Edessæ, atque inde Carrhas Luni Dei gratiâ venisset, die natalis sui* VIII. *idus Aprilis, ipsis Megalensibus &c. interremptus est.* Cùm in castris Macrinus Imperator fuisset appellatus, Edesseni nummos ipsi subitò dedicarunt, quorum hic nobis monimentum est. Caput illud turritum & velatum, Genius urbis est, & solenne ejus tractus Metropolium insigne; turribus ornatur, ut maximè munita. Illam Tristanus ex Cantacuzeno lib. 4. obsidionem sexdecim annorum tulisse refert.

Hic nummus minimi moduli, rarus & conspicuus est.

HELIOPOLIS.

IMP. M. OPEL. MACRINVS. AV. Caput Macrini laureatum.

COL. IVL. AVG. FEL. HEL. *Colonia Julia Augusta Felix Heliopolis, seu Heliopolitana.* Colonus agens boves, pone duo signa militaria, in quorum apice aquila.

Heliopolis urbs est Phœniciæ; Syri enim & Phœnices primi Macrino Imperatori à Legionibus electo, acclamarunt. Sed cùm Elagabalus à quibusdam Imperii successor assertus esset, milites & civitates pro diversis partibus

ſteterunt : & licèt ſuſpenſis animis hærerent, cùm res adhuc foret in ambiguo ſtatu, adlatis potiſſimùm de Macrino ſuperato nuntiis, vehemens coorta ſeditio eſt in qua multi è plebe, nec è militibus pauci perierunt. Heliopolitani Colonum cum ſignis militaribus, ad Coloniæ deductionem ex Civibus Romanis & Veteranis indicandam, cælarunt. Duo ſunt ſigna militaria, in quorum apice aquila, ad Veteranos, tum ex Legione V. *Macedonica*, & VIII. *Auguſta*, in hanc, ut ſæpe diximus, Coloniam tranſmiſſos, ſpectantia.

Hic nummus mediocris formæ, inter præſtantiores computandus.

PELLA.

IMP. M. OPEL. MACRINVS AVG. Caput Macrini laureatum.

COL. IVL. AVG. PELLA. *Colonia Julia Auguſta Pella.* Figura nuda inſidens rupibus, dextrâ ſibi coronam imponit, lævo cubito fiſtulæ multis calamis compactæ innixo, pro pedibus pedum.

P. Harduinus pag. 200. in hoc Macrini nummo legit COL. IVL. HISPELLA, quem ad Hiſpellum in ſexta Italiæ regione urbem perperam revocat.

Pella urbs Macedoniæ, in littore Ægei maris, Macedonum regia olim ſedes, Colonia à Julio conſtituta, ab Auguſto Veteranis frequentata, ſuum Macrino obſequium per nummos teſtatur. Figura montibus inſidens, urbis ſitum indicat, de quo Livius Dec. 5. lib. 4. *Situm urbis undique aſpiciens, quam non ſine cauſa delectam eſſe regiam advertit. Sita eſt in tumulo vergente in Occidentem hibernum, &c.* Ill. Spanhemius, ad ſitum Pellæ probandum Not. ad Cæſſ. Juliani pag. 160. & 400. hunc typum protulit, nullâ figuræ mentione factâ, cui pag. 160. palmam pro fiſtula tribuit, unde Amicus noſter ad Athletam ludorum victorem, qui ſibi coronam imponit, revocabat; ſed figura illa nunquam palmam gerens, ſemper fiſtulæ innixa, Apollo eſſe videtur, Nomius dictus, quaſi paſtor, quod Admeti Regis pecus paverit, ut confirmat pedum in una nummi parte. Fiſtulæ multis calamis compactæ innixus, tanquam Marſyæ ſpoliis inſultans, qui ad tibiæ certamen ipſum provocare auſus fuerat; ideoque coronam ſibi imponit. Pellenſes apud Goltzium in Græciæ nummis tab. 22. & 23. Apollinem cum tripode, illumque cum lauri corona exhibent, unde apud eos Apollinis cultus arguitur.

Hic nummus minimi moduli pro raro numerandus.

COL.

COL. IVL. AVG. PELL. *Colonia Julia Augusta Pella.* Victoria ſedet ſupra ſpolias, dextrâ ſtylum, ſiniſtram apponit clypeo quem genu ſuſtinet.

Victoria ſpoliis inſidens, ad bellum Parthicum ſpectat; illa enim ſedet, bello per Macrinum confecto, & pace cum Parthis initâ, qua de re Dio lib. 78. pag. 887. Ἔπειτα διαπρεσβευσάμενοι ὁ Μακρῖνος καὶ ὁ Ἀρτάβανος, καὶ διακηρυκευσάμενοι, συνηλλάγησαν. *Secundùm hæc miſſis utrò citròque de pace Legatis, res inter Macrinum & Artabanum mutuam ad reconciliationem deducta fuit.* Nam auctore Herodiano in vita Macrini, Romani triduo cum Parthis decertaverant. Πρώτης μὲν οὖν καὶ δευτέρας πάσης ἡμέρας ἐξ ἑωθινοῦ εἰς ἑσπέραν ἐμαχέσαντο· καὶ νὺξ ἐπελθοῦσα διέλυσε τὰς μάχας· ἑκάτεροί τε ἐπανῆλθον εἰς τὰ ἑαυτῶν στρατόπεδα, νικᾶν ἀξιοῦντες. τῇ δὲ τρίτῃ ἡμέρᾳ συνῆλθον εἰς τὸ αὐτὸ πεδίον μαχούμενοι. *Uno igitur alteroque die, à mane ad veſperam pugnatum: nox prælium diremit; reverſique ſunt in caſtra utrique, quaſi victores. Tertia die in eandem planitiem pugnaturi convenere.* Senatus Macrino ſacrificia decrevit ob victoriam, & Parthici nomen datum, quod non accepit. Multi occurrunt sc. cuſi nummi cum ſimili typo & epigraphe VICT. PARHT. quod imitati ſunt Pellenſes.

Hic nummus minoris formæ, in rariorum ſerie collocandus.

TYRUS.

IMP. CAES. MACRINVS. AVG. Caput Macrini laureatum.
SEPT. TYRO METROP. COLON. *Septimia Tyro Metropolis Colonia.* Bos cum vexillo, in quo LEG. III. GAL. *Legio Tertia Gallica.* Conchylium ante bovem.

Tyrus Phœniciæ Metropolis, Macrinum venerata, nummos ei plurimos obtulit, ſi quidem Marius ſecundus illius provinciæ Præfectus, ab ipſius partibus contra Elagabalum ſtetit, ut jam vidimus apud D. Vomeno. Bos, Coloniæ ex Civibus togatis de ductæ ſymbolum eſt; vexillum, Legionis Veteranorum in eam miſſorum inſigne: ex quanam autem illi fuerint, in eo ſcriptum eſt nomen Tertiæ Gallicæ. Ipſa enim in Phœnicia hiberna agebat: hæc nondum pacata erat, poſt Elagabali è Syria diſceſſum, nam Severus rebellavit,

teste eodem auctore. Σεβῆρος ἐπιθυμήσας καὶ αὐτὸς τῇ μοναρχίᾳ ἐν τῷ τρίτῳ στρατοπέδῳ τῷ Γαλλικῷ, οὗ ἦρχε. *Severus autem, & ipse regnum adfectare ausus in Legione Gallica Tertia, cujus dux erat.* Conchylium Tyri insigne est, ob celebrem ejus purpuram, de qua loquitur Virgilius lib. 3. Georg.

Vellera mutentur Tyrios incocta rubores.

Jam vulgatus est in Julia Pia similis Tyri Coloniæ typus cum eadem epigraphe, quam Tristanus, & illius sequaces, SEPHYRVS & SEPHYRO legerunt, ut notavit P. Harduinus pag. 513. qui inscriptionem vexilli LEG. XII. pro LEG. III. apud Patinum corrigere debuerat ex nummo Treb. Galli, quem ipsemet cum LEG. III. GAL. pag. sequente protulit.

Hic nummus mediocris magnitudinis, à Patino pag. 321. vulgatus, rarus est.

SEP. TYRO METRO. COLON. *Septimia Tyro Metropolis Colonia.* Templum sex, in aliis quatuor columnarum à latere, ante quod conchylium.

Templum, vel Herculis, vel Astartes est; præcipua sunt hæc Tyri Numina: sed si conjecturæ locus, ad Herculem spectat, quia per excellentiam, sine icuncula fanum videtur repræsentatum, Hercules enim urbis erat Fundator & Heros, de quo ita loquitur Lucianus de Dea Syria. Καὶ ἔστι ἱερὸν καὶ ἐν Συρίῃ. . . . Τὸ γε τοῦ Ἡρακλέος τὸ ἐν Τύρῳ, οὐ τούτου τοῦ Ἡρακλέος, τὸν Ἕλληνες ἀείδουσι, ἀλλὰ τὸν, ἐγὼ λέγω πολλὸν ἀρχαιότερος, καὶ Τύριος ἥρως ἐστί. *In Syria quoque sunt templa...:. Herculis quidem illud quod est Tyri, non hujus Herculis, quem Græci decantant: sed quem ego dico, multò vetustior est, & Tyrius Heros.* Priùs enim Herculi, quàm Astarti templum exstruxisse Hyramum Tyri Regem narrat Josephus contra Apion. lib. 1. Καθελών τε τὰ ἀρχαῖα ἱερὰ, καινοὺς ναοὺς ᾠκοδόμησεν· τό τε τοῦ Ἡρακλέους καὶ τῆς Ἀστάρτης τέμενος ἀνιέρωσεν· καὶ τὸ μὲν τοῦ Ἡρακλέους πρῶτον ἐποιήσατο ἐν τῷ Περιτίῳ μηνὶ, εἶτα τὸ τῆς Ἀστάρτης. *Demolitusque antiqua delubra, nova templa ædificavit, Herculisque primùm exstructo mense Peritio, deinde Astartes.* De hujus templi opibus, vide Herodotum in Euterp. Concha perpetuum Tyri insigne.

Hic nummus secundæ & minimæ formæ, inter præstantiores habendus.

IMP. M. OPEL. MACRINVS AVG. Caput Macrini laureatum.

SEP. TYRO, in aliis TYRVS. METRO. COLON. *Septimia Tyro*, in aliis *Tyrus Metropolis Colonia.* Triremis cum remigantibus, in aliis cum velo: diversi sunt typi.

Triremis in Tyriorum nummis, aut ad primam triremium fabricam ab ipsis inventam, vel ad eorum in mari potentiam indicandam, apposita est. Nonnus Dionys. 4. illos ab Hercule navigandi artem edoctos nautili concha sua velificantis exemplo commemorat: unde Tibullus lib. 1. Eleg. 8.

Prima ratem ventis credere docta Tyrus.

De Tyri θαλασσοκρατία, seu maris imperio, audias Q. Curtium lib. 4. cap. 4. *Quocumque classes ejus adierint, ditionis suæ fecit.* Quod confirmat Strabo lib. 16. pag. 757. Τῆς δὲ περὶ τὰς ναυτιλίας δυνάμεως τὸ πλῆθος καὶ τὸ μέγεθος, τῶν ἀποικιῶν ἐστι πόλεων τεκμήριον. *Quantum classe potuerint* (Tyrii) *argumento evidenti est multitudo & magnitudo Coloniarum ab iis deductarum.* In Africam scilicet, & in Europam teste Diodoro lib. 5. Πολλὰς μὲν κατὰ τὴν Λιβύην ἀποικίας ἐποιήσαντο, οὐκ ὀλίγας δὲ καὶ τῆς Εὐρώπης ἐν τοῖς δύσιν κεκλιμένοις μέρεσιν. *Quo factum, ut multarum in Africa Coloniarum, nec paucarum in his Europæ partibus quæ ad Occidentem vergunt, auctores fierent.* Conchylium in Tyriorum nummis ferè perpetuum, celeberrimum apud ipsos purpuræ usum ostendit.

Uterque nummus rarus, alter secundæ formæ, alter minimæ.

HERCVLI
VICTORI
PRO. SALVTE
IMP. CAES. M.
OPELII AVRE
LI SEVERI
MACRINI. AVG
L. IVBENTIVS
L. F. TER. SE
VERVS. AVG. N.
DISPENSATOR.

Ex Panvinio apud Gruterum pag. 50. 4.

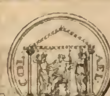
DIADUMENIANUS.

MARCUS Opelius Macrini filius, cognominatus est *Diadumenus*, ab avi materni nomine. Lampridius eum priùs *Diadematum* fuisse appellatum narrat, quòd nascens pileum non habuerit, sed diadema tenue; unde Mathematici ipsum Imperatoris filium, & Imperatorem futurum prædixerunt. Macrinus autem Imperator factus, cum mœrorem omnium pectora obsedisse observasset, quòd Antoninum in Repub. non haberent, existimantes quòd sine eo Romanum esset Imperium periturum, concionem parari jussit, filiumque *Antoninum* appellavit, productoque *Diadumeni* nomine, in *Diadumenianum*, quasi in Antoninorum familiam adoptatus, ille *Marcus Opelius Antoninus Diadumenianus* vocatus est.

DIADUMENIANI *nummi ex ære magno hactenùs non occurrunt. ex medio & minimo, inter præstantiores collocantur.*

ÆLIA CAPITOLINA.

M. OPEL. ANT. DIADVMENIANVS. CAES. Caput Diadumeniani nudum. COL. AEL. CAP. COMM. *Colonia Ælia Capitolina Commodiana.* Templum tetrastylum, in quo Jupiter sedens inter duas figuras muliebres.

Ælia Capitolina, priùs Jerosolyma, Colonia ab Hadriano constituta, nomen *Æliæ* habuit de *Ælia* Hadriani gente; deinde ob accepta à Commodo beneficia, & non à deductis eò à Commodo Colonis, ut putat Scaliger in Animad. *Commodianam* etiam se appellavit. Postquàm autem Diadumenianus à patre Cæsar factus esset, urbs, ut utriusque benevolentiam sibi conciliaret, nummos in Diadumeniani honorem cudit. Templum in nummo signatum, Jovis est Capitolini, de quo diximus in simili Hadriani nummi typo, quod ille ædificari jussit, teste Dione in ejus vita lib. 69. pag. 793. Καὶ ἐς τὸν τοῦ ναοῦ τοῦ θεοῦ τόπον, ναὸν τῷ Διὶ ἕτερον ἀντεγείραντος, πόλεμος οὔτε μικρὸς οὔτ᾽ ὀλιγοχρόνιος ἐκινήθη. *Ac quo in loco templum Dei fuerat, alterum Jovi ædificari curavisset, magnum bellum & diuturnum moveri cœpit.* Adstantes Jovi mulieres in nummo Hadriani, unam Palladem, quia galeatam, quæ Romam etiam repræsentare potest; alteram verò, urbis Genium esse protulimus.

Hic nummus mediocris formæ inter elegantissimos reponendus.

M. OPEL. ANT. DIADVMENIANVS. C. Caput Diadumeniani nudum.

COL. AEL. CAP. COMM. *Colonia Ælia Capitolina Commodiana.* Templum tetrastylum, in quo Astarte tutulata, pede supra fluvium imposito, dextrâ caput sustinet, lævâ scipionem gerit, hinc & inde Victoria globo imposita. Diversi sunt typi.

Astartes cultum in Palæstina antiquissimum fuisse ex Josepho novimus; qui Saüli Regis occisi, & filiorum arma in ejus templo fuisse consecrata narrat Antiq. lib. 6. cap. 15. Καὶ τὰς μὲν πανοπλίας αὐτῶν ἀνέθηκαν εἰς τὸ Ἀσταρτεῖον ἱερόν. *Quorum arma in templo Astartes dedicaverunt.* Varius erat Astartes vestitus, & varia ejus attributa, pro diverso nimirum honore ipsis in diversis Syriæ, Phœniciæ, & Palæstinæ urbibus tributo: hæc autem in eo habitu depingitur, quo à Bybliis Phœnices, & à Cæsariensibus Palæstinæ colebatur. De ea abundè in Hadriano, Antonino Pio, & Julia Domna dictum est. Illa caput dextrâ papyraceum gerit, juxta Lucianum in Dea Syria: ejus verò capitis papyracei ex Alexandria Byblum appulsus, anniversaria Adonidis celebranda designabat. Figura quam pede calcat, Adonis est fluvius, qui cùm cruore inficiebatur, tempus lugendi Adonidis arguebat. Victoria columnæ imposita, Astarti coronam porrigens, sæpe huic Deæ comes in nummis tribuitur; in hoc geminæ sunt hinc & inde globo insistentes: utrumque igitur ad Astarten spectant, an verò ad Macrinum, tanquam de Parthorum & Pseudantonino victorem, videant eruditi.

Alter ferè similis, ab Erizzo pag. 463. & ab Oiselio tab. 17. vulgatur; Oiselius autem Commodianæ urbis Æliæ nomen ipsi à Commodo collatum,

ab Hadriano in Cæſonii Commodi ab eo adoptati memoriam eidem Æliæ impoſitum perperam tradit: Deam verò Aſtarten, Commodum eſſe exiſtimat; dextrâ globum pro capite Serapidis gerere, lævâ haſtam Divinitatis pro ſceptro: pede globum pro fluvii capite; & hæc omnia ad orbis terrarum imperium denotandum profert. Theod. Rickius lib. de Capitol. Rom. pag. 56. Aſtarten Jovem radiatum cum globo & haſta arbitratur. Rickium ſequutus eſt Com. Mediobarbus pag. 309.

Hic nummus ſecundi moduli rariſſimus.

ANTIOCHIA Syriæ.

M. OΠΕΛ. ΑΝΤΩΝΙΝΟϹ. Caput Diadumeniani ſine laurea.

S. C. Δ. Ε. *Senatuſconſulto.* *Δημαρχικῆς Ἐξουσίας* in area: aquila verò in ima nummi parte, totum intra lauream.

Hic Diadumeniani nummus ſine urbis nomine, qualem in Macrino vidimus, ad Antiochiam Syriæ pertinet, ob literas S. C. Δ. Ε. in omnibus Antiochenorum numiſmatibus ſemper occurrentes. Lampridius enim poſt Macrini ad milites adlocutionem, Diadumeno monetam mox Antiochiæ ſignatam tradit. *Hâc habitâ concione, ſtatim apud Antiochiam moneta Antonini Diadumeni nomine percuſſa eſt.* Geminam fuiſſe apud Antiochenſes Syriæ monetæ officinam, jam in Othone diximus: in una quidem nummi Syriæ Rectoris nomine cum epigraphe ΑΝΤΙΟΧΕΩΝ uſque ad Caracallam cælabantur: in altera verò urbis moneta ſolis S. C. literis appoſitis ſignabatur, ad denotandam ipſius cudendæ facultatem à Pompeio M. ſibi conceſſam, Senatuſconſulto fuiſſe confirmatam, cui additæ ſunt hæ notæ Δ. Ε. ut indicaret urbs, illam etiam Plebiſcito laudatam, in memoriam Pompeii, qui Tribuniciam poteſtatem à L. Sylla extinctam reſtituerat. Non autem literæ Δ. Ε. de Tribunicia poteſtate Imperatoris intelligendæ ſunt, cui nempe adverſantur nummi Auguſtarum, & Cæſarum, in quibus eædem voces occurrunt: teſtis ſit hic Herenniæ Etruſcillæ nummus pro cæteris, in quo circa ejus effigiem ΕΡΕΝΝΙΑ ΕΤΡΟΥϹΚΙΛΛΑ legitur: in averſa verò parte ΔΗΜΑΡΧ. ΕΞΟΥΣΙΑϹ. circa ambitum S. C. in area cum aquila pro typo. Quis enim hæc *Δημαρχικῆς ἐξουσίας* verba ad Etruſcillam Principem fœminam ſpectare exiſtimet? Nec etiam S. C. nota in hoc Diadumeniani nummo ad Senatûs permiſſum pertinet, quod multùm torſit Eq. Patinum; ſed nota eſt Antiochenſium ſolita, ob monetam ſub Pompeio ſibi Senatuſconſulto, ut ſæpiùs dictum eſt, conceſſam. Aquila Romanum Imperium deſignat.

Cave ne Diadumeniani nummum apud Com. Mediobarbum pag. 309. cum epigraphe ΑΝΤΙΟΧΕΩΝ, in quo tres Furiæ ſtant; & alterum Philippi Jun. cum eodem typo apud P. Harduinum pag. 54. ad Antiochiam Cariæ ſpectantes, Antiochiæ Syriæ tribuas.

Hic nummus minimæ formæ, à Patino pag. 327. vulgatus, nec rarus, nec obvius eſt.

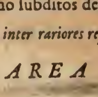

ΑΥΤ. ΚΑΙ. ΜΑΡ. ΟΠ. ΑΝΤΩΝΙΝΟC. Caput Diadumeniani radiatum.
ΔΗΜΑΡΧ. ΕΞ. ΥΠΑΤΟC. *Tribunitiâ potestate, Consul.* Aquila alis expansis. s. c. Δ Ε. in area.

Elegans est hic Diadumeniani nummus cum titulo Imperatoris, qui confirmat sententiam Lampridii, Herodianum historiam sui temporis scribentem redarguentis, quòd Diadumenianum Cæsarem tantùm fuisse asseruerit. *Herodianus Græcus Scriptor, hæc præteriens, Diadumenum tantùm Cæsarem dicit puerum à militibus nuncupatum.* Sed Lampridius eum Imperatorem simul cum patre, ab exercitu vocatum contendit, cui refragantur nummi cum Cæsaris titulo, præsertim Romani : Macrinus autem illum Imperii consortem Consulemque dixisse videtur, eo tantùm tempore, quo Elagabalus à quibusdam Legionibus Imperator salutatus esset ; quod innuere videtur Dio in vita Macrini pag. 888. cùm ille scripsit ad Senatum de Pseudantonino, conquestus de militibus, quòd adducti infinitâ pecuniæ cupiditate ab se defecerint. Ταῦτά τε ἐπέστειλεν ὁ Μακρῖνος, καὶ ἑαυτὸν μὲν πατέρα, τὸν δὲ Διαδουμενιανὸν υἱὸν αὐτοῦ συνεχέστατα ἀπεκάλει, καὶ τὴν ἡλικίαν τοῦ Ψευδαντωνίνου διέβαλλε, πολὺ νεώτερον αὐτοῦ τὸν υἱὸν αὐτοκράτορα ἀποφαίνων. *Igitur Macrinus has literas misit, in iisque se patrem crebro ac Diadumenum suum vocitabat, eundemque proferebat ut Imperatorem, multò juniorem Pseudantonino, cujus ætatem criminabatur.* Nummum ex notis s. c. & Δ. Ε. Antiochiæ cusum, jam suprà pronunciavimus, bis quidem voces Δημαρχικῆς ἐξουσίας in hoc nummo appositæ sunt, sed non repetitæ, ut sibi persuasit P. Harduinus pag. 121. nam ΔΗΜΑΡΧ. ΕΞ. circa ambitum aversæ nummi partis inscriptæ ad Diadumenianum spectant. Δ. Ε. in area, ad Antiochiam urbem pertinent, ob monetam ipsi populi jussu, ut sæpiùs diximus, concessam. Antiochenses per aquilam, se Imperio Romano subditos denotant.

Hic nummus minimi moduli, inter rariores reponendus.

CÆSAREA Palæstinæ.

M. OPEL. DIADVMENO. AV. Caput Diadumeniani sine laurea.
COL. P. FL. AVG. F. CAES. *Colonia Prima Flavia Augusta Felix Cæsarea.* Variæ sunt epigraphæ. Caput Serapidis calatho ornatum.

Singularis est hic nummus, qui non modò Diadumeni cognomen pro adoptati Diadumeniani nomenclatione exhibet, sed qui ipsi pro Imperatoris nomine Augusti titulum tribuit. Sic Lampridius eum *Augustum* nominat in ejus vita. PATRI AVGVSTO, FILIVS AVGVSTVS. *Non satis, mi Pater, videris in amore nostro tenuisse tuos mores, qui tyrannidis affectatæ conscios reservasti, &c.* Sed eadem Imperatoris & Augusti dignitas Macrinum Diadumenum filium Imperatorem designasse narrat lib. 78. pag. 902. Καὶ τὸν υἱὸν αὐτοκράτορα, καίτοι τὸ δέκατον ἄγοντα, ἀπέδειξεν. *Ac filium Imperatorem, licèt annum decimum agentem, designavit.* Cæsarienses Palæstinæ hunc *Augusti* titulum Diadumeniano tribuentes, à Macrini partibus contra Elagabalum stetisse videntur. Serapis inter præcipua Cæsareæ urbis Numina frequens occurrit in nummis Titi, Antonini Pii, M. Aurelii, L. Veri, & Commodi, quos consule.

Hic nummus tertiæ magnitudinis præstantissimus est.

DEULTON.

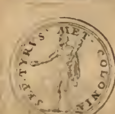

M. OPEL. ANTONINVS. DIADV. C. Caput Diadumeniani nudum.
COL. FL PAC. DEVLT. *Colonia Flavia Pacensis Deulton.* Fortuna stans cum calatho in capite, dextrâ temonem, sinistrâ cornucopiæ.

Deulton Thraciæ Colonia nummos Diadumeniano cum *Antonini* nomine consecravit; Macrino videlicet adulata, quòd Imperator nomen adeò carum Reipublicæ reddiderit, quamobrem supplicationes Macrino à Senatu decretas narrat Lampridius in ejus vita. *Atque dies septem supplicatio pro Antonini nomine celebrata est.* Fortuna in nummis Macrini & Diadumeniani, cujus in urbe, ut in pluribus aliis, cultum indicat, sculpta est, tanquam utrique patri nimirum & filio obsequens, ceu utriusque Dea conservatrix, qualis depingitur ex Lilio Giraldo Hist. Deor. Synt. 16. in cippo Romæ cum imagine muliebris cornucopiæ sinistrâ, dextrâ verò temonem habentis.

Hic nummus mediocris & minimæ formæ, inter rariores collocandus.

TYRUS.

M. O. P.

M. OP. DIADUMENIANUS. CAES Caput Diadumeniani ſine laurea.
SEP. TYRUS METR. COLONIA. *Septimia Tyrus Metropolis Colonia.* Hercules ſtans, dextrâ pateram, lævâ clavam & ſpolia leonis.

Tyrios Phœniciæ Metropolitas, ſub Mario Secundo provinciæ Præfecto partes Macrini contra Elagabalum amplexos, anteà diximus. Tyrii igitur nummos Diadumeniano, ut & patri dedicarunt. Hercules in hoc ſignatus, tutelaris eſt Tyrii Deus, quem ſummâ veneratione colebant, ut tradit Strabo lib. 16. pag. 757. Τιμᾶται δ' καθ' ὑπερβολὴν Ἡρακλῆς ὑπ' αὐτῶν. *Colitur apud eos Hercules majorem in modum.* Hunc Herculem Suidas Minoi Σύγχρονον facit. Ἀνεφάνη δ' ἐπὶ Μίνωος Ἡρακλῆς Τύριος. *Inclaruit Minoe regnante Hercules Tyrius.* De quo ſic loquitur Macrobius Saturn. 1. cap. 20. *Nec æſtimes Alcmena apud Thebas Boëtias natum, ſolum vel primum Herculem nuncupatum; immò poſt multos atque poſtremus ille hac appellatione dignatus eſt, honoratuſque hoc nomine, quia nimia fortitudine meruit nomen Dei virtutem regentis. Cæterùm Deus Hercules religiosè quidem, & apud Tyron colitur.* Hercules pateram tenet, ex qua vinum in ardentem aram ſacra ei facientes jaciebant, quem ita depinxerunt Tyrii, ut ſe pro Macrino ipſi ſacrificaſſe denotarent.

Hic nummus ſecundæ magnitudinis, mutilus à Patino vulgatus pag. 326. inter rariores habendus. P. Harduinus pag. 514. eum etiam truncum protulit, Patinum forſan ſecutus.

M. OP. DIADUMENIAN. AUG. Caput Diadumeniani ſine laurea.
SEP. TYRUS METROP. COLONI. *Septimia Tyrus Metropolis Colonia.* Palma arbor.

Nummi Diadumeniani cum Auguſti titulo rariores ſunt quàm cum Cæſaris nomine; indicant autem populos, qui Auguſtum Diadumenianum appellavere Macrino contra Elagabalum faviſſe, cùm illud nomen filio dediſſet ad conciliandos rebelles, qui illum. ſpurium Caracallæ filium Imperatorem deſignarant, & Antoninum appellaverant, ut narrat Dio lib. 78. pag. 888. Οἱ δὲ Ἀντωνῖνον αὐτὸν ὀνομάσαντες, αὐτοκράτορα παραχρῆμα ἀνέδειξαν. *Quo facto, milites ſtatim hunc nominant Antoninum, & Imperatorem deſignant.* Inter eos qui Macrino adhæſerunt, Tyrii inter primos fuerè, quibus iratus maximè videtur fuiſſe Elagabalus, ut infrà videbimus. Palma arbor in nummo ſignata eſt, ad indicandam palmarum arborum in hac regione abundantiam, ob quam Phœnicia dicta eſt: Φοῖνιξ enim palma eſt, cui adſtipulatur Calliſthenes apud Ariſtotelem de Mirabil. ἀπὸ τῶν φοινίκων, id eſt à palmis Phœniciæ nomen deducere aſſerens.

Hic nummus infimi moduli, à Patino pag. 326. vulgatus, inter rariores collocandus.

ELAGABALUS.

ELAGABALUS, occiso Macrino, & rebus in Oriente ordinatis, milites in castella sua dispersit: SIDONEM Phœniciæ urbem, Coloniam, Veteranis in eam transmissis, deduxit; *Aureliam* eam appellavit, de gente *Aurelia*, ex qua se esse jactabat, ut Caracallæ filius: *Cùm se*, inquit Lampridius, *litteris ad Senatum missis, Antoninum Bassiani filium scripsisset.* Illam non modò Coloniam, sed provinciæ Metropolim fecit, ut ejus nummi arguunt, in quibus lanugine ornatus conspicitur, etiamsi Tribuniciam potestatem v. adeptus fuisset, cùm à militibus interfectus est.

ELAGABALI *nummi ex omni forma vulgares & obvii sunt, præsertim secundæ & minimæ formæ.*

ÆLIA CAPITOLINA.

IM. C. M. AVR. ANTONINVS. A. Caput Elagabali radiatum.
COL. AEL. CAP. COMM. *Colonia Ælia Capitolina Commodiana.* Caput Serapidis calatho insigne.

Elagabalus à quibusdam Macrini militibus Juliæ Mæsæ aviæ artibus Imperator contra ipsum proclamatus est; ad cujus partes statim quædam urbes se contulerunt, victo autem & in fugam acto Macrino, quamplurimæ; eodem denique occiso, universæ. Sed cùm tamen quidam nova tentarint teste Dione p. 909.

præfertim in Phœnicia & Cælefyria. Σεβῆρος ἐπιτολμήσας καὶ αὐτὸς τῇ μοναρχίᾳ ἐν τῷ τρίτῳ στρατοπέδῳ τῷ Γαλλικῷ, οὗ ἦρχε, καὶ Γέλλιος Μάξιμος ἐκ τῆς αὐτῆς αἰτίας, καίπερ ὑποστρατηγῶν ἐν τῇ Συρίᾳ τῇ ἑτέρᾳ, τοῦ τετάρτου τοῦ Σκυθικοῦ τείχους, ἐδικαιώθησαν. *Severus autem & ipfe regnum adfectare aufus in Legione Gallica tertia, cujus dux erat: itemque Gellius Maximus eadem ex caufa, licèt quartæ Scythicæ Legionis in Syria fecunda dumtaxat Legatus, fuppliciis adfecti fuerunt.* Capitolienfes Palæftinæ Phœnicibus proximi nummos in obfequii teftimonium Elagabalo dicarunt. Serapis Æliæ colebatur, ut in M. Aurelii nummis diximus: fed hæc urbs Serapidem inter alia quæ venerabatur numina, præcipuè cœluit, quòd Elagabalus illum fumma religione profequeretur, ut innuere videntur infcriptiones antiquæ Gruteri à Triftano relatæ tom. 2. pag. 328.

Hic nummus minimi moduli pro fingulari habendus.

ANTIOCHIA Syriæ.

ΑΥΤ. Κ. Μ. ΑΥ. ΑΝΤΩΝΙΝΟC. C. Caput Elagabali laureatum.

ΑΝΤΙΟΧΕΩΝ ΜΗ. ΚΟΛ. S.C. Δ. Ε. Ἀντιοχέων Μητροπόλεως Κολωνίας, *Senatufconfulto,* Δημαρχικῆς ἐξουσίας Diverfæ funt epigraphæ. Mulier turrita infidens rupibus, quibus lævâ innititur, dextrâ fpicas gerit, fub pedibus fluvius brachiis expanfis. In nummis autem primæ formæ fæpe Aries fupra caput fignatur.

Antiochenfes Syriæ Metropolitæ plurimos Elagabalo nummos in grati animi monimentum dedicarunt, quòd ille eos pro Macrino ftantes, ipfo devicto, à militum direptione pecuniâ fuâ vindicaverit, ut innuit Dio lib. 79. pag. 906. Τότε μὲν μετὰ τὴν νίκην ἐς τε τὴν Ἀντιόχειαν τῇ ὑστεραίᾳ εἰσῆλθε, πεντακοσίας τοῖς ἀμφ' αὐτὸν στρατιώταις δραχμὰς, ὅπως μὴ διαρπάσωσιν αὐτὴν, ὅπερ τὰ μάλιστα ἐπεθύμουν, ὑποσχόμενος. *Tunc quidem à victoria poftridie Antiochiam ingreffus eft, quingentas militibus fuis drachmas, ne illam diriperent, quod imprimis facere cupiebant, pollicitus.* Figura muliebris, urbis eft Genius; turribus ornatur, ut provinciæ Metropolis; rupibus infidet, ad fitum denotandum. Fluvius pro pedibus ejus, Orontes eft, qui eam alluit; fpicas tenet, ad earum abundantiam in agris fuis arguendam; Aries fub ejus capite, Antiochenfes hoc figno æram fuam inchoare indicat: de quo vide noftram de Regibus Syriæ Hiftoriam pag. 342. SC. & ΔΕ. notæ funt facultatis monetæ cudendæ Antiochenfibus à Senatu & P. Romano conceffæ Patinus pag. 332. ΔΕ litteras, ad annorum numerum pofitas perperam exiftimat.

Hic nummus primæ & fecundæ magnitudinis, obvius eft; mediocris autem à Patino vulgatus pag. 331.

ΑΥ. Κ. Μ. ΑΝΤΩΝΕΙΝΟϹ. C. Caput Elagabali laureatum.

S. C. Δ. E. *Senatusconsulto*, *Δημαρχικῆς ἐξουσίας*. Aries decurrens, aliis Aquila in laurea.

Antiochiæ Syriæ percussus etiam est hic Elagabali nummus, ut jam de iis, in quibus hæ voces S.C. Δ. E. signatæ sunt, passim diximus: at observandum, illas in nummis minimæ formæ, sine Antiochiæ urbis nomine semper occurrere, seu quòd urbis Metropolis moneta per totam provinciam nota esset, seu quòd Antiochia hoc privilegio gloriaretur. Aries in Antiochensium nummis exhibetur, ad indicandum illos anni principium inchoare à Nisan, id est verno tempore ad æquinoctium, cùm Sol signum Arietis ingreditur. Varia erant anni apud diversos Orientis populos principia, de quibus vide Scaligerum & Petavium, Qua autem ratione Aries inter astra fuerit collocatus, narrat Hyginus Poët. Astron. lib. II. *Arietem inter sidera figuravit, ita ut cùm Sol in ejus foret signo, omnia nascentia recrearentur, quæ Veris tempore fiunt, hac re maximè, quòd illius fuga Liber recreavit exercitum. Praterea duodecim signorum Principem voluit esse, quòd ille optimus exercitui fuerit ductor.* Alii Arietis figuram ab Jove inter sidera constitutam ferunt, & anni tempus quo frumentum seritur, denotare. Patinus notam Δ. tantum signavit, quam ad annum quartum retulit. Aquila in Antiochensium nummis Imperium Romanum denotat.

Hic nummus minimi moduli à Patino vulgatus pag. 331. non obvius est.

ANTIOCHIA Pisidia.

IMP. C. M. AVR. ANTONIN. AV. Caput Elagabali laureatum.

COL. ANTIOCHENS. S. R. *Colonia Antiochensis. Senatus Romanus.* Aquila legionaria inter duo signa militaria.

Ad Antiochiam Pisidiæ pertinet hic nummus, & non ad Antiochiam Syriæ, ut quidam arbitrantur. Inter utriusque urbis nummos hæc intercedit differentia, quòd non modò Pisidica nummos scribat Latinè, Syriaca verò Græcè, & Metropolis semper appelletur; sed quòd illa sæpe præferat notam S.C. Hæ autem voces S.R. an ad ambarum distinctionem, videant Eruditi, cùm illæ facultatem monetæ cudendæ à Senatu Romano utrique urbi con-

cessam exhibere videantur. Antiochiæ quidem Syriæ datam sub Pompeio, jam aliàs diximus; Pisidicæ forsan, quando Colonia à Julio aut ab Augusto deducta est, præsertim cùm sub illo Senatus adhuc juris sui plurimùm esset retinens, vel cùm hic de provinciarum divisione, de moneta signanda, & de Imperio denique retinendo nondum cum Populo Romano egisset. Aquila legionaria cum signis militaribus, ad Coloniam ex Veteranis militaribus primùm vel iterum deductam denotandam, in nummo cælata est: Coloniæ enim originis suæ insignia scalpi curabant, ut immunitates tunc sibi concessas denotarent. Paulus autem Antiochenses Pisidiæ juris Italici esse refert lib. 2. de Censibus. *In Pisidia ejusdem iuris est Colonia Antiochensium.* Ex qua Legione in hanc Coloniam sint transmissi Veterani, nondum novimus; nummus forsan amplior ejus nomen suppeditabit.

Hic nummus secundæ & minimæ formæ pro raro notandus.

BERYTUS.

IMP. CAES. M. AVR. ANTONINVS. AVG. Caput Elagabali laureatum.

COL. IVL. AVG. FEL. BER. *Colonia Julia Augusta Felix Berytus.* Neptunus stans, dextrâ mulierem genuflexam poculum eâdem manu gerentem apprehendit, ille lævâ tridentem.

Berytus, urbs Phœniciæ antiquissima, à Beroë Nympha priùs Beroës nomen tulit, si Nonno fides Dionys. 41.

> Πρωτοφανὴς Βερόη πέλε σύγχρονος ἥλικι κόσμῳ
> Νύμφης ὀψιγόνης φερώνυμος, ἣν μεγάλαυχοι
> Υἱέες Αὐσονίων ὑπατήια φέγγεα Ῥώμης
> Βηρυτὸν καλέουσιν, ἐπεὶ Λιβάνῳ πέσε γείτων.
> *Prima apparens Beroe fuit coæva æquali mundo*
> *Nymphæ serogenitæ nomen habens, quam exules*
> *Filii Ausoniorum eximia lumina Romæ*
> *Berytum appellant, postquam Libano cecidit vicina.*

Berytenses in ejus rei memoriam Neptunum ipsam Beroen Nympham dextrâ apprehendentem exhibent. Venus enim illius mater, cùm Neptuno vel Baccho de filia contendentibus, victori promisisset, Beroe Jovis jussu Neptuno concessa est. Sed illa in nummo tanquam invita trahitur à Neptuno, quòd Bacchus illi magis quàm Neptunus placeret, ut narrat idem Nonnus Dionys. 44.

> Ὑγρὸν ὑποβρυχίων ἐπεδείδιε παστὸν ἐρώτων,
> Καὶ πλέον ἤθελε Βάκχον.
> *Humidum submersorum verebatur lectum nuptialem amorum,*
> *Et malebat Bacchum.*

Cupido Bacchum solatus est, quòd marinæ Veneris filia magis Neptuno maris Deo conveniret, quàm Bromio cui Ariadne, quæ ipsius thalamo asservabatur.

Hic nummus primi moduli eximiæ raritatis & elegantiæ est.

IMP. C. M. AVR. ANTONINVS. Caput Elagabali laureatum.
COL. IVL. AVG. FEL. BER. *Colonia Iulia Augusta Felix Berytus.* Neptunus in templo tetrastylo, in aliis extastylo, dextrâ delphinum, sinistrâ tridentem gerit, pede saxo imposito.

Neptunum Beryti tutelarem Deum jam passim diximus; sed an ille à Berytensibus cultus sit ante nuptias Beroes Nymphæ, à qua urbem nomen habuisse suprà retulimus, incertum est: ut ut sit, nummus exhibet templum in ejus honorem exstructum, in quo ejus signum conspicitur, delphinum dextrâ piscem ipsi gratissimum gerens, sinistrâ verò tridentem illius peculiare sceptrum, à quo Τριαινοφόρος, id est Tridentifer, à Græcis dictus est, unde Ovidius Metamorph. lib. 8.

O proxima terræ
Regna vagæ dixi Sorti te Tridentifer undæ.

Tridens, ferramentum est, tres habens cuspides, quod triplicem aquarum virtutem denotat apud Palæphatum, liquidam scilicet, fœcundam, & potabilem.

Hic nummus secundæ formæ pro raro habendus.

IMP. CAES. M. AVR. ANTONINVS. AVG. Caput Elagabali laureatum.
COL. IVL. AVG. FEL. BER. *Colonia Iulia Augusta Felix Berytus.* Templum tetrastylum cum gradibus, in cujus vertice Neptuni & Beroes signa, ad latera duæ Victoriæ globo impositæ serta gerentes, in imo duo Tritones à delphinis vecti: in aditu templi Astarte seu Venus seminuda stans, à Victoriâ cippo impositâ coronatur: hinc & indè icuncula vexillum, ut videtur, gerens.

Venus à Syris & Phœnicibus dicta Astarte, exhibetur in templo, ut Be-

ryti altera tutelaris Dea: ſigna verò Neptuni & Beroes in vertice fani, prout in ſuperiori nummo cælata vulgavimus, ipſorum nuptias confirmant, unde Victoriæ ad templi latera, & Tritones in imo à delphinis vecti, ob Bacchum amoris æmulum longè repulſum. Ipſa Venus dextrâ ſcipionem oblongum, ſeu ſceptrum, ſiniſtrâ verò acroſtolium gerit, tanquam maris domina, teſte Muſæo de Herone & Leandro.

> Αγνώσσεις ὅτι Κύπρις ἀπόσπορός ἐστι θαλάσσης,
> Καὶ κραθέει πόντοιο.
> *Ignoras quod Venus nata eſt è mari,*
> *Et dominatur Ponto.*

Duæ icunculæ in imo ad Aſtartis latera vexillum tenentes, videntur eſſe Coloniæ Genii in memoriam Veteranorum Legionum v. *Macedonicæ* & VIII. *Auguſtæ* Berytum tranſmiſſorum, de quibus paſſim diximus.

Hic nummus primæ magnitudinis inter rariſſimos adſcribendus.

COL. IVL. AVG. FEL. BER. *Colonia Julia Auguſta Felix Berytus.* Hercules ſtans, utraque manu extensâ inter duos angues ſeſe erigentes.

Nummus Herculem Alcmenæ filium apud Berytenſes cultum arguit, ſtat ille inter duos ſerpentes, quos adhuc infans occidiſſe narrat Apollodorus l. 2. *At cùm Hercules octo jam menſes natus eſſet, dracones duos inuſitatæ magnitudinis, Juno infantem perdituros in lectum dimiſit: Alcmena Amphitryonis opem implorans, Hercules in pedes erectus, utraque manu conſtrictos ipſos necavit.* De quo Mart. l. 16. ep. 177.

> *Elidit geminos infans, nec reſpicit angues,*
> *Tam poterat teneras hydra timere manus.*

Berytii forſan hoc exemplo Elagabali victoriæ de Macrino & ejus filio relatæ alludentes, quaſi alter Hercules primo labore duos illos ſerpentes victor necarit.

Hic nummus ſecundi moduli, à Patino vulgatus in Caracalla pag. 299. inter elegantiores numerandus.

COL. IVL. AVG. FEL. BER. *Colonia Iulia Auguſta Felix Berytus.* Silenus ſtans dextram attollit, lævo humero utrem hircinum gerens.

Eadem epigraphe. Silenus ut ſuprà in templo quatuor columnarum, in cujus vertice Bacchus pantheræ inſidere videtur.

Silenum Bacchi Pædagogum vocant, Εισηγητὴν καὶ διδάσκαλον τῶν καλλίστων ἐπιτηδευμάτων, *Ducem & præceptorem optimorum inſtitutorum.* Bacchus autem ſummâ erat veneratione Beryti cultus, quam urbem Nonnus Dionyſ. 41. appellat Βάκχου περόν ἔδεθλον, *Bacchi jucundum fundamentum.* Nil mirum ſi Berytii templum optimo Pædagogo ſeorſum erexerint Græcorum exemplo, ut narrat Pauſanias in Eliacis pag. 391. Ἰδίᾳ τοῦ Σιληνοῦ καὶ οὐχ ὁμοῦ Διονύσῳ πεποιημένος. *Non, ut multis in locis, cum Libero patre commune, ſed proprium habet.* Orientis populi Bacchum maximè ob peregrinationes in Indiam venerati ſunt. Ille in vertice templi pantheræ inſidet, quia illa ipſi ſacra eſt, & vino gaudet, ſi Oppiano fides de Venat. lib. 4.

Παρδάλιας καὶ δῶρα Διωνύσοιο δάμασσαν.
Pantheras etiam dona Bacchi capiunt.

Pantheras idem auctor Bacchi nutrices fuiſſe tradit.

Hic nummus ſecundæ magnitudinis pro raro habendus.

CÆSAREA Palæſtinæ.

IMP. C. M. AVR. ANTONINVS. Caput Auguſti laureatum.

COL. PR. FL. AVG. CAESAREA. *Colonia Prima Flavia Auguſta Cæſarea.* Diverſæ ſunt epigraphæ. Caput Serapidis cum modio ſeu calatho.

Cæſarea, urbs Palæſtinæ primaria, unde ipſi *Primæ* nomen in nummis, Colonia à Veſpaſiano cum gentis ſuæ *Flaviæ* appellatione deducta eſt, hæc inter numina, Serapidem coluit, ut teſtes nobis ſunt ſuperſtites nummi Domitiani, Ant. Pii, L. Veri, Commodi, & Diadumeniani, quos videre eſt. Cùm autem Veteres per Serapin, univerſam Mundi molem, & ipſa rerum principia intelligerent, certatim cum ſtatuis & templis honeſtarunt, inter quos primi Ægyptii perhibentur, deinde apud Græcos tranſiit ejus cultus, tandem à Romanis admiſſus eſt. Nil mirum igitur ſi Cæſarienſes illum vel ut ex urbe Roma allatum, vel ex Ægypto receptum venerati ſint.

Hic nummus ſecundæ & minimæ formæ pro obvio habetur.

IM. C. M. AVR. ANTONINVS A. Caput Elagabali radiatum.

C. P. F.

C. P. F. AVG. CAESAREA. *Colonia Prima Flavia Augusta Cæsarea.* Variæ sunt inscriptiones. Aquila alis expansis, in area S. P. Q. R.

Aquila Imperium Romanum hoc in nummo designat, Roma eam pro insigni accepit, cujus rationem reddit Josephus lib. de bel. Jud. 3. cap. 8. Βασιλεύς τε οἰωνῶν ἁπάντων, καὶ ἀλκιμώτατος ὤν· ὁ δὴ καὶ τῆς ἡγεμονίας τεκμήριον αὐτοῖς, καὶ κληδὼν ἐφ' οὓς ἂν ἴωσι τοῦ κρατήσειν δοκεῖ. *Quod & universarum avium regnum habeat, & sit validissima. Itaque illam & principatus insigne putant, & omen victoriæ quoscumque bello petierint.* Jupiter eâ pro symbolo usus est, quòd illa ipsi contra Tyrannos victoriæ omen fuisset: quamobrem, inquit Aristoph. in Equit. Ζεὺς αἰετὸν εἵλετο, *Jupiter aquilam delegit.* Ut enim Aquila avium Regina perhibetur, ita Romæ Orbis Reginæ ipsa convenire videbatur. Cæsarienses illam in nummis cum S. P. Q. R. titulo, quo Romani in diplomatibus, vexillis, inscriptionibus, aliisque rebus publicis utebantur, tanquam ipsorum Coloni exhibent.

Hic nummus minimi moduli rarus & insignis est.

CARRHÆ.

A. K. M. AYP. ANTON. Caput Elagabali laureatum.

KA. KO. MH. ΠΟΛ. Δ. Κάῤῥα Κολωνία Μητρόπολις δευτέρα. *Carrhæ Colonia Metropolis Secunda.* Astrum inter Lunæ crescentis cornua.

Carrhæ, urbs est Mesopotamiæ cæde Crassi satis memorabilis, Colonia sub M. Aurelio & L. Vero Augustis deducta, provinciæ Metropolis dignitatem habens; sed in hoc nummo *Secunda* denominata est, quod ab Elagabalo factum suspicamur, & nostram de Emisa ab hoc Imperatore in patriæ gratiam prima Mesopotamiæ Metropoli appellata sententiam confirmat, hâc inter eas urbes distinctione, quòd hæc cis Euphratem, illa verò trans hunc fluvium posita sit. Duas in provincias Metropoles ab Imperatoribus factas nos docent superstites nummi Tomitanæ urbis cum hac epigraphe, secundæ Ponti, TOMEΩC. MHTPO. ΠONTOY. Δ. Τόμεως μητροπόλεως Πόντου δευτέρας, cum Æsculapii signo & aliis typis. Crescens Luna, Dei Luni cultum, de quo passim diximus, indicat. Astrum supra illum. Sol esse videtur, à quo Luna lumen accipit, quæ variè juxta ipsius motum nobis apparet. Solis verò & Lunæ cursum primum observasse Hyperionem narrat Diodorus lib. 5. pag. 231. Ὑπερίονα δέ φασι τήν τε ἡλίου τὴν κίνησιν καὶ σελήνης, καὶ τῶν ἄλλων ἄστρων, ἔτι δὲ τὰς ὥρας τὰς συντελουμένας ὑπὸ τούτων πρῶτον ἐξ ἐπιμελείας, καὶ παρατηρήσεως κατανοήσαντα, τοῖς ἄλλοις εἰς γνῶσιν παραδοῦναι. *Hyperionem deinde, Solis & Lunæ, aliorumque siderum motus, & temporum vices quæ ab his perficiuntur, suæ observationis industriâ primum deprehendisse, & in aliorum deinde notitiam perduxisse, ferunt.*

Hic nummus minimæ formæ pro raro numerandus.

CARTHAGO Africæ.

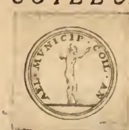
M. AVREL. ANTONINVS. P. F. AVG. Caput Elagabali laureatum.
C. I. C. A. D. D. *Colonia Julia Carthago Antiqua. Decreto Decurionum.* Lupa cum puerulis.

Carthaginienſes Africæ Aſtarten ſeu Uraniam à Didone eorum fundatrice ex Phœnicia allatam ſumma veneratione colebant, illam Phœnices Aſtroarchen ſeu Lunam eſſe affirmantes. Elagabalus cùm ſummus Solis eſſet Sacerdos, congruere aiebat Solis & Lunæ matrimonium; juſſit eam afferri Romam, & quidquid auri in templo eſſet, pecuniamque quamplurimam Deo ſuo dotis nomine dari præcepit, ut narrat Herodianus in ejus vita l. 5. p. 569. Τῆς Οὐρανίας τὸ ἄγαλμα μετεπέμψατο· σεβόντων αὐτὸ ὑπερφυῶς Καρχηδονίων τε καὶ τῶν κατὰ τὴν Λιβύην ἀνθρώπων· φασὶ δὲ αὐτὸ, Διδὼ τὴν Φοίνισσαν ἱδρύσασθαι, ὅτε δὴ τὴν ἀρχαίαν Καρχηδόνα πόλιν ἔκτισε Βύρσαν κατατεμοῦσαν. *Simulacrum Uraniæ juſſit afferri: quod ſcilicet Carthaginienſibus omnique Africæ incredibilem in modum venerabile, poſitum fuiſſe à Phœniſſa Didone creditur, quo tempore antiquam Carthaginem diſſecto corio ædificavit.* Obtemperarunt Carthaginienſes, & nummos ſuos Imperatori dicarunt, inſculpto Lupæ Romulo & Remo ubera præbentis typo, Coloniarum ſolenni ſymbolo.

Nummum P. Hard. p. 109. levi errore Caracallæ tribuit, ſed graviſſimo eum ad Cæſarauguſtam Hiſpaniæ urbem nunquam *Juliæ* nomine ornatam revocat.

Hic nummus minimæ formæ inter rariores collocandus.

COILLV.

IMP. C. AVR. ANTO. P. F. AVG. Caput Elagabali laureatum.
AEL. MVN. COIL. AN. *Ælium Municipium Coillutanum Antoninianum.* Silenus ſtans dextram attollit, lævo humero utrem hircinum gerit.

Coillu Municipium in Numidia, *Ælii* nomen ab Hadriano præfert, cui *Antoniniani* alterum in Caracallæ honorem, ut diximus in ejus nummis, addit, plurimis nimirum beneficiis ab utroque acceptis. Cùm autem Elagabalus pro Antonini filio habitus Imperium adeptus eſſet, mox Coillutani in patris munificentiſſimi memoriam nummos ipſi dedicarunt. De illo Lampridius in ipſius vita. *Nactus Imperium Romam nuntios miſit: excitatiſque omnibus Ordinibus,*

omni etiam populo ad nomen Antoninum, quod non ſolùm titulo, ut in Diadumeno fuerat, ſed etiam in ſanguine redditum videbatur, quum ſe Antoninum Baſſiani filium ſcripſiſſet, ingens ejus deſiderium factum eſt. Silenum jam in Caracalla apud Coellutanos ſumma veneratione cultum diximus, ille enim Bacchi nutricius & præceptor erat, de quo Horat. in Poët.

An cuſtos famuluſque Dei Silenus alumnie

Hic nummus minimæ formæ, ſingularis & rarus eſt.

CREMNA.

IMP. CAES. M. AVR. ANTONINVS. Caput Elagabali laureatum.
COL. IVL. AVG. CREMNA. *Colonia Julia Auguſta Cremna.* Aquila legionaria inter duo ſigna militaria.

Cremna, urbs eſt Piſidiæ in Pamphyliæ confinio, Colonia Romana teſte Strabone lib. 12. pag. 569. Τὴν μὲν οὖν Κρῆμναν ἄποικοι Ῥωμαῖοι ἔχουσι. *Cremnam Colonia Romanorum occupavit.* Nomen *Juliæ* à Julio Cæſare conſtitutam, *Auguſtæ* verò ab Auguſto Veteranis frequentatam indicat, quod Aquila legionaria cum ſignis militaribus in nummo inſculpta confirmat, ſi quidem Coloniæ militaris ſymbolum eſt. Cremnæi Elagabalo per nummos obſequii & fidelitatis ſuæ perhibentes teſtimonium, ſigna militaria ad Coloniæ ex Veteranis originem indicandam cælarunt.

Hic nummus ſecundæ magnitudinis inter rariſſimos collocandus.

DIUM.

IMP. C. M. AVR. ANTONINVS. Caput Elagabali laureatum.
COL. IVL. DIENSIS. DD. *Colonia Julia Dienſis. Decreto Decurionum.* Jupiter ſtans, dextrâ pateram, ſiniſtrâ haſtam, pro pedibus prora navis, in aliis Aquila.

Tam clarum apud Populum Romanum, provincias, & urbes, Antonini nomen, ut Lampridio teſte in Diadumen. *Illi nec Deorum nomen commodè videretur adjungi.* Elagabalus autem, qui illud aſſumpſerat, omnibus carus extitit,

de quo narrat idem Historicus, *Ubi in Senatu lectæ sunt litteræ Elagabali, statim fausta in Antoninum, & dira in Macrinum ejusque filium dicta sunt.* Dienses Macedoniæ, ut & cæteri populi novo Imperatori blandientes, nummos ei suos obtulerunt cum Jove præcipuo urbis Numine, de cujus templo in Sept. Severo diximus. Ille pateram gerit ob sacrificia pro Elagabalo sibi facta. Aquila ad ejus pedes, ipsi sacra est, nam teste Didymo in Hom. Iliad. 9. cùm Aquila Jovi apparuisset contra Gigantes decertans, victor eam bono omine acceptam tutelæ suæ subjecit.

Hic nummus secundæ & minimæ formæ rarus est.

COL. IVL. DIENSIS. D. D. *Colonia Julia Diensis. Decreto Decurionum.* Æsculapius baculo innixus, cui involutus est serpens.

Dienses in hoc Elagabali nummo, *Augusti* nomine relicto, *Iulios* tantùm se appellant: urbes autem de antiquitate inter se decertare solitæ, vetustiorem nomenclationem ut plurimum inscribebant, quod confirmat Coloniam Diensem primùm à Julio fuisse constitutam, deinde ab Augusto Veteranis frequentatam. Æsculapius in nummo signatus est, tanquam Medicinæ Deus à Diensibus cultus. Is Apollinis ex Coronide Nympha filius, à patre Medicinam edoctus, Apollinem enim Medicinæ inventorem ex Homeri & Orphæi hymnis novimus. Æsculapius itaque scientiæ medicæ adeo gnaviter incubuit; ut cùm ægrotantes non sine miraculo sanaret, & multos ab inferis vitam restituere existimaretur, à Jove Plutonis precibus fulminis ictu necatus est. Apollo autem ob necem filii irritatus, Cyclopes Jovis fulminum fabricatores interemit. Serpens baculo involutus, Æsculapii symbolum est, quòd ægrotantes sanitati restituti, tanquam serpentes pellem deponentes, è morbis rejuvenescant, ac senectutem exuant.

Hic nummus secundæ magnitudinis in rariorum numero collocatur.

EDESSA.

AYT. K. M. AYP. ANTONEINOC. Caput Elagabali laureatum.

MAP. AYP. KOΛ. EΔECCA. Μαρκία Αὐρηλία Κολωνία Ἔδεσσα. *Marcia Aurelia Colonia Edessa.* Mulier turrita patrio vestitu insignis, monticulis insidet, quibus lævâ innititur, dextrâ spicas, in aliis canistrum frugibus plenum, pro pedibus fluvius natantis effigie.

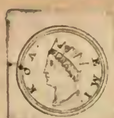
AYT. KAI. M. ANTΩNEINOC. CEB. Caput Elagabali radiatum.
MAP. AYP. ANTΩ. EΔECCA. Μαρκία Αυρηλία Αντωνινιανὰ Ἔδεσσα. *Marcia Aurelia Antoniniana Edessa.* Typus idem.

AYT. M. AY. ANTΩNEINOC. CEB. Caput Elagabali radiatum.
AYT. ANTΩ. KOΛ. EΔECCHNΩN. Αὐρηλία Αντωνινιανὰ Κολωνία Ἐδεσσηνῶν. *Aurelia Antoniniana Colonia Edessenorum.* Typus idem.

Edessa, urbs Osrhoënorum ultra Euphratrem, Abgaro Regi à Caracalla fraudibus ablata, ab ipso facta Colonia, Metropoleosque dignitate donata, Aureliæ gentis suæ nominibus ornata est, ut videre est in superioribus nummis, quorum varias hîc inscriptiones vulgavimus. Genius est urbis, figura illa vestitu patrio insignis, turrita quidem, ut validis cincta mœnibus, quam tandem labefactam restituit Justinianus apud Procopium l. 2. de Ædif. Insidet monticulis, ad situm ejus in clivo arguendum. Pro pedibus figura fluvii, teste Zonara, Scirtus est, qui urbem perlabitur, in eo autem inventus est lapis, in quo hæc epigraphe. Σκιρτὸς ποταμὸς σκιρτήσει κακὰ σκιρτήματα πολίταις. *Scirtus fluvius malos saltus civibus saltabit.* Illum sub Justiniano urbem & regionem proximam inundasse, & earum opes evertisse, tradit idem Historicus.

Hi omnes nummi tum secundæ cùm minimæ formæ, obvii & vulgares.

EMISA.

A. K. M. AYP. ANTΩN. CE. Caput Elagabali laureatum.
KOΛ. EMI. Κολωνία Ἐμισῶν. *Colonia Emisenorum.* Caput Solis radiatum.

Emiseni Phœniciæ civem suum, Elagabali Sacerdotem ad Imperium Romanum evectum lætantes, nummos ipsi plurimos percusserunt. Varius ille primùm, postea Antoninus dictus, Emisenus fuit, teste Juliano in Cæss. Εἶτα τὸ ἐκ τῆς Ἐμίσης παιδάριον. *Deinde adolescens ab Emesa civitate oriundus.* Ejus mater Soæmias filia erat Mæsæ sororis Juliæ Domnæ, de qua Herodianus lib 3. pag. 562. Μαισὰ ἦν τις ὄνομα, τὸ γένος Φοίνισσα, ἀπὸ Ἐμέσου καλουμένης οὕτω πόλεως ἐν Φοινίκῃ· ἀδελφὴ δὲ ἐγεγόνει Ἰουλίας μὲν τῆς Σεβήρου γυναικός. *Mæsa erat quadam nomine, Phœnissa mulier, ab Emesa urbe Phœniciæ; cui soror Julia fuerat, Severi conjux.* Caput Solis in nummo cusum est tanquam præcipum Emisæ numen, unde nomen Elagabali teste eodem Historico loco cit. Ἱερῶντο δὲ αὐτοὶ θεῷ Ἡλίῳ. τοῦτον γὰρ οἱ ἐπιχώριοι σέβουσι, τῇ Φοινίκων φωνῇ Ἐλαγάβαλον καλοῦντες. *Sacerdotes ambo Solis, quem*

maximè indigenæ colunt, Phœnicâ linguâ Elagabalum vocantes.

Hic nummus minimi moduli obvius est.

IMP. C. M. AVR. ANTONINVS. In aliis AY. K. M. AY. ANTΩNEINOC. Caput laureatum.

ΜΗΤΡΟ. Κ. ΕΜΙCΩΝ. Μητρόπολις Κολωνία Εμισῶν. *Metropolis Colonia Emisenorum.* Aquila alis expansis, rostro coronam.

Emisa in Elagabali nummis Metropolis renunciatur, quam dignitatem Coloniæ à Caracalla in matris Juliæ Piæ honorem factæ addidisse videtur ob patriam suam, de qua Am. Marcellinus l. 2. *Sic Antiochiæ Macrino Imperatore agente ab Emesa Elagabalus exivit Antoninus.* Sed cujusnam provinciæ Emisa Metropolis effecta sit, inter Antiquarios controversum videtur. Urbs in Phœnicia collocabatur Caracallæ tempore, ut habet Ulpianus lib. 1. de Cens. *Sed & Emisenæ civitati Phœnices Imperator noster jus Coloniæ dedit.* Duæ erant in Phœnicia Metropoles, Tyrus scilicet, & Sydon, ut in Syria Antiochia, & Laodicea: ergo Phœniciæ Metropolis Emisa non videtur fuisse, sed Alex. Severi nummus Emisam nominat Mesopotamiæ Metropolim: hæc autem dividi potuit ab Elagabalo in provinciam cis & trans Euphratem, cujus Emisa citerioris Mesopotamiæ Metropolis effecta sit, Carrhæ verò urbs, ulterioris, illa Metropolis prima in nummis signata, hæc secunda dicta, ut mox in Carrhenorum moneta, Δεύτερα videbitur inscripta. Sed de hac Metropoleos dignitate iterum in Alex. Severo dicturi, de Aquila agamus; illa vel ad Imperium Romanum spectat, cujus frequens in nummis hujus tractus urbium typus, vel ad Jovem, cujus Elagabalus erat Sacerdos, teste Lampridio in ejus vita. *Fuit autem Elagabali, vel Iovis, vel Solis Sacerdos.* Imò ipse Elagabalus in nummis aureis Aquilam in curru pro numine suo signare curavit cum ep. CONSERVATOR. AVG.

Hic nummus infimæ formæ pro raro habendus.

IMP. C. M. AVR. ANTONINVS. Caput Elagabali radiatum, in aliis laureatum.

ΜΗΤΡΟ. ΚΟΛ. ΕΜΙCΩΝ. Μητρόπολις Κολωνία Εμισῶν. *Metropolis Colonia Emisenorum.* Vas seu lebes. in aliis, hinc & inde ad latera lauri ramus in vertice ΗΛΙΑ. In imo ΠΥΘΙΑ.

Vas seu lebes certamina Emisæ celebrata indicat, quorum nomina inscripta sunt in nummo, ΗΛΙΑ ΠΥΘΙΑ. P. Harduinus contra Ill. Spanhemium illa duo esse contendit. ΗΛΙΑ scilicet, quæ sic ab Elide dicta, eadem vult esse ac ΟΛΥΜΠΙΑ, Jovi Olympio sacra, ΠΥΘΙΑ verò Apollini dicata. Spanhemius in epist. ad Andr. Morellium pag. 97. ΗΛΙΑ ΠΥΘΙΑ, *aut* ΠΥΘΙΑ ΑΛΕΞΑΝΔΡΙΑ, *aut* ΠΥΘΙΑ ΦΙΛΑΔΕΛΦΕΙΑ, *tanquam, vel* SOLI *Emisenorum, ut aliunde notum numini, &c.* At P. Harduinus pag. 151. inquit: ΗΛΙΑ *ludi sunt, quibus ab Elide primùm appellatio facta videtur, non à Sole,* Ἡλίῳ *quanquam ita visum est viris aliàs eruditis: alioqui* Ἡλιακὰ *dici, non* ΗΛΙΑ, *ars postularet.* Certamina Ἀλία Doricè pro Ἡλία apud Aristidem Rhodios Solem colentes alloquentem ibidem agnoscit P. Harduinus. Ἄλεια dicuntur à Grutero pag. 314. 1. ΡΟΔΟΝ ΑΛΕΙΑ, certamina ΟΛΥΜΠΙΑ, nunquam ΗΛΙΑ in nummis aut in inscriptionibus vocata sunt. Vas unum pro Spanhemio certare videtur, si tot in nummis exhibeantur quot ludi. Duo autem rami ad latera, unus hinc, inde alter, duo victorum præmia arguunt. Certaminis enim Pythii initio, Agon Musicus erat, qui cantu & tibiis reportabatur. Utriusque victores lauro coronasse Apollinem refert Pet. Faber in Agonist. lib. 2. cap. 24. Illum enim hos ludos instituisse tradit Ovidius 1. Metam.

> *Instituit sacros celebri certamine ludos*
> *Pythia, perdomiti serpentis nomine dictos.*

Laurum Apollini sacram memorat Fulgentius Mythol. 1. *In ejus etiam tutelam laurum ascribunt.*

Uterque nummus minimi moduli pro raro habendus.

LAODICEA Syriæ.

IMP. C. M. AVR. ANTONINVS. Caput Elagabali laureatum.

COL. LAOD. METROPOLEOS. *Coloniæ Laodiceæ Metropoleos.* In area Δ. E. Δημαρχικῆς Ἐξουσίας. Diana Venatricis habitu stans, dextrâ telum è pharetra dorso imposita depromens, sinistrâ arcum tenet.

Laodiceni Syriæ cùm frequentes Elagabalo nummos dedicarint, inter primos ipsi acclamasse videntur, Dianam verò illi signarunt ob summum in urbe sua cultum, cujus meminit Lampridius in Elagabali vita. *Dianæ Laodiceæ simulacrum ex adyto suo in quo id Orestes posuerat, auferre voluit.* Orestes & Iphigenia è Scythia fugientes, illud Laodiceam asportasse ferunt, sed rem aliter narrat Pausanias, in Atticam signum illud ab Oreste & Iphigenia è Taurica translatum, deinde à Persis ablatum, Laodicenis tandem à Seleuco concessum tradit l. 3. p. 192. Τὸ γὰρ ἐκ Βραυρῶνος ἐκομίσθη τε ἐς Σοῦσα, καὶ ὕστερον Σελεύκου δόντος

Σύροι Λαοδικεῖς ἐφ' ἡμῶν ἔχουσι. *Quod enim Braurone fuit, Susa priùs asportatum; Seleuci deinde concessu, hac ætate habent Laodicenses è Syria.* De notis Δ. E. infrà.

Hic nummus secundæ magnitudinis inter rariores ascribendus.

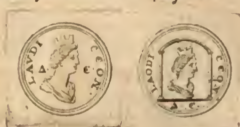

COL. LAODICEAS METROPOLEOS. *Coloniæ Laodiceæ Metropoleos.* In area Δ. E. Δημαρχικῆς Ἐξουσίας. Aquila alis expansis in templo distylo seu duarum columnarum.

Laodiceni Metropolitæ Syriæ, & Coloni à Sept. Severo facti, nummos ipsi & Caracallæ ejus filiò consecrarunt, imo & Elagabalo, qui ex eo natum, & Severi nepotem se prædicabat, teste Dione lib. 79. pag. 907. Καὶ ἐν μὲν τῇ πρὸς τὴν βουλὴν ἐπιστολῇ, καὶ τῷ πρὸς τὸν δῆμον γράμματι, καὶ αὐτοκράτορα καὶ Καίσαρα, τοῦ τε Ἀντωνίνου υἱὸν, καὶ τοῦ Σεβήρου ἔκγονον .... ἐνέγραψε. *In epistola, quam ad Senatum, & scripto quod ad populum misit, & Imperatorem & Cæsarem se, filiumque Antonini, Severi nepotem .... inscripsit.* Similem typum in Caracallæ nummis ad Jovem ob Aquilam spectare cum aliis scriptoribus diximus; sed cùm Aquila etiam in Syriacis numinis Imperium Romanum denotet, Amicus noster templum hoc majestati Imperii dicatum suspicatur, ob fana plurima Romæ exstructa: illam quidem pro Dea existimatam docent nummi cum epigraphe ΘΕΑ ΡΩΜΗ, urget ille, & nummum à Seguino edit. 2. p. 78. vulgatum cum inscriptione ROMAE ET IMPERIO sub Caninio Agrippa Duumviro Corinthi percussum indicat, Imperio & Romæ cultum denotantem, imò templum ejusdem Duumviri tunc Ædilis curâ, in Nerone pag. 176. à nobis allatum, utrique Romæ & Imperio ædificatum existimat, de quo dijudicent Eruditi.

Alter Elagabali nummus argenteus maximi moduli occurrit, in quo pariter Aquila alis extensis cum epigraphe ΔΗΜΑΡΧ. ΕΞ. ΥΠΑΤΟC. ΤΟ. B. cum astro in area & his notis Δ. E. ad Laodiceam, ut infrà dicemus, spectat.

Hic nummus minoris formæ inter raros adscribitur.

Caput Elagabali laureatum, in aliis radiatum.

LAODICEON. Caput turritum, in altero idem caput in templo distylo, in utriusque area Δ. E. Δημαρχικῆς Ἐξουσίας.

Caput illud turritum, nec Diana, aut Pallas, vel Julia Domna est, ut Patinus ambigit

ambigit pag. 298. ſed Genius urbis, cui templum diſtylum erexere Laodiceni: hujus autem ſimplex, fabrica minori Deo, ut Genius habebatur, exſtructum indicat, & ſuperiorem ſententiam de templo Romæ ſeu Imperio hac in urbe dicato confirmare videtur: illud etiam diſtylum eſt, nec Jovis ſupremi Dei majeſtati conveniens. Majores ſeu majorum gentium, & minores ſeu minorum gentium Deos fuiſſe, M. Tullius in Tuſcul. notat. Ex horum numero erant Semidei, Heroes, & Indigetes ab antiquis vocati; fuere autem qui illos putarent eſſe, quos indigitari, hoc eſt, vocari & nuncupari nefas eſſet: atque hos eos Deos fuiſſe, in quorum cuſtodia eſſent urbes genteſque. Alii dicunt, ſi indigitare, invocare eſt, Deos illos Indigetes eſſe potuiſſe, qui invocati faciles ſint, & præſto adſint. Alii ſunt qui putant Indigetes appellari, quaſi in loco vel geniti, vel degentes, & magis propitii patriæ, loco & civibus. Vide Lilium Gyraldum in Syntagm. 1.

Virgil. *Dii patrii indigetes &c.* Lucanus. *Indigetes fleviſſe Deos.*

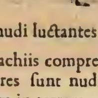
Uterque nummulus inter obvios habendus, qui templum habet, inter Caracallæ nummos à Patino pag. 298. vulgatus eſt.

ΛΑΥΔΙΚΕΩΝ. Duo Athletæ nudi luctantes.

Duo Athletæ illi nudi ſeſe brachiis comprehendentes, certamina Laodiceæ celebrata indicant. Luctatores ſunt nudi, oleo ac ceromate delibuti, decertantes, quorum alter alterum in terram dejicere conatur. Illorum motus apprimè deſcribit Plutarchus Sympoſ. lib. 11. quæſt. 4. Μόνους δὲ τοὺς παλαιστὰς ὁρῶμεν ἀλλήλους ἀγκαλιζομένους, καὶ περιλαμβανόντας· καὶ τὰ πλεῖστα τῶν ἀγωνισμάτων, ἐμβολαὶ, παρεμβολαὶ, συστάσεις, παραθέσεις, συνάγουσιν αὐτοὺς, καὶ ἀναμιγνύουσιν ἀλλήλοις. *Solos Luctatores videmus mutuis complexibus ſeſe devincire, & concertationis majorem partem variè miſcendis atque conſtringendis invicem corporibus peragi.* In Gymnicis hiſce ludis Herculem Olympiorum inſtitutorem luctâ victorem narrat Pauſanias lib. 5. pag. 300. Λέγεται δὲ καὶ ἐς αὐτὸν Ἡρακλέα ὡς πάλης τε ἀνέλοιτο καὶ παγκρατίου νίκας. *Ipſum etiam Herculem fama vulgatum eſt de lucta & pancratio coronatum.* Olympia certamina Tyri acta fuiſſe nos docent Caracallæ nummi, hic verò eadem eſſe Laodiceæ celebrata forſan indicat.

Hic nummus minimi moduli, in Caracallæ nummis apud Patinum pag. 298. vulgatus, pro raro numerandus.

IMP. C. M. AVR. ANTONINVS. Caput Elagabali laureatum.
Δ. E. Δημαρχικῆς Ἐξουσίας. in laurea cum astro in imo.

Nummi ferè omnes Laodiceæ Syriæ notas Δ. E. in area minuto charactere præferentes, nos movent, ut hunc nummum cum iisdem majusculis in medio laureæ signatis ad ipsam urbem, etiamsi desit ejus nomen, revocemus: illæ autem litteræ in duarum tantùm urbium nummis, Antiochenis nimirum & Laodicenis, occurrunt, in illis quidem cum S. C. in his verò solæ sunt. Antiochiam diximus in Othone αὐτονομίαν à Pompeio, cùm ille Syriam in provinciam redigeret, pecuniâ redemisse, sed cùm illa jus cudendæ monetæ haberet, quòd tantùm urbibus jure Latio donatis concessum erat, Senatusconsulto non modò, sed & Plebiscito, ut illa uteretur opus fuit, unde Antiochia notas S. C. & Δ. E. ad antiquam monetæ signandæ licentiam indicandam in nummis apposuit. Laodicea verò cùm in bello civili Sept. Severi partibus adhærens, malè affecta fuisset, & Antiochia pro Pescennio stetisset, Severus Pescennio devicto & occiso, Antiochiæ privilegia & immunitates omnes Laodiceæ attribuit. Postea tamen Severus Caracallæ filii interventu veniâ Antiochiæ datâ, ipsi jura reddidit, servatis tamen Laodiceæ iisdem privilegiis; sed cùm Metropolis secunda hæc esset, non antiquas omnes monetæ cudendæ notas, sed has tantùm Δ. E. apposuisse videtur. Astrum in imo ad Elagabalum spectat, illud autem in plerisque ejus nummis in illius honorem signatum videtur.

Hic nummus minimæ formæ pro raro habendus.

PATRÆ.

IMP. M. AVR. ANTONINVS. Caput Elagabali laureatum.
COL. A. A. PATR. *Colonia Augusta Aroe Patrensis.* Mercurius insidens monticulis, dextrâ crumenam, lævâ caduceum, ad pedes aries.

Omnes ferè R. provinciarum populi nummos in Elagabali honorem percusserunt, inter quos Patrenses Achaiæ Mercurium in suis ob commercia belli civilis dissipata, per ipsum restituta signarunt. Mercurius autem dextrâ crumenam gerit, tanquam mercium Deus, de quo Fulgentius Mythol. lib. I. *Mercurium dicunt præfuisse negotiis.* Et paulò pòst: *Mercurium dici voluere, quasi mercium curam.* Sinistrâ caduceum, virgam scilicet cum duobus serpentibus, de qua ibid. *Virgam verò serpentibus nexam ob hoc adjiciunt, quod Mercatoribus det aliquando regnum ut sceptrum: & vulnus ut serpentium.* Aries ad mercaturam etiam spectat, quorum alii pro cibo, alii pro vestibus & lanificiis venundantur: illos autem tueri & augere dicitur Mercurius apud Pausaniam lib. 2. fol. 89.

Χαλκοῦς καθήμενος ἐστὶ Ἑρμῆς· παρέστηκε δὲ οἱ κριὸς, ὅτι Ἑρμῆς μάλιστα δοκεῖ θεῶν ἐφορᾷν καὶ αὔξειν ποίμνας. *Mercurius ex ære sedens visitur: cui adsistit aries, quod unus præ cæteris Mercurius greges tueri & augere existimatur.*

Hic nummus mediocris magnitudinis inter raros numerandus.

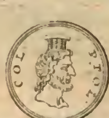

COL. A. A. PATR. *Colonia Augusta Aroe Patrensis.* Figura muliebris sedens in curru à duobus cervis tracto, lævâ habenas tenet.

Nummus hic jam in M. Aurelio à nobis descriptus fuit, quem non ad Dianam, ut quidam existimant, spectare diximus, verum is eam virginem in anniversaria Dianæ Laphriæ sacrorum pompa apud Patrenses Sacerdotis vices agentem exhibet, cujus historiam videas apud Pausaniam in Achaic. pag. 433. Πρῶτα μὲν δὴ πομπὴν μεγαλοπρεπεστάτην τῇ Ἀρτέμιδι πομπεύουσι, καὶ ἱερωμένη παρθένος ὀχεῖται τελευταία τῆς πομπῆς ἐπὶ ἐλάφων ὑπὸ τὸ ἅρμα ἐζευγμένων. *Pompam Deæ magnificentissimo apparatu transmittunt: in ea virgo, quæ sacerdotio fungitur, postrema omnium cervorum bijugo curru invehitur.* Patrenses hunc typum forsan Imp. Elagabalo cuderunt, alludentes pompæ, in qua is Elagabalum Deum suum ad suburbanum deduxit, de quo Herod. lib. 5. Τὸν τε θεὸν αὐτὸν ἐπιστήσας ἅρματι χρυσῷ τε καὶ λίθοις τιμιωτάτοις πεποικιλμένον, κατῆγεν ἀπὸ τῆς πόλεως ἐπὶ τὸ προάστειον. *Ipsum porro Dei simulacrum impositum vehiculo, quod esset auro pretiosisque lapidibus exornatum, deducebat ex urbe in suburbanum.* Urbes autem & Coloniæ nihil in nummis sine aliqua ratione & mysterio signabant.

Hic nummus secundi moduli inter insigniores collocandus.

PTOLEMAIS Phœnicia.

C. M. AVR. ANTONINVS. Caput Elagabali laureatum.
COL. PTOL. *Colonia Ptolemais.* Caput Serapidis modio insigne.

Ptolemaidenses ut aliæ Phœniciæ Coloniæ nummos suos Imp. Elagabalo dedicarunt: in hoc Serapidis caput, ut in Severo & Caracalla, à quo originem se traxisse gloriabatur, signarunt. Serapis Jovis frater à Juliano in Cæsar. appellatur. Καὶ ὁ Ζεὺς, ἀπιδὼν πρὸς τὸν ἀδελφὸν αὐτοῦ Σάραπιν. *Deinde Jupiter derepente*

ad Serapin fratrem suum conversus. Quod confirmat illorum opinionem, qui illum eundem esse cum Plutone putant. Illius cultum in plerisque Syriæ & Phœniciæ urbibus nos edocent nummi. Xiphilinus autem ejus templum Antiochiæ in vita Caracallæ commemorat. Τὰ δὲ καὶ ἐκ τοῦ Σεραπίου προσέταττε πολλὰ ὁ Ἀντωνῖνος. *Imperabatque multa de templo Serapidis Antoninus.* Modius ille in Serapidis capite, ejus videtur ornamentum, quod Serapis, qui idem cum Osiride existimatus, agriculturam docuerit. Vide Vossium l. I. de Theol. Gent. cap. 29.

Hic nummus mediæ formæ nec rarus nec obvius est.

IMP. CAES. M. ANTONINVS AVG.

COL. PTOL. *Colonia Ptolemais.* Signa Zodiaci circa templum ex duabus columnis exstructum, in quo Diana Venatrix telum è pharetra depromit, lævâ arcum.

Dianæ simulacrum in templo, illam à Ptolemaidensibus cultam indicat, quam Laodiceni Syriæ pariter venerati sunt: sed Zodiaci signa circa ambitum, spectant ad Astronomiam, cujus artis plurimi erant periti Phœnices, ut docet Strabo l. 16. pag. 757. Σιδόνιοι δὲ πολύτεχνοί τινες παραδίδονται καὶ καλλίτεχνοι, καθάπερ καὶ ὁ ποιητὴς δηλοῖ· πρὸς δὲ, καὶ φιλόσοφοι περί τε ἀστρονομίαν καὶ ἀριθμητικήν. *Sidonii cùm multarum tùm optimarum artium magistri perhibentur, ad hæc astronomiæ & arithmeticæ [illegible].* Et paulò post: Γεωμετρίαν .... παρὰ Αἰγυπτίων ἥκειν εἰς τοὺς Ἕλληνας πεπιστεύκασιν· ἀστρονομ[illegible] δὲ καὶ ἀριθμητικὴν παρὰ Φοινίκων. *Geometriam .... ab Ægyptiis ad Græcos propagatam pro certo [illegible]bent: à Phœnicibus verò astronomiam & arithmeticam.* Quod confirmare videtur [illegible] lib. 5. c. 12. *Ipsa gens Phœnicum in gloria magna litterarum inventionis, & syderum.* [illegible] Astronomia & Astrologia voces fuerunt synonymæ, recentiores illas distinxerunt.

Hic nummus secundi moduli inter rarissimos collocandus.

COL. PTOL. HΞP. *Colonia Ptolemais.* anno 268. Fortuna in templo octo columnarum dextrâ temonem, lævâ cornucopiæ.

Ptolemaidenſes Fortunam veneratos fuiſſe plurima eorum numiſmata declarant, ſed hoc præcipuè cum ſuperbiſſimo templo octo columnis ſuffulto, in cujus aditu ejus ſimulacrum. Julium Cæſarem bellum parantem, Fortunæ ſacrificaſſe tradit Xiphilinus in Pomp. pag. 148. Επὶ δὲ αὐτῷ τῇ Τύχῃ θύοντος, ὁ ταῦρος, πρὶν καὶ πληγῆναι, ἔξω τῆς πόλεως ἐξεχώρησε. *Cumque Fortunæ ſacrificaret, taurus, priuſquam feriretur, extra urbem profectus.* Notæ H. Ξ. P. annum æræ Ptolemaidenſium 268. denotant, cujus caput à Julio Cæſare deſumptum eo U. C. 705. anno quo Antiochenſes & Laodicenſes Syriæ ab ipſomet Julio Coſ. II. cum Servilio Vatia aliquod beneficium acceperunt, & omnes epocham computare cœperunt, nam adjunctis 268. annis U. C. 706. efficient 974. quo Elagabalus Conſulatum iniit III. & Eutychianus Comazon II.

Hic nummus ſecundæ magnitudinis, olim noſter, nunc Regius, inter rariſſimos habendus.

SIDON.

IMP. CAES. M. AVR. ANTONINVS AVG. Caput Elagabali laureatum.

COL. AVR. PIA. METR. SID. *Colonia Aurelia Pia Metropolis Sidon.* Aſtarte ſtans dextram imponit trophæo, lævâ ſcipionem, à ſiniſtris Victoria columnæ impoſita ei coronam porrigit, ad pedes hinc Silenus, inde palma arbor.

Sidon urbs Phœniciæ antiquiſſima, à Sidone Chananis filio nomen habet Geneſ. 10. 15. Alii à Phœnicio nomine Sidu, quòd piſcationem ſonat, nuncupari contendunt. Urbs eo uſque claruit, ut jam olim dubitatum ſit, ipſa ne an Tyrus pro Phœniciæ Metropoli ſit habenda, de quibus Strabo lib. 16. pag. 756. Αμφότεραι δ' οὖν ἔνδοξοι καὶ λαμπραὶ καὶ πάλαι καὶ νῦν· ὁποτέραν δ' ἄν τις εἴποι μητρόπολιν Φοινίκων, ἔρις ἐν ἀμφοτέραις ἐστίν. *Ergo ambæ & nunc & antiquitus claræ illuſtreſque ſunt: controverſumque narrant, utra earum Phœnicum Metropolis dici debeat.* Sed quia Eſaias cap. 28. 12. Tyrum nominavit filiam Sidonis, concedi palmam antiquitatis Sidoni neceſſe eſt, quod confirmare videtur idem Strabo, qui Sidonem tantùm, & non Tyrum, ab Homero celebrari tradit. Οἱ μὲν οὖν ποιηταὶ τὴν Σιδῶνα τεθρυλλήκασι μᾶλλον. Ομηρος δὲ οὐδὲ μέμνηται τῆς Τύρου. *Poetæ quidem magis Sidonem celebrant, atque adeo Homerus Tyri non meminit.* Palma arbor in nummo ad antiquitatem ipſius indicandam ſignata eſt: palma autem Græcè φοῖνιξ, unde Phœnicia nonnunquam Sidoniorum nomine vocata eſt. Apud Heſychium Σιδόνιοι, Φοίνικες dicuntur, ut apud Bibliorum Interpretes Deuter. 3. 9. pro *Sidonim,* Φοίνικες. Eſaiæ 23. 2. pro *Sidon* Φοινίκη redditur. Silenus ſui cultum apud Sidonios indicat, ille tanquam minor Deus ad Aſ-

tartes supremæ urbis Deæ pedes collocatur: de ipsa in nummo sequenti.

Hic nummus primæ & secundæ formæ, pro raro habendus, sed primæ elegantior est.

COL. AVR. PIA. METR. SIDON. *Colonia Aurelia Pia Metropolis Sidon.* Diversæ sunt epigraphæ. Eadem Astarte cum attributis in templo & quatuor columnis suffultum.

Sidon sub Elagabalo Colonia & Metropolis perhibetur, Colonia quidem ab hoc Imperatore deducta, & Phœniciæ Metropolis titulo donata: in superiorum autem Cæsarum nummis Ναυαρχίδος dignitate insignitur, Sidon & Tyrus olim Metropolis dignitate ornatæ, ipsâ ab Augusto Cæsare privatæ videntur ex Dionis verbis lib. 54. pag. 525. Καὶ τοῦτο καὶ τοὺς Τυρίους, τούς τε Σιδωνίους διὰ τὰς στάσεις ἐποίησεν, ἐν τῇ Συρίᾳ γενόμενος. *Idemque in Syriam quùm advenisset, Tyriis & Sidoniis propter factiones supplicium irrogavit.* Utraque autem urbs Metropolis titulum tantùm recuperavit ultimis temporibus, illa sub Sept. Severo, ut diximus, hæc sub Elagabalo, de qua mox agemus. Astartes cultum habent Sidonii, ut ipsi Tyrii. De illius fano loquitur Lucianus de Dea Syria. Ἔστι δὲ ἄλλο ἱερὸν ἐν Φοινίκῃ μέγα τὸ Σιδώνιοι ἔχουσι, Ἀστάρτης ἐστί. *Est & aliud templum in Phœnicia, quod Sidonii tenent, Astartæ ut ipsi quidem dicunt.* Dea imponit manum trophæ[illegible] ut in Tyriorum nummis, eâdem ut videtur causâ, ad indicanda[illegible] longè latèqu[illegible] Phœnicia Colonias, ubi trophæum tanquam victoriarum insigne posuerunt, [illegible] forsan ipsi Victoriola coronam ei porrigit: illa scipionem seu sceptrum, ut [illegible]ina, velut propri[illegible]m symbolum gerit.

Hic nummus majoris moduli in præstantior[illegible] recensendus.

COL. AVR. PIA. METR. SID. *Colonia Aurelia Pia Metropolis Sidon.* Altare umbraculi modo cum quatuor columnis duabus rotis impositum, in quo Astartes simulacrum.

Currus ille sacer cum Astartes simulacro anniversariam ipsius sacrorum pompam indicare videtur. Credibile est quotannis illud Deæ signum magnificentissimo per urbem apparatu transmitti, ut in pluribus Syriæ & Phœni-

ciæ urbibus narrat Lucianus. Astarte verò ex Sanchoniathone Phœnicio, Venus est. Τὴν δὲ Ἀστάρτην Φοίνικες τὴν Ἀφροδίτην εἶναι λέγουσι. *Astarten autem Phœnicii Venerem esse dicunt.* Id confirmat Cicero de Nat. Deor. lib. 3. *Quarta Venus Tyria Tyroque concepta, quæ Astarte vocatur,* cui sententiæ adstipulatur Suidas. Ἀστάρτη ἡ παρ' Ἕλλησιν Ἀφροδίτη λεγομένη. *Astarte quæ apud Græcos Venus dicta est.* Bochartus lib. 2. cap. 5. Ἀστάρτην vocem deflexam fuisse in Græcam Ἀστροάρχην, qua usus est, Herodianus in vita Elagabali refert. Φοίνικες δὲ Ἀστροάρχην ὀνομάζουσι, sive id librarii, aut scriptoris ipsius imperitiæ tribuatur.

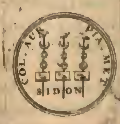
Hic nummus secundæ magnitudinis nec rarus nec obvius est.

AVR. PIA. SIDON. COLON. METROP. *Aurelia Pia Sidon Colonia Metropolis.* Colonus agit boves, ad eorum latera in medio nummi vexillum in quo LEG. III. PAR. *Legio Tertia Parthica*, & non III. CAC. ut vulgavit Holstenius in Steph. pag. 292.

Tyrum Macrini partes acriter fovisse verisimile est, ideo Elagabalus ipsi iratus, eam Metropolis dignitate privavit, quam Sidoni sibi faventi concessit, illamque Coloniam constituit, ut Aureliæ Piæ gentis suæ nomina non modò, sed frequens nummorum ejus in honorem Elagabali uxorum, matris, & aviæ, signatorum copiæ indicant. Imò convincit typus Coloni boves agentis, quem ita describit Plutarchus in Romulo pag. 23. Ὁ δ' οἰκιστὴς ἐμβαλὼν ἀρότρῳ χαλκῆν ὕνιν, ὑποζεύξας δὲ βοῦν ἄρρενα καὶ θήλειαν, αὐτὸς μὲν ἐπάγει περιελαύνων αὔλακα βαθεῖαν τοῖς τέρμασι. *Conditor aratro æreum vomerem adjungit, junctisque bobus mare & fœmina, ipse circum lineamenta profundum inducit sulcum.* Vexillum in quo LEG. III. PAR. Legionis Tertiæ Parthicæ Veteranos in Coloniæ supplementum Sidonem traductos denotat. De his plura in sequenti nummo.

Hic nummus primæ magnitudinis in elegantiorum serie scribendus. Observatur etiam secundi moduli cum epigraphe COL. AVR. METR. SID.

COL. AVR. PIA. METROP. SID. *Colonia Aurelia Pia Metropolis Sidon.* Tria signa militaria, in quorum apice parvæ Aquilæ.

Signa illa militaria ad Legionis tertiæ Parthicæ Veteranos Sidonem colonos ab Elagabalo traductos spectant. Legio tertia Parthica in Mesopotamia hiberna agebat, ut legimus apud Dionem lib. 55. pag. 564. Σεουῆρος τὰ Παρθικά, τό τε πρῶτον, καὶ τὸ τρίτον τὸ ἐν Μεσοποταμίᾳ. *Severus Parthicas primam & tertiam in Mesopotamia.* Illa forsan prima Elagabalo acclamavit, de qua forsan loquitur Herodianus lib. 5. fol. 563. Οἱ δὲ ἐκεῖνοι ἀκούσαντες, τοῖς συστρατιώταις κατ' ὀλίγον ἀπαγγέλλοντες, διαβόητον ἐποίησαν τὴν φήμην, ὡς εἰς πᾶν χωρῆσαι τὸ στρατιωτικόν. *Ea res audita ab illis, ac sensim communicata reliquis commilitonibus, per universum denique exercitum vulgata est.* Legio hæc tertia Parthica à Septimio Severo, cum prima & secunda hujus nominis conscripta est cùm in Parthos bellum suscepit multis militibus in civilibus bellis contra Pescennium & Albinum occisis, quarum prima & tertia in Mesopotamia, secunda verò in Italia bello confecto collocata est. Tertiæ meminit sub Elagabalo vetus inscriptio Romæ reperta apud Grut. 528. 1.

C. AVREL. L. F. PAR. FAVOR.
VETERAN. LEG. III. PARTHIC. P. F.
M. AVRELIO ANTONINO AVG. IIII.
ET AVRELIO ALEXANDRO CAES.

Nummus signa tria militaria tertiæ nomini alludens forsan exhibet.

Hic nummus primæ magnitudinis, apud Petrum Garzoni Sen. Venetum rarissimus, secundæ pro raro habendus.

COL. METR. AVR. PIA. SID. *Colonia Metropolis Aurelia Pia Sidon.* Mulier turrita & stolata stans, dextrâ pateram super aram juxta Aquilam legionariam proræ navis impositam.

Mulier turrita stans, Genius Sidonis est. Caput habet turritum ut Metropolis, de qua Diodorus lib. 16. Πλούτῳ τε καὶ ταῖς ἄλλαις χορηγίαις ἡ πόλις πολὺ προεῖχε τῶν κατὰ τὴν Φοινίκην πόλεων. *Opibus & aliis adminiculis longè superabat ea urbs reliquas Phœniciæ urbes.* Stolata est Romano more, ut Colonia; pateram tenet super altare, pro Imperatore sacrificans; adstat Aquila legionaria, ad Veteranos in Coloniam transmissos indicandos; hæc proræ insistens, situm urbis arguit, de qua Mela lib. 1. cap. 5. *Adhuc opulenta Sidon, antiquam à Persis caperetur, maritimarum urbium maxima*, vel potentiam in mari, unde in nummis Trajani & Hadriani ΣΙΔΩΝΟϹ ΝΑΥΑΡΧΙΔΟϹ perhibetur, ut innuere videtur Diodorus supra laudatus. Τὸ δὲ μέγιστον τριήρεις καὶ πεντήρεις εἶχε πλείους τῶν ἑκατόν. *Et quod maximm est triremes, & triremes, & quinqueremes habet plures centum.*

His nummus majoris formæ inter præstantiores numerandus.

AVR.

AVR. PIA. SID. COL. METR. *Aurelia Pia Sidon Colonia Metropolis.* Modius ſpicis refertus, in imo nummi AETERNV.BENEFI. *Æternum beneficium.*

Modius ſpicis plenus, frumentum Sidoniis ab Elagabalo conſtitutum indicat, ut Romæ morem fuiſſe teſtatur Suetonius in Julio. *Atque ex viginti trecentiſque millibus accipientium frumentum è publico ad centum quinquaginta retraxit.* Imo menſtruas frumenti donationes ab Auguſto factas tradit Philo Legat. ad Caium. Οὐ μὴν ἀλλὰ κἀν ταῖς μηνιαίοις τῆς πατρίδος διανομαῖς, ἀργύριον, ἢ σῖτον ἐν μέρει πάντων τοῦ δήμου λαμβάνοντας. *Domi quoque quoties menſtruas pecuniæ, frumentive diſtributiones acciperet.* Frumentum Prætorianis menſtruum à Nerone conceſſum confirmat idem Sueton. in ejus vita. *Item Prætorianis cohortibus frumentum, menſtruumque gratuitum conceſſit.* Has verò frumenti diſtributiones ab aliis Imperatoribus forſan prætermiſſas Nerva videtur renovaſſe ob inſignem nummum Senatus juſſu ipſi percuſſum cum hac epigraphe, PLEBEI VRBANAE FRVMENTO CONSTITVTO, & modio ſpicis pleno. Sidonii ejuſmodi beneficium à munificentiſſimo Imperatore acceperunt, cujus memores ſingularem epigraphen hanc, AETERNVM BENEFICIVM, in nummis ſub modio ſpicis referto cudi curaverunt.

Hic nummus majoris formæ è muſeo noſtro, eximiæ raritatis eſt: ſimilem typum protulit Com. Mediobarbus pag. 314.

C. A. PI. MET. SID. *Colonia Aurelia Pia Metropolis Sidon.* Europa cum peplo, tauri dorſo vecta.

Sidonii Europam à tauro raptam, ad urbis antiquitatem indicandam, cælarunt, ejus nummi meminit Lucianus de Dea Syria. Καὶ τὸ νόμισμα τῷ Σιδώνιοι χρέονται, τὴν Εὐρώπην ἐφεζομένην ἔχει τῷ ταύρῳ τῷ Διΐ. *Et nummus quo Sidonii utuntur, habet Europam tauro, Jovi videlicet inſidentem.* Europa Agenoris Phœniciæ Regis filia fuit, ex qua tertia pars Orbis dicta eſt Europa. Ovid. in ep. pro.

Tertia pars Orbis (ſic dicta ab Agenore nata)
Europa.

Ur-appa tradit Bochartus lib. 4. cap. 33. quasi terram Λευκοπρόσωποι, *quia Europæi Africanos candore faciei multùm superant, unde & Europa dicta est Cadmi soror, quasi* ALBA FACIE. *Virgo.* Illius historiam sic narrat Hyginus fab. 178. *Europa Agenoris & Argyropes filia, Sidonia, hanc Jupiter in taurum conversus, à Sidone Cretam transportavit.* Alii Europam fuisse raptam in navi, cui Tauri nomen erat, commemorant.

Hic nummus minimi moduli inter raros adscribitur.

IMP. C. M. AV. ANTONINVS AV. Caput Elagabali laureatum.
COL. MET. AVR. PIA. SID. Duæ triremes, in quarum dexteriore stans figura muliebris manum extendit versus duas minores in altera positas, in vertice nummi currus Astartes, in ejus imo delphin.

Hæc historia ad Didonis è Sidone fugam spectare videtur. Cùm Pygmalion Phœniciæ Rex Sichæum Didonis maritum ejus thesauris inhians occidisset, illa in somniis monita est, ut effossis clam thesauris fugeret. Alii narrant, cùm Phœnicia urgenti pestilentia laboraret, navibus conscensis in Africam transiisse, ipsa in nave mandata pro itinere imperare videtur. Nec moveat lectorem Didonem à quibusdam Tyriam appellari, cùm utraque urbs Sidon & Tyrus illam sibi vindicent. Virgilius Æn. 1. eam Sidoniam appellat.

Phœnices Sidon urbs, hinc Sidonia Dido.

Hic nummus secundæ magnitudinis inter præstantiores numeratur.

IMP. C. M. AVR. ANTONINVS. Caput Elagabali laureatum.
COL. MET. AVR. PIA. SID. *Colonia Metropolis Aurelia Pia Sidon.* Mulier seminuda cum pallio oblongo stans supra triremem dextrâ extensâ, sinistrâ scipionem transversum collecta veste gerit.

Alii figuram hanc supra triremem, Didonem Sidone fugientem, iter brachio extenso indicantem, & sinistrâ sceptrum oblongum, ut in Tyriorum nummis, gerentem affirmant: alii verò Astarten existimant, qualis in nummis Demetrii Nicatoris Historiæ nostræ Syriæ pag. 273. exhibetur: hæc dextrâ extensâ Venerem stellam indicat, quod Græci ἄστρον, unde illam As-

tarten nominatam dicunt, cujus in vertiee ſacer currus ad eam indicandam ſignatus videtur; illa ſupra triremem ſtat, tanquam urbs Sidon Phœniciæ Ναυαρχὶς, vel ut triremium inventrix, teſte Clemente Alexandrino Strom. lib. 10. pag. 307.

Hic nummus mediocris, nec rarus nec obvius eſt.

IMP. C. M. AVR. ANTONINVS AVG. PIVS. Caput Elagabali laureatum.
COL. METRO. AVR. PIA. SID. *Colonia Metropolis Aurelia Pia Sidon.* Menſa ſupra quam duæ urnæ cum palmis, infra vas, poma & epigraphe. PER. ISEL. OECVM. *Peridionica, Iſelaſtica Oecumenica.*

Urnæ in quibus palmæ ſupra menſam, ad ludos ſeu certamina ſpectant; ſed qualia ſint, non nominantur in nummo: voces enim *Peridionica, Iſelaſtica, Oecumenica,* vaſtæ ſunt, aliiſque ludis communes, & ad Athletas pertinent: id unum indicare videntur, quòd certamina fuerint ampliſſima. *Periodonica* autem dicuntur, quia invitabantur ad hæc Περιοδονῖκαι, quos alii alio modo exponunt. Athenæus intelligit eos, qui decies viciſſent, lib. 10. pag. 415. Ἐνίκησε δ' τὴν περίοδον δεκάκις. *Decies periodo vicit.* Julius Pollux nom. 4. cap. 11. qui decies & ſepties victores fuiſſent. Ἑπτακαίδεκα δ' περιόδους ἀνείλετο τῶν στεφανιτῶν ἀγώνων. *Septem verò & decem coronatorum certaminum circuitus perſolvit.* Sed propriè in Gymnicis certaminibus periodo viciſſe tradit Feſtus Pompeius in period. qui Pythia, Iſthmia, Nemea, & Olympia vicit à circumitu eorum ſpectaculorum, & ex omnibus hiſce victoriam reportavit. De Iſelaſticis & Oecumenicis in nummo ſequente. Vas ſub menſa, ad Agonothetam Sacerdotem ludorum curatorem ſpectat; poma adſunt, quia his victores donabantur, ut & pomacea corona olim ipſis concedebatur.

Hic nummus ſecundæ magnitudinis inter elegantiores adſcribendus.

COL. AVR. PIA. METR. SIDON. *Colonia Aurelia Pia Metropolis Sidon.* Laurea in qua CERT. SAC. PER. OECVME. ISELA. *Certamina ſacra Periodonica Oecumenica Iſelaſtica.*

Hic nummus eadem certamina quàm superior indicat, etsi epigraphe amplior plura exhibeat nomina. De Periodioncis dictum, nunc de cæteris. *Sacra* vocata fuisse ferunt, quòd in honorem Deorum celebrarentur. Jul. Pollux lib. 3. cap. 30. Περὶ ἱερῶν ἀγώνων τοὺς μὲν οὕτω καλουμένους ἱεροὺς ἀγῶνας, ὧν τὰ ἆθλα ἐν στεφάνῳ μόνῳ, στεφανίτας ἐκάλεσαν, καὶ φυλλίνας. *Certamina verò, quæ Sacra nominarunt, quorum præmia in sola corona erant, erant coronata, &* φυλλίνας *vocarunt.* Ideo in nummo corona lauri victoriæ præmium apponitur. *Oecumenica*, quòd Athletæ non modò ex Syriæ provincia, sed ex toto terrarum Orbe essent recepti. *Iselastica* dicebantur, à verbo εἰσελαύνειν, *quadriga invehi*, quòd victores triumphantium more quadrigis per ruinas murorum in patriam reveherentur, & perpetuò ex publico alerentur, de quibus Trajani Rescript. ad Plin. ep. lib. 10. *Obsonia eorum certaminum, quæ Iselastica esse placuit mihi, si ante Iselastica non fuerunt, retro non debentur.* Hos Sidoniorum in Elagabalo nummos, sed mutilos, laudat Ill. Spanhemius ep. ad Morellium pag. 114.

Hic nummus primæ magnitudinis, olim noster, nunc Venetiis apud Hier. Corrarum Senatorem, rarissimus est.

STOBI.

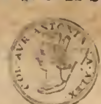
M. AV. ANTONIN. AVG. Caput Elagabali laureatum.

MVNI. STOBE. *Municipium Stobensium.* Diversæ sunt epigraphæ. Victoria stans, dextrâ coronam, sinistrâ palmam.

Stobenses Macedoniæ in obsequii monumentum Elagabalo nummos dedicarunt, & victoriam ob Macrinum devictum in ipsis signarunt. De ipsorum pugna loquentem audias Herodianum lib. 5. pag. 565. Συμμίξαντα δὲ ἀλλήλοις τὰ στρατόπεδα Φοίνικης τε τῆς Συρίας ἐν μεθορίοις, οἱ μὲν ὑπὲρ τοῦ Ἀντωνίνου προθύμως ἠγωνίζοντο. *Concurrerunt autem inter se exercitus uterque in Phœniciæ Syriæque finibus; acriùs dimicante Antonini milite.* Victoria coronam ex lauro gerit in triumphis gestatam, de qua Cicero de Prov. Cons. *Si in Capitolium invehi victor cum illa insigni laurea gestiret.* Elagabalus etiam ob illam victoriam Romæ triumphavit. Victoria verò palmam sinistrâ tenet, pro victoris præmio: apud Ciceronem autem 1. de Nat. Deorum, & Apuleium lib. 3. de Asino, Victoria *Palmaris* cognominatur.

Hic nummus minimi moduli, à Patino pag. 331. vulgatus, nec rarus nec obvius est.

TROAS.

IMP. M. ANTONINVS AVG. Caput Elagabali laureatum.

COL. AVR. ANTONINIANA ALEX. *Colonia Aurelia Antoniniana Alexandria.* Caput turritum, pone quod vexillum.

Troadenſes, qui ob collata ab Imperatore Caracalla in ſe beneficia urbem *Aureliam Antoninianam* appellarant, imò & *Alexandriam*, quòd ille Alexandri geſta imitari vellet, nummos cum iiſdem appellationibus, Elagabalo ejus filio credito gratulantes, percuſſerunt; illoſque præſertim ſignaſſe videntur, cùm Imperator è Syria Romam proficiſcens, Nicomediæ hiberna ageret, cujus meminit Dio lib. 79. pag. 909. Ὅτι καὶ ὁ Ψευδαντωνῖνος ἐν τῇ Νικομηδείᾳ ἐχείμαζε. *Ipſo tempore quo Nicomediæ Pſeudantoninus in hibernis agebat.* Caput turritum, Genius eſt urbis, cui additum eſt vexillum ad indicandum ex Veteranis ſupplementum in hanc Coloniam ab Auguſto olim deductam, fuiſſe tranſmiſſum.

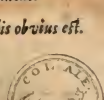
Hic nummus minimi moduli rarus eſt.

COL. AVR. ANTONIAN. ALEX. *Colonia Aurelia Antoniniana Alexandria.* Variæ ſunt epigraphæ. Equus paſcens.

Equum paſcentem in Troadenſium nummis ad immunitates à Claudio urbi & regioni conceſſas ſpectare ſæpius diximus. Troas autem hunc præcipuè typum in Imperatoris recèns ad Imperium evecti nummis ſignare ſolebat, ad privilegia indicanda. Singularis quidem unius mentio eſt in lib. 50. Dig. tit. 1. ad Munic. & de Incolis, ubi natus ex fœmina Llienſi, jus civitatis habere dicitur. *Conceſſum eſt, ut qui matre Ilienſi natus eſt, ſit eorum Municeps.* Id autem denotat in Trojanos beneficia Romanorum, quòd ii Æneam gentis ſuæ Principem è Troja demiſſum agnoſcerent; ſed legas apud Strabonem quænam Julius Cæſar, qui à Iulo filio originem trahere volebat, ipſis conceſſit, lib. 13. p. 595. Χώραν τε δὴ προσένειμεν αὐτοῖς, καὶ τὴν ἐλευθερίαν, καὶ τὴν ἀλειτουργησίαν αὐτοῖς συνεφύλαξε, καὶ μέχρι νῦν συμμένουσιν ἐν τούτοις. *Itaque & agrum iis Cæſar attribuit, & libertatem, publicarumque operarum immunitatem eis ſervavit, qua conditione etiam nunc manent.*

Hic nummus minimæ molis obvius eſt.

COL. AVG. TRO. ALEX. *Colonia Auguſta Troas Alexandria.* In aliis COL.

ALE. TROA. *Colonia Alexandria Troas.* Diversæ ſunt epigraphæ. Lupa cum puerulis.

Troas lupam cum puerulis Romanorum inſigni tanquam Colonia ſæpe cælavit, quo titulo ornatam eam refert Plinius lib. 5. cap. 30. *Ipſaque Troas, Antigonia dicta, nunc Alexandria, Colonia Romana.* Cùm Alexander in eam à pugna ad Granicum aſcendiſſet, ex pago illam urbis nomine donavit, & inter liberas & tributi immunes retulit, Procuratoribuſque mandavit, ut ſubſtructionibus ipſam reficerent. Antigonus unus ex ducibus ipſo mortuo urbem auxit, unde *Antigonia* appellata nomen mutavit; ſed illo interempto, Lyſimachus alter ex Alexandri Ducibus præcipuè ejus curam ſuſcepit, templumque condidit, muroque urbem cinxit 40. circiter ſtadiorum, & in eam migrare juſſit circumjacentes urbes antiquas, jam ruinam trahentes, eique nomen *Alexandriæ* impoſuit, ut innuit Strabo l. 13. pag. 593. Ἔδοξε γὰρ εὐσεβὲς εἶναι τοὺς Ἀλέξανδρον διαδεξαμένους, ἐκείνου πρότερον κτίζειν ἐπωνύμους πόλεις, εἶθ' ἑαυτῶν. *Pietatis enim hoc videbatur eſſe, ut qui Alexandro ſucceſſiſſent, huic priùs, poſtea demum ſibi cognomines urbes conderent.* Illa tandem ab Auguſto deducta nomen *Auguſtæ* tulit, ſed nunquam in nummis ante Caracallæ ætatem *Alexandria* dicta eſt, quod nomen tunc aſſumpſit ob ſummum hujus Imperatoris erga Alexandrum ſtudium, Dione & Herodiano coëtaneis ejus ſcriptoribus teſtibus, de quo ille lib. 77. pag. 874. Οὕτως οὖν ὁ φιλαλεξανδρότατος Ἀντωνῖνος. *&c. Hic igitur Antoninus, Alexandri amantiſſimus.* Troas autem illud Alexandriæ nomen uſque ad Alex. Severum tantùm retinuit, ut ibi amplius.

Hic nummus minimæ formæ tritus eſt & frequens.

TYRUS.

IMP. M. C. AV. ANTONINVS. AV. Caput Elagabali laureatum.

TYRIORVM. Aſtarte tutulata ſtans dextram imponit trophæo, à ſiniſtris Victoria columnæ impoſita ei coronam porrigit, pro pedibus hinc palma arbor, inde conchylium.

Cùm Tyrus in plurimis nummis Elagabalo percuſſis ſolam Tyriorum epigraphen, Coloniæ autem & Metropolis titulos non inſcribat, Amicus ſuſpicatur illos eorum urbi acriter Macrini partibus ſtanti ab Elagabalo ademptos, & Sidoni tributos, ut Severus olim Antiochiæ & Byſantii privilegia Laodiceæ & Heracleæ conceſſerat; ſed cùm illa tandem iis reſtituiſſet, ita Tyro dignitates Imperatoris indulgentiâ redditas exiſtimat. De Aſtarte Tyri Dea tutelari in Caracalla diximus; trophæum verò cui illa manum imponit, non ad Imperatoris victoriam ſpectat, ſed ad Colonias longè latèque ab antiquis Tyriis in totum terrarum Orbem emiſſas, de quibus vide Bochartum in Geogr. ſac. part. 2. l. 1.

cap. 2. Palma arbor, ad earum in regione abundantiam, seu ad eandem cum Phœnicia cognationem pertinet: conchylium verò, ad purpuræ inventum.

Hic nummus secundi moduli nec rarus nec obvius est.

TYRIORVM. Astarte cum iisdem attributis in templo ectastylo seu sex columnarum; ante templum arula.

Astarte & Hercules præcipua fuere Tyri numina, utrique templa erecta sunt, superbissimum quidem in Astartes honorem ab Hyramo Tyriorum Rege ædificatum est, quod exhibet nummus: illius meminit Josephus contra Ap. l. 1. p. 1043. Καθελών τε τὰ ἀρχαῖα ἱερὰ, καινοὺς ναοὺς ᾠκοδόμησεν· τό τε τοῦ Ἡρακλέους καὶ τῆς Ἀστάρτης τέμενος ἀνιέρωσεν. *Demolitusque antiqua delubra, nova templa ædificavit: Herculisque & Astartes fana dedicavit.* Rex de Monte Libano ad tegmina eorum ligna cedrina abscidit. Ara ante templum, sacrificia pro Elagabali salute Astarti perpetrata indicat: super aras enim victimæ adolebantur. Astarte autem in templi aditu cum iisdem superioris nummi attributis repræsentatur, & Victoria ei coronam porrigit, ob columnas in Africa Tingitana à Phœnicibus erectas, ut narrat Procopius lib. 2. Vandal.

Hic nummus mediocris magnitudinis inter raros & conspicuos numeratur.

IMP. CAES. M. AV. ANTONINVS. AV. Caput Elagabali laureatum.

TYRIORVM. circa ambitum nummi. ΔΕΙΔΩΝ. *Dido*, in imo. Dido stolata stans cippo imposita, dextrâ scipionem, lævâ sceptrum, ante eam porta urbis supra quam figura virilis constructioni incumbit, altera pro pedibus illius ligone terram aperit.

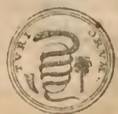
Tyrii Didonem sibi vindicantes, illam ad antiquitatem urbis denotandam, in nummis Carthaginem illam celeberrimam olim urbem condentem exhibuerunt. Dido Beli Phœnicum Regis filia Pygmalionem fratrem fugiens, post varias maris peregrinationes in Africam tandem delata, tantum soli sibi emit, quantum taurino corio posset circumdare, cujus meminit Silius lib. 1.

> *Tum pretio mercata solum nova mœnia ponit*
> *Cingere quà secto permissum littora tauro.*

Cùm autem illa corium in tenuissimas partes dissecuisset, locum satis amplum complexa, urbem condidit, quam Carthaginem appellavit. Cartha-

go autem punice, *Carthada, id est Kartha hadtha*, de qua Solinus cap. 29. *Elissa mulier extruxit, & Carthadam dixit, quòd punico ore exprimit civitatem novam.* Ideo Græci à Cadmo jam conditam urbem asserunt: itaque Dido non tam Carthaginem condidisse, quàm instaurasse, & Byssâ arce adjectâ auxisse videtur. Vide Bochartum in Geogr. sac. part. 2. cap. 24.

Hic nummus minoris formæ inter elegantiores reponendus.

TYRIORVM. Serpens involutus circa lapidem ovatum prægrandem.

Nullum est dubium, quin serpens ille lapidi involutus ad veterem aliquam Tyri historiam spectet, quæ nobis investiganda. Duo Tyriorum nummi, de quibus infrà, prior Gordiani, alter Gallieni, hominem simili saxo armatum contra erectum serpentem exhibent; videtur ergo draco ille circa lapidem ejusmodi involutus, in ipsius necis memoriam à Tyriis in nummis signatus, quemadmodum duæ aliæ petræ & serpens arbori involutu in nummo Gordiani Pii ab ipsis Tyriis cælantur, cujus historiam Tristanu tom 1. pag. 491. nobis eruditè & luculenter ex Nonni Dionysiacis eruit. Sed quis ille homo serpentem ita ingentem occidit; si mihi conjecturæ locu, Cadmus est Europæ frater: ut autem illa in Sidoniis nummis à tauro rapa habetur, ita Cadmum Tyrii representarunt; ambos enim Tyrus & Sidon sibi vendicant. Cadmum saxo draconem interemisse tradit Nonnus Dions. lib. 5.

ἰθυπόρῳ δ'
Ἄκρα δρακοντείοιο καρήατος ἔθλασε πέτρῳ.
rectigrado verò
Summitatem draconei capitis fregit saxo.

Ita saxum cui serpens involutus, in Tyriorium nummis in memoriam Cadmi videtur percussum, de quo plura in Gordiani & Galieni nummis.

Hic nummus secundæ magnitudinis inter elegantiores numerandus.

TYRIORVM. Oleastri ramus in vase seu urna; in qua scriptum ΗΡΑΚΛΙΑ ΟΛΥΜΠΙΑ. *Heraclia Olympia.*

Quin ad ludos pertineat vas cum ramo, nemo nescit; sed an epigraphe

ΗΡΑΚΛΙΑ

ΗΡΑΚΛΙΑ ΟΛΥΜΠΙΑ, duo illa arguat certamina, in Herculis memoriam dicta ΗΡΑΚΛΙΑ, hæc in Jovis Olympii honorem vocata ΟΛΥΜΠΙΑ, dubium quibusdam movet; præsertim cum eadem Tyrus nummum Caracallæ exhibuerit, in quo ΑCΤΙΑ. ΗΡΑΚΛΙΑ. quæ certamina Apollini & Herculi ejusdem urbis Tutelaribus Diis attributa existimantur, ob duo vasa in illo Caracallæ nummo: urnarum enim numerum certamina indicare volunt, sed vas unum & unus oleastri ramus, hoc in Elagabali typo unum certamen Olympicum in Herculis honorem factum denotat, uti Illustr. Spanhemius in ep. ad Andr. Morellium, Isthmios & Pythios ab Ancyranis ad honorem Æsculapii factos affirmat in nummo Caracallæ cum duabus urnis & epigraphe ΑΣΚΛΗΠΙΑ CΩΤΗΡΕΙΑ. ΙΣΘ. ΠΥΘΙΑ. Nil mirum si certamina in Jovis Olympii memoriam Tyri instituta sint, ille enim pervetus erat urbis tutelare numen. Josephus enim Hyramum Tyriorum Regem ejus templum aggere urbi adjunxisse narrat lib. I. contra Apionem. Ἀβιβάλου τελευτήσαντος, ὁ υἱὸς αὐτοῦ Εἴρωμος ἐβασίλευσεν. Οὗτος τὰ πρὸς ἀνατολὰς μέρη τῆς πόλεως προσέχωσε, καὶ μεῖζον τὸ ἄστυ πεποίηκε, καὶ τοῦ Ὀλυμπίου Διὸς τὸ ἱερὸν καθ' ἑαυτὸ ὂν ἐν νήσῳ, χώσας τὸν μεταξὺ τόπον, συνῆψε τῇ πόλει, καὶ χρυσοῖς ἀναθήμασιν ἐκόσμησεν. *Abibalo moriente, filius ejus Hiramus regnavit: hic partes Orientales civitatis ampliavit, urbem potiorem fecit, & Olympii Jovis templum, quòd in insula situm erat, jactis aggeribus urbi adjunxit, & aureis anathematibus exornavit.* Paulò pòst idem auctor Regem in hoc templo auream columnam locasse tradit. Οὗτος ἔχωσε τὸν Εὐρύχωρον, τόν τε χρυσοῦν κίονα τὸν ἐν τοῖς τοῦ Διὸς ἀνέθηκεν. *Hic aggere conjunxit Eurychorum, aureamque ibi columnam Jovis in templo reposuit.* Rex etiam Hiramus Herculis & Astartes fana dedicavit. Oleaster ramus pro præmio victorum Olympionicorum ab Oraculo designatus est: cùm enim ad illud Rex Iphitus misisset, respondisse Pythiam, ne in posterum malo victores coronarentur, sed sylvestris olivæ fructu, narrat Phlegon Trallianus libell. de Olympiis.

Ἴφιτε μήλειον καρπὸν μὴ θῇς ἐπὶ νίκῃ,
Ἀλλὰ τὸν ἄγριον ἀμφιτίθει καρπώδη ἔλαιον.

Hic nummus secundæ magnitudinis, mutilus à Patino vulgatus pag. 335. pro rarissimo habendus.

METR. TYRO. COLO. *Metropolis Tyro Colonia*. Silenus humeris utrem hircinum gestat, dextram in altum attollens, ante eum palma arbor, in area astrum & conchylium.

En Tyrii tandem nummus cum Metropolis epigraphe & Coloniæ titulo in Elagabali honorem signatus: si vera est de urbis dignitatibus ab Imperatore ob maximum ejus erga Macrinum studium sublatis, sententia; ipsi tandem Principis indulgentiâ restitutæ videntur. Vir ille in nummo cælatus, non fru-

ctus è palma legit, ut refert P. Harduinus pag. 514. sed Silenus est, in Tyriorum nummis frequens, ab ipsis summa veneratione cultus, dextram versus astra attollit, in quorum numerum locatum fuisse diximus in Bacchi gratiam, cujus fuit nutritius. Palma arbor, Phœniciæ insigne est; ut & conchylium, perpetuum ejus symbolum. Astrum in honorem Elagabali hîc percussum est, ut nummi ejus S. C. signati sæpe exhibent.

Hic nummus mediocris moduli, à Patino mutilus pag. 331. vulgatus, pro raro numeratur.

Capita Elagabali radiati, & Mæsæ ejus aviæ jugata. Detrita est epigraphe.
SEPT. COLON. METROP. TYRI. *Septimia Colonia Metropolis Tyriorum.* Diana dextrâ elatâ telum, sinistrâ clypeum, pro pedibus cervus.

Alter Tyriorum nummus, in quo ab una parte caput Mæsæ cum inscriptione IVLIA MAESA AVG. & ex altera Elagabali effigies cum epigraphe TYRIORVM, impulit, ut hanc principem fœminam Elagabali aviam, potiùs quàm Sœmiadem ejus matrem, cum Imperatore signatam in hoc nummo existemus: illa enim nepotem Elagabalum ad Imperium evexit, ut narrant omnes Historici, inter quos audias Capitolinum in vita Macrini. *His Mæsa, dixit, Bassianum filium esse Antonini, quod paulatim omnibus militibus innotuit. Erat prætterea Mæsa ipsa ditissima, ex quo etiam Heliogabalus luxuriosissimus, qua promittente militibus, Legiones abductæ sunt à Macrino.* Nil mirum igitur si Tyrii Augustam illam cum Elagabalo, cui Imperium ille debebat, simul in nummo conjunxerint, præsertim cùm ipsimet ipsius beneficiis plurimum essent devincti. Diana in aversa parte, simili modo efficta est, quo illa Laodiceæ maritimæ in Syria colebatur, ex Susis in illam urbem à Seleuco Nicatore olim asportata, ut narrat Pausanias in Laconicis. Tyrii ipsius cultum forsan à Laodicenis acceperunt.

Hic nummus primæ magnitudinis inter rarissimos computandus.

IMP. M. AVR. ANTONINVS. Caput Elagabali laureatum.
SEP. TYRVS. METR. COLO. *Septimia Tyrus Metropolis Colonia.* Templum tetrastylum à latere, in imo conchylium.

Tyrii idem templum in Elagabali nummis exhibent, quod in Macrino cælarunt, à latere ſcilicet, & ſine ulla figura in illius aditu, unde ſuſpicati ſumus illud eſſe Herculis, præcipui hujus apud Tyrios numinis, ut innuit Strabo lib. 16. pag. 757. Τιμᾶται δὲ καθ' ὑπερβολὴν Ἡρακλῆς ὑπ' αὐτῶν. *Colitur apud eos Hercules majorem in modum.* Nonnus Dion. lib. 4. hunc Deum urbem ſuper rupes inſtabiles Tyrios condere juſſiſſe memorat.

Πήξατε δ' ἀμφοτέροις ἐπικείμενον ἄστυ κολώναις.

Figite verò utriſque incumbentem urbem rupibus.

Joſephus hoc templum Herculi menſe Peritio Hyramum Regem ædificaſſe tradit contra Apionem pag. 1043. Καὶ τὸ μὲν τοῦ Ἡρακλέους πρῶτον ἐποίησατο ἐν τῷ Περιτίῳ μηνὶ, εἶτα τὸ τῆς Ἀστάρτης, ὁπότε Τυρίοις ἐπεστράτευσε, μὴ ἀποδιδοῦσι τοὺς φόρους· οὓς καὶ ὑποτάξας ἑαυτῷ πάλιν ἀνέστρεψεν. *Herculis primùm exſtructo menſe Peritio, deinde Aſtartes: quando caſtra movit adverſus Tyrios, minimè tributa reddentes: quos etiam ſubdens ſibimet, denuo remeavit.* Templum ex latere ſignatur, ut ejus ſtructura undique perſpiciatur.

Hic nummus ſecundi & minimi moduli rarus eſt & elegans.

IMP. CAES. M. AVR.
ANTONINVS
PIVS FELIX AVG.
PONTIF. MAX. GERM. MAX.
TRIB. POTEST. IIII. IMP. V.
COS. IV. PROQ. COS. PP. ET
M. AVRELIVS
ALEXANDER
GERM. MAX. DACICVS MAX.
PRINCEPS IVVENTVTIS
LITVS VICINVM VIAE SEVERIANAE
ASSIDVIS MARIS ADLVENTIS
FLVCTIBVS AD LABEM RVINAE
LABEFACTATVM AGGERIBVS
MARINI OPERIS A FVNDAMENTIS
VT PERICVLVM COMMEANTIBVS
ABESSET EXTRVI CVRARVNT.

Apud Gruterum pag. CLXIII. 8.

JULIA PAULA.

JULIA PAULA à plurimis Antiquariis pro ſecunda Elagabali uxore conſtituitur, & Anniam Fauſtinam primam exiſtimant ; nos verò Juliâ Paulâ præmiſsâ, Anniam Fauſtinam Imperatoris iſtius tertiam tantùm conjugem cum Herodiano exiſtimamus. Juliam verò Paulam ex Cornelia gente fuiſſe nummi nos edocent.

JULIÆ PAULÆ *nummi ſunt rariſſimi, licèt ex omni forma reperiantur.*

NISIBIS.

ΙΟΥΛΙΑ. ΚΟΡ. ΠΑΥΛΑ. CΕΒ. Caput Juliæ Corneliæ Paulæ.

CΕΠ. ΚΟΛΩ. ΝΕΣΙΒΙ. Σεπτιμίας Κολωνίας Νέσιβι. *Septimiæ Coloniæ Niſibis.* Caput muliebre velatum & turritum, ſupra quod aries.

Niſibis urbs eſt Meſopotamiæ, olim Antiochia Mygdonum dicta, cujus meminit Plutarchus in Lucullo pag. 514. Καὶ πόλιν ἐν αὐτῇ μεγάλην, καὶ πολυάνθρωπον ἔχουσαν, ἣν οἱ μὲν βάρβαροι Νίσιβιν, οἱ δ' Ἕλληνες Ἀντιόχειαν Μυγδονικὴν προσηγόρευον. *In qua urbs ampla & populoſa erat, Niſibin barbari, Græci vocabant Antiochiam Mygdonicam.* Hanc à Sept. Severo Coloniam deductam *Septimiæ* gentis ejus nomen indicat, ad Parthorum incurſiones reprimendas, & urbs tanquam Imperii præſidium & propugnaculum eſſet, de qua Dio lib. 75. pag. 849. Ὁ δὲ Σεβῆρος ἀξίωμα τῇ Νισίβει δοὺς, ἱππεῖ ταύτην ἐπέτρεψεν· ἔλεγέ τε μεγάλην τέ τινα χώραν προσκεκτῆσθαι, καὶ πρόβολον αὐτὴν τῆς Συρίας πεποιῆσθαι. *Severus Niſibi magnam dignitatem dedit, eamque urbem commiſit Equiti Romano : quumque dicere ſoleret, ſe magnam regionem adjunxiſſe Imperio, eamque propugnaculum Syriæ effeciſſe.* Niſibenſes beneficiorum memores, Elagabalo ejus nepoti credito gratulantes, nummos ſuos ipſius uxori Auguſtæ percuſſerunt. Caput turritum, urbis Genius eſt. Aries, anni initium à Vere Niſibenſes dinumerare indicat.

Hic nummus ſecundæ magnitudinis rariſſimus eſt.

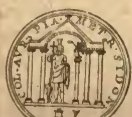

ΣΕΠ. ΚΟΛΩ. ΝΕΣΙΒΙ. Σεπτιμίας Κολωνίας Νέσιβι. *Septimiæ Coloniæ Nisibis.* Caput idem in templo tetrastylo seu quatuor columnarum.

Elagabalus Juliam Paulam cum magna solemnitate & gaudio uxorem duxit, teste Dione lib. 79. pag. 911. Ἔγημε δὲ Κορνηλίαν Παύλαν, ἵνα δὴ θᾶσσον (ὥσπερ ἔφη) πατὴρ γένηται, ὁ μηδ' ἀνὴρ εἶναι δυνάμενος. *Corneliam Paulam duxit in matrimonium, quo fieret pater, sicuti dicebat, celeriùs, qui ne vir quidem esse poterat.* Caput muliebre in templo, Genius est urbis, tutelare ejus numen, cui Nisibenses templum, ut & aliæ ejus tractus urbes, ædificarunt. Urbium autem Genii vario modo apud populos effingebantur, hos in Syria, Phœnicia, & Mesopotamia sub muliere turrita depictos in eorum nummis observamus; modò integra monticulis insidens, modò pectore tenus. Aries in Historia nostra de Syriæ Regibus pag. 342. anni initium ad Nisan, Æquinoctio verno, cùm Sol hoc signum ingreditur, in Syriæ nummis denotat; Nisibenses illum signant, ut se eodem tempore annum inchoare demonstrent, non ut Chaldei, Judæi, & alii, qui Æquinoctio autumnali illum inchoabant.

Hic nummus mediocris formæ elegantissimus est.

SIDON.

IVLIA. PAVLA. AVG. Caput Juliæ Paulæ.

COL. AVR. PIA. METR. SID. *Colonia Aurelia Pia Metropolis Sidon.* Astarte turulata stans in templo tetrastylo, dextrâ scipionem, lævâ colligit pallium, à sinistris Victoria cippo imposita ipsi coronam porrigit, pro pedibus signum Sileni.

Sidon urbs Phœniciæ antiquissima, cum Tyro de primatu contendens, Metropolis facta, & Colonia ab Elagabalo deducta, nummos Juliæ Paulæ uxori ejus dedicavit memor: illam Herodianus fœminam illustrissimam appellat lib. 5. pag. 568. Ἠγάγετο δὲ γυναῖκα τὴν εὐγενεστάτην Ῥωμαίων· ἣν Σεβαστὴν ἀναγορεύσας *Duxit preterea uxorem illustrissimam fœminam Romanam, quam etiam Augustam appellavit.* Idem templum Astartes in Elagabali Sidoniorum nummis jam prodiit, hanc

Deam in Syria & Phœnicia maximè cultam diximus, cujus templum Tyro Hyramum Regem ædificaſſe narrat Joſephus: an ejus cultum Tyrus ex Sidone habuerit, incertum eſt, licèt Tyrus filia Sidonis ſit, teſte Trogo l. 18. c. 3. *Poſt multos deinde annos à Rege Aſcaloniorum expugnati Sidonii, navibus appulſi, Tyrum urbem ante annum Trojanæ cladis condiderunt.* Victoria cippo impoſita Aſtarti coronam imponit, quòd tutelaris Deæ auxilio Phœnices longè latèque Colonias victoriæ ſuæ monumenta per totius Orbis partes deduxerint. Silenus in nummo ponitur, ut alter Deus in urbe cultus, ſed longè minor tanquam inter ſemores poſitus, qui parvi Dei videntur ab Horatio lib 3. dicti, cùm alii ſelecti à Romanis præcipuì & ſummates, qui haberent ampliorem poteſtatem, appellati ſint.

Hic nummus majoris formæ, Sidone inventus, & à D. Bernier D. Medico Theſauro Regio additus, eximiæ raritatis & elegantiæ eſt.

COL. AVR. PIA. METR. SID. *Colonia Aurelia Metropolis Sidon.* Simulacrum Aſtartes in curru ſacro.

Jam ſacrum Aſtartis currum in Elagabalo memoravimus. Illa medio corpore cum radiis circa caput conſpicitur. *Aſtarte*, ut ſcribit Theophilus. *ſimulacrum Veneris, quæ colebatur à Sidoniis, aſtri figura: ipſum πινὸ aſtrum Venerem putant, nomine ἑωσφόρος.* Ideo caput ejus radiis circumdatum eſt. Aſtartes meminit Ælianus, qui eam Syriam Deam vocavit, id quod & Lucianus de Dea Syria, qui hanc & Lunam videtur exiſtimare. Herodianus in vita Elagabali Venerem illam à Phœniſſa Didone Afris donatam, Uraniam vocari, à Phœnicibus autem Lunam, tradit lib. 5. pag. 569. Λίβυες μὲν οὖν αὐτὴν Οὐρανίαν καλοῦσι, Φοίνικες δὲ Ἀστροάρχην ὀνομάζουσι, Σελήνην εἶναι θέλοντες. *Hanc Afri Uraniam vocant, Phœnices Aſtroarchen, Lunam eſſe affirmantes.* Jam alicubi diximus ex Bocharto, Aſtroarches nomen ab Aſtarte detortum. Multis probat Scaliger Uraniam eſſe Lunam, de qua Euthymius. Τὸ δὲ Κύβαρ μεγάλη, ἤτοι Σελήνη καὶ Ἀφροδίτη. *Cubar verò magna, eadem quæ Luna & Venus.* Quomodo vetus poëta Philochorus in Atthide apud Macrobium Satur. l. 3. c. 8. *Venerem ....eandem affirmat eſſe Lunam.* Ideo Aſtartes ſeu Lunæ ſimulacrum Sidonii forſan ſignarunt in nummo Paulæ uxoris Elagabali Solem maximè venerantis, ut de ipſo Herodianus loco cit. narrat. Ἁρμόζειν πίνω λέγων ὁ Ἀντωνῖνος γάμον ἡλίου καὶ σελήνης. *Congruere igitur aiebat Antoninus matrimonium Solis & Lunæ.*

Hic nummus primæ magnitudinis, etiam à D. Bernier Theſauro Regio donatus, eximiæ raritatis eſt.

TROAS.

IVLIA PAVLA. A. Caput Juliæ Paulæ.

COL. ALEX. AVG. *Colonia Alexandria Augusta.* Lupa cum puerulis Romulo & Remo.

Colonia Troas, olim *Alexandria* dicta, illud nomen in gratiam Caracallæ Principis de se bene meriti iterum accepit; ille autem se Alexandrum appellaverat, uti narrat Xiphilinus pag. 428. Καὶ οὐδὲ ταῦτα μέντοι αὐτῷ ἐξήρκεσεν, ἀλλὰ καὶ αὐτὸν ἐκεῖνον Ἑῷον Αὔγουστον ἐπικαλέσῃ· καί ποτε τῇ βουλῇ ἔγραψεν, ὅτι ἐς τὸ σῶμα αὖθις τὸ τοῦ Αὐγούστου εἰσῆλθεν, ἵνα ἐπειδὴ ὀλίγον τότε χρόνον ἐβίω, πλείονα αὖθις δι' ἐκείνου ζήσῃ. *Quibus rebus minimè contentus, sese Alexandrum Orientalem Augustum appellavit, scripsitque aliquando ad Senatum, animum Alexandri in corpus Augusti introïsse, ut, quoniam illi fuerat vita brevis, in hoc viveret diutius.* Troadenses Alexandriæ igitur nomen usurparunt in Elagabali & ejus uxoris nummis, tanquam Caracallæ filio gratulantes. Lupa, frequens non modò Coloniarum, sed ipsius Troadis symbolum.

Hic nummus minimi moduli rarissimus est.

IVLIA. PAVLA. AVG. Caput Juliæ Paulæ.

COL. ALEX. AVG. *Colonia Alexandria Augusta.* Equus pascens.

Alexandria Troas in hoc Juliæ Paulæ nummo, equum pascentem immunitatum symbolum exhibere videtur, Augustæ blandiens, tanquam eorum privilegia, de quibus abunde dictum est in Commodo & aliis, ipsius commendatione fuerint confirmata: cùm enim vectigalia, tributa, aliorumque onerum remissiones, gratuita essent munificentissimi Imperatoris beneficia, à successore Augusto confirmatione opus habere videbantur, quandoquidem hæc modò ab Imperatoribus concessa, modò abolita aut minuta noverimus. Epistolam Hadriani Imp. de Alexandria Ægypti apud Vopiscum in vita Saturnini legas. *Huic ego cuncta concessi, vetera privilegia reddidi, nova sic addidi, ut præsenti gratias agerent.* Imperatores autem de urbium immunitatibus nutu & arbitrio suo statuebant. Equus pascens, non tantùm de vehiculatione & cursu publico aut fiscali in Troadensibus intelligendum, sed de omni munere publico sublato, secundùm Taciti verba, qui eos à Claudio immunes factos tradit, ut jam diximus.

Hic nummulus in Thesauro Mauroceno, pro elegantissimo habendus.

JULIA AQUILIA SEVERA.

AQUILIA SEVERA Vestalis, Goltzii, Occonis, Gottifredi, Spanhemii, aliorumque insignium Antiquariorum exemplo, uxor Elagabali secunda à nobis constituitur : divortio enim ille cum Julia Paula facto, Severæ nupsit, quam diu non retinuit, sed Anniam Faustinam, & aliam duxit, deinde iterum ad Severam rediit, quam usque ad ipsius necem cum eo vixisse confirmant Severæ nummi Græci cum L. E. id est, an. v. signati, cùm ille tantùm v. Tribuniciam potestatem inchoaverit.

AQUILIÆ SEVERÆ *nummi primæ magnitudinis hactenus non observati sunt; secundæ & minimæ, raritatis eximiæ & præstantiæ habentur.*

ANTIOCHIA Syriæ.

ΙΟΥΛ. ΑΚΟΥΙΛΙΑ. CΕΟΥ. CΕΒ. Caput Juliæ Severæ.

ANTIOXEΩN. MH. KO. Αντιοχέων Μητροπόλεως Κολωνίας. Mulier turrita insidens monticulis, dextrâ spicas, pro pedibus fluvius. In area S. C. & Δ. E.

Antiochia Syriæ ad Orontem fluvium condita est, cujus meminit Ausonius de cl. Urb.

Antiochiam urbem Syriæ pertransit Orontes.

Illa monticulis insidens, ipsius situm in colle seu clivo arguit. Antiochenses Elagabalo adulantes, nummos cuserunt Juliæ Aquiliæ ejus uxori, quam ex Vestalium sacrario abduxerat, Dione teste in ejus vita pag. 911. Ακυλίᾳ Σεβήρᾳ συνῴκησεν, ἐκφανέστατα παρανομήσας· ἱερωμένην γὰρ αὐτὴν τῇ Ἑστίᾳ, ἀσεβέστατα ᾔσχυνε. *Aquiliam Severam duxit aperte contra jus fasque, eam enim habuit cum probo & dedecore, quum esset virgo Vestalis.* Figura velata & turrita, perpetuum est Antiochiæ urbis symbolum. De notis S. C. & Δ. E. *Senatusconsulto, & Tribunicia potestate,* sæpius

ſæpius dictum eſt: hæ autem ad facultatem monetæ cudendæ jam à Pompeii ævo conceſſam ſpectant.

Hic nummus ſecundæ magnitudinis, eximiæ raritatis eſt & elegantiæ.

PTOLEMAIS.

IVL. AQVIL. SEVERA. AVG. Caput Aquiliæ Severæ.
COL. PTOL. *Colonia Ptolemais.* Fortuna ſtans in templo.

Ptolemaidenſes Phœniciæ Elagabalum popularem ſuum ad Imperium evectum gloriantes, ipſi libenter & ejus uxoribus nummos percuſſerunt; in hoc Fortuna in templo conſpicitur, tanquam eſſet tutelaris Coloniæ Dea: frequens enim in eorum nummis ipſa occurrit, variis templis decorata, quorum alterum in Elagabalo octo columnis, hoc autem quatuor ſuffultum eſt, ſed Victoria adſtans in cippo, Aſtarti coronam porrigit, ut in Tyriis & Sidoniis nummis: an hoc peculiare urbium Phœniciæ ſymbolum ob limites ampliatos, & Colonias longè latèque deductas, uti ſumus augurati; ſeu quòd Fortuna ſub variis nominibus coleretur, qualis Bona, Conſervatrix, Fortis, Maſcula, Obſequens, Virilis, ut videre eſt apud Lilium Gyraldum Syntagm. 16. Præcipua ſunt hujus Deæ inſignia, temo & cornucopiæ, ejus in mari & in terra potentiam denotantia. Artemidorus Daldienus Fortunam juvenem mulierem deſcribit. *Spes virgo, Diana, & Minerva. Spes quidem ridens, Diana caſta facie, Minerva Gorgon intuens, Fortuna mulier juvenis, vetus Veſta*, &c.

Hic nummus mediocris moduli, eximiæ raritatis eſt & elegantiæ.

TROAS.

AQVILIA SEVERA. A. Caput Aquiliæ Severæ.
COL. ALE. AVG. *Colonia Alexandria Auguſta.* Caput muliebre turritum.

Troas urbs Phrygiæ minoris, quæ olim ab Alexandro *Alexandria* dicta fuerat, à Ptolæmeo adhuc lib. 5. cap. 2. Ἀλεξάνδρεια Τρῳάς vocata eſt; ſed in nummis, ante Caracallam, qui ſe Alexandrum credi voluerat, *Alexandria*

nomen non accepit: in Elagabalo autem & ejus uxoribus modò ſe Troadem, modò ſe Alexandriam appellavit, Imperatori blandiens, qui Caracallæ filium haberi ambiebat. Caput illud, Genius eſt urbis, adulantes verò Coloniæ, ſæpe Auguſtarum vultum ſub Genii effigie repræſentarunt, tanquam ſub illius tutela & patrocinio urbes ſuas traderent. Dii autem erant locorum, regionum, & urbium apud Græcos & Latinos, quos hi Tutelares, Genios, & Cuſtodes nuncupabant, de quibus paſſim. Caput turritum eſt, ſub cujus imagine urbes repræſentabantur, quia turribus circa mœnia cingebantur, teſte Ovidio 3. Amor Eleg. 7.

Quid tibi turritis incingere mœnibus urbes?

Hic nummus inter rariſſimos locandus.

AQVIL. SEVERA. AVG. Caput Aquiliæ Severæ.

COL. ALE. TROA. *Colonia Alexandria Troas.* Lupa cum puerulis Romulo & Remo, pone eam vexillum.

Troadenſes frequenter Lupæ cum puerulis Romulo & Remo typum in nummis cælarunt, ſed præſertim in Elagabalo & ejus uxoribus Paula & Severa; Lupæ additum eſt vexillum, illa togatorum Civium ſymbolum, hoc Veteranorum inſigne: Coloniæ enim plurimæ ex civibus, & militibus ſimul condebantur, ſicque Romana gens communione viris, & ſtirpis augendæ causâ, propagabatur, & Coloni Romanis debebant ea quæ liberi parentibus, ſi quædam pietas & memoria antiquæ patriæ in iis eſſet. Veterani propriè erant, qui ſtipendia legitima confecerant, adhuc tamen ſub vexillo continebantur, quoad militiæ præmia, Coloniaſque acciperent, ab omni interim onere immunes.

Hic nummus minimi moduli rariſſimus & elegantiſſimus eſt.

TYRUS.

IVL. AQVILIA SEVERA AVG. Caput Aquiliæ Severæ.

TYRIORVM. Aſtarte in templo ſex columnarum dextram imponit trophæo, ſiniſtrâ ſcipionem, ex adverſo Victoria cippo impoſita ei coronam porrigit, in imo ara inter palmam arborem, & conchylium.

Tyrii Phœniciæ idem Astartes urbis suæ tutelaris Deæ templum in nummis Elagabali cælarunt, quod iterum in Aquilia Augusta exhibent, eam tanquam alteram tutelarem Deam venerantes. Vide quæ de Astartes templo à vetustissimo Tyriorum Hiramo Rege condito diximus. Dea trophæo manum imponit, & à Victoria coronatur tanquam victrix limitumque propagatrix, quasi ejus auxilio & ope Phœnices tam longè latèque fines ampliarint, & Colonias deduxerint. De quibus Sallustius de bel. Jugurthino. *Postea Phœnices, alii multitudinis domi minuendæ gratiâ, pars Imperii cupidine solicitata plebe, & alii novarum rerum avidi in ora (* Africæ *) maritima condidere.* Tyrii nummos Aquiliæ Severæ forsan dedicarunt, ad dignitatem Metropolis ab Elagabalo ademptam, ejus interventu recuperandam, quam tandem obtinuerunt. Palma & conchylium, Tyri symbola sunt.

Hic nummus secundæ magnitudinis rarissimus & præstantissimus est.

TYRIORUM. Serpens prægrandis lapidi involutus, hinc conchylium, inde palma arbor.

Serpentem hunc lapidi involutum, in nummis Elagabali, urbis antiquitatem indicare diximus: Tyrii enim egregia Agenoris sui vetustissimi Regis filiorum opera exhibent, modò Didonem Carthaginis mœnia condentem, modò Cadmum ejus fratrem horrendum serpentem saxo occidentem repræsentant; at ut frequenter clava pro Herculis signo, & arcus pro Apollinis symbolo occurrunt, ita saxum cum serpente pro Cadmi facto in Tyriorum nummis signatur. Alii Didonem Sidoniam, alii Tyriam fuisse existimant; Bochartus idem de Cadmo refert, & Sidonium potiùs quàm Tyrium contra numismatum fidem contendit in part. 2. lib. 1. cap. 19. *Cadmum alii è Tyro, alii è Sidone arcessunt. Quibus habenda potior; quia Cadmi ævo nondum Tyrus erat condita. Regis filium Græci filium faciunt, ut suo honori consulant, quia regnavit in Græcia.* Sidonii apud Athæneum Euhemero Coo μάγειρον Coquum nominant. Coquere tamen vulgò occidere est apud D. Hieronymum, qui voces Hebraïcas, שר טבחים interpretatur, *Magistrum militum & Principem exercitus.* Cadmonæi autem cum Hævæis iidem erant. Nec jam obscurum cur in serpentes fingantur esse mutati, Hævæi enim erant, & חויא Hevæus Syris est serpens. De palma & conchylio Tyri insignibus sæpius dictum.

Hic nummus minoris formæ rarissimus & elegantissimus est.

TYRIORUM. Arbor, cui involutus ſerpens inter duos prægrandes lapides, in imo canis & conchylium.

Hic typus ad Tyri urbis originem ſpectat; lapides illi ſunt ambroſiæ petræ, inter quas olivæ ramus enatus eſt, cui ſerpens involutus. Has autem ſtabiles Tyrii Herculis juſſu Diis ſacrifacientes reddiderunt. Hunc Aquiliæ Severæ nummum interpretatus eſt Eques Patinus ex Tyri Hiſtoria à Nonno Dionyſ. 40. relata, quam Triſtanus tom. 1. pag. 491 primus indicavit, ubi Poëtam falſa aut parum probabilia tradere à quibuſdam inſimulatum notat, ſed multa cum nummis noſtris conveniunt, quid enim ad iſtius explicationem felicius?

Εἰσόκε χῶρον ἵκοισθε μεμορμένον, ὁππόθι δισσαὶ
Ἀστάθιες πλωίουσιν ἀλήμονες εἰν ἁλὶ πέτραι,
Ἃς φύσις Ἀμβροσίας ἐπεφήμισεν.
Donec in locum veniatis paratum, ubi geminæ
Inſtabiles navigantibus vagæ in mari petræ,
Quas natura Ambroſias celebravit.

Et paulò pòſt olivam & ſerpentem enarrat.

...... *περιβόσκεται ἔρνος ἐλαίης,*
Καὶ φυτὸν ὑψιπέτηλον ἕλιξ ὄφις ἀμφιχορεύει.
.... *circum nutrit ramum olivæ,*
Et arborem alta folia habentem volubilis ſerpens cirumſaltat.

Præcepit Hercules, ut Tyrii ſuper has petras urbem conderent.

Πήξατε δ' ἀμφοτέραις ἐπικείμενον ἄστυ κολώναις.
Figite verò utriſque incumbentem urbem rupibus.

Canis prope conchylium ſignatus eſt, ut primus purpuræ inventor; ille enim iis comeſtis ore purpurato ad herum rediit.

Hic nummus ſecundæ magnitudinis, à Patino vulgatus pag. 338. ſingularis elegantiæ & raritatis eſt.

ANNIA FAUSTINA.

HERODIANVS in Hiſtoria ſui temporis Anniam Fauſtinam ad Commodum ſuum genus referentem, pro tertia Elagabali uxore aſſerit. Πλὴν καὶ ταύτην [οὐ] μεθ' οὐ πολὺ ἀπεπέμψατο· τρίτην δὲ πάλιν ἠγάγετο, ἀναφέρουσαν τὸ γένος εἰς Κόμμοδον. *Sed eam paulò pòſt dimiſit; tertia uxore ducta, quæ referre ſuum genus ad Commodum dicebatur.* Ejus meminit Dio Caſſius, quam Pomponii Baſſi uxorem fuiſſe tradit, ſed quota hæc fuerit, haud memorat. Anniæ Fauſtinæ nummi cùm vix Romæ percuſſi occurrant, paulò poſt nuptias dimiſſam confirmant.

ANNIÆ FAUSTINÆ *nummi ejuſdem ſunt quàm Paulæ & Aquiliæ raritatis & elegantiæ, ſed ſecundi & minimi moduli tantùm reperiuntur.*

BERYTUS.

ANNIA FAVSTINA AVG. Caput Anniæ Fauſtinæ.

COL. IVL. AVG. FEL. BER. *Colonia Julia Auguſta Felix Berytus.* Aſtarte ſtans & tutulata in templo tetraſtylo, dextrâ ſcipionem, à ſiniſtris Victoria columnæ impoſita ei coronam porrigit.

Anniæ Fauſtinæ nomen nec Dio, nec Herodianus proferunt, ſed hic illius genus ad Commodum genus referri, ille M. Antonini ejus patris neptim narrat. Καὶ τοῦ Ἀντωνίνου τοῦ Μάρκου ἀπόγονος ἦν, *Et M. Antonini neptis erat.* Quod Anniæ & Fauſtinæ nomina declarant. M. Aurelius autem ex Annia gente oriundus, in familiam Aureliam adoptatus eſt, & Fauſtinæ cognomen commune erat ejus proaviæ Ant. Pii uxoris, & aviæ M. Aurelii conjugis, illi Vibiam Aureliam Sabinam Aurelii & Fauſtinæ quartam filiam tribuit Triſtanus tom. 2. pag. 341. quem ſequutus eſt Patinus. Berytenſes Elagabali ſtudioſi, in ipſius cum Fauſtina matrimonii memoriam nummos ſuos tunc uxori Auguſtæ adulantes cuderunt, Aſtarten ſeu Venerem tutelarem urbis ſuæ

Deam pro typo ſignantes, quaſi Annia Fauſtina altera eſſet Venus, nam Dio eam forma eximia præditam eſſe narrat. Ὑπῆν δέ τι καὶ ἕτερον αἰτίαμα τοῦ Βάσσου, ὅτι γυναῖκα εὐπρεπῆ καὶ εὐγενῆ εἶχε. *Quanquam erat alterum crimen in Baſſo, quod pulcherrimam uxorem atque nobiliſſimam habebat.* De Aſtarte Beryti culta ſæpius dictum eſt.

Hic nummus ſecundæ magnitudinis rariſſimus & elegantiſſimus eſt.

PTOLEMAIS Phœniciæ.

ANNIA FAVSTINA AVG. Caput Anniæ Fauſtinæ.

COL. PTOL. *Colonia Ptolemais* vel *Ptolemaidenſis.* Fortuna ſtans in templo tetraſtylo, dextrâ temonem, ſiniſtrâ cornucopiæ, coronatur à Victoria columnæ impoſita.

Ptolemaidenſes, ut alii Phœniciæ Coloni, Elagabali devoti, ejus uxores tanquam urbis ſuæ Genios ſub Fortunæ effigie in nummis exhibuerunt, quam pro tutelari Dea colebant. Illa frequens in iis occurrit, ſeu ſola, ſeu in templo; ſed hic nummus id unum ſingulare habet, quòd Victoria columnæ impoſita, Fortunæ ut Aſtarti coronam porrigat, & noſtram ſententiam de hac victoria non ad Imperatorem ſpectante, ſed ad antiqua Phœnicum per totum Orbem bello parta confirmat, nam illa comes omnibus Phœniciæ urbium tutelaribus numinibus adhibetur. Fortunam Lacedæmonii admota manu invocabant, id ſignificantes, ſic quidem Deos invocari debere, ut ſimul & nos quoque noſtram addamus operam, alioqui noſtra fruſtra eſſe vota.

Hic nummus mediæ formæ rariſſimus & præſtantiſſimus eſt.

SIDON.

ANNIA FAVSTINA AVG. Caput Anniæ Fauſtinæ.

COL. METR. SID. *Colonia Metropolis Sidon.* Colonus dextrâ baculum agens boves, pone quos vexillum in quo LEG. III. PAR. *Legio Tertia Parthica.*

Sidonii beneficiorum Elagabali memores, nummos ipsius uxoribus, sed præsertim Anniæ Faustinæ percusserunt. In hoc Colonus agit boves in memoriam fundationis Coloniæ à munificentissimo Imperatore, qui etiam illam Metropolim Phœniciæ pronunciavit, ablata priùs (ut suspicati sumus) Tyro dignitate, licèt ipsi tandem restituta fuerit, ad exemplum Antiochiæ sub Severo. LEG. III. PAR. titulus in vexillo scriptus, nomen est Legionis, ex qua veterani milites Sidonem ab Elagabalo transmissi sunt. Septim. Severus, cùm motibus civilibus contra Pescennium & Albinum plurimi milites essent extincti, & bellum contra Parthos bellicosos populos gerere decrevisset, tres novas Legiones instituit, quas, ut iis animum adderet, quasi jam de hostibus victoriam reportassent, *Parthicas* appellavit: bello autem feliciter confecto, primam & tertiam in Mesopotamia hiemare voluit, ut in Elagabalo diximus pag. 128. Ex hac enim cùm plurimi milites essent veterani, eos Elagabalus in Coloniam à se constitutam non multum ab hibernorum loco remotam locare voluit.

Hic nummus modiocris meduli integerrimus, eximiæ raritatis est & elegantiæ.

C. A. PI. MET. SID. *Colonia Aurelia Pia Metropolis Sidon.* Variæ sunt inscriptiones. Europa tauro vecta, peplum manibus tenens.

Plerique Coloni cùm Augustis fœminis nummos suos consecrarunt, Deas seu Heroïnas suas repræsentare in iis consueverunt, Sidonii in hoc typo Europam Agenoris Phœniciæ vetustissimi sui Regis filiam exhibent: hæc autem adeo formosa fuisse perhibetur, ut Jupiter ejus amore captus, sub tauri figura transformatus illam rapuerit. Nonnus Dionys. lib. 1.

Ὁλκάδα ταῦρον ἔχουσα, βοοστόλος ἔπλεε νύμφη.

Navim Taurum habens, à bove portata navigabat Nympha.

Theocriti Scholiastes puellam nomine Angelo, Jovis & Junonis filiam, matri pigmentum subreptum, Europæ dedisse narrat Idyll. 2. Κλέψαι τὸ τῆς Ἥρας μύρον, ᾧ τὸ πρόσωπον αὐτῆς αἴθον ἦν χρισάμενον, καὶ δοῦναι Εὐρώπῃ τῇ Φοίνικος θυγατρί. *Junonis pigmentum surripuisse, quo peruncta faciei splendorem conciliabat, & Europæ dedisse Phœnicis filiæ.* Sidonii per Europæ raptum ob eximiam ejus formam à Jove commissum, forsan Imperatorem excusare voluerunt, quòd Pomponio Basso uxorem pulcherrimam abstulisset; vel potiùs Europam egregiâ formâ Nympham in nummo signarunt, Anniæ Faustinæ pulchritudini alludentes.

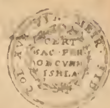
Hic nummus minimæ formæ rarissimus est.

COL. AVR. PIA. METR. SID. *Colonia Aurelia Pia Metropolis Sidon.* Simulacrum Aſtartes medio corpore tenus in curru.

Jam prodiit hic currus ſacri typus in Elagabali nummis, quem ad Aſtartes per urbem vectæ pompam ſpectare ſuſpicati ſumus. Nil mirum ſi Sidonii in Anniæ Fauſtinæ gratiam modò Europam eximiâ formâ inſignem, modò Venerem ipſam in nummis cælarint, illam tanquam alteram amorum & formæ Deam exiſtimantes, quia mulieres nihil æquè cupiunt quàm formoſas haberi & laudari. Simulacrum Aſtartes pectore tenus eſt in curru, ſed adeo parvum, ut in nummis cujuſvis moduli quomodo formatum ſit, non facilè obſervari poſſit.

Hic nummus ſecundæ magnitudinis in cimelio M. Ducis, eximiæ raritatis eſt.

COL. AVR. PIA. METRO. SID. *Colonia Aurelia Pia Metropolis Sidon.* Laurea in qua CERT. SAC. PER. OECVME. ISELA. *Certamina Sacra Periodonica Oecumenica Iſelaſtica.*

Hæc ludorum epigraphe jam in nummis Elagabali cum duabus urnis obſervata, illos matrimonii Anniæ Fauſtinæ tempore à Sidoniis celebratos denotat: duæ illæ urnæ duo certamina indicant, ſed quorum nobis nomina ſunt ignota, licèt adeo celeberrima, ut victores omnium ſacrorum certaminum, & ex toto terrarum Orbe Athletæ ad illa fuerint admiſſi, quod *Periodonica* & *Oecumenica* voces ſonant, nam *Periodonicæ* illi dicebantur, qui Pythia, Iſthmia, Nemæa & Olympia obiviſſent; Οἰκουμενικὸς verò, Lat. *univerſalis*, & ad totum Orbem pertinens. *Sacra* etiam vocata erant hæc certamina, & *Iſelaſtica*; *Sacra* quidem, quia illa omnia in Deorum honorem erant inſtituta, unde eorum victores ἱερονῖκαι dicti: *Iſelaſtica* verò à verbo εἰσελαύνειν, quòd qui omnia certamnia vicerant, in urbem ſuam curru eſſent invecti, unde Athletarum privilegia, quorum meminit Suetonius in Auguſto. *Athletis & conſervavit privilegia & ampliavit.* Quæ de his ſacris confirmat Julianus epiſt. pro Argivis. Τεττάρων γὰρ ὄντων, ὡς ἴσμεν, τῶν μεγίστων καὶ λαμπροτάτων ἀγώνων περὶ τὴν Ἑλλάδα, Ἠλεῖοι μὲν Ὀλύμπια, Δελφοὶ δὲ Πύθια, τὰ ἐν Ἰσθμῷ Κορίνθιοι, Ἀργεῖοι δὲ τὴν τῶν Νεμέων συγκροτοῦσι πανήγυριν. πῶς οὖν εὔλογον ἐκείνοις μὲν ὑπάρχειν τὴν ἀτέλειαν τὴν πάλαι δοθεῖσαν;

Cùm

Cùm enim sint quatuor (ut scimus) maxima & clarissima certamina in Græcia, Elei Olympia, Delphi Pythia, Corinthii Isthmia, Argivi Nemea conficiunt & curant. Quæ igitur æquitas est, manere illis immunitatem olim concessam? Corona laurea pro victorum præmio videtur apposita.

Hic nummus secundæ magnitudinis, eximiæ raritatis & elegantiæ est.

ANNIA FAVSTINA A. Caput Anniæ Faustinæ.
COL. ALEX. TROA. *Colonia Alexandria Troas.* Apollo muliebri habitu basi impositus, dextrâ pateram, lævâ arcum, ante eum tripus.

Troadenses quantopere fuerint Elagabali studiosissimi, colligere est ex eorum nummis ipsi & ejus uxoribus dicatis: licèt enim ille frequentes confecerit nuptias, ipsi subitò in Paulæ, Severæ, & Faustinæ honorem percussere numismata, quæ nobis Augustarum illarum effigies exhibent, & præsertim hujus ultimæ iconem, cujus raritatem effecit breve ejus cum Elagabalo matrimonium. Troadenses Apollinis tutelaris Dei signum cælarunt, ante quod tripus, in memoriam nimirum sacrificii pro Annia Faustina à se perpetrati. Apollo muliebri ornatu vestitus arcum gerit, quem ideo jaculantem appellat Homerus Iliad. 1.

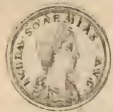
Μῆνιν ἀλεύομενος ἑκατηβόλου Ἀπόλλωνος.
Indignationem devitans longè jaculantis Apollinis.
Sic enim Apollinem à Trojæ mœnibus Patroclum repulisse narrat Poëta:

Hic nummus minimæ formæ, singularitatis eximiæ est & raritatis.

IMP. CAES. DIVI ANTONI
NI PII. MAGNI.. FIL.
DIVI. SEPTIMI. SEVERI
PII. NEPOTI. M. AVRE
LIO ANTONINO
P. FEL. AVG. PONT. MAX.
TRIB. POT. II. COS. II.
PROC. P. P.
FORTISSIMO FELICISSI
MOQVE PRINCIPI
ORA M. P.
XXII.

Apud Gruterum pag. 158.

JULIA SOÆMIAS.

JULIA SOÆMIAS Elagabali mater, à Julio Avito patre *Julia* dicta videtur, ut illius mater Mæsa à Juliano Bassiano patre *Julia* etiam vocata est. Soæmias autem ut fugientibus militibus retentis filium ad Imperium evexit, ita eorum iram ad ipsius necem pravis suis moribus tandem excitavit.

JULIÆ SOÆMIADIS *nummi eximiæ sunt raritatis & elegantiæ, sed majores hactenus non observati, medii verò & minimi moduli tantùm occurrunt.*

SIDON.

IVLIA SOAEMIAS. AVG. Caput Soæmiadis.

COL. AVR. PIA METRO. SID. *Colonia Aurelia Pia Metropolis Sidon.* Currus in quo Astartes signum medio corpore.

Sidon urbs Phœniciæ antiquissima, apud Esaiam Tyri mater dicta est, quam sententiam confirmat Trogus lib. 18. cap. 3. *Post multos deinde annos à Rege Ascaloniorum expugnati Sidonii, navibus appulsi, Tyrum urbem ante annum Trojanæ cladis condiderunt.* Ipsi autem Metropolitæ & Coloni ab Elagabalo facti, beneficiorum memores, ipsi & toti ejus familiæ nummos cuderunt, præsertim Soæmiadi ejus matri, cui filium Imperatorem valdè deditum narrat Lampridius in ejus vita. *Hic tantum Semiamiræ matris deditus fuit, ut sine illius voluntate nihil in Republica faceret.* Sidonii Astartes seu Veneris signum in pompa per urbem curru transvexisse videntur, cujus memoriam in nummis suis consignarunt. *Astarte*, ut scribit Teophilus, *simulacrum Veneris, quæ colebatur à Sidoniis, astri figura; ipsum verò astrum Venerem putant, nomine* ἑωσφόρος. Vel forsan illi Soæmiadem eximiæ formæ principem fœminam tanquam alteram Venerem & quidem Uraniam colentes, apud Syrios enim Astarte eadem quæ Venus cælestis. Herodianus in vita Elagabali lib. 5. pag. 569. Λίβυες μὲν οὖν αὐτὴν Οὐρανίαν καλοῦσι· Φοίνικες δὲ Ἀστροάρχην ὀνομάζουσι. *Hanc*

Afri Uraniam vocant; Phœnices Astroarchen. Illi Romanos imitati, in quorum nummis Soæmiadi percussis VENVS COELESTIS inscripta est, formosam fuisse Soæmiadem tradit idem Herodianus in Macrino loquens de Mæsa pag. 563. Ἐπιφοιτῶσαν γὰρ αὐτὴν ταῖς θυγατράσιν αὐτῆς, νέαις τε οὔσαις καὶ ὡραίαις. *Quippe cum suis filiabus, adolescentulis adhuc & formosis rem illum habuisse.*

Hic nummus secundæ magnitudinis, singularis elegantiæ & raritatis est.

COL. AVR. PIA METR. SID. *Colonia Aurelia Pia Metropolis Sidon.* Diversæ sunt epigraphæ & typi. Tria signa militaria.

Descriptus fuit similis nummus in Elagabalo, quem ad Veteranos Legionis Parthicæ in Coloniam ab Elagabalo Sidonem transmissos spectare diximus: id nos docuit vexillum in quo epigraphe LEG. III. PAR. legebatur. Hæc Legio à Septimio Severo instituta est, dum bellum contra Parthos gerere decrevit, bello verò confecto eam in Mesopotamiam pro illius securitate hiemare jussit. Elagabalus illius milites qui stipendia impleverant, in Coloniam à se ductam avi sui Severi memor transmisit. Coloni autem militares Imperatoris matri gratiam agentes, quòd ejus forsan interventu Coloniam essent adepti, nummum cum suis insignibus in ejus honorem percusserunt.

Hic nummus minoris formæ, raritatis eximiæ est & singularitatis.

TROAS.

IVL. SOEMIAS. AVG. Caput Soæmiadis.

COL. ALEX. TROA. *Colonia Alexandria Troas.* Apollo stans supra cippum, dextrâ pateram, lævâ arcum, ante illum tripus, in aliis ara.

Troadenses nummos dedicarunt Soæmiadi magnæ auctoritatis apud filium matri; Lampridium audias. *Ubi primùm diem Senatus habuit, matrem suam in Senatum rogari jussit.* Apollo tutelaris urbis Deus, cum Neptuno Trojæ muros confecit, teste Colutho de raptu Helenæ vers. 272.

Ἴλιον ἣν πύργωσε Ποσειδάων ϗ Ἀπόλλων.

Troja, quam turribus munivit Neptunus & Appollo.

Tripus ante Apollinem, sacra pro Mæsa à Troadensibus facta denotat.

Hic nummus minimæ molis, maximi est momenti & raritatis.

JULIA MÆSA.

JULIA MÆSA foror erat Juliæ Domnæ, mater Juliæ Soæmiadis, & Juliæ Mammææ, avia Elagabali & Alex. Severi, quos ambos opibus & prudentiâ ad Imperium Romanum evexit, fed illos ex ipfo deturbavit, Elagabalum fcilicet, matris Soæmiadis impudentia, & Alexandrum Mammææ avaritia. Julia Mæfa nomen à gente Julia habuit, cognomen verò *Mæfa* à dignitate, nam Syriâ Linguâ idem fonat ac Sol, cujus erat Sacerdos.

JULIÆ MÆSÆ *nummi ex omni modulo obfervantur, fed eximiæ funt raritatis & elegantiæ.*

ANTIOCHIA Pifidiæ.

IVLIA MAESA AVG. Caput Juliæ Mæfæ.
COL. ANTIOCHENS. *Colonia Antiochenfis.* Mulier ftolata ftans, dextrâ pateram, finiftrâ cornucopiæ.

Ad Antiochiam Pifidiæ, cognomine Cæfaream pertinet nummus, & non ad Antiochiam Syriæ, cujus nummi cum caracteribus Græcis, & Metropolis titulo femper infcripti funt. Populi omnes Mæfam venerantur; illa enim nepotes ad Imperium evexerat, ut de Elagabalo hæc narrat Herodianus lib. 5. pag. 564. Τῇ δὲ Μαίσῃ ἐλέγετο σωροὺς εἶναι χρημάτων· ἐκείνην δὲ ἑτοίμως πάντα προέσθαι τοῖς στρατιώταις, εἰ τὴν βασιλείαν τῷ γένει ἀνακτήσαιτο. *Porro etiam acervos habere nummorum Mæfa dicebatur, facilèque omnes militibus elargitura, fi modò Imperium fuæ foboli reftitueretur.* Antiochenfes Auguftam principem, tanquam urbis Genium in nummis exhibuerunt: figura enim muliebris illa, Genius eft, pateram tenet ad facrificia quæ illi fiebant ex mero & floribus, ut tradit Horatius in Epift.

Floribus & vino Genium memorem brevis horæ.

Siniſtrâ cornucopiæ gerit, quòd omnium gignendarum rerum Deus crederetur, ex quo abundantia maxima.

Hic nummus ſecundæ & minimæ molis inter rariſſimos numerandus.

EDESSA.

ΙΟΥΛΙΑ ΜΑΙΣΑ CΕΒΑCΤΗ. Caput Juliæ Mæſæ.

ΜΗΤ. ΚΟΛ. ΕΔΕCCΗΝΩΝ. Μητροπόλεως Κολωνίας Ἐδεσσηνῶν. Mulier ante arulam patrio veſtitu ornata & turrita, montibus inſidens, quibus ſiniſtrâ innititur, dextrâ ſiſtrum gerit, pro pedibus, enatantis fluvii figura, in area quatuor aſtra vel ſtellæ.

Edeſſa in Meſopotamia urbs Oſrhoënorum, Metropolis à Caracalla & Colonia conſtituta, fundatoris materteræ gratulans, nummos ſuos dedicat. Mulier turribus ornata, Genius eſt urbis; montibus inſidet, ſitum arguens in clivo; illam Bambycam & Hierapolim vocat Strabo lib. 16. pag. 748. Ἡ μὲν οὖν ἀνάβασις τοῦ Εὐφράτου κατὰ τὴν Ἀνθεμουσίαν ἐστὶν αὐτοῖς, τόπον τῆς Μεσοποταμίας· ὑπέρκειται δὲ τοῦ ποταμοῦ σχοίνους τέτταρας διέχουσα ἡ Βαμβύκη, ἣν καὶ Ἔδεσσαν καὶ Ἱερὰν πόλιν καλοῦσιν. *Euphratem tranſeunt juxta Anthemuſiam in Meſopotamia. Quatuor Schœnorum ſpatio trans flumen eſt Bambyca, quam Edeſſam & Hierapolim quoque, id eſt ſacram urbem, vocant.* Fluvius ad pedes mulieris, non igitur eſt Euphrates, ſed Chaboras in eum defluens. Genius gerit ſiſtrum, Iſidis inſigne, hanc Deam in hac urbe ſummopere cultam ſeu tutelarem eſſe indicans. Quatuor in area ſtellæ, an ad Edeſſam urbem ſpectent, an ad Elagabalum Deum, cujus erant Sacerdotes Elagabalus & Alex. Severus, Mæſa, & forſan alterutrius mater. In Elagabali uxorum & ejus matris nummis Romanis aſtrum ſeu ſtella exhibetur, hoc verò numiſma ſub Alexandro cuſum ſuſpicamur, cùm hæc aſtra in Edeſſenorum nummis Alex. Severo & Mammææ matri dicatis frequenter occurrant. Mæſa autem Elagabalo ſuperſtes fuit, teſte Herodiano in Alexandri Severi vita lib. 6. pag. 574. Ἡ μὲν Μαῖσα, πρεσβῦτις ἤδη οὖσα, ἀνεπαύσατο τοῦ βίου· ἔτυχέ τε βασιλικῶν τιμῶν, καί, ὡς νομίζουσι Ῥωμαῖοι, ἐξεθειάσθη. *Mæſa jam extremæ ſenectutis, diem ſuum obiit, honores adepta Imperatorios, atque (ut mos Romanis eſt) inter divas relata.*

Hic nummus primæ magnitudinis, in Cimelio R. P. de la Chaiſe Regi à confeſſionibus, eximiæ raritatis eſt.

SIDON.

IVL. MAESA. AVG. Caput Juliæ Mæsæ.

COL. AVR. PIA. METR. SID. *Colonia Aurelia Pia Metropolis Sidon.* Currus sacer, in quo Astartes signum medio corpore.

Sidon Phœniciæ urbs beneficiorum ab Elagabalo acceptorum memor, ille enim eam non modò Metropolim Phœniciæ constituerat, sed Coloniam deduxerat, nummos suos ergo consecrat Imperatoris matri Augustæ, quam Herodianus lib. 5. mulierem acerrimam vocat. Ἀλλὰ τὰς ἐπιβουλὰς πάσας ἀπειργέ τε καὶ ἐκώλυεν ἡ κοινὴ μάμμη ἀμφοτέρων Μαισὰ γυνὴ καὶ ἄλλως ἐντρεχής. *Sed omnes insidias arcebat prohibebatque Mæsa, mulier alioqui acerrima.* Sidonii in nummo tutelarem Deam Astarten exhibuerunt adulantes Mæsæ, quasi ipsa tutelaris esset eorum civitatis numen. Astarten verò, alii Venerem, alii Junonem esse existimabant. D. Augustinus in lib. Judic. Junonem esse putavit. Plutarchus in Crasso pag. 553. Junonem vel Venerem. Γίνεται δ' σημεῖον αὐτῷ σημεῖον ἀπὸ τῆς θεοῦ ταύτης ἣν οἱ μὲν Ἀφροδίτην, οἱ δὲ Ἥραν ..... νομίζουσι. *Omen primum ei offertur ab hac dea, quam Venerem, alii Junonem ..... arbitrantur.* In Mæsæ nummis Romanis IVNO inscribebatur.

Hic nummus majoris moduli, singularis elegantiæ est.

COL. AVR. PIA. MET. SID. *Colonia Aurelia Pia Metropolis Sidon.* Tria signa militaria.

☞ Tria hæc signa militaria Patinus ad Legiones quæ in Syria erant revocat; sed illa ad Veteranos Sidonem transmissos ab Elagabalo spectare diximus, tum ex civibus togatis, cùm ex militibus: hos quidem ex Legione III. Parthica nos docuisse nummos vidimus, quorum mentionem facit vetus inscriptio Romæ ab Onuphrio allata in lib. de Imperio Rom. pag. 205.

L. AVRELIO. L. F. PAP. FAVORI.
VETERAN. LEG. III. PARTHIC. P. F.
ET. A. LOCIS. AEGRIS. CVST.
LEG. EIVSDEM.

Tertia hæc Legio nomine *Parthica*, Gallieni tempore, & prima hujus nominis, exauctoratæ, aut nomina mutasse videntur, cùm sola II. Parthica inter alias fere omnes hujus ævi Legiones in ipsius Imperatoris nummis reperiatur: hæc Centaurum sagittam ex arcu emittentem exhibet ob Parthicæ nomen, quòd Parthi eximii essent Equites, & Sagittarii.

Hic nummus mediocris formæ, à Patino pag. 340. vulgatus, inter præstantissimos collocandus.

TYRUS.

IVLIA MAESA AVG. Caput Juliæ Mæsæ.
TYRIORVM. Caput Elagabali laureatum.

Tyrum Phœniciæ urbem pro Macrino acriter contra Elagabalum stetisse, ex Dione novimus; ipsius Metropolis dignitatem Sidoni alteri urbis Phœniciæ celeberrimæ & vetustissimæ, imò ejus matri dictæ tributam suspicamur, olim Severus Antiochiæ Pescennii partium fautrici privilegia & immunitates abstulit, quæ Laodiceæ concessit, ad id nos movent in plurimis ipsius nummis sola *Tyriorum* epigraphe, & nulla Metropolis & Coloniæ mentio, quorum titulorum urbes adeo erant studiosæ, ut pro iis inter se bella sæpe moverent. Tyrii autem Mæsæ benevolentiam sibi conciliare volentes, ejus caput in digniore nummi parte collocarunt, quippe enim apud nepotem, quem ad Imperium evexerat, plurimùm valebat auctoritas; nam illa Elagabalo persuasit, ut Alexandrum consobrinum duobus annis juniorem Cæsarem faceret, teste Herodiano in illius vita pag. 570. Πείθει αὐτὸν (κοῦφον ἄλλως καὶ ἄφρονα νεανίαν) θέσθαι υἱὸν Καίσαρά τε ἀποδεῖξαι, τὸν ἑαυτοῦ μὲν ἀνεψιόν, ἐκείνης δὲ ἔκγονον, ἐκ τῆς ἑτέρας θυγατρὸς Μαμμαίας. *Persuadet levi alioqui stolidoque adolescenti, ut sibi consobrinum suum nepotemque ipsius, ex altera filiarum Mammæa prognatum adoptaret, & Cæsarem declararet.* Dignitates Tyro, an Mæsæ interventu, ab Elagabalo sunt tandem restitutæ.

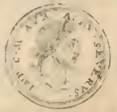
Hic nummus secundæ magnitudinis, raritatis est & elegantiæ.

INCERTUM.

In Cimelio Exc. Hier. Corrari Senatoris Veneti.

ALEX. SEVERUS.

ALEXANDER, à parentibus dictus *Alexianus*, in Aureliam verò gentem ab Elagabalo adoptatus, *Alexandri* nomen tulit, quòd in templo Alexandri M. natus esset, & tunc vocatus est *Aurelius Alexander Cæsar:* cùm verò Imperator proclamatus est, *Severi* cognomen in memoriam avi sui Sept. Severi assumpsit, nec illi à militibus ob austeritatem datum. Mesopotamiam à Parthis fugato eorum Rege Artaxerxe recuperavit, Coloniam BOSTRAM Arabiæ urbem deduxit, emeritis militibus in eam partim deductis, exercitum verò ad bellum Germanicum duxit, in quo tumultuario impetu cùm Tribuniciam potestatem XIV. à militibus suscepisset, interemptus est.

ALEXANDRI SEVERI *nummi ex omni modulo frequentes & obvii.*

ANTIOCHIA Pisidia.

IMP. CAES. SEVER. ALEXANDER. AVG. Caput Alexandri Severi laureatum.

COL. CAES. ANTIOCH. *Colonia Cæsarea Antiochensis.* In imo S. R. Lupa sub arbore ubera puerulis præbet.

Antiochia hæc Pisidiæ, non autem Syriæ tribuenda, ut placet Tristano, qui nummum vulgavit tom. 2. pag. 397. Pisidica Plinio Cæsarea nominatur lib.

lib. 5. cap. 27. *Pisidæ, quorum Colonia Cæsarea, eadem Antiochia.* Syriaca verò Metropolis inscribitur, & Græcam epigraphen præfert. Arbor sub qua Lupa cum puerulis, ficus est, circa quam Romulus & Remus abjecti sunt. *Ruminalis* dicta teste Livio Dec. 1. lib. 1. *Ita velut defuncti Regis Imperio, in proxima alluvie, ubi nunc ficus Ruminalis est (Romularem vocatam ferunt) pueros exponunt.* Antiochenses hunc typum cælarunt, tanquam Coloni Romani, quorum solitum est, ut sæpius diximus, symbolum: an aliquod illi ab Alexandro beneficium acceperint, vel ipsius tantùm studiosi, incertum est, erat ille *cunctis hominibus amabilis*, teste Lampridio in ejus vita. De vocibus S. R. pag. 108. diximus.

Hic nummus primæ magnitudinis inter rariores collocandus.

IMP. CAES. SEV. ALEXAND. AVG. Caput Alex. Severi laureatum.
COL. CAES. ANTIOCH. *Colonia Cæsarea Antiochensis.* In imo S. R. Fluvius barbatus decumbens, dextrâ arundinem, sinistro brachio urnæ aquas vomenti innixo.

Senilis hæc figura Fluvii decumbentis, Antiochiam Cæsaream ad fluvium aliquem situm esse denotat, qui Mæander esse videtur; in nummis enim barbata effigie exhibentur fluvii in mare delabentes. In imo collis forsan ille præterlabitur, in qua urbem esse sitam memorat Strabo lib. 12. pag. 577. Ἡ δ' ἐπὶ λόφου ἔχουσα ἀποικίαν Ῥωμαίων· ταύτην δ' ᾤκισαν Μάγνητες οἱ πρὸς Μαιάνδρῳ: *Hæc in colle sita, & Coloniam habens Romanam: hanc Magnetes condiderunt, qui ad Mæandrum habitabant.* Antiochia ad Mæandri ortum versus montes in tabulis Geographicis ponitur, nummus autem ejus situm ad fluvum indicat.

Hic nummus secundæ magnitudinis pro rarissimo habendus.

ANTIOCHIA Syriæ.

ΑΥΤ. Κ. Μ. ΑΥ. ΑΛΕΞΑΝΔΡΟϹ. ϹΕ. Caput Alex. Severi laureatum, in aliis radiatum.
ΑΝΤΙΟΧΕΩΝ. ΜΗ. ΚΘ. In aliis ΜΗΤΡΟ. ΚΟΛΟΝ. Diversæ sunt epigraphæ. Ἀντιοχέων Μητροπόλεως Κολωνίας. In area. S. C. Δ. Ε. Mulier

habitu patrio, turrita, insidens rupibus, quibus illa lævâ innititur, dextrâ spicas gerit, pro pedibus Fluvius, in quibusdam Aries in vertice.

Solitus est hic Antiochiæ Syriæ typus: figura muliebris turrita, Genius est urbis; insidet montibus, ob ejus in clivo situm; spicas gerit, propter frumenti in agro suo abundantiam; pro pedibus Fluvius, Orontes est ejus mœnia alluens. Antiochenses autem nummos Alex. Severo præsertim cudisse videntur, quòd ille Syrus esset, licèt Lampridio teste, Syrus dici nollet. *Syrum se dici noluit, sed à majoribus Romanum. Et stemma ejus depinxerat, quo ostendebatur genus ejus à Metellis descendere.* De vocibus S. C. Δ. E. sæpius diximus.

Hic nummus primæ & secundæ formæ obvius & tritus.

A. K. M. AY. AΛEΞANΔPOC. CE. Caput Alex. Sev. laureatum.
ANTIOXEΩN. MH. KOΛO. ΔOC. *Ἀντιοχέων Μητροπόλεως Κολωνίας.* an. 274. in imo. S. C. Mulier turrita & velata insidet montibus, à dextris Fortuna, stans dextrâ temonem, lævâ cornucopiæ, à sinistris verò Imperator paludatus pariter stans, dextrâ verò coronam imponit mulieri montibus insidenti.

Cùm Alex. Severus esset Syrus, beneficium aliquod Antiochiæ Syriæ Metropoli contulisse denotat insolens ille typus in ipsius honorem ab ea percussus, in quo ille Genio urbis tanquam tutelari Deo coronam imponit. Speciosum fuisse Genii templum tradit Amm. Marcellinus lib. 21. *Reversus ex comitatu Principis, cum transiret per speciosum Genii templum.* Fortuna Imperatori comes assistit, quia veteres illam humanarum rerum regimen habere existimabant, unde in nummis Romanis frequens est epigraphe, FORTVNA. AVG. in Græcis, AΓAΘH TYXH. *Bona Fortuna.* Literæ numerales ΔOC. annum 274. æræ Antiochenæ signant. Antiochenses autem ingenio leves & mutabiles, varias in nummis æras computarunt. Prima ab ipsis signata est sub Regibus suis à condita Antiochia. Secunda cum epigraphe *αὐτονόμων*, Principibus suis expulsis, & Syriâ in provinciam redactâ, an. U.C. 641. Tertia post interfectum Pompeium, qui Antiochiam suis legibus uti concesserat, nimirum sub Jul. Cæsare an. U.C. 705. juxta mentem Evagrii, cùm ille Consul esset cum Vatia. Quarta denique sub Augusto, quando ille Antonio fugato ad Actium solus Imperii rector extitit, cujus rei luculenti testes sunt eorum nummi cum hac epigraphe, ETOYΣ NIKHΣ, *Anno victoriæ*, & urbis conditæ 723. Sed eam etiam mutarunt sub Vespasiano, extinctis post Neronem Cæsaribus, Julianâ iterum receptâ, ut hic nummus & alii confirmant. Itaque si anno U.C. 705. hujus epochæ initio addideris annos in Alex. Severo signatos 274. simul jun-

ctis efficient annum U.C. 778. in quo Tribuniciam poteſtatem III. agebat.

Hic nummus primæ magnitudinis pro raro habendus.

Hìc Lectorem per Antiochenſium æram in nummis ſub Syriæ Præſidibus percuſſis ſignatam, D. N. Jeſum Chriſtum ſub Auguſto, Syriam regente Varo an. U.C. 749. natum nos cognoviſſe monemus; de quo fuſiùs in Diſſertatione particulari, aut in 2. de Syriæ Præſidibus tomo, quem aliquando ſumus edituri.

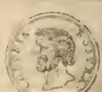
ΑΥΤ. ΚΑΙ. Μ. ΑΥΡ. CΕ. ΑΛΕΞΑΝΔΡΟC. CΕΒ. Caput Alex. Severi laureatum.

ΑΝΤΙΟΧΕΩΝ. ΜΗΤΡΟ. ΚΟΛΟΝ. Variæ ſunt epigraphe. Ἀντιοχέων Μητροπόλεως κολωνίας, & non uno verbo ΜΗΤΡΟΚολωνίας, ut ſcribit Eq. Patinus in Theſ. Mauroceno pag. 134. Caput muliebre turritum & velatum, ſupra quod in vertice nummi Aries. In area S. C. Δ. Ε.

Plurimi nummi in Alexandri Severi honorem ab Antiochenſibus percuſſi occurrunt, ſive quòd ille Imperator, Syrus eſſet, ſive quòd beneficia Antiochiæ contuliſſet, ſive ob ejus in urbem ingreſſum dum contra Parthos bellum ſuſcepit, cujus meminit Herodianus lib. 6. pag. 579. Πλείστην τε δύναμιν κἀκεῖθεν ἀθροίσας ἐς τὴν Ἀντιόχειαν ἀφίκετο. *Magnis inde viribus collectis, Antiochiam contendit.* In hanc etiam urbem confecto bello illum rediiſſe narrat Lampridius in ejus vita. *Fuſo denique, fugatoque tanto Rege..... ſtatim Antiochiam rediit.* Caput turritum & velatum, Genius eſt urbis, principum civitatum inſigne. Aries in vertice, Antiochenſes annum ſub hoc inchoaſſe, ut ſæpe diximus, denotat.

Hic nummus majoris formæ frequens & obvius.

BOSTRA.

IMP. CAES. SEV. ALEXAND. AVG. Caput Alex. Severi laureatum.

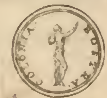
COLONIA BOSTRA. Caput Jovis Ammonis.

Boſtra urbs Arabiæ Petrææ, quam Trajanus per Palmam Syriæ Præfectum Pop. Romano acquiſivit, de qua Dio lib. 68. pag. 777. Κατὰ δὲ τὸν αὐτὸν τοῦτον χρόνον καὶ Πάλμας τῆς Συρίας ἄρχων τὴν Ἀραβίαν τὴν πρὸς τῇ Πέτρᾳ ἐχειρώσατο, καὶ Ρω-

μαίων ὑπηκόους ἐποιήσατο. Per id tempus Palma Præfectus Syriæ, cepit eam Arabiæ partem, quæ Petram attingit, redegit in ditionem Populi Romani. Bostra ab Alex. Severo deducta est Colonia, ut infrà ostendemus: ergo P. Harduinus pag. 98. nummum cum hac epigraphe, COL. F. BOSTRA. ALEXAND. Aquiliæ Severæ perperam tribuit, ille in Thesauro Regio nunquam extitit. Jupiter cornu arietino ornatus, vocatur Ammon, quòd sub specie arietis cultus sit, sic dictus, quòd sitienti Libero Patri in Arabiæ desertis, Jovemque imploranti, apparuerit in forma arietis, terramque concutiens pedibus, fontem ostenderit, quamobrem illic templum Liber ædificavit: nil mirum igitur si Ammon in Arabiæ urbe Bostra colatur. De Ammone Lucianus lib. 9.

Quamvis Æthiopum populis, Arabumque beatis
Gentibus, ac Indis unus sit Jupiter Ammon.

Hic nummus minimi moduli rarus est & elegans.

COLONIA BOSTRA. Silenus stans dextram attollit, humerò sinistrò utrem hircinum gerit.

Bostram Arabiæ urbem vocat *insignem* Amm. Marcellinus lib. 14. *Hac quoque civitates habet, inter oppida quædam, ingentes, Bostram & Gerasam atque Philadelphiam murorum firmitate cautissimas.* Arabes Bacchum coluisse narrat Nonnus, qui res gestas ejus descripsit. Bostra Silenum ejus Pædagogum pariter venerata est. Silenum Bacchi etiam Sacerdotem appellat Jul. Maternus. *Post hoc,* inquit, *extruit templum, & Pædagogum pueri constituit Sacerdotem: huic Silenus fuit.*

Hic nummus minimæ formæ inter conspicuos collocandus.

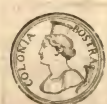
N. TR. ALEXANDRIANAE COL. BOSTR. *Nerviæ Trajanæ Alexandrianæ Coloniæ Bostræ.* Colonus agens boves.

Restituenda ut suprà apud Erizzum prava hæc nummi epigraphe M. TR. ANDRIANAE. COL. POST.

Nomen Alexandrianæ, quod veteri Nerviæ Trajanæ appellationi adjunxit

Colonia Bostra, ipsam ab Alexandro Severo deductam arguit, idque Coloni boves agentis typus in nummo signatus confirmat. Græca ejus urbis in Commodo epigraphe, NE. TP. ΒΟϹΤΡΑ circa Camelum, malè apud Patinum pag. 264. N. TR. BOCTRA. vulgata est, & illius perperam *Novæ Trajanæ* interpretatio, cùm nummus ille sit Græcus, uti Holstenius pag. 72. & P. Harduinus pag. 98. agnoscunt; sed hi eandem *Novæ* & N.. explicationem reddunt, quem errorem à Tristano pag. 426. omnes hausisse videntur; ille autem Bostram ob Trajani nomina, Coloniam ab eo factam protulit, sed cùm epigraphe Græca sit, & urbs Coloniæ titulum non habeat, pace tantorum virorum, Bostram Coloniam ab eo deductam fuisse minimè probant, imo inscriptio ejusdem urbis in Caracallæ nummo Regio à P. Harduino ibid. vulgato . ΤΥΧΗ ΒΟϹΤΡΩΝ. circa caput turritum, Coloniam sub hoc Imperatore nondum accepisse evincit: in qua sententia fuisse videtur Ill. Spanhemius Diss. 9. pag. 776. qui Bostram à Nerva Trajano ornatam, sed sine Coloniæ jure & cognomento, & primum dictam in Alexandri nummis Coloniam asserit. Bostra autem Nerviæ Trajanæ nomen accepisse videtur ob beneficium ab Imperatore collatum post acquisitam per Palmam ejus Legatum Arabiam. Tantum fuit erga Trajanum Alexandri Severi studium, ut honoris causâ, si Lampridio fides, ipsius nomen omnibus ædificiis ab illo exstructis, quæ collabentia restituit, reservare voluerit. *Pontes quos Trajanus fecerat, instauravit penè in omnibus locis: aliquos etiam novos fecit, sed instauratis* NOMEN TRAIANI *reservavit.* Nil mirum igitur si Nerviæ Trajanæ appellationem Bostræ reliquerit, & hoc Alexandrianæ gentis suæ nomen nummo tantùm addiderit.

Hic nummus primæ magnitudinis, ab Erizzo pag. 478. vulgatus, & in Cimelio Mediceo reconditus, eximiæ raritatis est & elegantiæ.

COLONIA BOSTRA. Caput turritum modio ornatum, pone quod cornucopiæ.

Caput turritum, urbis symbolum est, turribus quidem ornatum, ut una ex primariis civitatibus, Bostram autem inter Arabiæ insignes ab Amm. Marcellino nominatas suprà diximus, Damascius apud Photium, civitatem à Severo factam narrat. Ἀποδήμησαντι εἰς τὰ Βόστρα τῆς Ἀραβίας πόλιν μὲν οὐκ ἀρχαίαν ὑπὸ τοῦ Σευήρου τοῦ Βασιλέως πολίζεται, φρούριον δὲ παλαιόν. *Exonerat se in Bostra Arabiæ, quæ sub Severo Imperatore in civitatem redacta est, cùm olim præsidium fuisset.* Per civitatem Damascius intelligere videtur, Bostram jus civium Romanorum ab Alexandro accepisse, cùm olim Præsidium fuisse notet. Ptolomæus autem l. 5. c. 17. eam appellat, Βόστρα Λεγίων. *Bostra Legio*, sic forsan vocata est, ob Legionem II. Trajanam fortem à Trajano constitutam in hac urbe hiemare jussam, quam Dio l. 55. p. 564. *Ægyptiam* vocat. Τραιανὸς τὸ δεύτερον τὸ Αἰγύπτιον, καὶ τὸ

τριακοστὸν, τὸ Γερμανικὸν ἃ καὶ ἀφ' ἑαυτοῦ ἐπωνόμασεν. *Trajanus ſecundam Ægyptiam, & trigeſimam Germanicam, quibus à ſuo nomine nomen impoſuit.* Ob illud forſan beneficium Nerviæ Trajanæ nomina aſſumpſerat. Cornucopiæ poſt caput ſignatum, urbem rebus omnibus ad vitam neceſſariis abundantem denotat.

Hic nummus minimæ molis pro raro numeratur.

CÆSAREA Palæſtinæ.

IMP. C. SE. ALEXANDER. Caput Alex. Severi laureatum.

C. PR. F. CAES. METROPOL. In aliis C. P. F. A. FEL. CAES. METR. *Colonia prima Flavia Auguſta Felix Cæſarea Metropolis.* In area S. P. Q. R. Aquila alis expanſis.

Cæſarea Palæſtinæ urbs, in hoc Alex. Severi nummo Metropolis dignitatem præfert, quam ab ipſius Imperatoris munificentia accepiſſe videtur. Sept. Severus Laodiceam Metropolim Syriæ ſecundam, & Tyrum Phœniciæ conſtituit, Caracalla Emeſam Meſopotamiæ cis Euphratem, Elagabalus Sidonem Phœniciæ ſecundam, Alexander verò Cæſaream Palæſtinæ, illa jam ſub Veſpaſiano caput erat Palæſtinæ apud Tacitum hiſt. lib. 2. *Diſceſſere, Mucianus Antiochiam, Veſpaſianus Cæſaream, illa Syriæ, hæc Judææ caput eſt.* Utrùm à Syria ſejuncta Judæam, Samariam, Galilæam, Idumæam, & Decapolim ut olim complexa ſit. Aquila Imperium Romanum denotat, velut epigraphe S. P. Q. R.

Hic nummus minimi moduli nec rarus, nec obvius eſt.

CARRHÆ.

ΑΥΤ. Κ. Μ. ΑΥΡ. ΑΛΕΞΑΝΔΡΟC. Alexander medio corpore tenus, dextrâ haſtam, lævo humero clypeum gerit.

ΚΟΛ. ΜΗ. ΚΑΡΡΗΝΩΝ. Κολωνίας Μητροπόλεως Καῤῥηνῶν. Mulier turrita inſidens rupibus, dextrâ ſpicas, pro pedibus Fluvius enatans, in area arula ignita.

Carrhæ urbs Meſopotamiæ ſuos Alexandro Severo nummos præſertim dedicavit, cùm ille contra Artaxerxem Perſam, qui Artabano Parthorum Re-

ge interfecto, & Imperio ad Perfas iterum tranflato, Romanas provincias vaftabat, profectus, Mefopotamiam ingreffus eft, ut innuit Herodianus lib. 6. pag. 582. Γενόμενος δὲ ἐν τῇ Ἀντιοχείᾳ ὁ Ἀλέξανδρος, αὐτός τε ῥᾳδίως ἐπερρώσθη τοῦ διψυχεῖ καὶ εὐύδρῳ τῆς πόλεως, μετὰ τὸν ἐν Μεσοποταμίᾳ ξηρὸν αὐχμὸν, τούς τε στρατιώτας ἀνεκτᾶτο. *Ut verò Antiochiam pervenit Alexander, facilè & ipfe convaluit, fpiritu illo cœli, & aquarum abundantiâ, poft æftuofos Mefopotamiæ calores refectus, & milites univerfos recreavit.* Mulier turrita, Genius eft urbis, illa turribus ornatur, qualem decet Metropolim. Fluvius pro pedibus fitum ejus indicat; illa enim ad Chaboram in Euphratem fefe exonerantem fita eft. Arula facrificia pro falute ægrotantis Alexandri perpetrata denotat.

Hic nummus mediocris moduli obvius & frequens eft.

Eadem epigraphe. Caput Alexandri Severi laureatum.

KAPPA. KOΛ. MH. MEC. Δ. Κάῤῥα Κολωνία Μητρόπολις Μεσοποταμίας Δευτέρας. Mulier ut fuprà rupibus infidens, quibus lævâ innititur.

Infignis eft hic Carrharum urbis nummus, qui eam Κάῤῥα pro Κάῤῥαι, & Mefopotamiæ Metropolim fecundam nominat: cùm enim litera Δ. in ambitus circulo pofita fit, præfertim fine præcedentibus ET. vel Γ. vocibus, illa proculdubio Δευτέρας exponenda eft, nec annum 4. denotare poteft, quod fanè noftram de Emifa prima Mefopotamiæ Metropoli cis Euphratem fententiam confirmat. Mulier illa turrita, Genius eft, hujus tractus urbium folemne fymbolum; fpicas gerit, ad denotandam frumenti in agro fuo abundantiam: Carrhæ autem urbs Craffi clade & nece celebris eft, de qua Plutarchus in ejus vita.

Hic nummus fecundæ magnitudinis, pro rariffimo habendus.

COI L L V.

IMP. C. ALEXANDER. Caput Alexandri Severi laureatum.

AEL. MVNICI. COIL. A. *Ælium Municipium Coillutanum Antoninianum.* Prora navis, defuper Cornucopiæ.

Coillu urbs Africæ ex præcipuis Numidiæ, ad confinia Mauritaniæ Cæsariensis, nummos suos, ut Alex. Severo obsequium suum testaretur, cùm Africa rebellione turbaretur, forsan percussit; Lampridius enim in ejus vita res novas in Mauritania esse compressas narrat. *Acta sunt res feliciter, & in Mauritania Tingitana per Furium Celsum.* Cave ne nummum cum P. Harduino p.120. ad Cælium in Calabria haud procul Brundusio revoces. Coillutani proram navis in nummo ad situm indicandum cuderunt; locata enim erat eorum urbs ad ostia Ampsagæ fluvii, in ora littorali maris Mediterranei, portu capaci gaudens, & ab ea sinus parvus adjacens dicitur hodie *Golfe de Colle.* Cornucopiæ supra proram, omnium rerum in agro suo abundantiam denotat. Cuillu purpurâ celebrem fuisse tradit Solinus cap. 28. *Dein Cullu purpurario fuco Tyriis velleribus comparata.* De *Antoniniani* cognomine dictum est in Elagabalo.

Hic nummus minimæ formæ inter raros reponendus.

DEULTON.

IMP. C. M. AVR. SEV. ALEXAND. AVG. Caput Alex. Severi laureatum.

COL. FL. PAC. DEVLT. *Colonia Flavia Pacensis Deulton* vel *Deultana.* Diana venatrix gradiens, telum è pharetra depromit, lævâ arcum, pro pedibus canis venaticus.

Deulton urbs Thraciæ, Colonia à Vespasiano deducta, unde *Flavia* & *Pacensis* nomina, *Flavia* quidem à gente Flavia, *Pacensis* verò à Deæ Pacis cultu, in cujus honorem ille templum Romæ erexit celeberrimum. Vox *Pacensis* à P. Harduino vindicata est pro *Pacifica* ab aliis malè usurpata. Deultani Alexandro Severo & Juliæ Mammææ ejus matri nummos dicarunt ob beneficium forsan ab eo acceptum. Lampridius autem in ejus vita, illum urbium vectigalia ad fabricas earum resarciendas concessisse narrat. *Vectigalia, civitatibus ad proprias fabricas deputavit.* Diana sui cultum in Colonia demonstrat: hæc venatricis habitu signata est, quia Dianam primam venationis inventricem tradunt. Canis ei comes datur, quòd illi Deæ sacri sint, teste Phornuto de Nat. Deor. *Cui concinit & illud, quod huic canes sacros esse putarint, qui ad venatum accommodi sunt, ac ad custodiam & ad latratum nati.*

Hic nummus secundi moduli rarus est nec obvius.

IMP. C. M.

IMP. C. M. AVR. SEV. ALEXANDER. AVG. Caput Alex. Severi laureatum.

COL. FL. PAC. DEVLT. *Colonia Flavia Pacensis Deulton*, vel *Deultana*. Genius cum modio in capite ſtans, dextrâ pateram ſuper aram, lævâ cornucopiæ.

Genius à Deultanis in Alex. Severi nummo ſignatus eſt, Imperatori alludentibus, quòd ille tanquam tutelaris eſſet Coloniæ Deus. Genius enim cujuſque loci Deus putabatur, & in cujus tutela omnia eſſent: ferè ſemper ille cum patera in morem ſacrificantis depingitur: an ſacrificium ipſi continuum, vel potiùs Imperatori faciendum denotet, illi quidem mero fiebat, ut tradit Perſius.

Funde merum Genio. Et Horatius: *Cras Genium mero curabis.* Cornucopiæ lævâ ad frugum omnium ubertatem indicandam gerit; Genius enim rerum omnium gignendarum vim habere exiſtimabatur.

Hic nummus minimæ formæ inter raros aſcribendus.

IMP. C. M. AVR. SE. ALEXAND. AVG. Caput Alex. Severi laureatum.

COL. FL. PAC. DEVLT. *Colonia Flavia Pacenſis Deulton*, vel *Deultana*. Fortuna ſtans, dextrâ temonem, lævâ cornucopiæ.

Ut Genius in Deultanorum nummis Alex. Severo dicatis, tanquam ipſe urbis ſuæ tutelaris Deus ſignatus eſt, ſimili modo Fortuna ſub matris ejus Mamææ effigie in ipſis repræſentatur, tanquam ipſa, altera Coloniæ tutelaris Dea, Genius gignandarum rerum vim habet, Fortuna earum regimen, ideo utrique cornucopiæ pro ſymbolo tribuitur: ille pro Imperatoribus, hæc pro fœminis Principibus repræſentatur: at Fortuna in Alex. Severi nummis ob ſummam matris in Imperio auctoritatem, qua de re Herodianus in Alexandri vita fol. 575. Ἦρχε γὰρ αὐτοῦ ὑπερβαλλόντως ἡ μήτηρ, καὶ πᾶν τὸ κελευόμενον ἐκεῖνος ἐποίει· τοῦτο δὴ ἄν τις μόνον ἔχοι ἐγκαλέσαι αὐτῷ ὅτι δι' ὑπὸ περιττῆς πρᾳότητος καὶ αἰδοῦς πλείονος ἢ ἐχρῆν, τῇ μητρὶ ἐν οἷς ἀπηρέσκετο, ὅμως ἐπείθετο. *Quippe illi mater ſupra modum imperitabat, ac dicto audientem ſemper habebat: ut hoc tantum reprehendi in Alexandro poſſit, quòd manſuetudine nimia, & reverentia majore quàm oportuit, etiam contra animi ſui ſententiam matri obſequeretur.* Romani & Græci Alexandrum & Mamæam ſimul in nummis exhibuerunt.

Hic nummus ſecundæ magnitudinis nec rarus, nec obvius eſt.

IMP. CAES. SEV. ALEXANDER. AVG. Caput Alex. Severi laureatum.

COL. FL. PAC. DEVLT. *Colonia Flavia Pacensis Deulton*, seu *Deultana*. Tres figuræ muliebres nudæ sese amplectentes.

Tres hæ mulieres nudæ, Charites sunt in Deultana Colonia cultæ, ut & in aliis Thraciæ urbibus observantur, teste Valeriani nummo Byzantii cuso, in quo illæ similiter exhibentur. Gratiæ Jovis filiæ aliquibus ex Eurynome Oceani filia dictæ sunt, primus his templum extruxisse Eteoclem Orchomeniorum Regem tradit Strabo lib. 9. pag. 414. Ἐτεοκλῆς δὲ τῶν βασιλευσάντων ἐν Ὀρχομενῷ τις χαρίτων ἱερὸν ἱδρυσάμενος πρῶτος &c. *Eteocles etiam, unus de iis qui Orchomeni regnaverunt, Gratiarum templo dedicato primus &c.* Gratiarum nomini sunt, Aglæa quæ *Venustas* dici potest; Euphrosyne altera, id est *Hilaritas*; tertia Thalia, *Festivitas*: Euphrosyne & Aglæa dicuntur se mutuò aspicere, ut quæ dat, citò remuneretur, sicuti proverbium monet: χάρις χάριν τίκτει. *Gratia gratiam parit.* Thalia aversa effingitur ad promerendum, ne videlicet cùm beneficium exhibet, renumerationem expectet. Nudæ sunt illæ, ea videlicet ratione, quòd amici amicos solutos ac nudos inter se habere debeant.

Hic nummus mediocris formæ rarissimus & elegantissimus est.

DIUM.

IMP. C. M. AVR. SEV. ALEXANDER. AV. Caput Alex. Severi laureatum.

COL. IVL. DIENSIS. D. D. *Colonia Julia Diensis, Decreto Decurionum.* Cupido alatus in templo dystilo.

Dium urbs est Macedoniæ, Colonia à Julio Cæsare constituta, ut nomen Juliæ indicat, de qua passim. Cupido sui cultum apud Dienses indicat, in cujus honorem templum ædificaverunt, Festum ejus celebrasse, & ludos ipsi instituisse Thespienses, auctores sunt Plutarchus, Pausanias, & Athenæus: hic verò lib. 13. pag. 561. Θεσπιεῖς τὰ Ἐρωτίδεια τιμῶσι. *Thespienses Erotidia, id est Amoris sacra, celebrant.* Ludi erant quinquennales in ejus honorem institutis apud Plutarchum in Ἐρωτικῷ. Ἄγουσι γὰρ ἀγῶνα πεντετηρικὸν, ὥσπερ καὶ ταῖς Μούσαις, καὶ τῷ Ἔρωτι, φιλοτίμως πάνυ, καὶ λαμπρῶς. *Nam certamen quinquennale celebrant, ut Musis, ita etiam Amori, magnificè admodum & splendidè.* Cupido facem gerit; unde Πυρφόρος dictus, quoniam quod ignis lucidum est, suavissimum: quod verò, καυστικὸν, id est adustivum, molestissimum.

Hic nummus secundæ magnitudinis inter rarissimos collocandus.

EDESSA.

ΑΥΤΟΚ. ΜΑΡ. ΑΥΡ. CE. ΑΛΕΞΑΝΔΡΟC. Caput Alex. Severi laureatum.

ΜΗΤ. ΚΟΛ. ΕΔΕΣ. Μητρόπολις Κολωνία Ἐδεσσηνῶν. In aliis ΜΗΤ. ΚΟΛ. ΕΔΕCCΗΝΩΝ. Variæ ſunt epigraphæ. Mulier turrita & velata inſidens rupibus, dextrâ ſpicas, pro pedibus Fluvius.

Edeſſa urbs Meſopotamiæ, Oſrhoënorum Metropolis, à Caracalla Colonia conſtituta, ut dictum eſt, plurimos Alex. Severo nummos dicavit, quòd in urbem ſuam venerit, cùm ille Meſopotamiam ad Parthos ex ea propulſandos ingreſſus eſt; jam enim Artaxerxes poſt Parthorum occupatum Imperium, hanc provinciam vaſtabat, teſte Xiphilino in Alexand. pag. 451. Οὗτος τοίνυν φοβερὸς ἡμῖν ἐγένετο, στρατεύματι πολλῷ οὐ μόνον τῇ Μεσοποταμίᾳ, ἀλλὰ καὶ τῇ Συρίᾳ ἐφεδρεύσας. *Hic igitur nobis formidoloſus fuit, quod maximis copiis non modò Meſopotamiam invaderet, ſed etiam Syriam minaretur.* Mulier turrita, Genius eſt urbis, perpetuum ejus ſymbolum: figura verò enatans, fluvium Chaboram urbem alluentem denotat.

Hic nummus primi moduli rarus eſt, ſecundi obvius.

ΑΥΤ. Κ. Μ. ΑΛΕΞΑΝΔΡΟC. ΙΟΥΛ. ΜΑΜΑΙΑ. CEB. Capita Alex. Severi & Mamææ adverſa.

ΜΗΤ. ΚΟΛ. ΕΔΕCCΗΝΩΝ. Μητροπόλεως Κολωνίας Ἐδεσσηνῶν. Mulier turrita & velata inſidens rupibus, dextrâ ſiſtrum, ante eam arula, pro pedibus verò Fluvius enatans. In area quatuor ſtellæ aut aſtra.

Edeſſeni nummos ſuos Imperatori & ejus matri ſimul percuſſiſſe videntur, cùm hæc filium in Meſopotamiam contra Parthos bellum gerentem comitata eſſet: notat autem Herodianus lib. 6. pag. 581. Alexandrum cum exercitu Romanos Barbarorum fines non eſſe ingreſſum, ſed cum matre in quadam Meſopotamiæ urbe remanſiſſe. Μήτε εἰσαγαγὼν τὸν στρατὸν, μήτε εἰσελθὼν, ἢ διὰ

δέος, ἵνα μὴ δὴ αὐτὸς κινδυνεύοι ψυχῇ καὶ σώματι ὑπὲρ τῆς Ῥωμαίων ἀρχῆς· ἢ τῆς μητρὸς ἐπισχούσης γυναικείᾳ δειλίᾳ, καὶ ὑπερβαλλούσῃ φιλοτεκνίᾳ. *Neque enim aut ipse venit, aut exercitum adduxit: incertum metu ne proprio, ne ipse, Imperium tuendo, vita periclitaretur; an quia mater retinuerit, muliebri pavore & caritate filii nimia.* Sistrum quod mulier rupibus insidens gerit, ad Isidis cultum in Mæsæ nummis retulimus. Stellæ verò in area, utrùm ad Elagabali sacerdotium, an ad Edessenos spectent, videant eruditi: cùm autem Strabo, Plinius & alii Phœnices ab Astronomiæ peritia commendent, aliquam fortasse constellationem ab iis observatam suspicatur Amicus.

Hic nummus primæ formæ inter rariores numerandus.

ΑΥ. Κ. Μ. ΣΕ. ΑΛΕΞΑΝΔΡΟΣ. Caput Alex. Severi laureatum.

ΚΟΛ. ΜΗΤ. ΕΔΕΣΣΗΝΩΝ. Κολωνίας Μητροπόλεως Ἐδεσσηνῶν. Mulier turrita & velata rupibus insidens, dextrâ vexillum, pro pedibus fluvius emergens.

Genius in hoc nummo vexillum Coloniæ symbolum gerit, quod Veteranorum à Caracalla in Coloniam transmissorum insigne esse potest: cùm autem nullus sub Caracalla & Elagabalo cum hoc signo nummus, sed tantùm sub Alex. Severo observetur, urbem Colonis militaribus ab Alexandro iterum frequentatam suspicari meritò possumus, plurimi enim Coloni in Parthico bello consumpti fuerant, & milites ad urbis seu provinciæ præsidium necessarii videbantur, si Herodianso fides, qui Alexandrum Mesopotamiam deserere coactum, Germanicis Romanos fines vastantibus narrat lib. 6. pag. 584. Καταλιπὼν τε δύναμιν ὅσην αὐτάρκη ᾤετο ῥύεσθαι τὰς Ῥωμαίων ὄχθας, τά τε στρατόπεδα, καὶ τὰ φρούρια ἐπιμελέστερον τειχίσας, καὶ πληρώσας ἕκαστα τοῦ ὡρισμένου στρατοῦ, αὐτὸς εἰς Γερμανοὺς ἠπείγετο ἅμα τῷ λοιπῷ πλήθει. *Relictis autem copiis quantas satis tuendis Romanis ripis arbitrabatur, castrisque & castellis diligentiùs communitis, ac præsidio firmatis, ipse adversus Germanos cum reliqua omni multitudine approperabat.* De Genio & Fluvio sæpius dictum est.

Ad Edessam verò pertinent nummi cum epigraphe ΚΟΙ. ΔΕΙΝΩΝ. quos Goltzius & Tristanus ad nescio quam Ægypti urbem nomine *Diam* revocant: sunt & alii cum inscriptione ΜΗΤΡ. ΔΕΣΣΗΝΩΝ, quos ad alteram ejusdem provinciæ urbem nomine *Dessam* Occo, Tristanus, & Patinus retulerunt.

Hic nummus minimi moduli pro raro habendus.

EMISA.

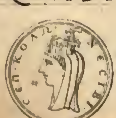
ΑΥΤ. ΚΑΙ. ΑΥ. ΑΛΕΞΑΝΔΡΟ'C. C. Alexander laureatus medio corpore tenus, dextrâ haſtam, humero lævo clypeum gerit.

ΕΜΙ. ΚΟ. ΜΗ. ΜΕCCΟΠ. In area Α. Εμισῶν Κολωνίας Μητροπόλεως Μεσοποταμίας πρώτης. Mulier turrita & velata inſidens rupibus ante arulam, dextrâ ſpicas tenet.

Emiſa urbs Phœniciæ aſcripta, ex qua Elagabalus & Alex. Severus oriundi, à Caracalla in Juliæ matris gratiam Colonia deducta eſt, deinde ab Elagabalo Metropolis facta, ut ipſius nummi teſtantur: alii cum epigraphe ΚΟΛ. ΕΜΙCΩΝ ejus Imperii initio cuſi, alii cum inſcript. ΜΗΤΡΟ. ΚΟΛ. ΕΜΗCΩΝ, poſt partam Metropolis dignitatem ſignati. Cujuſnam autem provinciæ Metropolis eſſet Emiſa, in Elagabalo diſceptatum eſt : hic nummus eam Meſopotamiæ tribuit, in quam ſententiam Ill. Spanhemius ectypo in Jul. Cæſſ. p.96. vulgato deſcenderat, ſed in Notis pag. 491. à priſtina mente diſceſſit, tum propter urbis ſitum cis Euphratem, tum propter primam litteram vocis ΕΜΙ. paululùm detritam, in cujus locum P. Harduinus pag. 37. ingenioſè ſubſtituit ΑΜΙ. pro ΕΜΙ. ſicque urbem de qua nunc agitur, ad Amidam Meſopotamiæ in Conciliis Metropolim revocavit, quaſi in Imperio idem eſſet qui poſtmodum in Eccleſia fuit ordo. Amidæ ad Tigrim in nummis nulla mentio, cujus frequens eſſet, ſi Metropolis dignitate hoc tempore ornata fuiſſet, ſicuti crebra eſt Emiſæ : at cùm illa Meſopotamiæ in hoc nummo tribuatur, fecit ut duas in hac provincia, ſicut in aliis proximis, Metropoles conſtitutas eſſe crediderimus, unam cis Euphratem, alteram trans fluvium; quod confirmare videtur littera Α. in area nummi, quam interpretati ſumus πρώτης, ut in Carrhenis Δ. pro δευτέρας, non ſemel obſervavimus, Emiſa quidem prima Metropolis conſtituta, Carrhæ verò urbs, ſecunda. Mulier turrita, Genius urbis eſt; ſpicas ad frumenti abundantiam in bello denotandam tenet. Arula ignita, ſacrificia pro Alex. Severo forſan in agro ſuo Parthico perpetrata ſignificat.

Hic nummus mediocris magnitudinis; ab Ill. Spanhemio in Julian. Caſſ. pag. 96. vulgatus; inter rariſſimos reponendus.

NESIBIS.

ΑΥΤ. Κ. Μ. ΑΥΡ. ΑΛΕΞΑΝΔΡΟϹ. Caput Alex. Severi laureatum.
ΣΕΠ. ΚΟΛΩ. ΝΕϹΙΒΙ. Σεπτιμίας Κολωνίας Νίσιβι. Caput turritum & velatum, in quibuſdam Aries in vertice.

Neſibis urbs Meſopotamiæ, Colonia à Septimio Severo, ut *Septimiæ* ipſius gentis nomen indicat, deducta eſt, de qua in Julia Paula dictum eſt. Neſibenſes Alex. Severo, ut alii provinciæ ſuæ Coloni, gratulantes, quòd in Meſopotamiam ad repellendos Perſas veniſſet, nummos ipſi percuſſerunt; de quo Rufus in Breviario. *Aurelius Alexander, quaſi fato quodam in exitium Perſicæ gentis natus, juvenis admodum Romani gubernacula ſuſcepit Imperii. Ipſe Perſarum Regem nobiliſſimum Artaxerxem vicit.* Caput muliebre turritum, Genius eſt urbis; turribus ornatur, ut inter provinciæ primarias conſtituta, ſiquidem eam apud Plutarchum in Lucullo pag. 514. magnam fuiſſe & populoſam dixit. Καὶ πόλιν ἐν αὐτῇ μεγάλην καὶ πολυάνθρωπον ἔχουσαν. *In qua urbs* Neſibis *ampla & populoſa erat.* Aries ſupra caput ad Veris Æquinoctium ſpectare videtur, quo Neſibenſes annum incohabant, alii ab Autumno ordiebantur.

Hic nummus ſecundi moduli inter rariores collocandus.

PELLA.

IMP. C. M. AVR. SEV. ALEXAND. AVG. Caput M. Aurelii laureatum.
COL. AVG. PELLA. Figura virilis nuda rupibus inſidens, dextrâ coronam capiti imponit, lævâ pedum, juxta eam lyra.

Pella urbs Macedoniæ, Colonia à Julio conſtituta eſt, ut ſuperiores nummi cum *Juliæ* nomine indicant, & ab Auguſta Colonis iterum frequentata, ut *Auguſtæ* epigraphe denotat. Pellenſes Alex. Severo ad bellum Parthicum per Macedoniam eunti nummos, Dienſium ejuſdem provinciæ exemplo, cuderunt. Herodianus illum per Illyriam tranſgreſſum memorat lib. 6. pag. 579. Μετὰ πολλῆς δὲ σπουδῆς ποιησάμενος τὴν πορείαν, τά τε Ἰλλυρικὰ ἔθνη καὶ στρατόπεδα ἐπελθών, πλείστην τε δύναμιν κἀκεῖθεν ἀθροίσας, εἰς τὴν Ἀντιόχειαν ἀφίκετο. *Cæterum feſtinato itinere, cum Illyricas etiam gentes exercituſque luſtraſſet, magnis inde quoque viribus collectis, Antiochiam contendit.* Figuram ſcopulis inſidentem in ferè ſimili Hadriani nummo Apollinem augurati ſumus ob ejus imaginem in urbis Pellæ numiſmatibus à Goltzio in Aſia Min. tab. 23. num. 2. vulgatam. Apollo diverſis modis depingitur, cum arcu ut Sagittarius, cum tripode ut Vates, cum ſerpente ut Medecinæ Inventor, cum lyra ut Citharœdus, hic verò ut Paſtor, nam ob interfectos Cyclopes divina poteſtate ſpoliatus armenta Admeti Theſſaliæ Regis per novem annos pavit. Theſſalia autem Macedoniæ contermina eſt, imo etiam aliquando pars ejus. Apollo inſidens rupibus, urbis ſitum denotare videtur, ut dictum eſt: coronam ſibi imponit, ob ſupe-

ratum Marſyam. Diodorus lib. 3. pag. 134. Ἐρίζοντος δὲ τοῦ Μαρσύου πρὸς τὸν Ἀπόλλωνα περὶ τῆς τέχνης. *Tum Marſyas cum Apolline de artis præſtantia in certamen deſcendit.* Integram apud eum hiſtoriam perlegas.

Hic nummus mediocris formæ pro raro numerandus.

PTOLEMAIS.

IMP. C. M. AVR. ALEXAND. AVG. Caput Alex. Severi laureatum.
COLONIA. PTOLEMAIS. *Colonia Ptolemais.* Imperator Eques pacificatoris habitu, dextram erigens.

Ptolemais urbs Phœniciæ, Colonia à Claudio deducta, ſuos etiam Alex. Severo gratulabunda, ob Perſas longè latèque repulſos, dedicat. Ejus victoriæ luculentus teſtis eſt Lampridius in ipſius vita. *Artaxerxem Regem potentiſſimum vicit*: & paulò pòſt, *& de præda quam Perſis diripuit, ſuum ditavit exercitum.* Figura equeſtris pacificatoris habitu, cùm jam eodem modo ſignata ſit in nummis Caracallæ pag. 57. non ad Alexandrum ſpectare videtur, ſed potiùs ad ſtatuam equeſtrem in Caracallæ honorem à Ptolemaidenſibus poſitam, quam illi tanquam filio gratam in nummis exhibuerunt: Alexander enim Severi nomen in avi ſui Sept. Severi memoriam acceperat, ut diximus, & ſe Caracallæ filium nominabat, teſte Herodiano lib. 6. pag. 578. Ἀλλ' οἱ μὲν πρεσβύτεροι ὑμῶν, ὑπομνήσατε ἑαυτοὺς τροπαίων ἃ μετὰ Σεβήρου, καὶ Ἀντωνίνου τοῦ ἐμοῦ πατρὸς ἠγείρατε πολλάκις κατὰ βαρβάρων. *Sed quicumque ſeniores hic adeſtis, admonete quamprimum illum tropæorum, quæ plurima adverſus barbaros, Severo, atque Antonino parente meo ducibus, excitaſtis.*

Hic nummus ſecundæ magnitudinis inter rariores collocandus.

RHESAINA.

ΑΥΤ. Κ. Μ. ΑΛΕΞΑΝΔΡΟC. CΕ. Caput Alex. Severi laureatum.
ΡΗCΑΙΝΗCΙΩΝ. *Rheſaineſiorum.* Colonus agit boves, juxta vexillum, in quo LEG. III. GAL. *Legio Tertia Gallica.*

Rhesaina urbs est Mesopotamiæ circa Chaboram fluvium in Euphratem illabentem sita, non longè, ut videtur, à Carrhis, quas ad hunc fluvium positas diximus, remota. Coloni typus urbem Coloniam esse indicat, licèt Coloniæ nomen non præferat, quam à Sept. Severo deductam nos edocent Trajani Decii nummi cum Σεπτιμίας Κολωνιας appellationibus: sed hic Veteranos Legionis Tertiæ Gallicæ Colonos in illam denotat fuisse transmissos, cujus alteram partem Tyrum Coloniam à se etiam constitutam traduxit, ut præclari illius nummi demonstrarunt. Rhesainesii nummos Alexandro dedicant tanquam grati animi monumentum, quòd illos à Persarum vastationibus liberarit, de quo narrat Eutropius lib. *9. Susceptoque adversus Persas bello, Artaxerxem eorum Regem gloriosissimè vicit.* Colonus civium Togatorum insigne, vexillum Veteranorum symbolum est. Quanta igitur Historiæ lux è nummis!

Hic nummus secundæ magnitudinis pro rarissimo habendus.

Eadem epigraphe. Alexander laureatus medio corpore tenus, dextrâ spiculum, lævo humero clypeum gerit.

PHCAINHCIΩN. LEG. III. GAL. *Rhesainesiorum Legio Tertia Gallica*, vel *Legionis Tertiæ Gallicæ*. Mulier turrita & velata insidens rupibus, quibus lævâ innititur, dextrâ Aquilam.

Imperatores qui aliquam belli expeditionem suscepere, medio corpore cum hasta & clypeo in nummis depinguntur: talis Alexander à Rhesainesiis cùm contra Persas Mesopotamiam ingressus est, exhibetur. Mulier turrita, Genius est urbis, quam in clivo conditam indicant monticuli quibus insidet: Fluvius, Chaboras est, qui ejus muros alluit vel circa illam decurrit, ut tradit Stephanus. Ῥέσινα πόλις περὶ τὸν Ἀβόῤῥαν ποταμόν. *Rhesina, urbs circa Aborum Fluvium.* Regum 2. cap. 16. fluvius hic dicitur *Chabor*, litteræ autem gutturales sæpe negliguntur, ut apud Ammianum lib. 23. hic fluvius *Abora* dicitur, de Circusio loquens. *Cujus mœnia Abora & Euphrates ambiunt flumina.* Idem Historicus paulò pòst Rhesainæ etiam meminit, ubi narrat Gordianum Pium Persarum Regem fudisse. *Apud Rhesainam superato fugatoque Rege Persarum.* Sed hæc urbs non illius Imperatoris sepulcro nobilis est, ut putat P. Harduinus pag. 420. cùm Ammiamus priùs dixerit. *Profecti exinde Zaitam venimus. Hic Gordiani Imperatoris monumentum longè conspicuum vidimus.* Aquila quam gerit urbis Genius, Romanæ ditionis insigne est.

Hic nummus mediocris moduli mihi cum multis aliis ab amicissimo D. Camelio Romæ nuper dono datus, inter præstantissimos locum habere debet.

SIDON

SIDON.

IMP. CAE. M. AVR. SE. ALEXAND. AVG. Caput Severi laureatum.

COL. AVR. PIA. MET. SID. *Colonia Aurelia Metropolis Sidon.* Bacchus ſeminudus ſtans, dext. poculum, lævâ thyrſum, pro pedibus Pardalis. In aliis, currus Aſtartes in vertice nummi.

Sidonem à Sidone Chanaanis filio, Chami nepote, nomen habuiſſe narrant, unde illa urbs vetuſtiſſima haberi debet, ſi quidem ejus mentio eſt in I. Judic. cap. 18. Diverſos pro varia Fortuna motus experta, tandem Colonia & Metropolis Phœniciæ ab Elagabalo facta, & Alexandro, quem ille Cæſarem nominaverat, gratulabunda nummos dedicavit, præſertim ob Perſas Syriam minitantes, ab eo devictos, de quorum Rege hæc narrat Herodianus in ejus vita pag. 576. Οὐδ᾽ αὐτοὺς Τίγριδος ποταμοῦ μένειν, ἀλλὰ τὰς ὄχθας ὑπερβαίνοντας καὶ τοὺς τῆς Ῥωμαίων ἀρχῆς ὅρους, Μεσοποταμίαν τε κατατρέχειν, καὶ Σύροις ἀπειλεῖν. *Neque jam intra fluvium Tigrim tenere ſe; ſed ſuperatis ripis ac Romani finibus Imperii, excurrere per Meſopotamiam, Syriæque minitari.* Bacchus in plurimis Syriæ & Phœniciæ urbibus cultus eſt, ob ejus in Orientem expeditiones. Sidonii itaque in nummis Alexandri Bacchum ſignarunt, ipſi forſan alludentes, quòd Imperator, alter foret Orientis domitor. Bacchus poculum gerit vino plenum, ob illius inventum. De quo Dionyſ. lib. 12.

Καὶ γλυκερὸν ποτὸν εὗρε. *Et dulcem potum invenit.*

Cur. Pardalis comes ei detur, audias Phornutum de Nat. Deor. *Pardales Dionyſio ſubjungunt, atque illum ſequi inducunt, ſive ob coloris varietatem, ita ut etiam ipſe & Bacchæ Nebride induantur: aut quòd aſperrimi etiam mores temperato vini uſu manſueſcant.* Thyrſus latens eſt telum, Baccho tributum.

Hic nummus minimæ formæ pro obvio habetur, ſimilis à Patino vulgatus eſt pag. 349. in quo AVG. *pro* AVR. *Typographi errore ſubſtitutum videtur, cùm ille pag. 340. vocem* AVR. *jam* Aureliam *eſſet interpretatus.*

IMP. SEV. ALEXANDER. Caput Alex. Severi laureatum.

CO. A. PI. MET. SID. *Colonia Aurelia Pia Metropolis Sidon.* Europa tauro vecta, ambabus velum manibus, ſupra caput volitans tenet.

Europam alii Agenoris Phœniciæ Regis, alii Phœnicis filiam dicunt, teste Apollodoro lib. 3. Moschus in Idyl. eam Phœnicis filiam facit.

Φοίνικος θυγάτηρ ἔτι παρθένος Εὐρώπεια.

Phœnicis filia adhuc virgo Europa.

Illius ossa apud Corinthios in pompa ferebantur per Ellotiorum festa, juxta Athenæum lib. 15. cap. 6. Πομπεύειν τι ἐν τῇ τῶν Ἑλλωτίων ἑορτῇ φησὶ δ' ἐν αὐτῇ τὰ τῆς Εὐρώπης ὀστᾶ κομίζεσθαι, ἣν ἐκάλουν Ἑλλωτίδα· ἄγεσθαι δὲ καὶ ἐν Κορίνθῳ τὰ Ἑλλώτια. *Eamque in Ellotiorum festo, quod apud Corinthum solenne est, in pompa vehi, cum ossibus Europæ, quam Ellotida Corinthii nominant.* Sed cur Europam Sidonii in Alexandri nummis signarunt, an ad indicandam urbis antiquitatem, an verò in gratiam Mamææ, cujus venustati alludebant, eligant eruditi. Europam quare ob eximiam pulchritudinem ab Jove sub tauri specie raptam fabula testatur. Vide Palæphatum de fab. narrat. lib. 1.

Hic nummus infimæ molis inter raros collocatur.

IMP. CAES. M. AVR. SEV. ALEXAND. AVG. Caput Alex. Severi laureatum.
COL. AVR. PIA. METRO. SID. *Colonia Aurelia Metropolis Sidon.* Mensa supra quam duæ urnæ, in utraque palmæ ramus, infrà vas & poma.

Similem ferè typum Sidonii in Elagabali nummis signarunt cum eadem epigraphe, sed ampliori CE. PER. ISEL. OECVM. *Certamina Perodonica Iselastica Oecumenica*, quæ fusè ibi explicavimus: eadem videntur sub illo tempore indicata aut celebrata, quo Alexander Antiochiam victor ex Persis rediens, in hac urbe hiemavit. Ἀπὸ μὲν δὴ τούτων ὁ Ἀλέξανδρος, ὃς ἦν ἐν τῇ Ἀντιοχείᾳ διέτριβεν· εὐθυμότερος δὲ καὶ ἀδεέστερος γενόμενος, ἀνειμένος αὐτὸς τῆς περὶ τὰ πολεμικὰ φροντίδος, ταῖς τῆς πόλεως ἐσχόλαζε τρυφαῖς. *Quibus intellectis, Alexander Antiochiæ commorabatur; hilariorque jam & liberior, laxatis bellorum curis, urbis ejus deliciis indulgebat.* Urnæ duæ certamina hæc universalia duobus numinibus fuisse dicata denotant, sed quibus, incertum est, nisi fortè amplior aliquando nummus eorum nomina suppeditet.

Hic nummus secundæ magnitudinis inter elegantiores ascribendus.

SINGARA.

ΑΥΤ. ΑΥΡ. ΑΛΕΞΑΝΔΡΟϹ. Caput Alex. Severi laureatum.

ΑΥΡ. ϹΕΠ. ΚΟΛ. ΣΙΝΓΑΡΑ. Αὐρηλία Σεπτιμία Κολωνία Σίγγαρα. *Aurelia Septimia Colonia Singara.* Caput velatum & turritum.

Singara Meſopotamiæ urbs, Rhætavorum civitas quibuſdam dicta, Colonia videtur potiùs ſub M. Aurelio & L. Vero, quàm ſub Severo deducta, ob nomen Aureliæ ante Septimiæ gentis appellationem poſitum, quidquid proferat Seguinus edit. 2. p. 178. *Septimiæ* nomen *Aureliæ* additum, quoddam beneficium à Severo acceptum, vel urbem Colonis iterum frequentatam indicat. Verus enim Meſopotamiam recuperaverat ante Severum, & Divi fratres in ea provincia Carrhas & Singaram Colonias condiderant, Severus verò Niſibin & Rheſainam conſtituit. Singareni Meſopotamienſium imitatione nummos ſuos Alexandro gratulantes dedicant, propter ejus victorias contra Perſas, licèt Herodianus illum amiſiſſe exercitum tradat, quod ſcripſiſſe illum Maximino ejus hoſti adulantem notat Lampridius. *Nam & amiſiſſe illum exercitum fame, frigore, ac morbo, ut Herodianus auctor eſt contra multorum opinionem.* Caput turritum, urbis Genius eſt: turribus ornatur, ad arguendam urbem mœnibus munitam; quem typum omnia Meſopotamiæ oppida ferè exhibent, valdè ſcilicet hoſtium incurſionibus expoſita.

Hic nummus mediocris moduli inter elegantiores collocandus.

TROAS.

IMP. C. M. AV. ALEXAND. AVG. Caput Alex. Severi laureatum.

COL. ALEX. AVG. TROA. *Colonia Alexandria Auguſta Troas* vel *Troadenſis.* Apollo muliebri habitu ſtans in cippo, dextrâ pateram, lævâ arcum, ante eum ara ignita, in aliis tripus ſerpente involutus.

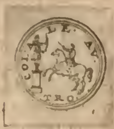
Troas Phrygiæ minoris urbs, Colonia ab Auguſto deducta eſt, ut *Auguſtæ* nomen arguit. *Alexandriæ* verò appellationem habet, vel ab Alexandro Magno, à quo ex Trojæ ruderibus exſtructa eſt, Strabone & Q. Curtio adſtipulantibus; vel ab Alexandro Severo, quod maximum illius eſſet, ut Caracallæ patris, in hunc heroëm ſtudium, ut tradit Lampridius in ejus vita. *Alexandrum verò Magnum inter Divos & Optimos in Larario majore conſecravit.* Troadenſes plurimos Alexandro nummos percuſſerunt, ſeu ob acceptum ab eo beneficium, vel ob confirmata ipſorum privilegia, cùm eorum urbem, in Syriam proficiſcens, luſtravit. Apollo in cippo, Deus eſt tutelaris, quem in urbis obſidione Trojanis maximè opitulatum narrat Q. Smyrnæus lib. 9.

χωσαμένοις δ' ἄρ' Ἀπόλλων
Ἀργείοις, ὥρμηνε βαλεῖν θρασὺν υἱὸν Ἀχιλλέος.

Apollo itaque iratus

Argivis animum induxit trajicere ferocem Achillis filium.

Hic nummus secundæ magnitudinis inter obvios reponendus.

IM. S. ALEXANDER. AV. Caput Alexandri Severi laureatum.

COL. ALE. AV. TRO. *Colonia Alexandria Augusta Troas* vel *Troadensis.* Apollinis signum in cippo, ante quod Imperator eques decurrens.

Troadenses Alexandri Severi effigiem ob ipsius in suam urbem adventum in nummis consignare voluerunt; ille enim Alexandrum Magnum imitatus est, qui contra Persas bellum gesturus, Trojam pro sacrificio perpetrando ascendit. Decurrens in nummo exhibetur Alex. Severus, tanquam ad expeditionem Persicam properans, ut innuit Herodianus in ejus vita l. 6. pag. 579. Μετὰ πολλῆς δὲ σπουδῆς ποιησάμενος τὴν πορείαν &c. εἰς τὴν Ἀντιόχειαν ἀφίκετο. *Cæterùm festinato itinere* &c. *Antiochiam contendit.* Apollo in cippo, non autem Diana, ut putat Patinus, Alex. Severum ante ipsius signum tanquam urbis tutelari Deo sacra fecisse denotat. Apollo autem cum Neptuno Trojæ mœnia confecerat, ut asserit Dionysius Perieg. vers. 817.

Ἴλιον ἣν ἐπόλισσε Ποσειδάων καὶ Ἀπόλλων.

Trojam, quam condiderunt Neptunus & Apollo.

Hic nummus minimi moduli à Patino vulgatus pag. 349. rarissimus est.

COL. ALE. AV. TRO. *Colonia Alexandria Augusta Troas.* Apollo in templo distylo, dextrâ pateram, lævâ arcum.

Hic nummus Apollinis templum exhibet, cujus erat summus apud Trojanos cultus; ille enim mœnia antiquæ urbis cum Neptuno extruxit. Trojanos in obsidione plurimùm adjuvit, pestem in Græcorum exercitum immisit, Hectorem nebulâ contextum Achilli surripuit, Achillis se solum urbem expugnasse jactantis talum sagittâ, sub Paridis forma, percussit, & eum occidit, tristis de Trojæ obsidio depingitur à Tryphiodoro de Ilii Excid. vers. 467.

Ἀχνύμενος μεγάλοις ἐπὶ τείχεσι Φοῖβος Ἀπόλλων.

Phœbus Apollo, tristatus propter mœnia Trojanorum.

Apollo dictus est ἀπὸ τοῦ πάλλειν, hoc est à jaculando radios, ideo arcum gerit, quod innuit Phornutus de Nat. Deor. *Apellatur Sol Apollo, ac Luna Diana, atque ob id ambos Sagittiferos inducunt, longum illum radiorum jactum quodam-*

modo adumbrantes. Apollo Pythonem ſerpentem telo ex arcu emiſſo occidit.

Hic nummulus, à Patino vulgatus pag. 349. inter elegantes locandus.

COL. ALE. AVG. TRO. *Colonia Alexandria Auguſta Troas.* Templum idem, in quo tripus cui involutus eſt ſerpens.

Templi figura in hoc Troadenſium nummo, eadem quæ in ſuperiori, ad eundem Apollinem illud pertinere demonſtrat, licèt ejus ſimulacrum non habeat, ſed tripodem cum dragone ipſius vulgare, & non in hoc loco ſymbolum Æſculapii, ut vult P. Hard. p. 508. cujus nulla mentio in obviis & frequentibus Coloniæ Troadenſis nummis. Apollo, quem eumdem cum Æſculapio narrat Macrobius, cum dracone quidem circa tripodem involuto invenitur, Æſculapius autem cum dracone circa baculum implicato: at verò quia Apollo ab antiquis pro Vate habebatur, illi tripus & draco ſacri erant, tanquam Vaticiniorum ſymbola, de quibus Ill. Spanhemius Diſſ. 3. p. 175. *Hinc apud Delphos draco ſub tripode vocem edens juxta Lucianum.* De Apolline tutelari Troadenſium Deo hæc narrat Q. Smyrnæus lib. 9.

Καὶ τότε δὴ Τρώεσσιν ἀρηξέμεναι μεμαῶτα
Ἔκθορεν οὐλύμποιο, καλυψάμενος νεφέεσσι,
Λητοΐδης.
Exinde dum Trojanis opem ferre inſtituit;
E cælo, nubibus velatus, deſilit
Latoides (Apollo).

Hic nummulus inter præclaros numerandus.

IMP. ALEXANDER. AVG. Caput Alex. Severi laureatum.

COL. AVG. TROA. *Colonia Auguſta Troas* vel *Troadenſis.* Quatuor figuræ ſtantes. Silenus, quem duo ejus ſocii ſuſtinent, & Satyrus à ſiniſtris.

Silenus utrem hircinum ſupra humerum gerens in nummis à Troadenſibus M. Aurelio, Commodo, & Caracallæ dicatis ſignatus, ſui cultum in eorum urbe indicat. Hic typus aliquod Sileni feſtum forſan repræſentat, in quo omnes vino indulgebant ad ebrietatem uſque, Sileni exemplo, quem ebrium comites ſuſtinent, de quo Virgilius in Sileno.

Inflatum hesterno venas, ut semper Iaccho.

Ille cum φίλοινος à Maximo Tyrio Dyss. 30. vocatur, & vitis sator creditur, si quidem apud Julianum in Cæss. vites appellat filias suas. Ἀλλὰ σκέψαι δή σου πολλάκις αἱ ἡμέτεραι θυγατέρες, αἰχοπέλαθοος τὰς ἀμπέλους. *Imò verò sæpius inquit nostræ filiæ te potentiores extiterunt, vineas obscurè significans.* Sileno Satyrus, & alii Sileni comites adsunt ipsius ministri, ille ad tripudium, hi ad dicteria. De quibus Phornutus de Nat. Deor. *Cæterum his omnibus innuitur ebriorum corpus.* Provectioris ætatis Satyros Pausanias, Silenos nuncupatos fuisse tradit in Atticis pag. 41. Τοὺς γὰρ ἡλικίᾳ τῶν Σατύρων προήκοντας ὀνομάζουσι Σειληνούς. *Maximos enim natu Satyrorum, Silenos nuncupant.*

Hic nummus secundæ magnitudinis, à Spanhemio in Julian. Cass. pag. 393. vulgatus, eximiæ raritatis est.

COL. AVG. TROA. *Colonia Augusta Troas*, vel *Troadensis*. Mulier turrita stans, dextrâ victoriæ signum, lævâ vexillum.

Mulier turrita stans, Genius est urbis & Coloniæ; turribus enim ornatur tanquam urbs mœnibus validis cincta, lævâ autem vexillum gerit, Coloniæ deductæ symbolum; constitutam ab Augusto, nomen *Augustæ* denotat, Veteranis etiam esse frequentatam indicat labarum. Troadenses Victoriæ simulacrum in Genii dextra posuerunt, ob insignem illam de Persis victoriam ab Alexandro relatam, cui Senatum acclamasse narrat Lampridius in ejus vita. *Alexander Auguste, Dii te servent. Persice maxime, Dii te servent Verè Parthicus, verè Persicus. Tropæa tua & nos vidimus, victorias & nos vidimus.* Nomina Veteranorum ab Augusto Trojam traductorum ignorantur, nummus amplior forsan aliquando indicabit.

Hic nummus secundæ magnitudinis, ex museo V. Cl. Jo. Petr. Bellorii, inter rariores reponendus.

COL. ALE. TRO. In aliis COL. ALEX. AVG. In aliis COL. ALEX. AVG. TRO. *Colonia Alexandria Augusta Troas.* Lupa cum puerulis.

Troadenses, inter alios quos Imperatoribus dedicarunt nummos, Lupam ubera Romulo & Remo præbentem exhibuerunt, seu quòd solemnis esset

Coloniarum Romanarum typus, seu quòd Troadenses Romanæ gentis auctores se jactarent. Troas & Alexandria, urbs est eadem, sic ab Alexandro Magno dicta; sed Troas & Ilium, duæ sunt urbes post Trojam antiquam dirutam seorsim conditæ, quod nummi confirmant, licèt Ilienses à quibusdam auctoribus pro Troadensibus accipiantur, illos distinguit Polybius l. 5. p. 447. Τὸ δὲ τελευταῖον καὶ πολιορκεῖν τοὺς Ἰλιεῖς ἐπιβαλλομένων· ἐγένετο μέν τις οὐκ ἀγεννὴς περὶ ταῦτα πρᾶξις, καὶ ὑπὸ τῶν περὶ τὴν Τρῳάδα κατῳκηκότων Ἀλεξανδρείων· Θεμίστην γὰρ ἐξαποστείλαντες μετ᾽ ἀνδρῶν τετρακισχιλίων, ἔλυσαν μὲν τὴν Ἰλιέων πολιορκίαν. *Qui quùm Ilienses ad extremum obsidere essent aggressi, egregium sanè facinus ab Alexandrensibus, qui Troadem colunt, est editum: misso enim Themista cum quatuor militum millibus, non solùm Ilienses obsidione liberarunt.* Troadenses, cùm Romani sint Coloni, Latinè nummos scribunt, Ilienses verò epigraphen Græcam ΙΛΙΕΩΝ præferunt.

Hic nummus minimæ molis obvius est & frequens.

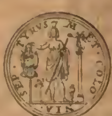

IMP. ALEXANDER. AV. Caput Alex Severi laureatum.
COL. ALEX. AVG. In aliis, COL. AVG. TROA. *Colonia Augusta Troadensis.* Equus pascens, liber, & solutus.

Equus ille pascens, immunitatum Troadensis Coloniæ symbolum, frequens in eorum nummis occurrit, ad indicandam omnium onerum remissionem ipsis à Claudio concessam, quam ob rem feliciter suspicari possumus Troadenses, eundem typum in nummis Alexandri, ob privilegia ab ipso confirmata, cudisse: illum enim Troadem ascendisse, & Apollini pro victoria contra Persas obtinenda, sacrificasse diximus. Plura de equi pascentis typo, in Commodi & Caracallæ nummis videas.

Hic nummus minimi moduli, frequens & obvius est.

TYRUS.

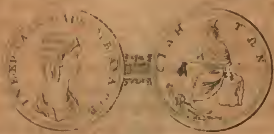
M. ALEXANDER. CAES. Caput Alexandri nudum.
SEP. TYRO. METR. *Septimia Tyros Metropolis.* Astarte seu Venus solito modo stans, dextram imponit trophæo, à sinistris verò Victoria columnæ imposita ei coronam porrigit, hinc Silenus, inde conchylium.

Tyros ſive Tyrus hunc perrarum nummum in memoriam adoptionis Alexandri percuſſit, quando ille Mæſæ conſilio ab Elagabalo adoptatus eſt, ut tradit Herodianus lib. 5. pag. 570. Πείθει αὐτὸν (κοῦφον ἄλλως καὶ ἄφρονα νεανίαν) θέσθαι υἱὸν Καίσαρα δὲ ἀποδεῖξαι, τὸν ἑαυτοῦ μὲν ἀνεψιόν, ἐκείνης δὲ ἔκγονον ἐκ τῆς ἑτέρας θυγατρὸς Μαμαίας. *Perſuadet leui alioqui ſtolidoque adoleſcenti, ut ſibi conſobrinum ſuum, nepotemque ipſius, ex altera filiarum Mamæa prognatum, adoptaret, & Cæſarem declararet.* Tyrii Alexandro gratulantur, quòd ille poſt interfectum Macrinum, Cæſar à Senatu jam nuncupatus, eam tandem appellationem ab Elagabalo, qui ejus pater videri volebat, obtinuiſſet. De Aſtarte ſeu Venere, altera Tyriorum Dea tutelari ſæpius dictum, illa manum imponit trophæo ob Colonias longè latèque à Phœnicibus tranſmiſſas, eamque ob cauſam, victoria illi coronam imponit. Silenus pro ejus pedibus, ſui etiam cultum Tyri indicat: conchylium vero perpetuum eſt urbis, ob purpuram repertam, ſimbolum.

Hic nummus ſecundæ magnitudinis, pro rariſſimo & elegantiſſimo numerandus.

SALLUSTIA BARBIA ORBIANA.

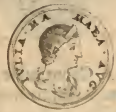
Hiſtoriæ Romanæ ſilenti feliciter ſuppetunt numiſmata, Lampridius unam tantum Alex. Severi uxorem Memmiam Sulpitii Conſularis viri filiam nominat, quam patre occiſo relegatam in Africam narrat Herod. nummi verò alteram illius conjugem Barbiam Orbianam vendicant, illam paulò ante Perſicam expeditionem ab eo ductam ſuſpicamur, quod Romana ipſius numiſmata non obvia ſint, ſed cur in Coloniis nulla hactenus obſervata & in Græcia Aſiaque minori cuſa eximiæ ſunt raritatis, cauſa forſan hæc fuit, quod Mamæa ſummæ auctoritatis, quam in Imperio ſibi arrogaverat, ſtudioſiſſima, vocari tantum *Auguſta* vellet, eamque appellationem filii uxori invideret, quapropter populi, illius iram, vel indignationem veriti, nummos in Orbianæ honorem ſignare non audebant: cùm autem deſint Colonici, alterum, ex duobus Græcis à nobis tantùm inſpectis, in Antiquariorum gratiam, hîc inſerendum duximus.

Hic nummus primæ magnitudinis in muſeo Hæredum Seb. Erizzi Patr. Veneti aſſervatur: alterum minimi moduli, in quo Teleſphorus cum epigraphe ΠΡΟΥΣΑΙΕΩΝ *Chriſtinæ Reginæ Gaza recondit.*

JULIA

JULIA MAMÆA.

JULIA MAMÆA, Mæſæ filia, Alex. Severi mater, nomen *Juliæ* gentis à Julio patre, quem aliqui Avitum appellant, tulit; cognomen verò *Mamææ* & ſororis ejus *Soæmiadis* Syriacum eſt, nam in hac provincia *Sohemius* nomen vulgare eſt, ita & *Mamas* & *Mamianus*.

JULIÆ MAMÆÆ *nummi licèt ex omni modulo obſerventur, pro raris tamen habendi ſunt.*

ANTIOCHIA Syriæ.

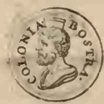

ΙΟΥΛΙΑ ΜΑΜΕΑ CEBACTH. Caput Juliæ Mamææ.
ANTIOXEΩN MHTP. KO. In aliis MHTPO. KOΛΩN. Variæ ſunt epigraphæ, Ἀντιοχέων Μητροπόλεως Κολωνίας. In area, S. C. Δ. E. Mulier turrita & velata inſidens rupibus, dextrâ ſpicas, pro pedibus fluvius, in quibuſdam aries in vertice.

Antiochia Syriæ Metropolis, Colonia à Caracalla deducta, Juliæ Mamææ nummos ſuos conſecravit, ut matris apud filium maximæ auctoritatis benevolentiam ſibi conciliaret. Suidas autem de Mamæa loquens in Excerpt. Cæſſ. vit. Ἦρχε γὰρ αὐτοῦ ὑπερβαλλόντως ἡ μήτηρ· ἥτις ἀπῆγε τῶν αἰσχρῶν καὶ ἀπρεπῶν τοῖς βασιλεῦσιν ἔργων. *Nam mater ſummum in eum exercebat imperium: quæ eum à turpibus rebus & Imperatori indecoris arcebat.* Mulier inſidens rupibus, Genius eſt urbis; Fluvius, Orontes ejus muros alluens; ſpicas tenet, ad arguendam in agro ſuo frumenti abundantiam. Aries in vertice, annum ſub hoc ſigno inchoare Antiochenſes denotat.

Hic nummus primæ magnitudinis pro raro numerandus.

BOSTRA.

IVLIA MAMAEA. AVGVSTA. Caput Juliæ Mamææ.

COLONIA BOSTRA. Caput Serapidis modio ſeu calatho ornatum.

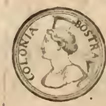
Boſtra urbs Arabiæ, Colonia ab Alex. Severo deducta eſt, ut in ejus nummis diximus, etſi conjecturæ locus; ob ejus in Trajani memoriam ſtudium, ſi Lampridio fides: Boſtra enim Nerviæ Trajanæ nomina præferebat, quibus & Alexandrianæ appellationem ille addidit, præclaris ejus & Mamææ teſtibus nummis, de quibus infra. Serapis in parte averſa, apud Boſtrenos ſui cultum ex Ægypto receptum indicat. Nonnus autem Serapidem, Jovem Ægyptium nominat Dionyſ. lib. 40.

Εἴτε Σάραπις ἔφυς Αἰγύπτιος ἀνέφελος Ζεύς.

Sive Sarapis es Ægyptius innubis Jupiter.

De calatho capiti Serapidis impoſito vide Macrobium Saturn. lib. 1. cap. 20. & quæ diximus in Domitiano pag. 199. & in Ant. Pio pag. 238.

Hic nummus minimæ formæ inter rariores collocatur.

COLONIA BOSTRA. Caput muliebre calatho inſigne, pone illud cornucopiæ.

Boſtreni Coloni ab Alex. Severo facti, illum tanquam Deum opes largientem venerati ſunt, & ſub præcipui urbis ſuæ numinis, Serapidis nimirum effigie, exhibuerunt. Juliam verò Mamæam, dilectiſſimam illius matrem, ſub Iſidis imagine repræſentant, tanquam præcipua mundi numina. Ægyptii illa Solem & Lunam exiſtimarunt; cùm enim omnium primi motum ordinemque cœleſtium corporum admirati, Solem ac Lunam Deos putarunt. Macrobius Serapin quidem Solem eſſe exiſtimat, Iſin verò Terram. *Ex his*, inquit, *apparet Sarapis & Solis unam & individuam eſſe naturam. Iſis juncta religione celebratur; quæ vel eſt Terra, vel Natura rerum ſubjacens Soli.* Ideo forſan cornucopiæ pone Iſidis caput, niſi urbis Genio tribuatur ob omnium rerum in agro Boſtrenorum abundantiam. Similis à Triſtano tom. 2. pag. 426. typus exhibetur, ſed cum varia epigraphe.

Hic nummus minimi moduli inter raros collocatur.

N. TR. ALEXANDRIANAE. COL. BOSTR. *Nerviæ Trajanæ Alexandrianæ Coloniæ Bostræ.* Astarte tutullata stans in templo tetrastylo, dextrâ scipionem, lævâ cornucopiæ, pro pedibus, hinc & inde Centauri buccinam inflantis figura.

Bostram Arabiæ urbem Nerviæ Trajanæ nomina, ob beneficium à Trajano acceptum, sumpsisse paulò antè diximus, quibus Alexandrianæ appellatio ob Coloniam ab Alexandro deductam addita est. Astarte seu Venus sui cultum Böstræ indicat, cujus templum insigne Bostreni exhibent. Illa scipionem in crucem efformatum gerit, ut in nostra Reg. Syr. Hist. pag. 273. repræsentatur, lævâ cornucopiæ, ut in superiori nummo, ad omnium rerum abundantiam in agro Bostreno arguendam. Sed cur duo Centauri pro pedibus Astartes, eos ad urbis antiquitatem vel etymologiam spectare, nobis liceat suspicari; Damascius enim in Photio, de Alexandro loquens, Bostram à bovis œstro dictam fuisse tradit. Ακούσας τὴν Ἰὼ θρυλλουμένην, καὶ τὸ ὄνομα τῆς πόλεως εἰς τὸν οἶστρον τῆς βοὸς ἀναλυόμενον, ἠγάπησε τὴν συνέχειαν τῆς περὶ τὴν Ἰὼ πλάνης μεμυθευμένης. *Cùm intellexisset Io toties decantatam, & nomen civitati ab œstro bovis inditum esse, amavit illam, propter originem, quæ est de Io vagante.* Hippocentauri autem dicti sunt, quod equis insidentes, boves œstris agitatos stimulis ad tecta revocarent: est enim κεντεῖν, *stimulare*, & *pungere.* Urbes autem res ad antiquitatem suam spectantes in nummis signare solebant.

Hic nummus primæ magnitudinis, in Thesauro Regio, eximiæ raritatis est & elegantiæ.

DEULTUM.

IVLIA MAMAEA AVG. Caput Juliæ Mamææ.
COL. FL. PAC. DEVLT. *Colonia Flavia Pacensis Deultana.* Diana Venatricis habitu gradiens, telum è pharetra depromit, lævâ arcum, pro pedibus canis venaticus.

Deultani Thraciæ Coloni, ut nummos Alex. Severo, ita Mamææ dedicarunt, Augusti matrem sibi conciliare studentes, cujus consilio omnia admi-

niſtrare noverant, ut adſtipulatur Lampridius in Alexandro. *Egit omnia ex conſilio matris.* Diana ſignata eſt in hoc nummo, ſicuti depingitur à Minucio in Octav. pag. 187. *Diana interim eſt altè ſuccincta venatrix.* Illa ſui cultum in Colonia Deultana denotat, ſed forſan in filii & matris nummis ſignata eſt, quòd venatione ambo delectarentur. De Alexandro quidem Lampridius. *Si id non poterat, pro loci qualitate vel vectabatur, vel piſcabatur, vel deambulabat, vel venabatur.*

Hic nummus ſecundæ magnitudinis pro raro numeratur.

COL. FL. PAC. DEVLT. *Colonia Flavia Pacenſis Deultana.* Fortuna ſtans, dextrâ temonem, lævâ cornucopiæ.

Hic Fortunæ typus in Alexandri nummis jam à Deultanis percuſſus eſt, ſeu quòd eſſet hoc numen ab iis cultum, ſeu quòd Mamæa pro Genio Coloniæ haberetur; & ſic Auguſti mater, tanquam tutelaris urbis ſuæ Dea, in Imperatoris nummis æque ac in ſuis, repræſentaretur: Alexander enim matris conſilio nihil non regebat, ita ut ipſa parem cum eo potentiam haberet. De quo Lampridius in Alexandri vita. *Et cùm puer ad Imperium perveniſſet, fecit cuncta cum matre, ut & illa videretur imperare, mulier ſancta, ſed avara.* Eam ob cauſam populi illam magnopere venerabantur.

Hic nummus mediocris moduli faciliùs quàm ſuperior paratur.

PELLA.

IOVLIA. MAMAEA AVG. Caput Juliæ Mamææ.
COL. IVL. AVG. PELLA. *Colonia Julia Auguſta Pella.* Mulier ſedens tutullata, dextrâ caput ſuſtentans, ſiniſtrâ verò demiſſa.

Pella urbs Macedoniæ, ut ait Mela lib. 2. cap. 1. *Quam maximè illuſtrem alumni efficiunt Philippus Græciæ domitor, Alexander etiam Aſiæ.* Colonia à Julio conſtituta, & ab Auguſto Veteranis frequentata eſt, uti *Juliæ* & *Auguſtæ* nomina indicant, illa nummos Mamææ Imperatoris matri dedicat, uti Alexandro filio percuſſit, utrumque venerata; filius enim unicè in matrem pius fuit, teſte Lampridio: *Optimæ matris conſiliis uſus eſt.* Pellenſes in Alexandri

nummis Apollinem tutelarem urbis Deum, in hoc Secutitatem, Coloniæ Genium cuderunt, utrique alludentes, Imperatori quidem, quòd esset alterum Coloniæ tutelare numen; Mamææ verò, quòd urbis esset Genius, ille sub Dei figura, hæc sub Deæ effigie percussa. Securitatem in Pellæ nummis, pro Genio urbis, repræsentari diximus in Caracalla, ob ejus in tumulo situm, natura & arte munitum ad Provinciæ conservationem, cui alludit Lucanus.

Exiguæ secura fuit Provincia Pellæ.

Pellenses Imperium Mamææ consiliis securum, urbemque suam Imperatoris matris tutelâ securam existimantes, Securitatis imaginem, prout à Romanis apud Ant. Augustinum dial. 2. pag. 48. depingitur, in Juliæ Mamææ nummis cælari curaverunt.

Hic nummus infimæ molis, inter rariores reponendus.

TROAS.

IVL. MAMAEA AVG. Caput Mamææ.

COL. AVG. TROAD. *Colonia Augusta Troadensis.* Caput turritum, pone quod vexillum.

Troas Phrygiæ minoris urbs, heroïcis ita casibus clara, ut nulla alia ex tota antiquitate clarior extiterit; non tamen eodem loco sita erat, quo olim ante excidium suum, ut sæpius ex Strabone diximus. Romanis semper adeo cara fuit quasi gentis suæ auctor, ut Divus Cæsar multa ei beneficia contulerit, & ob id eam Augustus Coloniam Romanam constituerit, quasi in avitas sedes Romanos transferret; eandem Veteranis locupletavit, quod indicat vexillum pone caput muliebre: turribus quidem ornatum est, tanquam urbs primaria; illa enim teste Strabone l. 31. ἔστι τῶν ἐλλογιμωτάτων πόλεων, *est una de urbibus nobilibus.* Solebant Antiqui urbes præcipuas uti Cybelem, Terram, seu Vestam depingere. Vesta verò apud Diodorum Saturni & Rheæ filia, structuram domus invenisse fertur, quamobrem fortasse eam turribus ornarunt, de qua Lucretius de rer. nat. lib. 1.

Muralique caput summum cinxere corona.

Phurnutus tradit turritam coronam adhiberi solitam huic Deæ, propter urbes & arces, quæ in summitate montium fiebant antiquitùs.

Hic nummus minimi moduli pro raro habendus.

IOVLIA MAMAIA AVG. Caput Juliæ Mamææ.

COL. ALEXAND. TRO. *Colonia Alexandriana Troadensis.* Equus pascens.

Antiquarii Troadis nummorum epigraphen COL. TROA. interpretari soliti sunt, *Colonia Troas*: sed cùm sæpe occurrant voces COL. TROAD. exponendæ videntur *Colonia Troadensis*, & idcircò Alexandriana, imò multarum Coloniarum nomina, rectè per adjectiva reddi possunt, ut Colonia Troadensis, Berytensis, &c. Troadenses plurimos nummos Alexandro dedicarunt, præsertim cùm ille in Syriam contra Parthos contendens, ipsorum urbem ingressus est, ut suprà diximus, ità illi pari honore matrem Augustam filii Imperatoris comitem prosequuti sunt, Alexandroque adulantes, urbem suam Alexandrianam, seu in Alexandri M. conditoris memoriam, seu in Imperatoris illud nomen gerentis honorem appellarunt: Alexander autem Imperator Alexandri M. summopere studiosus fuit, si quidem ille Lampridio teste, *Alexandri habitu nummos plurimos figuravit, & quidem electreos aliquantos: sed plurimos tamen aureos.* Equus pascens, Troadensium immunitatum est symbolum, in Mamææ nummis ab ipsis forsan signatum, quòd ipsorum privilegia illius indulgentià fuissent confirmata.

Hic nummus minimæ formæ rarus & elegans est.

IOVLI. MAMAIA AV. Caput Juliæ Mamææ.

COL. ALE. TRO. *Colonia Alexandria Troas*, vel *Alexandriana Troadensis.* Lupa cum puerulis Romulo & Remo.

Troadenses non modò Lupam cum puerulis in nummis tanquam Coloniæ Romanæ symbolum signare videntur, sed quod Romanos à se procreatos gloriarentur, ut hi etiam fatebantur, si quidem apud Tacitum mentio est veteris epistolæ Græco sermone à Senatu Populoque Romano ad Seleucum Regem scriptæ, quâ amicitiam & societatem ita demum ipsi pollicetur, si consanguineos suos Ilienses ab omni onere immunes præstitisset. An fuerit fabula Lupa Romulum & Remum lactasse, non hic est disserendi locus, cùm Roma ipsa pro symbolo illius effigiem acceperit, & plurimi auctores à nobis citati in ea fuerint sententia, in quorum etiam numero Florus lib. 1. *Relictis*, inquit, *catulis lupa vagitum secuta, ubera admovit infantibus, matremque se gessit.*

Hic nummus minimi moduli pro raro numerandus.

C. JUL. MAXIMINUS.

MAXIMINUS, post Alexandrum occisum, Imperator acclamatus à militibus in Germania, eam ferè omnem in Romanam ditionem redegit. *Germanici* nomen in nummis tantùm assumpsit, licèt inscriptiones plurimæ ei *Dacici* & *Sarmatici* cognomina tribuant. Nullæ ab eo videntur Coloniæ deductæ, præsertim cùm exercitum ob bellum Germanicum & civile non dimiserit.

MAXIMINI *nummi secundæ & minimæ formæ hactenus observati, sunt rarissimi.*

DEULTUM.

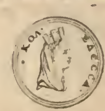
IMP. C. MAXIMINVS. AVG. Caput Maximini laureatum.
C. F. P. D. *Colonia Flavia Pacensis Deultana.* Delphinus.

Deultum urbs Thraciæ mediterranea ex Plinio, Colonia à Vespasiano facta est, ut *Flaviæ* gentis nomen arguit. Illius meminit Ptolomæus lib. 3. c. 10. Δεύελτος Κολωνία. *Deueltus Colonia* : *Dibaltum* autem ab Ammiano lib. 31. vocatur, *opidum petivere Dibaltum.* In actis Conciliorum, Δίβελτος dicitur, *Dibeltus.* Εὐστράτιος ἐπίσκοπος Διβέλτου subscripsit Conc. Nicæno II. an. 787. Deultani se Thracem Imperatorem habere gloriantes, nummos Maximino præcipuè dedicarunt, ille enim apud Capitolinum *Thrax* esse dicitur in ejus vita. *Et ille, ut erat Thrax & barbarus, credidit.* Herodianus lib. 7. Τεθρύλλητο γὰρ παρὰ πᾶσι, καὶ διεβέβλητο, ὅτι δὴ ποιμαίνοι ἐν τοῖς Θρᾳκίοις ὄρεσιν. *Quippe jam id tritum vulgatùmque apud omnes, opilionem fuisse in Thracia montibus.* Delphinus in nummo ad Nep-

tunum ſpectare videtur, cujus eſt, ut ſæpius diximus, ſymbolum: illius forſan cultum ab Anchialo urbe Ponti littorali forſan recepit: ab illa 20. tantùm mill. diſtat, ſi Geographis fides; imò Amicus exiſtimat appoſitum in hoc nummo Delphinum, ob proventum illorum piſcium in Ponto, quorum piſcationem cum Thunnis indicat Anchiali nummus, Maximo Maximini filio, cum Delphino inter duos Pelamides, dicatus.

Hic nummus minimæ formæ, eximiæ raritatis & elegantiæ eſt.

EDESSA.

ΑΥ. Γ. ΙΟ. ΜΑΞΙΜΕΙ. CΕΒ. Caput Maximini radiatum.

ΚΟΛ. ΕΔΕCCΑ. Κολωνία Ἔδεσσα. Caput muliebre velatum & turritum.

Edeſſa urbs & Metropolis Oſrhoenorum in Meſopotamia, Colonia à Caracalla facta, etiamſi à Germania longè diſſita, Maximino Imperatori nummos percuſſit, ipſius proculdubio ſtudioſa, cùm plurimi ejus cives illum ad bellum Germanicum ſequuti eſſent, ut innuit Herod. in ejus vita p. 590. Εἴχετο τῆς πρὸς τοὺς Γερμανοὺς μάχης· μέγα δέ τι πλῆθος καὶ σχεδὸν ἅπασαν τὴν Ῥωμαίων δύναμιν σὺν ἑαυτῷ εἰσήγαγε, Μαυρουσίων τε ἀκοντιστῶν ἀριθμὸν πάμπλειστον καὶ τοξότας Ὀσροηνῶν τε καὶ Ἀρμενίων. (ὧν ἦσαν οἱ μὲν ὑπήκοοι, οἱ δὲ φίλοι καὶ σύμμαχοι.) *Bellum Germanis intulit. Sequuti illum magna vis mortalium, ac penè omnes barbarorum copiæ: ad hæc Mauri jaculatores ſagittariique quamplurimi: præterea* OSRHOENI *& Arminii, quorum hi, Romanis ſubjecti: illi in amicitiam fuerant ſocietatemque adſciti.* Caput velatum & turritum, Genius eſt urbis, ſed ſolenne Orientalium illarum urbium inſigne, de quo ſæpius diximus.

Hic nummus minimi moduli inter elegantiſſimos reponendus.

TROAS.

IMP. C. IVL. MAXIMINVS. AVG. Caput Maximini laureatum.

COL. AVG. TROA. *Colonia Auguſta Troadenſis.* Neptunus ſtans dextrâ cetum ſuſtinet, lævâ tridentem gerit, pede dextro delphinum calcat.

Inſolens ille eſt Troadenſis Coloniæ typus, qui Neptunum exhibet: illum quidem

quidem muros Trojæ cum Apolline condidiſſe nemo neſcit, teſte Colutho de rapt. Helenæ verſ. 272.

Ἴλιον ἣν πύργωσε Ποσειδάων καὶ Ἀπόλλων.

Troja, quam turribus munivit Neptunus & Apollo.

Sed cùm Neptuno & Apollini Rex Laomedon voviſſet, quòd regno ſuo pecoris eo anno natum eſſet, immolaturum, votum avaritia Regis fefellit, quare iratus Neptunus, ut ait Hyginus fab. 89. *Cetum immiſit, qui Trojam vexaret.* Hic nummus Neptunum placatum docet dextrâ monſtrum ſuſtinentem. Neptunus tridentem gerit, tanquam inſigne. De quo Nonnus Dionyſ. 21.

Αἰχμάζων τριόδοντι θαλασσομέδων Ἐννοσίγαιος.

Pugnans tridente maris Rex Neptunus.

Delphin ſub pedibus Neptuni collocatur, ut tradit idem Hyginus Poet. Aſtron. lib. 2. *Qui Neptuno ſimulacrum faciunt, Delphinum aut in manu aut ſub pede ejus conſtituere videmus.* Illum enim piſcem huic Deo gratiſſimum arbitrantur.

Hic nummus ſecundæ magnitudinis, eximiæ raritatis eſt & elegantiæ.

IMP. C. MAXIMINVS. AV. Caput Maximini laureatum.

COL. AVG. TRO. in aliis TROAD. *Colonia Auguſta Troadenſis.* Equus paſcens.

Equus ille liber, & paſcens, non ad equorum abundantiam ob paſcua in Troade regione arguendam exhibetur, ſed ad libertatis omniumque onerum remiſſionem indicandam, à Claudio Troadenſibus conceſſam, & ab aliis Imperatoribus confirmatam, ut ſæpius diximus. Equus autem ſolutus & paſcens naturalem hominis ſtatum oſtendit, qui ubique inſtinctu naturæ agit, nec ulla conſtitutione ab hominibus facta tenetur, jure enim naturali cuncta omni nationi communia ſunt: Troadenſes verò ut immunitates ſuas conſervarent, novis Imperatoribus acclamantes, nummos ipſis ſubitò ſignabant, ideo frequentiores ſunt illorùm nummi, quàm aliorum quorumcumque Colonorum.

Hic nummus infimæ molis inter rariſſimos collocatur.

IMP. CAES. C. I. VERO. MAXIMINO.
PIO. FELIC. GERMANICO. MAX. SAR
MATICO. MAX. DACICO. MAX. PONT.
MAXIMO. TR. POT. III. COS. PROCONS.
OPTIMO. MAXIMOQVE. PRINC. AVG.
IVL. VERO. FILIO.
FELICI. PATRONO. SEG.

In Suburbio Fori Seguſianorum.

JULIUS MAXIMUS.

MAXIMUS apud Capitolinum Imperator à patre Maximino in quadam epiſtola appellatus eſt ; ſed in nummis Romanis *Cæſaris* nomen tantùm præfert, quod etiam in Colonicis & Græcis hactenus obſervavimus. Porro Senatus ei *Germanici* nomen contulit, quo titulo Commodum etiam inſignierat.

MAXIMI *nummi ſunt rariſſimi ſecundæ & minimæ formæ hactenus reperti.*

COILLU.

C. IVL. MAXIMVS CAES. Caput Maximi ſine laurea.

AEL. MVNICI. COIL. AN. *Ælium Municipium Coillutanum Antoninianum.* Prora navis, & deſuper cornucopiæ.

Coillu urbs & Municipium Numidiæ apud oſtia Ampſagæ fluvii in confinio Mauritaniæ, nummum hunc Maximo Cæſari percuſſiſſe videtur poſt interfectos in Africa Gordianos. Mauri autem ob Maximini ejus patris crudelitatem rebellarant, & Gordianum ſeniorem Tyſdri proclamarant : at cùm novus ille Imperator Capelliano Numidiæ Procuratori ſucceſſorem miſiſſet, hic eam ob rem indignatus, & Maximino devotus, omni coacto exercitu Carthaginem contendit, quò ſe receperat Gordianus ; Carthaginienſes verò Gordiano filio duce, ex urbe effuſi obviam Capelliano, contra eum dimicarunt, ut narrat Herodianus lib. 7. pag. 602 Οἱ μὲν Χαρχηδόνιοι ὄχλῳ πλείους ἦσαν, ἄτακτοι δὲ καὶ πολεμικῶν ἔργων ἀπαίδευτοι. *Erant autem numero quidem plures Carthaginienſes ; ſed inordinati, ac rerum bellicarum imperiti.* Οἱ δὲ Νομάδες, ἀκοντισταί τε εὔστοχοι, καὶ ἱππεῖς ἄριστοι..... ῥᾷστα οὖν ἐτρέψαντο τῶν Καρχηδονίων τὸ πλῆθος ... ἔνθα καὶ ὁ τοῦ Γορδιανοῦ υἱὸς ἀπώλετο, οἵ τε περὶ αὐτὸν πάντες. *Contrà Numidæ, jaculatores optimi, atque equitandi peritiſſimi .... Quo circa facilè Carthaginienſium plebs in fugam verſa... Hic & Gordiani filius cecidit, & quicumque eum ſequuti.* Coillutani Maximini partes, tanquam Numidæ amplexi, hoc obſequii ſui monumentum præſtitere.

Hic nummus minimi moduli pro rariſſimo computandus.

DEULTUM.

C. IVL. VER. MAXIMVS CAES. Caput Maximi nudum.

COL. FL. PAC. DEVLT. *Colonia Flavia Pacensis Deultana.* Apollo nudus ſtans, dextrâ laurum, lævâ lyram tripodi ſuperpoſitam, pro pedibus ara ignita.

Deultani Thraciæ lætabundi, quòd Thracem haberent Imperatorem, nummos Maximino cuderunt, ſic & Maximo ejus filio, quem ipſe Cæſarem & Imperii conſortem appellaverat, ut narrat Capitolinus in patris vita. *Auguſtus ab exercitu appellatus eſt, filio ſibimet in participatum dato.* Apollo ſui cultum in Colonia denotat, ille laurum ob vaticinia ipſi ſacram gerit, quòd hæc arbor ad inſpirationem & afflatum, & ut Græci dicunt, enthuſiaſmon, conferat, ſicuti Sophocles in Caſſandra docet; tripus etiam ad vaticinia ſpectat, ut ſæpe diximus. Apollinis inſigne, eſt lyra, quam à Mercurio accepit, teſte Arato in Phænom. *In cujus ſimilitudinem Mercurius lyram fecit: quam poſtea Apollini datam dicunt.* Ara ignita, pro patris & filii ſalute ſacra Apollini facta à Deultanis indicat.

Hic nummus minimæ formæ, à Triſtano tom. 2. pag. 454. & à Patino pag. 358. vulgatus; inter præſtantiores numerandus.

COL. FL. PAC. DEVLT. *Colonia Flavia Pacenſis Deultana.* Mulier calatho inſignis, ſtans ad aram, dextrâ pateram, lævâ cornucopiæ.

Deultana Colonia varios paſſa eſt motus, apud Triſtanum in Maximi nummis, cùm urbs muris optimè munita, & hodie adhuc ampla ſit, nomine *Zagoria.* Illa plurimos Maximo Cæſari ex Thracia provincia ſua oriundo percuſſit. Genius urbis in hoc ſacra facit pro ſalute Principis, ob egregiam pulchritudinem amabilis, & aliunde liberalis, quem tanti faciebat Alex. Severus, ut ei ſororem ſuam Theocliam dare cogitaverit, teſte Capitolino in ejus vita. *Mi mater, ſi Maximinus ſenior, dux noſter, & quidem optimus, non aliquid in ſe barbarum contineret, jam ego Maximino minori Theocliam tuam dediſſem, ſed timeo ne ſoror mea Græcas munditias erudita, barbarum ſocerum ferre non poſſit: quamvis ipſe adoleſcens & pulcher & ſcholaſticus, ad Græcas munditias eruditus eſſe videatur.*

Quidam ex militibus Maximinum Cæſarem ſervare volebant, ſed conclamarunt alii, teſte Sexto Aur. Victore in Epitom. *Ex peſſimo genere, ne catulum habendum.* Ille quidem pro bono habebatur, ut innuere videtur idem Capitolinus. *Hic finis Maximinorum fuit, dignus crudelitate patris, indignus bonitate filii.*

Hic nummus ſecundæ magnitudinis inter elegantiſſimos & rariſſimos cenſendus.

TROAS.

C. IVL. MAXIMVS CAES. Caput Maximi nudum.

COL. AVG. TRO. In aliis TROAD. *Colonia Auguſta Troadenſis.* Equus paſcens.

Maximinum filium ſuum Maximum, Cæſarem appellaſſe teſtantur nummi & Capitolinus in ejus vita. *Inter hæc Maximinus cum filio ſuo adoleſcente, quem Cæſarem appellaverat.* Quamobrem Troadenſes, ut Imperatorem ſibi conciliarent, Maximo Cæſari nummos percuſſerunt: in utroque autem equum paſcentem libertatis ſuæ inſigne poſuere, ut immunitates ſibi conceſſas uterque confirmaret; nam plurimos facultatibus ſuis ſpoliabat Maximinus, teſte Herodiano in ejus vita pag. 592. Ἑκάστης γοῦν ἡμέρας ἦν ἰδεῖν τοὺς ἰχθὲς πλουσιωτάτους, τῇ ἐπιούσῃ μεταιτοῦντας. *Itaque quotidie cerneres, qui pridie opulentiſſimi fuiſſent, eos nunc emendicare ſtipem.* Vide quæ in Maximino de equi paſcentis typo pro immunitatum ſymbolo diximus. Frænum quidem equo ad jugum indicandum adhibetur; ſolutus verò & paſcens repræſentatur, ad jus naturale arguendum, quo unuſquiſque liber indicatur.

Hic nummus infimæ molis pro rariſſimo habendus.

C. IVLIVS VERVS MAXIMVS
NOBILISSI. CAESAR. PRINCEPS
IVVENTVTIS. GERMANICVS MAX.
DACICVS MAX. SARMATICVS MAX.
IMP. CAES. CAI. IVLI. VERI MAXI
MINI. PII. FEL. AVG. GERMANICI
MAX. DACICI MAX. SARMATI
MAX. FORTISSIMI. CAESA
RIS FILIVS.

Apud Gruterum è Reſendio pag. 158. 6.

GORDIANUS AFRICANUS PATER ET FILIUS.

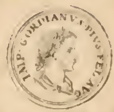
M. ANTONIUS Gordianus Thyſdri in Africa Imperator, contra Maximinum appellatus, cùm annis 80. jam natus eſſet, Gordianum filium Imperii conſortem, & Auguſtum fecit ; deinde Carthaginem profectus, ad Senatum ſcripſit, & Romæ acclamatus eſt, ambobuſque nummi Senatus juſſu percuſſi ſunt ; ſed Capellianus Mauritaniæ Procurator, Maximino devotus, à Gordiano ex munere motus, contra ipſum exercitum comparavit, Carthaginienſes prælio fudit, & Juniore Gordiano in acie occiſo, Carthaginem contendit, qua re audita Gordianus ſenior, laqueo ſibi vitam eripuit. Utriuſque nummi ab Antiquariis deſcripti quidem fuere, ſed nullus eorum Græcos protulit: porro nuper à duobus annis in patris honorem quatuor in Ægypto cuſi, à me ſunt obſervati, quorum unum à Medico Piſano emptum, Ducis Cenomanenſium Patroni munificentiſſimi cimelio addidimus, rarioremque alterius iconem ipſius Principis oculis delectationis gratiâ hîc ſubjicimus: ſpes etiam aliqua ſubeſt nummos in Africæ Coloniis in eorum honorem percuſſos aliquando recuperandi.

BALBINUS ET PUPIENUS.

BALBINUS & Pupienus, mortuis in Africa Gordianis, Romæ Imperaratores contra Maximinum P. Romani hoſtem appellatum, electi ſunt, & nummi in utriuſque honorem Senatuſconſulto cuſi, inter raros non collocantur, ſed Græci pro elegantiſſimis habentur, quòd plurimæ urbes vivo Maximino, & rebus adhuc incertis, eorum partibus adhærere non auderent, at illo Imperatore in Aquileiæ obſidione à militibus interfecto, Balbinus & Pupienus Romæ etiam militari ſeditione paulò pòſt obtruncati ſunt. Breve eorum Imperium, & non ultra annum extenſum videtur, cùm eorum nummi II. TRIB. poteſtatem non ſignent. Porro Græci cum Balbini effigie, & ΚΟΡΚΥΡΑΙΩΝ. ΜΙΛΗϹΙΩΝ, & ΤΑΡϹΟΥ epigraphe reperiuntur, imò plurimi in Pupieni honorem in hac Metropoli, & quidem maximi moduli occurrunt ſignati, cum inſcriptione ΜΗΤΡΟΠΟΛΕΩϹ ΤΑΡϹΟΥ. Ægyptios etiam cum nota Imperii prætermittimus, ſic recuperandorum in in Coloniis cuſorum ſpes, diligentibus hujuſce ævi nummariæ rei ſtudioſis, non abjicienda videtur.

GORDIANUS III.

GORDIANUS III. Gordiani Africani Senioris nepos, cum Balbino & Pupieno Augustis à Populo Romano Cæsar rogatus, ipsis à militibus postea interfectis, Imperium adeptus est ætatis anno 16. Persas Mesopotamiam & Syriam invadentes fugavit, Antiochiam, Carrhas & Nisibin recuperavit; sed ante hoc bellum susceptum, fecit iter in Mæsiam, & quidquid hostium in Thracia fuit, delevit, expulit atque summovit; in Coloniam Legionum IIII. & VII. Veteranos VIMINACIUM Mæsiæ superioris urbem deduxit, Tribuniciam potestatem VII. adeptus, anno 22. Philippi artibus periit.

GORDIANI *nummi ex omni modulo obvii & frequentes.*

ANTIOCHIA Pisidiæ.

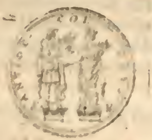
IMP. CAES. M. ANT. GORDIANVS AVG. Caput Gordiani laureatum.

COL. CAES. ANTIOC. in imo S. R. *Colonia Cæsarea Antiochia.* Duæ figuræ stantes dextram sibi arâ intermediâ porrigunt, virilis quidem lævâ concordiæ signum sustinet, muliebris verò sceptrum.

Antiochia Pisidiæ, Cæsarea ab Augusto Coloniæ fundatore vocata, Gordiano nummos dedicavit, si mihi conjecturæ locus, cùm ille hanc ur-

bem, in Syriam contra Perſas contendens, comitante uxore Tranquillina, ingreſſus eſt, ideo Imperatoris & Auguſtæ figuras ob recens eorum matrimonium dextras ſibi invicem porrigentes ſignarunt; Gordianus enim paulò ante ex urbe diſceſſum Miſithei filiam in uxorem duxit, teſte Capit. *Gordianus priùs quàm ad bellum proficiſceretur, duxit uxorem filiam Miſithei.* Auguſtus & Auguſta ſuper aram dextras jungunt in fidei, teſtibus Diis, monumentum, nam ut Diodorus ait lib. 16. pag. 533. Ἔστι δ' ἡ πίστις αὕτη βεβαιοτάτη παρὰ τοῖς Πέρσαις. *Hæc certiſſima fidei apud Perſas arrha eſt.* Gordianus concordiæ ſignum gerit, ad denotandum conjuges inter ſe concordes eſſe debere; Tranquillina ſceptrum, ob communicatam ipſi per matrimonium Imperii dignitatem. Litteræ S. R. Senatus Romani Coloniam ab Auguſto factam approbantis notæ ſunt.

Hic nummus primæ magnitudinis inter elegantiores recenſendus.

COL. CAES. ANTIOC. S. R. *Colonia Cæſarea Antiochia.* Duæ figuræ cippis impoſitæ dextras ſibi jungentes, virilis quidem lævâ victoriolam gerit, muliebris verò ſiniſtrâ cornucopiæ.

En alterum matrimonii Gordiani & Tranquillinæ monumentum ab Antiochenſibus Piſidiæ ſignatum, illi Auguſtis nimium adulantes, Gordianum quidem ſub Deo Luno urbis tutelari numine, Tranquillinam verò ſub Genii Coloniæ imagine exhibuerunt. De Luni templo & cultu in hac Colonia, apud Strabonem lib. 12. pag. 577. ſub nomine *Menſis* memorato, ſæpius diximus. Genius urbis ſub mulieris turritæ icone, eo modo in Sept. Severi nummis ab Antiochenſibus ſignatus eſt, Lunus quidem victoriam tenet, tamquam monumentum earum quas de Perſis relaturus erat Gordianus. Solebant ita veteres ejus ſignum pro Augurio in nummis repræſentare, ut in Gordianis Africanis & aliis videre eſt. Genius verò cornucopiæ, ſolenne tanquam ſymbolum gerit.

Hic nummus primæ magnitudinis inter elegantiſſimos & rariſſimos numerandus.

Eadem epigraphe, ſed caput Gordiani radiatum eſt.

COLONIA CAES. ANTIOCHIA. S. C. *Colonia Cæsarea Antiochia.* Cybele turrita ſedens inter duos leones, ſiniſtrâ tympano appoſitâ, quod genu ſuſtinet.

Figura illa turrita cum tympano inter leones ſedens, Rhea eſt, ſeu Cybele, aliiſque nominibus apud Strabonem lib. 10. appellata, quod confirmat Lucianus de Dea Syria. Σημήια δὲ ἡ θεὸς τὰ πολλὰ ἐς Ῥέην ἀπικνέεται· λέοντες γάρ μιν φέρουσι, καὶ τύμπανον ἔχει, καὶ ἐπὶ τῇ κεφαλῇ πυργοφορέει ὁκοίην Ῥέην Λυδοὶ ποιέουσι. *Multaque adſunt ſigna Deæ, quæ faciunt, ut Rhea videatur: leones enim ipſam ferunt, habetque tympanum, & ſuper capite turrim geſtat, qualem Rheam Lydi fingunt.* Rhea Græcis, & πυργοφόρος: Ops ſeu Terra latinè vocata, eaque turribus ornata eſt, quòd Terra contineat civitates, & ipſæ antiquitùs in ſummitate montium fierent. Per tympanum ſeu cymbalum, alii orbem terræ ſignificari putant, alii ejus inſigne, ob cymbala quibus in ſacris ejus Sacerdotes utebantur. De Leone ipſius comite, audias D. Auguſtinum de Civ. Dei. *Leonem*, inquit, *ei adjungunt ſolutum ac manſuetum, ut oſtendant, nullum eſſe genus terræ tam remotum ac vehementer ferum, quod non ſubjici cuique conveniat.* Cybele in nummo ſignata, Antiochiæ ſui cultum indicat.

Hic nummus majoris moduli pro raro & inſigni computandus.

Eadem epigraphe, caput Gordiani laureatum.

COL. CAES. ANTIOCH. S. R. *Colonia Cæſarea Antiochia.* Colonus agit boves, juxta eum duo ſigna militaria.

Colonus agens boves, deductæ Coloniæ ſymbolum eſt. Colonus aratro deſignabat locum ubi erat condenda urbs, quod Romanis raró contigit, ab illis enim ſæpe in urbem jam conditam mittebantur Coloni, nec etiam oppidum nomen mutabat, ut aſſerit Strabo lib. 5. pag. 216. Οἱ δὲ Ῥωμαῖοι παραλαβόντες, καὶ πέμψαντες ἐποίκους πολλαχοῦ, συνεφύλαξαν καὶ τὰ τῶν προεποικησάντων γένη. *Romani autem rerum potiti, cùm Colonos in varia loca emitterent, nomina tamen eorum, qui priùs ibi habitaverant, conſervarunt.* Imperatores deinde, modò cognomina, modò gentis ſuæ nomina ad rei memoriam Coloniis impoſuerunt, ut ipſa Antiochia, quæ cognomen Auguſti tulit, & aliæ quæ Aurelias & Septimias appellationes ſortitæ ſunt. Signa militaria juxta Colonum, Veteranis Coloniam frequentatam fuiſſe indicant.

Hic nummus primæ molis pro raro notandus.

COL.

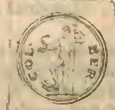

COL. CAES. ANTIOCH. S. R. *Colonia Cæsarea Antiochia.* Lupa sub arbore puerulis lac præbens.

Lupæ cum puerulis typus, alterum est Coloniarum symbolum: ut enim Coloni boves agentis imago, deductæ quidem Coloniæ erat index, lupæ verò puerulis lac præbentis simulacrum, Romanam designabat Coloniam; hoc insigni utebantur Romani ad urbis suæ originem vel antiquitatem indicandam. Romulum & Remum fratres ex Rhea Sylvia ortos, Amulii jussu expositos nemo nescit, sed quæ arbor ista juxta ipsos, ficus est, sub qua ipsi inventi sunt, dicta *Ruminalis*, teste Plutarcho in Romulo pag. 19. Ἦν δὲ πλησίον ἐρινεός, ὃν Ρωμινάλιον ἐκάλουν, ἢ διὰ τὸν Ρωμύλον (ὡς οἱ πολλοὶ νομίζουσι) ἢ διὰ τὸ τὰ μηρυκώμενα τῶν θρεμμάτων ἐκεῖ διὰ τὴν σκιὰν ἐνδιάζειν, ἢ μάλιστα διὰ τὸν τῶν βρεφῶν θηλασμόν, ὅτι τήν τε θηλὴν ῥοῦμαν ὠνόμαζον οἱ παλαιοί. *Erat juxtà ficus, quam Ruminalem dicebant, ut multorum est opinio, à Romulo; vel quia pecora ruminantia illic captabant umbram; vel, quod maximè probatur, propter puerorum lactationem: mammam enim vocabant Rumam.*

Hic nummus primæ magnitudinis, mutilus ab Angelono pag. 245. edit. 2. vulgatus, in rarorum numero collocatur.

BERYTUS.

IMP. GORDIANVS AVG. Caput Gordiani radiatum.

COL. BER. *Colonia Berytus* vel *Berytensis.* Neptunus pede proræ imposito dextrâ delphinum, sinistrâ tridentem.

Berytus urbs Phœniciæ, Saturni fuit opus, ut tradit Nonnus Dionys. 41.

Καὶ Βερόης ναίεσκον πόλιν πρωτόσπορον ἕδρην,
Ἣν Κρόνος αὐτὸς ἔδειμε.
Et Beroe habitabant urbem primò seminatam sedem,
Quam Saturnus ipse ædificavit.

Illam verò Saturnum Neptuno dedisse tradit Sanchoniaton apud Eusebium l. 1. Præpar. Καὶ ἐπὶ τούτοις ὁ Κρόνος Βύβλον μὲν τὴν πόλιν θεᾷ Βααλτίδι, τῇ καὶ Διώνῃ δίδωσι,

Βηρυτὸν δὲ Ποσειδῶνι. *Interea Saturnus Biblum quidem urbem Deæ Baltidi, quæ & Dione, dono dedit; Berytum autem Neptuno.* Ideo Nonnus narrat. lib. 43. Neptunum Beryto urbi amicum.

> Καὶ Βερόης ναέτῃσιν ἑῆς κειμήλιον ὠδῖνος
> Ἄρεος εἰναλίοιο θαλασσαίην πόρε νίκην.
> *Et Beroes habitatoribus sui rem pretiosam cubitis*
> *Martis Neptuni marinam præbuit victoriam.*

De tridente Neptuni symbolo, & delphine ipsi sacro, sæpius diximus.

Hic nummus minimi moduli obvius & frequens est.

COL. BER. *Colonia Berytus* vel *Berytensis.* Bacchus nudus stans, dextrâ uvæ racemum, sinistrâ thyrsum, pro pedibus panthera.

Berytus Bacchum coluisse videtur ob felicem ejus in Phœniciam adventum, & ob vites quas in agro Berytio posuit, ut innuere videtur Nonnus 41. dum narrat illius adventum in regiones circa Libanum in vicinam Beroes terram.

> Πήξας ἀγλαόκαρπον ἐπὶ χθονὶ βότρυν ὀπώρης,
> Οἰνοπόχοις ἐμέθυσσεν ὅλης κενεῶνας ἀρούρης.
> *Figens præclaros fructus ferentem in terra uvam vitis*
> *Vinigenis implevit totius ventres terræ.*

Idcirco Berytii Bacchum uvæ racemum ipsius donum gerentem cuderunt, & Nonnus loco cit. in Beryti urbis descriptione indicat ex qua parte locus erat vineis consitus.

> Εἰς ῥαχίην νοτίην ψαμαθώδεές εἰσιν ἀταρποὶ
> Εἰς χθόνα Σιδονίην· ὅθι ποικίλα δένδρεα κήπων
> Καὶ σταφυλαὶ κομόωσι.
> *In littore Australi arenosæ sunt viæ*
> *Ad terram Sidoniam: ubi variæ arbores hortorum*
> *Et uvæ florent.*

De thyrso Bacchi pro armis symbolo dictum est, ut de panthera ipsi sacra.

Hic nummus minimæ formæ pro raro habendus.

IMP. GORDIANVS AVG. COS. II. Caput Gordiani radiatum.

COL. IVL. AVG. FEL. BER. *Colonia Julia Augusta Felix Berytus.* Bacchus ſeminudus cum ſtrophio, dextrâ cornucopiæ, ſiniſtrâ thyrſum, pro pedibus panthera.

Hic nummus Gordiano in Syria moranti cuſus videtur ob epigraphen Conſulatus II. poſt cujus adeptionem in eam venit ad propulſandos Perſas P. Romani provincias vaſtantes. Bacchus in ſuperiori nummo dextrâ racemum, ut vitium ſator, in hoc cornucopiæ gerit, ut urbis Genius: ſolemne enim Genii ſymbolum, cornucopiæ eſt. Nonnus autem Dionyſ. 41. Beroen urbem Bacchi fundamentum appellat.

Ῥίζα βίου Βερόη, πολίων τροφός, εὖχος ἀνάκτων,

. . . .

Βάκχου τερπνὸν ἔδεθλον, ἑδώλιον ἰοχεαίρης.

Radix vitæ Beroe, urbium nutrix, decus regum,

. . . .

Bacchi jucundum fundamentum, domicilium Dianæ.

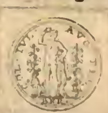
Berytii alludunt forſan Baccho urbis ſuæ Genio cornucopiæ gerenti, quòd ille poſt vinum inventum, cornu ad illud bibendum uſus ſit, teſte eodem Nonno Dionyſ 12.

Καὶ δέπας ἀγκύλον εἶχε βοὸς κέρας.

Et poculum curvum habuit bovis cornu.

Quaſi illud cornu alterum ſit abundantiæ ſymbolum. De thyrſo & panthera ſæpius à nobis dictum. Occo pag. 432. in hoc nummo legit levi errore PEL. pro FEL. quem vidit Com. Mediobarbus.

Hic nummus minimæ formæ, à Patino vulgatus pag. 370. obvius eſt.

COL. IVL. AVG. FEL. BER. *Colonia Julia Augusta Felix Berytus.* Bacchus nudus ſtans, inter duos palmites, dextrâ coronam ſibi imponit, ſiniſtrâ ſatyrum amplectitur.

Erizzus hunc nummum eroſum cum dimidia tantùm ipſius inſcriptione COL. IVL. AVG. reliqua verò deleta FEL. BER. vulgavit, eamque ob cauſam *Coloniæ Juliæ Auguſtæ* aſcripſit, quam Juliam Auguſtam, Jubæ urbem Regiam exiſtimat. Eundem deſcribit Occo pag. 435. ſed lepidè: *Mulier*, inquit, *nuda cum infantulo juxta vitem cum canicula*, quaſi verò Bacchus ſit, mulier nuda; Satyrus verò, infantulus; denique Pardalis, canicula. Occonem nimis religioſè ſequutus Mediobarbus nummum pag. 341. ad eandem *Coloniam Juliam Auguſtam* nulli regioni aſcriptam revocat: P. autem Harduinus pag. 177. hanc urbem fictitiam, Gaden eſſe exiſtimat, ſed hic nummus ad Berytum pertinet: nummi autem typus, feracitatem vini circa hanc urbem denotat. Berytium vinum Plinius commendat lib. 14. cap. 8. Bacchus tanquam vini inventor, ſibi coro-

nam imponit, propterea pampini ipſi adſtant, eademque de cauſa ille Satyrum comitem & vini amantiſſimum amplectitur. Videas Satyros in vindemia cum Baccho occupatos apud Nonnum Dionyſ. 12.

Καὶ Σατύρων χορὸς ἦεν ὁμόστολος, &c.

Et Satyrorum chorus, comes erat.

Hic nummus infimæ molis, ab Erizzo pag. 506. vulgatus, pro raro notandus.

IMP. CAES. M. ANT. GORDIANVS. AVG. COS. II. Caput Gordiani laureatum.

COL. IVL. AVG. FEL. BER. Mulier turrita pectore tenus in templo tetraſtylo, hinc & inde ſignum militare, juxtaque cornucopiæ, pro gradibus templi, Leo.

Mulier illa pectore tenus, Aſtarte eſt ſeu Venus Cœleſtis, aut Genius urbis, vel potiùs Venus ſub Genii figura. Aſtarten integram in ſimili templo quatuor columnis ſuffulto in Berytenſium nummis ſæpius protulimus, quam urbis tutelare numen eſſe, ob ipſius filiam *Beroe* dictam, Nonnus tradit, ideo ille Berytum Veneris habitationem vocat Dionyſ. 41.

Ἔνδιον εὐφροσύνης, Παφίης δόμος, οἶκος ἐρώτων.

Domus lætitiæ, Veneris habitatio, domus Amorum.

Duæ Aquilæ legionariæ, ad antiquitatem Coloniæ indicandam, de quibus in ſequenti nummo, appoſitæ ſunt, hinc & inde cornucopiæ, ad omnium rerum in regione abundantiam arguendam. De Leone pro typo, in Berytenſium nummis Valeriano dicatis, agemus.

Hic nummus ex omni modulo obvius, inter mediocres à Patino pag. 369. deſcriptus eſt.

IMP. GORDIANVS AVG. Caput Gordiani radiatum.

COL. BER. *Colonia Berytus* vel *Berytenſis*. Duæ Aquilæ legionariæ.

Has duas legionarias Aquilas in Auguſti, Hadriani, Juliæ Piæ, & aliorum nummis, ad Veteranos duarum Legionum, V. ſcilicet Macedonicæ, & VIII. Auguſtæ, in Coloniam Berytum miſſos ſpectare diximus: illæ verò in hoc nummo ſignantur, ad memoriam Coloniæ renovandam, & non tanquam Le-

gionis cujusdam Beryti stativa habentis indices, ut existimat Eq. Patinus in Gordiani nummis. Berytus, Colonia à Julio constituta, unde illi nomen *Juliæ*, ab Augusto Veteranis frequentata est, unde nomen *Augustæ* additum, ideo Nonnus Beryti felicitatem videtur indicare Dionys. 41.

> Σκῆπτρον ὅλης Αὔγουστος ὅτι χθονὸς ἡνιοχεύσῃ,
> Ῥώμῃ μὲν ζαθέῃ δωρήσεται Αὐσόνιος Ζεὺς
> Κοιρανίην, Βερόῃ δὲ χαρίζεται ἡνία θεσμῶν,
> Ὁππότε θωρηχθεῖσα φερεσσακέων ἐπὶ νηῶν
> Φύλοπιν ὑγρομόθοιο κατευνήσῃ Κλεοπάτρης.
> *Sceptrum totius Augustus quando terræ gubernabit,*
> *Romæ quidem divinæ dabit Ausonius Jupiter*
> *Imperium, Beroe verò indulget frena legum,*
> *Quando armata scutiferis in navibus*
> *Pugnam navalem sopiet Cleopatra.*

Urbes sese felices prædicabant, cùm Coloniæ erant constitutæ.

Hic nummus minimi moduli, à Patino vulgatus pag. 369. obvius habetur.

CARRHÆ.

ΑΥΤΟΚ. Κ. Μ. ΑΝΤ. ΓΟΡΔΙΑΝΟϹ ϹΕΒ. Caput Gordiani laureatum.
ΜΗΤΡ. ΚΟΛ. ΚΑΡΡΗΝΩΝ. Μητροπόλεως Κολωνίας Καρρηνῶν. Caput muliebre turritum & velatum, supra quod crescens Luna, ante illud figura seminuda & barbata columnæ imposita, dext. malleum gerens, in area nummi arula.

Carrheni Mesopotamiæ, nummos suos Gordiano Persarum victori in grati animi monumentum cuderunt, quòd ille urbem suam ab illis jam occupatam recuperasset, ut Imperator ipse narrat in epistola ad Senatum scripta, apud Capitolinum: *Carrhas deinde, cæterasque urbes Imperio Romano reddidimus.* Caput muliebre, Genius est urbis, turribus insignitur tanquam provinciæ Metropolis. Luna crescens, ad Dei Luni cultum spectat, de quo in nummo sequenti. Figura senilis & barbata columnæ imposita, malleum dextrâ gerens, non Gordianus est Imperator, ut putat Tristanus, cujus signum supra columnam in recuperatæ urbis memoriam positum est, sed Cabyrus apud Carrhenos cultus, cui arula, sacra ob Gordiani victorias perpetrata indicat. Cabyrorum simulacra erant, ὅμοια τοῖσι τοῦ Ἡφαίστου, *Vulcani simulacris similia*, teste Herodoto l. 3. In Phœnicia illos plurimum cultos narrat Sanchoniaton apud Eusebium lib. 1. Præpar.

Hic nummus primæ magnitudinis pro raro habetur, cum Imperatore columnæ

impoſito, & cum epigraphe ΜΗΤΡΟΠΟΛ. *pro* ΜΗΤΡ. ΚΟ. *à Triſtano tom. 2. pag. 509. vulgatus eſt.*

IMP. C. M. ANT. GORDIANVS. Caput Gordiani radiatum.

ΜΗΤ. ΚΟΛ. ΚΑΡΡΗΝΩΝ. Μητροπόλεως Κολωνίας Καῤῥηνῶν. Aſtrum in creſcente Luna.

Jam notarunt Antiquarii Erizzi errorem pag. 508. in qua conjungit ΚΟΛ-ΚΑΡΡηνων, & populos in Græcia Colcherrinos quærit, cùm diſpeſcendæ ſint voces, & nummus ſpectet ad Carrhas Meſopotamiæ Coloniam, in quam Caſſium poſt Craſſi cædem ſe recepiſſe narrat Plutarchus in Craſſ. pag. 561. Ἀλλὰ καὶ Κάσσιος μὲν ἐπανῆλθεν εἰς Κάῤῥας πόλιν. *Verùm Caſſius retulit ſe Carrhas.* Creſcens Lunæ, vulgaris eſt urbis typus, quem in M. Aurelio, Caracalla & aliis, ad Dei Luni cultum pertinere diximus, cujus erat celeberrimum apud Carrhenos templum. Arabes & Meſopotamiæ populi ita Lunam venerabantur, ut quaſi Lunares dicti eſſent, apud Bochartum part. 1. lib. 2. cap. 19. Lunus autem vocatus eſt, quia Luna mas & fœmina exiſtimabatur; & creſcens Luna exhibetur, quòd illa in Noviluniis culta eſſet, quo tempore διχότομος dicitur: Meſopotamiæ verò populi, qui Mahometiſmum receperunt, Lunæ cultum vix excuſſerunt, & Lunam novam magnis exclamationibus pro ſolenni feſto celebrando aſpectant. Aſtrum ſeu Sol in Creſcente appoſitus videtur, quòd Luna à Sole lumen recipiat.

Hic nummus minimi moduli nec rarus nec obvius eſt.

COILLV, vel COELLV.

IMP. CAES. M. ANT. GORDIANVS. Caput Gordiani laureatum.

AEL. MVNIC. COIL. AN. *Ælium Municipium Coillutanum Antoninianum.* Silenus dextrâ erectâ utrem hircinum humero ſiniſtro gerit.

Coillu Numidiæ urbs, & Municipium, nummos ad fidem & obſequium Gordiano teſtandum percuſſit: in Africa enim Carthaginienſes, Sabiniano Imperatore appellato rebellaverant, teſte Zoſimo lib. 1. Μετ' οὐ πολὺ δὲ καὶ Καρχηδόνιοι, τῆς τοῦ βασιλέως εὐνοίας ἀλλοτριωθέντες, Σαβινιανὸν εἰς βασιλείαν προῆγον. *Non multo poſt & Carthaginienſes, à benevolentia Principis alienati, Sabinianum*

ad Imperium efferunt. Silenus in nummo sui cultum in hac urbe indicat. Plurimi autem populi illum venerati sunt, quòd Bacchi Magister fuerit, ut tradit Julianus in Cæss. pag. 37. Οὐ γὰρ, ὦ παῖ. ἔφη, καὶ σὺ φιλόσοφος ὑπ' ἐμοῦ γέγονας. *Non & tu, ô fili, inquit ille, in philosophicis quoque disciplinis à nobis es institutus & eruditus.* Sed potiùs forsan eum coluerunt, quòd ille vites conseverit: in Deorum enim numerum hi qui hominibus beneficia contulerant, referebantur.

Hic nummus infimæ molis rarus est.

DEVLTVM.

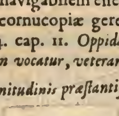

IMP. C. M. ANT. GORDIANVS. AVG. Caput Gordiani laureatum.

COL. FL. PAC. DEVLT. *Colonia Flavia Pacensis Deultana.* Duo Fluvii decumbentes, alter quidem barbatus dextrâ arundinem, lævâ cornucopiæ, urnæ aquas vomenti innixo, alter autem muliebri effigie, dextrâ etiam arundinem, lævo cubito pariter urnæ innixo. Ante figuram prioris, navis cum velo.

Deultum urbs est & Colonia Thraciæ, cujus situm nos edocet elegans hic Gordiani nummus, ad Panysum scilicet fluvium in Euxinum mare inter Mesembriam & Odessum influentem, vel potius ad Panysi cum altero amne confluentem, quorum alter urbem interfluit, alter verò alluit, infra autem confluunt. Alibi quidem diximus fluvios in mare illabentes cum barba, tanquam aliorum patres effingi; alios verò in alios sese exonerantes, imberbes repræsentari. Ejus amnis in Panysum illabentis nomen apud Geographos non invenimus. Navis cum velo, navigabilem esse Panysum denotat, unde abudantia urbi, quod fluvii figura cornucopiæ gerens arguit. Deultum ad lacum situm esse tradit Plinus lib. 4. cap. 11. *Oppida, Thynias. Halmydessos, Deulton cum stagno, quod nunc Deultum vocatur, veteranorum.*

Hic nummus secundæ magnitudinis præstantissimus est.

COL. FL. PAC. DEVLT. *Colonia Flavia Pacensis Deultana.* Apollo nudus stans dextrâ laurum, sinistro cubito innixus lyræ tripodi superpositæ.

Idem Apollinis typus in nummis Deultanæ Coloniæ Maximo Cæsari di-

catis prodiit, quem ejus Dei in urbe cultum indicare diximus; imò præcipuum & tutelare numen auguramur, ſiquidem plurima hujuſce tractus oppida Mileſiorum Colonias fuiſſe aſſerit Strabo lib. 7. Mileti autem celeberrimum erat Apollinis Didymei Oraculum; & Apollonia ab iis in Deulti vicinio condita eſt., ubi Strabo pag. 319. fanum Apollinis fuiſſe dicit. Ὅπου ἱερὸν τοῦ Ἀπόλλωνος· ἐξ οὗ Μάρκος Λούκουλλος τὸν κολοσσὸν ἦρε, καὶ ἀνέθηκεν ἐν τῷ Καπιτωλίῳ τὸν τοῦ Ἀπόλλωνος, Καλάμιδος ἔργον. *Ubi fanum eſt Apollinis: unde Marcus Lucullus Coloſſum Apollinis, opus Calamidis, ſublatum in Capitolio dedicavit.* Deultum in ſuperiori nummo ad Panyſum locavimus, quem in Pontum inter Odeſſum & Meſembriam illabi tradidimus. Strabo autem loco cit. ſubjunxit: Ἐν τῷ μεταξὺ δὲ διαστήματι, τῷ ἀπὸ Καλάτιδος εἰς Ἀπολλωνίαν Βιζώνη τέ ἐστι, καὶ Κρουνοί, καὶ Ὀδησσὸς Μιλησίων ἄποικος. *Inter Calatin & Apolloniam Bizona eſt, & Cruni, & Odeſſus Mileſiorum Colonia.* Deultum etiam Mileſiorum Coloniam fuiſſe ſuſpicamur, ob Apollinem nudum tanquam Vatem, cum lauro & tripode ſignatum, ut apud Mileſios colebatur.

Hic nummus infimæ molis pro raro numerandus.

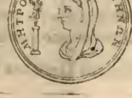
IMP. GORDIANVS. PIVS. FEL. AVG. Caput Gordiani laureatum.

COL. FL. PAC. DEVLT. *Colonia Flavia Pacenſis Deultana.* Æſculapius dextrâ innixus baculo, cui involutus eſt ſerpens.

Deultana Thraciæ Colonia ſuos Gordiano nummos in victoriæ monumentum cudiſſe videtur, quam ille in Syriam contra Perſas contendens retulit, cùm barbaros provinciam vaſtantes vicit & propulſavit, annuente Capitolino in ejus vita. *Fecit iter in Mæſiam, atque in ipſo procinctu, quidquid hoſtium in Thraciis fuit, delevit, fugavit, expulit, atque ſubmovit.* Æſculapius in nummo ſui cultum Deulti denotat; ille enim ex Coronide Apollinis filius perhibetur, ut narrat Hyginus Poët. Aſtron. l. 2. *Hiſtrus autem & complures dixerunt, Coronide Phlegyæ filiam fuiſſe, hanc autem ex Apolline Æſculapium procreaſſe.* Cùm Apollo urbis tutelaris eſſet Deus, nil mirum ſi Deultani patrem & filium venerati ſint.

Hic nummus ſecundi & minimi moduli inter rariores reponendus.

EDESSA.

ΑΥΤ. Κ. Μ. ΑΝΤ. ΓΟΡΔΙΑΝΩϹ ϹΕΒ. Caput Gordiani radiatum.

ΜΗΤΡΟ. ΚΟΛ. ΕΔΕϹϹΗΝΩΝ. Μητροπόλεως Κολωνίας Εδεσσηνῶν. Caput muliebre velatum & turritum, ante quod columna, in qua Diana ut videtur Venatricis habitu, dextrâ extensâ telum, lævâ arcum.

Ad Edeſſam Meſopotamiæ pertinet hic Gordiani typus, cui etiam alterum hujus Imperatoris nummum cum epigraphe ΕΔΕϹϹΑΙΩΝ tribuit Triſtanus tom. 2. pag. 510. cùm ad Edeſſam Macedoniæ urbem ſpectet. Gemina fuit urbs nomine Edeſſa, altera Macedoniæ Straboni & aliis, altera Meſopotamiæ. Illa in nummis ΕΔΕϹϹΑΙΩΝ vel ΕΔΕϹϹΕΩΝ inſcriptionem præfert, hæc ΕΔΕϹϹΗΝΩΝ epigraphen, ſed ſemper cum Μητροπόλεως Κολωνίας nominibus, quod P. Harduinum fugit, qui duas illas urbes in Gordiano ad eandem urbem pag. 144. revocat. Edeſſeni Gordiano gratulantes, cùm ille in urbem ſuam ad Meſopotamiam à Parthis recuperandam venerit, nummos ei cuderunt. Caput turritum, Genius eſt urbis; Diana columnæ impoſita, ſui cultum Edeſſæ indicat.

Hic nummus primæ magnitudinis rarus eſt, ſed ſine columna parvi moduli obvius.

HIPPO Regius.

M. ANT. GORDIANVS. Caput Gordiani laureatum.

C. G. I. H. P. *Colonia Gemella Julia Hipponenſis Pia.* Capricornus pedibus globum, deſuper cornucopiæ.

Characteres hujus nummi ſibi admodum obſcuros fatetur Patinus pag. 370. illum ideo inter incertas urbes relegavit Mediobarbus pag. 341. ſed P. Harduinus, nummo ad Hadrumetinam Coloniam pag. 189. revocato, eum explanaſſe gloriatur; Lector autem dijudicet, an non potiùs ille ad Coloniam Hipponenſem, ut jam in M. Aurelio & Caracalla diximus, pertineat. Hippo urbs Africæ gemina, altera Hippo Regius, altera Hippo Diarrhytos Straboni vocata eſt, ideo *Gemella* in nummis: Hippo Regius, *Colonia Hipponenſis* Plinio Juniori epiſt. 9. dicta eſt. *Juliæ* nomen, eam à Julio Cæſare conſtitutam arguit. Hadrumetina verò Colonia, ex ipſo P. Harduino *Ulpia Trajana* vocatur, ergo à Trajano deducta eſt, nec cum inſcriptione nummi convenit. Hipponenſes nummos Gordiano in obſequii monumentum cudiſſe videntur, cùm Sabinianus Imperator in Africa appellatus eſt, ut narrat Capitolinus. *Inita eſt*, inquit, *factio in Africa contra Gordianum Tertium duce Sabiniano: quem Gordianus per Præſidem Mauritaniæ obſeſſum à conjuratis ita oppreſſit, ut ad eum tradendum Carthaginem omnes venirent.* Capricorni globum amplectentis typus cum cornucopiæ, in nummis Auguſti frequens occurrit, quòd ille ſub hoc ſigno natus eſſet, cui alludunt Hipponenſes, quòd ſimiliter Gordianus ſub hoc ſidere

V. Non. Jan. Turpilio Dextero & M. Mæcio Ruffo Coss. an. U.C. 978. ortus esset.

Hic nummus minimi moduli, à Patino p. 370. editus, inter rarissimos computandus.

NESIBIS.

ΑΥΤ. Μ: ΑΝΤ. ΓΟΡΔΙΑΝΟϹ ϹΕ. Caput Gordiani radiatum.

ϹΕΠ. ΚΟΛΩ. ΝΕϹΙΒΙ. Σεπτιμίας Κολωνίας Νέσιβι. Caput muliebre velatum & turritum, supra quod Aries.

Nesibi urbs Mesopotamiæ nummos Gordiano liberatori dedicat, Sapor enim Persarum Rex cùm Romanos Imperatorem elegisse adolescentem intellexisset, collectis undique copiis in Mesopotamiam irruerat, & Antiochiam Syriæ usque pervenerat, sed Gordianus re audita cum Legionibus Romanis Misitheo socero suo duce in Syriam mox contendens, fugatis & devictis Persis, provincias illas recuperavit, de quo ad Senatum scripsit, tradente Capitolino. *Carrhas deinde, cæterasque urbes Imperio Romano reddidimus, Nisibim usque pervenimus.* Mulier turrita, urbis Genius est, cui templum ad instar aliarum Mesopotamiæ & Syriæ urbium dedicatum exhibet nummus Philippi: insidet illa rupibus, ad indicandum in clivo montis Masii situm, teste Strabone lib. 16. pag. 747. Ἐν οἷς ἐστι ἡ Νίσιβις, ἣν καὶ αὐτὴν Ἀντιόχειαν τὴν ἐν τῇ Μυγδονίᾳ προσηγόρευσαν, ὑπὸ τῷ Μασίῳ ὄρει κειμένην. *Quorum est Nisibis, quam Antiochiam Migdoniam appellarunt, sub monte Masio sitam.* Aries annum sub hoc signo inchoare Nesibenses denotat.

Hic nummus secundæ magnitudinis inter rariores recensendus.

OLBA.

IMP. C. M. ANT. GORDIANVS. AVG. Caput Gordiani laureatum.

COL. OLBA....... *Colonia Olbabenorum.* Bacchus stans, dextrâ poculum, lævâ thyrsum, pro pedibus pardalis.

IVL. MAESA. AVGVSTA. Caput Juliæ Mæsæ COL. IVL. AVG. OLBABEN. *Colonia Julia Augusta Olbabenorum.* Deus Lunus eques.

Nummus Juliæ Mæsæ inter incerta ejus numismata pag. 159. ascriptus.

Olba urbs Pamphyliæ, & non Olbia; locorum enim orthographia è nummis exercitur: eidem appellationi Stephanus etiam ſuffragatur. Καὶ οὐ δὲ Ολβία, ἀλλ᾽ ὰ Ολβα καλεῖται. *Neque Olbia, ſed Olba vocatur.* Colonia in nummis inſcribitur, à Srabone verò *μέγα ἔρυμα*, *magna munitio*, appellata eſt. Porrò quantam nummus à nummo lucem fœneratur! qui Gordianum exhibet, alterum Mæſæ incertum dilucidat, hic vero illum illuſtrat: neſciremus enim ſine ipſius ope, à quo Colonia deducta ſit Olba; ipſam à Julio Cæſare conſtitutam, & ab Auguſto vel Colonis iterum, vel Veteranis frequentatam, *Juliæ* & *Auguſtæ* nomina convincunt; iiſdem etiam appellationibus Cremna Colonia in Pamphyliæ confinio ornatur in ſuperioribus Elagabali nummis, unde octoginta civium millia in tranſmarinas Colonias à Julio Cæſare diſtributa apud Suetonium, quò pervenerint, è nummis quotidie eruimus. Bacchus ſui cultum Olbæ indicat, quòd vites forſan in illius agro eſſent fœcundiſſimæ.

Hic nummus mediocris moduli inter rariſſimos & elegantiſſimos aſcribendus.

PATRÆ.

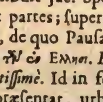

IMP. M. ANT. GORDIANVS AVG. Caput Gordiani laureatum.

COL. A. A. PATR. *Colonia Auguſta Aroe Patrenſis.* Proſpectus urbis, in cujus vertice tria templa, in medio duplicis columnarum ordinis ædificium, in imo duæ naves, ſtatuâ ſupra baſim intermediâ.

Jam percuſſus eſt ſimilis Coloniæ Patrenſis proſpectus in Commodi nummis, alterum in Caracalla exhibuit Jac. Sponius Itin. lib. 3. pag. 172. Proſpectus ille, tres urbis continet partes; ſuperior templis magnificentiſſimis ornatur, in media Odeum eſt, de quo Pauſanias lib. 7. pag. 437. Κεκόσμηται δὲ ἐς ἄλλα τὸ ᾠδεῖον ἀξιολογώτατα τῶν ἐν Ἕλλησι. *Exornatum Odeum illud eſt omnium, quæ in Græcia ſunt, magnificentiſſimè.* Id in foro erat cum illo junctum; pars denique inferior portum repræſentat, urbs autem in clivo ad littus maris ſita eſt. Statua baſi impoſita Auguſtus eſſe videtur Coloniæ fundator, qui de urbe tam benemeritus eſt, ut ex Achæis omnibus, ſolis tantùm Patrenſibus ſua libertate uti, teſte eodem Pauſania, conceſſerit.

Hic nummus minoris formæ pro rariſſimo habendus.

GORDIANVS. AVG. Caput Gordiani.

COL. A. A. PATREN. *Colonia Augusta Aroe Patrensis.* Victoria globo imposita, dextrâ lauream, lævâ palmæ ramum gerit.

Patrenses Gordiano blandientes ob victoriam de Persis relatam, nummos ipsi dedicarunt, in ejusque honorem Victoriæ signum globo impositum in iis percusserunt, quòd Imperator per ultimam hanc victoriam ubique terrarum hostes superare visus sit: in urbe enim Veteranorum cum populo seditio, sola ipsius ad Imperium electione, sedata est. In Africa rebellarant Carthaginienses, sed Gordianus copiis Africanis excitis, Sabinum tyrannidis affectatorem oppressit; in Europa barbaros Mœsiam atque Thraciam ingressos delevit, & fugavit; in Asia denique Persas vicit, & ex provinciis Romanis expulit, quæ omnia cum inscriptione ejus sepulcro apposita conveniunt.

DIVO GORDIANO
VICTORI PERSARVM, VICTORI GOTTHORVM,
VICTORI SARMATARVM,
DEPVLSORI ROMANARVM SEDITIONVM,
VICTORI GERMANORVM,
SED NON VICTORI PHILIPPORVM.

Hic nummus minimæ formæ nec obvius nec rarus est.

PELLA.

IMP. C. M. ANT. GORDIANVS. AVG. Caput Gordiani laureatum.

COL. IVL. AVG. PELLA. Diversæ sunt epigraphæ. *Colonia Julia Augustâ Pella.* Figura virilis nuda insidens monticulis, coronam supra caput sibi imponit, lævo cubito fistulæ agresti imposito, pro pedibus pedum.

Pellenses Macedoniæ Coloni nummos etiam Gordiano consecrant, sed illos ad urbem suam tantùm spectantes exhibuerunt. Figuram virilem nudam, Apollinem urbis tutelarem Deum jam antè diximus; nobis etiam suffragatur Goltzius in nummis Asiæ Minoris tab. 23. Apollo coronam sibi imponit ob victum Marsiam, cujus fistulam sub brachio tanquam victoriæ trophæum gerit: pedum, seu pastorale illius baculum, cùm Admeti armenta pascebat, juxta ejus pedes apponitur; montibus ille insidet, ut rectè Ill. Spanhemius Not. in Julian. Cæss. pag. 160. & 400. observavit: sita enim erat urbs in tumulo, ex Livio l. 44. c. 6. ideo illam Oppianus appellat *Excelsam* l. 2. de Ven. loquens de Equis.

Αἰπεινήν θ' οἳ Πέλλαν ἐΰκτιτον ἀμφινέμονται.

Quique circa excelsam Pellam, & bene munitam pascuntur.

Hic nummus secundæ magnitudinis nec rarus nec obvius.

COL. IVL. AVG. PELLA. *Colonia Julia Augusta Pella.* Mulier tunicata cum calatho sedens, dextram capiti admovet.

Colonia Pellensis in nummis, quos Imperatoribus dedicat, duos tantùm cælavit typos: alter urbis tutelare numen, alter oppidi Genium repræsentat, ille Apollinem collibus impendentem, hic mulierem sedentem, ambo situm Coloniæ indicant. Apollo illam in clivo positam arguit, Genius in hoc situ, provinciæ securitatem denotat. Pella utrumque typum Gordiano percutit, cæterum illa urbs de Alexandri M. natalibus, & de Julii Cæsaris liberalitate gloriari potest, ille Asiæ Domitor, hic Romani Imperii fundator extitit. Pella sub Alexandro Macedoniæ Metropolis, Colonia verò à Julio Romanorum constituta est.

Hic nummus infimæ molis, nec rarus nec obvius est.

SINGARA.

ΑΥΤΟΚ. Κ. Μ. ΑΝΤ. ΓΟΡΔΙΑΝΟC. Caput Gordiani laureatum.
ΑΥΡ. CΕΠ. ΚΟΛ. CΙΝΓΑΡΑ. *Αὐρηλία Σεπτιμία Κολωνία Σίγγαρα.* Caput velatum & turritum, in vertice Sagittarius.

Singara urbs Mesopotamiæ gemina, una juxta Edessam sita ex Plinio & Stephano in ea parte quam habitant Arabes Rhetavi; altera versus Tigrim, ex Ptolomæo, & Ammiano. Seguinus pag. 178. & P. Harduinus pag. 455. ad priorem Singaram nummum hunc revocant, qui tamen posterioiri videtur ascribendus. Singareni suos Gordiano Mesopotamiæ liberatori nummos dedicant: Capitolinus enim de hoc Imperatore tradit in ejus vita. *Effectum denique est, ut Persæ qui jam in Italia timebantur, in regnum suum pugnante Gordiano redirent, totumque Orientem Romana Resp. detineret.* Caput turritum, Genius est urbis, solemne urbium Mesopotamiæ symbolum. Sagittarium in nummi vertice Parthorum & Persarum militiam designare refert Seguinus, sed ad Singarenos spectat, vel quòd optimi essent Sagittarii, vel ad indicandum potius eos ab hoc signo annos dinumerare.

Hic nummus secundæ magnitudinis inter rarissimos reponendus.

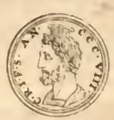
ΑΥΤΟΚ. Κ. Μ. ΑΝΤ. ΓΟΡΔΙΑΝΟΝ. CAB. ΤΡΑΝΚΥΛΛΙΝΑΝ. CEB. Capita Gordiani & Tranquillinæ adversa.

ΑΥΡ. CΕΠ. ΚΟΛ. CΙΝΓΑΡΑ *Αυρηλία Σεπτιμία Κολωνία Σίγγαρα.* Mulier turrita & velata insidens rupibus, dextrâ spicas, pro pedibus fluvius.

Singareni in nummis Gordiani Tranquillinam Augustam addiderunt, quòd illa Imperatorem in expeditione comitata sit, quodque pater ejus Misitheus omnia in bello Persico egerit, si Capitolino fides. *Sed hæc omnia per Misitheum socerum Gordiani, eundemque Præfectum, gesta sunt.* Mulier insidens rupibus, urbem ad clivum sitam arguit; illa enim ad montem Singaram condita est. Figura nuda pro pedibus mulieris illam ad eum positam denotat. Fluvium in nummo Tigrim existimat Seguinus, sed hic Saocoras est ex monte Singara fluens, juxta Ptolomeum: ille autem per æstatem sæpe arescit, ita ut Singara aquarum penuria laborans nunquam à Romanis potuerit adversus hanc necessitatem subsidium accipere. *Alioquin nunquam labenti Singaræ, vel temporibus priscis quisquam ferre auxilium potuit aquarum penuria, cunctis circum arentibus locis.*

Hic nummus primi moduli à Seguino editus pag. 176. inter rarissimos & elegantissimos numerandus.

SINOPE.

IMP. GORDIANVS AVG. Caput Gordiani laureatum.

C. R. I. F. S. AN. CCCVIII. *Colonia Romana Julia Felix Sinope*, vel *Sinopensis*; anno 306. Caput Serapidis laureatum, & calatho ornatum.

Nummus ad Sinopen Ponti Asiatici urbem spectat, cujus voces C. R. I. F. S. longe ante editum P. Harduini librum nos fuisse interpretatos, norunt omnes Antiquarii, nostram ille explicationem ex catalogo Regio transcripsit, majoris enim momenti opera quæ in lucem emisit, vel quæ præ manibus habet Eruditissimus Pater, tempus in perquirendis nummis eum terere non sinunt; unum quidem ab Auctoribus vulgatos ad Geographiam Plinii illustrandam protulit, quos verò ex aliorum scriptis aut collectionibus excerpsit, ipsos in nummis populo-

rum & urbium descripsit, nulla eorum in Notis ad Plinium facta mentione. Æsculapii typus jam prodiit in Sinopensium nummis Hadriano cusis, in quo anni æræ temporis injuriâ erasi erant, illos porro in M. Aurelio & Caracalla recuperavimus, sed Sinope epocham in iis ab anno U. C. 706. quo Colonia Julio Cæsare deducta est, exhibet hic verò nummus antiquiorem computat, Luculli scilicet ævo, quo ille Mithridate expulso hanc ipsius regiam pronunciavit liberam apud Appianum, & si fides nummo, Coloniam constituit, ideo se Sinope Romanam ante Juliæ nomen appellat, & omnium vetustissimam Romanorum in Asia Coloniam esse gloriatur: nec moretur diversa illa ærarum apud Sinopenses computatio, Antiochenses suam modò à Julio, modò ab Augusto dinumerarunt. De Serapide vide quæ in Hadriano pag. 232 diximus.

Hic nummus secundæ magnitudinis Thesauri Regii, à Tristano pag. 508. & à Patino 377. editus, inter elegantissimos habendus.

TROAS.

IMP. M. ANT. GORDIANVS. Caput Gordiani laureatum.

COL. AVG. TROAD. *Colonia Augusta Troadensis.* Apollo muliebri habitu stans, dextrâ pateram, lævâ arcum.

Troas deducta ab Augusto Colonia, & ejus nomen habens, cùm templi ipsi condendi facultatem non habuisset, sed Pergamo concessa, legatos tamen pro altero Tiberio extruendo Romam misit, à senatu etiam prætermissa est, teste Tacito Annal. 4. *Ne Ilienses quidem, cùm parentem urbis Romæ Trojam referent.* Gordiano illa nummos dedicat, ad benevolentiam Imperatoris sibi conciliandam. In hoc non signatus est Jupiter aut Neptunus, ut existimavit Patinus in Indice pag. 24. sed Apollo tutelaris Trojæ Deus toties à nobis memoratus. Pateram ille dextrâ tenet, ob sacrificia ipsi perpetrata, arcum verò tanquam insigne, de quo Homerus lib. 1. Iliad. vers. 37.

Κλῦθί μευ ἀργυρότοξ᾽.

Audi me argentum arcum habens.

Hic nummus minimi moduli, à Patino pag. 370. num. 4. vulgatus, inter obvios numerandus.

TYRUS.

IMP. GORDIANVS. PIVS. FEL. AVG. Caput Gordiani laureatum.

COL. TYR. METR. *Colonia Tyrus Metropolis.* Figura nuda in curru à quatuor cervis vecto, dextro brachio tunicam, lævâ scipionen, in area stella, in imo conchylium.

Tyrus Phœniciæ urbs, Colonia, & Metropolis, plurimos Gordiano oq aliquod forsan acceptum ab eo beneficium percussit, primus eorum scenam aperiet, in quo præcipuus illius Deus Hercules, ab Historicis Tyrius appellatus, pluribusque aliis nominibus donatus, ut Melchartus, Deus urbis: hic verò apud Nonnum dicitur Astrochiton, tanquam Dux astrorum, Dionys. 40.

Εἰς δρόμον Ἀστροχίτωνος ἐκώμασε, καὶ πρόμον ἄστρων
Τοῖον ἔπος βοόων ἐκαλέσσατο μύστιδι φωνῇ.
In cursum Astrochitonis lasciviit, & ducem astrorum
Tale verbum clamans invocavit mystica voce.

Astrochiton in nummo dextrâ tunicam stellatam, sinistrâ scipionem seu sceptrum gerit, illum tunicâ esse ornatum narrat versibus sequentibus Nonnus, sceptrum tenet ut Rex, uti hîc appellatur.

Ἀστροχίτων Ἡρακλες ἄναξ πυρός.
Stellatam tunicam habens Hercules Rex ignis.

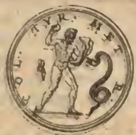
Tunicam dextrâ gerit, illam Baccho Tyrum perlustranti pro cratere ab illo accepto daturus.

. . . . . Ἡρακλέης δὲ
Ἀστραίῳ Διόνυσον ἀνεχλαίνωσε χιτῶνι.
. . . . . *Hercules verò*
Stellata Bacchum circumcinxit tunica.

Tyrii Astrochitonis currum cervis pro equis ornarunt, ad rapiditatem ejus arguendam; Seguinus enim pag. 132. edit. 2. cervum Solis, & rapidissimi ipsius cursus symbolum tradit. Bacchum & Solem eundem esse affirmat Macrobius lib. 1. cap. 20. *Et revera Herculem Solem esse vel ex nomine claret.* Theologorum autem vetus fuit opinio, per Herculem, Solem significari: unde ab Eusebio l. 3. cap. 11. illi duodecim certamina attributa sunt, quòd videlicet duodecim signa Sol toto anno percurrat. Conchylium, urbis insigne; stella, an illa quam apud eundem Macrobium, Herculis esse dicunt Chaldæi.

**Hic nummus primæ magnitudinis inter rarissimos computandus.*

COL.

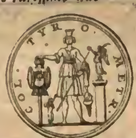
COL. TYR. METR. *Colonia Tyros Metropolis.* Homo nudus cum ſtrophio circa brachium, ſerpentem ſaxo impetit, in imo conchylium.

Serpens ſaxo involutus in nummis Tyriorum Elagabalo & Aquiliæ Severæ ejus uxori dicatis, veterem aliquam Tyri hiſtoriam indicare nobis viſus eſt, quam ob ſimilem lapidem, in quo hæc figura virilis ſerpentem interficit, ad Cadmi Tyrii factum ſpectare ſuſpicati ſumus, præſertim quum Tyrii & Sidonii Europam ejus ſororem à Tauro raptam in nummis ſuis exhibuerint. Nonnus in laude urbis Tyri memorat thalamum Cadmi Dionyſ. 40.

Καὶ προγόνου δόμον εἶδεν Ἀγήνορος, ἔδρακεν αὐλάς,
Καὶ θάλαμον Κάδμοιο, καὶ ἁρπαμένης ποτε νύμφης
Εὐρώπης ἀφύλακτον ἐδύσατο παρθενεῶνα.
Et proavi donum vidit Agenoris, vidit aulas,
Et thalamum Cadmi, & raptæ quondam nymphæ
Europæ incuſtoditum ſubiit conclave virginum.

Cadmus Agenoris Phœnicii Regis filius, inter præclara quæ geſſit facinora, occidiſſe Draconem dicitur, ex cujus dentibus ab eo ſeminatis, nati ſunt homines, ſic fabulam narrat Hyg. 178. *Cadmus cùm erraret, Delphos venit .... ſorte audita, cùm imperata perfeciſſet, & aquam quæreret, ad fontem Caſtalinum venit, quem Draco Martis filius cuſtodiebat: qui cùm ſocios Cadmi interfeciſſet, à Cadmo lapide eſt interfectus: denteſque ejus, Minerva monſtrante, ſparſit & aravit, unde Spartæ ſunt nati.* Tyrii ad antiquitatem urbis ſuæ indicandam, Europæ raptum, & Cadmi fratris ejus Draconem ſaxo occidentis memoriam in nummis renovarunt.

Hic nummus majoris moduli pro rariſſimo habendus.

COL. TYRO. METR. *Colonia Tyros Metropolis.* Aſtarte tutulata ſtans dextram imponit trophæo, lævâ ſceptrum, à ſiniſtris Victoria columnæ impoſita ei coronam porrigit, pro pedibus hinc Sileni ſignum, inde conchylium.

Frequens eſt in nummis Tyriorum mulieris typus dextram trophæo apponentis, quam ad Aſtarten eorum tutelare numen paſſim diximus eſſe revo-

candam. Astarte autem, aliis Juno, aliis Venus est, sed imago quæ in nummo seminuda exhibetur, Veneri magis convenit. Sanchoniathon vetustissimus auctor Phœnicius Venerem explicat. Τὴν δὲ Ἀστάρτην Φοίνικες τὴν Ἀφροδίτην εἶναι λέγουσι, *Astarten verò Phœnices Venerem esse dicunt*, cui Salomon altaria condidit, 1. Reg. 25. ut narrat Suidas, ἣν ἐλάτρευσεν ὁ Σολομών, *quam coluit Salomon*. Cicero de Natur. Deor. vult fuisse Venerem quæ Adoni nupsit, quorum Nonnus Dionys. 11. meminit.

Διπλόον ἔπλεκε κῶμον Ἀδώνιδι καὶ Κυθερείῃ.
Duplex plexit encomion Adonidi & Veneri.

Astarte imponit manum trophæo, tanquam Phœnices ipsius ope in longinquas regiones Colonias deduxerint, idcirco coronatur à Victoria. Sileni signum, sui etiam cultum indicat apud Tyrios.

Hic nummus majoris formæ pro raro computandus.

COL. TYR. METR. *Colonia Tyrus Metropolis.* In imo AMBPOCIE ΠΕTPE. Arbor cui involutus serpens, in imo canis & conchylium inter ingentes duos lapides.

Eadem epigraphe. Ingentes duo lapides inter aram ignitam & arborem in imo conchylium.

Uterque nummus ad Tyri urbis originem pertinet, de qua in posteriori nummo Tristanus tom 1. pag. 91. ex Nonno historiam protulit. Lapides, sunt Ambrosiæ Petræ, quas Tyrii, sacrificio Diis oblato, stabiles reddidere, & Tyrum super eas condidere, ut ille narrat Dionys. 40.

Καὶ ἀστα… [illegible]
Πλάζεται ὑγροφόρητος· ἀκινήτοις δὲ θεμέθλοις
Αὐτομάτη ζωσθεῖσα συνάψεται ἄζυγι πέτρῃ.
Πήξατε δ' ἀμφοτέραις ἐπικείμενον ἄστυ κολώναις
Ἀμφοτέρης ἑκάτερθεν ἐπὶ κρηπῖδι θαλάσσης.

Et instabilis non amplius petra
Errat in humido latus. Immotis verò fundamentis
Spontanea cincta conjungetur injugi petræ.
Figite verò utrisque incumbentem urbem rupibus
Utriusque utrinque in fundamento maris.

Tyrii hanc urbis suæ originem quam Herculi monitori debebant, in nummis suis signarunt; sed illa Tyrus nova est, Palætyrus enim in terra à Sidoniis fuit extructa, de qua Scylax in Periplo. Καὶ ἀπέχει στάδια, ἀπὸ θαλάσσης ἡ Παλαίτυρος πόλις, καὶ ποταμὸς διὰ μέσης ῥεῖ. *Et distat stadiis tribus à mari urbs Palætyrus, & fluvius in ea fluit.* Arbor, oliva est, cui implicatur serpens, ut apud eundem Nonnum loc. cit, legimus.

Καὶ πετράδων ἐπέβαινον, ὅπη φυτὸν ἦεν Ἀθήνης,
Καὶ σέλας ἀφλεγέος περιβόσκεται ἔρνος ἐλαίης.
Et petras intrarunt, ubi arbor erat Minervæ,
Et arborem alta folia habentem volubilis serpens circumsaltat.

Ignem supra aram, Tristanus mysticè ad Herculem, Solem, & ignem spectare tradit; an non potiùs ara ad sacrificium Aquilæ Jovi & Neptuno perpetrandum accensa. Canis & Conchylium, ad purpuræ inventum apud Tyrios spectant. Tyro puella juxta mare iter cum Hercule faciebat; ipsius autem canis, purpuræ carnem depastus est, cujus rictum quum gratissimo colore infectum Tyro vidit, vestem similis coloris ab illo postulavit, primusque Hercules cruorem ex purpuris collegit, lanaque eo infecta, vestem amicæ dedit.

Uterque nummus primæ magnitudinis, inter elegantiores reponendus; posterior à Tristano tom. 1. pag. 491. & tom. 2. pag. 508. editus est.

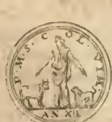

COL. METROP. TYRO. *Colonia Metropolis Tyros.* Duæ urnæ intermediæ, clava hinc, & inde palmæ ramus.

Tyrii ludorum apud se celebratorum memoriam in nummis sæpe consignarunt. Caracallæ nummus exhibuit ACTIA ERACLIA cum duabus urnis, quos ludos in Apollinis & Herculis tutelarium urbis Deorum honorem editos diximus; alter Elagabali ΗΡΑΚΛΙΑ ΟΛΥΜΠΙΑ vulgavit cum una tantùm urna & lauri in ea ramo, ideò certamen unum Olympicum in Herculis honorem celebratum protulimus: duo enim vasa cum totidem palmæ ramis, duo certamina; unam verò urnam, unum tantùm agonem indicare arbitramur: duo igitur vasa, & duæ palmæ rami in hoc nummo, duo certamina denotant; sed an *Actia* & *Heraclea*, an verò *Olympia* & *Heraclea* sint, pronunciare difficilè: clava autem in medio vasorum ad Herculem spectans nos inducit, ut duo certamina in Herculis honorem edita existimemus. De Hercule Tyri tutelari numine passim egimus.

Hic nummus secundi moduli pro elegantissimo habendus.

VIMINACIUM.

IMP. GORDIANVS PIVS FEL. AVG. Caput Gordiani laureatum, in aliis radiatum.

P. M. S. COL. VIM *Provinciæ Mœsiæ Superioris Colonia Viminacium.* In imo AN. I. *Anno primo.* Mulier stolata expansis manibus, ad pedes hinc Taurus, inde Leo.

Viminacium urbs provinciæ Mœsiæ superioris est, ut feliciter his notis P. M. S. explanavit Tristanus tom. 2. p. 557. sed non ille pari fortuna has litteras an. VII. Coloniæ deductæ annos interpretatus est, eos quippe ad annonæ distributiones frumentarias revocavit, illi assentitur Patinus pag. 369. P. Harduinus annos quidem Coloniæ existimavit, sed à Gordiano tantùm denuò, & ab Alex. Severo primùm constitutæ, ob nummos Alexandro & Mæsæ à Goltzio falsò tributos: sed quo hæc Colonia Gordiani Imperii anno condita sit, inquirendum. Nummi ejus cum anno I. usqne ad V. in hac Colonia percussi occurrunt, similiter & nummi Philippi reperiuntur cum epigraphe AN. V. quod confirmat Coloniam Viminacium computasse annum V. sub Gordiano & Philippo, Gordianus autem VII. Tribuniciam potestatem tantum accepit, ergo secundo anno Imperiii exeunte aut tertio inchoante Coloniam deduxit, non quando scilicet Mœsiam adiit sub Prætextato & Albino, Coss. ut narrat Capitol. in ejus vita. *Fecit iter in Mœsiam, atque in ipso procinctu, quidquid hostium in Thraciis fuit, delevit, fugavit, expulit atque summovit.* Cùm autem sub Balbino & Pupieno pugnatum esset contra Carpos, & illi denuò in provincias Romanas irrumperent, Gordianus Veteranos ad provinciæ propugnaculum Colonos Viminacium misit.

Hic nummus ex omni modulo observatur, sed primæ pro raro habetur.

P. M. S. COL. VIM. *Provinciæ Mœsiæ Superioris Colonia Viminacium.* In imo AN. IIII. Mulier stolata inter Taurum & Leonem stat, dextrâ signum militare in quo VII. *Septimæ*, id est *Legionis*, & sinistrâ, alterum in quo IIII. *Quartæ.*

Elegans hic nummus per mulierem ambabus vexilla gerentem in quibus scripta sunt Legionum nomina, nos edocet VII. Claudianæ & IIII. Scythicæ Veteranos Viminacium Colonos à Gordiano esse deductos. Nummum edidit Patinus p. 369. mutilum quidem, & ob id forsan illum non intellexit, nec alii Antiquarii ejus meminerunt. Coloniam Viminacium anno Gordiani Imperii secundo deductam esse diximus ad provinciæ contra Carpos & alios barbaros custodiam; VII. autem Legio Claudiana hiberna agebat in Mœsia Superiore, teste Dio. l. 55. p. 564. Καὶ οἱ ἕβδομοι οἱ ἐν τῇ Μυσίᾳ τῇ ἄνω, οἱ καὶ μάλιστα Κλαυδίειοι ὠνομάδαται. *Septimia in Mysia Superiori Claudiana præcipuè nuncupata.* Novis itaque

militibus in ſuplementum Legionis VII. miſſis, & Veteranis in primaria provinciæ urbe collocatis, Mœſia ad motus barbarorum coercendos munita eſt: porro neceſſaria fuit in hac provincia Imperatoris præſentia, antequam ille in Syriam contra Perſas proficiſceretur, ideo Capitol. ejus profectionis in Mœſiam meminit. Cùm autem nummi quarto & non alio à deducta Colonia anno ſigna hæc militaria cum Legionum nominibus exhibeant, liceat nos ſuſpicari Veteranos IIII Scythicæ in Syria morantis, teſte Dio. τέταρτον Σκυθικὸν ἐν τῇ Συρίᾳ, poſt Syriam à Gordiano recuperatam, ob barbarorum in Mœſiam iterum incurſiones per Imperatoris abſentiam, Viminacium ab eo miſſos eſſe, in cujus memoriam nummi hoc anno ſignati ſunt, quòd pro conjectura tantùm à nobis indicatur.

Hic nummus ſecundæ formæ à Patino pag. 369. editus, nec rarus nec obvius eſt.

P. M. S. COL. VIM. *Provinciæ Mæſiæ Superioris Colonia Viminacium.* In imo AN. V. *Anno quinto.* Mulier ſtolata ſtans ambabus expanſis, hinc Taurus, inde Leo.

Viminacii urbis nummi quintum ſub Gordiano & ſub Philippo annum ſignantes, vera & indubitata ſunt Gordiani mortis, & Philippi ad Imperium promotionis monumenta, & Coloniam ſecundo Imperii Gordiani anno ab eo deductam confirmant, præſertim cùm ille VII. tantùm Trib. poteſtatem inchoarit. In Coloniæ Viminacii nummis perpetuus eſt mulieris inter Bovem & Leonem ſtantis typus. Triſtanus tom. 2. pag. 558. Bovem ad Coloniæ ſymbolum, Leonem ad populum provinciæ bellicoſum revocat, an non potius populi feracitatem per Colonos lenitam indicare videtur Leo cum Bove concors, ut innuit D. Paulinus Poëm. 30. ad Nicetam Daciæ Epiſcopum.

Sic tuo mitis lupus eſt ovili
Paſcitur concors vitulus leoni.

Hic nummus primæ magnitudinis pro raro habendus.

VENERI. SACRVM.
PAVLLVS. L. L. AEGIVS. PASSER.
III. VIR. A. A. A. F. F. PROCVRAT.
PATR. IMP. CAES. GORDIANI.
AVGVST.
VOTO. SVSCEPTO. L. M.

Ex Spon. Miſcell. ſect. 8. pag. 273.

FURIA SABINIA TRANQUILLINA.

TRANQUILLINA ab Historiæ Scriptoribus Imperatoris Gordiani Pii uxor perhibetur, sed nummis Furiæ & Sabiniæ ejus appellationes debemus, in quibusdam verò Græcis illa Φερυρία perperam pro Φουρία, Σαβεῖνα pro Σαβινία appellatur, quæ nomina à matre Romana assumpsit, cùm pater ejus Mysitheus natione Græcus fuerit: ipsa Gordiano nupsisse paucis diebus ante Persicam ejus expeditionem videtur, ita ut Senatus ipsi vix nummos ante ejus discessum signare potuerit; eximiæ enim raritatis sunt & elegantiæ: æreum unum majoris moduli cum S. C. notis cusum vidimus, argenteos autem quatuor vel quinque, plurimi autem Græci & varii Colonici reperiuntur, cùm illa Imperatorem in itinere sit comitata.

TRANQUILLINÆ *nummi inter rarissimos collocantur, præsertim majoris moduli;*

ANTIOCHIA Syriæ.

ΦΟΥΡ. CAB. TPANKYΛΛINA CEB. Caput Furiæ Sabiniæ Tranquillinæ.

ANTIOXEΩN. MHTPO. KOΛON. S. C. Δ. E. *Ἀντιοχέων Μητροπόλεως Κολωνίας. Senatusconsulto. Δημαρχικῆς ἐξουσίας.* Mulier velata & turrita sedens in rupibus, dextrâ spicas, pro pedibus fluvius emergens.

Antiochia Metropolis & Colonia Syriæ, nummos Tranquillinæ memor ob urbem ab Imperatore Gordiano recuperatam percussit, hæc enim à Persis jam occupata erat, teste Capitolino in ejus vita. *Etiam Persas, ut brevi multa connectam, ab Antiochensium cervicibus, quas jam nexas Persico ferro gerebant, & Reges Persarum, & leges amovimus.* Ideo Gordianus summopere à Syriis amaba-

tur, ut refert idem Capitolinus: *Verùm cùm secum ipse cogitaret amorem P. Romani & Senatus circa Gordianum, & totius Africæ ac Syriæ.* Mulier urbis est Genius, insidet rupibus, ad indicandum ejus in clivo situm. Fluvius Orontes est muros ejus alluens; illa spicas gerit, ad arguendam frumenti in agro suo abundantiam. De vocibus S.C. Δ. E. passim diximus.

Hic nummus primæ magnitudinis inter rarissimos ascribendus.

CARRHÆ.

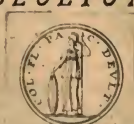
ΦΟΥΡ. CAB. ΤΡΑΝΚΥΛΛΙΝΑ. CEB. Caput Tranquillinæ.

ΜΗΤΡ. ΚΟΛ. ΚΑΡΡΗΝΩΝ. Μητροπόλεως Κολωνίας Καρρηνῶν. Caput muliebre turritum & velatum, supra quod crescens Luna, & ante illud, columna cui impositus est Cabyrus.

Carrheni Mesopotamiæ Gordiano & Tranquillinæ ejus uxori nummos consecrarunt, illi quidem, quòd ex urbe sua Persas expulerit, huic verò, quòd Imperatorem in hac expeditione sit comitata: de Gordiano autem Capitol. *Et post Artaxarta, Antiochiam recepit, Carras & Nisibin.* Caput muliebre, Genius est urbis; Crescens Luna in vertice, Dei Luni venerationem apud Carrhas arguit, de quo passim egimus. Cabirus columnæ impositus, sui etiam cultum in urbe hac indicat. Cabiri autem Vulcani ex Cabera Protei filia geniti dicuntur. Hi autem ignis usum, ferrique fabricam homines docuisse traduntur Diod. l. 5. p. 230. Τὴν δὲ τοῦ πυρὸς, καὶ τὴν τοῦ χαλκοῦ καὶ σιδήρου φύσιν ἐξευρεῖν. *Ignis usum invenerunt,ærisque ac ferri naturam indagarunt.* Ideo Cabyrus in nummo malleum gerit. Cabyri verò, quia insignium generi humano commodorum auctores habentur, immortalibus ac divinis honoribus remunerati sunt, ideò [illegible] in locis colebantur. Illos Phœnices maximè coluisse auctor [illegible] Sanchoniathon apud Eusebium lib. 1. Præpar.

Hic nummus primæ magnitudinis rarissimus est.

DEULTUM.

SABINIA TRANQVILLINA AVG. Caput Tranquillinæ.

COL. FL. PAC. DEVLT. *Colonia Flavia Pacensis Deultana.* Pallas stans, dextrâ clypeo innixa, sinistrâ hastam.

Deultani Thraciæ nummos Gordiano Imperatori ob barbaros ex provincia pulsos cuderunt; si quidem narrat Capitol. in ejus vita. *Quidquid hostium in Thraciis fuit, delevit, fugavit, expulit, atque summovit.* Ipsi eundem Tranquillinæ ejus uxori honorem tribuunt, quòd illa eum in bello comitata sit, eamque tanquam Palladem belli Præsidem in nummis repræsentarunt: cùm hæc Dea ab iis coleretur, ut in Caracalla diximus. Palladem autem dictam fuisse aiunt à Pallante gigante ab eo interfecto, quæ prius Tritonia vocabatur, à Tritonide palude, ubi primùm visa est.

Hic nummus secundi moduli inter variores & elegantiores reponendus.

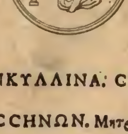

COL. FL. PAC. DEVLT. *Colonia Flavia Pacensis Deultana.* Aquila eippo imposita inter duo signa militaria.

Deultum urbs à Vespasiano Colonia est deducta, ut Flaviæ & Pacensis nomina indicant: ille enim ex Flavia gente oriundus erat, & Pacis Deæ studiosissimus, in cujus honorem magnificentissimum Romæ templum ædificari jussit. Deultani ad originem Coloniæ arguendam, Aquilam inter signa militaria Legionum insignia percusserunt, qui typus, Plinium illam Veteranorum Coloniam appellantem valdè illustrat, ille autem inquit l. 4. c. 11. *Deilton cum stagno, quod nunc Deultum vocatur, Veteranorum.* Ex qua Legione fuerint illi Veterani, adhuc ignoratur, eorum nomina aliquando in velo è ligno transverso pendente inscripta occurrunt, in his verò visuntur stellæ, forsan illorum insignia, ut in Gallieni nummis, Ibim, Leonem, Aprum, &c. observamus.

Hic nummus minimæ molis rarissimus & præstantissimus est.

EDESSA.

ΦΟΥΡ. CABINIA. ΤΡΑΝΚΥΛΛΙΝΑ. CEB. Caput Sabiniæ Tranquillinæ.

ΜΗΤΡΟ. ΚΟΛ. ΕΔΕCCΗΝΩΝ. Μητροπόλεως Κολωνίας Εδεσσηνῶν. Caput

put muliebre turritum & velatum, ante quod columna, ſupra quam Dianæ ſignum.

Edeſſa urbs Meſopotamiæ, Oſrhoenorum Regum olim ſedes, Abgaro à Caracalla ablata, & Colonia facta, nummos Gordiano Meſopotamiæ liberatori, & Tranquillinæ uxori itineris comiti blandientes dedicarunt. Triſtanus tom. 2. pag. 519. Abgarum ſuperioris Regis filium per Gordianum in ditiones ſuas à Perſis occupatas reſtitutum auguratur, ob plurimos ab hoc Rege nummos cum Imperatoris effigie percuſſos: Abgarum quidem cum Gordiano copias ſuas conjunxiſſe manifeſtant ejus nummi, in quibus ex una parte Gordiani caput, ex altera Abgarus eques, tanquam ipſe agmen ducens viſitur. Caput muliebre, Genius eſt Coloniæ, ſolenne urbium Meſopotamiæ ſymbolum. Diana columnæ impoſita, ſui cultum Edeſſæ ſignificat; illa arcum gerit, Deæ Venatricis inſigne.

Hic nummus primæ magnitudinis elegantiſſimus eſt.

LAODICEA Syriæ.

SABINIA TRANQVILLINA AVG. Caput Tranquillinæ.

COL. LAODICEAS METROPOLEOS. *Coloniæ Λαοδικείας Metropoleos.* In area Δ. E. Δημαρχικῆς ἐξουσίας. Templum diſtylum, in quo Aquila alis expanſis.

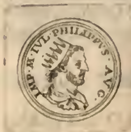
Laodicea Syriæ urbs littoralis, Colonia & Metropolis à Sept. Severo facta, de qua fusè in Caracalla diximus, hunc nummum Tranquillinæ cum Gordiano in Syria moranti percuſſit: Laodiceæ nomen huic urbi à Seleuco in matris Laodices memoriam datum eſt, hæc apud Stephanum prius Ramitha, ſed potiùs Ramatha, quæ Syriâ linguâ, *excelſam* ſignificat, quòd forſan in colle eſſet ſita, & novam urbem in littore condiderit Seleucus; montem enim ſibi imminentem vineis plenam habere narrat Strabo lib. 12. Aquila Jovi ſacra, ipſius ſymbolum eſt, ut & vulgatiſſimum Imperii Romani inſigne; verùm illa in hoc nummo templi aditum occupans, ad Jovem potiùs pertinere nobis videtur.

Hic nummus ſecundi moduli rariſſimus eſt.

FVRIAE SABINAE TRANQVILLINAE
SANCTISSIMAE AVG. CONIVGI
DOMINI N. IMP. CAES. M. ANTONI
GORDIANI AVG.

Apud Triſtanum tom. 2. pag. 545.

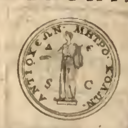
M. JUL. PHILIPPUS

PHILIPPUS post Gordianum ipſius artibus in Meſopotamiam occiſum, Imperator à militibus proclamatus, pacem cum Sapore Perſarum Rege iniit, militum animos amplis largitionibus demulſit, Veteranos in Colonias à ſe conſtitutas dimiſit, DAMASCUM videlicet Cæleſyriæ, NEAPOLIM Samariæ, PHILIPPOPOLIM Arabiæ, hanc ipſe urbem condidit. Carpos ſub Balbino & Pupieno primùm, deinde ſub Gordiano loca Iſtro vicina populantes Philippus repreſſit, & ut DACIAM ad ſui conſervationem obligaret, illam provinciam liberam pronunciavit, Colonis in ipſius urbibus locatis, V. nimirum Macedonicæ, & XIII. Geminæ Legionum Veteranis, qui in ipſa provincia hiberna agebant.

PHILIPPI *nummi ex omni modulo obvii & frequentes.*

ANTIOCHIA Syriæ.

ΑΥΤΟΚ. Κ. Μ. ΙΟΥΛΙ. ΦΙΛΙΠΠΟϹ. ϹΕΒ. Caput Philippi laureatum.

ΑΝΤΙΟΧΕΩΝ ΜΗΤΡΟ. ΚΟΛΩΝ. Ἀντιοχέων Μητροπόλεως Κολωνίας. In area S. C. Δ. Ε. Apollo muliebri habitu ſtans, dextrâ pateram, ſiniſtrâ lyram. In aliis, pro pedibus ara.

Antiochiam Syriæ ad Orontem, à Seleuco Nicatore, de Antiochi patris nomine appellatam narrant Strabo & Appianus: hic verò de Bell. Syr. Πόλεις δὲ ᾤκισεν ἐπὶ τὸ μῆκος τῆς ἀρχῆς ὅλης ἑκκαίδεκα μὲν Ἀντιοχείας ἐπὶ τῷ πατρὶ, καὶ πέντ' ἐπὶ τῇ μητρί. *Ornavit autem Imperium ſuum, exſtructis per totam ejus longitudinem urbibus; quarum ſedecim à patre denominavit Antiochias, ſex à matre Laodiceas.* Julianus Apoſtata Antiochiam Seleucum quidem condidiſſe, verùm ipſi à filio Antiocho nomen dediſſe tradit in Miſopog. pag. 65. Πεποίηται μὲν γὰρ ὑπὸ Σελεύκου, τοὔνομα δὲ ἔχει ἀπὸ τοῦ Σελεύκου παιδός. *Condita ſi quidem eſt à Seleuco, nomen verò habet à Seleuci filio.* Vocata eſt ἐπὶ Δάφνῃ ad aliarum diſtinctionem, ob templum Apollinis in Suburbio celeberrimum: Seleucus enim ejus conditor, Apollinis filius exiſtimatus eſt, ſi Trogo fides lib. 15. cap. 4. *Seleuci virtus clara & origo admirabilis fuit: ſi quidem mater ejus Laodice, cùm nupta eſſet Antiocho, claro inter Philippi duces viro, viſa eſt ſibi per quietem ex concubitu Apollinis concepiſſe.* Antiochenſes ergo Apollinem urbis tutelarem Deum in nummo ſignarunt. De vocibus S. C. Δ. E. ſæpius dictum.

Hic nummus ſecundæ formæ pro obvio cenſendus.

ANTIOXEΩN. MHTPO. KOΛON. Ἀντιοχέων Μητροπόλεως Κολωνίας. In area S. C. Δ. E. Caput muliebre velatum & turritum, in vertice Aries.

Antiochenſium nummi in Gordiani honorem percuſſi vix reperiuntur, licèt ille eorum urbem à Perſis occupatam receperit, & Syriæ amor apud Capitolinum dicatur; ſed Philippi frequentes ſunt, ob aliquod forſan beneficium ipſis ab eo conceſſum: is enim populos ſibi conciliare ſtudebat, ne Gordianum à ſe interfectum exiſtimarent, aut ſaltem non divulgarent. Caput muliebre turritum, Genius eſt urbis, ſolemne ejus ſymbolum. Aries, annum ſub hoc ſigno ab Antiochenſibus inchoatum indicat.

Hic nummus primæ magnitudinis, à Triſtano editus tom. 2. pag. ... obvius, ſecundæ à Patino pag. 384. minus frequens.

ANTIOXIA. ΔHMAPX. EΞOYCIA Θ. YΠAT O. Γ. Δημαρχικῆς ἐξουσίας Ὑπάτῳ γ. *Tribunicia poteſtate Conſul Tertium.* In imo S. C. Aquila alis expanſis, roſtro coronam.

Hic nummus à Patino vulgatus est cum epigraphe ΥΠΑΤ. tantùm, forsan mutila; plurimi enim quos vidimus præferunt ΥΠΑΤΟ. Γ. P. Harduinus p. 55. unum ex museo Collegii Ludovici Magni cum inscriptione ΥΠΑΤΟ. Δ. protulit; an error sit in nummo, an Pater malè legerit, videndus est nummus: Philippum autem consulatus tres tantùm gessisse constat. Consulis tertium titulus quem adhibent Antiochenses in nummis, indicat illos semper fuisse Philippi partibus addictos, licèt ab hoc consulatu Jotapianus, Marinus & etiam Decius Imperatores in provinciis appellati fuissent, sed præsertim hoc obsequii monumento se Jotapiani partibus in Syria nullo modo favisse significarunt: ille enim vix nova molitus à militibus occisus est, apud Aur. Victorem. *Et interea ad eum Jotapiani, qui Alexandri tumens stirpe, per Syriam tentans nova, militum arbitrio occubuerat: ora, uti mos est, inopinato feruntur.* Antiochenses tanquam Coloni Aquilam Imperii Romani insigne exhibent.

Hic nummus mediocris, à Patino pag. 384. vulgatus, frequens & obvius.

MON. VRB. ΔΗΜΑΡΧ. ΕΞΟΥCΙΑC. *Moneta urbis. Tribunicia potestate*, in imo S. C. Aquila alis expansis, rostro coronam.

Insignis est ille Antiochensium nummus, qui pro vulgari ΑΝΤΙΟΧΙΑ epigraphe, præclaram hanc MONETA VRBIS inscriptionem ponit: hoc enim monumento Antiochia in memoriam revocat facultatem cudendæ monetæ à Senatu sibi concessam, post Syriam à Pompeio in Provinciam redactam: Porphyrius autem in Græcis Euseb. Scalig. p. 227. Pompeium ab Antiochensibus pecunias accepisse, civitatem eorum fecisse αὐτονόμον, & suo hanc uti jure voluisse narrat; at cùm monetam sub Regibus suis cudere solita esset, ut hoc privilegio gauderet, Senatusconsulto illa opus habuit, cujus notam S. C. deinceps in nummis adhibuit, & non, ut putat Patinus pag. 384. ob populorum erga Senatum reverentiam. Antiochiæ duas cudendæ monetæ officinas fuisse suspicati sumus, ob diversas nummorum Latinè & Græcè inscriptiones, unam scilicet pro Præside Syriæ in qua Græcè scriberetur, alteram in qua urbs propter suum percutiendæ monetæ privilegium notas S. C. apponeret, nostram sanè sententiam de geminâ monetæ officina, & de privilegio cudendæ monetæ urbi à Senatu concesso confirmat singularis hæc MONETA VRBIS inscriptio. De Aquila, suprà dictum est.

Hic nummus mediocris, è museo D. Dron Can. D. Thomæ à Lupara, eximiæ raritatis est.

ANTIOCHIA Pisidiæ.

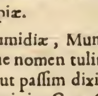

IMP. M. IVL. FILIPPVS. P. FEL. A. Caput Philippi radiatum.
ANTIOCHI. COLON. *Antiochiæ Coloniæ*, in imo S. R. Aquila supra vexillum inter duo signa militaria.

Antiochia Pisidiæ, de qua sæpius dictum, nummos Philippo tanquam novo Imperatori cùm signorum militarium typo percussit, tum ad indicandam urbis ex Legionum Veteranis originem, cùm ad imitationem Senatus Romani, qui in nummis ejus signa etiam militaria cum inscriptione FIDES EXERCITVS exhibuit, seu FIDES MILITVM, cum muliere stante, utraque manu militare signum gestante, ut Imperatorem ab exercitu & militibus proclamatum se approbare indicaret. Zosimus enim Philippum post Gordianum interfectum, mox à militibus purpurâ ornatum tradit lib. I. Οἱ στρατιῶται, πρόφασιν τὴν τῶν ἀναγκαίων ἔνδειαν ποιησάμενοι, σὺν οὐδενὶ κόσμῳ τὸν Γορδιανὸν περιστάντες, ὡς αἴτιον τῆς τοῦ στρατοπέδου φθορᾶς ἀναιροῦσι, Φιλίππῳ τὴν ἁλουργίδα κατὰ τὸ συγκείμενον περιθέντες. *Milites, arrepta de penuria commeatus occasione, Gordianum nulla decori ratione habita circumventum, veluti cujus culpa periret exercitus, interficiunt, & Philippum ex composito purpurâ vestiunt.*

Hic nummus mediæ formæ nec rarus nec obvius.

COILLU, vel COELLU.

IMP. M. IVL. FILIPPVS. Caput Philippi laureatum.
AEL. MVNICI. COEL. AN. *Ælium Municipium Coillutanum Antoninianum.* Prora navis, cum cornucopiæ.

Coellu oppidum littorale Numidiæ, Municipium ab Hadriano factum, *Ælium* de gentis ejus appellatione nomen tulit, deinde in Caracallæ honorem *Antoninianum* est nuncupatum, ut passim diximus. Eruditus Spanhemius mutilam & corruptam hujus nummi in Gaza Christinæ Reginæ asservati epigraphen protulit Diss. 9. pag. 772. quam interpretatus MVN. FANE. AEL. *Municipium Fanestre Ælium*, & ad Hispaniæ Fanum retulit, sed cùm P. Harduinus illam Hispaniæ urbem non novisset, nummum pag. 170. ad Coloniam Fanestrem Umbriæ spectare existimavit, sed nullus occurrit nummus in

pio accipi deberet. In nummo Pauli V. à P. du Molinet pag. 145. COL. IVL. FANESTRIS adhuc appellatur. Prora navis, urbis ad mare ſitum arguit; cornucopiæ, frumenti abundantiam in ejus agro indicat.

Hic nummus minimi moduli pro raro habendus.

DACIA.

IMP. M. IVL. PHILIPPVS AVG. Caput Philippi laureatum.

PROVINCIA DACIA. AN. I. *Anno primo.* Mulier pileo & patrio veſtitu ornata ſtans, utraque manu ſignum militare, in dexteriori velo nota V. in ſiniſteriori nota XIII. In aliis mulier dextrâ gladium Dacicum gerit, & ſignum juxta eam à dextris ſtat, pro pedibus hinc Aquila roſtro coronam, inde Leo.

Provinciæ ut urbes, nummos Imperatoribus dedicarunt; teſtes ſint Mœſia in Domitiano, Κοινὸν Συρίας, & Δακία in Trajano, & aliæ in aliis. Sed cur Dacia pro epigraphe Græca Latinam inſcribat in Philippo, ideo forſan quia libera ſeu immunis ab hoc Imperatore facta eſt, quod arguit æra in nummis ſignata anno primo. Carpi enim & alii barbari cùm provincias Daciæ proximas & ipſam ſub Balbino & Pupieno populari cepiſſent, eos tandem Philippus profligavit, teſtibus nummis & Zoſimo, in illis VICTORIA CARPICA ſignata eſt, apud Zoſimum verò hæc leguntur. Αὐτὸς ἐπὶ Κάρπους ἐστράτευεν, ἤδη τὰ περὶ τὸν Ἴστρον λῃζομένους. μάχης δὲ γενομένης, οὐκ ἐνεγκόντες οἱ βάρβαροι τὴν προσβολήν, εἴς τι φρούριον συμφυγόντες, ἐν πολιορκίᾳ καθίσταντο. *Ipſe contra Carpos expeditionem ſuſcepit, qui jam Iſtro vicina loca populabantur. Prælio conſerto, cùm impreſſionem barbari non ſuſtinerent, fugâ quoddam ad caſtellum factâ, obſidebantur.* Hoc anno Imperii Philippi quarto actum exiſtimatur: cùm autem nummi in Philippo tertium annum tantùm computent, & ille ſex annos imperaverit, quo Philippi anno id geſtum ſit, in ſequentibus nummis inquiremus, ubi & de notis V. & XIII. & de Aquila cum Leone.

Hic nummus ex omni modulo occurrit, primæ formæ pro raro habendus, ſecundæ & minimæ obvius, ſed omnes cum anno III. inter rariores cenſendi.

PROVINCIA DACIA. AN. II. Mulier cum pileo in capite ſtans inter aquilam & leonem, dextrâ ſignum militare, in cujus velo D. F. *Dacia Felix*, ſiniſtrâ gladium Dacicum.

Mulier in nummo ab univerſa Dacia ſignato, Provinciæ Genius eſt, pileo quidem ornatur, quo Daci honoratiores utebantur, dextrâ verò ſignum militare in quo D. F. *Dacia Felix*, & non DE. quas litteras ſe non intelligere ingenuè fatetur Eq Patinus p. 382. *Characteres in eo conſpicui* DE. *aſſequi non poſſum.* Dacia jam dicta fuerat Felix, ut teſtantur marmora Hadriano dicata, quòd facta fuiſſet ſub Trajano Provincia Romana: nunc iterum *Felicis* nomen aſſumit, quòd libera ſit pronunciata ſub Philippo; cui ſuffragantur numiſmata Decii, Philippi ſucceſſoris, in quibus etiam DACIA FELIX. At cùm Trajanus Legiones V. Macedonicam, & XIII. Geminam in Dacia collocaſſet, Philippus earum Veteranis in omnes Colonias ipſius provinciæ tranſmiſſis, illos cives Romanos pronunciavit, quod denotant ſigna militaria utraque manu à provinciæ Genio geſtata. Apud Ulpianum autem lib. 22. Dig. legitur. *In orbe Romano qui ſunt, ex conſtitutione Imp. Antonini, cives Romani effecti ſunt.* Dio utramque legionem V. Macedonicam, & XIII. Geminam ſub Alex. Severo in Dacia adhuc conſtitutam narrat lib. 55. pag. 564. Πέμπτον, Μακεδονικὸν, ἐν Δακίᾳ ..... τό τε τρίτον καὶ δέκατον, τὸ ἐν Δακίᾳ, τὸ Δίδυμον. *Quinta, Macedonica in Dacia ..... Decima tertia Gemina in Dacia.* Sic Philippus earum Veteranis in Colonias dimiſſis, novos milites ad provinciæ cuſtodiam conſcripſit.

Hic nummus ſecundæ formæ, à Patino pag. 382. vulgatus, inter raros conſcribendus.

DACIA. PROVINCIA. AN. III. Eadem figura dextrâ gladium Dacicum, lævâ ſignum militare in quo D. F. *Dacia Felix.*

Mulier in ſuperiori nummo vexillum dextrâ tenet, in hoc illud lævâ gerit, & gladium ſiniſtrâ, quod in dextra habebat; an id myſticè, an ſcalptoris arbitrio, videant Antiquarii, cùm tanta nummorum amplitudo ſignaretur, ut vix duo ſimilis fabricæ occurrant, illud à ſcalptore factum videtur. Anni autem in nummo notati ſunt, non ut exiſtimat P. Harduinus p. 131. annos Imperii Philippi deſignantes, ſed æram libertatis provinciæ: idem enim annus XI. in Philippo æquè ac in Decio Imperatore ejus ſucceſſore ſignatus, Daciam liberam quarto Philippi Imperii anno pronunciatam arguit, cùm ille Philippus VI. Tribuniciam poteſtatem tantùm inchoaverit, in qua occiſus eſt, & Decius Imperator à Senatu eodem tempore appellatus ſit, cujus provinciæ immunitatis æram in ſequentibus Imperatoribus etiam obſervabis.

Hic nummus ex omni modulo pro raro computatur.

DAMASCUS.

M. IVLIVS PHILIPPVS AVGVSTVS. Caput Philippi laureatum.

COL. ΔAMA. METR. *Colonia Damascus Metropolis.* Silenus ante cupressum dextrâ indicat, humero lævo utrem hircinum gerit; ille est quem describit Com. Mediobarbus pag. 345. lin. 26.

Damascus urbs est Phœniciæ, quam Julianus ep. ad Serap. appellat, τὴν Διὸς πόλιν ἀληθῶς, καὶ τὸν τῆς ἑῴας ἁπάσης ὀφθαλμὸν, τὴν ἱερὰν καὶ μεγίστην Δάμασκον. *Veram Jovis urbem, totiusque Orientis oculum, sacram & amplissimam Damascum.* Metropolis & Colonia in hoc Philippi nummo dicitur, quas verò dignitates ab uno eodemque Imperatore non accepit, si quidem jam in nummis Hadriani, imo in Augusto Metropolis inscribatur, quem titulum ab eo in gratiam Nic. Damasceni accepisse suspicamur, non secus ac Suidas Hadrianum refert Tyro Metropolis titulum concessisse in gratiam Pauli Tyrii. Sed Damascum à Philippo Coloniam esse constitutam convincunt Gordiani & Philippi nummi, illi epigraphen exhibent Græcam, ΜΗΤΡΟΠΟΛΕΩΣ ΔΑΜΑΣΚΗΝΩΝ. hi Latinam cum Coloniæ titulo COL. ΔAMAS. METROP. Philippus autem cùm sibi militum amicitiam conciliare vellet, magnis largitionibus, teste Zosimo, eos demulsit, Veteranos autem in Colonias à se constitutas transmisit. Silenus solito quo depingitur modo, Damasci cultum sui indicat. Cupressus in summa veneratione apud Phœnices erat, cujus rei testes sunt Heliopolitanorum in eadem provincia degentium nummi Cupressum pariter in aditu templi Jovis exhibentes, illa enim Soli erat dicata, ex Plutarcho, ob calidam ejus naturam.

Hic nummus secundi & minimi moduli rarus est.

M. PHILIPPVS AVG. P. P. Caput Philippi laureatum.

COL. ΔAMA. METRO. *Colonia Damascus Metropolis.* Dama puero ubera præbet.

Si hunc pueri Damam sugentis typum, ad arguendam Damasci urbis originem; si præterea Damascum urbem à Dama nutrice & ab Asco puero sic vocatam

catam dicere audeamus, mox reclamabit omnis eruditorum cœtus; conjecturas tamen nostras proponere liceat. Ad quid iste frequens in Damasci nummis puer Damæ ubera sugens, nonne pueri à Dama nutriti historiam exponit, non secus ac Lupa Romulo & Remo ubera præbens, primam puerorum istorum nutritionem exhibet, sic puer à cerva nutritus, ἀπὸ τινὸς ἐλάφου, Telephus dictus est. Dama autem animal à Δαμάζω, κατ' ἀντίφρασιν, nomen habuit. Damascum ab Asco gigante dictam auctor est Stephanus: Δαμασκός : . . . . ὠνομάσθη δέ, ὅτι εἷς τῶν γιγάντων Ἀσκὸς ὄνομα, ἅμα Λυκούργῳ δήσας τὸν Διόνυσον, ἔρριψεν εἰς τὸν ποταμόν. *Damascus . . . . sic verò nominata fuit, quod gigantum unus nomine Ascus unà cum Lycurgo vinctum Dionysium projecit in fluvium.* An ille nutritus fuerit à Dama, & ex vocibus Δαμα & Ἀσκὸς, urbs dicta sit Δαμασκὸς, suspicari quis jure possit; si hæc etymologia non arridet, ad alterum urbis conditorem nomine Damascum à Justino memoratum confugiamus, à quo Damascus Syriæ nobilissima civitas vocatur, ut ille narrat lib. 36. cap. 2. *Nomen urbi à Damasco Rege inditum, in cujus honorem, Syrii sepulcrum Arathis uxoris ejus pro templo coluere.* Rex ille forsan expositus, à Dama nutritus est, si quidem puer Damæ ubera sugens, conditoris memoriam & urbis originem denotat: Dama etiam in nummo altero antiquissimo, Seleucidarum tempore scilicet cuso, cum epigraphe ΔΑΜΑ-CKHNΩN. ΓMC. id est, an. 243. apud D. Dron Canonic. D. Thomæ, ad id factum spectare videtur.

Hic nummus mediocris formæ inter rariores censendus.

IMP. M. IVL. PHILIPPVS. AVG. Caput Philippi laureatum.

COL. ΔAMA. METR. *Colonia Damascus Metropolis.* Caput muliebre turritum in templo tetrastylo.

Caput illud muliebre, Genius est urbis, turribus ornatur tanquam ampla civitas muris cincta, & Metropolis provinciæ, illa olim suos Reges habebat. Adadus autem Davidis tempore Rex Damasci à Josepho Antiq. 7. cap. 6. perhibetur, cujus posteri ad decimam usque generationem regnum obtinuerunt. Ἀκούσας δ' ὁ Δαμασκοῦ καὶ Σύρων βασιλεὺς Ἄδαδος . . . . . τελευτήσαντος δ' ἐκείνου, ἀπόγονοι ἐπὶ δέκα γενεὰς ἐβασίλευον, ἑκάστου παρὰ τοῦ πατρὸς, ἅμα τῇ ἀρχῇ καὶ τοὔνομα τοῦτο ἐκδεχομένου ὥσπερ οἱ Πτολεμαῖοι ἐν Αἰγύπτῳ. *Interim Adadus Damasci & Syrorum Rex . . . . . illo defuncto, posteri ejus ad decimam usque generationem regnum obtinuerunt, quisque à suo patre, cum imperio nomen accipiens, quemadmodum apud Ægyptios, Ptolemæi.* Genius loci pro Deo ita colebatur apud Orientis populos, ut templum quæque urbs ipsi ædificaret, testes sunt plurimi Syriæ, Phœniciæ, & Mesopotamiæ nummi.

Hic nummus secundi moduli nec rarus nec obvius est.

IMP. C. M. IVL. PHILIPPVS PIVS FEL. AVG. Caput Philippi laureatum.
COL. ΔAMA. METRO. *Colonia Damascus Metropolis.* Fluvius decumbens, dextrâ icunculam, sinistrâ cubito innixo urna aquas vomenti, levâ cornucopiæ gerit.

Figura humi decumbens, Damascum ad fluvium sitam esse denotat, imò urbem duo fluvii exornant, illa enim teste Benjamino in Itin. pag. 96. & 97. sub monte Hermone condita ex eo defluunt Amana & Parpar, ille quidem in mediam urbem descendit, hic verò extra urbem hortos & pomaria interfluit, horum fluviorum mentio est Reg. lib. 4. cap. 5 v. 12. *Nonne meliores sunt Amanah & Parpar fluvii Dammesec omnibus aquis Israelis.* Ipsi post Damascum simul conveniunt, & tunc fluvius dicitur Chrysorrhoas, si Straboni fides. Τῶν δὲ ποταμῶν ὁ μὲν Χρυσοῤῥόας ἀρξάμενος ἀπὸ τῆς Δαμασκηνῶν πόλεως, καὶ χώρας εἰς τὰς ὀχετείας ἀναλίσκεται σχεδόν τι. *De amnibus, Chrysorrhoas ab urbe & regione Damascenorum incipiens, totus ferè in rivos consumitur.* Figura in nummo decumbens, Chrysorrhoam repræsentare videtur; icunculam gerit, sed adeò detritam, ut quid repræsentet, pronunciare non sit facile: sinistrâ cornucopiæ tenet, ad ubertatem fructuum arguendam, de qua Benjamin suprà laudatus: *Nulla in toto Orbe civitas cum hac ubertate conferri potest.*

Hic nummus primæ magnitudinis inter raros & elegantes reponendus.

IMP. C. M. IVL. FILIPPVS. P. FE. AVG. Caput Philippi laureatum.
COL. ΔAMA. METRO. *Colonia Damascus Metropolis.* Aries.

Frequens est in Syriæ, Phœniciæ, & Cœlesyriæ nummis Arietis typus, quem in nostra de Syriæ Regum Historia pag. 342. ab Antiochensibus cum Sole & Luna percussum, ad anni principium sub hoc signo denotandum diximus. Non modò annus apud Antiquos mensium numero ac compositione diversus erat, sed ejus etiam principium: alii enim eum sub Verno Æquinoctio inchoabant, cùm Sol Arietem ingreditur; alii Autumnali Æquinoctio, cùm Mundum hoc tempore creatum fructibus maturis sibi persuaderent. La-

tini seu Romani olim decem menses tantùm numerabant, ut eorum nomina à Quintili nimirum usque ad Decembrem indicant, & annum mense Martio inchoabant, unde à Numa factus dicitur novus annus, ut narrat Plutarchus Quæst. Rom. pag. 257. Διὰ τί τὸν Ἰανουάριον μῆνα νέου ἔτους ἀρχὴν λαμβάνουσι; *Cur à Januario novum annum auspicantur?*

Hic nummus secundæ & minimæ molis pro raro notandus.

COLONI. DAMASCO. METROPOL. circa ambitum coronæ querceæ, in qua CEBACMIA, id est, *Augusta certamina.* In imo caput Arietis.

Eq. Patinus in Thes. Mauroceno pag. 106. nummum ad Bostram Arabiæ urbem revocat cum hac epigraphe, COL. METROPOLIS BOSTRA, in corona *sebasmia.* Com. Mediobarbus ex mutilo Occonis nummo pag. 445. COLONI. PAD. . . . . . CEBACMIA. illum ad incertas urbes retulit pag. 347. sed integriorem in Otacilia rectè Damasco tribuit.

Nummus ludorum in Augusti honorem sub Philippo celebratorum memoriam renovat: hi autem ludi à Nicolao Damasceno Augusti amicissimo, qui Herodi Regi à Consiliis erat, videntur instituti. Hunc autem inter Augusti amicos numeratum testatur Athenæus lib. 14. pag. 652. Περὶ δὲ τῶν Νικολάων καλουμένων Φοινίκων, τοσοῦτον ὑμῖν εἰπεῖν ἔχω, τῶν ἀπὸ τῆς Συρίας καταγομένων, ὅτι ταύτης τῆς προσηγορίας ἠξιώθησαν ὑπὸ τοῦ Σεβαστοῦ Αὐτοκράτορος σφόδρα χαίροντος τῷ βρώματι Νικολάου τοῦ Δαμασκηνοῦ ἑταίρου ὄντος αὐτοῦ, καὶ πέμποντος Φοίνικας συνεχῶς. *De palmulis, quas Nicolaos vocant, & quæ advehuntur è Syriâ, hoc tantum vobis possum dicere, ab Augusto Imperatore hoc nomen inditum fuisse, qui admodum cibo eo delectaretur, quod Nicolaus Damascenus ejus amicus palmulas sæpius illas ad ipsum mitteret.* Herodes Cæsareæ in Augusti honorem ludos de Cæsaris nomine teste Josepho de bell. Jud. lib. 1. p. 748. instituit. Καὶ πενταετηρικοὺς ἀγῶνας καταστησάμενος, ὁμοίως ἐκάλεσεν ἀπὸ τοῦ Καίσαρος. *Et quinquennali certamine instituto, nomen ei Cæsaris donavit.* Nic. Damascenus ad Herodis exemplum celebrare voluit eadem certamina Damasci, ex qua urbe se natum gloriabatur in vita sua: Πόλεως μὲν οὔποτ' ἀφ' ἑτέρας οἰόμενος δεῖν, ἀλλ' ἀπὸ τῆς αὐτοῦ προσαγορεύεσθαι. *Qui nunquam alterius civitatis quàm patriæ suæ civem se appellare voluit.* Eximiam Augusti virtutem, & summa illius in omnes beneficia in ipsius vita à se scripta commemorat Nic. Damascenus. Corona quercea, Victoris præmium videtur fuisse, in illius memoriam, quam Augustus ob servatos cives à Senatu recepit.

Hic nummus primi moduli inter rariores habendus.

DEULTUM.

IMP. M. IVL. PHILIPPVS AVG. Caput Philippi laureatum.

COL. FL. PAC. DEVLT. *Colonia Flavia Pacensis Deultana.* Æsculapius stans; dextrâ innixâ baculo cui involutus serpens.

Deultum urbs & Colonia Thraciæ nummos Philippo in victoriæ Carpicæ monimentum consecrasse videtur: cum enim Carpi Sarmatiæ Europeæ populi proximas Thraciæ provincias vastarent, Imperator illos vicit, & pacem cum iis iniit, quamobrem Deultani gratulantur. Æsculapius in hoc Deultanæ Coloniæ nummo, ut Apollo ejus pater in aliis quos vulgavimus, sui cultum indicat; filius autem à patre edoctus est medicinam, Apollinem enim Veteres, quasi Απηλλάσοντα, hoc est, propellentem morbos, cognominatum putarunt, unde apud Athenienses Ἀλεξίκακος vocatus est: Æsculapius verò in medicina ita excelluisse dicitur, ut mortuos ab Inferis revocare crederetur, idcirco in Deorum numerum relatus. Philippus forsan aliquam in hoc bello Scythico ægritudinem passus est, pro cujus salute Deultani Æsculapio tutelari urbis Deo sacra perpetrarunt.

Hic nummus minimæ formæ inter raros adscribendus.

COL. FL. PAC. DEVLT. *Colonia Flavia Pacensis Deultana.* Cybele turrita sedens, dextrâ pateram, sinistrâ tympanum, hinc & inde pro pedibus Leo.

Deultum, Colonia à Vespasiano facta, easdem videtur immunitates habuisse, quas narrat Titulus 51. Cod. lib. 11. de Colonis Thracensibus: *Thracenses capitationis tributa non præstant, sed tributa terræ.* Cybele sui cultum in Colonia denotat, illa eadem est quæ Tellus & Magna Mater, de qua D. Augustinus lib. 7. de Civit. Dei: *Tellurem eandem dictam esse Magnam Matrem: quòd tympanum habeat, significari esse orbem terræ: quòd turres in capite, oppida: quòd sedes figatur circa eam, cùm omnia moveantur, ipsam non moveri .... Leonem adjungunt solutum ac mansuetum, ut ostendant nullum esse genus terræ tam remotum, ac vehementer ferum, quod non subjici cuique conveniat.* Hæc D. Augustini de Cybele descriptio mirè nummo congruit; illa pateram ob sacrificia sibi pro Phi-

lippi ſalute perpetrata gerere videtur.

Hic nummus minimi moduli pro raro & ſingulari notandus.

C. F. P. D. *Colonia Flavia Pacenſis Deultana.* Leo.

Thraciam non modò Colonias à Romanis, ſed etiam longè antea à Græcis accepiſſe legimus apud Polybium Hiſt. lib. 9. pag. 561. Ἦν δὲ σύστημα τῶν ἐπὶ Θρᾴκης Ἑλλήνων, οὓς ἀπῴκισαν Ἀθηναῖοι καὶ Χαλκιδεῖς. *Erat olim inter Græcos qui Thraciam colebant, corpus veluti quoddam & Reſpublica communis Coloniarum ab Athenienſibus & Chalcidenſibus eò deductarum.* In ſuperiori nummo Cybele cum Leonibus repræſentatur, ideo Leo Matri Magnæ ſacer dicitur; an in hoc typo pro hujus Deæ ſymbolo, an verò pro Coloniæ inſigni cuſus ſit, dijudicent Antiquarii. Leonum abundantiam in Thracia fuiſſe nemo neſcit.

Hic nummulus inter rariores numerandus.

HELIOPOLIS.

IMP. CAES. M. IVL. PHILIPPVS AVG. Caput Philippi laureatum.
COL. HEL. *Colonia Heliopolis* vel *Heliopolitana.* Caput muliebre turritum & velatum, ante quod ſignum militare, cui impoſita aquila cum capite gemino, ponè autem ramus.

Heliopolis urbs Cœleſyriæ, Colonia à Julio Cæſare conſtituta, Veteraniſque ab Auguſto frequentata, ut in Hadriano p. 228. diximus, nummos Philippo dedicavit ob bellum Perſicum ab eo, pace inita, ſopitum, cujus rei teſtes ſunt nummi ipſi à Senatu percuſſi cum epigraphe PAX AETERNA, & inſignes illi argentei, cum inſcriptione, PAX FVNDATA CVM PERSIS. Caput muliebre turritum, Genius eſt urbis. Signum militare, ad Coloniæ ſupplementum ex Veteranis ſpectat; ſed ſigno militari impoſita eſt aquila cum gemino capite, ad denotandum illos ex duabus Legionibus in eam fuiſſe tranſmiſſos, de quibus infrà. Pone caput mulieris ramus eſt; ſed cujus arboris, haud affirmare audemus: ſi tamen conjecturæ locus, cupreſſus eſt; illa in medio templi exhibetur in nummo hujus Coloniæ infrà deſcribendo; adde quòd hæc Soli dicata ſit, & urbs Heliopolis, id eſt, Solis Civitas appelletur.

Hic nummus primæ magnitudinis in rariorum numero recenſendus.

ΑΥΤΟΚ. Κ. Μ. ΙΟΥΛ. ΦΙΛΙΠΠΟC. CΕΒ. Caput Philippi laureatum.

COL. HEL. LEG. V. MACED. VIII. AVG. *Colonia Heliopolis, Legionum Macedonicæ*, VIII. *Augustæ*. Caput turritum pectore tenus cippo impositum, hinc & inde figura virilis cum vexillo, & clypeo cui innixa est.

Insignis est ille typus, qui Veteranos Legionum V. *Macedonicæ* & VIII. *Augustæ* Heliopolim in Coloniam fuisse transmissos nos edocet; jam per alterum Augusti nummum à Berytiis signatum, Veteranos illos partim Berytum traductos vidimus, unde non mediocriter illustratus est locus Strabonis duas Legiones ab Agrippa in hac urbe locatas commemorantis. Βηρυτὸς δὲ κατεσπάσθη μὲν ὑπὸ Τρύφωνος, ἀνελήφθη δὲ νῦν ὑπὸ Ῥωμαίων, δεδεξαμένη δύο τάγματα ἃ ἵδρυσεν Ἀγρίππας ἐνταῦθα. *Berytus verò à Tryphone diruta, nunc verò à Romanis instaurata, duabus Legionibus ibi ab Agrippa collocatis.* Nummus enim Legionum nomina à Strabone prætermissa restituit, quarum partem alteram Berytum, alteram Heliopolim traductam demonstrat, ideo duo Legionum vexillarii, unus nimirum *V. Macedonicæ*, & alter VIII. *Augustæ* exhibentur, ad latera urbis Genii cippo impositi stantes tanquam Coloniæ Præsides. Epigraphe nummi bilinguis, apud Antiquarios illius raritatem adauget.

Hic nummus primæ magnitudinis ex museo nostro, eximiæ singularitatis & elegantiæ est.

IMP. CAES. M. IVL. PHILIPPVS. PIVS FEL. AVG. In aliis Græca ut superior epigraphe. Caput Philippi laureatum.

COL. IVL. AVG. FEL. HEL. *Colonia Julia Augusta Felix Heliopolis* vel *Heliopolitana*. Mulier tutulata & stolata stans, dextrâ temonem, sinistrâ cornucopiæ, hinc & inde figura muliebris cippo imposita velum amplissimum supra caput ejus volitans utraque manu retinet, pro pedibus astant duæ figuræ viriles cum labaro.

Iuliæ & *Augustæ* nomina Heliopoli urbi in hoc nummo ascriptá, eam à Julio Cæsare Coloniam fuisse constitutam, & ab Augusto Veteranis, ut diximus, frequentatam proculdubio convincunt, nec illa à Sept. Severo deducta est, ut

Antiquarii hactenus exiſtimarunt ex Ulpiani loco Dig. de Cenſ. *Eſt & Heliopolitana quæ à Divo Severo per belli civilis occaſionem Italicæ Coloniæ rempublicam accepit.* Cùm Ulpiani mens ſit non quidem Heliopolim à Severo conſtitutam Coloniam, ſed jure Italico quam hæc nondum obtinuerat, ab ea Imperatore donatam indicare; illa enim ejuſdem ſortis erat ac Cæſarea Palæſtinæ, de qua Paulus l. 2. de Cenſibus. *Divus Veſpaſianus Cæſarienſes Colonos fecit, non adiecto ut & iuris Italici eſſent.* Imo Ptolemais Phœniciæ ex ipſo Ulpiano nudum habebat Coloniæ nomen. Mulier tutulata, Genius eſt urbis ſub Fortunæ imagine ſæpius in Heliopolitanorum nummis & in aliis repræſentata, ſtolata quidem eſt, Romanorum more veſtita: duas pro pedibus ejus figuras cum vexillis, ad Coloniæ originem ſpectare, in ſuperiori nummo diximus; ſed quænam ſint illæ mulieres, velum ſupra caput Fortunæ ſuſtinentes, an duæ icunculæ tantum ad ſimulacri ejus ornamentum in templo poſitæ, an ipſius Deæ Sacerdotes, an verò Nemeſis & Themis ipſius comites, dijudicent Eruditi. Vidimus autem egregium marmor Romæ exhibens Fortunam ſedentem cum duabus puerulis ante & pone ipſam ſtantibus, anteriorem quidem puerulam, Fortunam præſentem; retro autem ſtantem, futuri temporis Fortunam interpretabantur.

Hic nummus majoris moduli inter rariſſimos computandus.

M. IVL. PHILIPPVS AVG. Caput Philippi laureatum.

COL. IVL. AVG. FEL. HEL. *Colonia Iulia Auguſta Felix Heliopolitana.* Mercurius ſtans ſuccinctus, dextrâ crumenam, lævâ caduceum.

Mercurius in Heliopolitana Colonia cultus fuiſſe videtur: Mercurios quidem quinque numerat Cicero de Nat. Deor. inter quos quintus Argum interemiſſe dicitur, ob eamque cauſam Ægypto præfuiſſe, atque Ægyptiis Leges demonſtraſſe, idemque à Phœnicibus *Thautus* appellatur, quòd primus menſis, id eſt, September, Thoth ab illo vocatus ſit. Mercurius in Tyriorum nummis depingitur cum radio, quo Aſtrologi prò globo utuntur; ſed hic crumenam tanquam mercium Præſes dextrâ gerit, lævâ verò caduceum, quem ille ad diſſidia & contentiones tollendas præferebat, indicans ad mercaturam commodiorem pacis tempora bellicis eſſe præferenda.

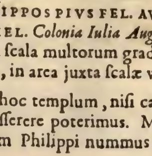
Hic nummus infimæ molis inter rariores reponendus.

IMP. CAES. M. IVL. PHILIPPVS. AVG. Caput Philippi laureatum.
COL. HEL. I. O. M. H. *Colonia Heliopolitana. Jovi Optimo Maximo Heliopolitano.* Cupressus in templo duodecim columnis suffulto, ante gradus arula.

Ad Heliopolim Cœlesyriæ urbem pertinet nummus, & non ad Helviam Coloniam, uti refert Comes Mediobarbus pag. 347. Illa Septimii Severi studiosa, templum Jovi Optimo Maximo sacrum in ejus nummis jam exhibuit; sed ejusdem ædis typus in majori nummo amplior est. Coloni ex urbe Roma missi, præcipuum urbis numen Heliopolim asportarunt. Templum Jovis Capitolini in octava Romæ regione collocat P. Victor, quod Tarquinius Priscus vovit, Tarquinius verò Superbus à fundamentis erexit, deinde idem XL argentea millia ad illius structuram impendit; sed anno post ipsum è regno ejectum, Horatius Consul idem dedicavit; Jupiter verò Optimus Maximus, vocatus etiam est Capitolinus, quòd supra Capitolium templum ejus esset ædificatum: sed cùm sedem mutassent Romani, pro Capitolino, loci nomine Heliopolitanum de Coloniæ appellatione cognominarunt. Cupressus in ejus aditu videtur posita, quod hæc arbor Soli esset sacra, cujus nomen ferebat civitas dicta Heliopolis, *urbs Solis.* Assyrii autem in hac civitate Solem sub Jovis nomine colebant, ut jam ex Macrobio diximus in Caracalla p. 53. *Assyrii quoque Solem sub nomine Iovis, quem Dia Heliopolitem nominant, maximis ceremoniis celebrant in civitate quæ Heliopolis nuncupatur.*

Hic nummus primæ magnitudinis rarus est & elegans.

IMP. CAES. M. IVL. PHILIPPOS PIVS FEL. AVG. Caput Philippi laureatum.
COL. IVL. AVG. FEL. HEL. *Colonia Iulia Augusta Felix Heliopolitana.* Templum supra rupes cum scala multorum graduum, ante quod arula, & propè, vas ad sacrificium, in area juxta scalæ verticem caduceus.

Cui numini dicatum sit hoc templum, nisi caduceus in Mercurii honorem ædificatum indicet, vix asserere poterimus. Mercurium Heliopoli cultum docuit nos superior ejusdem Philippi nummus ab Heliopolitanis percussus, ut in

ut in ejus explanatione hunc Mercatorum Deum eſſe diximus; ideo illum & ejus templum in nummis Philippo dicatis exhibuerunt Heliopolitani, quòd Imperator per pacem cum Perſis fundatam, ſolenne urbis commercium reſtaurarit; ideo ara & vas ob ſacrificia pro Imperatore perpetrata adſunt. Templum ſupra rupes conditum eſt: an in clivo Libani montis urbs ſit ædificata, dijudicent Antiquarii; id innuere videtur Anonymus quem vulgavit Gothofredus in Hexegi totius Mundi §. 10. Ηλιόπολις, ἡ πλησιάζει τῷ Λιβάνῳ ὄρει. *Heliopolis, quæ propinqua eſt Libano monti.* Hyginus primum Mercurio templum in Arcadia à Lycaone Pelaſgi filio factum narrat Fab. 225.

Hic nummus primi moduli inter elegantiores reponendus.

HIPPO.

M. PHILIPPVS. AVG. P. P. Caput Philippi laureatum.

C. G. I. H. P. A. *Colonia Gemella Iulia Hipponenſis Pia Auguſta.* Lupa cum puerulis.

Jam prodiit ſimilis Lupæ cum puerulis & his litteris initialibus typus in Commodo pag. 309. illas in M. Aurelio ad Hipponenſem Coloniam ſpectare diximus, cùm è contrà P. Harduinus eas ad Hadrumetinam retulerit: ſecunda autem littera eſt G, non C; Hippo enim in Numidia duplex, ſeu geminus, alter *Regius* vocatus, alter *Diarrhytus* ſeu irriguus, prior à Plinio Juniore Colonia Hipponenſis dicitur lib. 9. epiſt. ad Caninium, quod confirmat Antoninus Pius in Itin. *Hippone Regio Colonia* M. P. XXXI. *Addianum* M. P. XXXII. *Nalpotes* M. P. XL. *Thabraca* M. P. XXX. *Hippone Zarytho* M. P. LX. De geminis illis urbibus hæc narrat Solinus cap. 29. *Borion promontorium, quod Aquilone cæditur, Græci advenæ ſic vocaverunt; Hipponem Regium dictum: Item Hipponem alterum interfluente freto Diarrhyton nuncupatum; nobiliſſima oppida equites Græci condiderunt.* Quod improbat Bochartus part. 2. lib. 1. pag. 517. *Solinus Græcos equites utrumque condidiſſe vult, factâ ex nomine conjecturâ: quod falſum eſt & ridiculum.* Saluſtio fidem adhibet, qui Hipponem Phœnicum opus accenſet; uti jam diximus in Caracalla pag. 57. Hipponem Coloniam à Julio Cæſare conſtitutam docet *Iuliæ* nomen in nummo; Hadrumetinam verò à Trajano deductam, *Vlpiæ* appellatio in Gruteri inſcriptione à Patre Harduino allata denotat. Lupa cum Romulo & Remo lactantibus, Coloniæ Romanæ ſymbolum eſt.

Hic nummus minimi moduli inter rariores numerandus.

LAODICEA Syria.

ΑΥΤ. Κ. Μ. ΙΟΥΛ. ΦΙΛΙΠΠΟC CEB. Caput Philippi laureatum.

COL. LAODIC. METROPOLEOS. *Coloniæ Laodiceæ Metropoleos.* in area Δ. E. Diana tutulata & tunicata, dextrâ elatâ telum è pharetra dorso appensa depromit, sinistrâ arcum gerens, pro pedibus hinc inde Cervus.

Laodiceas urbes à Seleuco Nicatore sex in matris Laodices memoriam conditas narrat Appianus in Syriacis: Καὶ ἓξ ἐπὶ τῇ μητρὶ Λαοδικείας. *Et sex à matre Laodiceas.* Sed ex iis omnibus ea sola quæ in Syria ad mare adjacet, Colonia à Septimio Severo ob belli civilis merita constituta est, ut in Caracalla fusè diximus pag. 55. Illa est urbs, quam diripuit Cassius, cùm in eam se Dolabella recepisset, ut idem Appianus tradit de Bell. civ. lib. 4. Λαοδικέων δὲ τά τε ἱερὰ καὶ τὰ κοινὰ ἐσύλησε, καὶ τοὺς ἐπιφανεῖς ἐκόλαζε. *Laodicensium & fana & ærarium diripuit, nobilissimum quemque supplicio affecit.* Laodicea tanquam secunda Syriæ Metropolis Philippo pacem cum Parthis sancienti nummos lætabunda percutit. Diana est in nummo, & non Cybele, inter duos cervos, uti profert Patinus in Indice pag. 15. quem ob calathum capiti Deæ superpositum forsan non sequutus esset Comes Mediobarbus pag. 347. si nummum vidisset; adeò necessaria est numismatum inspectio, & non sola eorum descriptio. Diana Laodiceæ sui cultum indicat. Ejus signum Seleucus à Persis ex Attica ablatum, & Susis repertum, Laodicensibus concessit, ut ex Pausania in Elagabalo pag. 119. retulimus. Cervi pro pedibus Dianæ adsunt, quòd ii essent huic Deæ sacri, si Apollodoro fides est, lib. 2. *Erat enim ad Oeonen auratis cornibus insignis cerva Dianæ sacra.* De notis Δ. E. sæpius dictum.

Hic nummus minimæ formæ pro raro habendus.

COL. LAOD. METROPOLEOS. *Coloniæ Laodiceæ Metropoleos.* in area Δ. E. Mulier turrita stans, dextrâ temonem, sinistram extendit.

Figura muliebris vel urbem repræsentat, vel Genius est loci; turribus ornatur, tanquam optimè turribus munita; temonem tenet, ad situm urbis indicandum, quod utrumque Appianus confirmat lib. 4. de Bell. civ. pag. 624.

Εἰς Λαοδίκειαν οἰκείως ἔχουσαν οἱ παρῆλθεν, ἐπί τι Χερρονήσου συνῳκισμένην, καὶ τὰ ἐκ τῆς γῆς ὠχυρωμένην, καὶ εἰς τὸ πέλαγος ἔχουσαν ὅρμον. *Et Laodiceam urbem ſibi amicam pervenit, ſitam in peninſula, & quà continentem ſpectat, munitam, ad mare verò portum habentem.* Clavus ſeu gubernaculum navis, temo dicitur, quòd eam dirigat, erectamque teneat. Cicero de Senectute: *Ille autem clavum tenens, quietus ſedet in puppi.*

Hic nummus ſecundæ magnitudinis obvius eſt.

COL. LAODICEON. METROPOLEOS. in area Δ. E. Mulier turrita ſtans, dextrâ Aquilam ſuſtinet, lævâ temonem tenet.

En mulier Laodiceam urbem repræſentans, eadem prodit iterum, per temonem urbis ſitum ad mare indicat; ſed ut Colonia Romana, Aquilam urbis Romæ ſymbolum dextrâ tenet: cur verò Aquila Romanorum inſigne fuerit, docet Joſephus de Bello Jud. lib. 3. cap. 5. pag. 838. Βασιλικόν τε οἰωνῶν ἁπάντων, καὶ ἀλκιμώτατος ὤν. ὃ δὴ καὶ τῆς ἡγεμονίας τεκμήριον αὐτοῖς· καὶ κληδὼν ἐφ' οὓς ἂν ἴωσι τοῦ κρατήσειν δοκεῖ. *Quòd & univerſarum avium regnum habeat, & ſit validiſſima. Itaque illam & principatus inſigne putant, & omen victoriæ, quoſcumque bello petierint.* Laodiceam inter Colonias juris Italici recenſet Paulus lib. 2. de Cenſibus: *Laodicia in Syria, & Berytos in Phœnice, juris Italici ſunt, & ſolum earum.*

Hic nummus minimi moduli pro raro aſcribendus.

COL. LAO. METROPOLEOS. in area Δ. E. Mulier turrita inſidet temoni, cujus capulum dextrâ tenet.

Laodiceæ Genius, ſeu urbs ipſa, variis modis exhibetur: in hoc nummo inſidet temoni, qualem videre eſt Aradiorum Genium in Trajano apud Patinum pag. 187. & ſitam non modò indicat ad mare urbem, ut illam Strabo collocat lib. 16. pag. 751. Εἶτα Λαοδίκεια, ἐπὶ τῇ θαλάττῃ κάλλιστα ἐκτισμένη, καὶ εὐλίμενος πόλις. *Sequitur Laodicea ad mare ſita, urbs optimè exſtructa, & portu prædita.* Sed & tranquillum Coloniæ ſtatum arguit; quietè enim ſedet Genius poſt pacem à Philippo cum Perſis initam, qui Meſopotamiâ partim occupatâ, Syriam ipſam terruerant, ideo urbs gratulabunda nummos Imperatori dedicat.

Hic nummus ſecundæ magnitudinis inter rariores recenſendus.

COL. LAOD. in aliis LAODICEAS METROPOLEOS. in area Δ. E. Templum duarum columnarum, in quo Aquila alis expansis.

Resarciendus est ut suprà similis nummus apud Patinum pag. 382. cum epigraphe LAODIC. ASMA.....

Laodicenses jam hoc Templum in Caracallæ & Elagabali nummis exhibuerunt, quod vel ad Jovem, vel ad Imperium Romanum spectare diximus. Aquila in Jovis tutela est, cujus causam narrat Aratus in Phænom. *Cùm adversus Titanas proficisceretur & sacrificium faceret, Aquilam ei in auspicio apparuisse, & fulmina ministrasse, quam bono omine receptam tutelæ subjecisse.* Ipsa verò in aditu templi insculpta, illud ad Jovem pertinere denotat, ut videre est in Decii nummis à Rhesainisiis signatis, ut & Noctua in iisdem, alterum Minervæ consecratum arguit: sed Aquilam præsertim in obviis Syriæ, Phœniciæ & Mesopotamiæ nummis Imperium Romanum designare, rite norunt Antiquarii; quamobrem id templum Imperii majestati consecratum à Laodicensibus quidam existimant, quemadmodum plurima delubra novimus à quibusdam Asiæ Minoris gentibus Senatui & Romæ dedicata. Vide Seguini nostri ea de re sententiam pag.120.

Hic nummus mediocris formæ, à Patino pag. 382. vulgatus, non obvius est, imo rarus.

NEAPOLIS Samariæ.

IMP. M. IVL. PHILIPPVS AVG. Caput Philippi laureatum.

COL. NEAPOL. *Colonia Neapolis* vel *Neapolitana.* Cybele sedens inter duos Leones, dextrâ pateram, sinistrâ cymbalum, in vertice mons cum templo.

Tam multæ sunt urbes *Neapolis* nomine insignitæ, ut earum numerum recensere veritus Stephanus, adjecerit, *καὶ ἄλλαι, & aliæ.* Nostra verò Neapolis, ut se ab aliis distingueret, se primùm *Flaviæ* nomine insignem, & in Samariæ regione sitam ascribit, sub epigraphe, ΦΛΑΟΥ. ΝΕΑΠΟΛΙ. ΣΑΜΑΡΕΙΑΣ. deinde in posterioribus nummis se inter Syriæ Palæstinæ urbes

dinumerat, ΦΛ. ΝΕΑϹ ΠΟΛΕΩϹ ϹΥΡ. ΠΑΛ. Φλαουίας Νέας Πόλεως Συρίας Παλαιστίνης; tandem ſub Philippo ſe Coloniam nominat: ſed ut inter alias noſcatur, templum Jovis celeberrimum ſupra montem Garizim ædificatum, ad cujus radices erat ſita, ſemper in aliqua nummi parte appoſuit. Prius urbis nomen *Sichem* erat, teſte Benjamino in Itiner. pag. 66. *Neapolis, olim dicta Sichem, intra montes Ephraim condita, in valle jacet inter montem Gerizim & montem Ebal.* Hæc ſub Veſpaſianis dicta eſt *Neapolis*, & *Flaviæ* nomen accepit, ob Syriæ Palæſtinæ meritum in bello Judaïco, ut innuere videtur Frontinus lib. de Colon. *Inter quos poſtea, & milites Imp. Titi lege, modum jugerationis ob meritum accepit.* Jus etiam Italicum ab iis Imperatoribus obtinuit, quod iis abſtulit Septimius Severus apud Spartianum: *Neapolitanis Palæſtinenſibus jus civitatis tulit, quòd pro Nigro diu armis ſteterant.* Unde æram in nummis ſuis dinumerarunt, teſtes ſint nummi Domitiani, in quibus ΙΑ. an. 11. & M. Aurelii Fauſtinæ cum litteris numeralibus ΠΖ. ΠΗ. ΠΘ. 87. 88. 89. qui aſſervantur in Theſauro Regio; nec urbs epocham ſub Auguſto inchoavit, ut contendit Pater Harduinus pag. 342. ex nummo Collegii Ludovici Magni, in quo ille ΕΤ. ΠΡ. an. 180. legit; ſed alteram poſt Π litteram diligenter ab eo non obſervatam exiſtimamus. Neapolim autem Coloniam à Philippo factam evincunt non modò nummi cum hujus titulo frequentes, ipſi & ejus familiæ dicati, ſed epigraphe ΦΛ. ΝΕΑϹ ΠΟΛ. ϹΥΡ. ΠΑΛΕ. in Regiis nummis Elagabali; imò in Gordiani nummis in Cimelio Card. Maximi. Nec moveat Lectorem nummus à Com. Mediobarbo p. 314. ex Occone p. 403. allatus, quem is Elagabalo tribuit: hic namque nummus ad Voluſianum pertinet, ut infrà videbimus, cujus typum ille malè deſcripſit, & Elagabalo perperam tribuit. Cybele ut in ſuperiori Damaſci nummo, Neapoli ſui cultum indicat.

Hic nummus ſecundi moduli pro raro & inſigni habendus eſt.

COL. SERG. NEAPOL. *Colonia Sergia Neapolis.* Æſculapius ſedens, ſiniſtrâ baculum ſerpente involutum tenet, dextram porrigit verſus Hygeiam ſtantem, quæ lævâ ſerpentem apprehendit paſcentem in patera quam dextrâ gerit.

Vox SERG. in hoc Neapolis Coloniæ à Philippo deductæ nummo pro antiqua *Flaviæ* appellatione poſita eſt, eaque *Sergia*, vel *Sergiana*, vel *Sergiopolitana* videtur explicanda. *Sergia* familiæ Romanæ nomen, Julio Philippo de Julia gente appellato non convenit. Sergiana vox, nomen eſt ex Sergia gente in aliam familiam adoptata productivum: quis verò Philippum in familiam Juliam adoptatum, *Sergianum* dictum fuiſſe, & Coloniam ab eodem deductam, *Sergianæ* nomen ab eo tuliſſe exiſtimabit? An potiùs hæc Colonia, *Sergiopoli-*

tana Neapolis vocata sit, ob cives partim ex Sergiopoli Euphratesia urbe non multùm dissita, Neapolim traductos, sed illam à Sergio cive Romano sub Diocletiano ibi cum Baccho martyrium passo nominatam tradunt Ecclesiastici Scriptores; at verò si nulla ex iis interpretatio arrideat, ad aliam de *Sergia* tribu Romana confugiendum, ex qua Coloni Neapolim transmissi sint, unde *Sergia* nominata sit Neapolis. Vide plura in Otacilia. Æsculapius & Hygeia Coloniæ numina sunt, ob sacra ipsis pro Philippo Coloniæ fundatore à Neapolitanis facta, in nummo forsan signata.

Hic nummus secundæ formæ in Collegio Ludovici Magni rarissimus est.

D.D. N.N. PHILIPPIS AVGG. *Dominis nostris Philippis Augustis.* Capita adversa Philippi patris & filii lauro insignita.

COL. SERG. NEAPOL. *Colonia Sergia Neapolis.* Silenus à sinistris stans solito modo, ante eum, in vertice templum supra montem.

Dominorum appellatio pro supremi fastigii vocabulo in nummis jam sub Caracalla & Geta Imperatoribus ab Antiochensibus Pisidiæ usurpata prodiit, quam adulatoriam nomenclationem renovat Neapolis beneficiorum Philippi memor, simul ac intellexit communicatam filio à patre Imperii potestatem, qua de re sic Victor: *Sumpto in consortium Philippo filio.* Illa *Domini* appellatio etiamsi publico ære Romæ non signaretur, pro usu tamen erga Imperatorem invaluerat, si quidem Alexandrum Severum eam recusasse narrat Lampridius in ejus vita. *Dominum se appellari vetuit.* Tandem illam Romani in Aureliani nummis usurparunt. Silenus Neapoli sui cultum arguit, quem inter Divos relatum memorat Tertullianus lib. de Anima: *Quia plerosque victores etiam existimavit antiquitas, nedum Divos: ut Mercurium Ægyptium, cui Plato adsuevit, ut Silenum Phrygem, cui à pastoribus perducto ingentes aures suas Midas tradidit.*

Hic nummus primæ magnitudinis rarissimus est.

I. I. M. M. C. C. F. FILIPPIS AVGG. *Imperatoribus Marcis Cæsaribus Philippis Augustis.* Capita Philipporum jugata & laureata.

COL. NEAPOL. NEOKORO. *Colonia Neapolis Neocoros.* Silenus ut suprà; in vertice templum supra montem, in imo Aquila alis expansis.

Idem ferè typus prodit, cui addita est Aquila, quòd Neapolis se Romanam jactet, cùm Colonia facta sit. Silenus, ut suprà diximus, sui cultum in urbe arguit, nec est Coloniæ argumentum, ut existimat P. Harduinus pag. 120. *Vir saccum humeris gestat, Coloniæ est argumentum, ut in nummis Neapoleos Samariæ.* Non saccum humeris gestat Silenus, sed ut vini inventor, utrem hircinum in quo illud reponebatur, teste Nonno Dionys. 18. v. 116.

Λαιῇ μὲν νεόδαρτον ἐθήμονος ἔγχυον οἴνου
Αὐχενίῳ ζωστῆρι περίπλοκον ἀσκὸν ἀείρων.
Sinistrâ quidem recens direptum consueto pleno vino
Humerali cingulo circumplexum utrem tollens.

Mons cum templo in omnibus Neapolitanæ Coloniæ nummis, ad situm ejus denotandum cælatur; illa enim ex Benjamini Itinerario in Samariæ regione ad montis Garizzim radices erat condita. Ille mons insigni Jovis templo demonstratur; Josephus enim narrat lib. 12. cap. 7. Garizitanum templum Deo Maximo olim fuisse dicatum; sed Samaritas ad Antiochum Deum Epiphanem Legatos misisse, ab ipso petituros, ut templum quod hactenus nullius Dei titulum haberet, posthac vocaretur *Jovis Græcanici.* Ἀπολύομέν τε αὐτοὺς, τὴν αἰτίαν, καὶ τὸ παρ' αὐτοῖς ἱερὸν καθάπερ ἠξιώκασι, προσαγορευθήτω Διὸς Ἑλληνίου. *Absolvimus eos quantùm ad hanc causam & eorum templum attinet, quod posthac appelletur Jovis Græcanici.* De Neocoris infrà.

Hic nummus primæ formæ rarissimus est.

Eadem epigraphe. Capita Philipporum jugata.

COL. NEAPOLI. NEOKORO. *Colonia Neapolitana Neocoros.* Lupa cum puerulis, templum supra montem Garizzimum in vertice.

Colonia Neapolitana Syriæ Palæstinæ *Neocoros* adinstar Græcarum Asiæ Minoris urbium inscribitur. Nummi quidem K pro C exhibent, sed utraque littera Romani utuntur, verbi gratiâ Calend. & Kalend. De Neocoris variè hactenus ab auctoribus scripta sunt; sed D. Nic. Bon JC. Græcus Venetiis degens, tractatum de iis singularem in duodecim capita divisum nobis perlegit, qui simul ac prælo mandatus fuerit, omnium votis cumulatè respondebit. Νεωκόροι videntur esse sacrarum ædium, & publicorum ludorum Curatores, quos Latinè *Ædiles* dixeris. Vide interim P. Harduinum pag. 2. à quo tamen in hoc

diſſentire nobis liceat, quòd ille notas δὶς, τρὶς, τετράκις, ſub eodem Imperatore ſacra certamina bis, ter, & quater exhibita exiſtimet, ex marmore Oxonienſi pag. 95. de Smyrnæis: Καὶ ὅσα ἐπετύχομεν παρὰ τοῦ κυρίου Καίσαρος Ἀδριανοῦ διʼ Ἀντωνίου Πολέμωνος, δεύτερον δόγμα Συγκλήτου, καθʼ ὃ δὶς Νεωκόροι γεγόναμεν. *Et quæ accepimus à domino Cæſare Hadriano per Antonium Polemonem, alterum nempe Senatuſconſultum, quo bis Neocori facti ſumus.* Quæ verba, *bis Neocori facti ſumus*, non intelligenda nobis videntur, quòd Smyrnæi bis ab Hadriano Neocori facti ſint, ſed quòd illi jam ab alio Imperatore Neocori inſtituti, Neocoriam ſecundam obtinuerint, ut in ejus nummis paſſim legitur; Epheſii verò tertiam ſub Caracalla, ſub quo ΤΡΙϹ ΝΕΩΚΟΡΩΝ inſcribuntur; quartam autem ſub Elagabalo, quo fit ut in ejus nummis glorientur ſe ſolos quater Neocoros inſtitutos, ΕΦΕϹΙΩΝ ΜΟΝΩΝ ΑΠΑϹΩΝ ΤΕΤΡΑΚΙϹ ΝΕΩΚΟΡΩΝ. In Græcarum autem urbium nummis, quandonam ſuam quæque civitas Neocoriam, & ſub quibus Imperatoribus acceperit, ex ipſorum numiſmatum inſcriptionibus oſtendemus. Quis enim crederet Epheſios ſub Elagabalo quater Neocoros fuiſſe factos, cùm ille vix quintum Imperii annum inierit? ludi enim tantis impenſis celebrabantur, ut in quinquennium rejicerentur. Lupa cum puerulis, ſolenne eſt Coloniarum ſymbolum.

Hic nummus primi & ſecundi moduli rariſſimus eſt.

NESIBI.

ΑΥΤΟΚ. Κ. Μ. ΙΟΥΛΙ. ΦΙΛΙΠΠΟϹ. ϹΕΒ. Caput Philippi radiatum.
ΙΟΥ. ϹΕΠ. ΚΟΛΩ. ΝΕϹΙΒΙ. ΜΕΤ. Ἰουλίας Σεπτιμίας Κολωνίας Νέσιβι Μητροπόλεως. Mulier inſidens rupibus in templo tetraſtylo, dextrâ ſpicas, ſupra caput Aries.

Neſibis urbs Meſopotamiæ, Colonia à Septimio Severo deducta eſt, ut Σεπτιμίας nomen in nummis, & Dionis ſub hoc Imperatore degentis verba lib. 35. pag. 3. teſtantur: Νῦν μὲν ἡμετέρα ἐστί, καὶ ἄποικος ἡμῶν νομίζεται. *Atque hoc tempore noſtræ eſt ditionis, Coloniaque noſtra habetur.* Neſibis autem in hoc Philippi nummo Ἰουλίας nomen etiam præfert, quod eruditiſſimus Spanhemius Diſſert. 9. pag. 775. ipſi Coloniæ à Severo & Julia Domna conjuge inditum exiſtimat; an potiùs Neſibis hanc *Juliæ* appellationem obtinuit à Philippo, qui Juliæ gentis erat, quique hanc urbem Metropolis dignitate inſignierat, ut nummi titulus demonſtrat. Mulier inſidens monticulis, Genius eſt urbis, ſitum ejus in clivo montis Maſii denotans; ſpicas gerit, ad indicandam frumenti in agro ſuo abundantiam. Aries, anni principium deſignare videtur. Templum Genio urbis dedicatum eſt.

Hic nummus ſecundi moduli inter præſtantiores numerandus.

IMP. M.

PELLA.

IMP. M. IVL. PHILIPPVS. AVG. Caput Philippi radiatum.

COL. IVL. AVG. PELLA. *Colonia Julia Augusta Pella.* Mulier tutulata ſedens, dextram verſus caput admovet.

Pella urbs & Colonia Macedoniæ, Philippo nummos conſecraſſe videtur, ei gratulans, quòd ille provinciæ ſuæ copiis Severianum generum præfecerit, ſi Zoſimo fides lib. 1. Σεβηριανῷ δὲ τῷ κηδεστῇ τὰς ἐν Μυσίᾳ καὶ Μακεδονίᾳ δυνάμεις ἐπίστευσε. *Severiano genero Myſiæ Macedoniæque copiis creditis.* Pella Macedoniæ Principum olim Regia fuit, quam Titus Livius Decad. 5. lib. 4. *non ſine cauſa delectam eſſe Regiam* tradit. Mulier illa ſedens, urbem repræſentare videtur, illiuſque ſolenne eſt ſymbolum, de quo ſæpius diximus.

Hic nummus mediocris & minimæ molis nec rarus nec obvius eſt.

PHILIPPOPOLIS.

ΑΥΤΟΚ.Κ.Μ.ΙΟΥΛΙ.ΦΙΛΙΠΠΟΣ.CEB. Caput Philippi laureatum.

ΦΙΛΙΠΠΟΠΟΛΙΤΩΝ ΚΟΛΩΝΙΑC. S.C. Figura galeata inſidens clypeo, dextrâ Aquilam cui impoſitæ ſunt duæ icunculæ togatæ, lævâ haſtam gerit.

Philippopolis, urbs gemina, una Thraciæ Metropolis dignitate inſignita, ΦΙΛΙΠΠΟΠΟΛΕΙΤΩΝ ΜΗΤΡΟΠ. à Philippo Amyntæ Macedoniæ Regis filio condita; altera Arabiæ, Coloniæ titulo ornata, à Philippo Imperatore fundata, teſte Zonara : Καὶ πόλιν βασιλεύσας ἐπώνυμον ἑαυτοῦ ἐδείματο, Φιλιππόπολιν ὀνομάσας αὐτήν. *Et urbem cùm imperaſſet, ejuſdem nominis condidit, quam Philippopolim appellavit.* Figura galeata inſidens ſpoliis, Roma eſt, quam exhibent Philippopolitani tanquam Coloniæ fundatricem. Philippus autem ut Senatum ſibi demereretur, Senatuſconſultum antiquo more petiiſſe videtur, quo Coloni in urbem à ſe conditam mitterentur; cujus rei index eſt S.C. in

nummo nota. Roma aquilam gerit, insigne Imperii, cui superpositæ sunt duæ icunculæ togatæ, uterque scilicet Philippus, ambo Imperatores Romani.

Hic nummus primæ magnitudinis inter elegantiores reponendus.

PTOLEMAIS.

IMP. C. M. IVL. PHILIPPVS. P. F. AVG. Caput Philippi laureatum.
COL. PTOLEMAIS. *Colonia Ptolemais.* Colonus agens boves.

Ptolemais Phœniciæ urbs, Colonia à Claudio deducta, suos etiam Philippo nummos dedicat, forsan ei gratulata, ut aliæ hujus tractus Coloniæ, non modò quòd ille pace cum Persis stabilitâ bellum à Syria amoverit, sed quòd huic provinciæ fratrem suum præfecerit, teste Zosimo lib. 1. Καὶ Πρίσκον μὲν, ἀδελφὸν ὄντα τῶν κατὰ Συρίαν προεστήσατο στρατοπέδων. *Itaque Priscum fratrem Syriacis exercitibus præfecit.* Ptolemaidenses Colonum boves agentem, ad originem & antiquitatem Coloniæ arguendam percusserunt. Hæc juris Italici non erat, si Ulpiano fides lib. 50. tit. de Cens. *Ptolemaidensium enim Colonia, quæ inter Phœnicem & Palæstinam sita est, nihil præter nomen Coloniæ habet.*

Hic nummus primi moduli inter rarissimos collocandus.

TROAS.

IMP. M. IVL. PHILIPPVS AVG. Caput Philippi laureatum.
COL. AVG. TROAD. *Colonia Augusta Troadensis.* Aquila volitans unguibus caput bovis gerit.

Colonia Augusta Troas sub provinciæ Asiæ Proconsulatu continebatur; uti Paulus lib. 2. de Censibus, Colonias enumerans, eam recenset: *In provincia Asiæ, duæ sunt juris Italici, Troas & Parium.* Plurimæ erant in Imperio Romano Coloniæ, sed non omnes juris Italici: illæ autem quæ sub Caracalla eo titulo gaudebant, in libro de Censibus memorantur; ideo Troas ab Augusto Colonia deducta, frequenter novis Imperatoribus nummos dedicavit, ut im-

munitates prætereà ſibi à Claudio conceſſas, & à nobis ſæpius memoratas, conſervaret. Aquila unguibus caput bovis gerens, ad urbis originem & antiquitatem indicandam, in nummo percuſſa videtur: illa enim partis ſacrificium abſtulit, condendæque urbis augurium in eo loco fuit, ad quem bovis caput tranſtuliſſet, de quo paſſim à nobis dictum eſt.

Hic nummus minimæ formæ, etſi in aliis Imperatoribus obvius, In Philippo rarus eſt.

TYRUS.

IMP. M. IVL. PHILIPPVS PIVS FEL. AVG. Caput Philippi laureatum.
COL. TYRO. METR. *Colonia Tyros Metropolis.* Figura virilis nuda ſupra triremem, manibus extenſis, dextrâ indicare videtur; in area conchylium.

Tyros Colonia & Metropolis Phœniciæ, plurimis de cauſis frequentes Philippo nummos percuſſit, vel quòd Perſas è Syria propulſaverit, pacem provinciæ conciliarit, vel quòd ei Priſcum fratrem præfecerit. Quænam autem ſit illa figura virilis nuda ſupra triremem poſita, Herculem Aſtrogitonem augurari liceat, de quo in Gordiano egimus pag. 216. Ille ſupra triremem poſitus eſt ut navium inventor, & quas ſtruendas Tyrios edocuit, ſi Nonno fides Dionyſ. 40.

Τεύξατέ μοι ξεῖνον ἅρμα βατῆς ἁλός· ὀξυτόνοις δὲ
Κόψατέ μοι πελέκεσσι ῥάχιν πιτυώδεος ὕλης,
Τεύξατέ μοι σοφὸν ἔργον, &c.
Facite mihi novum currum pervii maris, ſtridulis verò
Abſcindite mihi bipennibus deorſum piniferæ ſilvæ,
Facite mihi divinum opus, &c.

Hercules dextrâ indicat, forſan Ambroſias petras, ſupra quas urbs erat condenda, & ad quas quærendas navem ipſos fabricare juſſit.

Δουρατέῳ κενεῶνι χαράξατε νῶτα θαλάσσης,
Εἰσόκε χῶρον ἵκησθε μεμορμένον, ὅπποθι δισσαὶ
Ἀσταθέες πλώουσιν ἀλήμονες εἰν ἁλὶ πέτραι,
Ἃς φύσις Ἀμβροσίας ἐπεφήμισεν.
Ligneo ventre frangite dorſa maris,
Donec in locum veniatis paratum, ubi geminæ
Inſtabiles navigantibus vagi in mari petræ,
Quas natura Ambroſias celebravit.

Hic nummus primæ magnitudinis inter elegantiores numerandus.

COL. TYRO. METROP. Aſtarte tutulata ſtans in templo ſex columnis ornato, dextram imponit trophæo, ſiniſtrâ ſcipionem oblongum gerit; Victoria columnæ impoſita ei coronam porrigit, pro pedibus hinc Silenus, inde conchylium.

Frequens eſt in Tyriorum nummis Aſtartes typus cum iiſdem ſymbolis modò ſine templo, modò cum templo, de quibus paſſim egimus. Cicero de Nat. Deor. l 3. *Quarta*, ait, *Venus Syriâ Tyroque concepta, quæ Aſtarte vocatur.* Aſtarte urbis Dea tutelaris eſt. Hyramus Tyriorum Rex ei templum dedicavit, teſte Joſepho contra Apion. l. 1. Τότε Ἡρακλέους καὶ τῆς Ἀστάρτης τεμένη ἀνιέρωσεν. *Herculis & Aſtartes fana conſecravit.* Illa ſceptrum tanquam inſigne gerit, manum apponit trophæo ob Colonias à Tyriis longè latèque diſſeminatas. Victoria eam ob cauſam illi coronam imponere videtur. Silenus ſui etiam cultum Tyri indicat, ſed ad pedes Aſtartes poſitus tanquam unus ex Diis minoribus: conchylium, perpetuum eſt urbis ſymbolum, de quo Plinius lib. 15. cap. 16. *Nunc omnis ejus nobilitas conchylio atque purpura conſtat.*

Hic nummus majoris moduli pro raro & elegante habendus.

COL. TYRO. METROP. *Colonia Tyros Metropolis.* Figura muliebris ſtans, lævâ ſceptrum, dextrâ tabulam in qua urbis deſcriptio eſt, porrigere videtur viro tunica ornato, quem tres alii comitantur.

Mulier ſceptrum gerens, Dido eſt Tyria, ad antiquitatem urbis indicandam â Tyriis in nummo cælata, ut innuit Virg. 1. Æneid.

Belo nata fuit Tyriorum Principe, Dido
Sichæi conjux.

Dido ichnographiam urbis porrigit viro primario tribus aliis ſtipato, de qua Juſtinus. *Fugam tacitè molitur, aſſumptis quibuſdam Principibus in ſocietatem.* Nemo autem neſcit illam è Tyro in Libyam navigaſſe, & Chartaginem condidiſſe, alii tantùm Byrſam urbis arcem extruxiſſe contendunt, teſte Ovidio in Epiſt. *Struxit Carthaginis arces.*

Tyrii Didonis urbem condere meditantis memoriam forsan in nummis renovarunt, Philippo alludentes, qui Philippopolim urbem non longè ab ipsis remotam condi jusserat: nullus enim typus in nummis sine quadam ratione cælatur.

Hic nummus majoris formæ rarissimus est.

IMP. M. IVL. PHILIPPVS. P. F. AVG. Caput Philippi laureatum.

COL. TYRO METR. *Colonia Tyros Metropolis.* Mulier stans dextrâ acrostolium, lævâ stolam collectam tenet, pro pedibus hinc triremis, inde conchylium & palma arbor.

Cùm mulier quam nummus exhibet, eodem vestitu quo Dido in superiori nummo ornata sit, ipsammet esse existimamus: hæc stolam, tanquam Princeps fœmina gerit, alterâ manu acrostolium: Dido enim Pygmalionem fratrem fugere meditans, per mare viam quærere videtur; idcirco triremis, quam mox conscensura est, juxta eam posita est. Tyrii Didonem Heroïnam suam ad urbis antiquitatem repræsentare voluerunt ut Carthaginiensium fundatricem, quam illi tanquam Deam coluerunt. De ipsius apud Carthaginienses cultu narrat Justinus lib. 18. cap. 6. *Quandiu Carthago munita fuit, pro Dea culta est.* Conchylium & palma arbor, urbis Tyri insignia sunt: conchylium purpuram apud Tyrios commendatam arguit, cujus meminit Vitruvius: *Purpuras, pro soli proprietate alium atque alium habere colorem, & apud Tyron quidem rubrum, circa Africam autem puniceum succum emittere, quo & purpura tingitur, quam violaceam appellant.* Palma arbor, earum in hac regione abundantiam denotat, aut ad Phœnicis etymologiam spectat. Vide Bochartum part. 2. lib. 1. cap. 1.

Hic nummus primæ magnitudinis inter præstantiores numerandus.

IMP. M. IVL. PHILIPPOS CAESAR. Caput Philippi radiatum.

COL. METROPOL. TYRO. *Colonia Metropolis Tyros.* Corona quercea, in qua AKTIA. KAICAPIA.

Actia certamina à Tyriis videntur in Augusti honorem edita ob libertatem quam ipsis quondam ademerat, ab eodem sibi restitutam : nam Dio Augustum Tyriis illam ademisse narrat lib. 54. pag. 525. cùm ille anno U. C. 734. venisset in Syriam : Τούς τε Κυζικηνοὺς, ὅτι Ῥωμαίους τινὰς, ἐν στάσει μαστιγώσαντες, ἀπέκτειναν, ἐδουλώσατο· καὶ τοῦτο καὶ τοὺς Τυρίους, τούς τε Σιδωνίους διὰ τὰς στάσεις ἐποίησεν, ἐν τῇ Συρίᾳ γενόμενος. *Cyzicenos, quòd in quadam seditione nonnullos Romanos flagris cæsos necassent, in servitutem redegit : idemque in Syriam cùm advenisset, Tyriis & Sidoniis propter factiones supplicium irrogavit.* Frequentes sunt etiam Sidoniorum nummi in Augusti honorem ob veniam cum Tyriis ab eo acceptam percussi. Corona quercea victoris præmium esse videtur, hæc à Senatu ob cives servatos Augusto concessa.

Hic nummus majoris formæ, in Thesauro Regio, rarissimus est.

VIMINACIUM.

IMP. M. IVL. PHILIPPVS AVG. Caput Philippi laureatum.

P. M. S. COL. VIM. AN. V. *Provinciæ Mœsiæ Superioris Colonia Viminacium anno quinto.* In aliis AN. VI. AN. VII. AN. VIII. AN. VIIII. AN. X. Mulier stolata stans, manibus infrà extensis, pro pedibus à dextris Taurus seu Bos, inde Leo.

Viminacium Mœsiæ superioris urbem à Gordiano tertio Coloniam fuisse deductam anno ejus imperii secundo exeunte, aut tertio ineunte, suprà diximus; vocesque AN. I. II. & alias usque ad AN. V. in hoc Imperatore signatas, annos æræ à deducta Colonia designare, quarum interpretationem eruditus P. Norisius ob annos in nummis Latinis non observatis, neminem assequuturum refert Differt. 2. cap. 6. p. 97. *Nusquam*, inquit, *anni sculpi leguntur in nummis Latinis, præterquam in iis qui Viminacii in Mysia superiore cusi sunt; sed ut ingenuè fatear, nullus huc usque illarum notarum interpretationem invenit.* Goltzii de nummo Coloniæ Viminacii falsa citatio in Alex. Severo & Jul. Mæsa, plurimos in errorem induxit; dubius ideo P. Norisius loc. cit. inquit : *Quare res mihi in obscuro latet ; video enim facilius esse aliorum interpretationes confutare, quàm quidpiam certi statuere.* Annus V. à Colonia deducta in Philippo ut in Gordiano percussus, Gordiani mortem hoc anno, & Philippi imperii initium certò denotat : nummi autem Romani in Philippo VI. Tribuniciam potestatem dinumerant; ideo Viminacii sex etiam annos in ejus nummis computant : primusque Philippi imperii annus quinto æræ Coloniæ respondet, & deinceps usque ad Philippi necem annus decimus in ipsius nummis signatus est. De muliere inter Bovem & Leonem stante, in Gordiano dictum est.

Hic nummus ex omni modulo obvius est.

MARCIA OTACILIA SEVERA.

SUPERIORI ævo ſummis contentionibus diſputatum fuit de Romanarum mulierum prænomine & cognomine, en Marcia Otacilia Severa Philippi Imp. conjux, utraque appellatione inſignita. *Marcia* prænomen eſt à Marco deſumptum, non autem Martiæ gentis appellatio. *Otacilia* veteris & Conſularis familiæ nomen, nec illa Auguſta unquam, ut Triſtano placet, *Otacilla* dicta eſt; *Severa* ejus cognomen eſt Romanis familiare. Vide Petri Servii Miſcellanea.

OTACILIÆ *nummi ex omni modulo rari ſunt, ſed præſertim majores.*

ANTIOCHIA.

MAP. ΩTAKIΛ. CEOYHPAN. CE. Caput Otaciliæ Severæ.
ANTIOXEΩN. MHTPO. KOΛΩN. Αντιοχέων Μητροπόλεως Κολωνίας.
In area S. C. Δ. E. Caput velatum & turritum, in vertice Aries.

Antiochenſes Syriæ non modò Philippo nummos percuſſerunt, ſed etiam Otaciliæ Auguſtæ ejus uxori, & quidem utrique frequentes ſunt, quòd Priſcus Imperatoris frater, Syriæ præeſſet, & Antiochiæ moraretur, cùm ipſa Syriæ eſſet Metropolis, & præſidium Rectoris, ſedes ac domicilium. Porrò Antiochia in nummo Metropolis titulum ſibi aſſerit ante Coloniæ appellationem, quia Metropolis dignitatem ante Coloniæ fundationem obtinuerat; ipſa namque plurimarum urbium Metropolis jam ſub Hadriano appellatur apud Lampridium in ejus vita: *Antiochenſes inter hæc ita odio habuit, ut Syriam à Phœnicia ſeparare voluerit, ne tot civitatum Metropolis Antiochia diceretur.* Hanc verò Metropoleos dignitatem Sept. Severus ab hac urbe ad Laodiceam tranſtulerat, ſed Caracalla ejus filius eam ipſi reſtituit, ac præterea Coloniæ ti-

tulo Antiochiam auxit, ideo Metropolis antè facta, quàm Colonia constituta, hunc titulum præmittit. Caput turritum, Genius est urbis, nec Leo sub ejus capite, ut protulit Tristanus tom. 2. pag. 225. sed Aries est, sub cujus signo Antiochenses annum inchoare tradidimus. Notæ S· C. & Δ. E. non ad Imperatorem, ut putat idem auctor, sed ad urbem spectant, ut passim diximus.

In Thesauro Mauroceno pag. 138. in hoc nummo pro KO Μαγήνης lege KO Λωνίας. Antiochia non est Metropolis Comagenes, sed Samosata.

Hic nummus primæ & secundæ magnitudinis non vulgaris, primæ quidem à Tristano tom. 2. pag. 568. secundæ verò à Patino pag. 380. editus.

MAP. OTAKIΛΛAN. CEB. Caput Otaciliæ.

ΔHMAPX. EΞOYCIAC YΠAT. Γ. ANTIOXIA. S.C. Δημαρχικῆς Ἐξουσίας. Ὕπατος τρίτον. *Tribunicia potestate Consul tertiùm Antiochia.* Aquila alis semiextensis, rostro coronam.

Similem typum, similemque epigraphen in Philippo vidimus, cùm hæc inscriptio minimè Otaciliæ conveniat, Tribunicia enim potestas & Consulis titulus ad Principem fœminam non spectant, id monetariorum incuriâ potiùs quàm scriptorum penuriâ factum arbitramur: frequenter autem epigraphen Imperatori ascriptam, in nummis Augustarum & Cæsarum reperiri norunt Antiquarii. Hoc tamen notandum, quòd inter nummos sub Philippo ab Antiochensibus signatos, alii solitam exhibeant inscriptionem ANTIOXEΩN MHTPO. KOΛΩN. S. C. Δ. E. alii verò novam & nudam ANTIOXIA. S.C. sine nimirum Metropolis & Coloniæ titulo, an-ne hæc inscriptionis distinctio ex duabus urbis, de qua sæpe egimus, monetarii officinis oriretur, in quarum altera Syriæ Præfectus cum *Antiochensium* appellatione nummos cælaret, in altera urbs ex facultate monetæ signandæ à Senatu sibi concessa, *Antiochiæ* nomen inscriberet.

Hic nummus secundi moduli, nec rarus nec obvius est.

DACIA.

MARCIA

MARCIA OTACILIA SEVERA. Caput Otaciliæ Severæ.

PROVINCIA. DACIA. AN. I. in aliis AN. II. & AN. III. Mulier stans pileo & patrio vestitu ornata, dextrâ gladium Dacicum, quem lituum existimat Com. Mediobarbus p. 349. sin. vexillum in quo D. F. *Dacia Felix*, pro pedibus hinc Aquila rostro coronam, inde Leo. Diversi sunt ut in Philippo typi.

Daciam provinciam à Philippo liberam pronunciatam fuisse suprà diximus, quare illa Otaciliæ gratulabunda, numismata etiam ei consecrat. Patinus pag. 385. ob hæc numismata Otaciliæ dicata, eam ex Dacia oriundam conjicit. Dacia autem ob libertatis acceptæ memoriam in nummis æram signat. Porro hæc libertas à Philippo concessa videtur, ut illa provincia quæ Barbarorum incursionibus frequenter impeteretur, fortiter eos reprimeret, cùm jam privilegiis civium Romanorum gauderet: signa verò illa militaria, quæ præ manibus tenet Mulier provinciam repræsentans, nomina Legionum V. *Macedonicæ* & XIII. *Geminæ* exhibent, quarum Veterani in Colonias in Dacia sub Trajano constitutas à Philippo transmissi sunt, ut novi milites in Legionibus adscripti, eas validiores ad provinciæ custodiam redderent. Aquila, Romani Imperii insigne est, quòd Dacia tanquam Romana facta præfert; Leo verò, solitum est provinciæ symbolum.

Hi typi ex omni modulo rariores sunt quàm in Philippo, majoris quidem moduli à Tristano tom. 2. pag. 564. secundi verò à Patino pag. 384. editus.

DAMASCUS.

MAR. OTACIL. SEVERA. AVG. Caput Otaciliæ Severæ.

COL. ΔAMA. METRO. *Colonia Damascus Metropolis.* Mulier turrita insidet montibus, ante quam stat Silenus humeris utrem hircinum gerens, in vertice Pegasus, in imo quinque mulieres turritæ sacrificant ad aram.

Hic est nummus, quem Com. Mediobarbus pag. 349. ita profert. Venus sedens, prope quam Cupido alatus, & quatuor figuræ stantes; hæc descriptio ad illum transmissa procul dubio videtur.

Damascus Cœlesyriæ Metropolis, Colonia à Philippo facta, Otaciliæ ejus uxori beneficii memor nummos dedicat. Figura muliebris urbem repræsentat, turrita est tanquam Metropolis, quam ita describit Strabo l. 16. p. 756. Ἔστι δὲ καὶ Δαμασκὸς πόλις ἀξιόλογος σχεδὸν τι καὶ ἐπιφανεστάτη τῶν ταύτῃ κατὰ τὰ Περσικά. *Damascus urbs est insignis, omnium ferè nobilissima, quæ in ea sunt regione Persis vicina.* Insidet montibus, indicans, ad montis nimirùm Hermonis radices: cornucopiæ gerit, ad abundantiam in agro suo denotandam: supra ejus caput Pegasus urbis insigne; ante situm eam stat Silenus Damasci cultus, ut in nummis Philippi diximus. In imo

quinque illæ mulieres ad aram sacra facientes, præcipuæ urbes Cœlesyriæ sunt, quarum ipsa Metropolis est. Notandum autem hîc videtur urbes Metropoles in Imperio non easdem esse quas Ecclesia nominat, nam Damascus Cœlesyriæ in nummis Metropolis, Episcopalis verò in Not. Episcop. Græcorum sub Emesa Phœniciæ Libanisiæ Metropoli collocatur.

Hic nummus in cimelio Exc. Ant. Capello Sen. Veneti, eximiæ raritatis & elegantiæ est.

M. OTAC. SEVERA. AVG. Caput Otaciliæ Severæ.

COL. ΔAMA. METRO. *Colonia Damascus Metropolis.* Lupa cum puerulis & labaro in quo LEG. VI. F. *Legio Sexta Ferrata.*

Superiora Philippi numismata illum quidem Damascum deduxisse Coloniam nos docuerunt: sed hæc ad Otaciliam Augustam spectantia, ex qua Legione Veterani ab illo Imperatore Damascum transmissi fuerint, nobis denotant. Patinus in explicatione hujus nummi pag. 386. *Legio* VII. inquit, *vexillo inscripta proculdubio Damasci commorabatur, suaque fidelitatis hoc perhibet testimonium.* Legio VII. *Claudiana* nomine, hiberna Damasci non agebat, sed in Mœsia superiore, ut Dio tradit lib. 5. pag. 564. Καὶ οἱ ἕβδομοι, οἱ ἐν τῇ Μυσίᾳ τῇ ἄνω. *Septima in Mysia superiori.* Illius Veteranos Viminacium hujus provinciæ urbem Gordianus transmisit, ut ex illius Imperatoris nummis vidimus. P. Harduinus rectè quidem gemellos cum Lupa deductæ à Romanis Coloniæ indices profert pag. 133. sed addit: *In labaro deinde* LEG. VII. *quod argumentum est deductos eò milites septimæ Legionis.* Non LEG. VII. at LEG. VI. F. *Legio Sexta Ferrata* legendum; amicus putat legi posse, *Legio Sexta Fidelis,* quòd ea frequens sit Legionum appellatio: cùm autem duæ essent Legiones nomine *Sextæ*, altera *Victrix*, altera *Ferrata* nuncupata, littera F. *Ferrata* ad alterius Legionis distinctionem apposita videtur, illa hiemare solita in Britannia inferiori, hæc in Judæa, teste eodem Dione loco cit. Ἕκτοι δύο, ὧν τὸ μὲν ἐν Βρεταννίᾳ τῇ κάτω, τὸ τῶν Νικηφόρων, τὸ δὲ ἐν Ἰουδαίᾳ τὸ Σιδηρῶν τέτακται. *Sextæ duæ, una in inferiori Britannia, Victrix; altera in Judæa, Ferreæ vocabulo insignis.* Philippus ob egregiam à Legione Sexta Ferrata operam in bello Persico collatam, ejus Veteranos in Coloniam deduxit, ut animos militum à quibus Imperator post Gordianum occisum proclamatus erat, demulceret.

Hic nummus ex omni modulo rarus, secundæ autem formæ à Patino pag. 384. editus est.

Eadem epigraphe, sed caput Otaciliæ Lunæ crescenti superpositum:

COL. ΔAMA. METRO. *Colonia Damascus Metropolis.* Puer sugens Damam, in imo caput Arietis.

Damasceni similem pueri Damam sugentis typum in Philippi nummis, ad originem conditoris urbis suæ renovandam signarunt: Damascus quidem, si Stephano fides, ab Asco gigante condita traditur; num quis à puero illo nomine Asco, & à Dama nutrice urbem Damascum nominatam suspicari posset? Porro varii hujus urbis conditores nomine *Damasci* ab auctoribus recensentur, quorum primus dicitur à Stephano Mercurii & Halimedæ Nymphæ filius, qui ex Arcadia in Syriam profectus, urbem sui nominis extruxerit: alter apud eundem refertur ejusdem urbis auctor, qui ob vineta securi excisa à Dionysio excoriatus est: tertius à Justino lib. 36. qui urbem Syriæ nobilissimam Damascum memorat, à Damasco Rege conditam & nominatam; sed hi omnes *Damasci* nomine percelebres à Dama nutriti esse potuerunt. Vossius Not. ad Justin. lib. 36. inquit: *De appellatione autem hujus urbis, tantum à sese abeunt Veteres, quantum à veritate.* Pinedo in Stephan. pag. 220. *Agit nunc de etymo urbis Damasci, & quæ affert, sunt ex Græcorum fermento confecta .... ejus conditor jacet in antiquitatis sepulcro, etsi Josephus, Usen Arami filium eam condidisse edisserit.* Jam verò nummus Damasci urbis conditorem à Dama nutritum exhibere videtur, ut in plurimis Coloniis Romulum & Remum à Lupa educatos observavimus; imo Cydoniatæ Cretenses Miletum Apollinis & Acallidis filiæ Minois filium apud se natum, deinde expositum à matre, à lupa pariter alitum in nummis cælarunt, ut videre est apud Patinum pag. 50.

Hic nummus primæ magnitudinis rarissimus est.

COL. DAMAS. METRO. *Colonia Damascus Metropolis.* In imo ΠΗΓΑΙ, *Fontes* Templum quatuor columnis ornatum, in quo Silenus utrem hircinum humero lævo gerit, in imo arcus sub quo Fluvius imberbis de-

cumbens, dextrâ ramum, lævo cubito urnæ innixo, ſiniſtrâ cornucopiæ, hinc aſtrum, inde Luna creſcens, à dextris arula.

Templum Sileni eſt, qui Damaſci præcipuè cultus erat, ut nos docent frequentes ejus Coloniæ nummi, in quibus ille exhibetur. Figura fluvii decumbentis ſub arcu, ad urbem ſpectat, locum repræſentat ubi amnis in fontes per totam urbem dividitur, ut Romæ fluviorum ſimulacra diverſos aquarum ductus in urbem diffundere videntur: duo enim amnes ex Hermone monte defluunt, *Amana* mediam Damaſcum præterfluit, *Parpar* muros ejus alluit, de quibus Benjamin in Itin. pag. *96. Nam eò etiam ex Hermone defluunt Amana & Parpar, adeo ut Amana in mediam urbem deſcendat, adeoque per ligneos aquæductus ad omnes magnatum ædes aquæ derivantur, necnon in plateas & fora.* Amana extra urbem in Parparem defluit, ideo Amana imberbis depingitur amnium more, qui in alios delabuntur, & uterque mixtus Chryſorrhoas dicitur, ſi Straboni fides, lib. 16. pag. 755. Τῶν δὲ ποταμῶν ὁ μὲν Χρυσορρόας ἀρξάμενος ἀπὸ τῆς Δαμασκηνῶν πόλεως. *De amnibus Chryſorrhoas ab urbe & regione Damaſcenorum incipiens.* Effigies amnis cornucopiæ gerit, ad indicandam ortam ex ejus aquis abundantiam. Ara à dextris ad templum Sileni pertinet, ſupra quam huic Deo ſacra fiebant. Aſtrum & Luna creſcens, Solem & Lunam deſignant, ad quæ omnia tanquam præcipua numina Tyrii referebant. Liceat hìc nobis ſuſpicari Pegaſum ἀπὸ τῆς πηγῆς dictum, pro urbis inſigni haberi, forſan quòd hæc urbs tota Πηγὴ eſſe videatur, & vox ΠΗΓΑΙ in hoc nummo ſcripta ſit.

Hic nummus primæ magnitudinis, ab Octaviano Strada pag. 118. editus, rariſſimus & elegantiſſimus.

COLONI. DAMASCO. METROPOL. *Colonia Damaſcos Metropolis.* Circa ambitum CEBACMIA in corona quercea; in imo caput Arietis.

Jam ſignatus eſt in Philippo hic à Damaſcenis nummus, quem ad certamina in Auguſti honorem celebrata ſpectare diximus, illaque à Nicolao Damaſceno inſtituta ſuſpicati ſumus, is enim Auguſti ſtudioſiſſimus erat, multamque pecuniam quam ab amicis comparaverat, facilè impendebat, ut de ſemet ipſe teſtatur. Ὅτι ᾐτιῶντό τινες τὸν Νικόλαον πλεῖστα χρήματα παρὰ φίλων λαβόντα οὐ σώζειν αὐτά. *Erant qui Nicolao objicerent, quòd cùm magnam pecuniæ vim ab amicis dono accepiſſet, eam tamen minimè cuſtodiebat.* Herodis Magni Judææ Regis primus miniſter fuit, & ad Auguſtum Orator ab eo Romam miſſus, ubi eloquentiâ ſuâ Regem Imperatori reconciliavit, teſte Joſepho l. 16. c. 16. Καὶ πέρας εἰς τοῦτο κατέστη Καῖσαρ, ὡς τοῦ μὲν Συλλαίου καταγνῶναι θάνατον. Ἡρώδῃ δὲ διαλλάττεσθαι. *Ad ultimum eò res devenit, ut Cæſar damnato capitis Syllæo, Herodem in gratiam receperit.* Athenæus l. 15. c. 16. Nico-

laum Damaſcenum Auguſti amicum appellat: nil mirum igitur ſi in patria ſua ad Auguſti honorem ludos inſtituerit, etſi conjicere liceat Actiacos, quorum præmium foret corona quercea Auguſto ob cives ſervatos decreta. Caput Arietis, annum ſub hoc ſigno à Damaſcenis inchoatum indicat.

Hic nummus primæ magnitudinis inter rariſſimos collocandus.

DEVLTVM.

M. OTAC. SEVERA. AVG. Caput Otaciliæ Severæ.

COL. FL. PAC. DEVLT. *Colonia Flavia Pacenſis Deultana.* Salus ſtans, dextrâ ſerpentem, lævâ pateram in qua draco depaſcitur.

Deultum urbs Thraciæ, Colonia à Veſpaſiano conſtituta eſt, tùm ille Imperator hanc provinciam feciſſet Romanam, teſte Suetonio in Veſpaſiani vita: *Item Thraciam, Ciliciam & Comagenam ditionis Regiæ uſque ad id tempus, in provinciarum formam redegit.* Suetonio adſtipulari videtur Euſtathius in Dionyſ. de Orb. deſcript. pag. 94. *Veteres tamen Veſpaſianum Thraciam ab Europa disjunxiſſe tradidere.* Deinde pag. 110. inquit: *Quam propter excellentiam regionis Veſpaſianus ſibi propriam fecit, ut prædictum eſt.* Porro plurimi exiſtimant in Suetonio legendum eſſe Tracheam Ciliciam & Comagenem, quòd Antiochus Rex Comagenes Tracheam etiam Ciciliam habuerit, ut innuit Sex. Aur. Victor in ejus vita: *Syria ſeu Palæſtina, necnon Cicilia Trachea, & Commagene provinciis acceſſere.* Sed Eutropius lib. 7. utramque provinciam commemorat: *Item Thraciam, Ciliciam Tracheam, & Commagenem, quæ ſub amicis Regibus erant, in provinciam redegit.* Deultani in Philippo Æſculapium, in Otacilia verò Hygeiam ejus Dei filiam cælarunt, ut utrique ſacra pro Imperatoris & Auguſtæ ſalute ſe feciſſe denotarent.

Hic nummus ſecundæ formæ inter rariores numerandus.

HELIOPOLIS.

OTACILIA SEVERA. AVG. Caput Otaciliæ Severæ.

COL. IVL. AVG. FEL. HEL. *Colonia Julia Augusta Felix Heliopolis* vel *Heliopolitana.* Mulier ſtans ſub Fortunæ effigie, duæ icunculæ viriles pro pedibus ejus hinc & inde vexillum gerunt, duæ verò mulieres cippo impoſitæ velum ſupra caput Fortunæ volitans manibus retinent.

Heliopolitani Cœleſyriæ Philippi ſtudioſi, eundem nummi typum Otaciliæ quem Imperatori percuſſerunt. Mulierem ſtantem, urbis Genium ſeu tutelarem Deam cum Fortunæ attributis repræſentare diximus; icunculas juxta ipſius pedes, ad Veteranorum Genios, vexilla ad Coloniæ originem denotandam gerentes retulimus; mulieres denique cippo impoſitas, velum ſub ejus capite volitans detinentes, ipſius Deæ Sacerdotes augurati ſumus. Lucianus Junoni ſacram eſſe Heliopolim narrat, in qua Deæ Miniſtri poſtquam ſe execuiſſent, muliebres veſtes gerebant. Καὶ Ηρῃ χαριζόμενοι τάμνονται δ' ὦν ἐσθῆτα δ' οὐδὲ οὐκ ἔτι ἀνδρηίην ἔχουσι, ἀλλὰ δὲ εἵματά τε γυναικήια φορέουσι, καὶ ἔργα γυναικῶν ἐπιτελέουσι. *Junoni gratificantes quare caſtrantur, nec virilem veſtitum amplius habent, ſed & veſtes muliebres gerunt, & muliebria opera conficiunt.* Amicus hîc Fortunam & non Junonem repræſentari objicit, ſed Antiqui Junonem pro Terra colebant, audiatque Varronem: *Juno vocatur Jovis conjux, & is Cœlum, hæc Terra, quæ eadem Tellus.* An ne melius effingi poteſt Terra quàm ſub forma mulieris dextrâ temonem, ſiniſtrâ cornucopiæ gerentis? temone quidem maris poteſtas, cornucopiæ verò terræ abundantia deſignatur.

Hic nummus primæ magnitudinis pro rariſſimo computandus.

COL. HEL. *Colonia Heliopolis.* In imo. I. O. M. H. *Jovi Optimo Maximo Heliopolitano.* Templum plurimis columnis ornatum, ante gradus arula.

Hoc templum Jovi dicatum indicat ejus inſcriptio, *Jovi Optimo Maximo Heliopolitano*: Jupiter autem Optimus Maximus cognominatus eſt, quòd velit & poſſit omnibus prodeſſe. Cicero eum Optimum quidem antequam Maximum narrat, quia majus eſt certè, gratiuſque prodeſſe, quàm magnas opes habere: ſed Jovem Optimum Maximum eundem eſſe Romæ ac Capitolinum quidam putarunt, quem forſan Romani, cùm Coloni Heliopolim veniſſent, de urbis nomine *Heliopolitanum* appellarunt. Porro Jovem Capitolinum etiam apud Græcos cultum tradit Pauſanias in Corinth. imò Antiochiæ magnificum ejus fuiſſe templum Livius refert lib. 1. Decad. 5. *Et Antiochiæ, Jovis Capitolini magnificum templum, non laqueatum auro tantùm, ſed parietibus totis lamina inauratum.* Qua verò de cauſa hoc templum in averſa Philippi & Otaciliæ nummorum parte ab Heliopolitanis ſculptum fuerit, indicat arula

ante templum, ob sacra Imperatori & Augustæ in hoc templo Jovi ab illis perpetrata.

Hic nummus primi & secundi moduli rarior est in Otacilia.

NEAPOLIS Samariæ.

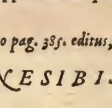
M. OT. SEVERAE. AVG. M. C. *Marciæ Otaciliæ Severæ Augustæ Matri Castrorum.* Caput Otaciliæ supra falcatam Lunam impositum.

COL. SERG. NEAPOL. *Colonia Sergia Neapolis.* Colonus agit boves, in vertice mons cum templo.

Patinus hunc nummum vulgavit, & literas M. C. inscriptionis circa caput, *Matri Cæsaris* interpretatus est, sed potiùs illæ de insigni MATRI CASTRORVM titulo in Augustis fœminis obvio explicandæ videntur; erosam etiam vir eruditus aversæ partis nummi epigraphen Berytensi Coloniæ dubius tribuit, at mons Garizzim, ad cujus radices erat condita Neapolis Samariæ, perpetuum hujus Coloniæ symbolum est; nummum autem hunc integrum vidimus. Vox SERG. in nummis Philippi SERGIA, SERGIANA, vel SERGIOPOLITANA à nobis proposita est, quæ si *Sergiana* vel *Sergionopolitana* explicatio non arrideat, *Sergia* forsan erit eligenda à nomine *Sergiæ tribus*, ex qua Romani Coloni Neapolim sunt deducti: ex urbe vel ex tribubus Romanis deducebantur, at cùm Sergia esset tribus, cujus meminit Cicero in Vatinium, *Sergiam tribum præter Vatinium nemo unquam perdidit.* Pœdianus verò in Cornelianam: *Sergia & Quirina damnaverunt.* Ex ea forsan Coloni selecti sunt, & Neapolim transmissi, unde Colonia *Sergia* pro *Flaviæ* appellatione quam à Vespasianis habuerat, appellata est.

Hic nummus mediocris, à Patino pag. 385. editus, pro rarissimo notandus.

NESIBIS.

M. ΩΤΑΚ. CΕΟΥΗΡΑ. CΕΒ. Caput Otaciliæ Severæ.

ΙΟΥΛ. CΕΠ. ΚΟΛΩ. ΝΕCΙΒΙ. ΜΕΤ. Ἰουλία Σεπτιμία Κολωνία Νέσιβ

Μητρόπολις. Figura muliebris turrita & velata insidens rupibus, dextrâ spicas supra, caput Aries.

Nesibis cùm inter Mesopotamiæ Metropoles à Philippo annumerata fuisset, Juliam ex Juliæ Philippi gentis appellatione se nuncupavit, quod manifestat Mesopotamiam Persis à Philippo haud relictam fuisse, ut scribit Zonaras Ann. l. 2. Σπονδὰς δὲ πρὸς Σαπώρην θέμενος τὸν τῶν Περσῶν βασιλεύοντα τὸν πρὸς Πέρσας κατέλυσε πόλεμον παραχωρήσας αὐτοῖς Μεσοποταμίας καὶ Ἀρμενίας. *Cum Sapore Persarum Rege pacem fecit, Mesopotamiâ & Armeniâ concessis.* Hanc autem Strabo ad montem Masium collocat, sed ille & Plutarchus in Lucullo Antiochiam Mygdoniam appellant, ideo Capitolinus de Antiochia Syriæ à Persis capta sub Gordiano loquens, de Antiochia Mygdonia, id est Nesibi, intelligendus videtur, cui adstipulatur Pomponius Lætus: *Recuperatæ urbes, Antiochia quæ est Nisibis, & Carrhæ.* Illa spicas gerit, ad frumenti abundantiam in agro suo denotandam: duæ autem erant Mesopotamiæ partes, fertilis una ab Armeniæ montibus usque ad amnem Chaboram, quæ à Strabone Mesopotamia felix vocatur, altera inculta & aspera à Chabora Babyloniam usque. Mulier insidens rupibus, Genius est urbis, insidet quidem monticulis, ad denotandum ipsius situm, quem ex ipsius urbis etymo probat ipse Stephanus ex Uranio, Nesibis quippe aggerem significat. Ὡς δ᾽ Οὐράνιος Νέσιβίς φησι, σημαίνει τῇ Φοινίκων φωνῇ λίθοι συγκείμενοι, συμφορητοί. *Ut autem Uranius Nesibis significat Phœnicum linguâ, lapides congestos simul jacentes.*

Hic nummus mediocris formæ pro rarissimo habendus.

TYRUS.

M. OTAC. SEVERA. AVG. Caput Otaciliæ Severæ.

COL. TYRO. METR. *Colonia Tyros Metropolis.* Astarte tutulata vestitu solito ornata stans, dextram apponit trophæo, lævâ scipionem: à sinistris Victoria cippo imposita coronam ei porrigit, pro pedibus hinc Silenus, inde conchylium.

Tyrus Phœniciæ Colonia & Metropolis, quam Q. Curtius affirmat claritate & magnitudine ante omnes Syriæ Phœniciæque urbes superasse, quo tempore obsessa est ab Alexandro, in ea autem eminebant templa ab Hiramo Rege condita, Agenorum puta & Jovis Olympii, & Astartes & Herculis, de quibus Josephus contra Apion. l. 1. Tyrii igitur cùm nummos Otaciliæ dedicarent, Astarten præcipuè in iis cælarunt, Imperatrici videlicet alludentes tanquam tutelari urbis Deæ. Astarte verò non apponit manum trophæo, ob Philippi victorias

victorias de Persis relatas, vel ob pacem cum iisdem initam, sed solenne est Tyri insigne propter Colonias longè deductas, ut sæpius diximus. Silenus pro pedibus Astartes, sui etiam in hac urbe cultum indicat. Conchylium, ejusdem est symbolum ob purpuræ inventionem, de qua Nonnus Dionys. 40.

Καὶ Τυρίης σκοπίαζε δεδευμένα φάρεα κόχλῳ.
Et Tyriæ conspexit tincta vestimenta concha.

Hic nummus primæ magnitudinis inter rariores computandus.

COL. TYRO. METR. *Colonia Tyros Metropolis.* Dido stolata stans, dextrâ scipionem, lævâ sceptrum, ante eam porta urbis supra quam figura virilis structuræ incumbit, altera pro pedibus terram ligone aperit.

Tyrii Otaciliæ blandientes, Didonem Heroïnam suam Carthaginis arces extruentem in ejus nummis exhibent: forsan enim Augustæ beneficio restaurandorum murorum facultatem à Philippo obtinuerant. Didonem Beli Tyriorum Regis filiam fuisse, ipsamque Charthaginis arcem ædificasse nemo nescit.

Belo nata fuit Tyriorum Principe, Dido Virg. 1. Æn.
Sichæi conjux struxit Carthaginis arces. Ovid. in Ep.

Primum quidem *Elisa* dicta est, quod nomen Phœnice sonat Divina Virago; deinde verò *Dido* nominata est, quasi vaga seu erratica in Etymologico Magno, cùm è Phœnice Carthaginem appulit. Τῇ γὰρ Φοινίκων φωνῇ τὴν πλανῆτιν Διδὼ προσαγορεύουσι. *Phœnicum enim sermone erraticam Didonem appellari.* In Phœnicia autem, Græca lingua non fuit in usu ante Alexandrum Didone posteriorem multis sæculis. Vide quæ diximus in Elagabalo pag. 135. de simili typo.

Hic nummus secundæ magnitudinis inter elegantiores ascribendus.

COL. TYRO. METR. ACTIA ERACL. *Colonia Tyros Metropolis Actia Eraclia.* Mensa supra quam duo lebetes, sub ea conchylium, hinc & inde ad latera palmæ ramus.

Plurima Tyri certamina fuere celebrata, Olympia scilicet, Heraclia, &

Actia, de quibus in Caracalla pag. 72. & in Elagabalo pag 136. egimus. Jupiter, Hercules, & Apollo urbis erant tutelares Dii, & his omnibus certamina sunt plurimis in locis instituta: Olympia, in Jovis Olympii honorem, juxta Olympiam Elidis civitatem: Pythia, Apollini sacra, in memoriam Pythonis serpentis ab Apolline occisi: eidem Actia in Actio Epiri promontorio, à quo Actius cognominabatur; hæc fuisse vetutissima constat, utpote quorum & Callimachus meminerit, sed ab Augusto summo apparatu ob Antonium in eo tractu devictum restaurata sunt. Heraclia Herculi non modò ab Atheniensibus, Sicyoniis, Ambraciotis, Thisbitis, celebrata sunt, sed à Thebanis, ut habet Scholiastes Pindari Olymp. Od. 7. Ἐν δὲ Θήβαις τὰ Ἡράκλεια. *Thebis autem Heraclea.* Imo à Tyriis Herculi quarto quoque anno ludos, ac certamina dedicata, sacræ Machabæorum Historiæ nos monent l. 2. c. 4. *Cùm autem quinquennalis agon Tyri celebraretur, & Rex præsens esset, misit Jason ab Jerosolymis viros peccatores, portantes argenti didrachmas trecentas in sacrificium Herculis.* Duo lebetes, duo certamina sub Philippo celebrata, Herculea quidem & Actia, demonstrant, quorum memoriam Tyrii in nummis Imperatoriæ familiæ consignarunt, huncque Otaciliæ superstitem exhibemus. Palmæ rami, victorum præmia sunt. Conchylium, Tyri perpetuum est symbolum.

Hic nummus primi moduli pro rarissimo habendus est.

VIMINACIUM.

MAR. OTACIL. SEVERA. AVG. Caput Otaciliæ Severæ.

P. M. S. COL. VIM. *Provinciæ Mœsiæ Superioris Colonia Viminacium.* In imo AN. X. *Anno decimo.* Mulier tunicata stans manibus infrà extensis, hinc Bos, inde Leo.

Viminacium urbs Mœsiæ Superioris, Colonia à Gordiano deducta, de qua suprà abundè ut de ipsius typo dictum est, nummos Otaciliæ dedicat cum nota anni decimi à Coloniæ deductione, quod incidit in ultimum Imperii Philippi ipsius conjugis annum, si quidem sex annos ille regnaverit, & Rhesainecii sub primo ejus Imperii anno, quintum Coloniæ annum in nummis signarunt. P. Harduinus pag. 517. hanc Coloniæ æram in Philippi conjuge observatam agnoscit, sed delusus nummis cum inscriptione an. III. & IIII. in marito à Com. Mediobarbo pag. 347. allatis, ad ipsius Imperii annos revocat.

Hic nummus mediocris formæ inter rariores ascribendus.

M. JUL. PHILIPPUS
JUNIOR.

PHILIPPUS JUNIOR septennis videtur fuisse, cùm ejus pater Imperium arripuit, & ab illo mox *Cæsar* renunciatus est. Senatus Romanus ipsi NOBILISSIMI titulum etiamsi aliis jam Cæsaribus datum, nondum tamen publico ære signatum, concessit, ut patris Arabis forsan ignobilitatem tegeret. Præcipui autem nobiles Romæ juxta Ant. Augustini mentem existimabantur, qui à Trojanis descenderent: Philippus autem cùm ex Julia gente diceretur, ita se ab Anchise originem habere jactabat. Philippus Imperii consors à patre factus est, quo tempore pater contra Carpos profectus est, non verò cùm ex Syria Romam veniret, uti narrat Zonaras; sed infelix filius post patrem in bello contra Decium Veronæ à militibus suis occisum, duodecim annos natus Romæ in gremio matris interfectus fuit.

PHILIPPI JUNIORIS *nummi ex medio & minimo modulo rari, sed ex majore rarissimi, si Antiochenos excipias.*

ANTIOCHIA Syriæ.

ΑΥΤΟΚ. Κ. Μ. ΙΟΥΛΙ. ΦΙΛΙΠΠΟΙ CEB. Effigies Philipporum adversæ, caput patris laureatum, caput filii radiatum.

ΑΝΤΙΟΧΕΩΝ. ΜΗΤΡΟ. ΚΟΛΩΝ. Ἀντιοχέων Μητροπόλεως Κολωνίας. Caput velatum & turritum, Aries in vertice.

Antiochenſes Syriæ plurimos Philippo patri nummos cuderunt; ſed hunc ambobus Philippis gratulantes dedicaſſe videntur, cùm patrem Imperii conſortem filium feciſſe accepiſſent, ut tradit Aur. Victor de Cæſſ. *Philippus Arabs Thraconites ſumpto in conſortium Philippo filio.* Ideo ambo CEBACTOI *Imperatores*, in nummo recenſentur; ambo coronâ inſigniti, pater quidem laurea, filius verò radiis, tanquam alter Oriens. Caput muliebre urbem repræſentat, turribus ornatur tanquam Metropolis, quem titulum ſub Regibus Seleucidis ſibi aſſeruit, ut manifeſtant ipſius nummi hoc tempore percuſſi, in quo ex una parte caput Jovis, & in altera ipſe ſedens cum epigraphe ΑΝΤΙΟΧΕΩΝ ΜΗΤΡΟΠΟΛΕΩΣ. ΗΚΞ id eſt anno 228. æra à condita urbe deſumptâ. Hanc verò Metropoleos dignitatem poſt Syriam in provinciam redactam, ob *autonomiam* ipſi à Pompeio conceſſam, conſervavit uſque ad pugnam Actiacam, ut denotant ipſius etiam nummi cum epigraphe ΑΝΤΙΟΧΕΩΝ ΤΗΣ ΜΗΤΡΟΠΟΛΕΩΣ ΑΥΤΟΝΟΜΟΥ. ΔΚ. an. 24. Ab hac autem pugna ſub Auguſto etſi novam æram computent Antiocheni, tamen uſque ad Trajanum in ipſius nummis ΜΗΤΡΟΠΟΛΕΩΣ inſcriptionem non obſervavimus; hic forſan titulus ab Auguſto ei ablatus, & à Trajano reſtitutus eſt, ut eundem à Severo ei poſtea ſublatum, & Caracallæ interventu à Severo poſtea redditum narrat Herodianus.

Hic nummus primæ magnitudinis pro raro habendus.

CARTHAGO Africæ.

M. IVL. PHILIPPVS. CAES. Caput Philippi ſine laurea.

C. I. C. A. D. D. *Colonia Julia Carthago Antiqua. Decreto Decurionum.* Lupa cum puerulis.

Nummi pro moneta uſurpati poſt mortem unius Imperatoris, mox in honorem novi Auguſti ſignabantur, hoc etiam privilegio Auguſtæ & Cæſares gaudebant, ut nummi cum eorum effigie cuderentur. Carthaginenſes Africæ ſimul ac Philippum in Oriente Imperatorem proclamatum, & filium ejus Cæſarem ab illo deſignatum intellexerunt, utrique nummos percuſſerunt, præſertim cùm Philippi ex Julia familia eſſent oriundi, & Carthago Juliæ nomen haberet, Colonia autem à Julio Cæſare deducta eſt, ut narrat Plut. in ejus vita. Αὖθις ἀνελάμβανε τὸν δῆμον ἑστιάσεσι καὶ σιτηρεσίοις· τὸ δὲ στρατιωτικὸν, ἀποικίαις· ὧν ἐπιφανέσταται Καρχηδὼν καὶ Κόρινθος ἦσαν· αἷς καὶ πρότερον τὴν ἅλωσιν, καὶ τότε τὴν ἀνάληψιν ἅμα, καὶ κατὰ τὸν αὐτὸν χρόνον ἀμφοτέραις γίνεσθαι συνέτυχεν. *Populum iterum epulis & tesseris annona-*

riis delinivit, milites Coloniis deducendis, quarum fuerunt clarissima Carthago & Corinthus: quibus & capi antè & tunc instaurari una eademque tempestate ambabus contigit. Lupa cum puerulis Romulo & Remo, Coloniarum Romanarum symbolum est.

P. Harduinus pag. 108. eandem inscriptionem circa similem in Caracalla typum C. I. C. A. D. D. *Colonia Julia Cæsar Augusta Decreto Decurionum*, interpretatur, sed superior epigraphe quam rejicit, retinenda. *Colonia Carthago Antiqua.*

Hic nummus minimi moduli pro rarissimo computandus.

C. I. C. A. A. P. *Colonia Julia Carthago Antiqua Augusta Pia.* Triremis in qua figuræ, infra D D. *Decreto Decurionum.*

Cùm ignarus quidam artifex hunc nummum erosum resarcire vellet, post primas quatuor litteras C. I. C. A. pro detrita A. substituit L. & post P. addidit A. ita ut in eo legatur C. I. C. A. L. P. A. quam epigraphen Lucas Holstenius Not. in Stephan. pag. 156. ad Calpen Bithyniæ urbem, & Ill. Spanhemius Diss. 9. pag. 776. ad Calpen Hispaniæ oppidum revocarunt; sed nummus ad Carthaginem pertinet, ut epigraphe integra circa similem typum in Treboniano Gallo quem possidemus, denotat. Hæc Carthaginis nummi inscriptio superiore duabus litteris A. P. *Augusta Pia* amplior est, sed sunt epitheta quæ sibi facilè asserunt Coloniæ: porro magni sunt momenti duæ subsequentes litteræ A. A. cùm litem dirimant inter eos qui priorem A. interpretabantur *Augusta*, rejecta interpretatione *Antiqua*, quam Carthago Africæ assumit ad distinctionem à Carthagine Hispaniæ, quæ *Nova* inscribitur. Triremis aut situm urbis ad mare, aut ejus in mari potentiam indicat.

Hic nummus minimæ formæ rarissimus est.

COELLU.

M. IVL. PHILIP. CAE. Caput Philippi Junioris nudum.

AEL. MVNICIP. COEL. *Ælium Municipium Coellutanum.* Prora navis, desuper cornucopiæ.

Coellu Municipium est Numidiæ, sub nomine *Culli* in Itiner. Antonini Pii. Victoris Episc. Cullitensis meminit collatio Carthaginensis, hæc urbs Municipii dignitate donata videtur ab Hadriano, à quo gentis illius *Ælia*

nomen habet; inter nobiles Numidiæ civitates à Solino numeratur cap. 28. *Urbes*, inquit, *in ea quamplurimæ nobiles, ſed Cirta eminet, dein Cullu purpurario fuco Tyriis velleribus comparata.* Purpuræ illius commercium urbem ad mare ſitam indicat, ideo illa in nummis navis proram ſignare videtur, & cornucopiæ ad abundantiam rerum omnium quoad victum denotandam.

Hic nummus minimæ molis inter rariores reponendus.

DACIA.

M. IVL. PHILIPPVS CAES. Caput Philippi nudum.

DACIA. AN. I. Mulier ſtans patrio veſtitu, dextrâ ſignum militare in quo nota V. lævâ alterum in quo XIII. pro pedibus hinc Aquila, inde Leo. Diverſi ſunt typi.

IMP. M. IVL. PHILIPPVS AVG. Caput Philippi laureatum.

DACIA. AN. II. In aliis an. III. Typus ut ſuprà.

Dacia provincia à Philippo patre libera pronunciata, ut diximus in ipſius nummis, beneficii memor, Philippo Juniori nummos ſuos dedicat; ſed notandum, Philippum filium Cæſarem nuncupari in iis qui annum primum pro æra notant, quod convenire nequit cum auctoribus qui ipſum Imperii conſortem à patre factum aſſerunt, quo tempore Romam è Syria cum patre veniret, ſed id tantùm denotat, Auguſtum illum fuiſſe appellatum anno Romæ millenario, quando ambo contra Carpos profecti ſunt; in utriuſque nummis Dacia annos tres numerat, quartum etiam in iis ſignaſſe ſuſpicamur: ambo enim U. C. 1002. interfecti ſunt, quo anno pariter quartum in Decii ſucceſſoris nummis ſignatum obſervamus. Mulier ſtans, Dacia eſt provincia, vel Genius provinciæ, vexilla gerens, in quorum dexteriori nota V. in ſiniſteriori autem altera nimirum X. quæ nomina ſunt Legionum in Dacia hiemantium, quarum Veteranos in hujus provinciæ Colonias dimiſſos augurati ſumus. Aquila quidem Imperii ſymbolum eſt, Leo verò Daciæ inſigne.

Hi nummi ex omni modulo rari ſunt, ſed ex majori inter præſtantiores numerantur.

DAMASCUS.

M. IVL. PHILIPPVS CAES. Caput Philippi sine laurea.

COL. ΔAMAS. METROP. *Colonia Damascos Metropolis.* Puer nudus stans coronam porrigere videtur capiti mulieris turritæ.

Damascus Metropolis Cœlesyriæ, Colonia à Philippo Imperatore constituta, in beneficii monumentum Augusti de se bene meriti filio, Cæsari à patre declarato, nummos dedicat: sed quis esset in iis puer ille nudus, qui coronam urbis Genio porrigit, pronunciare aliquantulum dubitavimus; tandem cùm ab Asco puerulo quem Dama nutrivit, urbem *Damascum* nomen habuisse ex nummis eruerimus, hunc typum à Damascenis percussum ad originem etiam urbis suæ indicandam spectare existimamus. Puer ille, Ascus esse videtur, qui urbi à se conditæ coronam ob ampliatos muros porrigit, quod arguit caput illius turritum, cujus certè perexigua fuere primordia, ideo tanquam parvulus ille præfert coronam mulieri amplæ & turritæ, quæ ἀξιόλογος insignis, & ἐπιφανεστάτη clarissima, à Strabone vocata, tandem Metropolis effecta est.

Hic nummus secundi moduli, olim noster, inter rarissimos habendus.

DEVLTVM.

M. IVL. PHILIPPVS CAES. Caput Philippi laureâ insigne.

C. F. P. D. *Colonia Flavia Pacensis Deultana.* Leo gradiens.

Deultum Thraciæ Colonia à Vespasiano constituta, ut Flaviæ gentis ejus nomen indicat, cur in nummis Leonem exhibeat, plurimas licèt in Philippo patre conjecturas proposuerimus, nobis tamen hìc novam addere liceat. Veterani Deultum Coloniam traducti, Leonem Legionis Flaviæ IIII. insigne in Legionis à fundatore suo conscriptæ memoriam in nummis repræsentare forsan voluerunt: illa autem Legio IIII. Flavia sub Alex. Severo hiemabat in Syria, teste Dione l. 55. p. 564. Οὐεσπασιανὸς τό τε δεύτερον τὸ Ἐπικουρικὸν τὸ ἐν Παννονίᾳ τῇ κάτω, καὶ τὸ τέταρτον τὸ Φλαουΐειον, τὸ ἐν Συρίᾳ. *Vespasianus secundam Auxiliariam in Pannonia inferiori, quartam in Syria Flaviam.* Hæc sola ex omnibus Legionibus sub Gallieno superstitibus pro insigni Leonem gerit: hic autem Imperator nummos cum Legionum nominibus & earum typis, quos pro symbolo unaquæque in vexillis gerebat, percussit.

Hic nummus tertiæ formæ inter rariores habendus.

HELIOPOLIS Syriæ.

M. IVL. PHILIPPVS. CAES. Caput Philippi nudum.
COL. HEL. *Colonia Heliopolis*, ſeu *Heliopolitana*. Dux Aquilæ Legionariæ in laurea.

Heliopolis urbs Cœleſyriæ plurimos Imperatori Philippo nummos ob bellum ab eo contra Perſas confectum percuſſit, hunc etiam in lætitiæ monumentum Philippo ipſius filio, Cæſari ab eo appellato, conſecrat, in eo duas Aquilas legionarias ad antiquitatem Coloniæ arguendam percuſſit. Heliopolim quidem Coloniam à Julio Cæſare conſtitutam jam antè diximus, ut *Juliæ* nomen denotat, *Auguſtæ* verò appellatio ab Auguſto Veteranis frequentatam arguit: ſed ex qua Legione Heliopolim illi fuerint tranſmiſſi, planè ignoraremus, ni inſignis ille nuper Philippi Senioris nummus eorum nomina exhiberet. LEG. V. MACEDON. VIII. AVG. *Legiones Quintæ Macedonicæ, Octavæ Auguſtæ.* Quarum Legionum partem præclarus alter ex muſeo noſtro Auguſti nummus Berytum tranſmiſſam nos edocet, quod confirmat hic cum duabus aquilis legionariis typus, una quippe Aquila in Coloniarum nummis, Veteranos Legionis cujuſdam in eas traductos indicat, at binæ Aquilæ, duarum Legionum emeritos in illas tranſmiſſos demonſtrant.

Hic nummus mediæ & minimæ formæ rarus eſt & elegans.

NEAPOLIS Samariæ.

IMP. C. M. IVL. PHILIPPO. AVG. Caput Philippi Junioris laureatum.
COL. NEAPOL. NEOCORO. *Colonia Neapolis Neocoros.* Aquila alis expanſis, ſupra quam mons, in cujus vertice templum, ex adverſo Silenus dextram in altum attollit, humero lævo utrem hircinum gerit.

Neapolis Samariæ ſeu Syriæ Palæſtinæ urbs, à Philippo Colonia conſtituta eſt, & Neocoros facta, ut ſuprà diximus pag. 247. Sed cùm tota Neocororum cura vel circa ſacras ædes vel circa ludos verſaretur, nulli tamen Neapoleos

poleos nummi hanc epigraphen cum templis aut certaminum insignibus exhibuerunt: an verò Neapolitani sacra totius provinciæ communia pro salute Principis fecerint, quod etiam Neocororum munus erat, videant Eruditi. Silenus frequens occurrit in Neapolis Coloniæ nummis, tanquam in ea maximè cultus. Mons Garizim, solenne est urbis symbolum, ipsius situm ad ejus radices indicans. Prope Neapolim Patriarcham Abrahamum habitasse & altare condidisse tradunt Genesis 12. & Jacob Gen. 33. Quidam Aquilam alis expansis sub monte positam pro Romanorum insigni apponi volunt, alii putant eam Jovem indicare, cui templum supra montem Garizim erat dicatum.

Hic nummus secundi moduli pro rarissimo computandus.

VIMINACIUM.

M. IVL. PHILIPPVS CAES. Caput Philippi Junioris sine laurea.

P. M S. COL. VIM. *Provinciæ Mysiæ Superioris Colonia Viminacium.* In imo AN. V. in aliis AN. VI. in aliis AN. VII. *Anno septimo.* Figura muliebris manibus expansis stat, inter Taurum à dextris, & Leonem à sinistris.

IMP. M. IVL. PHILIPPVS AVG. Caput Philippi Junioris radiatum.

P. M. S. COL. VIM. *Provinciæ Mysiæ Superioris Colonia Viminacium.* In imo AN. VIII. in aliis AN. VIIII. in aliis AN. X. *Anno decimo.* Typus idem.

Viminacium urbs Mysiæ superioris, Colonia à Gordiano constituta, annum quintum in nummis Philipporum percussit, postquam pater ejus Imperium arripuit, & filius à patre Cæsar factus est, quos deinceps annos usque ad decimum in quo ambo occisi sunt, in nummis suis signavit: hoc tamen observandum, quòd ea Colonia usque ad annum VII. Cæsaris titulum filio tribuerit, & ab anno VIII. Imperatoris nomen tantùm in reliquis scripserit; id autem denotat, Philippum non Imperii consortem filium declarasse, quando è Syria cum eo Romam contenderet, uti narrat Zonaras Ann. tom. 2. Ἐπανελθὼν οὖν ὁ Φίλιππος ἐγκρατὴς ἐγένετο τῆς τῶν Ῥωμαίων ἀρχῆς, ἐν δὲ τῷ ἐπανιέναι, τὸν υἱὸν Φίλιππον κοινωνὸν τῆς βασιλείας προσείλετο. *Philippus ab expeditione reversus, Imperium Romanum occupavit, Philippo filio Imperii consorte in via ascito.* Sed istud anno tantùm Imperii ejus quarto, & U. C. 1000. factum est, ut demonstrant hi Viminacii Coloniæ nummi.

Hi nummi cum titulo Cæsaris rariores sunt quàm cum Imperatoris nomine.

P. CARVILIUS MARINUS.

MARINI *nummi eximiæ raritatis & præstantiæ sunt, cùm duos tantùm primæ magnitudinis cum eodem typo observaverimus, alterum tamen protulit Octavius Strada, quem iterum incidi curavimus.*

PHILIPPOPOLIS Arabiæ.

ΘΕΩ ΜΑΡΙΝΩ. Caput Marini nudum, Aquilæ volanti superpositum.
ΦΙΛΙΠΠΟΠΟΛΙΤΩΝ ΚΟΛΩΝΙΑC. S. C. Roma galeatea insidens clypeo, lævâ hastam, dextrâ aquilam tenens, cui inter alas expansas impositæ sunt icunculæ duæ.
Eadem epigraphe. Roma galeata stans dextrâ pateram, sinistrâ hastam, in ima ejus parte clypeus.

Philippopolis urbs est gemina, una Thraciæ, Philippi Amyntæ Macedonum Regis filii opus, altera in Arabia ab Imperatore Philippo condita, teste Zonara Ann. 2. Καὶ πόλιν βασιλεύσας ἐπώνυμον ἑαυτοῦ ἱδρύσατο, Φιλιππόπολιν ὀνομάσας αὐτήν. *Et cùm Imperium arripuit, urbe de nomine suo condidit, quam Philippopolim nominavit.* Thracica quidem Metropolis dignitate in nummis insignitur, Arabica verò Coloniæ titulum sibi assumit, quæ Marini consecrationem vulgavit, & non Thracica, ut contra Seguinum contendit Com. Mediobarbus pag. 352. Qua verò de causa Philippopolis Arabiæ hunc nummum in Marini memoriam percussit, non alia profectò videtur quàm Philippi fundatoris mandatum, ut Marinum videlicet Imperio dignum ob Scythas ab eo repulsos declararet, & in Decium contra fas Imperium arripientem, militum odium concitaret. Vide Seguinum pag. 183. & nostras in eum notas pag. 417. In priori quidem nummo Roma galeata sedet, ut in Philippi Senioris nummis, & Aquilam Imperii insigne gerit; sed inter ejus alas impositi sunt ambo Philippi tanquam Imperatores: in posteriori verò eadem Roma, non autem Pallas, uti Seguinus & Mediobarbus volunt, pateram ad sacra Marino facienda gerit.

Uterque nummus primæ magnitudinis, eximiæ raritatis est & elegantiæ, prior à Seguino cælatus pag. 183. alter ab Octaviano Strada pag. 120.

CNEUS MESSIUS
QUINTUS TRAJANUS DECIUS.

Messius Imperator, ex gente Messia oriundus, Cnei prænomen tulit, & non Caii, ut refert P. Harduinus pag. 55. Quidam autem Trajani & Decii nomina ei ob virtutes adjecta existimant. Decium Colonias ob breve Imperii tempus deduxisse non legimus. Imperavit autem duos annos & menses aliquot. Goltzius in Thesauro nummos illius cum Trib. potestate II. & III. vulgavit, licèt nulli cum ejus dignitatis notis occurrant, quia Decius jus Tribuniciæ potestatis, quod Augustus sibi vindicaverat, arbitrio Senatus Populique Romani permiserat, teste Pomponio Læto, imò Censoriam dignitatem, jus quintæ relationis & proconsulare imperium etiam Senatui restituit.

Traiani Decii *nummi ex omni modulo observantur, primi quidem inter raros numerandi.*

ÆLIA CAPITOLINA.

IMP. C. MESS. QVIN. TRAIANVS. AVG. Caput Decii laureatum.

COL. AEL. KAP. COMM. P. F. *Colonia Ælia Capitolina Commodiana Pia Felix.* In laurea.

Ælia Capitolina, aliàs Jerosolyma, ab Hadriano Imperatore funditus eversa, Colonia deinde facta, Ælia ab ejus gente dicta est, Capitolina verò à delubro Jovi Capitolino dicato, cujus meminit Dio lib. 69. pag. 793. Ἐς δὲ τὰ Ἱεροσόλυμα πόλιν αὐτοῦ ἀντὶ τῆς κατασκαφείσης οἰκίσαντος, ἣν καὶ Αἰλίαν Καπιτωλῖναν ὠνόμασε, καὶ ἐς τὸν τοῦ ναοῦ τοῦ θεοῦ τόπον, ναὸν τῷ Διῒ ἕτερον ἀντεγείραντος, πόλεμος οὔτε μικρὸς οὔτ' ὀλιγοχρόνιος ἐκινήθη. *Cùm autem in urbem Ierosolymam quæ eversa fuerat, quamque Æliam Capitolinam appellavit, Coloniam deduxisset, ac quo in loco templum Dei fuerat, alterum Jovi ædificari curavisset, magnum bellum & diuturnum moveri cœpit.* Hæc autem Colonia postea Commodianæ nomen ob solenne aliquod beneficium à Commodo Imperatore acceptum sibi assumpsit. Porrò Decio & ipsius filiis nummos percussit, ob ejus forsan in Syriam adventum, de quo mox infrà. Coronam ex lauro illi tanquam hostium victori dedicat.

Cùm D. Fitton Scotus, Mediceæ Cazæ Antiquarius, hujus nummi epigraphen paululum detritam assequi planè non potuisset, hanc catalogo pro vera substituit COL. AYP. KAP. KOMM. P. F. quam inscriptionem ab eo Florentiæ transcriptam interpretatus est Illust. Spanhemius Diss. 8. p. 727. *Colonia Aurelia Carrenorum Commagene Pia Felix.* Illam pariter ex eodem Antiquario acceperat Erud. Holstenius, quam Not. in Steph. p. 162. Carrhis Mesopotamiæ urbi etiam attribuit; Carrhena quidem Colonia, *Aurelia* à Divis Fratribus appellata est: sed P. Harduinus pag. 116. exclamat: *Quanto nos felicius! Colonia Aurelia Carthago Commodiana Pia Felix.* Omnes autem prava Fittonis inscriptione delusi sunt. Quàm igitur necessaria est nummorum inspectio, & in iis explicandis sagacitas, & quàm pauca fides illis adhibenda, qui per nummorum descriptiones ex museis Antiquariorum transmissas, eorum interpretationes aggrediuntur.

Hic nummus primæ magnitudinis pro rarissimo habendus.

ANTIOCHIA *Pisidiæ.*

IMP. CAES. TRAIAN. DECIVS. A. Caput Decii laureatum.

COLON. ANTIOCH. *Colonia Antiochia.* In imo, S. R. Aquila supra vexillum inter duo signa militaria.

Cùm multiplex sit Antiochia, cuinam tribuendus sit nummus, dubius hæret Patinus pag. 391. & aliquam hujus nominis urbem circa Danubii ripam quærit, at duæ tantùm Romanorum Coloniæ factæ sunt, una in Pisidia, ab

Auguſto deducta; altera in Syria, à Caracalla conſtituta, illa ut jure Italico inſignis ſuos cum epigraphe Latina nummos inſcribit, teſte Paulo lib. 2. de Cenſibus: *In Piſidia ejuſdem juris eſt Colonia Antiochenſium.* Syriaca nummos Græcè tantùm ſcribere videtur, quòd tributorum remiſſione donata, jus Italicum forſan non habuerit, de qua Paulus ibid. *Divus Antoninus Antiochenſes Colonos fecit ſalvis tributis.* Divus ille Antoninus Caracalla eſt, & non Antoninus, ut quidam voluerunt, ſi quidem idem Juriſconſultus Severum patrem & Caracallam filium paulò antè Divos appellet. Nummus Veteranos in Piſidicam ab Auguſto tranſmiſſos nos edocet, cùm ejus rei memoriam in Decio Imperatore renovat: cujus autem Legionis fuerint illi, adhuc incompertum eſt, amplior forſan nummus indicabit.

Hic nummus ſecundi moduli pro raro habendus.

ANTIOCHIA Syriæ.

ANT. K. Γ. MEC. TPAIANOC. CEB. Caput Decii laureatum.

ANTIOXEΩN. MHTPO. KOΛΩN. Ἀντιοχέων Μητροπόλεως Κολωνίας. In area S. C. Δ. E. Apollo muliebri veſtitu ornatus, ſtans, dextrâ pateram, ſiniſtrâ lyram.

Antiochia Syriæ, Metropolis & Coloniæ titulis inſignita in nummis inſcribitur; Metropolis quidem nomen ſub Regibus ſuis jam acceperat, Coloniæ verò dignitatem ab Antonino Caracalla recepit, nummos Trajano illa Decio dedicare videtur, ob Imperatoris in urbem ſuam adventum, cujus meminit D. Chryſoſtomus in Orat. pro Juventio & Maximo Martyr. ubi narrat Decium Babylam Antiochenſem Præſulem occidi juſſiſſe, cùm ille plurimùm in Chriſtianos deſæviret. Ipſius Babylæ Antiocheni Antiſtitis martyrium paſſi meminit Euſebius in Chronico. Apollo ſui cultum Antiochiæ indicat, celeberrimum ejus erat apud Daphen in ſuburbio templum, quod incenſum ſub Juliano narrat Ammianus lib. 21. *Eodem tempore die XI. Cal. Novembrium ampliſſimum Daphnæi Apollinis fanum, quod Epiphanes Antiochus Rex ille condidit iracundus & ſævus & ſimulacrum in eo Jovis, ſubita vi exuſtum eſt.*

Hic nummus ſecundæ magnitudinis rarus eſt.

ΑΥΤ. Κ. Γ. ΜΕ. ΚΥ. ΤΡΑΙΑΝΟϹ ΔΕΚΙΟϹ. ϹΕΒ. Caput Trajani laureatum.

ΑΝΤΙΟΧΕΩΝ ΜΗΤΡΟ. ΚΟΛΩΝ. Ἀντιοχέων Μητροπόλεως Κολωνίας. In area S. C. Δ. Ε. Caput turritum & velatum, in vertice Aries.

Antiocheni plurimos Decio percusserunt nummos, cùm is in Syriam venisset contra L. Priscum, qui post fratris Philippi mortem Imperium arripuerat, quod indicare videtur Aur. Victor in Decii vita dum narrat. *Simulque per eos dies Lucio Prisco, qui Macedonas* (id est Syromacedonas) *Præsidatu regebat, delata dominatio.* Confusa videntur reliqua. *Qua causa Decio, quam potuit maturrimè Roma digresso, &c.* Sed L. Priscus procerum conjuratione cæsus est, fortè cùm intelligerent Decium in provinciam contendere, ut idem Victor tradit. *Verum utrique mox cæsi: cùm Priscum nobilitas hostem patriæ censuisset.* Zosimus eum omnibus intolerabilem fuisse tradit, ἀφόρητοι ἅπασιν ἦν. Caput muliebre turritum, Genius est urbis; Aries in vertice nummi, Antiochenses annum sub hoc signo inchoare denotat.

Hic nummus primi moduli in hoc Imperatore rarus est.

ΑΝΤΙΟΧΕΩΝ. ΜΗΤΡΟ. ΚΟΛΩΝ. Ἀντιοχέων Μητροπόλεως Κολωνίας. S. C. Δ. Ε. Templum quatuor columnis ornatum, in quo mulier insidens rupibus, dextrâ spicas gerit, pro ejus pedibus fluvius emergens.

Mulier insidens rupibus, Antiochiæ urbis Genius est in aditu templi, quod illi exstructum memorat Ammianus lib. 22. *Reversus ex comitatu Principis, quùm transiret per speciosum Genii templum.* Mulier quidem rupibus insidet, ad indicandum ejus in clivo montis Silpii situm, ut tradit Eustathius in Dionys. de situ Orbis. *Ea verò juxta Silpium montem est sita.* Eustathio adstipulatur Joannes Malela Antiochenus in Chronico inedito, de origine urbis suæ. Illa spicas gerit, ad denotandam earum in agro abundantiam, de qua urbe Ammianus lib. 14. *Antiochia mundo cognita civitas cui, non certaverit alia advectitiis ita adfluere copiis & internis.* Figura fluvii brachia distendens, Orontes, de quo Dionysius Alex.

> Τῆς δὲ πρὸς ἀντολίην κατανίσεται ὑγρὸς Ὀρόντης,
> Ἄσπετος, Ἀντιόχοιο μέσην διὰ γαῖαν ὁρίζων.
> *Ab hac autem ad Orientem delabitur liquidus Orontes,*
> *Vastus, Antiochi mediam regionem persecans.*

Hic nummus majoris formæ rarus est & elegans.

ΔΗΜΑΡ. ΕΞΟΥCΙΑC. Δημαρχικῆς Ἐξουσίας. In imo S. C. Aquila alis expansis insistit palmæ ramo, rostro coronam gerit.

Quamvis hic nummus Antiochiæ nomen non præferat, ad eam tamen pertinere nos edocet non modò Aquila rostro coronam gerens, quam in Philippi nummis in hac urbe cum ejus nomine observavimus; sed nota S. C. & Δημαρχικῆς Ἐξουσίας epigraphe in iis frequens, duas esse pro moneta cudenda Antiochiæ officinas indicat, unam scilicet pro provinciæ Præside, alteram pro urbe, ob privilegium à Senatu ipsi concessum eo tempore quo Syria in provinciam Romanam redacta est: illa in nummis ΑΝΤΙΟΧΕΩΝ inscriptionem exhibere solet, hæc ΑΝΤΙΟΧΙΑ vel MON. VRB. & sæpius notas S. C. Δ. E. sine urbis nomine. Antiochiæ monetæ Præfecti meminit Ammianus lib. 22. *Cumque eo Dracontius monetæ præpositus, & Diodorus quidam veluti comes, injectis per crura funibus, simul exanimati sunt.* Aquila solitum Imperii Romani symbolum est, unguibus palmæ insistit, victoriarum Decii augurium.

Hic nummus secundi moduli obvius & tritus.

CÆSAREA Palæstinæ.

IMP. CAES. TRAI. DECIVS. P. F. AVG. Caput Trajani Decii laureatum.
COL. PR. F. AVG. CAES. METR. P. S. P. *Colonia Prima Flavia Augusta Cæsarea Metropolis Provinciæ Syriæ Palæstinæ.* Imperator radiato capite in equo decurrens, dextrâ hastam.

Cæsarea Palæstinæ urbs, Colonia à Vespasiano deducta, nomen Flaviæ gentis tulit, & *Prima* quidem dicta est, quòd Judææ caput esset, ut tradit Tacitus Hist. lib. 2. *Discessere, Mucianus Antiochiam, Vespasianus Cæsaream, illa Syriæ, hæc Judææ caput est.* Primùm illa Metropolis in nummis Alex. Severi inscripta est, ideo eam Metropolim ab hoc Imperatore factam diximus, præsertim cùm Sept. Severus, Caracalla & Elagabalus plurimas in his tractibus Metropoles constituissent; in hoc autem Decii nummo Cæsarea inscribitur METR. P. S. P. quas quidem notas, *Metropolis Provinciæ Syriæ Palæstinæ*, in-

terpretati ſumus. Ammianus autem lib. 14. inter Syriæ provincias Palæſtinam collocat, & Cæſaream primam illius urbem nominat. *Ultima Syriarum eſt Palæſtina, per intervalla magna potentia, cultis abundans terris & nitidis, & civitates habens quaſdam egregias, nullam nulli cedentem, ſed ſibi viciſſim velut ad perpendiculum æmulas: Cæſaream, quam ad honorem Octaviani Principis exædificavit Herodes, & Eleutheropolim, & Neapolim, itidemque Aſcalonem, Gazam, & Juliam, ævo ſuperiore exſtructas.* Cæſarea harum omnium urbium videtur fuiſſe Metropolis. Imperator decurrens in nummo Cæſarienſium, profectionem Decii aliquam indicat; an illam quam contra L. Priſcum in Syriam veniens ſuſcepit, an verò expeditionem Gothicam, dijudicent Antiquarii.

Hic nummus primæ magnitudinis inter rariſſimos collocandus.

IMP. CAES. TRA. DECIVS. P. F. AVG. Caput Trajani Decii radiatum.
COL. PR. FL. AVG. CÆS. P. S. P. *Colonia Prima Flavia Auguſta Cæſarea Provinciæ Syriæ Palæſtinæ.* Serapis ſtans dextram attollens, lævâ ſcipionem oblongum.

Serapis ſtans Cæſareæ ſui cultum indicat, cujus caput modio inſigne Cæſarienſes in nummis Titi, Ant. Pii, M. Aurelii, L. Veri, Commodi, & Diadumeniani exhibuerunt. Macrobius Saturn. lib. 1. Serapidis fanum Alexandriæ extra muros exſtructum narrat, quòd ipſi hoſtiæ mactarentur. *Nam quia nunquam fas fuit Ægyptiis pecudibus aut ſanguine, ſed precibus & thure ſolo placare Deos: his autem duobus advenis hoſtiæ erant ex more mactandæ: fana eorum extra pomœrium locaverunt, ut & illi ſacrificii ſolemnis ſibi cruore colerentur, nec tamen urbana templa morte pecudum polluerentur: nullum itaque Ægypti oppidum intra muros ſuos aut Saturni aut Serapidis fanum recepit.* Plutarchus De Iſid. & Oſirid. pag. 362. Serapin gaudium & lætitiam interpretatur. Ἐγὼ δὲ, εἰ μὲν Αἰγύπτιόν ἐστι, τοὔνομα τοῦ Σαράπιδος, εὐφροσύνην αὐτὸ δηλοῦν οἴομαι καὶ χαρμοσύνην, τεκμαιρόμενος ὅτι τὴν ἑορτὴν Αἰγύπτιοι τὰ χαρμόσυνα Σαιρεῖ καλοῦσι. *Ego autem, ſi quidem Ægyptia vox eſt Sarapis, gaudium ea & lætitia ſignificari cenſeo: hoc adductus argumento, quòd Charmoſyna, id eſt feſtum lætitiæ diem, Sarei appellant Ægyptii.* Porrò Serapis hoc modo ſæpius depingitur, dextram attollens quaſi ſupremus Deus, ideo ſceptrum tenere videtur, quòd Phylarchus apud Plutarchum innuere videtur. Σάραπις δὲ ὄνομα τοῦ τὸ πᾶν κοσμοῦντός ἐστι, παρὰ τὸ Σαίρειν, ὃ καλλύνειν τινὲς καὶ κοσμεῖν λέγουσι. *Cæterum Sarapin eſſe nomen ejus qui Univerſum ordinat atque ornat, quod voce Serein, quidam exprimunt.*

Hic nummus minimi moduli pro raro notandus.

COL.

COL. P. F. AV. CAES. METR. *Colonia Prima Flavia Augusta Cæsarea Metropolis.* Caput muliebre turritum.

Cæsarea Palæstinæ Metropolis plurimos Trajano Decio nummos percussit, an ob adventum Principis in Syriam, an ob aliquod beneficium ab hoc Imperatore urbi collatum, de hoc quidem silent Historici; frequentes porrò nummi alicui Augusto dicati, beneficii collati, vel immunitatis acceptæ, ut plurimùm indices sunt. Caput muliebre turritum, primariæ urbis solenne est symbolum. Josephus autem Cæsaream pro maxima provinciæ civitate numerat. de bel. Jud. lib. 3. cap. 28. pag. 854. Κἀκεῖθεν εἰς τὴν παράλιον ἀφικνεῖται Καισάρειαν, μεγίστην τῆς τε Ἰουδαίας πόλιν καὶ τὸ πλεῖον ὑφ' Ἑλλήνων ἐποικουμένην. *Inde in loco maritimo Cæsaream pervenit, Judææ maximam civitatem, & quæ majorem incolarum partem Græcos haberet.* Nil mirum igitur si urbs tam ampla, Metropolis tandem effecta sit ab Alex. Severo, cùm antecessores ipsius Imperatores plurimas in his tractibus Metropoles & geminas quidem in eadem provincia constituerint.

Hic nummus minimæ formæ inter raros ascribendus.

IMP. CAES. TRAI. DECIVS. P. FEL. AVG. Caput Decii radiatum.

COL. PR. FL. AVG. CAES. MET. P. S. P. *Colonia Prima Flavia Augusta Cæsarea Metropolis Provinciæ Syriæ Palæstinæ.* Caput muliebre tutulatum, in imo Aquila alis expansis.

Metropoles Orientis sub Genii forma repræsentari solebant, sæpeque in nummis pro urbis symbolo signabantur; testes sint Antiochiæ, Laodiceæ, Edessæ & aliarum hujus tractus urbium numismata. Aquila verò pro insigni Romano habetur, ita ut Cæsarea hîc se tanquam Metropolim, sed Romano Imperio subditam exhibeat. De Genio tutelari urbis Deo, ut de Aquila Romani Imperii symbolo, sæpius dictum est. Porrò notandum, Genium seu urbem turribus ornatam in Cæsareæ nummis sine velo exhiberi, ut in Laodicea observamus.

Hic nummus mediocris moduli pro raro numerandus.

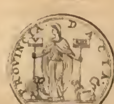

COL. PR. F. AVG. F CAESAR. METR. P. S. P. *Colonia Prima Flavia Augusta Felix Cæsarea Metropolis Provinciæ Syriæ Palæstinæ.* Duæ arbores ſuper aram.

Duas illas arbores aræ impoſitas, ad aliquod vetus urbis factum revocaſſemus, quemadmodum in Corinthiorum nummis arborem ſuper aram ſimiliter poſitam, ad Penthei hiſtoriam retulimus: at in hoc Cæſareæ nummo non idem planè cenſuimus, ſi quidem antequam hæc urbs ab Herode Rege magnificè fuiſſet in Auguſti memoriam exornata, & Cæſareæ nomine inſignita, vix urbis appellationem mereretur, ſed obſcurum & vile turris nomen gereret, teſte Joſepho, apud quem *Stratonis Pyrgos* vocatur; verùm illas arbores palmam & laurum ad certamen in Auguſti honorem ab eodem Principe inſtitutum ſpectare ſuſpicamur, de quo idem Joſephus de Bel. Jud. l. c. 16. p. 748. Καὶ πενταετηρικὸν ἀγῶνας καταστησάμενος ὁμοίως ἐκάλεσεν ἀπὸ τοῦ Καίσαρος. *Et quinquennali certamine inſtituto, nomen ei Cæſaris donavit.* Ara ſignata eſt, ob ſacra ante ludos inchoandos, in cujus honorem ipſi erant inſtituti, perpetranda. Palma quidem arbor ei impoſita eſt, ob ejus ramos victoribus pro præmio conceſſos; laurus autem, ob coronam quâ victor coronabatur. Actii autem erant illi ludi, ſummo ab Auguſto apparatu inſtaurati, poſt quam Antonium & Cleopatram navali prælio ante Actium ſuperaſſet: nam qui ab Herode inſtituti narrantur à Joſepho, πενταετηρικοὶ appellabantur. Actii quinto anno celebrabantur in Apollinis honorem, cui laurus erat conſecrata, ut innuit Plutarchus Sympoſ. lib. 8. quæſt. 4. p. 724. Σκόπει δὴ μὴ Πυθικὸν ἐστὶ τὸ νικητήριον, ὡς Ἀμφικτυόνος κἀκεῖ πρῶτον ἐπὶ τιμῇ τοῦ θεοῦ Δάφνῃ καὶ φοίνικι τοὺς νικῶντας ἐκόσμησαν. *Vide ergo an non hoc præmium ſit Pythicum, & Amphyctiones Pythiis primùm victores in honorem Apollinis lauro ac palma coronaverint.*

Hic nummus primæ magnitudinis inter rariſſimos collocandus.

DACIA.

IMP. C. M. Q. TRAIANVS. DECIVS. Caput Trajani Decii laureatum.

PROVINCIA DACIA. in imo AN. IIII. Mulier patrio veſtitu ornata, ſtans, utrâque ſignum militare, juxta eam hinc Aquila, inde Leo.

Provinciam Daciam in Philippo liberam ab hoc Imperatore factam diximus, in cujus memoriam annos in nummis computavit, ipſamet in Decii honorem, qui Imperium contra illum munificentiſſimum Auguſtum arripuerat, nummos dedicat, ſed cùm exercitus Illyricianus ſocordem Philippum agnoſceret, Marinum primò Imperatorem, & deinde Decium proclamavit adverſus Barbaros in Romanas provincias irrumpentes: provinciæ proximæ eundem motum ſequutæ ſunt, præſertim quia Decius è Pannonia Daciæ confini oriundus erat, Philippus verò Arabs & provinciis minimè gratus. Ad hæc Decius, tradente Zoſimo lib. I. pag. 643. Φιλίππου πολιτικῇ τε ἀρετῇ καὶ πολεμικῇ πείρᾳ προέχων. *Civili virtute pariter, & uſu militari Philippum anteibat.* Ideo Senatus nummos Decio cum epigraphe GENIVS EXERCITVS ILLYRICIANI percuſſit, & provinciarum nomina quæ illum Imperatorem appellaverant, PANNONIAE & DACIA, imò DACIA FELIX in iis inſcripſit, quaſi hæc tanto Imperatore priſtinam felicitatem recuperaſſet, cùm facta eſt Romanorum provincia, de quo marmor apud Zamoſium.

IMP. CAES. DIVI. NERVAE TRAIANO HADRIANO
AVG. PONT. MAX. COS. III. P. P.
CVIVS VIRTVTE DACIA IMPERIO ADDITA FELIX EST.
M. ARRIVS. Q. R. COL. VLPIAE TRAI. SARMIZ
DEVOTVS. NVMINI. EIVS EX. VOTO. P.

Hic nummus primi & ſecundi moduli inter rariores habendus.

PROVINCIA DACIA. in imo AN. V. Mulier patrio ornatu ſtans, dextrâ gladium Dacicum, ſiniſtrâ labarum, pro pedibus hinc Aquila, inde Leo.

Dacia à libertate ſub Philippo ſibi conceſſa annos computare cœpit, & à primo uſque ad tertium pervenit, ſub Decio quartum & quintum ſignavit, ipſe enim biennio Imperium tantùm tenuit. De muliere ſeu Daciæ Genio, in Philippo dictum eſt; gladium quidem gerit, quem ἅρπην vocat Clemens Alexand. Strom. lib. I. & à Thracibus repertum tradit. Dionyſius Alex. Daciam vocat ingentem tellurem.

Δακῶν τ' ἄσπετος αἶα.

Et Dacorum ingens tellus.

Ad quem locum Euſtathius: *Aiunt præterea, illos & Dacos olim in tantum auctos fuiſſe, ut* 200000. *militum in exercitu haberent. Poſtea verò depreſſos, eò ferè per-*

venisse, ut Romanis obedirent. Illam tandem provinciam recuperavere Barbari, quam Aurelianus iis reliquit, civibus Romanis in Mœsiam translatis, eamque Daciam Ripensem appellavit.

Hic nummus mediocris formæ in rariorum numero recensendus.

EDESSA.

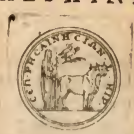

ΑΥ. ΔΕΚΙΟϹ. ϹΕΒ. Caput Decii laureatum.
ΚΟΛ. ΕΔΕϹϹΑ. *Κολωνία Εδέσσα.* Caput velatum & turritum.

Edessa urbs est in Osrhoënes regione, Colonia ab Antonino Caracalla facta, in qua mortuus est, teste Eutropio lib. 8. *Defunctus est in Osrhoëne apud Edessam.* Nummos quidem illa Decio dicavit in obsequii monumentum, cùm ille in Syriam venit contra Priscum Philippi fratrem Imperatorem appellatum, de quo intelligendus videtur D. Cyprianus Ep. 52. Ad Antoninum de Decio scribens: *Cùm multò patientius & tolerabilius audiret levari adversus se æmulum Principem, quam constituit Romæ æmulum Sacerdotem*, id est S. Cornelium Papam, ut refert Com. Mediobarbus ex notis P. R. Norisii. Sed Priscus Macedonas Præsidiatu non regebat, ut tradit Aur. Victor, sed potiùs Syromacedonas, teste Zosimo, ideo Decium in Syriam profectus est, ut narrat D. Chrysostomus, sicuti jam diximus. Hoc de Decio monendum, in nullis ipsius nummis Tribuniciam potestatem esse signatam, cujus causa esse videtur, quòd ille eam Senatus & populi arbitrio remiserit, si Pomponio Læto fides: *Nec non & jus Tribuniciæ potestatis, quod Augustus primus sibi perpetuò vendicaverat, arbitrio Senatus Populique Romani permisit.*

Hic nummus minimi moduli inter rariores describendus.

RHESAINA.

ΑΥΤ. Κ. Γ. ΜΕ. ΤΡΑΙΑΝΟϹ ϹΕΒ. Caput Decii radiatum.
ϹΕΠ. ΚΟΛ. ΡΗϹΑΙΝΗϹΙΩΝ. L. ΗΙΡ. *Σεπτιμία Κολωνία Ρησαινησίων λυκάβαντος ρiή.* *Anno* 118. Colonus agens boves, in vertice Aquila insistens palmæ ramo, rostro coronam. In aliis Fluvius emergens.

Rhesaina urbs est Mesopotamiæ, juxta quam Gordianus Persarum Regem vicit & profligavit, teste Amm. Marcellino lib. 23. *Apud Rhesainam superato fugatoque Persarum Rege.* Urbs Colonia facta est à Septimio Severo, ut nomen *Septimiæ* Severi gentis indicat, eodem tempore quo Nesibis hujus tractus etiam ab eo deducta est, cujus meminit Dio lib. 35. Καὶ νῦν μὲν ἡμετέρα ἐστι, καὶ ἄποικος ἡμῶν νομίζεται. *Atque hoc tempore nostræ est ditionis, Coloniaque nostra habetur.* De Rhesaina altum apud Scriptores silentium, sed hæc monumenta Historiæ præclara sunt suplementa: anni autem in nummo signati, ad Coloniæ sub Severo deductionem non spectant, ad Hadriani enim principatum usque ascendunt, de quibus infrà. Coloni boves agentis typus, ad originem deductæ Coloniæ spectat, nec ejus instaurationem indicat, ut refert Eq. Patinus. Aquila, Imperii Romani insigne est, quod exhibet Rhesaina tanquam Colonia Romana.

Hic nummus secundæ magnitudinis, à Patino p. 391. vulgatus, pro raro numerandus.

CEΠ. PHCAINHCIΩN L. HIP. Σεπτιμίων Ρησαινησίων λυκάβαντος ριη'. *Anno* 118. Mulier turrita insidens scopulis quibus sinistrâ innititur, dextrâ spicas, pro pedibus Fluvius emergens, in vertice Aquila rostro coronam.

Rhesaina modò se Septimiam Coloniam perhibet, utpote à Septimio Severo deductam, modò Rhesainesii se Septimios tantùm appellant, nomen à Coloniæ fundatore sibi vindicantes. Mulier insidens monticulis, Genius est urbis situm in clivo denotans, quem Masii montis esse suspicamur, ex quo defluit amnis Chaboras, ut indicat figura fluvii in nummo signata; nam apud Stephanum legitur Ρέσινα πόλις περὶ τὸν Ἀβόῤῥαν ποταμόν. *Rhesina urbs circa Chaborum fluvium.* Ptolomæus lib. 5. cap. 18. duas hujus aut vicini nominis in Mesopotamia Ρίσινα & Ρεσαίνα urbes collocat, quarum unam Bochartus part. 1. lib. 4. cap. 25. inter Edessam & montem Masium, alteram ad Chaboram sitam esse profert, sed hæ ambæ unam tantùm urbem efficiunt, quæ nostra esse videtur in clivo montis Masii, quam Chaboras fluvius alluit. Genius spicas, ad abundantiam frumenti in agro suo arguendam, tenet. De Aquila dictum est.

Hic nummus mediocris moduli inter raros collocandus.

ΣΕΠ. ΚΟΛ. ΡΗΣΑΙΝΗΣΙΩΝ. L. HIP. Σεπτιμία Κολωνία Ρησαινησίων λυκάβαντος ριη. *Anno 118.* Mulier turrita ſtans dextrâ pateram, lævâ cornucopiæ, pro pedibus ara ex cujus imo prodit lauri ramus.

Figura muliebris urbem repræſentat ſeu urbis Genium, nec Iſis eſt, ut tradit P. Harduinus pag. 420. nec Aquila eam coronat, ut putat Patinus pag. 391. Illa pateram dextrâ gerit ſuper aram, ad arguendum ſe ſacra pro Decio perpetraſſe; unde victoria Deorum auxilio indicatur per palmam ex aræ imo exſurgentem. Genius cornucopiæ gerit, ſeu tanquam peculiare ſymbolum, vel omnium rerum abundantiam in territorio arguens. Notæ annorum in Decio L. HIP. 118. æram non deductæ à Sept. Severo Coloniæ, ſed tributi ab Hadriano remiſſi indicant, de quo Spartianus in ejus vita: *A Meſopotamiis non exegit tributum quod Trajanus impoſuit.* Hæc Hadriani liberalitas anno U. C. 886. conceſſa videtur, cùm ille in Syriam venit: additis igitur Coloniæ Rheſainæ annis 118. æræ urbis Romæ 886. efficient 1003. quo tempore Decius in Syriam pariter veniſſe videtur. Triſtanus Rheſaineſios ob ſublatum à Decio Philippum Gordiani interfectorem, nummos ei cudiſſe exiſtimat, ſed potiùs quia Decius ipſis tributi remiſſionem ab Hadriano conceſſam confirmavit, cujus illi beneficii memores, Auguſtæ ejus uxori & Herennio filio plurimos etiam percuſſerunt, origine in iis hujus tributi remiſſi ſignata.

Hic nummus mediocris moduli, à Triſtano tom. 2. pag. 588. & à Patino 391. editus, rarus eſt.

ΣΕΠ. ΚΟΛ. ΡΗΣΑΙΝΗΣΙΩΝ L. HIP. Σεπτιμίας Κολωνίας Ρησαινησίων λυκάβαντος ριη. *Anno 118.* Duæ figuræ muliebres dextras jungunt ſuper aram, dexterior quidem turrita eſt, pone quam trophæum; ſiniſterior verò galeata, pone quam Sagittarius: in vertice Aquila inſiſtens palmæ ramo, roſtro coronam.

Harum mulierum dexterior urbem repræſentat, de qua in nummo ſuperiori dictum; ſiniſterior galeata, Pallas eſt, tutelaris Coloniæ Dea, cujus ſummus erat in urbe cultus, ut templum in Rheſaineſiorum nummis arguit: jungunt quidem illæ manus ſuper aram, ad concordiam earum in ſacris pro Decio ſeu faciendis ſeu recipiendis denotandam. Trophæum pone urbem, ad limites imperii juxta Rheſainam deſignandos. Sagittarius in nummis Singaræ Coloniæ exhibetur, quem ad cives, utpote ſagittandi peritos, retulimus, vel quòd illi ſub hoc ſigno annum inchoarent; an non potiùs quòd Sagittarius ut præfert Gallieni nummus, Legionis primæ vel tertiæ Parthicæ in utraque Colonia hiemantis foret inſigne, nam utraque ad Meſopotamiæ præſidium morabatur, & in Singaræ ipſius expugnatione primæ Legionis Parthicæ

meminit Ammianus l. 21. *Tuebantur autem hanc civitatem Legiones duæ, prima Flavia, primaque Parthica.*

Hic nummus secundæ formæ, à Tristano tom. 2. pag. 588. & à Patino pag. 391. editus, pro raro notandus.

ΑΥΤ. ΚΑΙ. Γ. ΚΥ. ΜΕΚΙΟϹ ΤΡΑ. ΔΕΚΙΟϹ. ϹΕΒ. Caput Decii laureatum.

ϹΕΠ. ΡΗϹΑΙΝΗϹΙΩΝ. L. ΗΙΡ. Σεπτιμίων Ρησαινησίων. Λυκάβαντος ρι η'. *Anno 118.* Templum distylum à latere, in cujus aditu Noctua, in intro Fluvius emergens.

Rhesainesii in hoc nummo, ut in superiori, non Colonorum titulum assumunt, sed se Septimios à Septimio Severo Coloniæ fundatore appellant; pro typo exhibent templum à latere, in quo Noctua est, quæ illud in Minervæ honorem ædificatum arguit, quòd avis illa hujus Deæ sacra fuerit, teste Fulgentio Mythol. lib. 2. *In hujus tutela Noctuam volunt, quòd sapientia etiam in tenebris proprium fulgorem possideat.* Minerva autem, tutelaris Rhesainæ Dea fuisse videtur, si quidem ipsa cum Genio in superiori nummo repræsentata est. Fluvius emergens, Chaboras est, ut jam diximus pag. 176. juxta quem sita erat urbs, ut tradit Stephanus: Ρέσινα πόλις πρὸς τῷ Ἀβόρρᾳ ποταμῷ. *Rhesina urbs circa Chaborum fluvium.* Illum ex monte Masio prorumpere narrat Ptolomæus lib. 5. cap. 18.

Hic nummus minoris moduli, à Patino pag. 391. vulgatus, inter raros collocatur.

ΑΥΤ. Κ. Γ. ΤΡΑ. ΔΕΚΙΟϹ. ϹΕΒ. Caput Decii laureatum.

ϹΕΠ. ΚΟΛ. ΡΗϹΑΙΝΗϹΙΩΝ. L. ΗΙΡ. Σεπτιμίας Κολωνίας Ρησαινησίων. λυκάβαντος ρι η'. *Anno 118.* Labarum: in quibusdam inscriptum est LEG. III. GAL. *Legio Tertia Gallica.*

Labarum deductæ, quidem per Veteranos Coloniæ symbolum est; sed cùm Legionis nomen describitur in labaro, illustrius id certè est Historiæ monumentum. Hic nummus exhibet LEG. III. GAL. ex qua milites emeriti in hanc Coloniam traducti sunt; porrò hæc Legio Tertia Gallica in Phœnicia hiberna agebat, ut tradit Dio 55. p. 564. Νῦν μὲν γὰρ συνεστηκότα ἐξ αὐτῶν μόνα διαμένει, τὸ, τε δεύτερον τὸ Αὐγούστειον, τὸ ἐν Βρεττανίᾳ τῇ ἄνω χειμάζον· καὶ τὰ τρία τὰ τρίτα, τὸ,

τε ἐν Φοινίκῃ, τὸ Γαλατικόν. *Nostro tempore sola* XIX. *restant : nempe secunda Legio Augusta, cujus in superiori Britannia sunt hyberna : tres tertiæ, una in Phœnicia, Gallica nomine.* Sept. Severus cùm Colonias deduxit, tertiæ Gallicæ Veteranos partim Tyrum, partim Rhesainam transmisisse nos docent nummi Coloniarum superstites : imò Philippum ipsius etiam Legionis Emeritos Damascum Colonos postea traduxisse. Legio Gallica, quòd tertia inter cæteras Alpinas Legiones à Julio Cæsare conscripta sit, nomen habuit.

Hic nummus minimi moduli, à Patino pag. 391. vulgatus, inte rariores collocandus.

VIMINACIUM.

IMP. TRAIANVS. DECIVS. AVG. Caput Decii laureatum.

P. M. S. COL. VIM. *Provinciæ Mœsiæ superioris Colonia Viminacium*, in imo AN. X. in aliis AN. XI. in aliis AN. XII. Mulier stans ambabus expansis, hinc Bos, inde Leo.

Viminacium provinciæ Mœsiæ superioris urbem, à Gordiano Coloniam fuisse factam, in eamque Veteranos Septimæ Claudianæ & quartæ Scythicæ Legionum ab eo transmissos, suprà diximus, in cujus memoriam illa æræ suæ notæ in nummis signavit, in Gordiano Coloniæ fundatore annos ad quintum usque cælavit; in Philippo, à quinto usque ad decimum, cùm sex tantùm annos is imperaverit; in Decio annum X. XI. & XII. quòd non solùm anno deductæ Coloniæ decimo Philippum fuisse occisum, & Decium Imperium obtinuisse arguit, sed Decium biennio integro regnasse denotat.

Hi nummi secundæ magnitudinis reperiuntur, primus inter præstantiores habendus; secundus, frequens; tertius, rarus est.

PIO. ATQVE. INCLITO. DN. TRAIANO
NOBILISSIMO. AC. FORTISSIMO. ET.
FELICISSIMO. CAESARI.
SEPTIMIVS. ACYNDINVS. V. C. ET.
AGENS. PER. HISPANIAS. V. C. ET
VICE. SACRA. COGNOSCENS. NVMINI
MAIESTATIQVE. EIVS. SEMPER.
DICATISSIMVS.

Apud Gruterum pag. 273. 5.

HERENNIA

HERENNIA ETRUSCILLA.

ETRUSCILLAM filiam Decii olim creditam, pro ipſius conjuge primùs aſſeruit Seguinus noſter Epiſt. ad Oct. Falconerium, quem ſequuti ſunt recentiores Antiquarii excepto P. Harduino p. 516. qui illam Voluſiani uxorem adhuc appellat. Princeps illa fœmina ex Herennia gente oriunda, Herennium Etruſcum filium à Decio patre Cæſarem appellatum genuit, & ambobus ſuperſtes fuiſſe videtur cum Hoſtiliano genero, Herenniæ filiæ ſuæ marito, & Cæſare etiam appellato.

HERENNIÆ *nummi ex majori modulo rariſſimi ſunt, ex mediocri & minimo rari habentur.*

ANTIOCHIA Syriæ.

ΕΡΕΝΝΙΑ ΕΤΡΟΥΣΚΙΛΛΑ ΑCΕΒ. Caput Herenniæ Etruſcillæ.

ΑΝΤΙΟΧΕΩΝ. ΜΗΤΡΟ. ΚΟΛΩΝ. Ἀντιοχέων Μητροπόλεως Κολωνίας. In area S. C. Δ. Ε. Templum tetraſtylum, in quo figura turrita inſidens ſcopulis cum fluvio pro pedibus, in vertice nummi Aries.

Antiochia Syriæ Metropolis & Colonia nummos Etruſcillæ, ut & Decio ipſius marito percuſſit, quòd illa forſan eum, ut ſolebant Imperatorum conjuges, in expeditione contra L. Priſcum comitata ſit Antiochiam. Figura in templo, Genius eſt urbis inſidens monticulis, quem ſæpe ſæpius in ſuperioribus nummis cum flùvio emergente vidimus, ſed hic nummus templi ipſius ichnographiam exhibet, cujus meminit Ammianus in vita Juliani lib 23. p. 487. *Namque Calendis ipſis Januariis aſcendente eo gradile Genii templum.* Fluvius, Orontes eſt Antiochiam urbem præterfluens, teſte Plinio lib. 5. cap. 21. *Intus,*

ipsa Antiochia libera, Epidaphnes cognominata, Oronte amne dividitur. Vox autem *Libera* valdè illustrat notas S. C. & Δ. E. Senatusconsultum & Plebiscitum significantes, quas ad αὐτονομίαν sibi à Pompeio concessam arguendam in nummis signavit, ut in Othone & in aliis Imperatoribus passim diximus.

Hic nummus majoris formæ rarissimus est.

ΔΗΜΑΡΧ. ΕΞΟΥCΙΑΣ. In imo S. C. Aquila palmæ insistens, rostro coronam gerit.

Similis in Decio nummus jam prodiit, quem ad Antiochiam Syriæ Metropolim spectare diximus ob S C. notas monetæ cudendæ facultatem Antiochensibus à Senatu Romano concessam indicantes, quando Syria in provinciam Romanam redacta est. Pompeius quidem ipsis αὐτονομίαν dederat, sed non modò S. C. ad illam confirmandam, verùm etiam plebiscito opus fuerat, quod arguere videntur hæ notæ Δ. E. in iisdem nummis signari solitæ, quæ in hoc pro earum compendio, integræ ferè explicantur Δημαρχικῆς ἐξουσίας, nam Tribunicia potestas Principi fœminæ minimè tribui potest, sed cùm pro plebiscito notas non haberent Romani, his usi sunt Græci Δ. E. *Tribunicia potestate*, quòd, ut inquit A. Gellius lib. 15. cap. 27. Plebiscita appellarentur, quæ Trib. pleb. ferentibus accepta essent. De Aquila passim dictum est.

Hic nummus secundæ magnitudinis, à Patino vulgatus pag. 402. obvius est.

CREMNA.

EREN. ETRVSCILLA. AVG. Caput Herenniæ Etruscillæ.

COL. IVL. AVG. FE. CREMNA. *Colonia Julia Augusta Felix Cremna.* Aquila alis extensis, in vertice tria capita, quorum medium coronâ radiatâ ornatum est.

Cremna urbs Pisidiæ in Pamphyliæ confinio, apud Ptolom. l. 5. cap. 5. Colonia ab eo, Κρίμνα Κολωνία, & à Strabone lib. 12. pag. 569. perhibetur. Τὴν μὲν ὅλων Κρήμναν Ῥωμαίων ἄποικοι ἔχουσι. *Cremnam Colonia Romanorum occupavit.* Nummus

eam per Juliæ nomen à Julio constitutam arguit, ab Augusto verò per Augustæ appellationem Veteranis frequentatam denotat, quod signa militaria in Elagabalo pag. 115. confirmant. Tria capita in partis aversæ nummi vertice Etruscillæ maritum, filium, & generum repræsentant, Decius quidem Imperator in medio coronâ insignis est, Etruscus patrem aspicit, & paludamentum habet, quòd Augustus fuerit ab illo nominatus, forsan cùm Decius contra Gothos profectus est: Hostilianus verò tanquam Cæsar & gener pone Decium videtur collocatus. Aquila, Imperii Romani insigne est, quòd Coloniæ adinstar urbis Romæ signabant.

Hic nummus primi moduli eximiæ raritatis & elegantiæ, olim in Museo Grimano Venetiis, nunc apud March. Melchiorem Testa asservatur

RHESAINA.

ΕΡΕΝΝΙΑΝ ΩΤΡΑϹΚΑΛΛΑΝ ϹΕΒ. Caput Herenniæ Etruscillæ.

ϹΕΠ. ΡΗϹΑΙΝΗϹΙΩΝ L. ΗΙΡ. Σεπτιμίων Ρησαινησίων. λυκάβαντος ριη. *Anno* 118. Mulier turrita insidens rupibus, quibus lævâ innititur, dextrâ spicas, pro pedibus Fluvius.

• Rhesainesii Mesopotamiæ, quos Decio nummos cuderunt, eosdem Etruscillæ ejus conjugi dedicant, forsan quòd ejus commendatione Imperator ipsis confirmaverit tributi remissionem ab Hadriano concessam, à quo æram in nummis computant, & pro grati animi monumento in ipsis renovarunt. Mulier turrita, Genius est urbis; insidet monticulis, situm in clivo Masii montis denotans; spicas gerit, ad frumenti abundantiam in agro suo denotandam. Figura fluvii Chaboras est ex eodem monte Masio defluens, cujus meminit Ptolomæus lib. 5. cap. 18.

Hic nummus mediocris formæ pro raro notandus.

ΕΡΕΝΝΙΑ ΕΤΡΟΥϹΚΙΛΛΑ. ϹΕΒ. Caput Etruscillæ cum Luna crescente circa humeros.

ϹΕΠ. ΡΗϹΑΙΝΗϹΙΩΝ. L. ΗΙΡ. Σεπτιμίων Ρησαινησίων. λυκάβαντος ριη. Colonus agens boves, in vertice Aquila rostro coronam.

ΑΥΤ. Κ. Γ. Μ. Κ. ΤΡΑ. ΔΕΚΙΟC. CEB. EPEN. ETPOYCKIΛΛΑ CEB. Capita Decii & Etrufcillæ adverfa, illud corona radiata infigne, hoc verò Luna crefcente ornatum.

CEΠ. ΚΟΛ. PHCAINHCIΩN. L. HIP. Typus idem ac fuprà.

Ille eft nummus in Thefauro Regio reconditus, qui Etrufcillam pro uxore Decii afferuit; fimilem alterum Seren. Ducis Cænomanenfium Gazæ addidimus, qui hujus rei veritatem confirmat. Rhefainefii non modò cùm Decii & Etrufcillæ capite nummos feorfim cuderunt, fed utriufque effigies in eodem nummo cælarunt, in parte autem averfa typum Coloni boves agentis, ad originem Coloniæ à Sept. Sèvero deductæ indicandam appofuere; fed æram Coloniæ fundatione vetuftiorem fignarunt, ob conceffam ab Hadriano tributi remiffionem, quam confirmaffe videtur Decius ob frequentes nummos ipfi & ejus familiæ frequenter percuffos. Aquila, folenne eft Romanorum fymbolum, quod Rhefaina tanquam ipforum Colonia exhibet.

Uterque nummus fecundæ magnitudinis, prior inter raros collocatur, pofterior verò à Seguino pag. 290. edit. 2. vulgatus, eximiæ raritatis eft.

EPENNIAN AITPΩCKIΛΛΑΝ. CEB. Caput Herenniæ Etrufcillæ.

CEΠ. PHCAINHCIΩN. L. HIP. *Σεπτιμίων Ρησαινησίων. Λυκάβαντος ριη':* Templum diftylum cum fex columnis à latere, in cujus aditu Aquila, in imo figura fluvii natantis inftar.

Novus & infolens eft hic Rhefainæ Coloniæ nummorum typus, qui Aquilam in templi aditu exhibet; at cùm Noctuam in altero templo ab illa urbe fignato Minervæ tribuant Antiquarii, Aquilam hanc ad Jovem fpectare exiftimamus, quandoquidem illa Jovi dicata fit, Lactantio & Latino Arati interprete teftibus. *Cùm Jupiter ex infula Naxo contra Titanas proficifceretur, & facrificium faceret in litore, Aquilam ad eam advolaffe ferunt, aufpiciumque feciffe. Hinc ergo victor, bono omine Aquilam acceptam tutelæ fuæ Jupiter fubjugavit.* Servius ait, quòd dimicanti Jovi contra Gigantes, fulmina miniftrarit Aquila. Templum verò Jovis tanquam fupremi numinis Minervæ fano amplius eft, & pluribus fulcitur columnis: illud enim fex habet à latere, alterum verò quatuor tantùm ornatur. De fluvio Chabora Rhefainam urbem alluente, fæpius dictum eft.

Hic nummus minoris formæ, in mufeo D. Dron Canon. Sancti Thomæ à Lupara, inter rariffimos collocandus.

ΕΡΕΝΝΙΑ. ΤΡΟΥCΚΙΛΛΑ CΕΒ. Caput Herenniæ Etruſcillæ.
CΕΠ. ΡΗCΑΙΝΗCΙΩΝ. in aliis CΕΠ. ΚΟΛ. ΡΗCΑΙΝΗCΙΩΝ. L. HIP. Templum diſtylum cum quatuor columnis à latere in, cujus aditu Noctua, in imo figura fluvii.

Jam prodiit hic templi typus cum Noctuâ, quam ad Minervam pertinere diximus, quòd avis illa ipſi ſacra ſit, tradente Phornuto de Nat. Deor. *Deinde dracones & ulula* (ſeu Noctua) *ob oculorum ſimilitudinem offeruntur Minervæ, cæſiis nimirum oculis exiſtenti.* Draco autem & Noctua acutiſſimum viſum habent, & quidam Minervam appellant Athrenam, ἀπὸ τῦ ἀθρεῖν, id eſt, ab eo quod omnia perſpiciat. Noctua etiam ut plurimùm Minervæ comes datur, ſi Albricum audias de Deor. Imagin. *Juxta ſe habebat olivam viridem pictam: deſuper avem, quæ dicitur Noctua, volitantem.*

Hic nummus ſecundæ magnitudinis inter raros ponendus.

ΕΡΕΝΝΙΑΝ. ΩCΤΡΑCΚΑΛΛΑΝ. CΕΒ. Caput Herenniæ Etruſcillæ.
CΕΠ. ΡΗCΑΙΝΗCΙΩΝ. L. HIP. *Σεπτιμίας Ρησαινησίων. λυκάβαντος ριή.* Aquila roſtro coronam, deſuper caput muliebre.

Aquila, etſi Jovis ales, ad eum tamen in hoc nummo non ſpectat, ſed pro inſigni Imperii Romani exhibetur: cur verò Aquila Romanorum ſit ſymbolum, ex Joſepho lib. 3. de bel. Jud. paſſim diximus, quòd illa univerſarum avium regnum habeat, & ſit validiſſima; itaque eam & principatus inſigne putarunt, & omen victoriæ, quoſcumque bello petierint; ideo Aquila in nummo coronam gerit, populum Romanum omnium gentium victorem denotans. Caput muliebre, Genius eſt urbis in nummis ſcalpi ſolitus, ſub cujus tutela res omnes ſuas eſſe illa exiſtimans, eum tanquam Deum venerabatur. Ejuſmodi ferè typus cum Aquila, & deſuper caput muliebre, in nummis Coloniæ Cæſareæ Palæſtinæ occurrit.

Hic nummus mediocris moduli in rariorum numero conſcribendus.

VIMINACIUM.

HER. ETRVSCILLA AVG. Caput Herenniæ Etruſcillæ.

P. M. S. COL. VIM. *Provinciæ Mœſiæ Superioris Colonia Viminacium.* In imo AN. X. in aliis AN. XI. in aliis AN. XII. Mulier ſtans brachiis infrà expanſis, pro pedibus hinc Bos, inde Leo.

Viminacium Mœſiæ Superioris Coloniam à Gordiano conſtitutam ſæpius diximus, de qua multa etiam opportunè Triſtanus tom. 2. pag. 558. ſed quem Erud. Spanhemius diſſ. 9. pag. 876. annorum numeros in hujus Coloniæ nummis occurrentes, ad annos Imperii revocantem aut, de *Annonis* explicantem rectè arguit, & illos de annis deductæ ſub Gordiano explicandos monet, qui ab eo incipientes, ſub Philippo Decioque & eorum uxoribus continuarunt. Viminacii itaque eundem in Etruſcillæ nummis numerum, quem in Decio conjuge ſignarunt, & in utroque Coloniæ annus ad duodecimum tantùm protenditur, in quo Decius contra Gothos pugnans periit, nec annus XIIII. in Etruſcilla occurrit, quem affert P. Harduinus pag. 516. ut hanc Auguſtam Decii filiam & Voluſiani uxorem adhuc appellare poſſet, quam omnes Antiquarii hodie pro Decii conjuge communi conſenſu agnoſcunt

Hi nummi ſecundæ magnitudinis pro raro recenſentur; unus eorum typus ſine annorum notis à Patino pag. 401. vulgatus eſt.

IMP. CAES. C. MESSIVS.
Q. TRAIANVS DECIVS
INVICTVS PIVS FELIX AVG.
P. M. TRIB. P. COS. II. P. P. PROCOS
ET. Q. HERENNIVS ETRVSCVS
MESSIVS DECIVS CAESAR.

Exſcripſimus Florentiæ in Palatio.

Q. HER. ETRUSCUS MESSIUS DECIUS.

HERENNIUS Messius nomina familiarum patris & matris promiscuè tulit, Herenniæ quidem matris appellationem ante Decii nomen gessit, imò & *Quintus* patris cognomen, ipsi prænomen fuit. Cæsar post occisos Philippos, statim à patre renunciatus est, & tandem particeps Imperii ab eodem factus, cùm ambo contra Gothos profecti sunt, cujus rei testes sunt rarissimi ejus nummi cum Augusti & Imperatoris titulis.

Q. HERENNII *nummi ex omni modulo inter rariores numerandi, si Antiochenos primæ magnitudinis exceperis, qui pro raris tantùm habentur.*

ÆLIA CAPITOLINA.

AETRVSCVS ET QVINTVS CAESS. Capita radiata & jugata Herennii & Hostiliani.

COL. AEL. KAP. COMM. *Colonia Ælia Kapitolina Commodiana.* Figura militari habitu dextram elevans, sinistrâ hastam transversam.

Ælia Capitolina, aliàs Jerosolyma, Colonia ab Hadriano facta, ut nummos Decio, ita ejus filiis percussit, Herennio quidem proprio nato & Hostiliano filio adoptivo: Aurelius autem Hostilianus contra Philippum post Gordianum ab eo interfectum Imperator à Senatu nuncupatus, ante ipsius in urbem adventum mortuus erat, Hostiliano juniore cum altera filia relicto. Decius summâ prudentiâ præditus, cùm undique irruentes Barbaros, & in Syria L. Priscum Imperium arripuisse intelligeret, filiam Hostiliani pa-

tris Herennio filio suo uxorem dedit, & Hostilianum juniorem adoptavit, cui Cæsaris titulum concessit, ne dum contra hostes profectus esset, ille vel alter Romæ Imperator appellaretur. Capitolienses in aversa nummi parte Ætruscum tantùm exhibuerunt, cùm ille solus cum patre in Syriam venerit, quo tempore nummus ab iis videtur cusus.

Hic nummus secundæ magnitudinis, à Patino pag. 396. editus, inter rarissimos collocandus.

ANTIOCHIA Syriæ.

ΕΡΕΝΝ. ΕΤΡΟΥ. ΜΕ. ΚΥ. ΔΕΚΙΟΣ. ΚΕΣΑΡ. Caput Q. Herennii.

ΑΝΤΙΟΧΕΩΝ ΜΗΤΡΟ. ΚΟΛΩΝ. Ἀντιοχέων Μητροπόλεως Κολωνίας, & non ANTIOCHEORVM METROCOLONORVM, ut scribit Patinus in Thes. Mauroceno pag. 140. In area S. C. Δ. Ε Mulier turrita & velata insidens monticulis in templo quatuor columnis ornato, pro pedibus mulieris, figura fluvii enatantis, in vertice nummi Aries.

Antiochia Syriæ Metropolis & Colonia similem nummi typum Etruscillæ dedicavit, quem etiam in Etrusci ejus filii honorem renovat, quando ille in eorum urbem cum Decio patre venit. Tristanus nummum vulgavit, sed templum Matri Deûm vel Deæ Syriæ tribuit, cùm illa mulier turrita, Genius sit urbis, cui templum ab Antiochensibus exstructum est, ipsiusque meminit Ammianus lib. 22. *Cùm transiret per speciosum Genii templum:* & lib. 23. *Ascendente eo gradile Genii templum.* Tristanus Leonem in vertice nummi pro Ariete scalpi curavit, quem Antiochenses ad indicandum sub hoc signo annum se inchoare, cælaverunt. Patinus hos Tristani errores hausit, & typum ipsi similem percussit.

Hic nummus majoris moduli, à Tristano tom. 2. pag. 652. editus, pro raro computatur; sed secundæ formæ, à Patino pag. 394. vulgatus, inter rariores recensendus.

ΔΗΜΑΧ. ΕΞΟΥΣΙΑΣ. Δημαρχικῆς Ἐξουσίας. In imo S. C. Aquila insistens palmæ, rostro coronam gerit.

Similem

Similem nummum ad Antiochiam Syriæ pertinere in Etruſcilla diximus: in hac autem urbe duplex moneta ſignabatur, una Syriæ Præſidis juſſu, altera urbis, ob privilegium quod illa à Senatu obtinuerat, cùm Syria in provinciam Romanam redacta fuit, ideo illa S. C. notas in nummis appoſuit, imò & Δ. E. Δημαρχικῆς Ἐξουσίας. ob Plebiſcitum quo ad hanc rem opus habuit: Tribunicia enim poteſtas Herennio Cæſari, quam Decius Senatui remiſerat, minimè congruere poteſt; idcirco Antiochia, antequam Colonia fuiſſet deducta, à Plinio *Libera* appellatur, cùm ipſa αὐτονομίαν à Pompeio magna pecunia teſte Porphyrio redemiſſet, quam poſtea Senatus & Populus Romanus ſeorſim confirmarunt, ut indicant S. C. & Δ. E. notæ. Porro Gellius lib. 10. cap. 19. Plebem à Populo dividit: *Quoniam in Populo omnis pars civitatis, omneſque ejus ordines contineantur. Plebs verò ea dicitur, in qua gentes civium patriciæ non inſunt.* Unde Plebiſcitum videtur dictum.

Hic nummus mediocris moduli, à Patino pag. 494. editus, vulgaris eſt.

DACIA.

Q. HER. ETR. MES. DEC. CAES. Caput Q. Herennii ſine laurea.

PROVINCIA DACIA. in imo AN. IIII. in aliis AN. V. Mulier patrio veſtitu ornata ſtans, utraque manu ſignum militare cum notis V. & XIII. pro pedibus ejus hinc Aquila roſtro coronam, inde Leo.

Dacia cùm intellexiſſet Decium cogente Senatu Etruſcum filium Cæſarem appellaſſe, Imperatori gratulans, nummos ut patri, ita filio percuſſit; in priori annum quartum appoſuit, libertatis à Philippo acceptæ monumentum, quod annus etiam quintus in altero nummo indicat: annus autem æræ quintus, Imperii Decii ſecundus eſt, quem felicem fauſtumque in filio auguratur Dacia. Hæc utraque manu vexillum gerit, denotans duas Legiones in hac provincia ad ejus contra barbaros cuſtodiam commorari, ut in Philippo diximus, quarum nomina in vexillis ſcripta ſunt, Legionis nimirùm V. Macedonicæ, & XIII. Geminæ, ut adſtipulatur Dio lib. 55. pag. 564. Πέμπτον, Μακεδονικὸν, ἐν Δακίᾳ. *Quinta Macedonica in Dacia.* Τό τε τρίτον καὶ δέκατον, τὸ ἐν Δακίᾳ, τὸ Δίδυμον. *Decima tertia Gemina in Dacia.* Aquila quidem Imperii inſigne, Leo autem provinciæ ſymbolum eſt.

Uterque nummus ſecundæ magnitudinis inter rariores reponendus.

RHESAINA.

ΑΥΤ. Κ. Γ. ΜΕ. ΚΥ. ΤΡΑ. ΔΕΚΙΟϹ. ϹΕΒ. ΚΥ. ΕΡ. ΕΤΡ. Μ. ΔΕΚΙΟϹ ΚΑΙϹΑΡ. Duo capita adverſa, alterum Decii coronâ radiatâ ornatum, alterum Herennii nudum.

ϹΕΠ. ΚΟΛ. ΡΗϹΑΙΝΗϹΙΩΝ. L. ΗΙΡ. *Σεπτιμίας Κολωνίας Ρησαινησίων. Λυκάβαντος ηιρ'. Anno 118.* Duæ figuræ muliebres dextras jungunt arâ intermediâ, altera pone quam trophæum tutulata eſt.

Rheſaineſii Meſopotamiæ frequentes Trajano Decio & Etruſcillæ ejus uxori nummos cuderunt, & quidem ob tributi immunitatem, ut diximus, ab Hadriano conceſſam, ſibique ab eo confirmatam; nam ab hac illius Imperatoris liberalitate æram in nummis computarunt: Colonia deinde urbs eorum à Sept. Severo deducta, *Septimiæ* nomen accepit, retentâ priori epochâ, ideo & Coloniæ titulum, & beneficii memoriam in Decii ejuſque filiorum nummis ſignavit; Herennium autem Etruſcum cum patre ſociavit, Decio gratulans, quòd ille Cæſaris dignitatem filio communicaſſet, teſte Aur. Victore. *Lætiorque hoſtium nece, filium Etruſcum nomine, Cæſarem fecit.* Duæ figuræ muliebres dextras ſibi invicem jungentes, in Decio jam prodierunt; dexteriorem diximus Genium urbis eſſe, ſiniſteriorem verò Minervam, ejuſque Coloniæ tutelarem Deam; trophæum pone Genium, ad Romani Imperii terminos juxta Rheſainam ſpectare videtur. Sagittarius pone Minervam, tanquam inſigne Legionis Parthicæ hiberna Rheſainæ habentis exhibetur. Aquila Romanorum eſt ſymbolum.

Hic nummus mediocris moduli, à Patino p. 392. vulgatus, inter rariores collocandus.

VIMINACIUM.

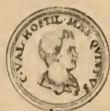
Q. H. ETR. MES. DEC. CAES. Caput Q. Herennii nudum.

P. M. S. COL. VIM. *Provincia Mœſiæ ſuperioris Colonia Viminacium.* In imo AN. XI. in aliis XII. *Anno 12.* Mulier ſtans brachiis expanſis ſupra Bovem & Leonem.

Viminacium Mœſiæ ſuperioris urbs, Colonia à Gordiano ad provinciam contra barbaros irrumpentes tuendam conſtituta, frequentes ipſi, Philippo, & Decio, imò & filiis nummos percuſſit, ut Imperatores his monumentis ad ſui cuſtodiam excitaret, nam Carpi, & alii Sarmatiæ Europææ barbari, in hoc tractu Romanos fines ſub Philippo devaſtarant, & ſub Decio Thracias depopulati ſunt, in quibus repellendis ipſe & filius occubuerunt. Mulier iſta urbem repræſentat, cujus Leo inſigne eſt, Bos verò Coloniæ ſymbolum. Voces AN. XI. & XII. anni ſunt æræ Coloniæ à Gordiano Viminacium deductæ.

Uterque nummus ſecundæ formæ inter rariores habendus, poſterior à Patiño pag. 394. vulgatus eſt.

C. VALENS HOSTILIANUS
MESSIUS QUINTUS.

HOSTILIANUS, Hostiliani Imperatoris contra Philippum à Senatu appellati filius, à Decio adoptatus, Cæsar factus est; deinde cùm Decius contra Barbaros expeditionem suscipiens, Etruscum appellasset Augustum, Hostilianum etiam Augusti nomine decoravit, ipsique administrationem Romæ commisit. Decio autem & filio in bello occisis, & Treboniano à militibus Imperatore proclamato, Hostilianus & Trebonianus uterque dictus est Imperator, & ambo regnarunt, sed anno primo Hostilianus pestilentiâ correptus interiit.

HOSTILIANI *nummi ex omni modulo, sed præsertim primi, pro rarissimis habendi sunt.*

ÆLIA CAPITOLINA.

AETRVSCVS ET QVINTVS CAESS. Capita jugata Q. Herennii & Hostiliani cum corona radiata.

COL. AEL. KAP. COMM. *Colonia Ælia Capitolina Commodiana.* Jupiter seminudus stans, dextrâ hastam, sinistrâ caput sustinet.

Ælia Capitolina, Colonia ab Hadriano constituta, Æliæ nomen ipsius gen-

tis tulit; Commodiana verò à Commodo, ob insigne beneficium ab eo acceptum dicta est, nummos quidem illa Decio dedicavit, cùm forsan ille venisset in Syriam, imò & filiis, quorum capita in eodem nummo jugata signavit, ad indicandam eorum concordiam, cùm alter proprius esset Decii filius, alter adoptivus: Herennius quidem primum, Hostilianus verò inferiorem locum occupat, uterque coronâ radiatâ insignis, qualis Oriens depingitur, tanquam ambo essent Orientis lumina. Jupiter in nummo, Capitolinus est, de cujus nomine urbs Capitolina ab Hadriano, ut videtur, vocata est, quòd Judæos huic Deo tributum pendere à Tito jussi fuerant, teste Xiphilino in Vespas. Καὶ ἀπ' ἐκείνου δίδραχμον ἐτάχθη τοὺς τὰ πάτρια αὐτῶν ἔθη περιστέλλοντας τῷ Καπιτωλίῳ Διὶ κατ' ἔτος ἀποφέρειν. *Ab eodem Tito jussi sunt quotannis didrachmum pendere Jovi Capitolino ii qui patrias leges eorum tuerentur.* Ideo Hadrianus templum in urbe Jovi Capitolino ædificari præcepit, eodem Xiphilino teste in Hadr. Καὶ ἐς τὸν τοῦ ναοῦ τοῦ θεοῦ τόπον, ναὸν τῷ Διὶ ἕτερον ἀντεγείραντος. *Ac quo in loco templum Dei fuerat, alterum Jovi ædificari curavisset.* Jupiter caput gerit, ob nominis etymon Capitolii, supra quod exstructum ipsi fuit templum: Capitolium enim dictum est, quòd inventum sit caput cujusdam hominis nomine Toli in illius fundamentis, ut narrat Florus: *Quòd molientibus ædem, in fundamentis humanum repertum est caput.* Antea rupes Tarpeia vocabatur.

Hic nummus secundæ magnitudinis rarissimus est.

ANTIOCHIA Syriæ.

Γ. ΟΥΑΛ. ΟϹΤΙΛΙΑΝΟϹ ΚΥΙΝΤΟϹ ΚΕϹΑΡ. Caput Hostiliani nudum.

ANTIOXEΩN MHTPO. KOΛΩN. Ἀντιοχέων Μητροπόλεως Κολωνίας. In area notæ S. C. & Δ. E. Mulier insidens rupibus in templo tetrastylo, pro pedibus fluvius emergens.

Antiochenses Syriæ nummos Decio, Etruscillæ, ejus uxori, & Q. Herennio filio dedicarunt, huncque honorem Hostiliano, quem adoptione Decius Cæsarem appellaverat, tribuerunt, de tota Imperatoria familia jam bene meriti, quòd L. Prisco Philippi fratri, Imperatori in Syria à militibus appellato, obsequium haud præstitissent. Templum in nummo signatum, Genii urbis est, quod speciosum appellat Ammianus l. 23. ut suprà diximus. Genius ipse in aditu templi conspicitur, prout in nummis frequens occurrit; turribus ornatus est, quòd urbs sit Metropolis & firmissimis muris circumdata; insidet monticulis, ad indicandum in clivo montis Sylpii nimirùm ejus situm, ut habet Eustathius in Dionys. *Ea verò juxta Sylpium montem est sita.* Orontes ex imo emergit, eodem teste Eustathio: *Orontes..... delapsus ad Antiochiam, mediam persecat Antiochen-*

sium terram : non quidem quemadmodum Cydnus per Tarsum, sed quòd partes illas præterfluat.

Hic nummus primæ formæ pro rarissimo computandus.

CÆSAREA Palæstinæ.

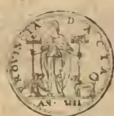
HOSTILIANO QVINTO AVG. Caput Hostiliani laureatum.

COL. PR. FL. AVG. CAES. MET. *Colonia prima Flavia Augusta Cæsarea Metropolis.* Variæ sunt epigraphæ. Caput muliebre turritum.

Cæsarea Palæstinæ urbs, Colonia à Flavio Vespasiano constituta, nomen à Flavia ejus gente tulit, inde Metropolis dignitatem Syriæ scilicet Palæstinæ obtinuit sub Alex. Severo, quandoquidem hunc titulum sub hoc Imperatore primùm eam gessisse observamus; illa Decii studiosissima plurimos ei nummos percussit, & hunc præcipuè Hostiliano dedicat cum Augusti appellatione, quam ei Decius communicasse videtur sicut Herennio Etrusco, quando hunc secum in expeditione contra Barbaros duxit, illum verò Romæ ad res administrandas reliquit, vel postquam Decius & Q. Herennius in solo barbarico extincti sunt. Caput muliebre turritum urbem repræsentat, vel Genius est urbis, frequens principum civitatum insigne.

Hic nummus minimi moduli inter rariores numerandus.

DACIA.

C. OVAL. HOSTILIAN. AVG. Caput Hostiliani.

PROVINCIA DACIA. AN. VII. *Anno septimo.* Mulier stans patrio vestitu ornata, utrique manu signum militare, pro pedibus ejus hinc Aquila, inde Leo.

Dacia libera sub Philippo pronunciata æram ad æternam beneficii memoriam in nummis apposuit, illamque sub eo annum tertium signasse diximus; sed quartum etiam incohasse suspicamur, quòd idem annus VII. in Hostiliano & Æmiliano reperiatur: hæc autem provincia tertio Imperii Philippi anno, Urbis verò 999. libera ab eo facta videtur, si quidem ille U. C. 1002.

interfectus est, in quo quartus æræ Daciæ annus esse debuit, qui pariter quartus in Decio notatur; Decius autem occisus circa mensem Martium, U. C. 1004. æræ annum absolvit, & sextum inchoasse videtur, Hostilianus ei superstes fuit usque ad annum U. C. 1006. in quo provincia annum septimum computavit, ille enim cum Gallo imperavit, si fides Aur. Victori & Eutropio; sic autem habet Victor: *Hæc ubi Patres comperere, Gallo Hostilianoque Augusta Imperia, Volusianum Gallo editum Cæsarem decernunt.* Eutropius verò: *Mox Imperatores creati sunt Gallus, Hostilianus & Galli filius Volusianus.* Mulier Genius provinciæ duo tenet signa militaria, in quibus nomina sunt Legionum ad Daciæ custodiam positarum. Aquila, symbolum est Imperii Romani; Leo, insigne provinciæ.

Hic nummus secundæ magnitudinis inter rarissimos collocandus.

VIMINACIUM.

C. VAL. HOST. M. QVINTVS. Caput Hostiliani.

P. M. S. COL. VIM. *Provinciæ Mœsiæ Superioris Colonia Viminacium.* In imo AN. XI. in aliis. AN. XII. in aliis AN. XIII. Mulier solito modo stans inter Bovem & Leonem.

Viminacium urbs Mœsiæ superioris, Colonia à Gordiano facta, annos ab hoc tempore, licèt aliter sentiat Patinus, beneficii memor in nummis computavit, primum scilicet anno U. C. 993. quintum anno 997. in quo Gordianus mortuus est, & Philippus Imperium arripuit; decimum anno 1002. in quo occisus est Philippus, & Decius Imperator à Senatu appellatus; duodecimum anno U. C. 1004. in quo Decius cum Q. Herennio periit, & Treb. Gallus cum Hostiliano Imperatores appellati sunt, at quùm Viminacium in horum nummis annum decimumtertium consignet, Hostilianum quidem ad annum usque 1005. accessisse imò & hunc transegisse (ut infrà demonstrabimus) denotat. Mulier urbem repræsentat, pro cujus pedibus Leo ipsius insigne; Bos verò, Coloniæ symbolum.

Hi omnes nummi mediocris moduli pro rarissimis habendi, cum AN. XII. *à Patino pag. 396. editus est.*

C. VALENTI
HOSTILIANO
MESSIO QVIN
TO. NOBILISSI
MO. CAES. PRIN
CIPI. IVVENTVT.
VALENT. VETERAN.
ET VETERES.

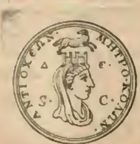
C. VIBIUS TREBONIANUS GALLUS.

GALLUS ex Trebonia gente in Vibiam adoptatus est, unde nomen Trebonii in Trebonianum productum, & fortasse quando Decius ad Imperium evectus, dignitates Imperatoriæ majestati adjunctas, Senatui Populoque Romano restituit, Censoriam scilicet & Tribuniciam potestatem, unde nulla TR. P. nota in Decii nummis occurrit. Valerianus Censor quidem electus est, Gallus verò Tribuniciam potestatem habuisse, aut eam Imperatoribus restituisse videtur, cùm ad Imperium evectus est; illam enim omissâ primâ & secundâ, tertiam primo Imperii sui anno, quartam verò secundo signavit, tanquam ipse per duos annos Tribuniciam potestatem gessisset, aut ipsa Imperatoribus restituta, à morte Philippi in Imperio non vacasset.

TREB. GALLI *nummi ex omni modulo rari sunt; si Antiochenos excipias.*

ANTIOCHIA Syriæ.

ΑΥΤΟΚ. Κ. Γ. ΟΥΙΒ. ΤΡΕΒ. ΓΑΛΛΟC. Caput Galli laureatum, in aliis radiatum.

ANTIOXEΩN MHTPO. KOΛΩN. Ἀντιοχέων Μητροπόλεως Κολωνίας. In area S. C. & Δ. E. Caput velatum & turritum, in vertice Aries.

Antiochenſes Syriæ Metropolitæ & Coloni Romani Treb. Gallo nummos tanquam Imperatori recèns facto dedicaſſe videntur, ut potiſſimùm illum ad auxilium provinciæ cui Perſæ imminebant, ferendum adducerent, hi quippe cùm Imperator negligenter res adminiſtraret, in Meſopotamiam irruerunt, teſte Zozimo lib. 1. Πέρσαι δὲ τὴν Ἀσίαν ἐπήεσαν, τήν τε Μέσην καταστρεφόμενοι τῶν ποταμῶν, καὶ ἐπὶ Συρίαν προϊόντες, ἄχρι τῆς Ἀντιοχείας αὐτῆς. *Perſæ verò in Aſiam pedem intulerunt, tum Meſopotamiam excidio dantes, tum in Syriam progredientes, ad ipſam uſque Antiochiam.* Mulier turrita & velata, Genius eſt Antiochiæ urbis, ſolenne ipſius ſymbolum. De Ariete ad anni principium ſpectante, ut & de notis S. C. & Δ. E. paſſim diximus.

Hic nummus primæ magnitudinis pro raro notandus.

Eadem epigraphe, caput idem.

AYT. K. Γ. OYIB. ΓΑΛΛΟϹ. KAI OYOΛΟYϹΙΑΝΟϹ. ϹEB. Caput Galli laureatum, & adverſum Voluſiani radiatum.

ANTIOXEΩN MHTPO. KOΛΩN. Ἀντιοχέων Μητροπόλεως Κολωνίας. In area S. C. Δ. E. Mulier turrita & velata inſidens montibus in templo tetraſtylo, pro pedibus ejus fluvius enatans.

Nummus in quo capita Vibii & Voluſiani adverſa exhibentur, ab Antiochenſibus percuſſus eſt, poſtquam Vibius Voluſianum Imperii conſortem nominavit, ut tradit Pomponius Lætus in eorum vita: *Interea Gallus quùm Romam veniſſet, Vibium Voluſianum filium, conſortem Imperii fecit.* Vibius quidem laureâ inſignitus eſt, Voluſianus verò radiatâ coronâ ornatus, ambos tamen Patinus pag. 398. laureatos vulgavit, & eorum nummum inter mediocres collocavit, quod hactenus non obſervavimus. Antiochenſes per nummos utrumque Auguſtum ad urbem tuendam ſollicitant, nam Perſæ eam tandem diripuerunt, ſi Zozimo fides. Ἕως εἷλον καὶ ταύτην τὴς ἑώας πάσης μητρόπολιν οὖσαν. *Donec & illam cepere totius Orientis Metropolim.* Genius urbis in ſuperiori nummo vulgatus eſt, hîc verò templum ejus exhibet.

Uterque nummus primæ formæ, primus cum capite ſolo Treb. Galli rarus eſt, alter autem cum filio adverſo, obvius eſt.

AYTOK.

ΑΥΤΟΚ. Κ. Γ. ΟΥΙΒ. ΤΡΕΒ. ΓΑΛΛΟC. CEB. Caput Treb. Galli laureatum.

ΔΗΜΑΡΧ. ΕΞΟΥCΙΑC. ΥΠΑΤΟ. Β. In area S. C. *Tribunicia potestate, Consul secundum.* Aquila insistens scipioni, rostro coronam.

Ad Antiochiam pertinere hunc nummum docet nota S. C. ut sæpius diximus. Antiochenses cùm ipsis Persæ impenderent, omni obsequio Gallum devincire conabantur, vix autem anni initio ille Consul iterum cum Volusiano factus est, quin ei nummos cum epigraphe *Consul secundum* dedicarint, is enim jam Consulatum gesserat, antequam Imperium arripuisset. Imperii Romani insigne est Aquila, quam Antiochenses tanquam urbis Coloni pro symbolo etiam exhibent; ipsa rostro coronam gerit, ad denotandum Populum Romanum omnium gentium victorem.

Hic nummus secundæ magnitudinis frequens & tritus.

CARTHAGO Africæ.

IMP. C. C. VIB. GALLVS AVG. Caput Treb. Galli radiatum.

C. I. C. A. A. P. *Colonia Julia Carthago Antiqua Augusta Pia.* In area D. D. *Decreto Decurionum.* Triremis in quo quatuor figuræ.

Hanc nummi inscriptionem interpretati sumus, *Colonia Julia Carthago Antiqua Augusta Pia*, jamque plures ejus urbis nummi cum his litteris C. I. C. A. prodierunt, quos P. Hard. p. 108. & 109. ad Coloniam Cæsaraugustam revocat, & hos errare graviter pronuntiat, qui eos exponunt, *Colonia Carthago Antiqua;* sed pace tanti viri nummi pertinent ad Carthaginem Africæ, ut se à nova Hispanicæ Carthagine distingueret, Antiquæ appellationem sibi ascribit. Carthago Juliæ nomen præfert, tanquam Colonia à Julio Cæsare, ut omnes norunt, constituta. Navis in Treboniani nummo cum quatuor figuris à Carthaginensibus scalpta, ad annonam P. Romano à Gallo conciliatam spectat, ille enim frumentum ab Africæ urbibus arcessivit, unde memor Senatus, ei nummos cum epigraphe ANNONA AVG. percussit.

Hic nummus minimi moduli integerrimus, ex museo nostro, rarissimus est.

COELLV.

IMP. VIB. TREB. GALLVS AVG. Caput Galli laureatum.
AEL. MVNIC. COEL. *Ælium Municipium Coellutanum.* Lupa cum puerulis Romulo & Remo.

Coellu urbs eſt Numidiæ littoralis, de qua paſſim, Municipii dignitatem ab Hadriano accepit, ut teſtatur *Æliæ* gentis Hadriani nomen quod illa gerit; plurimas enim in hac provincia Imperator ille Colonias conſtituit, de quibus paſſim egimus, quamobrem Senatus videtur ei nummum percuſſiſſe cum hoc elogio, RESTITVTORI AFRICAE. Coellutani nummos ſuos Gallo tanquam novo Imperatori dedicarunt, vel quòd frumentum ex eorum urbe, ad annonam P. Romano conciliandam, ſuppeditaverint; hanc verò frumenti copiam eo libentius conceſſerunt, quòd Municipes facti, eadem cum ipſa Roma privilegia haberent, qua de re Lupam cum puerulis Romæ inſignia in nummis exhibent.

Hic nummus ſecundæ formæ inter elegantiores computandus.

DACIA.

IMP. C. VIB. TREB. GALLVS. AVG. Caput Treb. Galli laureatum.
PROVINCIA DACIA. In imo AN. VI. Mulier ſtans inter Aquilam & Leonem, dextrâ ramum, ſiniſtrâ ſcipionem, in cujus apice caput aſininum.

Dacia libera à Philippo facta annos æræ ſuæ ab hoc tempore computat; ſextum autem in hoc nummo ſignavit, qui reſpondet anno primo Imperii Galli. Mulier quidem hactenus ſigna militaria Legionum ad ſuam cuſtodiam deſtinatarum geſſit, ſed nunc pro iis ramum olivæ præfert, pacem cum Barbaris à Gallo initam arguens, quam tributo annuo centum dracmarum emit, de quo Pomponius Lætus. *Qui tributo pendendo obnoxiam fecerit urbem, præter Gallum fuit nemo.* Tributum fuit dracmarum aurearum CC. Lævâ manu ſcipionem, cui impoſitum eſt Aſini caput, tanquam inſigne gerit, ut in nummis Decio à Senatu

percuſſis obſervatur. Aquila Imperii Romani ſymbolum eſt; Leo, provinciæ inſigne.

Hic nummus mediocris moduli, à Patino pag. 397. vulgatus, pro rariſſimo habend[...]

DAMASCUS.

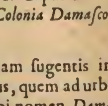

IMP. C. VIB. TREB. GALLO AVG. Caput Galli laureatum.

COL. ΔAMASCO. METROP. *Colonia Damaſcos Metropolis.* Bacchus ſuper cippum poſitus, dextrâ lævâque vitis palmitem ſeu ramum.

Damaſcus vel Damaſcos Metropolis Cœleſyriæ, Colonia à Philippo deducta, Treb. Gallo nummos eandem ob cauſam ac Antiochia dedicavit, nempe ut auxilium ab Imperatore impetraret contra irrumpentes Perſas, de quibus Pomponius Lætus in ejus vita: *Scytharum exemplo, alii hoſtes ſurgunt armaque capiunt; tum in viſcera Syriæ penetrant Parthi.* Bacchus ſui cultum apud Damaſcenos arguit, ille in eorum territorio vineta plantaverat, quæ adferente Stephano Damaſcus excidit, ob idque à Baccho excoriatus eſt. Διονύσου δὲ τὴν Συρίαν ἀμπελόφυτον ποιήσαντος, πελέκει ταύτην ἔκοψε. Διόνυσος δ' ὀργισθεὶς ἐδίωξε, καὶ ἐξέδειρε. *Libero verò Patre Syriam vitiferam patiente, ille ſecuri vineta excidit, ac Liber Pater iratus eum perſequutus eſt, atque excoriavit.* Bacchus ideo palmites ſeu vitis ramos gerit.

Hic nummus ſecundæ magnitudinis pro raro habendus.

IMP. C. TREB. GALLO. AVG. Caput Treb. Galli laureatum.

COL. ΔAMAS. METRO. *Colonia Damaſcos Metropolis.* Puer ſugens ubera Damæ.

Jam prodiit hic pueri Damam ſugentis in Damaſci nummis Philippo & Otaciliæ ejus uxori dicatis typus, quem ad urbis conditorem, vel Aſcum nomine à Dama nutritum, unde urbi nomen *Damaſcus*, vel ad Damaſcum Regem ab hoc animale alitum revocavimus, nam ut ut ſit, Dama hæc puero urbis conditori, ut Lupa Romulo, lac præbuiſſe videtur, & hic typus ad antiquitatem urbis indicandam haud dubiè percuſſus eſt. Patinus ad hujus nummi

explicationem ait: *Quid significet illud animal cum jacente puerulo, & fortassis lactante, non video, felicior adipiscetur.* Non verba eruditi viri profero, ut illo felicior existimer, sed conjecturam meam proponere placuit.

Hic nummus mediocris moduli, à Patino pag. 397. vulgatus, pro rarissimo habendus.

IMP. C. VIB. TREB. GALLO. AVG. Caput Treb. Galli laureatum.
COL. ΔAMA. MET. *Colonia Damascus Metropolis.* Vexillum in quo LEG. III. GAL. *Legio Tertia Gallica*, hinc & inde Aquila.

Damascum à Philippo Coloniam suprà diximus deductam, & nummus Otaciliæ ejus uxoris Legionis VI. Ferratæ in Judæa hiemantis Veteranos ab hoc Imperatore Colonos Damascum fuisse transmissos nos docuit; at hic nummus Gallo à Damascenis signatus vexillum exhibens, in quo LEG. III. GALL. *Legio Tertia Gallica*, Veteranos tertiæ Gallicæ in Phœnicia hiberna agentis Colonos in hanc urbem etiam à Philippo traductos testatur, quod confirmant duæ Aquilæ in imo labari; nec hic typus securitatem Imperii Romani demonstrat, ut putat Patinus, nec Aquilæ ad duos Augustos Imperium administrantes spectant, ut existimat P. Harduinus pag. 133. Vexillum, insigne est Legionum, & binæ Aquilæ Veteranos ex duabus Legionibus in Coloniam deductos indicant: Damascum autem VI. Ferratæ, & III. Gallicæ Legionum emeritos Otaciliæ & Galli numismata confirmant, cùm Legiones illæ ad bellum Persicum à Gordiano ductæ fuissent, eorum militum animos sibi devincire cupiens Philippus qui Gordianum occiderat, earum Veteranos mox in Colonias transportavit.

Com. Mediobarbus p. 360. ex vera hujus nummi epigraphe fictitiam hanc protulit COL. A. A. HAMET. quam interpretari frustrà conatus est P. Harduinus pag. 190. *Colonia Ælia Augusta Hadrumetica Metropolis.* Sed ad Damascum urbem pertinet nummus, & ille est cujus typum Patinus vulgavit pag 398.

Hic nummus secundæ magnitudinis, à Patino vulgatus pag. 398. pro raro habendus.

COL. ΔAMAS. METRO. *Colonia Damascos Metropolis.* Circa Coronam querceam, in qua CEBACMIA.

De ludis in honorem Augusti apud Damascenos institutis, jam in Philippo & in Otacilia ejus uxore diximus, quorum illi in Treboniani nummis iterum celebrationis memoriam exhibent; plurimi enim memorantur in ipsius Imperatoris memoriam facti, ΑΥΓΟΥϹΤΕΙΑ nimirùm Pergami apud Gruterum p.319. ϹΕΒΑϹΤΑ Alexandriæ apud eundem p. 316. ΚΑΙϹΑΡΙΑ Tyri in nummis Philippi. Damasci verò ϹΕΒΑϹΜΙΑ, Augustales illos ludos Gymnicos, equestres, musicosque lustrales fuisse tradit Petr. Faber Agon. lib. 3. c. 26. ipsos verò Augusto à Damascenis dicatos retulimus, quod ille eorum urbem fecerit Metropolim. Corona quercea, non autem laurea, ut placuit Mediobarbo pag. 360. tanquam certaminum victorum præmium in hoc numismate exhibetur, hæc autem ob cives servatos concedebatur, unde major laus Augusto ex ipsis servatis, quàm ex victoria contra hostes relata, si quidem Scipio apud Vopiscum, civem mavult servare, quàm mille hostes perdere.

Hic nummus mediocris moduli inter rariores numerandus.

LAODICEA Syriæ.

ΑΥΤΟΚ. Κ. Γ. ΟΥΙΒ. ΤΡΕ. ΓΑΛΛΟϹ. ϹΕΒ. Caput Treb. Galli laureatum.

COL. LAOD. METROPOLEOS. *Coloniæ Laodicea Metropoleos.* In area Δ. Є. Silenus stans dextram attollit, humero lævo utrem hircinum gerit.

Laodicea Coloniæ & Metropolis dignitate insignis, urbs est Syriæ littoralis, & non Cœlesyriæ ad Libanum, cui hunc Galli nummum tribuit P. Harduinus pag. 286. Illa est, cujus cives se *Julienses Laodicenses* appellarunt ob tributi remissionem ipsis à Julio Cæsare concessam; ideo *libera* vocatur à Plinio lib. 5. cap. 20. huic etiam urbi Sept. Severus jus Italicum concessit, dum eam Coloniam constituit. Ulpiani quidem codices illam in Syria Cœle posuerunt, sed vox *Cœle* expungenda, Librariorum enim errore irrepsit, ut videre est apud Paulum lib. 2. de Cens. *Laodicia in Syria & Berytos in Phœnice juris Italici sunt, & solum eorum.* Silenus sui cultum in urbe indicat, ille autem in Deorum numerum relatus est in gratiam Bacchi, cujus fuerat pædagogus, de quo Julianus in Cæss. Πάντων οὖν τῶν θεῶν κύκλῳ καθημένων, ὁ Σειληνὸς, ἐρωτικῶς ἔχειν δοκῶν μοι τοῦ Διονύσου καλοῦ, καὶ νέου, καὶ τῷ πατρὶ τῷ Διὶ παραπλησίου, πλησίον αὐτοῦ, τροφεύς τις οἷα καὶ παιδαγωγὸς καθῆστο. *Sic igitur Diis in orbem sedentibus, Silenus, Dionysio juveni & venusto Jovi patri proximo, proximus, ut educatorem & institutorem par erat, assedit.*

Hic nummus majoris formæ inter rariores reponendus.

COL. LAOD. METROPOLEOS. *Coloniæ Laodiceæ Metropoleos.* In area Δ. E. Mulier tutulata & tunicata ſtans, dextrâ temonis capulum, lævâ duas icunculas ſuſtinet.

Mulier illa tutulata ſtans, Laodiceam urbem repræſentat, temonem verò gerit, ſeu ſolitum Genii ſymbolum, ſeu ſitum urbis ad mare indicans, ut innuit Joſephus, quia Laodicenſes maritimos appellat, de bell. Jud. l. 1. c. 16. p. 748. Λαοδικεῦσι δὲ τοῖς παραλίοις, ὑδάτων εἰσαγωγήν. *Maritimis autem Laodicenſibus aquæductum.* Illa lævâ duas icunculas, duos nempe Imperatores Gallum & Voluſianum exhibentes tanquam urbis Genios ſuſtinet, ut Roma ſedens in Philippopolitanorum nummis Philippos patrem & filium pariter dextrâ gerit. Litteræ Δ. E. Δημαρχικῆς Ἐξουσίας denotantes, in memoriam privilegiorum Antiochenſium Laodicenſibus à Sept. Severo tributorum, in eorum nummis appoſitæ ſunt. Antiochenſes autem eos ſignare ſolent, cum S. C. notis, ob monetæ facultatem ipſis à Pompeio M. conceſſam, ad cujus confirmationem Senatuſconſulto & Plebiſcito opus fuit, quorum S. C. & Δ. E. notæ ſunt.

Hic nummus primæ magnitudinis in rariorum numero collocandus.

NEAPOLIS Samariæ.

ΑΥΤ. Κ. Γ. ΟΥ. ΤΡΕΒ. ΓΑΛΛΟΣ ΣΕΒ. Caput Treboniani radiatum. ΦΛ. ΝΕΑΣ. ΠΟΛΕΩΣ. Φλαουΐας Νέας πόλεως. Aquila alis expanſis, in vertice mons cum templo.

Nullum eſt dubium, quin hic nummus Gallo dicatus ad Neapolim Samariæ pertineat, mons Garizim cum templo in ejus vertice ſignatus id ſatis confirmat: ſed cur urbs, Colonia à Philippo conſtituta, ipſi nummos Latinè inſcriptos cum hoc titulo percuſſit, poſtea ſine Coloniæ nomine Græcos Treboniano conſecravit, imò Voluſiano ejus filio ipſos modò Latinos cum Coloniæ dignitate, modò etiam Græcos ſine Coloniæ appellatione percuſſit, id videtur ſcalptorum proculdubio incuria. Templum in vertice montis

Jovi dicatum eſt tempore Antiochi Dei Epiphanis, ob Samaritarum ad eum legationem, ut narrat Joſephus Antiq. lib. 12. cap. 7. Ἀπολλύομέν τε αὐτοὺς τῆς αἰτίας, καὶ τὸ περὶ αὐτοῖς ἱερὸν καθάπερ ἠξιώκασι, προσαγορευθήτω ΔΙΟΣ ΕΛΛΗΝΙΟΥ. *Abſolvimus eos quantum ad hanc cauſam, & eorum templum attinet, quòd poſthac appelletur* IOVIS GRÆCANICI. Aquila, Romani Imperii inſigne eſt.

Hic nummus mediocris formæ pro raro conſervandus.

TROAS.

IMP. C. VIB. TREB. GALLVS AVG. Caput Galli laureatum.

COL. AVG. TROA. *Colonia Auguſta Troadenſis.* Apollo nudus ſublimis tollitur inter alas Gryphi, dextram capiti ille admovet, ſiniſtrâ lyram gerit.

Troas urbs Phrygiæ minoris, de qua paſſim diximus, Colonia ab Auguſto conſtituta, ut Auguſti nomen indicat, nummos Treboniano tanquam novo Imperatori dedicat, in iis Apollinem urbis tutelarem Deum exhibet, ille enim ejus muros cum Neptuno condiderat, ut tradit Coluthus de raptu Helenæ verſ. 272.

Ἴλιον ἣν πύργωσε Ποσειδάων καὶ Ἀπόλλων.

Troja quam turribus munivit Neptunus & Apollo.

Apollo à Grypho inter alas geſtus depingitur, quòd hoc animal ei dicatum ſit, teſte Philoſtrate lib. 3. cap. 14. qua de re narrat Fulgentius Myth. lib. *His Gryphum quoque Apollini adjiciunt.* Lyra, hujus Dei ſymbolum eſt, quam à Mercurio eum accepiſſe narrant.

Alii nummi Troadis Coloniæ, cum equo paſcente, & Aquila caput bovis unguibus gerente, obſervantur, quos, ut obvii ſunt eorum typi, prætermiſimus.

Hic nummus minimi moduli rarus eſt & inſignis.

TYRUS.

IMP. C. C. VIB. TREB. GALLVS AVG. Caput Galli laureatum.

COL. TYRO. METROP. *Colonia Tyros Metropolis.* Hercules nudus ſacrifi-

cans ad aram, lævâ clavam inversam & spolia Leonis gerit; in vertice nummi petræ Ambrosiæ, in imo conchylium.

Tyros Colonia & Metropolis Phœniciæ, de qua passim dictum est, nummos in Galli honorem cudere videtur, Syriarum Coloniarum exemplo, ut ab eo auxilium contra Persas ipsarum urbibus imminentes hoc obsequii monumento postularet. Hercules Tyrius est, cujus meminit Pausanias in Eliacis p. 339. Ἤκουσα δὲ ἐν Θάσῳ, τὸν αὐτὸν σφᾶς Ἡρακλέα, ὃν καὶ Τύριοι σέβεσθαι. *Et Thasii quidem audivi Tyrium esse Herculem, quem Thasii ab initio essent venerati.* Petræ in vertice nummi Ambrosiæ dictæ, ad originem urbis spectant, super quas urbs condita est Herculis monitu, ut narrat Nonnus Dionys. lib. 40.

Πήξατε δ' ἀμφοτέραις ἐπικείμενον ἄστυ Κολώναις.

Figite verò utrisque incumbentem urbem rupibus.

Conchylium, Tyri insigne est ob purpuram in ea urbe maximè celebratam.

Hic nummus majoris moduli inter rariores collocandus.

COL. TYRO. METROP. *Colonia Tyros Metropolis.* Astarte in templo sex columnarum trophæo dextram imponit, lævâ scipionem. Victoria cippo imposita ei coronam porrigit, in imo hinc Silenus, inde conchylium.

Astarte seu Venus Cœlestis Tyri culta est, ut denotant frequentes ejus in ipsius Coloniæ nummis imagines; de illa loquitur Cicero de Nat. Deor. lib. 3. *Quarta,* Venus, *Syria Syroque concepta, quæ Astarte vocatur.* Hiramum Regem illius templum condidisse narrat Josephus contra Ap. lib. 1. p. 1043. Τότε τοῦ Ἡρακλέους καὶ τῆς Ἀστάρτης τέμενος ἀνιέρωσεν. *Herculisque & Astartes fana dedicavit.* Astarte manum trophæo imponit, ob Colonias à Tyriis ipsius auspicio in longinquas partes deductas. Silenus pro pedibus Deæ, sui etiam cultum Tyri indicat; conchylium, perpetuum est urbis symbolum.

Hic nummus primæ magnitudinis, pro raro habendus.

COL. TYRO. METROP. *Colonia Tyros Metropolis.* Figura galeata sedens, dextrâ Aquilam, cui inter alas expansas impositæ sunt duæ iconculæ, sinistrâ

finistrâ hastam tenet, pone figuram Conchylium in area.

Mulier illa galeata, Roma est, Aquilam Imperii Romani gerens; huic impositæ sunt duæ icunculæ Gallum & Volusianum, qui Imperio præerant, exhibentes. Tyrus autem hanc Orbis Reginam sedentem repræsentat, ipsam falsa quadam spe deliniens, quasi sub his duobus Imperatoribus quiescere posse videretur, dum tamen Barbari undique imminerent, & lues totum Imperium depopularetur, teste Zosimo lib. 1. Οὐχ ἧττον δὲ τοῦ πανταχόθεν ἐπιβρύσαντος πολέμου, καὶ ὁ λοιμὸς πόλεσί τε καὶ κώμαις ἐπιγενόμενος. *Nec minus bello, quod undique scaturiendo velut emerserat, lues etiam pestilens in oppidis atque vicis subsequuta.* Roma hastam tanquam insigne gerit. Conchylium in area, perpetuum est Tyri urbis symbolum.

Hic nummus secundæ formæ, in museo R.P. de la Chaise, inter rariores adjiciendus.

COL. TYRO. METROP. *Colonia Tyros Metropolis.* Duo Athletæ nudi stantes vase intermedio, uterque manibus discum sustinet, ex quo palmæ ramus erumpit.

Plurima Tyri edita fuisse certamina ipsius nummi nos docuerunt, sed præcipuè ACTIA & ERACLIA, uti videre est in nummis Caracallæ pag. 71. Ipsorum sub Gallo celebrationem indicare videtur hic typus, in quo duo Athletæ vasa manibus sustinent, ex quibus palmæ rami erumpunt; palmam verò in omnibus certaminibus concedi solitam victoribus asserit Plutarchus lib. 8. Sympos. Probl. quæst. 4. p. 723. Ἔφη δὲ ἀπορεῖν τί δήποτε τῶν ἀγώνων στέφανον ἄλλος ἄλλον ἔχει, τὸν δὲ φοίνικα κοινῇ πάντες. *Dubitare autem se dixit, quanam de causa alia certamina alias habeant coronas, palmam communiter omnia.* Vas in imo præmium est victoris, plurima autem ponebantur teste Virgilio Æneid. 5

Munera principio ante oculos, circoque locantur
In medio, sacri tripodes, viridesque coronæ,
Et palmæ pretium victoribus.

Nonnus Bacchum memorat argenteum craterem pro certamine proposuisse lib. 19.

Μείονα δὲ κρητῆρα μέσῳ προέθηκεν ἀγῶνι.
Majorem verò craterem medio imposuit certamini.

Vas autem accipere videtur Athleta victor in nummis Heliopolitanis Valeriani infrà describendis.

Hic nummus mediocris moduli pro rarissimo habendus.

COL. TYRO. METROP. *Colonia Tyros Metropolis.* Aquila roſtro coronam, pone eam vexillum in quo LEG. III. GAL. *Legio tertia Gallica.* In area conchylium.

Aquila, Romani Imperii inſigne eſt, quod Tyrus Colonia conſtituta, tanquam Romana facta exhibet; eam à Sept. Severo deductam diximus, de qua Ulpianus l. 1. de Cenſibus. *Eſt in Syria Phœnice ſplendidiſſima Tyriorum Colonia .... huic enim Divus Severus & Imperator noſter, ob egregiam in Rempublicam Imperiumque Romanum inſignem fidem, jus Italicum dedit.* Vexillum in quo LEG. III. GAL. Veteranos Legionis tertiæ Gallicæ Tyrum Colonos fuiſſe ab eodem Severo tranſmiſſos denotat. Legio hæc à Julio Cæſare inter cæteras Alpinas conſcripta fuit, cujus opera in ſubjuganda Gallia potiſſimum enituit; ejus ipſemet meminit in Comm. bel. civ. lib. 3. *Erant in ſiniſtro cornu Legiones duæ, traditæ à Cæſare initio diſſentionis ex S C. quarum una prima, altera tertia appellabatur.* Primam hanc Legionem Gallicam univerſam à Cæſare civitate donatam narrat Suetonius in ejus vita. *Unam etiam ex Tranſalpinis conſcriptam vocabulo quoque Gallico: Alauda enim appellabatur, quam diſciplina cultuque Romano inſtitutam & ornatam poſtea univerſam civitate donavit.* Ideo illius nulla amplius fit mentio in Legionum diſtributionibus per provincias factis, ſed tertia Gallica ſub Sept. Severo in Phœnice hiberna habuit; poſtquam autem ea ipſe uſus eſt in bello Parthico, Veteranos illius Tyrum Colonos traduxit Conchylium, urbis ſymbolum eſt.

Hic nummus ſecundæ magnitudinis inter raros collocandus.

COL. TYRO. METR. *Colonia Tyros Metropolis.* Bos pone quem vexillum in quo LEG. III. GAL. *Legio tertia Gallica.* In area conchylium.

Bos & vexillum, deductæ Coloniæ inſignia ſunt; Bos quidem Colonorum togatorum, vexillum autem Veteranorum. Roma cùm aliquando numeroſiori plebe gravaretur, quæ cenſui ſolvendo non ſufficeret, pauperiorem illius partem in Colonias transferebat, iis autem civibus addebantur Legionum Veterani, qui multis annis ſtipendia in bello fecerant. Ex utraque ſorte Colonos

Tyrum habuisse denotat hic nummus per bovem & vexillum: vexillum quidem Legionis nomen, unde Veterani Tyrum à Sept. Severo transmissi sunt. De hac Legione abundè suprà egimus; illam hiberna egisse in Phœnicia refert Dio lib. 55. pag. 564. Καὶ τὰ τρία τὰ τρίτα, τὸ τε ἐν Φοινίκῃ, τὸ Γαλατικόν. *Tres tertiæ, una in Phœnicia, Gallica nomine.* Conchylium, Tyri symbolum est.

Hic nummus mediocris moduli inter raros asservandus.

VIMINACIUM.

IMP. C. C. VIB. GALLVS AVG. Caput Galli laureatum.

P. M. S. COL. VIM. *Provinciæ Mœsiæ superioris Colonia Viminacium.* In imo AN. XII. in aliis AN. XIII. in aliis AN. XIV. *Anno decimo quarto.* Mulier solito modo stans, pro pedibus hinc Bos, inde Leo.

Viminacium urbs Mœsiæ superioris, Colonia à Gordiano tertio deducta, ut passim dictum est, annos semper in nummis à Coloniæ fundatione signavit, primum quidem ab anno U. C. 993. in quo Gordianus Trib. potestatem tertiam agebat: annus autem æræ 12. in priori nummo signatus, ad annum U C. 993. adjectus, efficiet annum 1004. in quo Gallus imperare cœpit; annus 13. secundi nummi, cum anno U. C. 993. junctus, constituet annum 1005. annus denique 14. in ultimo nummo notatus, an. U. C. 993. in quo Colonia à Gordiano constituta est, additus, conficiet annum U. C. 1006. in quo Gallus circa Junium mensem in prælio cum filio Volusiano versus Interamnam pugnans occisus est. Mulier urbem repræsentat, cujus Leo insigne; Aquila verò, Imperii Romani symbolum.

Hi nummi secundæ magnitudinis reperiuntur, prior inter rariores numerandus, secundus à Patino pag. 397. vulgatus, frequens est, tertius pro raro habendus.

IMP. CAES. VIBII. TREB.
GALLI. AVGVSTI. NOSTRI.
L. IVNIVS VALIDIANVS. V. CL.
PRAEF. VRB. STAT. EX AER.
COL. VOLVNT. AVG. NOST.
CVM BASI SVA MARMOR. IIIIII.

Romæ, in Thermis Antoninianis.

C. VIB. VOLUSIANUS.

CAius Vibius Volusianus eodem gaudet prænomine quo pater *Vibius*, ſed *Voluſiani* cognomen, à matre cujus nomen ignoratur, forſan habet; plurimos etiam gerit in quibuſdam nummis titulos à populis deſumptos. Ille Cæſar à patre primùm nuncupatus, deinde Hoſtiliano peſte extincto, appellatus eſt Imperator, & Tribuniciam poteſtatem III. & IIII. patris inſtar ſignavit, cùm Decius ipſam Senatui Populoque Romano reſtituiſſet.

Volusiani *nummi ex omni modulo rari ſunt.*

ANTIOCHIA Syria.

ΑΥΤ. Κ. ΓΑ. ΦΙΝ. ΓΑΛ. ΟΥΕΝΔ. ΟΥΟΛΟΥϹΙΑΝΟϹ ϹΕΒ. Αὐτοκράτωρ Καῖσαρ Γανδάλικος, Φίννικος, Γαλίνδικος, Οὐενδίνικος Ουολουσιανὸς Σεβαστός. *Imperator Cæſar Vandalicus, Finnicus, Galindicus, Vendenicus, Voluſianus, Auguſtus.* Caput Voluſiani laureatum.

ΑΝΤΙΟΧΕΩΝ ΜΗΤΡΟ. ΚΟΛΩΝ. Ἀντιοχέων Μητροπόλεως Κολωνίας. In area S. C. Δ. E. Caput muliebre turritum & velatum, ſuprà quod Aries.

Antiochenſes ut nummos Treboniano patri cuderunt, ita & Voluſiano filio dedicant, cui inſignes tribuere titulos ob plurimos Europæ Sarmatiæ populos

tanquam ab utroque Imperatore profligatos. Ptolemæus lib. 3. cap. 7. inter eas gentes numerat Carpos, Phinnos, Galindas & Vendenos, quos Ant. Baudrandus inter Germanos-Sarmatas eo ferè ordine recenset in verbo *Vendeni*. Decius autem adversus hos Barbaros profectus, Gallum ad Danubii ripæ custodiam, Zosimo teste, collocavit. Γάλλον δὲ ἐπιστήσας τῇ τοῦ Ταναΐδος ὄχθῃ, μετὰ δυνάμεως ἀρκούσης, αὐτὸς τοῖς λειπομένοις ἐπῄει. *Quumque Gallum ad Tanaidis ripam satis magnis cum copiis collocasset, ipse cum reliquis ad hostem propiùs accedebat.* Porro pro *Tanaidis* ripa intelligendum *Danubii* littus. Gallus autem post Decii mortem Imperium occupavit Volusiano filio Cæsare declarato, & pacem cum Barbaris inivit, ipsosque intra suos fines redire coëgit. Caput muliebre, urbis Genius est. Aries, ad anni principium sub hoc signo ab Antiochensibus inchoatum spectat, ut passim diximus.

Latina etiam illustrium Volusiani titulorum inscriptio in nummis argenteis occurrit, illam Com. Mediobarbus pag. 362. ex Occone vulgavit, quam sic ex superioris nummi exemplo punctis divisimus. IMP. C. VA. F. GAL. VEND. VOLVSIANO. AVG. eamque ut jam supra interpretamur, *Imperatori Cæsari Vandalico, Finnico, Galindico, Vendenico, Volusiano, Augusto.*

Hic nummus primæ magnitudinis inter inter rariores habendus.

Eadem inscriptio. Caput Volusiani radiatum.

ΑΝΤΙΟΧΕΩΝ ΜΗΤΡΟ. ΚΟΛΩΝ. Ἀντιοχέων Μητροπόλεως Κολωνίας. In area S. C. Δ. E. Mulier insidens rupibus in templo tetrastylo, dextrâ spicas, pro pedibus Fluvius. Aries in vertice.

Mulier in templo montibus insidens, Genius est urbis, cui hoc fanum dedicarunt Antiochenses, quod *speciosum* appellat Ammianus lib. 23. Genium existimabant Veteres Deum esse, sub cujus tutela erant omnia, unde populi urbium Deam sæpe turritam effingebant, cui sacra faciebant, illamque vim habere omnium rerum gignendarum existimabant: ita Antiochenses spicas, quibus ager illorum abundabat, in ejus dextra posuerunt, quasi eas ipsa conservaret vel abundè gigneret: non modò autem communis seu generalis erat Genius, sed suus unicuique privatus: quemadmodum autem populi Genius dicebatur, sic & Augusti Genius, cui etiam templum dicatum fuisse narrat Suetonius in ejus vita cap. 60. *Cuncti simul, ædem Jovis Olympici, Athenis antiquitus inchoatam, perficere communi sumptu destinaverunt, Genioque ejus dedicare.*

Hic nummus majoris moduli pro raro numerandus, cum hac circa caput epigraphe.

Eadem epigraphe quæ in ſuperiori nummo, caput idem.

ΔΗΜΑΡΧ. ΕΞΟΥCΙΑC. in area Γ. SC. *Δημαρχικῆς ἐξουσίας. Tribunicia poteſtate tertia.* Aquila ſcipioni inſiſtens, roſtro coronam.

ΔΗΜΑΡΧ. ΕΞΟΥCΙΑC. ΥΠΑΤΟ. Β. in area Δ. S. C. *Δημαρχικῆς Ἐξουσίας τρίτης, ὕπατος δεύτερον. Tribunicia poteſtate Conſul ſecundum.* Aquila ut ſuprà.

Nummos hac SC. nota ſignatos ſine urbis nomine ad Antiochiam Syriæ Coloniam & Metropolim pertinere ſæpius diximus. Si littera numeralis Γ. in priori nummo percuſſa, tertium Imperii Voluſiani annum deſignet, altera nimirum Δ. in poſteriori, ad quartum pertinere nequit, cùm vix tertium Voluſianus annum inchoarit; verum hæ litteræ ad Tr. poteſtatem tertiam & quartam, quæ in Treboniani & Voluſiani nummis frequentes occurrunt, ſpectare profectò videntur; hæc prima nec ſecunda Tr. poteſtas in iis uſquam obſervetur, ſed quarta cùm hæc in eorum Impp. nummis obvia appoſita ſit, eruditorum virorum ingenia hactenus torſit, & Baronium induxit, ut Gallo quatuor Imperii annos aſcripſerit, quamvis ille duos annos tantùm imperaſſet, nec ratio de TR. P. tempore à Triſtano t. 2. p. 667. & ejus ſequacibus allata ſatis facit; vera & genuina iſtius nodi ſolutio hæc eſt, quòd Decius Cenſoriam dignitatem & Tribuniciam poteſtatem Senatui Populoque Romano de facto reſtituerit, teſte Pompeio Læto in vita Decii. *Nam jus quintæ relationis & proconſulare Imperium, unde Auguſti omnes pro Conſulibus: necnon & jus Tribuniciæ poteſtatis, quod Auguſtus primus ſibi perpetuò vendicaverat, arbitrio Senatus Populique Romani permiſit.* Quemadmodum autem Valerianus Cenſor abſens à Senatu fuit electus; ita Vibius Gallus Tribuniciam poteſtatem habere potuit per duos annos quibus Decius imperavit: atque ita Gallus Imperium adeptus, tertiam anno Imperii primo, quartam verò anno ſecundo in nummis appoſuit. Si verò Tribunicia poteſtas à Gallo ſub Decio per duos annos geſta quibuſdam non placet, ab aliis illam initam fuiſſe neceſſe eſt; ſed nemo Trib. poteſtatem à Gallo Imperatoribus reſtitutam negare poteſt, quam proinde ille in nummis quaſi ab Imperio nunquam ſejunctam, & à morte Philipporum computatam ſibi continuò vindicavit, ut & filius Voluſianus eadem ratione qua pater.

Uterque nummus ſecundæ formæ, prior pro obvio habendus, poſterior rarus eſt.

CÆSAREA Palæſtina.

IMP. C. C. VOLVSIANVS. AVG. Caput Volusiani laureatum.

COL. P. F. CAES. MET. PR. S. PAL. *Colonia Prima Flavia Cæsarea Metropolis provinciæ Syriæ Palæstinæ.* Figura nuda capite radiato prostrata super Leonem, dextram attollit, lævâ scipionem seu hastam puram.

Cæsarea Palæstinæ Colonia à Vespasiano, postquam ille Judæos domuisset, & ipsis vectigal imposuisset, deducta est, cùm hæc teste Josepho de bel. Jud. l. 3. c. 26. majorem incolarum partem Græcos jam haberet, & indigenæ affectu quodam Romanos diligerent, illa autem nummos Volusiano Imperatori à patre appellato gratulans percussit. Figura nuda radiis insignis, Apollo seu Sol esse videtur, Deus urbis Cæsareæ tutelaris, ut jam in Antonino Pio diximus p. 242. cui alludunt Cæsarienses in Volusiani gratiam, cujus etiam caput in anteriore nummi parte radiis ornarunt, tanquam Volusianus esset ipsis Apollo seu Sol alter; incumbit quidem Leoni, cùm teste Arato in Phænom. *Hic notabilis & maximus inter signa sit.* Sol hastam puram gerit, solenne divinitatis symbolum.

Hic nummus minimi moduli inter rariores computandus, ad quem pertinet ille in indice Patini pag. 26. descriptus, & à Com. Mediobarbo inter incerta translatus pag. 363.

DAMASCUS.

IMP. GALLO VOLOSSIANO AVG. Caput Volusiani laureatum.

COL. ΔAMA. METR. *Colonia Damascus Metropolis.* Cypressus arbor inter equum & taurum.

Damascus urbs Cœlesyriæ nummos ut Treboniano patri sic Volusiano percussit. Sed ad quid cypressus cum equo & tauro in nummo signatur? an Damasceni feracitatem agri sui repræsentare voluerunt, cypressorum quidem multitudinem in montanis, in convalli verò pratum equis & bobus alendis idoneum denotantes; Chrysorrhoas enim amnis totum agrum irrigabat: an verò illi mysticè cypressum, equum, & bovem exhibuerunt, cypressus quidem Soli dicata est, ut in nummis Heliopolitanis diximus, Sol apud illos idem erat ac Jupiter, Soli quidem equus sacrificabatur teste Strabone lib. 11. p. 513. Θεὸν δὲ Ἥλιον μόνον ἡγοῦνται· τούτῳ δὲ ἱπποθυτοῦσι. *Solem unicum Deum agnoscunt, eique equum sacrificant.* Lactantius lib. *Celerem Deum, celeri victima placant.*

Ovid. in Fastis. *Placat equo Persis, radiis Hyperiona cinctum.*

Bos autem Jovi mactabatur, de quo Virgilius Æneid. 10. super ea Ascanii facta Jovi vota.

Et statuam ante aras aurata fronte juvencum.

Juvenalis verò Virgilio adstipulatur.

Duc in Capitolia magnum
Cretatumque bovem.

Damasceni his victimis demonstrantes se bovem Jovi pro Treboniano, equum verò Soli seu Apollini pro Volusiano sacrificasse, alludentes patri & filio Imperatoribus, quòd Apollo esset filius Jovis, Gallum pro Jove, & Volusianum pro Apolline venerarentur. Syriorum autem Theologia Jovem tantùm & Apollinem Deos agnoscebat, imò illos eundem esse existimabat.

Hic nummus secundæ magnitudinis inter rarissimos computandus.

COL. ΔAMA. METR. *Colonia Damascus Metropolis.* Vexillum in quo LEG. III. GAL. *Legio tertia Gallica:* in imo hinc & inde Aquila.

Jam prodiit hic in Damasci Coloniæ nummis Treb. Gallo dicatis typus, quem ad Veteranos Damascum transmissos spectare diximus, ut indicat vexillum in quo *Legionis tertiæ Gallicæ* nomen scribitur, ex qua ii in Coloniam deducti sunt. P. Harduinus p. 133. contra Patinum Aquilas in imo vexilli signatas Imperatores Trebonianum & Volusianum designare acriter contendit; sed ad quid illi cum vexillo Legionis, cujus milites in Coloniam non deduxerunt, nugæ: duæ igitur illæ Aquilæ in imo labari ad Coloniæ ex Veteranis à Philippo Seniore constitutæ originem pertinent; illos ex duabus Legionibus traductos indicantes, alios nimirùm ex Legione tertia Gallica, cujus nomen labarum exhibet, alios verò ex Legione Sexta Ferrata, cujus nomen pariter inscriptum vidimus in vexillo nummi ejusdem Coloniæ Damasci Otaciliæ dicati. Duæ autem illæ Legiones tertia Gallica & sexta Ferrata contra Parthos eductæ fuerant ex hibernis à Gordiano tertio, illa autem in Phœnicia, hæc in Judæa morabatur. Philippus occiso hoc Imperatore militum benevolentiam sibi conciliare volens, illarum Legionum Veteranos in Coloniam transmisit.

Hic nummus mediocris formæ, à Patino vulgatus pag. 399. pro raro habendus.

COL. ΔAMAC. METROP. *Colonia Damascus Metropolis.* Circa ambitum CEBACMIA in corona quercea.

Damascus Metropolis & Coloniæ titulos in nummis præfert, quidam eam Metropolis dignitatem sub Regibus Syriæ inter se dissidentibus sibi vindicasse existimant

existimant, nimirùm quando Ptolomæus Lathurus Demetrium Antiochi Grypi & Tryphænæ filium, è Cnido Cariæ urbe accitum, contra Antiochum Cyziceni filium, Damasceni Regem constituit, teste Josepho lib 13. cap. 21. Πτολεμαῖος δ' ὁ Λάθουρος τὸν τέταρτον αὐτοῦ ἀδελφὸν Δημήτριον τὸν Εὔκαιρον λεγόμενον, ἐκ Κνίδου μεταπεμψάμενος κατέστησεν ἐν Δαμασκῷ βασιλέα. *Interim Ptolomæus Lathurus quartum ejus fratrem Eucærum cognòmine, accitum à Cnido, Regem apud Damascum constituit.* Sed cùm Metropolis in Augusti nummis Damascus inscribatur, hanc ab Augusto dignitatem ipsi datam suspicamur, cujus beneficii memor, certamina in ejus honorem CEBACMIA *Sebastea* dicta, instituit: eam verò gratiam ab illo Imperatore urbi concessam remur in gratiam Nicolai Damasceni, cujus erat amicissimus, ut ex Athæneo lib. 14. cap. 18. sæpius retulimus. Corona quercea, victoris præmium fuisse videtur; hicque eorum typus ludorum celebrationem sub Volusiano indicat.

Hic nummus mediocris formæ pro raro notandus.

NEAPOLIS Samariæ.

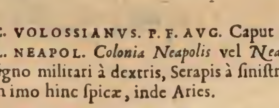

IMP. C. VOLOSSIANVS. P. F. AVG. Caput Volusiani laureatum.

COL. NEAPOL. *Colonia Neapolis* vel *Neapolitana.* Aquila legionaria cum signo militari à dextris, Serapis à sinistris: in vertice mons cum templo, in imo hinc spicæ, inde Aries.

Neapolis urbs Samariæ, Colonia à Philippo constituta est, ut diximus; Aquila autem legionaria cum signo militari in hoc nummo signata, non modò cives togatos ex Sergia tribu, ex qua Sergia Neapolis dicta est, in illam fuisse transmissos denotat, sed eam Veteranis etiam frequentatam arguit. Serapis sui cultum in urbe indicat, ut nummi M. Aurelii & Caracallæ demonstrant. Mons in cujus vertice templum, Garizim est, ad situm Neapolis juxta ejus radices indicandum: Spicæ earum abundantiam in agro Neapolitano significant: Aries videtur Veris tempus designare, quo annum sub hoc signo Neapolitani inchoare solebant, quemadmodum Antiocheni & Damasceni, qui pariter Arietem in suis nummis eam ob causam exhibent; quædam enim urbes in hoc tractu ab Autumno annum ordiebantur

Hic nummus secundæ magnitudinis inter rariores recensendus.

ΑΥΤ. Κ. Γ. ΟΥΙΒ. ΤΡΕΒ. ΟΥΟΛΟΥCΙΑΝ. Caput Volusiani laureatum.

ΦΛ. ΝΕΑC ΠΟΛΕΩC. Φλαουΐας Νέας Πόλεως. Aquila alis extensis, in vertice mons cum templo.

IMP. C. VOLOSSIANVS. P. F. AVG. Caput Volusiani laureatum.

COL. NEAPOLI. *Colonia Neapolis*, vel *Neapolitana*. Idem typus, in quo Silenus à sinistris utrem hircinum humero lævo gerens.

Hi duo Volusiani nummi ad Neapolim Samariæ pertinent, idem ferè typus, & eadem urbis Neapolis appellatio id planè confirmant; sed cur unus nummus Græcè, alter Latinè, ut in Treboniano patre scriptus sit, non alia ratione factum est, nisi scalptorum incuriâ, qui ante octo vel novem annos priusquam Philippus urbem Coloniam constituisset, sub Gordiani Imperio Græcè scribere solebant. Aquila Imperii Romani insigne, à Coloniis sæpe usurpabatur. Mons Garizim perpetuò in Neapolis urbis nummis exhibetur, forsan ad ipsius cum plurimis aliis ejusdem nominis oppidis distinctionem. Silenus in posteriori nummo sui cultum Neapoli indicat, ut in Philippo Seniore jam vidimus. Hunc nummum vulgavit Octavius Strada pag. 126. cum inscriptione mutila COL. NEMOE pro NEAPOL. quem ideo Com. Mediobarbus pag. 362. inter incerta numismata relegavit: idem etiam est quem Occo perperam pag. 403. Elagabalo tribuit, cùm Neapolis Colonia à Philippo Seniore deducta sit, ut diximus. Ex Occone errorem Com. Mediobarbus & P. Harduinus pag. 343. hauserunt, sed ille nummum ad Neapolim Africanam revocavit.

Uterque nummus mediocris moduli pro raro habendus. Prior à Patino sub Phaneæ urbis nomine cum aliis Antiquariis malè editus pag. 400. posterior verò ab Oct. Strada pag. 126.

TROAS.

IMP. C. VIB. GALL. VOLVSIANVS. Caput Volusiani laureatum.

COL. AVG. TROAD. *Colonia Augusta Troadensis.* Lupa cum puerulis Romulo & Remo.

Troas urbs Phrygiæ minoris, Colonia ab Augusto facta est in memoriam Julii patris, qui Ilienses multis beneficiis cumulaverat, teste Strabone lib. 13. pag. 594. Καθ' ἡμᾶς μέν τοι Καῖσαρ ὁ θεὸς πολὺ πλέον αὐτῶν προυνόησε, ζηλώσας ἅμα καὶ Ἀλέξανδρον. Ἐκεῖνος γὰρ κατὰ συγγενείας ἀνανέωσιν, ὥρμησε προνοεῖν αὐτῶν. *Nostra ætate D. Cæsar longè majorem ejus procurationem gessit, simul & Alexandrum imitans. Is enim & ut cognationem renovaret sibi cum Iliensibus intercedentem animum ad eorum patrocinium appulit.* Illis autem agrum attribuit, & libertatem, publicarumque

operarum immunitatem eis servavit, quas ipsis Claudius confirmavit; ideo nummos novis Imperatoribus dedicare solebant, eorum gratiam sibi conciliare hoc obsequii monumento studentes. Lupa, solenne est Romanarum Coloniarum symbolum, quæ se eandem quam Roma originem habere gloriabantur.

Hic nummus minimæ formæ pro raro signandus.

TYRUS.

IMP. C. C. VIB. VOLVSIANVS. AVG. Caput Volusiani laureatum.

COL. TYRO. METRO. *Colonia Tyros Metropolis.* Astarte tutulata stans dextram imponit trophæo, sinistrâ scipionem: à sinistris Victoria columnæ imposita ei coronam porrigit, pro pedibus ejus hinc Silenus, inde Conchylium.

Tyrus Phœniciæ Colonia & Metropolis, plurimos quidem Treboniano patri nummos percussit, ita & Volusiano filio dedicat, ad eorum opem contra Persas provincias sibi conterminas devastantes implorandam, de quibus Pompeius Lætus: *Jam in viscera Syriæ penetrant Parthi, & Armenias fugato Rege Tiridate occupant, cujus liberi hostibus se dederunt.* Astarte seu Venus Cœlestis Tyri Dea tutelaris est, ideo frequentes ejus Coloniæ nummi simulacrum ipsius exhibent; illa trophæo manum imponit, non ad indicandam Treboniani Imperatoris victoriam de Barbaris Sarmatiam Europæam incolentibus, quos pace cum iis inita in regiones suas ille amandaverat, sed solitum est ejus Deæ symbolum ob Colonias longè latèque à Phœnicibus ejus auspiciis deductas, ideo Victoria columnæ imposita ei coronam imponit, ipsaque Tyrus Coronata & Coronaria à quibusdam vocata est. Silenus pro pedibus Astartes, sui etiam cultum, ut passim diximus, indicat: Conchylium, solenne est urbis insigne.

Nummum inter incertos locat Com. Mediobarbus pag. 363. linea 10.

Hic nummus primæ magnitudinis inter rariores computandus.

COL. TYRO. METROPOL. *Colonia Tyros Metropolis.* Mulier ſtolata & tutulata porrigit urbis ichnographiam figuræ virili ſtanti, quam duæ aliæ comitantur, lævâ ſceptrum gerit: in area Conchylium.

Jam ſimilis ferè typus in Philippi Senioris nummis à Tyriis vulgatus eſt, quem de Didone Carthaginis ichnographiam Tyri proceribus porrigente expoſuimus; ſed quidam Didonem Carthagine antiquiorem affirmant, & eam tantum inſtauraſſe, ſeu Byrſa adjecta auxiſſe volunt: ut ut ſit, Tyrii Didonis memoriam in nummis ſuis renovarunt, ad antiquitatem urbis ſuæ indicandam, De qua Appianus de bell. Pun. Δίδω, γυνὴ Τυρία, ἧς τὸν ἄνδρα κατέκτεινε Πυγμαλίων, Τύρου τυραννεύων, καὶ τὸ ἔργον ἐπέκρυπτεν· ἡ δὲ ἐξ ἐνυπνίου τὸν φόνον ἐπέγνω, καὶ μετὰ χρημάτων πολλῶν καὶ ἀνδρῶν, ὅσοι Πυγμαλίωνος τυραννίδα ἔφευγον ἀφικνεῖται πλέουσα Λιβύης ἔνθα νῦν ἐστὶ Καρχηδών. *Dido mulier Tyria, cujus maritum Pygmaliom Tyri tyrannus clam interfecerat. Illa per ſomnum cæde cognita, cum pecuniis multiſque viris tyrannidem fugientibus, navibus in Africam venit, ubi nunc Carthago eſt.* Deinde Auctor narrat quomodo Byrſam arcem condidit. Dido tutulata tanquam Dea urbis tutelaris, ſceptrum gerit ut Regina, Beli Regis filia erat, & Tyrii cum ea fugientes illam pro Regina habuerunt.

Hic nummus primi moduli, eximiæ raritatis eſt & elegantiæ.

COL. TYRO. METRO. *Colonia Tyros Metropolis.* Duo vaſa ſeu diſci, in quolibet palmæ ramus.

Vaſa hæc Tyri certamina fuiſſe celebrata ſub Voluſiano indicant, quorum memoriam in nummis ſuis ipſi conſignare voluerunt: at licèt certaminum nomina non appoſita ſint, Actia & Heraclea in Apollinis & Herculis tutelarium urbis Deorum honorem inſtituta exiſtimamus, ut nos docuit Caracallæ nummus, in quo eorum nomina in nummo erant inſcripta, quod vaſa duo confirmant, tot enim, quot certamina: hæc autem in medio ſtadii loco eminentiore ante certantium oculos collocabantur, in quibus palmæ erant; illæ enim etſi alia Hieronicis præmia concederentur, æquè tamen in omnibus palma victoribus concedi ſolebat, ut prodit Jul. Pollux Onomaſt. l. 3. c. 30. Ὁ νικήσας τὰ ἆθλα ἀνείλετο, τὸ στέφανον, ἀνείλετο τὴν ῥάβδον τοῦ φοίνικος, ἢ τὸν φοίνικα ἔλαβεν.

Hic nummus ſecundæ formæ inter rariores adſcribendus.

VIMINACIUM.

IMP. C. VIB. VOLVSIANVS. Caput Volusiani laureatum.

P. M. S. COL. VIM. *Provinciæ Mœsiæ Superioris Colonia Viminacium.* In imo AN. XIII. in aliis AN. XIV. *Anno decimo quarto.* Mulier stolata stans manibus infrà expansis, pro pedibus hinc Bos, inde Leo.

Viminacium provinciæ Mœsiæ superioris Colonia, barbarorum irruptiones pertimescens, utpotè iis exposita, Volusiano nummos gratulans percussit, quòd ille à patre Imperator appellatus esset, & sic alterum haberet contra eos propugnatorem: porrò Zosimus narrat Gallum patrem summopere lætatum fuisse, quòd cum iis pacem iniisset. Ταῦτα οὖν οὕτως ὁ Γάλλος διῳκηκὼς, εἰς τὴν Ῥώμην ἀφίκετο, μέγα φρονῶν ἐπὶ τῇ τεθείσῃ πρὸς τοὺς βαρβάρους εἰρήνῃ. *His rebus in hunc modum gestis, Romam Gallus venit, magnos ob constitutam cum barbaris pacem spiritus gerens.* Annus XIII. & XIV. à Coloniæ Viminacii deductione sub Gordiano an. U. C. nimirum 993. uti diximus, in Volusiani nummis signantur, prior respondet anno U. C. 1005. alter verò anno 1006. quo Volusianus cum patre occisus est.

Uterque nummus mediocris moduli observatur, prior quidem rarus est & elegans, sed posterior inter præstantiores collocandus: similem typum vulgavit Patinus pag. 399. sine annorum notis.

ACTVM. PR. KAL. AVG. IMPP. DD. NN. GALLO. AVG. II.
ET. VOLVSIANO. AVG. COSS. IISDEM. COSS. EADEM.
DIE. STATIA. IRENE. L. L. H. DONATIONI. MONVMENT.
S. S. SICVT. SVPRA. SCRIPTVM. EST. CONSENSI.
SVBSCRIPSI. ET ASSIGNAVI.

Apud Gruterum pag. 995. 9.

M. ÆMILIUS ÆMILIANUS.

ÆMILIANO Caii prænomen, & Julii nomen licèt hactenus ab omnibus data sint, cùm tamen illa in ejus nummis non occurrant, imò *Marci* & *Æmilii* appellationes in iis observaverimus, illas igitur huic Imperatori jure tribui posse existimavimus: nobis quidem adstipulatur Aur. Victor in ejus Æmiliæ gentis appellatione. Hic in Mœsia Imperator appellatus, post aliquot menses aut morbo extinctus, aut à suis interemptus occubuit.

ÆMILIANI *nummi ex medio modulo hactenus occurrunt, qui eximiæ raritatis sunt.*

DACIA.

IMP. C. M. AEMIL. AEMILIANVS. AVG. Caput Æmiliani laureatum.

PROVINCIA DACIA. In imo AN. VII. *Anno septimo.* Mulier stans dextrâ scipionem, lævâ hastam transversam, pro pedibus hinc Aquila rostro coronam, inde Leo.

Dacia provincia nummos Æmiliano percussit, ipsi gratulata, quòd post barbaros devictos ac repulsos Imperator à militibus electus, tandem à Senatu fuisset confirmatus: de ipso autem inquit Zosimus lib. 1. Ἐπιτίθεται τοῖς ἐπιδημοῦσιν ἐκεῖσε βαρβάροις ἀπροσδοκήτως. *Præter expectationem barbaros, in iis locis repertos, adgressus est, &c.* Dacia post libertatem à Philippo sibi concessam annos in nummis computare cœpit, primum verò anno U. C. 1000. secundum anno U. C.

1001. & tertium anno U. C. 1002. quo Philippus & Decius regnarunt, ille quidem occisus, hic verò Imperium adeptus est: quartum sub Decio anno U. C. 1003. quintum sub Decio & Gallo anno U. C. 1004. quo Decius periit, & Gallus Imperator appellatus est: sextum sub Gallo anno U. C. 1005. septimum anno U. C. 1006. quo Gallus & Æmilianus imperarunt, Gallus verò interfectus est, & Æmilianus Imperium per aliquot menses tantùm obtinuit, nam AN. VII. in Valeriani nummis etiam occurrit, quòd Æmilianum anno U. C. 1006. hoc anno interfectum fuisse testatur. Mulier provinciæ Genius est; Aquila Imperii Romani insigne est; Leo autem provinciæ symbolum.

Hic nummus secundæ formæ, à Patino vulgatus pag. 404. inter rarissimos & elegantissimos numerandus.

DAMASCUS.

IMP. C. AEMIL. AEMILIANVS AVG. Caput Æmiliani radiatum.
COLONIA ΔAMACCO MHTPO. *Colonia Damascos Metropolis.* Vas ex quo erumpunt duæ palmæ, in imo S. C.

Marci prænomen, & Æmilii nomen ante Æmiliani appellationem circa caput ancipitem tenuit Patinum, an nummus ad hunc Imperatorem spectaret, cùm caracteres inscriptionis confusos esse existimaret ob hæc nomina, nam ille inquit: *Dissimulare non possum hunc nummum ad Æmilianum fortassis non pertinere, caracteres enim circum caput positi, quamvis satis integri, quodammodo confusi videntur. Deinde caput ornatum est coronâ radiatâ, quæ in cæteris ejus nummis æneis non occurrit.* Imò Imperatores in plurimis Syriæ Phœniciæ nummis coronâ radiatâ his temporibus ornantur. Æmilianus igitur Æmilii & non Julii nomen in his nummis sibi vendicat, & Marci prænomen Æmiliæ genti vulgare assumit. Damascus etsi à Roma longè dissita, ob quandam fortè rationem Æmiliani studiosa, nummos ei statim ac Imperator appellatus est signavit, & ut illius rei memoriam conservaret, in iis certaminum hoc tempore celebratorum monumentum percussit: hæc autem fuisse putamus Augustea in Augusti honorem instituta, ut nos frequentes Damasci nummi docuerunt, in quibus vox CEBACMIA intra coronam querceam inscripta est. Notam S. C. in Coloniæ Damascenæ appositam remur, ob Senatusconsultum quidem antiquiore more fieri solitum, quod Philippus ad Senatum sibi demerendum petierat: sententiam verò nostram confirmare videtur similis S. C. nota in Philippopolis Coloniæ ab eodem Philippo deductæ nummis signata.

Hic nummus mediocris, à Patino pag. 404. vulgatus, eximiæ raritatis est.

VIMINACIUM.

IMP. C. M. AEMIL. AEMILIANVS. AVG. Caput Æmiliani laureatum.

P. M. S. COL. VIM. *Provinciæ Mœsiæ Superioris Colonia Viminacium.* In imo AN. XIIII. Mulier ſtans brachiis verſus imum extenſis, pro pedibus hinc Aquila, inde Leo.

Viminacium Mœſiæ ſuperioris urbs, inter cæteras Æmiliano nummos percuſſiſſe videtur, quòd ille in provincia ſua Imperator à militibus fuerit appellatus, teſte Sex. Aur. Victore. *Sub his etiam Æmilianus in Mœſia Imperator effectus eſt.* Æmilius autem Legionum Pannoniæ Dux, Barbaros in provincias Romanas irrumpentes repreſſit, milites in barbaricum ſolum ſolenni victoria de ipſis relata tranſduxit, & ſic Imperio Romano ſubjectos ab ipſorum furore liberavit. Annus XIIII. in nummo ſignatus, ad Coloniæ ſub Gordiano deductionem ſpectat, qui anno U. C. 1006. reſpondet, quo Æmilianus Imperium tenuit, ſi quidem illa anno U. C. 993. ineunte deducta eſt.

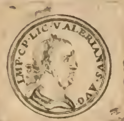
Hic nummus ſecundæ magnitudinis, à Patino ſine annorum notis editus pag. 404. inter præſtantiſſimos reponendus.

D. N. C. ÆMILIANO
FORTISSIMO PRINCIPI
HERCVLI FORTISSIMO
L. VIRIVS PAVLLINVS V. C.
COMES DOMESTICORVM
PRAEF. VRB. D. N. M.
Q. EIVS.

Apud Gruterum pag. 273. 7.

PUP.

PUB. LICIN. VALERIANUS.

LICINIUS nomen Valeriani præfert *Valeriæ* gentis in Liciniam adoptatæ argumentum, cum enim patre Valerio natum tradit Trebellius Pollio: ille de communi omnium ſententia Imperium adeptus, magno ſtudio rectè rebus conſtituendis incubuit. THESSALONICAM civibus exhauſtam, Coloniam conſtituit; hæc enim fortiter reſtiterat Scythis ſeu Marcomannis urbem obſidentibus, ſed Imperator fraude captus à Sapore Perſarum Rege, tandem ab eo necatus eſt.

VALERIANI *nummi ex omni modulo pro obviis non habendi ſunt, ſed majoris formæ inter raros numerandi.*

BERYTUS.

IMP. C. P. LIC. VALERIANVS P. F. AVG. Caput Valeriani laureatum.
COL. IVL. AVG. FEL. BER. *Colonia Julia Auguſta Felix Berytus.* Figura muliebris tutulata ſtans, dextrâ ſcipionem, lævâ acroſtolium, pede ſiniſtro proræ impoſito: Victoria columnæ impoſita ei coronam porrigit. Varii ſunt typi.

Berytus urbs Phœniciæ Colonia à Julio Cæſare conſtituta, *Juliæ* nomen tulit, deinde ab Auguſto Veteranis frequentata, *Auguſtæ* appellationem *Juliæ* addi-

dit: ipſa nummos Valeriano in Syria pro bello Perſico moranti offerre videtur. Figura ſeminuda non eſt Jupiter, ut putat Com. Mediobarbus pag. 368. ſed Dea, ut tradit Patinus Ind. pag. 26. illa quidem Aſtarte ſeu Venus Beryti ſummopere culta, in quam appuliſſe eam narrat Nonnus Dionyſ. l. 41.

> Ποσὶν ἀμοιβαίοισιν ὀπίστερον ὤθεεν ὕδωρ,
> Καὶ Βερόης ἐπέβη.
> *Pedibus alternis poſteriorem impulit aquam,*
> *Et Beroën aſcendit.*

Beroën autem à Romanis Berytum fuiſſe appellatam tradit ipſe Nonnus in eodem libro. Aſtarte ſcipionem tanquam inſigne gerit, lævâ acroſtolium, & pedem proræ imponit ad urbis in littore maris ſitum arguendum, cujus tutelam ipſa habebat. Victoria ipſi coronam porrigit, in memoriam populorum ab antiquis Phœnicibus ſub ejus auſpiciis devictorum, de quo paſſim diximus.

Hic nummus primæ & ſecundæ formæ obſervatur, ſed primæ tantùm rarus eſt, ſecundæ à Patino vulgatus eſt pag. 406.

IMP. C. P. LIC. VALERIANVS AVG. Caput Valeriani laureatum.
COL. IVL. AVG. FEL. BERY. *Colonia Julia Auguſta Felix Berytus* vel *Berytenſis.* Leo gradiens capite radiato.

Leo jam in nummis Beryti ſignatus ſubter templum Aſtartes in Gordiano Tertio pag. 204. occurrit, ſolus verò radiato capite hîc exhibetur, tanquam urbis inſigne, uti plurima alia animalia in hujus tractus civitatibus obſervamus, Arietem nimirùm in Antiochiæ nummis, Taurum in Chyrriſtenis, Sagittarium in Boſtrenis & Singarenis, Capricornum in Zeugmatenſibus, Pegaſum in Damaſcenis & Samoſatenſibus: ſed cùm vetutiſſima urbium antiquiſſimæ Beryti facta indagare ſit difficile, porrò ſuſpicari liceat ob radios Leoni adjectos, illum ad Leonem inter aſtra locatum ſpectare. Berytii forſan ſub hoc ſigno annum inchoare ſolebant, in quo Sol valido efferveт calore, ideo Leonis ſignum, *Solis domicilium*, appellat Macrobius Saturnal. cap. 21. & Leo in nummo radios è capite emittit.

Hic nummus ſecundi moduli pro raro habendus.

DAMASCVS.

IMP. CAES. P. LIC. VALERIANVS P. AVG. Caput Valeriani laureatum.

COL. ΔAMAS. METRO. *Colonia Damascus Metropolis.* Hygeia & Æsculapius stantes, hic baculum cui involutus est serpens gerit, illa alterum serpentem pascit.

Hunc nummum Erizzus pag. 558. ita mutilum COL. AM. S. METRO. vulgavit, quem ad Amysum Coloniam spectare protulit; cum sequutus est Com. Mediobarbus pag. 368. sed Amisus in Ponto nec Colonia Romana, nec Metropolis fuit: miror etiam eruditissimum P. Harduinum p. 36. hunc Erizzi nummum ad Amastrim Paphlagoniæ revocasse cum his verbis, *quo fit ut fidenter legendum moneam* COL. AMAS. METROPOL. cùm Amastris pariter nec unquam fuerit Colonia, nec Metropolis; nummus autem ad Damascum Cœlesyriæ Coloniam & Metropolim pertinet, ut nos frequentes hujus urbis inscriptiones docuerunt: nummum quidem Damascus Valeriano in Syria pro bello Persico commoranti, in obsequii monumentum cudisse videtur: in illo Æsculapium & Hygeiam ejus filiam tanquam numina tutelaria apposuit, quibus forsan sacra pro salute Imperatoris ad senectutem vergentis conservanda fecerant:

Hic nummus mediocris formæ inter rariores computandus.

HELIOPOLIS.

IMP. CAES. P. LIC. VALERIANVS. AVG. Caput Valeriani laureatum.

COL. HEL. *Colonia Heliopolis,* in imo: circa verò ambitum, CER. SACR. CAP. OEC. HEL. *Certamen sacrum Capitolinum Oecumenicum Iselasticum Heliopolitanum.* Figura virilis nuda vas accipere videtur, sinistrâ palmam præfert.

Heliopolis urbs est Phœniciæ, quam passim Coloniam non à Sept. Severo, ut plerique putant Antiquarii, sed à Julio Cæsare factam, & ab Augusto Veteranis frequentatam diximus: hæc nummos Valeriano in Syria pro bello Persico commoranti gratulans percussit, in iisque ludorum hoc anno celebratorum memoriam consignavit. Figura nuda, Athleta est, vas Victoriæ præmium arripit, & palmam victoris symbolum præfert: certamen autem Heliopoli editum, in epigraphe *Sacrum, Capitolinum, Oecumenicum, Iselasticum, Heliopolitanum* vocatur, cùm illud triplex fuerit, Equestre, Gymnicum ac Musicum. Figura nuda Athletam in Gymnico certamine victorem videtur repræsentare, hoc autem à quibusdam videtur Latinè dici posse *Quinquertium,* quoniam ex quinque certandi generibus constabat, cursu scilicet, disco, saltu, lucta, & pugillatu, in quibus nudi decertabant.

Hic nummus secundæ magnitudinis inter elegantiores computandus.

Tt ij

SAC. CAP. OEC. ISE. *Sacrum Capitolinum Oecumenicum Iselasticum.* Duæ figuræ viriles cum pallio sedent sibi coronam imponentes, & discum in quo duo palmarum rami, sustinentes, arâ inter eos mediâ.

Certamen idem Sacrum, Capitolinum, Oecumenicum, & Iselasticum Heliopoli celebratum indicat hic nummus, licèt non præferat epigraphen urbis. Duæ viriles figuræ sedent, coronam sibi imponentes ob præmium in hoc certamine relatum; omnes enim ludorum victores coronabantur, sed quæ corona in his Capitolinis ludis concedebatur? forsan ex oleastro, ut in Olympicis, cùm iidem pariter Jovi dicati sint; hic dictus est Olympicus, quòd circa Olympiam Eleæ regionis urbem, celebraretur; ille Capitolinus, quòd Roma Jovem Capitolinum coleret, quem Coloni ab urbis nomine Heliopolitanum vocaverunt. Figuræ sedentes eundem discum sustinent in quo duæ palmæ, indicantes se ex uno certamine, illius triplicis Gymnici, nimirùm, Equestris & Musici, victores recessisse, etsi conjecturæ locus ex Musico, quia sedent, & pallio induti sunt; in Gymnico autem & equestre Athletæ nudi erant, in Musico vestiti, nam id voce tantùm, modis, organis, & literis transigebatur. Ara in nummo apposita est, ad denotandum sacra Diis ante & post certamina celebrari.

Hic nummus mediæ formæ inter præstantiores collocandus.

COL. HEL. CERT. SACRV. CAP. OECV. ISEL. *Colonia Heliopolis. Certamen Sacrum Capitolinum Oecumenicum.* Discus ex quo tres palmæ rami prodeunt.

Certamen Sacrum, Capitolinum, Oecumenicum, Iselasticum, Heliopolitanum rectè cum Tristano legendum esse, & non certamina, uti scripsit P. Harduinus pag. 192. monet vox hæc *Sacru* quæ *Sacrum* sonat; sic enim vocatur, quòd in Dei honorem institutum sit, Jovi nempe Capitolino, ideò *Capitolinum* dictum est; *Oecumenicum* verò, quòd non modò Athletæ in illo, sed ex toto terrarum orbe admitterentur; *Iselasticum*, & non *Selasticum*, ut quidam putarunt, quòd victores in patriam quadrigis invehi solerent, Græci ἰσηλαύνειν dicebant. Tres palmæ rami in vase seu disco tres victorias indicare videntur; sed utrum ad victorem ex triplici genere in eodem certamine spectent, quem

Pantathlum quidam vocant, is nempe erat qui in omnibus unius ex triplici certamine certandi generibus congrediebatur, licèt in quibusdam succumberet; an verò tres illæ palmæ pertineant ad victorem trium illorum omnium certaminum, Gymnici nempe, Equestris & Musici, qui Pancratiastes dicitur ἀπὸ τῶν πάντων κρατεῖν, hoc est, *à vincendo omnia*. Videant Eruditi.

Hic nummus secundi moduli inter rariores numerandus.

COL. IVL. AVG. FEL. HEL. *Colonia Julia Augusta Felix Heliopolis.* In imo CERT. SACR. CAP. OEC. ISEL. HEL. *Certamen Sacrum Capitolinum Oecumenicum Iselasticum Heliopolitanum.* Tria vasa seu disci cum palmis.

Hæc tria vasa triplex illud certamen, Gymnicum nempe, Equestre & Musicum, Heliopoli celebratum indicant: hæc vasa, *disci* cognominata esse videntur, si quidem *discus* vas erat latum & rotundum, ut tradit Jul. Pollux, in quo victoriæ præmia reposita mensæ imponebantur, ut sæpe in nummis observavimus, & quorum meminit Pausanias lib. 5. pag. 325. Καὶ ὁ Ἰφίτου δίσκος, καὶ τράπεζα, ἐφ' οἷς προτίθενται τοῖς νικῶσιν οἱ στέφανοι. *Iphiti discus, & mensa super qua victoribus coronæ deponuntur.* Palmæ ramus in vasis, victoris insigne est, victoriam quidem denotans, sed non præmium: cur autem unus tantùm ramus in dexteriori & sinisteriori vase, & duo in illo qui medium occupat, nisi duo præmia denotare videantur ab ipso obtinenda qui in duobus certaminibus victor extiterit.

Hic nummus mediocris formæ, à Tristano tom. 3. pag. 5. editus, pro raro & singulari habendus.

PTOLEMAIS.

IMP. CAES. P. LIC. VALERIANVS AVG. Caput Valeriani laureatum.
COL. PTOL. *Colonia Ptolemais.* Diana Venatrix in templo distylo circa quod signa Zodiaci, illa sagittam è pharetra dorso imposita depromit, sinistrâ arcum.

Ptolemais urbs Phœnices, priùs Ace nominata, à Ptolomæo Lagi filio diruta,

& ab eo aut à Philadelpho filio restaurata & ampliata, Regis nomen tulit: Colonia à Claudio constituta est, teste Plinio, nummos illa Valeriano ad bellum Persicum contendenti percussit. Diana sui cultum Ptolemaide indicat, cujus templi ichnographiam nummus exhibet. Zodiacus duodecim continens signa, ad Astronomiam spectat, illum Ptolemaidenses exhibuisse videntur, in memoriam ejus scientiæ à majoribus suis olim repertæ, nam Strabo & Plinius narrant, Phœnices ipsius plurimum fuisse peritos, hic enim lib. 5. cap. 12. *Ipsa* inquit, *gens Phœnicum in magna gloria litterarum, inventionis, & siderum*, qua de re Propertius lib. 2. v. 989.

> *Quæritis & Cœlo Phœnicum inventa sereno,*
> *Quæ sit stella homini commoda, quæque mala.*

Hic nummus secundæ magnitudinis inter elegantiores habendus.

IMPERATOR. LICINIVS VALERIANVS AVG. Caput Valeriani laureatum.
COLONIA PTOLEMAIDENS. *Colonia Ptolemaidensis.* Ara ex cujus imo sese erigunt serpentes, à sinistris caduceus.

Hic Ptolemaidensis Coloniæ nummus sacrificii pro felici eventu belli contra Persas à Valeriano suscepti monumentum exhibere videtur; in eo ara est ob sacra ab illa in hanc rem Diis facta; serpentes, victoriarum sunt indices, ut & caduceus felicitatis symbolum: sacra autem licèt fausta fuissent, & de barbaris victoriam indicarent, Imperatorem fefellit eventus, ipse enim à Sapore captus est, cujus rei meminit Treb. Pollio in ejus vita de illo loquens: *Ut puderet altius virum extollere, qui fatali quadam necessitate superatus est. Victus est enim à Sapore Rege Persarum.* Odenatus Palmyrenus collecto exercitu cùm videret Gallienum patris captivitatem negligere, Saporem adortus est, eum vicit, fudit, & intra limites proprios redegit; Valerianum tamen liberare non potuit, quem Sapor iratus interemit.

Hic nummus primæ magnitudinis inter rariores & elegantiores reponendus.

THESSALONICA.

ΑΥΤ. Κ. ΠΟ. ΛΙΚ. ΟΥΑΛΕΡΙΑΝΟC. CΕΒ. Caput Valeriani radiatum.
ΘΕCCΑΛΟΝΙΚΗ. ΜΗΤ. ΚΟΚΩΝ. Θεσσαλονίκη Μητρόπολις Κολωνία. Diversæ sunt epigraphæ. Figura muliebris turrita & stolata stans, dextrâ Cabyrum sustinet, lævâ cornucopiæ, pro pedibus ara.

Thessalonica urbs Macedoniæ ad sinum Thermaicum, priùs *Therme* dicta, deinde à Cassandro Rege civibus frequentata, in honorem Thessalonicæ uxoris de nomine ejus appellata est, teste Strabone lib. 7. Merropolis & Colonia à Valeriano facta videtur, cùm in ipsius Imperatoris nummis modò sine iis titulis epigraphen ΘΕCCΑΛΟΝΙΚΕΩΝ. Β. ΝΕ. præferat, modò hanc inscriptionem ΘΕCCΑΛΟΝΙΚΗ ΜΗΤ. ΚΟΛΩΝ. habeat. Hos autem honores obtinuit, postquam ejus cives urbem à Scythis obsessam liberarunt, cujus meminit Zosimus lib. 1. Εἰς ἔσχατον μὲν ἡ Θεσσαλονίκη ἀφίκετο κινδύνου· μόλις δὲ καὶ σὺν πόνῳ πολλῷ τῆς πολιορκίας λυθείσης, τῶν ἔνδον καρτερῶς ἀντισχόντων. *Ad extremum redacta periculum Thessalonica fuit: cujus obsidione vix magno labore soluta, fortiter hosti resistentibus iis, qui in urbe erant.* Thessalonica beneficiorum memor nummos munificentissimo Imperatori dedicat: ara verò in iis signata, sacra pro ejus salute à Thessalonicensibus facta indicat, & quidem Cabyro Deo quem Genius urbis dexrâ sustinet. Ille enim in eorum urbe magnopere cultus fuit, cujus numinis mysteriis initiatum narrat Philippum Plutarchus in Alexandro p. 665. Λέγεται δὲ Φίλιππος ἐν Σαμοθρᾴκῃ τῇ Ὀλυμπιάδι συμμυηθεὶς, αὐτός τε μειράκιον ὢν ἔτι. *Fama est in Samothrace initiatum cum Olympiade Philippum, quum esset ipse tum adolescens.* Credebantur autem mysteriis imbuti, justiores fieri & sanctiores, & in quibuscumque periculis præsentissimos habere Deos Cabyros, & à naufragio maximè esse prorsus immunes.

Hic nummus mediocris inter rarissimos numerandus.

TROAS.

IMP. LICINIVS VALERIANVS. AVG. Caput Valeriani laureatum.
COL. AVG. TROAD. *Colonia Augusta Troadensis.* Silenus stans cum tribus sociis.

Troas, de qua passim diximus, Colonia ab Augusto facta, plurimos Valeriano nummos percussit; in hoc Silenum cum sociis exhibet, ut jam in Alex. Severo pag. 181. vulgavimus, quem typum ad quoddam Sileni seu Bacchi festum retulimus, cujus memoriam in nummis urbs consignare voluit: plurima autem hujus Dei festa celebrabantur, Agrionia, Anthesteria, Ascolia, Bacchanalia, Dionysia, Liberalia, & alia. Silenus Bacchi pædagogus, Sileni & comites & Satyrus adsunt, quales forsan in pompæ apparatu procedebant qui illos

imitabantur: Plutarchus Antonium Liberi Patris æmulum Ephesum accessisse Bacchica pompa narrat in ejus vita. Εἰς γοῦν Ἔφεσον εἰσιόντος αὐτοῦ γυναῖκες μὲν εἰς Βάκχας, ἄνδρες δὲ καὶ παῖδες εἰς Σατύρους καὶ Πᾶνας ἡγοῦντο διεσκευασμένοι. *Igitur cùm Ephesum ingrederetur, mulieres quidem Baccharum habitu, viri autem & pueri Satyrorum atque Panum cultu ornati præibant.* Silenus porrò in Troadis Coloniæ nummis sæpius occurrit, sui cultum in hac urbe indicans, ad quem forsan festum spectat.

Hic nummus secundæ magnitudinis inter præstantiores habendus.

COL. AVG. TRO. *Colonia Augusta Troadensis.* Victoria pede supra globum, ambabus coronam supra caput extollens.

Troadenses hunc Valeriano typum, tanquam per totum orbem de barbaris victori cuderunt: Victoria enim globo pedibus non insistit tanquam debellatis ubique jam hostibus, sed gradiens velut depingitur, ab una provincia tanquam ad alteram pergens: barbari autem undique intra Imperii limites irruperant, ita ut teste Zosimo Valerianus Galienum filium Imperii consortem ad provincias Europæ tuendas miserit, & ipse contra Persas in Orientem profectus sit. Συνιδὼν δὲ ὁ Βαλεριανὸς τὸν πανταχόθεν ἐπικείμενον τῇ Ῥωμαίων ἀρχῇ κίνδυνον, αἱρεῖται Γαλλιηνὸν τὸν παῖδα τῆς ἀρχῆς κοινωνόν· ἐνοχλουμένων δὲ τῶν πραγμάτων ἁπανταχόθεν, αὐτὸς μὲν ἐπὶ τὴν ἑῴαν ἤλαυνε, Πέρσαις ἀντιστησόμενος. *Valerianus animadverso periculo, quod Imperio Romano cunctis ex partibus immineret, Gallienum filium Imperii consortem deligit, & quòd undique publicæ res infestarentur, ipse versus Orientem movet, ut Persis resisteret, Europæos exercitus filio tradit.* Victoria coronam tanquam victoris præmium manibus sublatis præfert.

Hic nummus minimi moduli, à Patino pag. 407. vulgatus, pro raro numerandus.

COL. AVG. TROA. *Colonia Augusta Troadensis.* Lupa cum puerulis Romulo & Remo.
Eadem epigraphe. Equus pascens sine freno.

Prior nummus ad originem Romæ spectat, hunc vero typum Coloniæ frequenter signabant tanquam ex ipsa Roma propagatæ, testis est Troas, quæ eundem Commodo, Caracallæ, Elagabalo, Alex. Severo, & Mamææ dedicavit: alter verò nummus ad immunitates urbi à Claudio concessas pertinet, de quibus in Commodo, Sept. Severo, Caracalla, Elagabalo, Alex. Severo,

Mamæa,

Mamæa, & Maximino circa eundem typum diximus. Lupæ ubera Romulo & Remo præbentis historiam aut fabulam nemo nescit, ita ut de hac iterum verba facere superfluum existimemus.

Uterque nummus minimæ formæ obvius est, prior à Patino pag. 407. editus.

TYRUS.

IMP. C. P. LIC. VALERIANVS P. F. AVG. Caput Valeriani laureatum.

COL. TYRO. MET. *Colonia Tyros Metropolis.* Hercules sacrificat ad Aram; lævâ clavam & spolia Leonis gerit : in area hinc duæ petræ metarum instar, inde Conchylium.

Eadem epigraphe. Hercules dextram apponit trophæo, lævâ clavam & spolia Leonis; in area verò eædem petræ & Conchylium.

Tyrus plurimos Valeriano in Syria pro bello Persico moranti nummos percussit, in his ambobus Herculem Deum tutelarem exhibet, Imperatori victorias heroïs sui augurans. Plutarchus narrat Alexandrum in ejus vita Herculem manum ex muro sibi tendentem vidisse, dum ille urbem obsideret. Οἷαρ εἶδε τὸν Ἡρακλέα δεξιούμενον αὐτὸν ἀπὸ τοῦ τείχους καὶ καλοῦντα. *Per quietem Herculem vidit ex muro sibi manus tendentem, invitantemque.* In priori nummo Tyrii Herculem pateram super aram tenentem exhibuerunt, ut sacra huic Deo pro Valeriano facta ipsi grata fuisse ostenderent, quòd semper numen aliquot cum Imperatore sacra simul perpetrans indicat. In posteriori Herculem dextram trophæo apponentem, ut sæpe depingunt Astarten, signarunt: hoc verò trophæum non ad victorias Valeriani spectat, cùm is captus sit à Sapore Persarum Rege, sed illud ad Phœnicum fines longè latèque sub Herculis sicut sub Astartes auspiciis, propagatos pertinet, quod in simile augurium Tyrii Valeriano exhibent. Duæ illæ in area petræ, Ambrosiæ dictæ sunt apud Nonnum Dionys. lib. 41. ad Tyri originem indicandam appositæ. Conchylium urbis perpetuum insigne, ob usum purpuræ inventum.

Uterque nummus primæ magnitudinis inter raros & elegantes collocandus.

IMP. C P. LIC. VALERIANVS AVG. Caput Valeriani radiatum.

COL. TYRO. MET. *Colonia Tyros Metropolis.* Mercurius seminudus cum pallio stans, dextrâ baculum, lævâ caduceum, pro pedibus hinc Ibis, inde Palma arbor & Conchylium.

Vu

Mercurius in hoc Tyriorum nummo, sui cultum in eorum urbe indicat, dextrâ baculum, quem radium appellant quo globus tangitur, quia Mercurius Astronomiam primus invenisse dicitur; de illo Diodorus lib. 1. p. 10. Περί τε τῆς τῶν ἄστρων τάξεως, καὶ περὶ τῆς τῶν φθόγγων ἁρμονίας καὶ φύσεως τοῦτον πρῶτον γενέσθαι παρατηρητήν. *Distributam astrorum seriem, vocumque harmonias & naturas princeps observavit.* Ibis Mercurio dicata avis pro ejus pedibus apponitur, quòd ille in Ibim se mutaverit, ut narrat Hyginus Astron. lib. 2. *Ægyptii autem sacerdotes, & nonnulli poetæ dicunt, cùm plures Dii in Ægyptum convenissent, repente venisse eodem Triphona accerrimum giganta, & maximè deorum inimicum: quo timore permotos, in aliam figuram se convertisse. Mercurium factum esse Ibim.* Mercurius autem Thaautus seu Thautus vocatur à Phœnicibus, ut in Lactantii annotatione ostendit Lil. Gyraldus. Mercurius caduceum pro symbolo gerit. Palma ad hujus arboris abundantiam circa urbem indicandam apposita est, seu ut alii volunt, ad nominis φοῖνιξ etymologiam Phœniciæ & Palmæ communem, Conchylium solenne Tyri insigne est.

Hic nummus mediocris formæ, in museo R. P. de la Chaise Regi à Confessionibus, perrarus est.

IMP. C. P. LIC. VALERIANVS P. F. AVG. Caput Valeriani radiatum.

COL. TYRO. METR. *Colonia Tyros Metropolis.* Mulier tutulata stans, dextram imponit trophæo, lævâ scipionem, pro pedibus hinc Silenus, inde Conchylium: Victoria columnæ imposita Astarti coronam porrigit.

Occo pag. 462. nummum vulgavit mutilum COL. TRO. C..... quem ad Troadem retulit Com. Mediobarbus pag. 368. sed ad Tyrum spectat, nec figura militaris est, ut ille putat, nec est Imperator, ut hic existimat, sed Mulier est tutulata. Astarte seu Venus dicta, de qua fusè passim dixim[illegible] illam Adoni nupsisse tradunt, qu[illegible] lib. 1. Saturn. cap. 21. *Apud quos*, inquit, *Veneris Architidis & Adonis maxima olim veneratio viguit, quam nunc Phœnices tenent.* Vide quæ ad hunc retulit Bochartus lib. 2. cap. 16. Venerem seminudam exhibent, ad formosas corporis ejus partes patefaciendas. Geographus autem Anonymus sub Constantio illam refert *Mulieribus gratiam formositatis dare.* Tutulata est ut Genius urbis, sub cujus Deæ tutela Tyrus erat. Victoria coronam ei porrigit, in memoriam victoriarum quas ea auspice retulere olim Phœnices, ut sæpius diximus. Silenus sui etiam cultum in urbe denotat, ut illum à plurimis Phœniciæ urbibus summa veneratione coli ex nummis observavimus. Conchylium perpetuum Tyri symbolum.

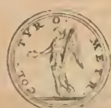
Hic nummus primæ magnitudinis rarus est: hunc Jo. Petr. Bellorius in secunda Angeloni editione vulgavit pag. 260. sed figuram solitæ Astartes Valerianum esse existimavit, & pro Sileno ad ejus pedes Cupidinem genuflexum substituit.

COL. TYRO. METR. *Colonia Tyros Metropolis.* Mulier ſtolata ſtans ante portam urbis ſupra quam artifex eam conſtruit, pro pedibus operarius terram ligone aperit, pone quem Conchylium, Mulier ſcipionem gerit, lævâ ſceptrum, pone eam, in imo palma arbor.

Hunc nummum à Tyriis in Valeriani honorem percuſſum vulgavit Triſtanus, cujus typum ad hiſtoriam Stratonis Tyriorum Regis à plebe creati revocat; illum ſequutus eſt Patinus, aitque, *ſi non placet ænigmatis ſolutio, feliciùs ſolvat quiſpiam.* Sed Triſtanum fefellit Conchylium Tyri ſymbolum, cujus aculeos pro radiis caput humanum circumdantibus accepit. Jam ſimilis typus in Elagabalo & Otacilia prodiit, quem Didoni tribuimus, ut declarat ejus nomen ΔΕΙΔΩΝ in ima nummi Elagabali parte ſcriptum. Tyrii Heroinam ſuam, Carthaginis aut ejus arcis mœnia condentem, ad antiquitatem urbis ſuæ indicandam repræſentarunt. Triſtanus cornucopiæ etiam pro palma arbore protulit, quam Tyrii ad earum abundantiam in agro ſuo denotandam, frequenter in nummis apponunt; ut & Conchylium, ob uſum purpuræ inventum.

Hic nummus ſecundæ magnitudinis, à Triſtano tom. 3. pag. 8. & à Patino pag. 406. vulgatus, inter rariores aſcribendus.

IMP. C. P. LIC. VALERIANVS AVG. Caput Valeriani radiatum.
COL. TYRO. METR. *Colonia Tyros Metropolis.* Victoria gradiens, dextrâ coronam, lævâ palmam.

Victoria in hoc Valeriani nummo à Tyriis percuſſa, Victoriam aliquam ab hoc Imperatore aut ab ejus legatis relatam denotare videtur, quod confirmant frequentes in ejus nummis inſcriptiones VICTORIA AVGG. Sed an ad Germanicam ſpectet, cùm etiam occurrat in iis VICTORIA GERMANICA; an verò ad Parthicam, ut teſtatur nummus à Mediobarbo pag. 368. allatus cum epigraphe VICTORIA PARTHICA, dubium movere poteſt: Tyrus porrò quæ nummum cudit, Perſis proxima, bello Perſico favet, Valerianus autem in quodam concurſu ſuperior forſan fuit antequam caperetur, unde populi in lætitiæ ſignum nummos ſignarunt.

Hic nummus mediocris moduli inter raros collocandus.

IMP. C. P. LICINIVS VALERIANVS P. F. AVG. Caput Valeriani radiatum.

COL. TYRO. METR. *Colonia Tyros Metropolis.* Arbor inter duos prægrandes lapides, in imo Ara & Conchylium.

Hic nummus ad originem Tyri urbis indicandam percussus videtur; arbor, oliva est; petræ sunt Ambrosiæ dictæ, de quibus Nonnus Dion. lib. 40.

Καὶ ἀπλάδων ἐπέβαινον, ὅπη φυτὸν ἦεν Ἀθήνης.

Et petras intrarunt, ubi arbor erat Minervæ.

Idem auctor narrat Herculem Astrogitonem Tyrios monuisse, ut navim conscenderent, quas eos fabricare docuit, & petras in mari quærerent Ambrosias, supra quas Aquilam ab ipsis inventam Neptuno mactarent, quo peracto sacrificio, petræ sponte immotæ fierent, & in quibus urbis fundamenta ponerent: audi Nonnum eodem loco hanc urbem laudibus celebrantem.

Νῆσον ἐν ἠπείρῳ πόθεν ἔδρακον, εἰ θέμις εἰπεῖν,
Τηλίκον οὔ ποτε κάλλος ἐσίδρακον.

Insulam in continente unde vidi? si fas dicere,
Tantam pulchritudinem nunquam vidi.

Ara pro Imperatoris salute sacra à Tyriis perpetrata indicat. Conchylium, solenne urbis symbolum.

Hic nummus primæ formæ inter rariores reponendus.

COL. TYRO. MET. *Colonia Tyros Metropolis.* Aquila alis semiexpansis rostro coronam tenet, pone Aquilam vexillum in quo LEG. III. GAL. *Legio tertia Gallica.* in area Conchylium.

Erizzus hunc nummum vulgavit mutilum pag. 551. & sic divisit, COL. . . . ROM. ET. quem à Colonia quadam Romæ & Augusto dicatum narrat; eundem verò Coloniæ Romuleæ tribuit Com. Mediobarbus: sed ad Tyrum pertinet nummus, de quo in Caracalla p. 71. & in Treb. Gallo p. 314. diximus. Imperii Romani insigne est Aquila, quam Tyrus Colonia Romana facta exhibet. Labarum pone eam, Legionis tertiæ Gallicæ nomen præfert, cujus Veterani

Tyrum à Sept. Severo fundatore tranſmiſſi ſunt. Hæc Legio à Julio Cæſare in Tranſalpina Gallia inter alias conſcripta, Tertia nomine appellata eſt, in Hiſpania ab Auguſto ad provinciæ cuſtodiam collocata, pòſt in Germaniam ſub Claudio, deinde in Syriam à Nerone traducta, in Phœnicia tandem hyberna agebat, cùm Sept. Severus eam contra Parthos eduxit, & ob navatam ab ipſa in eo bello fortiter operam, illius Veteranos in Coloniam deduxit: Dio ipſam Alex. Severi tempore adhuc in Phœnicia morari tradit; ſed nummi Gallieni, qui Legiones omnes cum eorum nominibus & inſignibus exhibent, ejus non meminerunt; an illa tunc dimiſſa, vel in aliam cooptata fuerit, incertum.

Hic nummus primæ magnitudinis rarior eſt quàm ſecundæ.

VIMINACIUM.

IMP. VALERIANVS P. AVG. Caput Valeriani laureatum.

P. M. S. COL. VIM. *Provinciæ Mœſiæ Superioris Colonia Viminacium.* In imo AN. XIIII. in aliis AN. XV. in aliis AN. XVI. *Anno decimo ſexto.* Mulier brachiis expanſis ſtans, pro pedibus hinc Bos, inde Leo.

Viminacium urbs ſuperioris Mœſiæ, Colonia à Gordiano facta, nummos à Coloniæ fundatione ſedulò omnibus Imperatoribus cudit, ut eorum curam his monumentis ad ſuam defenſionem excitaret adverſus barbaros provincias Romanas ſibi proximas depopulantes. Ipſa in nummis annos æræ fundationis perpetuò ſignavit, ita ut per eos Imperii finis, & initium cujuſque Imperatoris ab hoc tempore certò innoteſcant, quod jam ſuprà notavimus; hic verò nummus annum XIIII ſub Valeriano ſignans, ut in Treboniano patre, Voluſiano. Ejus filio, & Æmiliano, denotat eos omnes anno U. C. 1006. deceſſiſſe, & Valerianum Imperium continuò arripuiſſe, ſi quidem ad annum U. C. 993. quo Viminacium Colonia conſtituta eſt, anni quatuordecim adjecti, conſtituent eundem annum U C. 1006. ſecundus nummus annum XV. exhibens, anno U.C. 1007. cuſus eſt, ut & alter cum AN. XVI. ſignatus, anno U. C. 1008 ſed ab hoc anno 16. epochæ Viminacii nummi nec in Valeriano nec in Gallieno amplius occurrunt. Mulier, ut ſuprà dictum eſt, urbem ſeu urbis Genium repræſentat, Bos Coloniæ ſymbolum, Leo autem urbis inſigne.

Hi nummi ſecundæ magnitudinis pro raris habendi, unus ex iis malè cum AN. II. *à Patino pag. 406. vulgatus eſt.*

P. LICINIUS GALLIENUS.

GALLIENUS Licinii Valeriani filius, Liciniæ quidem gentis nomen tulit ut pater, ſed pro Valeriani appellatione, Gallieni nomen à matre Galliena aſſumpſit: nam Treb. Pollio illius avum maternum ſcilicet nomine Gallienum appellat. Mariniana autem ſecunda erat patris ejus uxor, & Valeriani fratris mater. Gallienum Colonias deduxiſſe non legimus, ſed inſcriptio ſuper antiquam Veronæ urbis portam, hanc Coloniam novam Auguſtam Gallienianam appellatam fuiſſe nos docet ob muros urbis ſuæ juſſu Gallieni Imperatoris fabricatos.

Nummi Gallieni ex omni modulo non obvii ſunt, ſed primi inter raros habendi.

APAMEA Bithynia.

IMP. C. LICI. GALLIENVS AVG. Caput Gallieni radiatum.

COL. IVL. CONC. AVG. APAM. *Colonia Julia Concordia Auguſta Apamena.* In area D. D. *Decreto Decurionum.* Figura virilis tutulata ſeminuda ſtans, dextrâ temonem.

Multiplices ſunt Apameæ nominis urbes, ſed ea quæ in Bithynia eſt, ſola Coloniæ Romanæ dignitatem accepit, cujus meminit Plinius lib. 5. cap. 32. *Intus in Bithynia, Colonia Apamena.* Illa *Juliæ* nomen præferens, à Julio Cæſare deductam denotat; at *Concordia* cognominatur, quòd ipſa cum Pruſia urbe ab

eodem Bithyniæ Rege condita seu restaurata sit, hæc de Prusiæ Regis nomine dicta, illa de Apame ejus uxore appellata, tanquam sorores inter se concordes fuere, ita ut ambæ pro Julio contra Pompeium steterint, & pro mercede Prusias urbs libertatem accepit, Apamea verò Colonia facta est. Hæc Gallieno nummos percussit in obsequii monimentum, cùm Schytæ Bithyniam ingressi essent, ut innuere videtur Trebel. Pollio in ejus vita. *Dum hæc apud Persas geruntur, Scythæ Cappadociam pervaserunt. illic captis civitatibus, bello etiam vario, diu acies ad Bithyniam contulerunt.* Apameni pro nummi typo Genium urbis, Gallieno adulantes, signarunt, quasi ille eos tanquam Deus tutelaris conservasset.

Hic nummus secundæ formæ inter rariores adscribendus.

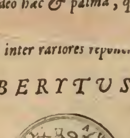
IMP. CAES. P. LIC. GALLIENVS AVG. Caput Gallieni radiatum.

COL. IVL. CONC. APAM. AVG. *Colonia Julia Concordia Apamena Augusta.* In area D. D. *Decreto Decurionum.* Victoria gradiens dextrâ coronam, lævâ palmam.

Apameni Bithyniæ Gallieno nummos ob victoriam ab eo relatam percusserunt; sed ad quam nummus iste sit referendus, pronunciare difficile, cùm ille barbaros in omnes provincias irrumpentes ubique repelleret, plurimi enim eodem tempore ditiones Romanas populati sunt, ut Zosimus tradit lib. 1. Scythas incursionibus postquam per fretum Byzantinum navigiis transiissent, Apamenos ipsos vexasse. Ἐπιδραμόντες δὲ Νικαίᾳ καὶ Κίῳ καὶ Ἀπαμείᾳ καὶ Προύσῃ, τὰ παραπλήσια τε ἐν ταύταις πεποιηκότες, ἐπὶ τὴν Κύζικον ὥρμησαν. *Quumque Niceam, & Cium, & Apameam, & Prusam iisdem incursionibus vexassent, & in illis paria designassent; Cyzicum petiere.* Sed non modò barbari Romanum Imperium infestarunt, imò plurimi Tyranni in provinciis Imperatores appellati illud turbarunt. Victoria à vinctura dicta est, teste Varrone. *Tellus enim quod prima vincta cælo, Victoria ex eo: & ideo hæc & palma, quod corona vinculum capitis, & ipsa à vinctura dicitur.*

Hic nummus mediocris moduli inter rariores reponendus.

BERYTUS.

IMP. P. LIC. GALLIENVS AVG. Caput Gallieni laureatum.

COL. IVL. AVG. FEL. BER. *Colonia Julia Augusta Felix Berytensis.* Figura muliebris turulata ſtans, dext. ſcipionem in crucem efformatum, ſiniſtrâ acroſtolium, in aliis pede proræ impoſito: à ſiniſtris Victoria columnæ impoſita ei coronam porrigit.

Berytus urbs eſt & Colonia Phœniciæ, quam Nonnus Dionyſ. lib. 41. omnium urbium antiquiſſimam tradit.

Πρωτοφανὴς, αἰῶνος ὁμόσπορε, σύνθρονε κόσμου,

Prima apparens cum ævo ſimul ſata, in æquali ſede ſedens cum mundo.

Nummos plurimis de cauſis Gallieno percuſſiſſe videtur, ſed potiſſimum ad demonſtrandam ſuam erga ipſum perpetuam fidem. Mulier illa Aſtarte eſt ſeu Venus, ſolita Beryti tutelaris Dea, quæ de filia Beroes nomine urbem Beroen appellavit, teſte eodem Nonno.

Καὶ Βερόης ἐμενέαινεν ἐπώνυμον ἄστυ χαράξαι.

Et Beroes ſtudebat urbem cognominem ſignare.

Beroe deinde à Romanis, poſtquam illi Syriam in provinciam redegerunt, Berytus dicta eſt. Ad hanc autem urbem pertinent duo nummi inter incertos à Mediobarbo relegati pag. 879. alter ex Erizzo, alter ex Lævino Huſio deprompttus. De Aſtartes attributis ac de Victoria, vide quæ paſſim de iis diximus.

Hic nummus primæ & ſecundæ formæ occurrit, ſed primæ pro raro habendus.

DACIA.

IMP. GALLIENVS PIVS AVG. Caput Gallieni laureatum.

PROVINCIA DACIA. In imo AN. VII. *Anno ſeptimo.* Mulier ſtans veſtitu patrio ornata cum galericulo in capite, utraque ſignum militare, in quorum dexteriori nota V. ſiniſteriori verò XIII. pro pedibus hinc Aquila roſtro coronam, inde Leo.

Dacia provincia Romana noviſſima, à Trajano addita Imperio, nummos Græcè ut aliæ ejus tractus provinciæ, ſcribere ſolita, eos ſub Philippo Latinè exarare cœpit, additâ ipſis annorum notâ, eam ideo liberam, & juris Italici participem ab hoc Imperatore factam augurati ſumus, cujus beneficii memor annos ab hoc tempore computavit: at cum I. II. & III. tantùm in Philipporum nummis ſignaverit, id ab hoc Imperatore factum anno ipſius Imperii quarto, & U. C. 1000. exiſtimavimus, ſi quidem ille an. U. C. 1002. occiſus eſt, Dacia autem annos IIII. & V. ſub Decio cudit, annis U. C. 1003. & 1004. reſpondentes, in quo ultimo Decius periit: deinde annos VI. & VII. ſub Treb. Gallo notavit annis U. C. 1005. & 1006. congruentes, quo ultimo Gallus

Gallus occisus est: at cùm Dacia eodem æræ suæ anno VII. nummos Hostiliano, Gallo, Æmiliano, & Gallieno percusserit, id indicat eos omnes hoc anno imperasse, Hostilianum nempe ineunte hujus æræ anno mortuum, Gallum post aliquot menses occisum, Æmilianum post alios tres interfectum, Valerianum denique & Gallienum illo exeunte Imperatores fuisse appellatos. Mulier Provinciam repræsentat, Aquila Imperii Romani symbolum est, ut Leo provinciæ insigne.

Hic nummus mediocris formæ, in Thesauro Regio inter rariores reponendus. Patinus alterum typum pag. 411. profert; sed cùm is annorum notas non exhibeat, an ad VII. nec ne pertineat, ignoratur.

DAMASCUS.

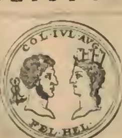
IMP. LIC. GALLIENVS AVG. Caput Gallieni laureatum.

COL. ΔAMAS. METRO. *Colonia Damascus Metropolis*, circa ambitum: CEBACMIA in corona quercea.

Damascus urbs Cœlesyriæ, licèt Coloniæ titulum ante Metropolis dignitatem in nummis scribat, hanc longè priùs prærogativam ante Coloniæ deductionem obtinuit, si quidem eam ab Augusti liberalitate accepit, in Nicolai Damasceni hujus Imperatoris amicissimi gratiam, ut diximus, cujus beneficii illa memor certamina hæc Σεβάσμια seu Augustea instituit, in quibus victores querceâ coronabantur, ut indicat ipsa in nummis percussa corona: inscriptio autem celebrationem illorum sub Gallieno hoc anno factam denotat. Sed Damascus Coloniæ honorem longè postea habuit, cùm eam à Philippo tantùm deductam observaverimus, ut fusè in ejus nummis diximus. Corona quercea ob cives servatos à Romanis concedebatur, quæ Augusto à Senatu decreta est: ut autem corona ex quercea ei qui civem servasset, concederetur, id causæ fuit, quod cùm primi homines quercina glande vescerentur, hæc arbor in humanæ vitæ ipsi sustentaculum data à Jove dicebatur; ita qui civem servaverat, coronam ex quercu tanquam vitæ prorogatæ præmium referebat.

Hic nummus secundæ magnitudinis inter rariores computandus.

HELIOPOLIS.

IMP. CAES P. LIC. GALLIENVS AVG. Caput Gallieni laureatum.

COL. IVL. AVG. FEL. HEL. *Colonia Julia Augusta Felix Heliopolitana.* Caput Gallieni sub Mercurii effigie, pone quem caduceus, ex adverso caput Saloninæ ejus uxoris sub imagine Genii turriti.

Heliopolis à nobis modò Phœniciæ, modò Cœlesyriæ urbs dicta est, quatenus à Geographis ponitur: qui autem eam in Phœnicia collocant, duplicem Phœniciam faciunt, unam propriam seu littoralem, alteram Libanisiam seu Damascenam, quæ Cœlesyria aliis dicitur. Heliopolis Colonia à Julio Cæsare facta, & ab Augusto Veteranis frequentata est, quos ex Legionibus V. *Macedonicæ*, & VIII. *Augustæ* eductos fuisse nos edocuit perrarus noster Philippi nummus: hæc nummos Gallieno cudit, ipsumque ut Mercurium Deum tutelarem, ut & Saloninam ejus uxorem tanquam urbis Genium exhibuit. Heliopolitani Mercurium præcipuè colebant, ut in eorum nummis Philippo signatis pag. 239. observavimus, ob celeberrimum ejus templum in eadem urbe ædificatum pag. 240. Caduceus Mercurii symbolum pone ejus caput, virga erat qua ille ad dissidia tollenda utebatur, à cadendo dicta, quòd contentiones & bella cadere faceret.

Erizzus hunc nummum ita depravatum COL. IC. FEL. HEL. pag. 564. protulit, quem resarcire tentavit Tristanus tom. 3. pag. 86. cum hac epigraphe COL. RICI. FEL. HEL. & interpretatus est, *Colonia Ricina Felix Helvia.* nummo Helviæ Ricinæ in Piceno urbi attributo: hunc Patinus pag. 412. ritè refert ad Coloniam Juliam Augustam Felicem; sed quàm malè pariter Helviam dixit, hos sequutus est Com. Mediobarbus pag. 379. Tristani & ejus sequacium errorem notavit quidem P. Harduinus pag. 191. & 192. sed ab aliis edoctus, postquam notas suas ad Plinium in lucem emisisset, nam in iis l. 5. sect. 18. agens de Heliopoli, ne verbum quidem de ipsius urbis nummis.

Hic nummus primæ & secundæ formæ inter elegantiores collocandus.

COL. IVL. AVG. FEL. HEL. *Colonia Iulia Augusta Felix Heliopolitana.* Duo cornua fructibus repleta decussatim, caduceo intermedio.

Cornu fructibus refertum, cornu Amalthææ dicitur, idem quod cornucopiæ, cujus fabula variè narratur apud Autores: qui illud Amalthææ vocant, Jovem tradunt in Creta nutritum lacte capræ cui nomen erat Amalthæa, quam Jupiter jam adultus ob acceptum beneficium in sidera retulit, hujus alterum eorum nymphis nutricibus dedit, videlicet officii præmium, hanc adjiciens facultatem, ut quidquid optassent, id illis ex eo cornu largiter suppeditaretur: alii qui ipsum cornucopiæ appellant, ipsum ab Hercule Acheloo, cùm se in taurum mutasset, devicto detractum fuisse memorant, quod Naiades acceptum & omnem fructum primitiis refertum, Copiæ consecrarunt, id propterea abundantiæ symbolum dicitur, ut & caduceus pacis. Heliopolitani quem typum in

nummis cuderunt, cùm Valerianus & Gallienus imperare cœperunt, augurantes ſub iis abundantiam & pacem æternam.

Hic nummus minimi moduli, à Patino pag. 411. editus, pro raro habendus.

HIPPO Regius.

IMP. C. GALLIENVS AVG. Caput Gallieni laureatum.

C. G. IVL. H. A. P. *Colonia Gemella Iulia Hipponenſis Auguſta Pia.* Victoria inſiſtens globo, utraque manu coronam ſupra caput attollens.

Hippo urbs Africæ littoralis gemina, unde in nummis Gemellam ſe nominat, una *Hippo Regius*, altera *Hippo Diarrhytos*, id eſt irriguus; prior Colonia ab Antonino Pio in Itin. dicitur *Hippone Regio Colonia* M. P. XXXII. Hanc à Julio deductam indicat nomen *Juliæ*: de ipſa paſſim dictum eſt. Victoria globo impoſita ab Hipponenſibus Gallieno adulantibus ſignata videtur ob victorias per totum terrarum orbem tum ab eo cùm ab ejus ducibus relatas; nam, ut ſæpius diximus, non modò barbari provincias Romanas ubique depopulabantur, ſed plurimi Tyranni Imperatores ſe tum temporis proclamaverunt.

Hic nummus ſecundæ magnitudinis inter elegantiores habendus.

C. G. I. H. P. *Colonia Gemella Iulia Hipponenſis Pia.* Arcus triumphalis ſuper quem Imperator in bigis elephantorum, hinc & inde Victoria.

Hippo appellatur Regius, quia Numidiæ Regum ſedes erat, ac proinde à Silio lib. 3. dicitur, *Urbs Libyæ antiquis placuit quæ Regibus Hippo.*
Urbs nummum Gallieno cum inſigni munificentiæ monumento cudit, huic enim arcus erectus videtur ob ejus in cives liberalitatem; Colonia autem terræ motu everſa erat, ſi quidem Treb. Pollio in ejus vita plurimos terræ motus in variis locis extitiſſe narrat, quibus multæ fabricæ abſorptæ ſunt cum habitatoribus. *Mota eſt*, inquit, *Roma, mota & Libya; hiatus terræ plurimis in locis fuerunt, quum aqua ſalſa in foſſis appareret. Maria etiam multa urbes occuparunt.* Gallienus Hipponenſibus haud dubiè ſubvenit, proinde ipſi non modò arcum in rei memoriam erexere, ſed ipſius figuram marmore perenniorem in nummis

consignarunt; arcus quidem temporis injuriâ collapsus est, sed nummi superstites gratos ipsorum animos adhuc testantur. Gallienus supra arcum in bigis elephantorum triumphans conspicitur, in monumentum triumphi quem Romæ solenni cum pompa celebravit, postquam ex Thracia Scythis debellatis victor rediit, ut narrat idem Pollio.

Hic nummus mediocris moduli pro rarissimo & elegantissimo habendus.

C. G. I. H. P. *Colonia Gemella Iulia Hipponensis Pia.* Lupa cum puerulis Romulo & Remo.

Frequentes Coloniæ Hipponensis nummi Gallieno dicati beneficium ab hoc Imperatore acceptum denotant, quod nostram de arcu erecto sententiam planè confirmat. Lupa cum puerulis Coloniarum Romanarum symbolum est, quod illæ tanquam ab urbe propagatæ præferebant ad sui originem indicandam: nemo enim nescit Romulum & Remum in Tiberim abjectos fuisse, ipsisque littori redditis, in proxima alluvie repertis Lupam ubera præbuisse; eorum ejusmodi simulacrum Romæ positum anno U. C. 457. ab Ædilibus Curulibus narrat Livius Dec. 1. lib. 10. quod ab hoc tempore pro insigni Romanorum extitit. Vide quæ diximus ad eundem typum in Commodo pag. 309.

Hic nummus minimi moduli inter raros & elegantes reponendus.

THESSALONICA.

ΑΥΤ. Κ. ΠΟ. ΛΙΚ. ΓΑΛΛΙΗΝΟϹ. ϹΕΒ. Caput Gallieni laureatum.
ΘΕΛΛΑΛΟΝΙΚΗ. ΜΗΤΡ. ΚΟ. Β. ΝΕ. Θεσσαλονίκη Μητρόπολις Κολωνία βὶς Νεωκόρος. Vas seu discus in quo palmæ ramus, in medio vasis scriptum est ΑΚΤΙΑ.

Thessalonica urbs Macedoniæ ad sinum Thermaicum à Cassandro de uxoris Thessalonicæ Alexandri M. sororis nomine appellata est, ut narrat Strabo lib. 7. pag. 330. Μετὰ τὸν Ἀξιὸν ποταμὸν ἡ Θεσσαλονίκη ἐστὶν πόλις, ἣ πρότερον Θέρμη ἐκαλεῖτο, κτίσμα δ' ἐστὶν Κασσάνδρου, ὃ ἐπὶ τῷ ὀνόματι τῆς ἑαυτοῦ γυναικὸς, παιδὸς δὲ Φιλίππου τοῦ Ἀμύντου ὠνόμασεν. *Thessalonica urbs ad fluv. Axium, priùs Therme, opus*

Caſſandri, cui nomen dedit Theſſalonicæ uxoris, Philippi Amyntæ filiæ. Hæc urbs Metropolis & Coloniæ titulis inſignitur, quos in Valeriani nummis ab hoc Imperatore accepiſſe diximus, propter obſidionem ab ea fortiter latam, teſte Zoſimo, quod Trebellius Pollio in vita Gallieni confirmare videtur. *Gotthi & Clodius, de quo dictum eſt ſuperius, occupatis Thraciis Macedoniam vaſtarunt, Theſſalonicam obſederunt.* Sed cùm hæc urbs ſe in nummis Νεωκόρος inſcribit, iis verò prærogativis gaudebat priùs quàm Metropolis & Colonia conſtitueretur; ſi quidem nummi Gordiani Tertii cum epigraphe ΘΕCCΑΛΟΝΙΚΕΩΝ ΝΕΩΚΟΡΩΝ nos docent Theſſalonicenſes primùm factos fuiſſe ab eo Neocoros, cùm vox ΝΕΩΚΟΡΩΝ ante hujus Imperatoris nummos in aliis non occurrat: Theſſalonicenſes autem Neocoros iterum pronunciatos demonſtrant Philippi nummi, in quibus ΘΕCCΑΛΟΝΙΚΕΩΝ. Β. ΝΕ. De Actiacis certaminibus in Salonina Aug.

Hic nummus mediæ formæ inter elegantiores numerandus.

TYRUS.

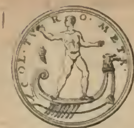
IMP. C. P. LIC. GALLIENVS AVG. Caput Gallieni radiatum.

COL. TYRO. METR. *Colonia Tyros Metropolis.* Aſtarte tutulata ſtans dextram imponit trophæo, ſiniſtrâ ſcipionem, à ſiniſtris Victoria columnæ impoſita ei coronam porrigit, pro pedibus hinc Silenus, inde Conchylium.

Eadem epigraphe, eademque Aſtarte in templo tetraſtylo.

Tyrus urbs Phœniciæ, Metropolis & Colonia, Metropolis quidem dignitate ab Hadriano donata, à Sept. autem Severo Colonia facta, Gallieno ut Valeriano patri nummos dedicat, quos Roma Imperatores appellaverat; his verò frequentes nummos Tyrus dedicavit, quod Valerianus in Syria commoraretur ad repellendos Perſas in Meſopotamiam irrumpentes. Typum hujus nummi non ſe ſatis noviſſe fatetur Eq. Patinus pag. 299. ſed ille Aſtarten ſeu Venerem exhibet, hæc Dea eſt in Phœnicia & provinciis finitimis maximè culta, quæ Hebraicè dicitur *Aſtoret*, Regum lib. 3. c. 11. v. 5. ubi LXX. Senes vertunt Aſtarten, cui Hyramum Tyri Regem templum erexiſſe narrat Joſephus contra Ap. lib. 1. Τότε τοῦ Ἡρακλέους & τῆς Ἀστάρτης ναοὺς ἀνιέρωσεν. *Herculiſque & Aſtartes fana dedicavit.* Hujus templi figuram tanquam opus celeberrimum Tyrii in hoc nummo repræſentarunt. De Victoria columnæ impoſita ut de Sileno ac Conchylio urbis ſymbolo paſſim diximus.

Uterque nummus primæ magnitudinis pro raro habendus.

COL. TYRO. MET. *Colonia Tyros Metropolis.* Figura virilis nuda extensis ambabus supra triremem, in area Conchylium.

Figura virilis nuda, Hercules est Tyrius supra triremem positus, an tanquam triremium inventor, quas fabricare Tyrios docuisse narrat Nonnus l.40.

Δίφρον ἁλὸς χεδίην πρωτόπλοον, ἢ διὰ πόντου,
Ὑμέας ὀχλίζειε.
Currum maris extemporalem primò navigantem, qui per pontum
Vos moveat.

An verò ob res ab eo per mare gestas, non modò autem Herculem Tyrium ad Gades pervenisse tradit Clearchus, teste Isaacio Lycophronis interprete, sed & Arrianus quoque affirmat, Τὸν Τύριον Ἡρακλέα τοῖς περὶ τὰ Γάδειρα τόποις ἐπιφοιτῆσαι. *Tyrium Herculem ad loca Gadibus vicina accessisse.* Hercules brachia extendit tanquam hinc & inde itinera sua ostendens, vel undique per mare eundum esse docens. Tyrium Herculem Nonnus Astrogitonem appellat; Eusebius Præpar.lib.1. Phœnicum linguâ dictum fuisse *Melec Cartha*, seu *Regem urbis*. Illum Minoi σύγχρονον facit Suidas: Ἀνεφάνη δὲ ἐπὶ Μίνωος Ἡρακλῆς Τύριος, ὃς εὗρε τὴν βαφὴν τῆς καλουμένης Κογχύλης, ἀπὸ κυνὸς αἱμαχθέντος τὰς σιαγόνας. *Inclaruit Minoe regnante Hercules Tyrius, qui purpuræ tincturam invenit, postquam canis sui maxillas Conchylii sanie infectas observaret.* Ob usum purpuræ inventum Tyrii Conchylium in nummis pro urbis suæ insigni apposuerunt.

Hic nummus majoris formæ inter præstantiores recensendus.

COL. TYRO. MET. *Colonia Tyros Metropolis.* Vir nudus brachio strophium gerens, saxo serpentem contra se erectum impetit: in area Conchylium.

Jam prodiit similis in Tyriorum nummis Gordiano tertio dicatis typus, quem ad Cadmum Agenoris Tyri Regis filium, draconem saxo occidentem revocavimus: dubitabamus an non ad Herculem Tyrium spectaret nummus, sed cùm figura illa virilis in utroque nummo strophium circa brachium læ-

vum habeat, Leonis ſpolium ſolenne ſit Herculis inſigne, pro Cadmo ſtatuimus, teſte Nonno, qui Cadmum ſerpentis caput ſaxo fregiſſe affirmat Dionyſiac. lib. 4.

Ἄκρα δρακοντείοιο καρήατος ἔθλασε πέτρῳ.

Summitatem draconei capitis fregit ſaxo.

Veritas hujus fabulæ ſic ſe habet, teſte Palæphato de Fab. narrat. lib. 1. Draco Thebanorum Rex erat, Martis filius, quem Cadmus occidit, ejuſque regnum occupavit; indeque finxerunt Cadmum interfeciſſe ſerpentem, ut deſcribit Nonnus loco citato. Tyrii verò Cadmi factum ad antiquitatem urbis indicandam, ut Syrii Europam ejus ſororem frequenter in nummis ſuis exhibuerunt: Agenor enim eorum pater Tyri Rex fuit antiquiſſimus. Vide nummum Aquiliæ Severæ pag. 136. & Gordiani tertii pag. 217.

Hic numnus majoris formæ pro rariſſimo numerandus.

COL. TYRO. MET. *Colonia Tyros Metropolis.* Arbor inter duos lapides metarum inſtar.

Hic nummi typus ad Tyri novæ originem ſpectat, à Palætyro triginta ſtadiis diſtantem; hæc ad maris Phœnicii littus, illa in inſula condita, quam Alexander M. continenti aggeribus junxit, dum eam expugnavit. Hercules Tyriis ut novam hanc urbem ædificarent auctor fuit, eos naves fabricare docuit, quibus quærerent duas inſtabiles in mari petras; has Nonnus vocat Ambroſias Dionyſ. lib. 40.

Ἃς φύσις Ἀμβροσίας ἐπεφήμισεν.

Quas natura Ambroſias celebravit.

Id confirmat ſuperior Gordiani nummus p. 218. in quo AMBPOCIE ΠETPE. Hercules autem monuit Tyrios ſuper eas olivam arborem eſſe natam.

Ὅππη φυτὸν ἦεν Ἀθήνης.

Ubi arbor erat Minervæ.

& ſuper arborem Aquilam inventuros, quâ Jovi & Neptuno immolatâ, petras tunc ſtabiles & immotas fieri, ſuper quas urbs erat ædificanda.

Hic nummus primæ magnitudinis inter elegantiores reponendus.

Capita Valeriani radiati & Gallieni laureati adversa.

TYRUS SEPT. COL. METROPOL. *Tyrus Septimia Colonia Metropolis.* Aliquid agnitu difficile in quadam substructione; hinc & inde lauri ramus.

Insolens hujus nummi licèt detriti typus suasit, ut publicum eum faceremus, donec integrior occurrat: ille porro, si nobis conjecturæ locus, ad certamina Actia & Heraclia Tyri edi solita pertinet; id confirmare videntur duo lauri rami, ut in simili Caracallæ nummo ad hos ludos spectante appositi. Duo autem illi rami duo certamina indicant, quorum laurus victoris insigne est; & quidquid ob detritionem distingui nequit, præmium videtur in loco quidem edito, ut in certaminibus solebat, expositum. Vide aliquid simile in Bostrenis nummis Alex. Severi pag. 164.

Hic nummus integer secundæ formæ pro rarissimo habendus.

VIMINACIUM.

IMP. LIC. GALLIENVS AVG. Caput Gallieni laureatum.

P. M. S. COL. VIM. *Provinciæ Mœsiæ Superioris Colonia Viminacium.* In imo AN. XIIII. in aliis AN. XV. in aliis AN. XVI. *anno decimo-quarto.* Mulier stans brachiis infrà extensis, hinc Bos, inde Leo.

Viminacium Mœsiæ superioris urbs in nummis Gallieno annos XIIII. XV. & XVI. Coloniæ fundationis primis tribus annis Imperii Valeriani patris & sui correspondentibus percussit; sed cur ab illo tempore nulli ex ipsa Colonia nummi huic Imperatori signati observantur, cùm ille ad Tribuniciam potestatem usque XVI. pervenerit: si conjecturæ locus, id causæ fuisse videtur, quod Ingenuus qui Pannonias regebat, Imperio dignus à militibus existimatus sit, & ejus tractus Coloniæ tunc Galieno nummos non cuderent, & præsertim cùm à Legionibus Mœsiacis ille Imperator appellatus fuisset; hunc tandem Gallienus, Fusco & Basso Coss. vicit, & Mœsiacos graviter mulctatus est, teste Treb. Pollione: *In omnes Mœsiacos tam milites quàm cives asperrimè sæviit, nec quemquam suæ crudelitatis exsortem reliquit; usque adeo asper & truculentus, ut plerasque civitates vacuas à virili sexu relinqueret.* Jus etiam cudendæ monetæ Viminacio & aliis hujus tractus urbibus abstulit, quod tandem post ipsum omnibus Coloniis & provinciis, si Ægyptum exceperis, à Claudio vel Aureliano abrogatum est, nulli enim ampliùs Coloniarum nummi, & cum urbium Græcarum nomine occurrunt.

Hi nummi mediæ magnitudinis inter raros recensendi.

CORNELIA

CORNELIA SALONINA.

SALONINA Gallieni uxor, in nummis Latinis & Colonicis *Cornelia Salonina Augusta* appellatur, in quibusdam *Salonina Chrysogone Augusta. Corneliæ* nomen Romanam gentem indicat, *Chrysogones* appellatio Græcam sonat; ideo hanc Augustam origine Græcam cum Tristano existimamus. Quæ Chrysogone antè dicebatur, Augusta deinde facta, Corneliæ nomen gentis Romanæ accepit; sicut Domna Septimii Severi Imperatoris uxor, Julia appellata est.

SALONINÆ *nummi secundæ & minimæ formæ inter rariores, primæ rarissimi sunt.*

BERYTUS.

CORNELIA SALONINA AVG. Caput Corneliæ Saloninæ.

COL. IVL. AVG. FEL BER. *Colonia Julia Augusta Felix Berytus* vel *Berytensis.* Mulier turulata insistit acrostolio, dextra baculum in crucem efformatum, lævâ vestem colligit, à sinistris Victoria columnæ imposita coronam ei porrigit.

Berytus urbs & Colonia Phœniciæ littoralis, Gallieno gratulans, Saloninæ ejus uxori nummos suos dedicat, & cùm ista formâ esset egregia, Venerem seu Astarten in aversa parte exhibut, Romanorum exemplo, in quorum nummis Salonina dicitur VENVS AVGVSTA. VENVS FELIX. VENVS VICTRIX. VENVS GENITRIX. Illa formæ & generationis Dea ab antiquis credita est; ideoque dicta Venus, quòd ad omnes res veniat, vel quòd per eam omnia proveniant. Astarte seu Venus turulata est in nummo, tanquam tutelare urbis numen, ut sæpius diximus. Insistit acrostolio, quod in aliis manu gerit, ad indicandum Coloniæ ad mare situm. Acrostolia erant extremæ partes navis, quas Latini rostra vocant. Scipio seu sceptrum ejus insigne est. Vi-

ctoria columnæ imposita ei coronam porrigit, ut illa ipsius simulacro adstabat, in memoriam victoriarum, quas auspice Astarte Phœnices olim retulerant.

Hic nummus secundæ magnitudinis inter rariores numerandus.

COL. IVL. AVG. FEL. BER. *Colonia Julia Augusta Felix Berytus.* Caput Astartes tutulatum, medio corpore, hinc & inde Aquila legionaria.

Berytenses iterum in Saloninæ nummis Astarten seu Venerem repræsentant, tanquam ipsa Salonina altera esset Venus, & altera urbis tutelaris Dea. Beroë urbs à Saturno condita est, teste Stephano; Saturnus eam dedit Neptuno, hic verò de nomine Beroës filiæ Veneris, quam uxorem duxit, urbem appellavit Beroën, ideo Nonnus eam nominasse videtur Amorum Portum, quod Venus in eam, uti jam diximus, appulisset.

Ἐστι πόλις Βερόη βιότου ἕδρη, ὅρμος ἐρώτων.

Est urbs Beroë vitæ carina, portus amorum.

Duas illas Aquilas legionarias ad Coloniæ originem spectare quis unquam pronunciasset, nisi nummus perrarus noster Augusti id nos edocuisset. Berytus, Colonia quidem à Julio Cæsare constituta est, unde ipsi nomen *Iuliæ*; ab Augusto deinde Veteranis frequentata, unde *Augustæ* appellatio: sed nummus emeritos v. Macedonicæ & VIII. Augustæ Colonos fuisse Berytum transmissos declarat, unde binæ Aquilæ legionariæ in nummo percussæ.

Hic nummus minimi moduli inter præstantiores reponendus.

DIUM.

CORN. SALONINA AVG. Caput Corneliæ Saloninæ.

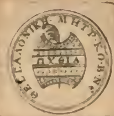
COL. IVL. DIENSIS. *Colonia Iulia Diensis.* In area D.D. *Decreto Decurionum.* Jupiter stans dextrâ pateram, sinistrâ hastam, pro pedibus prora navis, in aliis Aquila.

Dium, urbs Macedoniæ littoralis ad sinum Thermaïcum, Saloninæ nummos percussit, Gallieno per uxorem Augustam gratulans, ut ipse provinciæ periclitanti subvenire vellet: barbari enim eam incursionibus devastabant. Jupiter in aversa parte ut tutelaris urbis Deus exhibetur, quem se vidisse Ale-

xander hortantem ad Persarum Imperium occupandum narrat Josephus l. 11. c.8. pag.385. Τοῦτον γὰρ καὶ κατὰ τοὺς ὕπνους εἶδον ἐν τῷ νῦν σχήματι, ἐν Δίῳ τῆς Μακεδονίας τυγχάνων. *Hunc enim vidi & in somnis hoc ipso habitu cùm adhuc essem in Dio Macedoniæ.* Juxta urbem erat Jovis templum, de quo egimus in Sept. Severo pag. 13. Olympiaco certamine celeberrimum. Magna quidem certamina Olympiaca circa Olympiam Eleæ celebrabantur; minora autem Dio, quæ ab Archelao Macedonum Rege instituta nos docet Demosthenis Scholiastes ad Orat. περὶ παραπρεσβείας. Prora navis pro pedibus Jovis, urbis situm indicat. Aquila in aliis nummis signatur tanquam avis huic Deo peculiariter sacra.

Hic nummus minimæ formæ pro rarissimo habendus.

THESSALONICA.

ΚΟΡ. CΑΛΟΝΙΝΑ ΑΥΓΟ. Caput Corneliæ Saloninæ.

ΘΕCCΑΛΟΝΙΚΗ ΜΗΤΡ. ΚΟ. Β. ΝΕ. Θεσσαλονίκη Μητρόπολις δὶς Νεωκόρος. Vas ex quo palmæ ramus erumpit, in medio vasis legitur vox ΠΥΘΙΑ.

Thessalonica urbs Macedoniæ nummos Saloninæ dedicat beneficii memor, quod à Valeriano Gallieni ipsius marito patre acceperat, qui eam Coloniam & Metropolim constituerat, ut denotant superiores Thessalonicensium in illius honorem dicati cum epigr. ΘΕCCΑΛΟΝΙΚΗ ΜΗΤ. ΚΟΛΩ. Θεσσαλονίκη Μητρόπολις Κολωνία, in aliis Coloniæ & Metropolis titulos non adhuc gerit urbs, sed tantummodo Νεωκόρος dicitur, & quidem bis; primam Neocoriam sub Gordiano tertio, & secundam sub Philippo illam obtinuisse diximus, antequam Metropolis & Colonia à Valeriano Imperatore facta fuisset: licèt autem Thessalonicenses in hoc Saloninæ nummo certaminum apud se sub Gallieno editorum memoriam denotent, quæ tertiam postularent Neocoriam in Græcis urbibus necessariam, liceat nobis conjicere Senatusconsulto non ampliùs opus esse ad ludos celebrandos, cùm urbes Coloniæ dignitatem acceperant; ideo vox ista Νεωκόρος in Coloniarum nummis valde rara, licet frequenter edita sint in Coloniis certamina. Hic nummus Pythicum agonem Thessalonicæ celebratum fuisse indicat; ille in honorem Apollinis ob Pythonem serpentem occisum institutus est: initio coronarius erat, deinde pecuniarius, postremò coronarius, sed primis temporibus ex auro, pomis, esculo, etiam lauro: Musicus quidem initio, Equestris postea & Gymnicus ut alii sacri agones.

Hic nummus secundi moduli, à Tristano tom.3.pag. 111. editus, inter rariores numerandus.

TROAS.

CORN. SALONINA AVG. Caput Corneliæ Saloninæ.

COL. AVG. TRO. *Colonia Augusta Troadensis.* Aquila alis semiexpansis supra cippum.

Troas urbs Phrygiæ minoris, Colonia ab Augusto constituta, *Augustæ* nomen præfert: hæc in nummis Imperatoribus eorumque familiæ percutiendis erat diligentissima, ut immunitates à Claudio sibi concessas conservaret, ideo nummum hunc Saloninæ Gallieni uxori dicavit, ut obsequium suum erga Imperatorem demonstraret; illa Aquilam in nummis suis exhibuit, quæ Imperium Romanum denotat, vel Coloniæ militaris insigne est, vel ad Jovem spectat: Aquila autem cùm Imperium Romanum indicat, nunquam cippo imposita est; quando militaris Coloniæ symbolum est, ipsi semper signum quoddam militare additur: illa igitur ad Jovem potiùs spectare videtur: cippus enim quemdam reverentiæ gradum denotat, Colonia Troas Jovem sub Aquilæ forma forsan venerata est, Dardanii & Ilii proximarum urbium exemplo, quæ eum in nummis Ganymedem hac forma rapientem exhibent: Ganymedes enim Trois Regis filius in Ida monte, à Troia 3. mill. pass. ab Aquila raptus est.

Hic nummus infimæ molis inter elegantiores ascribendus.

TYRUS.

CORNE. SALONINA AVG. Caput Corneliæ Saloninæ.

COL. TYRO. METRO. *Colonia Tyros Metropolis.* Mercurius stans cum pallio, dextrâ baculum, sinistrâ caduceum, hinc Ibis, inde Conchylium.

Tyrus Phœniciæ Metropolis & Colonia nummos Valeriano in Syria pro bello Persico commoranti percussit, ita & Gallieno ejus filio, Saloninæque hujus uxori, familiæ Augustæ ejusmodi gratulans. Mercurius sui cultum in urbe indicat; is nudus ut solet, aut trophio ornatus non est, sed palliatus tanquam Philosophus, ideo virgam quam radium vocant, dextrâ gerit, ad Geometriæ & Astrologiæ usum. Phœnices & Ægyptii Mercurium tanquam sa-

pientissimum Philosophum venerabantur, illumque Cicero de Nat. Deor. lib. 3. Ægyptiis leges & litteras tradidisse commemorat. Ipse Ægyptiis Thoth vel Theuth dicitur, Phœnicibus Thautus. Mercurius caduceum tanquam insigne gerit. Ibis pro ejus pedibus apposita est, quòd hæc avis ipsi sacra sit, teste Platone in Phædro, quo loco Socrates loquitur. *Audivi equidem*, inquit, *circa Naucratem Ægypti priscorum quendam fuisse deorum, cui dicata sit avis, quam Ibim vocant, Deo autem ipsi nomen Theuth.* Cur Ibis Mercurio tribuatur, in Valeriano diximus, quod Diis à gigante Typhone in Ægypto perterritis, ille in hanc avem mutatus sit. Conchylium Tyri perpetuum est symbolum.

Hic nummus primæ magnitudinis inter rariores & elegantiores numerandus.

CORN. SALONINA. AVG. Caput Corneliæ Saloninæ.

COL. TYRVS METRO. *Colonia Tyrus Metropolis.* Tripus, in area Conchylium.

Tripus in Tyri nummis ad Apollinem spectat, is unus ex tutelaribus urbis numinibus erat, nam cùm Alexander M. Tyrum obsideret, narrat Plutarchus in ejus vita plurimos Tyrios in somniis Apollinem vidisse ad Alexandrum se transiturum dicentem, cum sibi cordi non esse ea quæ in urbe agerentur: itaque illi sicut transfugæ sceleris comperti Apollinis simulacrum devinxere catenis, clavisque basi affixere, Alexandri fautorem appellantes, sed Tyro captâ Alexander ei catenas detraxit, & Philalexandrum vocari jussit. Tripus autem Apollini tanquam Vati tribuitur. Apollo etiam pro Citharœdo accipitur, & tunc lyram gerit; modò pro Jaculatore & Sagittario, & arcum tenet, sed Tripus à machina illa terræ imposita, unde oracula petebantur, quæ tribus fulcris sustinebatur, nomen accepit; vide Diod. Siculum lib. 16. pag. 524. Εἶναι δ' τὴν μηχανὴν τρεῖς ἔχουσαν βάσεις, ἀφ' ὧν αὐτὴν Τρίποδα κληθῆναι. *Machinæ tres erant bases, unde Tripodi illi nomen obvenit.* Conchylium solenne est Tyri insigne.

Hic nummus secundæ & minimæ formæ pro raro & insigni habendus.

COL. TYRO. METR. ACTIA. ERACL. *Colonia Tyros Metropolis Actia Heraclia.* Mensa supra quam duo vasa seu disci cum palmis, sub mensa Conchylium.

Tyrus certaminum Actiorum & Heracliorum celebrationem sub Gallieno

editam in nummis Saloninæ ejus uxoris consignavit, illa in Apollinis, hæc in Herculis tutelarium urbis numinum honorem instituta sunt, de quibus fusè in Caracalla p. 72 & Otacilia fol. 265. diximus. Apollinem autem & Herculem Deos Tyrii tutelares fuisse docent Diodorus & Plutarchus in vita Alexandri Magni. Duo hæc certamina duobus vasis indicantur, quæ mensæ imposita sunt, adinstar illius, super qua in ludis Olympicis victoribus coronas fuisse depositas narrat Pausanias lib. 5. p. 315. quam ex ebore & auro fabricata in ipse tradit. Η τράπεζα δ' ἐλέφαντος μὲν πεποίηται καὶ χρυσοῦ. *Mensa ipsa partim ex ebore, partim ex auro fabricata est.* Mensa in medio stadii victoriæ præmia asservabat, in hac duo disci seu vasa palmæ ramum exhibent victoris insigne: palma enim præter præmium & coronam pro quolibet certamine diversam Hieronicæ seu ludorum victori concedebatur. Conchylium perpetuum Tyri urbis symbolum.

Hic nummus secundi moduli inter præstantiores computandus.

Nummus addendus post pag. 89. tom. 1.

AGRIPPA CÆSAR.

AGRIPPA CAESAR. CORINTHI. Caput Agrippæ Cæsaris nudum.
C. HEIO POLLIONE ITER. C. MVSSIDIO PRISCO II. VIR. In corona ex apio.

Agrippæ junioris effigies ab Antiquariis hactenus non observata, nostro Coloniarum libro feliciter pro corollario accessit, ejus Cæsaris nummus ex Asia inter alios nuper allatus, à D. Morellio benignè communicatus est. Agrippa tertius & ultimus M. Agrippæ, & Juliæ Augusti filius, post Caii & Lucii fratrum mortem ab avo Augusto adoptatus cum Tiberio, *Agrippæ* & *Cæsaris* cognomina tulit, illud in patris desiderium, hoc in adoptionis monumentum, sed paulo post Juliæ artibus Surrentum, deinde in Planasiam relegatus est, subiti autem infortunii novercale odium potiùs quàm sordidum juvenis ingenium causa fuit, testes avi & nepotis lacrymæ utrimque in hac insula versæ, spesque ex eo fore ut Agrippa Augusti penatibus redderetur, utrique mortem acceleraverit. Quo tempore à Corinthiis dicatum sit hoc Agrippæ numisma, alterum Germanici Cæsaris cum eadem epigraphe & typo dubium movet, sed nullum esse videtur, si ambo eodé anno quo Pollio iterum & Priscus Duumviratū egerunt, & Isthmia celebrata sunt certamina, signata dixerimus, priùs scilicet Agrippæ anno ineunte, quando ille nondū relegatus erat, alterum verò Germanico, cùm ille Augusti jussu à Tiberio adoptatus est, cui Tribuniciā potestatem, relegato Agrippa, ipse concesserat.

Hic nummus minimæ formæ in museo ill. March. de Signelay, unicus est.

INDEX
AUCTORUM VETERUM.

ÆLIANUS, 3. 36. 142
Acta Conciliorum, 191. 269
Albricus, 293
Ammianus Marcellinus, 6. 28. 118. 164. 165. 175. 191. 214. 277 278. 279. 280. 285. 287. 289. 296. 300.
Antonini Pii Itinerarium, 241. 269. 347
Apollodorus, 111. 178. 242
Appianus. 20. 35. 68. 215. 227. 242. 324
Apuleius, 80. 132
Aratus, 64. 195. 244. 319
Aristophanes, 113
Aristoteles, 105
Arrianus, 350
Artemidorus, 145
Asconius Pædianus, 263
Athenæus, 6. 28. 69. 86. 93. 131. 147. 170. 178. 235. 260. 321
D Augustinus, 200. 236
Aurelius Victor, 47. 60. 240
Aurelius Victor Schotti, 196. 228. 246. 261. 268. 278. 298. 302. 328
Ausonius, 144
Caius JC. 21. 67
Callimachus, 266
Cantacuzenus, 95
Capitolinus, 25. 85. 92. 94. 138. 191. 195. 196. 199. 207. 209. 210. 213. 214. 220. 221. 222. 223. 224
Catullus, 36
Chronicon Alexandrinum, 15. 53
Cicero, 3. 9. 16. 26. 70. 80. 121. 127. 132. 218. 243. 252. 262. 263. 312
Clemens Alexandrinus, 10. 131. 283
Codex Justinianeus, 236
Coluthus, 159. 195. 311
Curtius, 70. 99. 179. 264
D. Cyprianus, 284
D Cyrillus, 26
Didymus in Homerum, 116
Digesta Juris Civilis, 133
Dio Cassius, 3. 29. 32. 34. 38. 40. 46. 47. 48. 60. 71. 72. 74. 75. 78. 84. 87. 91. 97. 98. 101. 103. 104. 105. 106. 107. 120. 126. 128. 133 134. 140. 141. 144. 149. 150. 159. 163. 165. 220. 230. 248 254. 258 271. 276. 285. 287. 297. 315
Dio Chrysostomus, 277
Dionysius Periegetes, 6. 86. 180. 278 283
Diodorus Siculus, 12. 14. 53. 70. 99 113. 128. 175. 189 199. 223. 338. 357
Esaias Propheta, 26. 69. 70. 125. 154
Eusebii Chronicon, 9. 50. 55. 71. 277
Eusebii Præp. Evang. 16. 39. 69, 201, 205. 216 223
Eustathius in Dionys. Perieget. 9. 34. 38. 86. 261. 278. 283. 300
Euthymius, 142
Eutropius, 50. 175. 261. 284. 302
Fasti Capitolini, 5
Festus Avienus, 51
Florus, 190, 300
Frontinus,
Fulgentius, 119. 122. 287. 311
Gellius, 290. 297
Genesis, 125. 273
Geographus incertus Gothofredi, 15. 54. 241. 338
Herodianus, 4. 5. 21. 28. 33. 34. 39. 43. 47. 51. 56. 57. 59 65. 67. 77. 97. 114. 117. 123. 127. 128. 132. 134. 140. 141. 142. 149. 154. 155. 156, 157. 158. 159. 163 167. 169. 171. 174 175. 177. 178. 180. 184. 191. 194. 196. 268
Herodotus, 98. 205
Hesychius, 64. 93. 125
D. Hieronymus, 147
Homerus, 62. 63. 69. 153. 215
Horatius, 115. 142. 156. 159
Hyginus, 64. 108. 130. 193. 208. 218. 240
Joannes Antiochenus, 20. 68. 278
Josephus, 20. 30. 40. 87. 90. 98. 101. 113. 135. 137. 139. 142. 147. 233. 235. 243 247. 252. 260. 264. 281. 282. 293. 310. 311. 312. 319. 321. 349. 355
Isacius Lycophronis interpres, 350
D. Isidorus, 50
Judicum Liber, 177
Julianus Apostata, 4. 19. 117. 123. 152. 182. 186. 227. 232. 309
Julius Cæsar, 314
Julius Maternus, 164. 309
Justinus, 235. 252. 253
Juvenalis, 75
Lactantius, 35. 292. 319
Lampridius, 90. 100. 102. 103. 104. 106. 114. 115. 119. 135. 161. 162. 163. 168. 175. 179. 182. 184. 186. 188. 246. 255
Libanius, 56
Livius, 3. 8. 13. 53. 58. 65. 96. 161. 212. 249. 262
Lucanus, 38. 69. 98. 121. 164. 189
D. Lucas, 58
Lucianus, 26. 92. 93. 126. 127. 129. 142. 200. 262
Lucretius, 189
Macchabæorum scriptor, 266
Macrobius, 19. 50. 53. 54. 71. 73. 79. 82. 105. 142. 180. 186. 216. 240. 280. 330. 338
Marmora antiqua, 248
Martialis, 111
Maximus Tyrius, 182
Mela, 6. 128 139

Metaphrastes, 52
Minucius Felix, 188
Moschus Sidonius, 178
Musæus, 111
Nicolaus Damascenus, 235. 260
Nonni Dionysiaca, 39. 69. 99. 109. 112. 136. 139. 148. 151. 177. 186. 193. 201. 202. 203. 204. 205. 216. 217. 247. 251. 265. 312. 313. 330. 337. 340. 344. 351. 354.
Notitiæ Episc. Græcorum, 258
Oppianus, 112. 212
Ovidius, 11. 31. 43. 46. 78. 110. 119. 129. 146. 252. 265. 319
Palæphatus, 110. 178
D. Paulinus, 221
Paulus J. C. 15. 21. 28. 34. 55. 67. 73. 109. 239. 243. 250 277
Pausanias, 9. 10. 11. 12. 14. 17. 18. 26. 37. 44. 46. 54. 57. 60. 75. 78. 79. 86. 94. 112. 119. 121. 122. 123. 138. 170. 182. 211. 241. 262. 312. 333. 358
Persius, 169
Philo, 129
Philostrates, 311
Phlegon Trallianus, 137
Phornutus, 39. 93. 168. 177. 180. 182. 189. 293
Photius, 165. 187
Plato, 357
Plinius, 30. 38. 62. 67. 81. 94. 124. 134. 160. 172. 191. 203. 206. 224. 252. 289. 334. 342.
Plinius Jun. 38. 53. 54. 68. 132. 209. 241.
Plutarchus, 18 25. 26. 37. 64. 72. 121. 127. 140. 158. 167. 170. 174. 201. 206. 232. 235. 268. 280. 282. 213. 335. 336. 337. 358.
Polybius, 13. 14. 62. 183. 237
Pollux, 27. 131. 132. 324. 333
Pomponius Festus, 4. 131
Pomponius Lætus, 164. 275. 284. 304. 306 307. 318. 323.
Porphyrius, 33. 228. 297
Procopius, 26. 117. 135
Propertius, 330
Prudentius, 4
Ptolemæus, 67. 145. 165. 191. 214. 290. 291. 317
Regum liber, 25. 276. 218. 234. 349
Rufus Sextus, 50. 60. 174
Salustius, 54. 147
Sanchoniaton, 39. 117. 101. 205. 218. 223
Scholiastes Arati. 292
Scholiastes Demosthenis, 13. 355
Scholiastes Pindari, 79. 266
Scholiastes Theocriti, 151
Scylax, 6. 218
Servius, 79. 86
Silius Italicus, 11. 18. 135
Smyrnæus, 176
Solinus, 71. 136. 241. 270. 16
Sophocles, 158
Spartianus, 5. 7. 8. 17. 21. 23. 34. 42. 44. 46. 49. 57. 80 82. 95. 245. 286
Statius, 55
Stephanus Byzantius, 9. 13. 35. 39. 54. 63. 176. 211. 225. 233. 244. 264 285. 287. 307
Strabo, 3. 4. 6. 18. 24. 29. 31. 32. 34. 36. 45. 58. 61. 62. 63. 65. 66. 68. 74 82. 84. 86 94. 99. 105. 115. 124. 125. 133. 134. 139. 157. 170. 172. 179. 189. 199. 200 208. 210. 225. 227. 234. 238. 243. 257. 260. 271. 290. 319. 312. 334. 335. 349.
Suetonius, 80. 129. 151. 261. 314. 317
Suidas, 32. 59. 69. 91. 93. 105. 186. 218. 232. 350
Tacitus, 40. 61. 66. 143. 166. 190. 215. 279.
Tertullianus, 53. 246
Theophilus, 142. 154
Theophrastus, 26
Tibullus, 99
Trebellius Pollio, 334. 342. 343. 347. 348. 349. 352
Trogus, 142. 154 227
Tryphiodorus, 180
Valerius Maximus, 31
Varro, 262. 343
Virgilius, 14. 19. 32. 35. 48. 78. 93. 98. 121. 130. 181. 252. 265. 313. 319
Vitruvius, 81 253
Ulpianus, 15. 18. 22. 52. 55. 83. 87. 118. 230. 239. 250. 309. 314.
Vopiscus, 51. 143. 309
Xiphilinus, 6. 8. 43. 65. 124. 125. 143. 170. 300
Zosimus, 77. 106. 229. 230. 232. 249. 250 278. 283. 284. 304. 313. 317. 325. 326. 335. 336. 343
Zonaras, 107. 249. 264. 267. 273. 274

INDEX AUCTORUM RECENTIORUM.

ANgelonus. 201
Ant. Augustinus, 189. 267
Baudrandus, 85
Benjamin Thudelensis, 30. 234. 245. 247. 260
Bellonius, 338
Bochartus, 26. 127. 130. 134. 136. 142. 147. 206. 241. 253 285. 138
P. Chamillard, 4
Cuperus, 16
Erizzus, 101. 164. 203. 206
Etymologicum Magnum, 265. 331. 340. 344. 346
P. Faber, 119. 309
Falconerius, 24
Goltzius, 31. 96. 144. 172. 174. 212. 220. 254. 275
Gottifredus, 144
Gruterus, 27. 43. 55. 87. 99. 119. 128. 139. 153. 190. 241. 288. 325. 328
P. Harduinus, 2. 12. 15. 16. 32. 41. 43. 44. 45. 48. 49. 50. 51. 52. 53. 54. 55. 64. 65. 66. 69. 74. 84. 88. 92. 96. 98. 102. 103. 105. 114. 119. 138. 165. 168. 173. 176. 181. 203. 209. 213. 214. 220. 228. 229. 231. 241. 245. 247. 258. 266. 268. 269. 275. 276. 286. 289. 294. 305. 308. 309. 320. 322. 331. 332. 346.
Holstenius, 15. 24. 53. 64. 92. 127. 165. 269. 276.
Lævinus Hulsius, 344
Lilius Giraldus, 73. 104. 121. 145

Mediobarbus, 2. 5 11. 12. 16. 92. 102. 203. 209. 235. 240. 242. 245. 257. 266. 274. 284. 308. 309. 317. 319. 322. 323. 330. 331. 338. 344. 346
P. du Molinet, 230
Morellius, 19. 132. 137
P. Norisius, 254. 284
Occo, 144. 172. 203. 317. 322
Octavianus Strada, 274. 322
Oisellius, 101
Onuphrius, 14. 75. 99. 158
Patinus, 3. 16. 20. 32. 37. 49. 52. 54. 61. 62. 83. 84. 85. 88. 90. 91. 92. 101. 102. 108. 120. 121. 148. 149. 163. 172. 177. 180 220. 228. 231. 235. 243. 256. 257. 258. 263. 276. 285. 296. 302. 304. 307. 308. 327. 330. 346. 349
Petavius, 108
Pinedo, 39. 259
Ricquius, 102
Scaliger, 22. 34. 56. 101. 108. 142
Seguinus, 179. 213. 214. 216. 244. 274
P. Servius, 255
Simsonius, 9
Spanhemius, 32. 34. 50. 52. 58. 64. 65. 72. 79. 96. 119. 132. 133. 144. 167. 173. 181. 212. 229. 248. 269. 276. 294
Sponius, 22. 53. 72. 88. 222
Tristanus, 15. 16. 32. 34. 41. 50. 51. 55. 64. 73. 95. 98. 107. 136. 148. 149. 160. 165. 172. 186. 195. 209. 218. 219. 220. 221. 225. 256. 286. 294. 296. 318. 332. 334. 348. 353
Vaillant, 20. 83. 107. 130. 140. 185. 234. 274.
Vossius, 124. 250
Ursatus. 204
Zamosius, 283

INDEX
RERUM ET VERBORUM
MEMORABILIUM.

A

Abdastartus Tyri Rex, Bele Astartes filius. 87
Abgarus Osrhoenorum Rex Sept. Severo Sagittarios pro bello Parthico suppeditavit, 48
Abgarus ejus F. copias cum Gordiano III. in bello Persico conjunxit. 215
Abibalus Tyriorum Rex, Hirami pater, 137
Abraham prope Neapolim Samariæ habitavit, 273
Achab Israëlitarum Rex, 30
Acheloos ab Hercule victus & occisus, 346
Acrocorinthus Corinthi arx, 12
Acrostolium, hoc est navis rostrum, 353
quid in nummus indicat. 24
Actia certamina in Apollinis honorem instituta, 72. Tyri celebrata sub Caracalla, 71. Gordiano III. 219. Philippo, 255. Otacilia, 265. Treb. Gallo, 324. Gallieno 254. Salonina, 257
Actiaca pugna ubi commissa. 72
Adadus Rex Damasci, 233
Admetus Thessaliæ Rex, 174. 212
Adonidis planctus, 26
Adonis fluvius juxta Byblum urbem, 101
Adrumetum urbs à Phœnicibus condita, 54
Ægyptii Nilum ut Jovem coluerunt, 19
Solem & Lunam Deos putarunt, 186
Deos non pecudibus & sanguine, sed precibus & thure solo placare solebant, 280
Ægyptus Macrini partibus adhæsit, 91
nullam accepit post Jul. Cæsarem sub Imperatoribus Coloniam, 15
Ælia Capitolina ab Hadriano funditus eversa, 276
ab eodem restaurata & Coloniâ deductâ, 2
unde ipsi Capitolinæ nomen, 276
Commodiana à Commodo deinde dicta, 2. 300
nummos percussit Sept. Severo. 1. Diadumeniano, 100. Elagabalo, 106. Trajano Decio, 275. Q. Herennio, 295. Hostiliano, 299
Æmilianus in Mœsia Imperator contra Gallum appellatus, 328
à Senatu confirmatus, 326
Marci & non Caii prænomen tulit, *ibid.*
Æmiliæ & non Juliæ gentis erat. 327.
post tres menses morbo extinctus, aut à suis interemptus est, 326
Æneas gentis Romanæ princeps habitus, 68. 33
cùm caput velo obduxisset, inde mox sacra faciendi, 18
Æra in plurimis Coloniarum nummis signata,
in Antiochiensibus Syriæ Alex. Severi. 162. 268
Cæsariensibus Palæstinæ Caracallæ aut Elagabali, 41
Dacia Provincia in Philippi Sev. 230. Otaciliæ, 256. Philippi Jun. 270. Decii, 282. Q. Herennii, 297. Hostiliani, 301. Galli, 306. Æmiliani, 327. Gallieni, 348
Emisenis. Juliæ Domnæ, 28. Caracallæ, 50
Ptolemaidensibus, Elagabali, 125
Rhesainesiis Decii, 285. Etruscillæ, 292. Q. Herennii, 297
Sinopensibus Caracallæ, 61. Gordiani Pii, 215
Viminaciis Gordiani Pii, 219. Philippi Sen. 254. Otaciliæ, 266. Philippi Jun. 273 Decii, 268. Etruscillæ, 294. Q. Herennii, 298. Hostiliani, 302. Treb. Galli, 315. Volusiani, 325

Æmiliano, 329. Valeriano, 341. Gallieno, 352
Æsculapius Apollinis ex Coronide Nympha F. 116
à patre Medicinam edoctus, 236
à Jove Plutonis precibus fulmine percussus, 116
cur in deorum numerum relatus, 236
signatus in nummis Deulti Gordiani Pii, 208.
& Philippi Senioris, 236
Damasci in Valeriano, 330
Diensis Coloniæ in Elagabalo, 116
Neapolis in Philippo Sen. 245.
Agamemnon Dianæ cervum imprudens occidit, 79
Agenor Tyriorum Rex, 9. 70
Cadmi & Europæ pater, 129
Aglæa una ex Gratiis, Venustas dicta, 170
Agon Capitolinus à Nerone Romæ institutus, 12
Musicus initio tantum, 119
Agonalia certamina sub Sept. Severo Romæ edita, 80
Agonotheta ludorum sacerdos, 131
M. Agrippa Veteranos Berytum Colonos traduxit, 238
Agrippa Posthumus in nummis Corinthi, 358
Cæsar & adoptatus ab avo Augusto, *ibid.*
in Planasiam insulam relegatus, Tiberii jussu post mortem Augusti occisus est, *ibid.*
Agrippa Rex Judææ Berytum exornavit, 90
Alcibiades quid Patrensibus persuasit, 18
Alexander Severus in templo Alexandri M. natus, 160
Alexianus à parentibus appellatus, *ibid.*
Ex urbe Emisa oriundus, 173
ab Elagabalo Imperatore adoptatus, 184
juvenis admodum Rom. Imperii gubernacula suscepit, 174
cognomen Severi in memoriam avi assumpsit, Antoninus enim appellari noluerat, *ibid.*
bellum contra Parthos gesturus in Illyriam venit, 174
Troadem sacrificaturus ascendit, 180
Artaxerxi Persarum Regi bellum intulit, 165
Antiochiam Syriæ profectus est, 163
Mesopotamiam recuperavit Persis, 166
ob æstuosos ipsius regionis calores ægrotavit, 167
è Persis victor Antiochiam rediit, 178
de Persarum præda ditavit exercitum, 175
adversus Germanos bello Parthico confecto progressus est, 172
Coloniam Bostrenam deduxit, 160
urbium vectigalia ad fabricas earum resarciendas concessit, Dominum se appellari vetuit, 246. 168
cunctis hominibus amabilis, 161
venatione delectabatur, 188
Syrus dici nolebat, 162
omnia matris consilio administrabat, 187
unice in matrem pius, 188
in sacrario Alexandrum M. inter divos & optimos consecravit, 179
plurimos Alexandri M. habitu nummos cudi curavit, 190
ejus erga Trajanum studium, 165
Alexander M. ad bellum Persicum à Jove excitatus, 335
à pugna ad Granicum Troadem ascendit, 134
Tyrum obsedit & cepit, 357
Alexandria in nummis eadem quæ Troas, 145
Alexandria urbs Ægypti maritima, 26. 101
Alisarna urbs Troadis, 24
Amana fluvius ex Hermone monte oriens Damascum præterfluit, 254
Amastris urbs Paphlagoniæ, 331
Amazon Delphinum inequitans in Jul. Domna, 23
Ambrosiæ petræ ad Tyri originem, 69. 148
hæ petræ & oliva arbor in Aquil. Severa, 148. Gordiano Pio, 218. Valeriano, 340. Gallieno, 351
Amici quales esse debeant, 170
Amida urbs Mesopotamiæ in nummis non occurrit, 173
Amisus urbs Ponti, 331
Amoris festa à Thespiensibus celebrata, 170
Ampsaga fluvius Numidiæ, 43
Amulius Numitoris frater, 68
Romulum & Remum nepotes exponi jussit, 201
Anchialus urbs Ponti littoralis, 192
Ancyra urbs & Metropolis Galatiæ, 137
Angelo Jovis & Junonis filia, 151
Angerona Silentii dea, 71
Annus variis temporibus apud populos incœptus, 108
Romanus ex decem mensibus compositus à Martio inchobatur, 235
Annia Faustina tertia Elagabali uxor, 149
ad Commodum genus suum referebat, *ibid.*
eximia fuit forma prædita, 150
tanquam altera Venus à Sidoniis habita, 152
Anniversaria Adonidis quando celebranda, 101
Astartes pompa, 225
Dianæ Laphriæ, 123
Annona Commodo Athletis concessa, 53
Anthemusia urbs Mesopotamiæ, 257
Antigonus unus ex Alexandri M. ducibus, 134
Antiochia urbs multiplex, 270
sedecim in patris memoriam à Seleuco conditæ. 35
duæ tantum ex iis Coloniæ fuerunt, Pisidica & Syriaca, 36
quomodo hæ inter se in nummis distinctæ, 108
Antiochia urbs Pisidiæ in colle sita non longè à Mæandro, 4
ab Augusto deducta, & Cæsarea appellata, 23. 100
juris Italici facta, 108. 277
Latinè nummos inscripsit, 36
nummos percussit Sept. Severo, 2. Jul. Domnæ, 23. Caracallæ, 35. Getæ, 76. Alex. Severo, 160. Gordiano Pio, 198. Decio, 276
Antiochia urbs Syriæ ad Orontem, 35
ad radices montis Silpii condita, 278
Epidaphnes cur nominata, 122
exactis Regibus αὐτονομίαν à Pompeio redemit, 33
cudendæ monetæ jus ab eo obtinuit, 102
Julii Cæsaris beneficiis devincta æram computavit, 125
ideo urbs à Plinio *Libera* vocata, 297
totius Orientis Metropolis dicta, 304
mortuo M. Antonio sub Augusti ditione facta novam æram accepit, 268
sub Regibus, à Pompeio, Julio Cæsare, & Augusto variam dinumeravit, 162. 215

duas procudenda moneta officinas habuit, 89. 102. 281
sedes ac domicilium Syriæ Præsidis, 255
à Pescennii partibus contra Severum stetit, 33
ei Severus privilegia ademit, illaque Laodiceæ tribuit, 122
ipsa ab eodem filii interventu restituta, 34
Colonia à Caracalla constituta, 33. 76. 155
Coloni ejus salvis tantum tributis facti, 34
Græcè & non Latinè nummos inscripsit, 70
in iis semper Metropolis dignitatem accepit, 165
nummos percussit Caracallæ, 33. Macrino, 89. Diadumeniano, 102. Elagabalo, 107. Aquil. Severæ, 144. Alex. Severo, 161. Mamææ 185. Tranquillinæ, 222. Philippo Sen. 226. Otaciliæ, 255 Philippo Jun. 267. Decio, 277. Etruscillæ, 289 Q Herennio, 296. Hostiliano, 300. Gallo, 303 Volusiano, 316
Antiochia Mygdonia eadem quæ Nisibis, 140. 264
Antiochus Epiphanes Apollinis templũ cõdidit, 277
Tyri agones in Herculis honorem editos spectavit, 266
Antiochus Callinicus Rex Syriæ ultimus, 33
Antonini nomen totum per Imperium carum, 115
Antoniniana urbs Cæsarea Palæstinæ unde dicta, 73
Antoninianũ cur vocatum Coellu municipium, 114
Apamea urbs multiplex, tres à Seleuco conditæ. 35. una Bythiniæ priùs Myrlea dicta, deinde à Prusia Rege ab Apame conjuge dicta, 24. 38
Colonia ab Augusto Cæsare constituta, 24
cur Concordia cognominata, 342
nummos percussit Jul. Domnæ, 23. Caracallæ, 38 Gallieno, 342
Apameni pro Julio contra Pompeium steterunt, 24
Apollinis oraculum Mileti celeberrimum, 208
templum in Antiochiæ suburbio splendidissimum, 227
Apollo Lyram à Mercurio accepit, 195
ludos Pythios ob serpentem occisum instituit, *ib.*
ob Cyclopes interfectos divina potestate à Jove spoliatus, 116 174
Admeti Regis pecora pavit, 90
vaticinandi artem à Glauco accepit, 86
Trojæ mænia cum Neptuno condidit, 66. 155
unde dictus Apollo. 180
cur Ἀτίμιος & Ἀλεξίκακος, 236
Jaculator appellatus, 153
Delphinus vocatus, 86
Iliensis & Smyntheus, 63
Nomius cognominatus, 96
idem est ac Sol, ideo radiis coronatus, 319
diversis modis depictus, 174
muliebri vestitu ornatus in nummis Antiochiæ Syriæ Philippi Sen. 225. Traj. Decii, 277. Troadis pariter in Caracalla. 62. Annia Faustina, 153. Soæmiade, 155. Alex. Severo, 179. Gordiano Pio, 215
nudus oracula reddens in nummis Troadis Caracallæ, 63. Getæ, 85.
sacrificans in Deultanis Maximi, 195. Gordiani Pii, 207.
insidens monticulis, in Pellensibus Macrini, 96 Alex. Severi, 174. Gordiani Pii 212
Sublimis inter alas Griphi, in Troadensibus Treb. Galli, 311
supra dorsum Leonis prostratus, Cæsareæ Palæstinæ in Volusiano, 318
Achillem in bello Trojano sagitta percussit, 66
Patroclum à Trojæ mœnibus repulit, 153
pestem in Græcorum exercitum immisit, 63
à Tyriis in somno visus, 72
Apollonia urbs Thraciæ à Milesiis condita, 208
Aquila Jovis ales ipsi sacra, 50. 56. 61
ipsi fulmina in bello contra Gigantas ministravit, 244
à Tyriis Neptuno immolata, 340. 351
pro Jove ipso in nummis signata, 50
cippo imposita, in Troadensibus Saloninæ, 356
lapidi insistens, Emisæ in Caracalla, 50
rostro coronam Emisæ in Elagabalo, 118
Antiochiæ in Philippo Sev. 227. Otacilia, 256. Decio, 279. Etruscilla, 290. Gallo, 305. Volusiano, 318
Laodiceæ in templo distylo Caracallæ dicato, 54
Elagabalo, 120. Tranquillinæ, 225
sub templo Jovis in Neapolitanis Samariæ Philippi, 246. Galli, 310. Volusiani, 321
Aquila condendæ urbis augurium, in Troadensibus Caracallæ, 67 Philippi Senioris, 250
Aquila Romani Imperii insigne, 113. 243
cur avis Romana dicta, 40. 71
Cæsareæ Palæstinæ in Elagabalo, 112. Alex. Severo, 166. Traj. Decio, 281
in nummis Daciæ Philippi Sen. 230
Rhesainæ in Etruscilla & aliis, 293
Aquila legionum numen, 71
una tantum in legione pro signo, 40
cum vexillo Tyri in Caracalla, 71. Valeriano, 340
Gallieno, 314
Aquila legionaria inter duo signa militaria, Antiochiæ Pisidiæ in Philippo Sen. 230. Decio, 270
Apameæ, in Caracalla, 38
Cremnæ in Elagabalo, 114
Deulti in Tranquillina, 224
urbem à Veteranis unius legionis deductis indicat. 15 38. 108
duæ Aquilæ legionariæ Beryti in Julia Domna, 25. Caracalla, 39. Gordiano Pio, 203
Heliopoli, in Julia Domna, 28. Geta, 82
Philippo Jun. 272
duæ Aquilæ vexillo intermedio Damasci in Treboniano Gallo, 308. Volusiano, 320
ipsæ duarum legionum Veteranos in Coloniam deductos denotant, 15
Ara inter duos serpentes Ptolemaidis in Valeriano, 334
Arabes Rhetavi in Mesopotamia, 213
Bacchum præsertim coluerunt, 164
Arathis uxoris Damasci Regis sepulcrum, 233
Arbor oliva inter duos lapides Tyri in Aquilia Severa, 148 Gordiano Pio, 218 Valeriano, 340
Arbores duæ super aram Cæsareæ Pal. in Decio, 282
Archelaus Rex Macedoniæ certamen Olympicum minus instituit, 13
Arcus Apollinis insigne, 215. 357
pro Deo ipso in nummis signatum, 147.

Arcus triumphalis, Hipponis in Gallieno, 347
Argyrope Agenoris Tyri regis uxor, 130
Ariadne Baccho uxor servata, 110
Aries Mercurio cur comes datus, 112
quomodo inter astra locatus, 108
quid in nummis Antiochiæ Syriæ arguat, 107
quid in Damascenis Philippi Senioris, 234
in Nesibitanis Juliæ Paulæ, 140
Arithmetica à Phœnicibus ad Græcos propagata, 124
Aroë cognomen Coloniæ Patrensis, 18
Artabanus ultimus Rex Parthorum ex Arsacidis, 166
Artaxerxes imperium Parthicum restituit Persis, 167
Romanas provincias populatus est, 171
Arcæus cognomen dei Luni, 36
Ascolia in Bacchi honorem festa, 95
Ascus Damasci conditor, 232
à Dama nutritus, unde urbi nomen, 271
Asini caput Dacorum insigne, 306
Astarte dea ab aliis Venus, ab aliis Juno existimata, 25. 158
figura ejus seminuda magis Veneri quàm Junoni convenit, 25. 218
eadem quæ Venus, 91. 126
varius ejus habitus, 101
illius nomen an ab Astarto Rege, 25
Hebraïcè Astoret dictum, 349
ei altaria condidit Salomon, 218
ipsius cultus Carthaginem à Didone translatus, 114
scipionem seu sceptrum pro insigni gerit, 187
aliquando acrostolium ad urbis situm indicandum, 343
Beryti in Valeriano, 329. Gallieno, 348. Saloninæ 356. trophæo manum apponit Sidonis in Elagabalo, 125. in Caracalla, 70. Geta, 86. Elagabalo, 134. Alex. Severo, 183. Gordiano Pio, 217. Otacilia, 264. Volusiano, 323. Valeriano, 378. Gallieno, 349
in templo Æliæ Capitolinæ in Sept. Severo, 1. Diadumeniano, 101
Beryti in Sept. Severo, 5. Jul. Domna 24. Macrino, 91. Elagabalo, 110. Annia Faustina, 149
Cæsareæ Palæstinæ in Caracalla, 73
Sidonis in Elagabalo, 125. Julia Paula, 141
Tyri in Elagabalo, 135. Aquilia Severa, 146. Philippo Sen. 252
Astartes caput inter duo signa militaria Beryti in Salonina, 354
in templo Beryti in Gordiano Pio, 204
in curru sacro Sidonis in Elagabalo, 126. Julia Paula, 142. Annia Faustina, 142. Sœmiade, 154. Mæsa, 158
Astrochiton Herculis Tyrii nomen, 69. 116
Astronomia à Phœnicibus ad Græcos propagata, 124
Astrum cur in nummis Elagabali, 122
Athamas Thebarum Rex, 11
Athleta cum palmæ ramo Heliopolis in Valeriano, 331
Athletæ duo Laodiceæ in Elagabalo, 121
cum vasis seu discis præ manibus, 313
sedentes discum sustinent Heliopolis in Valeriano, 332
Athletis privilegia ab Augusto conservata, 152
Atis pileo Phrygio ornatus, 66
Atra urbs Barsemii Regia, 7
Augurium in Troade condenda, 63. 68
Augustea certamina Damasci in Augusti honorem instituta, 345
Augusti eximia virtus à N. Damasceno commemorata, 235
ejus statua supra basim Philippis in Caracalla, 59
Augustus Capricornum pro symbolo gessit, 209
Antonium & Cleopatram ad Actium devicit, 282.
coronam querceam ob cives servatos à Senatu accepit, 235
Trib. potestatem in perpetuum sibi arrogavit, 475
Herodem Regem in gratiam recepit, 266
in Syriam ad eam constituendam profectus est, 254
menstruas frumenti distributiones populo fecit, 129
Cyzicenus in servitutem redegit, 254
Tyrios & Sidonios castigavit, ibid.
Syllæo caput amputari jussit, 260
Apollinis Actiaci templum majus extruxit, 72
Antiochiam Pisidiæ Coloniam deduxit, 3. Patras, 211. Troadem, 21
Veteranis frequentavit Berytum, 6. Comanam, 40. Cremnam, 190. Dium, 115. Heliopolim, 28. Pellam, 212. Philippos, 58
Aurelianus Imp. Emesam devicta Zenobia ingressus est, 51
M. Aurelius ex Annia gente in Aureliam adoptatus, 149

B

Baaltis Dea eadem quæ Dione, 39. 202
Babylon urbs Mesopotamiæ à Sept. Severo recuperata, 7
Bacchus in Philosophicis disciplinis à Sileno institutus, 207
in Orientem peregrinatus est, 177
Phœniciam perlustravit, ibid.
in eo de Beroe Nympha cum Neptuno æmulus, 211
cur illa huic magis quam Neptuno gratior, 209
Herculi Tyrio craterem dedit, 116
alterum pro ludorum præmio proposuit, 313
Arabiæ deserta perlustravit, 164
in Indiam usque penetravit, 112
vitem ex ea asportavit & redux coluit, 103
pro vino bibendo cornu pro poculo usus est, ibid.
idem ille ac sol in multis locis, 202
in plurimis coloniis cultus,
Beryti in Gordiano Pio, 202. 203
Damasci in Treb. Gallo, 307
Deulti in Macrino, 93
Olbæ in Gordiano Pio, 210
Sidonis in Alex. Severo, 177
Baculus serpente involutus Æsculapii symbolum, 208
Balbini nummi in coloniis percussi hactenus nulli, 197
Bases columnis cur additæ, 81

Basilianus

Basilianus Ægypti præfectus Macrini Partibus adhæsit, 91
Basilica, Emisæ in Julia Domna, 28
Bassus sub Gallieno Consul, 352
Beleastartus Hirami Tyri Regis F. 87
Bellorius Reginæ Sueciæ illustris Antiquarius, 182
Bellerophon Glauci Ephyræ seu Corinthi Regis F. 27
Deliadem fratrem per imprudentiam occidit, ibid.
Pegasum bibentem ad Pyrenem fontem cepit, 28
contra Chimæram decertavit, 81
eam interfecit, 9
à Corinthiis pro heroe & deo habitus, ibid.
signatus in nummis Sept. Severi, 8. Getæ, 81
Bellona in templo Comanorum Caracallæ, 45
Belus fluvius in agro Ptolemaidensi, 20
Beneficia Julii Cæsaris in Troadenses, 139
Bernier D. Medicus peregrinationibus Orientis illustris, 142
Beroe Nympha Veneris & Adonidis filia, 39. 104
à Neptuno & à Baccho adamata, 109
Jovis jussu pro uxore Neptuno concessa, ibid.
urbi Beroë nomen dedit, 39
hæc Phœniciæ littoralis, 6
omnium urbium antiquissima, 334
Veneris habitatio dicta, ejus elogia, 104
Amorum portus, 354
jucundum Bacchi fundamentum, 112
à Saturno condita, 39. 201
ab ipso concessa Neptuno & Cabiris, 39
à Tryphone diruta, 238
à Romanis dicta Berytus, 309. 205
Berytus Veteranis ab Augusto frequentata, 25
juris ab eo Italici facta, 21
ab Agrippa Judææ Rege maximè ornata, 90
à Pescennii partibus contra Severum stetit, 24
nummos percussit Sept. Severo, 5. Jul. Domnæ 24. Caracallæ, 39. Macrino, 90. Elagabalo, 109. Anniæ Faustinæ, 149. Gordiano Pio, 201. Valeriano, 119. Gallieno, 343. Saloninæ, 353
Bigæ simul junctæ apud Phrygios, 81
earum cursus in ludis Olympicis receptus, 12. 47
Borion Africæ promontorium, 241
Bos Jovi pro victima immolatus, 319
togatorum civium in Coloniis symbolum, 97
cum signo militari Tyri in Julia Domna, 32. Macrino, 97. Gallo, 314
Bostra urbs Arabiæ Petrææ, 167
ejus etymologia, 187
Nerviæ Trajanæ nomina à Trajano, 164
Colonia ab Alex. Severo constituta, 160
juris Italici facta, 165
Bovillæ oppidum Latii unde ipsi nomen, 87
Britannici nomen quando Caracallæ & Getæ datum, 77
Bupalus omnium primus Fortunæ simulacrum apud Smyrnæos sculpsit, 75
Byblus urbs Phœniciæ littoralis, 26
à Saturno Baaltidi Deæ donata, 39
Byrsa Carthaginis arx, 136
Byzantium urbs Thraciæ littoralis, 84
Pescennii partibus acriter adhæsit, 34
in servitutem à Sept. Severo adjudicata, ibid.
Caracallæ interventu privilegia recepit, ibid.

C

C & K. promiscuè in litteris Romanis usurpatæ, 247
Cabera Prothei filia, Cabirorum mater, 223
Cabiri Vulcani ex Prothea filii, ibid.
cur in deorum numerum relati, ibid.
eorum simulacra Vulcano similia, 205
apud Carrhenos culti, 223
Cadmonei iidem ac Hævei, 147
Cadmus Agenoris Phœniciæ Regis filius, 217
Carthaginem condidisse fertur, 136
serpentem saxo occidit in nummis Tyri Gordiani Pii, 217. Gallieni, 350
Caduceus Mercurii symbolum, 133. 346
Cæsarea urbs Cappadociæ ad montem Argæum, 91
Coloniæ titulum nec dignitatem habuit, ibid.
Cæsarea urbs Palæstinæ prius Pyrgos Stratonis, 282
in honorē Augusti ab Herode Rege exornata, 280
duodecim annis absoluta, 40
provinciæ totius maxima, 281
Colonia à Vespasiano deducta, 319
juris Italici facta, 73
libera ideo appellata, ibid.
cur Prima in nummis dicta, 112
Flavia de gente Vespasiani nominata, 40
Antoniniana à Caracalla vocata, 73
Metropolis ab Alex. Severo constituta, 166
Solem seu Apollinem præsertim coluit, 319
nummos percussit Jul. Domnæ, 25. Caracallæ, 40. Macrino, 91. Diadumeniano, 103. Elagabalo, 112. Alex. Severo, 166. Decio, 279. Hostiliano, 301
Cæsarea Sitiphensis urbs Mauritaniæ littoralis, 91
Calathus Corinthi sepulcro virginis impositus capitulo Corinthiaco originem dedit, 81
Calathus cur Serapidis capiti impositus, 19. 186
Calatis, in nummis Callatis, urbs Thraciæ, 208
Caligula Dominus appellari ambivit, 77
Callimachus sculptor ordinis Corinthiaci inventor, 81
Fr. Camelius Christinæ Reginæ insignis Antiquarius, 176
Caninius Agrippa Corinthi Duumvir, 120
Canis Dianæ sacer, 168
purpuræ Tyriæ inventor, 148. 219
Cantharus Bacchi peculiare poculum, 25
Capellianus Numidiæ Procurator Maximino devotus, 194
Capitolienses Astartes cultum à Bybliis accepere, 2
Capita Decii & filiorum in Cremnæ nummis Etruscillæ, 290
Mercurii & Genii capita adversa in Heliopolis nummis Gallieni, 245
Capitolini ludi à Furio Camillo instituti, 53
Capitulum Corinthiacum in Getæ nummis, 81
columnis pro ornamento additum, ibid.
Cappadocia Regibus suis usque ad Tiberium paruit, 45
Caput Jovis Ammonis Bostræ in Alex. Sev. 163.
Cassandriæ in Sept. Severo, 7
Luni Dei in Carrhenis, 42
Nili in Ptolemaidensibus Sept. Severi, 19
Serapidis Æliæ Capitolinæ in Elagabalo, 106
Bostræ in Mamæa, 186
Cæsareæ in Diadumeniano, 103. Elagabalo, 112

Ptolemaidis in Sept. Severo, 18. Caracalla, 59.
Elagabalo, 123
Sinopes in Gordiano Pio, 214
Solis radiatum Emisæ in Elagabalo, 117
Caput turritum urbium insignium solenne symbolum, 15
Mesopotamiæ Coloniarum frequens typus. 179
turritum sine velo in Bostrensibus Alex. Severi, 165. Mamææ, 186
Cæsarensibus Decii, 251. Hostiliani, 301
Carrhenis Sept. Severi, 6
Damascenis Philippi Jun. 270
Laodicensibus Elagabali, 120
Patrensibus Sept. Severi, 58
Troadensibus Caracallæ, 65. Elagabali, 532
Aquiliæ Severæ, 145. Jul. Mamææ, 589
turritum & velatum in Antiochensibus Syr. Alex. Severi, 163. Philippi Sen. 217. Otaciliæ, 255. Philippi Jun. 267. Decii, 277. Galli, 303. In Carrhenis Gordiani Pii, 205. Tranquillinæ, 223. In Edessenis Caracallæ, 49. Macrini, 95. Maximini, 192. Gordiani Pii, 208. Tranquillinæ, 224. Decii, 284
In Heliopolitanis in Sept. Severi, 14. Caracallæ, 54. Getæ, 81. Philippi Sen. 237
Capita turrita duo & velata in Edessenis Caracallæ, 49
Capricornus in Hipponis nummis Gordiani Pii, 209
Caracalla Sept. Severi F. 44
Bassianus initio cognominatus, 42
Antoninus à patre Severo appellatus, 44
annos natus 13. Imperii particeps factus, 42
Augustus à militibus vocatus, 7
ex Oriente cum patre rediens Plautillam uxorem deduxit, 75
patris nomine de bigis in Agone Capitolino victoriam retulit, 12. 47
Consul. III. cum fratre II. factus, 5
nomen Britannici cum patre accepit, 33
ipso mortuo Pontifex Maximus factus, 85
ad ripas Danubii profectus est, 37
Germanici nomen relicto Britannico tulit, 33
pacata Germania contra Parthos bellum suscepit, 62
per Macedoniam transiit Macedonico habitu, 59
Macedones ob Alexandrum M. dilexit, 62
Thraciam ingressus eam lustravit, 47
in Bithynia hiemavit, 38
Nicomediæ ludos gladiatorios natali die egit, 38
in Troadem inde profectus est, 65
Achillis tumulum visitavit, 65
Trojanorum privilegia conservavit, 67
Antiochiam Syriæ pervenit, 34
hanc urbem provinciæ Metropolim & Coloniam fecit, 34
Alexandriam adiit, in qua magnam civium stragem edidit, 60
Edessam Abgaro Regi contra fas eripuit, 48
in Persas fraude irrupit, 36
Carrhis Mesopotamiæ hiberna egit, 42
templum dei Luni invisendi causa profectus, à Centurione occisus est, 95
Divus Antoninus appellatus est, 34. 277
eloquens videri volebat, 57
Alexandri M. amantissimus, 52
eum imitari conabatur, 67
se Alexandrum Orientalem nominabat, 32
ad Herculis virtutem se accessisse jactabat, 46
venationibus maximè deditus, 37
apros frequenter excepit, & contra leonem stetit, 46
ejus nomen Caracalla joculare in nummis haud quærendum, 43
Colonias tres deduxit, 33
Sinopensibus beneficia contulit, 61
Carites in Deulti nummis Alex. Severi, 169
Carpi Sarmatiæ Europææ populi, 317
sub Balbino & Pupieno primùm provincias Pop. Romani depopulati sunt, 220
Carrhæ urbs Mesopotamiæ ad Chaboram fluv. 6
Crassi cæde memorabilis, 113
Colonia sub M. Aurelio & L. Vero constituta, 6. 42
Metropolis Mesopotamiæ secunda, 113. 167
Carthago urbs Africæ littoralis, unde dicta & à quo condita, 136
Didone antiquior, 324
eam reginam tanquam deam venerata est, 253
unà cum Corintho destructa, & unà Colonia à Julio Cæsare deducta, 269
juris Italici à Sept. Severo facta, 1
Antiqua ad Carthaginis novæ in Hispania, dicta, 269
sub Gordiano Pio pro Sabiniano rebellavit, 206
pro Gordiano Afric. contra Maximinũ stetit, 194
nummos percussit, Getæ, 77. Elagabalo, 114. Philippo Jun. 268. Treb. Gallo, 305
Cassandria urbs Macedoniæ à Cassandro Rege dicta, 8
Colonia à Julio Cæsare deducta, ibid.
nummos dicavit Severo, 7
Cassius post Crassi cædem Carrhas se recepit, 208
Cedrinum lignum pro templis Tyri adhibitum, 135
Cenchrias Pirenes filius à Diana per imprudentiam occisus, 12
Centauri cur in Bostræ Coloniæ nummis Jul. Mamææ, 187
Ceres in nummis Hipponis Caracallæ, 54
tædis in Ætna monte accensis Proserpinam filiam quærit, 55
ejus cultus in Africa maximus. ibid.
Certamen in ludis sacris triplex, Gymnicum, Equestre & Musicum, 332
Olympicum in Jovis honorem institutum, 219
versus Eleam oppidum celebratum, ibid.
alterum minus in Colonia Diensi ab Archelao editum, 13
Pythicum in Apollinis honorem institutum, 72
Sacrum Capitolinum œcumenicum Iselasticum Heliopolitanum vocatum, 331
Soli dicatum Ἥλιοι appellatum, 119
Augusto certamen Damasci celebratum, 309
Certamina cur sacra cognominata, 153
Cervus Dianæ sacer, 79. 242
ad rapiditatem Solis indicandam, 216
Chaboras fluvius ex monte Masio oriens, 187

Rhesainæ Coloniæ muros alluit, 176
Edessæ mœnibus allabitura, 15
in Euphratem defluit, 6. 49
Chaldæi annum Autumno inchoabant, 141
Chryses Apollinis Smynthei Sacerdos, 63
Chrysogone nomen Saloninæ Galieni uxoris, 353
Chrysorrhoas ex Amana & Parpare fluviis formatus, 260
Cibilitani Lusitaniæ populi, 43
Cilicia Trachea à Vespasiano in provinciam redacta, 261
Cives Romani qui facti ex constitutione M. Antonini, 231
Clava Herculis insigne, 147
Claudius Troadenses fecit immunes, 133
Cnidus urbs Cariæ notissima, 321
Coellu vel Coillu urbs & Municipium Numidiæ, 92
littoralis ad Ampsagæ fluvii ostia, 43
Municipium ab Hadriano factum, Ælium dictum est, 114
Antoninianum à Caracalla appellatum, 44
inter nobiles Numidiæ civitates urbs commemorata, 270
purpura celebris, 108. 270
Collegium pro Ludis Capitolinis institutum, 53
Coloni apud Triumviros deducendæ Coloniæ nomina scribebant, 40
ex tribubus sicut ex Urbe deducebantur, 263
Coloniæ in hoc secundo tomo descriptæ,
Ælia Capitolina ab Hadriano constituta nummos percussit Sept. Severo, 1. Diadumeniano, 100. Elagabalo, 166. Traj. Decio, 205. Q. Herennio, 295. Hostiliano, 299
Antiochia Pisidiæ ab Augusto deducta, Sept. Severo, 2. Jul. Domnæ, 23. Caracallæ, 35. Getæ, 35. Elagabalo, 108. Mœsæ, 156. Gordiano, 201. Philippo, 229
Antiochia Syriæ à Caracalla condita, ipsi, 33 Macrino, 89. Diadumeniano, 102, Elagabalo, 107. Aquil Severæ, 144. Alex. Severo, 161. Mamææ, 185. Tranquillinæ, 222. Philippo, 226. Otaciliæ, 255. Philippo Jun. 267. Decio, 277. Etruscillæ, 289. Q. Herennio, 296. Hostiliano, 300. Gallo, 303. Volusiano, 316
Apamea Bithyniæ à Julio Cæsare facta Juliæ Domnæ, 24. Caracallæ, 28. Gallieno, 342
Berytus à Julio Cæsare constituta Severo, 4. Domnæ, 24. Caracallæ, 38. Macrino, 90. Elagabalo, 109. Anniæ Faustinæ, 149. Gordiano Pio, 201. Valeriano, 329. Gallieno, 343. Saloninæ, 352
Bostra Arabiæ ab Alex. Severo deducta ipsi, 163. Mamææ, 186
Cæsarea Palæstinæ à Vespasiano constituta Jul. Domnæ, 25 Caracallæ, 40. Macrino, 91. Diadumeniano, 103. Elagabalo, 112. Alex. Severo, 166. Decio, 279. Hostiliano, 301
Carthago Africæ à Julio Cæsare facta, Getæ, 77. Elagabalo, 144. Philippo Jun. 268. Gallo, Gallieno, 347
Carrhę Mesopotamię a Divis fratribus condita, Sept. Severo, 6. Caracallæ, 41. Elagabalo, 113. Alex. Severo, 166. Gordiano, 205. Tranquillinæ, 223
Cassandria Macedoniæ à Julio Cæsare, Sept. Severo, 7
Comana Ponti à Jul. Cæsare, Caracallæ, 45
Corinthus Achaiæ à Julio Cæsare, Severo 8. Jul. Domnæ, 25. Caracallæ, 45. Plautillæ, 74. Getæ, 79
Cremna Pisidiæ in Pamphiliæ confinio à Jul. Cæsare, Elagabalo, 115. Etruscillæ, 290
Damascus Cœlesyriæ à Philippo deducta, ipsi, 232. Otaciliæ, 257. Philippo Jun. 270. Gallo, 307. Volusiano. 319. 327.
Valeriano, 330. Gallieno, 345
Deultum Thraciæ à Vespasiano, Caracallæ, 48. Macrino, 92. Diadumeniano, 104. Alex. Severo, 168. Mamææ, 187. Maximino, 191. Maximo, 195. Gordiano, 207. Tranquillinæ, 223. Philippo Sen. 236. Otaciliæ, 261, Philippo Jun. 271
Dium Macedoniæ à Jul. Cæsare, Sept. Severo, 12. Elagabalo, 115. Alex. Severo, 170. Saloninæ, 354
Edessa Mesopotamiæ à Caracalla, ipsi, 48. Macrino, 95. Elagabalo, 116. Jul. Mœsæ, 157. Alex. Severo, 171. Maximino, 191. Gordiano, 208. Tranquillinæ, 224. Decio, 284
Emisa urbs Phœniciæ à Caracalla deducta Jul. Domnæ, 28. Caracallæ, 50. Elagabalo, 117. Alex. Severo, 173.
Heliopolis Phœniciæ à Jul. Cæsare constituta, Sept. Severo, 14. Jul. Domnæ, 28. Caracallæ, 52. Getæ, 81. Macrino, 95. Philippo Sen. 237. Otaciliæ, 271. Philippo Jun. 272. Valeriano, 331. Gallieno, 345
Hippo Africæ à Jul. Cæsare facta, Caracallæ, 54. Gordiano, 209. Philippo Sen. 241. Gallieno, 347
Laodicea Syriæ à Sept. Severo deducta, Caracallæ, 55. Getæ, 82. Elagabalo, 120. Tranquillinæ, 225. Philippo Sen. 242. Gallo, 309
Neapolis Samariæ à Philippo constituta, ipsi, 244. Otaciliæ, 263. Philippo Jun. 272. Gallo, 310. Volusiano, 321
Nesibis Mesopotamiæ à Sept. Severo facta, Jul. Paulæ, 140. Gordiano, 210. Philippo Sen. 248. Otaciliæ, 263
Olba Pissidiæ in Pamphyliæ confinio à Julio Cæsare deducta, Jul. Mœsæ, 159. Gordiano Pio, 210
Patrensis Achaiæ ab Augusto facta, Severo, 17. Caracallæ, 56. Elagabalo, 122. Gordiano, 211
Pella Macedoniæ, à Julio Cæsare, Caracallæ, 188. Macrino, 96. Alex. Severo, 174. Mamææ, 58. Gordiano, 212. Philippo Sen. 249
Philippensis Macedoniæ à Julio Cæsare constituta, Caracallæ, 58
Philippopolis Arabiæ à Philippo deducta, ipsi, 249. Marino, 274
Ptolemais Phœniciæ à Claudio facta, Severo, 18. Jul. Domnæ, 29. Caracallæ, 59. Getę, 83. Elagabalo, 123. Aquilię Sev. 145. Alex. Severo, 175. Philippo Sen. 250. Valeriano, 333

Rhesaina Mesopotamiæ à Sept. Severo constituta, à Alex. Severo, 175. Traj. Decio, 284. Etruscillæ, 291. Q. Herennio, 297.
Sebastena Palæstinæ à Sept. Severo deducta Jul. Domnæ, 30
Sidon Phœniciæ ab Elagabalo facta, ipsi, 125. Jul. Paulæ, 141. Anniæ Faustinæ, 150. Soæmiadi, 154. Mœsæ, 158. Alex. Severo, 177.
Singara Mesopotamiæ à Sept. Severo constituta Gordiano Pio, 213
Valeriano, 335. Saloninæ, 356.
Thessalonica Macedoniæ à Valeriano facta ipsi, 314. Gallieno, 348. Saloninæ, 355.
Troas Phrygiæ minoris ab Augusto deducta, Severo 21. Jul. Domnæ, 31. Caracallæ, 62. Getæ, 85. Elagabalo, 132. Jul. Paulæ, 143. Aquil. Severæ, 145. Anniæ Faustinæ, 153. Soæmiadi, 155. Alex. Severo, 179. Mamææ, 189. Maximino, 192. Maximo, 196. Gordiano, 215. Philippo Sen. 250. Gallo, 311. Volusiano, 322.
Sinope Ponti Asiatici à Julio Cæsare constituta, Gordiano Pio, 214
Tyrus Phœniciæ à Sept. Severo, ipsi 22. Jul. Domnæ, 32. Caracallæ, 66. Getæ, 86. Macrino, 97. Diadumeniano, 104. Elagabalo, 134 Aquil. Severæ, 146. Mœsæ, 159. Alex. Severo, 183. Gordiano, 216. Philippo Sen. 251. Otaciliæ, 264. Gallo, 311. Volusiano, 323. Valeriano, 337. Gallieno, 349. Saloninæ, 356
Viminacium Mœsiæ superioris à Gordiano Pio, ipsi, 219. Philippo Sen. 254. Otaciliæ, 266. Philippo Jun. 275. Decio, 288. Etruscillæ, 294. Q. Herennio, 298. Hostiliano, 302. Gallo, 315. Volusiano, 325. Æmiliano, 328. Valeriano, 341. Gallieno, 352.
Coloniæ cur Felices dictæ, 205
Coloniis jus cudendæ monetæ ablatum, 352
Colonus aratro locum designat ubi urbs condenda, 200
civium togatorum symbolum, 40. 87
cum vexillo aut signis militaribus coloniam Veteranis etiam frequentatam indicat, passim, 200
Columnis bases & capitula ubi primum addita, 81
Comana urbs tergemina, unde nomen, 45
Commagena à Vespasiano in provinciam redacta, 261
Conchylium ex quo purpura reperta, 69
Tyri urbis solemne symbolum, 265
Conjuges inter se concordes esse debent, 199
Corinthus Maratonis filius, 9
Corinthus urbs Achaiæ, prius Ephira, *ibid.*
totius Græciæ lumen, 26
circa Moysis tempora condita, 9
P. Romano vectigalis à Mummio facta, 26
eodem tempore quo Carthago à Julio Cæsare deducta, *ibid.*
S. Cornelius Papa sub Traj Decio, 284
Cornu pro populo usus est Bacchus, 203
Cornu Amalthææ fructuum omnium abundantiam denotat, 92
unde dictum, 346
Cornucopiæ, Genii symbolum, 4
Fortunæ insigne, 75
abundantiam rerum omnium indicat, 19
unde dictum, 45
duo aliquando in nummis, 346
Cornua cur in fluviorum simulacris, 19
Corona victoriæ symbolum, 80
victoris præmium, *ibid.*
ex lauro in triumphis concessa, 132
in ludis agonalibus pariter, *ibid.*
quercea ob cives servatos, 345
in ludis Augusteis Tyri institutis etiam data, 245
pomacea in ludis Pythiis, 131. 355
Coronis Phlegyæ filia, Æsculapii mater, 207
H. Corrarus Senator Venetus in rarissimis nummis comparandis diligens, 138
Cremna urbs Pisidiæ in Pamphyliæ confinio, 115
Colonia à Julio Cæsare constituta, 290
nummos percussit Elagabalo, 115. Etruscillæ, 290
Crescens Luna & cur non integra in nummis, 208
ad deum Lunum ut plurimum spectans, 7. 42
in Carrhenorum nummis, 57
cum astro desuper in Elagabalo, 113. Gordiano, 206
Crumena Mercurii symbolum, 239
Ctesiphon Mesopotamiæ Parthorum Regia, 42
militibus diripienda à Sept. Severo data, 7
Cupido Bacchum de Beroes matrimonio consolatur, 110
in templo apud Dienses in Alex. Severo, 170
cur sæpe facem gerit, *ibid.*
Cypressus in summa veneratione apud Phœnices, 232
in templo Heliopolis Otaciliæ, 262
inter equum & bovem in Damascenis Volusiani, 319
cur Soli dicata, 232
Currus sacer Astartes in nummis Elagabali, 125. Juliæ Paulæ, 143. Anniæ Faustinæ, 152. Soemiadis, 154. Jul Mœsæ, 157.
Cyaneæ apud os Bosphori Thracici insulæ, 84
Cybele, eademque Terra, seu Vesta, 189
sedens inter duos Leones in nummis Antiochiæ Pisidiæ Gordiani, 199
Deulti in Philippo Sen. 238
Neapolis in Philippo Sen. 244
quare caput ejus turribus ornatum, 189
Cyclopes fulminum Jovis fabricatores, 116
Cydnus Ciliciæ fluvius Tarsum urbem persecans, 301
Cyzizeni in servitutem ab Augusto redacti, 254

D

Δ, Litera in nummis Carrhenorum pro Διονύσος, 167
Δ. Ε. in nummis quid significant, 122
in Antiochenis Syriæ cum S. C. signantur, 33
in Laodicenis Syriæ, cur solæ, 121
Δημαρχικῆς Ἐξουσίας voces, quid in fœminis & Cæsaribus denotant, 103
Dacia sub Trajano provincia Romanorum facta, 331. 344
milites olim in exercitu habuit, 200000. 283
honorationes ejus incolæ pileum gestabant, 331
in nummis cur Felix vocata, *ibid.*
ad ejus custodiam duæ legiones admissæ, 297
immunis & libera à Philippo Sen. facta, 130
Latinè nummos ab hoc tempore cum æra percussit, 344
Ab Aureliano barbaris relicta, 284

nummos

nummos percussit Philippo Sen. 230. Otaciliæ, 256. Philippo Jun. 270. Decio, 281. Q. Herennio, 297. Hostiliano, 301. Gallo, 306. Æmiliano, 327. Gallieno, 348
Dama animal à Δαμάζω, per antiphrasim dictum, 233
cum puero in Damascenis nummis Philippi Sen. 232. Otaciliæ, 259. Galli, 307
Damascus Mercurii & Halymedæ nymphæ filius, 259
Damascus à Baccho cur excoriatus, 307
Damascus Rex urbis Damasci conditor, 233
Damascus urbs Cœlesyriæ juxta Hermonem montem, 234
civitas insignis & clarissima, 271
ab Asco gigante condita, 259
ejus ager fertilissimus, 234
urbis insigne Pegasus, 257
Reges proprios habuit antiquitùs, 233
Metropolis ab Augsto constituta, 345
Colonia à Philippo Sen. deducta, 232
Jovem optimum Maximum coluit, 240. Mercurium, 239. Bacchum, 307. Æsculapium 330. Fortunam, 238. Hygæam, 330
Danubius etiam Tanais dictus, 217
Dardanium urbs Troadis, 356
Dea Syria, aliis Venus, aliis Luna, 142
Decennales Ant. Caracallæ Beryti celebrati, 5
Delphinus Neptuno sacer, 6. 90. 193
Melicertam dorso excepit, 11
in nummis Deultanis Maximini, 191
Delias à Bellerophonte fratre per imprudentiam occisus, 27
Demetrius III. Grypi F. Rex Damasci à Ptolemæo constitutus, 32
Deultum urbs Thraciæ, 47
ad Panysum fluvium condita, 207
Milesiorum Colonia, 208
ampla & muris optimè munita, 195
diverso modo ab auctoribus scripta, 191
Colonia à Vespasiano deducta, 224
Juris Italici facta, 48
Apollinem coluit, 195. 207. Bacchum, 92. Æsculapium, 208. 236. Cybelem, 246. Dianam Venatricem, 178. 187. Hygæam, 261. Fortunam, 104
Diadumenianus Macrini filius, 100
annum decimum agens, 104
Antoninus à patre appellatus, 90
Cæsar ab eodem factus, 191
ipsi moneta ab Antiochensibus percussa, 102
Imperator à patre dictus & Consul factus, 103
Diana eadem quæ Luna, 73
variæ ejus effigies, 77
juvenis ut virgo depicta, 145
venationibus operam summopere collocavit, 17. 45
à parturientibus invocata, 36
Laphria à Patrensibus culta, 57
Limnatis ab iisdem, ibid.
Lucifera à Corinthiis in Geta, 79
Priapina apud Sinopenses, 73
Telamonis instar in Ptolemaidensibus, ibid.
Triclaria à Patrensibus culta, 57
Venatrix ab Antiochensibus Pisidiæ in Caracalla, 36
à Coillutanis in Caracalla, 43
à Corinthiis in Geta, 79
à Deultanis in Alex. Sev. 168. Jul. Mamææ, 187
ab Edessenis in Gordiano Pio, 209
à Laodicensibus in Elagabalo, 119. Philippo Sen. 242
à Patrensibus in Caracalla, 57
à Ptolemaidensibus in Elagabalo, 124. Valeriano, 333
à Tyriis in Elagabalo, 138
ipsius templum Corinthi in foro, 37
diversa ejus fana apud Patrenses, 57
in Ptolemaidensi Colonia, 124
ejus signum Preugenes Spartanis subripuit, 57
illius simulacrum Laodicensibus Syriæ à Seleuco Nicatore concessum, 242
cur cervus ipsi dicatus, 79
canis pariter ei sacer & comes, 168
Venatrix ambabus tædas gerit in num. Corinthiis Getæ, 79
Prima venationis inventrix, 168
Dianæ centum & quinque ab Auctoribus nominatæ, 73
Dianæ in templo Delphico simulacrum Apollinis cervum prensantis dedicarunt, 14
Dienses Juris sunt Italici, 21
Dii inter majores & minores distincti, 121
majores à Romanis, præcipui & summates cur vocati, 142
minores sunt Semidei Heroes & indigetes, 121
Proprii, Tutelares, Genii, Custodes pariter inter ipsos numerati, 146
Patrii in nummis Caracallæ, 78
plurimi à loco denominati, 53
in eorum numerum qui relati 207
Diodorus Comes Antiochiæ occisus, 279
Dione eadem quæ Baaltis, 59. 202
Discus vasis genus pro ludis agonosticis, 333
Dium urbs Macedoniæ littoralis in Pierita regione, 13
Colonia à Julio Cæsare constituta, ibid.
Jovem coluit, 121. in Sept. Severo, 12. 115. Salonina, 354. Cupidinem in Alex. Severo, 170. Palladem in Sept. Severo, 114
Dolabella Laodiceæ Syriæ à Cassio obsessus, 242
Domini appellatio in Coloniarum nummis Getæ, 77
Imperatoribus Romæ in Palatio data, 146
quando in nummis Romanis usurpata, 77
Domitianus se Dominum appellari jussit, ibid.
Minervam præ cæteris coluit, 47
Domna, nomen Syriacum, 353
Draco Martis filius Thebanorum Regis, 351
à Cadmo Agenoris filio occisus, 216
sub serpentis simulacro & fabula tusus, 139
Dracontius monetæ Antiochenæ præfectus, 278
D. Dron veterum nummorum studiosus, 227
Dyrrachium urbs juris est Italici, 21

E

Ebal vel Hebal mons Palæstinæ, 245
Edessa urbs gemina, una Macedoniæ, altera

Mesopotamiæ, 109
Mesopotamiea ad scirtum fluvium condita, 49
antiquissima in clivo sita, 50
Bambyca & Hierapolis olim appellata, 157
Abgarorum Osrhoenorum principum Regia, 95
Colonia à Caracalla constituta, 48
Aurelia & Marcia in ejus gratiam vocata, 49
urbis Genium in omnibus nummis percussit, 117. 197
obsidionem sedecim annorum tulit, 95
Elagabalus ex Emisa urbe oriundus, 117
Solis sacerdos, 50. 114
contra Macrinum Mæsæ aviæ artibus Imperator factus, 106
à quibus legionibus electus, 103
Varius antea appellatus, 117
Antonini Caracallæ filius dici voluit, 114
ad Senatum se ab illo natum scripsit, 106
Severi nepotem se appellavit, 120
à quibusdam Pseudantoninus vocatus, 106
Antiochiam à militum direptione liberavit, 107
milites in castella sua dispersit, 106
Romam ex Syria contendit, 132
Nicomediæ hiberna egit, 133
ob Antonini nomen omnibus carus, 115
Julia III. Paulam uxorem cum magna solemnitate duxit, 141
cum ipsa divortium fecit, 144
Aquiliam Severam è Vestalium sacrario abduxit, ibid.
nuptias frequentes egit, 153
sine voluntate matris Soæmiadis nihil egit, 154
eam in Senatum rogari jussit, 155
Consulatum III. cum Eutychiano Comazone egit, 115
summa pompa Elagabalum deum suum ad suburbanum deduxit, 123
ex Carthagine simulacrum Uraniæ Romam afferi jussit, 114
Laodiceæ ex adyto Dianam auferre tentavit, 119
Scrapidem summopere coluit, 107
Alex Severi pater videri volebat, 184
Sidonem Phœniciæ Coloniam deduxit, 106
Frumentum ipsi publicum assignavit, 129
Tyriis iratus Sidonem metropolim constituit, 105
Trib. potestatem V. inchoavit, 106
Imperator luxuriosissimus, 138
Eleutheropolis urbs Syriæ Palæstinæ, 280
Ellotia festa Corinthi celebrata, 178
Emisa urbs Phœniciæ ad Orontem, 52
patria Juliæ Domnæ Caracallæ matris, 28
Colonia in illius gratiam ab eo constituta, 118
Juris Italici ab ipso facta, 28
Metropolis Mesopotamiæ cis Euphratem vocata, 158
Jovem coluit in Caracalla, 50. Solem in Elagabalo, 117
Ephesii quater Neocori facti, 248
Enthusiasmon quid apud Græcos, 195
Ephraim Palæstinæ mons, 245
Ephyra Heroina Oceani filia, 9
Ephyra urbs Achaiæ, Corinthus deinde dicta, ibid.
Ephyrus Myrmecis uxoris Epimethei filius, ibid.
Epitaphium Gordiani Pii in Mesopotamia, 112
Eques Romanus Nesibis Coloniæ à Sept. Severo præfectus, 140
decurrens ante Apollinis simulacrum in Troadensibus nummis Alex Severi, 180
Decius Imperator in Cæsareæ Palæstinæ nummis, 279
Equestris statua in Ptolemaidensibus, 175
Equi marini Neptuno sacri, 39
Equus Soli sacrificabatur, 319
Equus pascens in Troadensium nummis Severi, 21. Domnæ, 31 Caracallæ, 66 Elagabali, 133. Jul. Paulæ, 145. Alex Severi, 183. Mamææ, 190. Maximini, 193. Maximi. 193
Immunitatum Coloniæ index & symbolum, 21. 67
Eraclia certamina in Herculis honorem Tyri instituta, 72
Ericthonius quadrigas primùm junxit, 81
Erigon Macedoniæ fluvius, 85
Erotidia Amoris festa, 170
Eteocles Rex primus Gratiis templum erexit, ibid.
Etruscilla Imp. Decii uxor, Q. Herennii mater, 289
Hostiliani socrus, ibid.
Euphrosyne una ex Gratiis, Hilaritas dicta, 170
Europa Agenoris Phœniciæ filia, 129
ob eximiam formam à Jove adamata, 178
ab eo in Tauri formam rapta, 129
in nummis Sidoniorum Elagabali, 129. Anniæ Faustinæ, 151. Alex. Severi, 177
ejus ossa apud Corinthios asservata, 178
ab ea tertia orbis pars dicta, 129
Eurychorus aggere Tyro urbi adjunctus, 137
Eurynome Oceani filia, 170
Eustratus Deulti Episcopus subscripsit Conc. Nicæno, 191
Eutychianus Comazon sub Elagabalo Consul, 115

F

Fabius Cilo Consul sub Caracalla, 61
Facultas cudendæ monetæ Antiochensibus Syriæ à Senatu concessa, 34
Faustina tertia Elagabali uxor, 149
genus suum ad Commodum Imp. referebat, ibid.
Ferri fabrica à Cabiris inventa, 213
Fertilis Numidia à Massinissa Rege reddita, 92
Fertilitas & frugum abundantia per Cornucopiæ in nummis indicata, 19
Festa Amoris Erotida apud Thespienses dicta, 170
Bacchi apud Athenienses Ascolia, 93
Ellotiorum apud Corinthios, 278
Minervæ apud eosdem cum cursu lampadum, 74
Festivitas una ex Gratiis, quæ Thalia, 170
Ficus juxta quam Romulus & Remus inventi, 57
Ruminalis & Romularis vocata, 161
Finni Sarmatiæ Europææ populi, 317
Fistula Campestris à Martya reperta, 96
D. Fitton Scotus Mediceæ Gazæ olim Antiquarius, 276
Flavia Cæsareæ Palæstinæ nomen de Vespasiani gente, 41
Deulti Coloniæ ab eadem, 47

Floribus sacra genio fieri solita, 150
Fiuvius decumbens in num. Damascenis Philippi Sen. 334
ipsius simulacrum sub arcu in iisdem Otaciliæ, 259
Fluvii duo decumbentes in Deultanis Gordiani, 207
qui in mare defluunt, cur barbati, 161
qui in alios fluvios, cur imberbes, 260
Fœminæ Coloniæ stolatæ tanquam Romanæ, 4
Fons Acrocorinthi Pirene, 12
Fortuna tanquam Dea culta, 75
ejus mentio primùm apud Homerum, 94
illius simulacrum apud Smyrnæos à Bupalo sculptum, *
quo modo à Lacedæmoniis culta, 150
ipsius ædes Romæ trans Tyberim, 94
illi sacra fecit Julius Cæsar, 125
divitiarum mater ac nutrix credita, 94
humanarum rerum regimen habere, 75
cum amore conjuncta quid denotat, 60
simulacrum ejus aureum in cubiculo Imperatoris asservatum, 94
cur Imperatori comes dicta, 162
obsequens & Dea conservatrix, 104
tanquam mulier juvenis depicta, 145
præsens, præterita, & futura, 239
sub variis nominibus culta, 145
sub Genii figura in plurimis nummis, 19. 60
præsertim in Augustarum nummis, 169
in Corinthiis Plautillæ, 75. Deultanis Macrini, 94. Diadumeniani, 104. Alex Severi, 169. Mamææ, 188. Maximi, 195. Heliopolitanis Philippi Sen. 238. Otaciliæ, 261. Laodicenis Treb. Galli, 210. Ptolemaidensibus Sept. Sen. 19. Caracallæ, 60
Ejus templum in nummis Elagabali, 124. Aquiliæ Severæ, 145. Anniæ Faustinæ, 150
ipsius insignia temo & cornucopiæ, 78
Frenatrix unde vocata Minerva. 46
Frumenti donationes menstruæ ab Augusto factæ, 129
Frumenti distributiones Prætorianis menstruæ à Nerone concessæ, 119
distributiones populo à Nerva renovatæ, *ibid.*
Frumentum Sidoniis ab Elagabalo constitutum, *ibid.*
Fulmen Jovis insigne, 13
Providentiæ & Imperii symbolum, 20
Fulminator Juppiter cur appellatus, *ibid.*
Fundator Tyri urbis novæ Hercules, 98
Furius Camillus Dictator, Ludorum Capitolinorum institutor, 53
Furius Celsus res feliciter in Mauritania Tingitana pro Alex. Severo gessit, 168
Fuscus sub Galiieno Consul, 352

G

GAllienus à patre Imperator appellatus, 342
patris captivitatem neglexit, 334
in Mœsiacos graviter sævit, 352
de Scythis triumphavit, 348
Veronæ muros restaurari jussit, 342
sub eo Gothi Thraciam depopulati sunt, 349
plurimi in provinciis Tyranni, 343
Galindæ Sarmatiæ Europææ populi, 317
Gallus gallinaceus Deo Luno sacer, 313
parientibus feliciter adest, 36
Ganymedes Trois Regis filius ab Aquila raptus, 356
Garizim Palæstinæ mons, 245
Gellius Maximus legionis quartæ Scyticæ dux, 107
in Syria secunda ob rebellionem supplicio affectus, *ibid.*
Gemella, Hipponensis Colonia, cur dicta, 54
Genius inter Deos minores locatus, 121
populorum & urbium tutelare numen, 4
unicuique suus est & particularis, 317
rerum omnium gignendarum vim habere dictus, 169
pateram pro sacrificiis gerit, 3
ipsi sacra ex mero & floribus fiunt, 155
cum temone & cornucopiæ in Gallieno, 342
cum patera & cornucopiæ sacrificat in Alex. Severo, 169
Genii Veteranorum Legionum præsides in Berytiis Elagabali III. Heliopolitanis, 238
urbis in Ptolemaidensibus, 17
Sub mulieris habitu in Antiochensibus Pisidicis Caracallæ, 37
cum temone & Aquila in Laodicenis Philippi Sen. 243
Stans cum Victoria & vexillo in Troadensibus Alex. Severi, 182
cum hasta & cornucopiæ in Stobensibus Jul. Domnæ, 31
cum Cabiro & Cornucopiæ in Thessalonicensibus Valeriani, 334
utraque manu signum militare inter Aquilam & Leonem in Daciciis Philippi Sen. 230. Otaciliæ, 256. Philippi Jun. 270. Traj. Decii, 283. Q. Herennii, 297. Hostiliani, 301. Galli, 344. Æmiliani, 326
Inter Bovem & Leonem in Viminaciis Gordiani, 221. Philippi Sen. 254. Otaciliæ, 266. Philippi Jun. 273. Decii, 288. Etruscillæ, 294. Q. Herennii, 298. Hostiliani, 302. Galli, 315. Volusiani, 325. Æmiliani, 288. Valeriani, 341. Gallieni, 352
Sacrificans in Antiochensibus Pisidiæ Sept. Severi, 3. Mæsæ, 156
Cum Aquila in Rhæsainesiis Traj. Decii, 285
Cum Imperatore in Patrensibus Sept. Severi, 17
Sub Harpocratis figura in Tyriis Caracallæ, 70
Imperatorem Coronat in Troadensibus Caracallæ, 65
sacrificans ante signum militare in Sidoniis Elegabali, 128
sedens sub Securitatis imagine in Pellensibus Mamææ, 188. Gordiani, 213. Philippi Sen. 249.
Insidens temoni in Laodicenis Philippi Sen. 243
montibus insidens in Antiochenis Syriæ Caracallæ, 33. Elagabali. 107. Aquiliæ Sev. 144. Alex. Severi, 166
Mamææ, 185. Tranquillinæ, 222. Galli. 302
Damascenis Otaciliæ, 257
Edessenis Caracallæ, 48. Elagabali, 116. Mæsæ, 157 Alex Severi, 171
Emisenis Caracallæ, 52. Alex. Severi, 173
Nesibitis Otaciliæ, 263

Ptolemaidensibus Juliæ Domnæ, 29
Rhesainesiis Alex. Severi, 176. Traj. Decii, 285.
Etruscillæ, 291
Singarenis Gordiani Pii, 214
Gentius Rex legatos ad Perseum misit, 14
Geometria ad Græcos ab Ægyptiis propagata. 124
Gerasa urbs Arabiæ, aliis Cœlesyriæ, 164
Germanicus Augusti jussu à Tiberio adoptatus, 351
Geta Sept. Severi filius junior, 76
Cæsar in Mesopotamia Non. Martii, U. C. 951. appellatus, 42
Pontifex factus, 82.
Augustus Non. Martii U. C. 961. à patre dictus, 76
in bello Britannico civilibus rebus administrandis præfectus, 77
Eques captivum prosternens in nummis, 76
cum fratre Imperator patris testamento nominatus, 19
Non. Februarii U. C. 964. Imperator renunciatus, 76
populis fratre carior, 82
à Caracalla in matris gremio interfectus, 76
Gladius Dacicus Provinciæ Genii insigne, 231
Glaucus Apollinem vaticinandi artem edocuit, 86
Gordianus Afr. Senior annos 80. natus, 197
Tysdri in Africa Imperator proclamatus, 194
ejus nummi hactenus in Coloniis non observati, 197
Gordianus Afr. junior in prælio occisus, ibid.
Gordianus III. V Jan. U. C 978. natus, 210
Imperium anno 16. adeptus est, 198
Tranquillinam Misithei filiam duxit uxorem, 199
cum uxore dextram jungit in Antiochiæ Pisidiæ nummis, 198
in Mœsiam profectus est, 208
barbaros ex Thracia expulit, 212
Viminacium Coloniam deduxit, ibid.
Syriam pro bello Persico adiit, 203
Edessam venit, 209
copias ab Abgaro Rege accepit, 225
Antiochiam Mygdoniam à Persis recepit, 222
Persarum Regem ad Rhesaniam fudit, 176
Artaxata & Nisibin cum aliis urbibus recuperavit, 223
Carrhas & Mesopotamiam recepit, 205. 210
sex annos regnavit, & VII. Trib. potestatem inchoavit, 221
annos natus 22. à militibus occisus est, 229. 254
ejus sepulcrum ad Zaitam Mesopotamiæ, 176. 212
à Syriis summopore dilectus, 222
Gotthi sub Gallieno Thraciam depopulati sunt, 349
Græca lingua apud Phœnices ante Alexandrum M. ignota, 265
Græcia à partibus Severi contra Pescennium stetit, 8
Gratiæ Jovis ex Eurynome filiæ, 170
in nummis Deultanis Alex. Severi signatæ, 169
cur nudæ depinguntur, 170
Greges sub Mercurii tutela, 122
Gryphus Apollini sacer. 311

H

HAdrianus plurima Ægypto privilegia concessit, 143
Antiochenses Syriæ odio habuit, 255
Mesopotamiis tributum à Traiano impositum remisit, 286
Smyrnæis ut bis essent Neocori, permisit, 248
Hadrumetum Africæ Colonia à Trajano deducta, in nummis Coloniarum hactenus non observata, 241
Hævæus idem ac serpens Syris, 147
Halmydessos urbs Thraciæ, 207
Heliopolis urbs multiplex, 54
Cœlesyriæ, Colonia à Julio Cæsare constituta, 81
cur à quibusdam Phœniciæ dicta, 346
Soli dicata, unde nomen, 237
ab Heliopoli Ægyptiaca Jovis seu Solis simulacrum recepit, 54
Veteranis ab Augusto frequentata, 15
à Sept. Severo jure Italico donata, 82. 239
nummos percussit Severo, 14. Domnæ, 28. Caracallæ, 52. Getæ, 81. Macrino, 95. Philippo Sen. 237. Otaciliæ, 271. Philippo Jun. 272. Valeriano, 331. Gallieno, 245
Heliopolitanum certamen cui sacrum, 55
Hellotii ludi Minervæ dicati, 79
Helvia Ricena in Piceno à Sept. Severo constituta, 1
nummos Imperatoribus non percussit, 16
Heraclea certamina à quibus populis edita, 72
in Herculis honorem instituta, 137
Tyri quinquennio celebrata, 266
sub Caracalla, 71. sub Elagabalo, 136. Gordiano, 219. Treb. Gallo, 313. Volusiano, 324
Hercules Alcmenæ filius, 111
duos angues infans suffocavit in nummis Berytiis Elagabali, 15
Archeloo sub Tauri forma cornu detraxit, 43
certamen Olympicum Pisæ instituit, 13
in iis luctâ vicit, 121
ipsi ante hoc certamen libatum est, 166
plurimi ejus nominis extiterunt, 105
illius simulacrum Corinthi à Dædalo factum, 46
signatus in Corinthiacis nummis Severi, 8. Caracallæ, 45. Getæ, 78
à Sept. Severo summopere cultus, 8. 78
Tyrius, Dux astrorum, Rex ignis, Deus urbis appellatus, 216
linguâ Phœniciâ Melec Cartha dictus, 9
alio nomine Astrochiton, 69
Minois synchronos seu coëtaneus, 105
idem qui Sol existimatus, 216
Tyrios naves fabricare docuit, 99
eos urbem novam condere monuit, 218
illam super rupes ædificare jussit, 139
purpuram ipsis invenit, 219
illorum tutelare numen, 72
Baccho peregrinanti tunicam dedit, 216
Alexandro M. manum in obsidione Tyri tendit, 72
sacrificans signatus in nummis Caracallæ, 69. Diadumeniani, 104. Treb. Galli, 311. Valeriani, 337.
supra triremem in nummis Philippi Sen. 251. Gallieni, 350
dextram imponit trophæo in num. Valeriani, 337
in curru à cervis tracto Gordiani Pii, 216
à Thasiis etiam cultus, 312

Carthagine,

Carthagine, 78. in nummis Getæ, 77
Q. Herennius Traj. Decii filius, Cæsar statim à patre appellatus, 295
ab eo deinde Augustus dictus, 291
in bello Gotthico patrem comitatus est, 295
in eo strenuè pugnans occisus, 298
militari habitu in Ære Capitolinæ nummis, 295
Hermone mons Cœlesyriæ, 234
Herodes Judææ Rex ludos in Augusti honorem instituit, 235
Samariam de ipsius nomine Sebasten appellavit, 30
Herophile Apollinis æditua Delphis oracula reddidit, 86
in nummis Troadensium signata non occurrit, 64
Hippo urbs Africæ gemina, 209
à Phœnicibus condita, 241
una in nummis Gemella vocata, 209
eadem Colonia à Julio Cæsare deducta, 54
nummos percussit Caracallæ, 54. Gordiano, 209. Philippo Sen. 241. Gallieno, 347
Hippocentauri unde dicti, 187
Hiramus Tyriorum rex antiquissimus, 252
templum Iovis aggere urbi adjunxit, 137
Astartes templum condidit, 87
Herculis fanum dedicavit, 135
Hircus Baccho cur immolatus, 93
Historiæ lux quanta ex nummis, 176
Homerus Fortunæ mentionem primus fecit, 94
Homines primùm quercina glande vescebantur, 54
ex serpentis dentibus procreati, 21
Horatius Consul templum Jovis O. M. dedicavit 240
Hostilianus Romæ Imperator contra Philippum appellatus, 295
Hostilianus Jun. à Decio adoptatus, ibid.
Cæsar & ipsius gener ab eo factus, 291
Augustus in bello Gotthico appellatus, 299
Decio & Q. Herennio superstes, 302
ipsis defunctis cum Gallo Imperator renunciatus, 299
peste correptus interiit, 302
Hygeia Æsculapii filia, 245
in Deultanis Otaciliæ nummis signata, 251
in Neapolitanis Philippi Sen. 245
Hyperion Solis & Lunæ cursum primus observavit, 113

I

JAson Judæorum Pontifex pecuniam pro Herculis Tyrii sacrificio misit, 266
Ibis avis cur Mercurio dicata, 338. 357
Ida mons à Troja urbe 3. m pass. distans, 350
ignis usus à Cabiris inventus, 223
Iliensis per matrem jus civitatis adipiscebatur, 133
Ilium urbs regionis Troadis, 356
à Troade diversa, 183
Immunitates urbium ab Imperatoribus pro nutu mutatæ, 143
Imperator Maximinus ex Thracia oriundus, 391
Imperatores Coloniis homina de gente sua ut plurimum imponebant, 200
Indigites Dii qui vocati, 121
Induciæ inter Sept. Severum & Vologæsum Parthorum Regem factæ, 7
Ingenuus Pannoniæ Præfectus, 352
à Mœsiacis legionibus Imperator appellatus, ibid.
à Gallieno devictus & interfectus, ibid.
Ino Cadmi & Hermiones filia, 11
Athamantis Thebarum Regis uxor secunda, ibid.
Melicertæ mater, 9
se præcipitem cum filio in mare dedit, 46
in deam marinam mutata, 11
Leucothea à Græcis, Matuta à Latinis dicta, ibid.
à Corinthiis cum filio culta, ibid.
Io civitati Bustræ cur nomen indidit, 187
Jotapianus in Syria sub Philippo Imperium arripuit, 228
Iphigenia comam Cumanæ deposuit, unde urbis nomen, 45
Iphitus Euryti Oechaliæ regis filius, 157
Iselastici ludi unde dicti, 53. 132. 152
Iselastici victores ex publico nutriti, 132
Isis Terra existimata, 186
apud Edessenos Mesopotamiæ culta, 157
Isthmia certamina in cujus honorem instituta, 46
eorum victores pinu cur coronati, ibid.
à Corintho excisa non intermissa, 10
ipsa urbi à Julio Cæsare restituta, ibid.
ab Ancyranis etiam celebrata, 137
Judæi annum quando inchoabant, 141
Romanis tributum pendere à Tito coacti, 300
Julia Aquilia Severa Vestalis, Elagabali uxor, 144
ejus nummi annum Imperii quartum notant, ibid.
Julia Domna, Pia, & Augusta dicta, natione Syra, 25
Ex Emisa urbe oriunda, 28
Sept. Severi Imperatoris uxor. 22
in consilio militari à marito admissa, 27
Philosophiæ studiis imbuta, 23
Plautiani Prætorii præfectus calumniis impetita, 23
Mater Castrorum appellata, 29
Mater Senatus & Patriæ vocata, 25
ejus nomen in epistolis cum filii nomine appositum, 29
cum Caracalla Troadem invisit, 32
libellorum curam à filio accepit, 27
consilia Caracallæ optima dedit, ibid.
Julia Mæsa Domnæ soror, Soemiadis & Mamææ mater, Elagabali & Alex. Severi avia, 156
ex Emisa urbe oriunda, 28
sacerdos Solis, unde ipsius nomen, 157
mulier acerrima, 158
pecuniam militibus distribuit ut nepotes ad Imperium eveheret, 156
plurimum autoritatis apud Elagabalum valuit, 156
ipsi ut consobrinum Alexandrum nominaret Cæsarem, persuasit, ibid.

post ejus mortem Alex. Severo adfuit, 157
illum in Mesopotamia comitata est, 171
Julia Mamæa Mæsæ filia, Alex. Severi mater, 185
filium à turpibus rebus & Imperatori indecoris arcuit, ibid.
ipsi in bello Persico comes fuit, 190
summæ erat apud eum auctoritatis, 169
mater optima & sancta, 188
avaritia tamen insimulata, 156
Julia Paula Elagabali uxor, 140
illustrissima Romana, 141
Julia Soemias Elagabali mater, 154
militibus à fuga retentis filium ad Imperium evexit, ibid.
egregia forma fœmina, 155
ejus ob impudentiam exosa, 156
à militibus cum Elagabalo filio interfecta, 154
Julius Avitus Juliæ Sœmiadis pater, ibid.
Julius Bassianus Juliæ Mœsæ pater, ibid.
Julius Cæsar ab Iulo Æneæ filio originem trahens, 133
populum epulis, & tesseris frumentariis delinivit, 268
Consulatum cum Servilio Vacia gessit, 162
Pharnacem in Ponto profligavit, 61
Fortunæ sacra fecit, 125
Ilienses plurimis beneficiis cumulavit, 322
octoginta civium millia in transmarinas Colonias distribuit, 111
Coloniæ ab eo constitutæ in hoc tomo descriptæ. Vide in verbo Coloniæ,
Iulus Æneæ filius pileo Phrygio ornatus, 66
Juno pro Terra habita, 262
Juppiter supremus antiquitatis deus, 35
Altitonans appellatus, 13
Ammon dictus, & unde, 164
Capitolinus cur Romæ vocatus, 16
sub hoc nomine apud Græcos etiam cultus, 262
Ceramius nuncupatus, 20
Dis cognominatus, 61
Fulminator appellatus, 20
Græcanicus à Samaritis, 311
Olympicus apud Tyrios, 137
Omnipotens nominatus, 35
Optimus Maximus Romæ, 16
Sinopites circa urbem Ponti, 60
Sol apud Macrobium dictus, 53
sub fulminis figura à Seleuciensibus Syriæ cultus, 20
sub Aquilæ forma Ganymedem rapuit, 356
sub Tauri specie Europam, 130
cum hasta & capite in Æliæ Capitolinæ nummis Q. Hostiliani, 299. sedens in templo Diadumeniani, 300
seminudus in Antiochenis Pisidiæ Caracallæ, 35
caput ejus in Cassandrensibus Sept. Severi, 7
sacrificans in Diensibus Severi 12. Elagali, 115. Saloninæ, 354
cubans sub lectisternio in Sinopensibus Caracallæ, 61
Jure naturali cuncta omni nationi communia, 193
Justinianus Imp. Edessæ mœnia restaurari jussit, 117

L

LAc Stabianum Pthisicis utile, 88
Lacedæmonii Fortunam invocabant, 150
Lampsacus Mysiæ urbs ad Hellespontum, 65
Laodice Antiochi uxor, Seleuci Nicatoris mater, 117
Laodica urbs multiplex à Seleuco condita, 35. 242
Syriæ maritima, Colonia facta, 225
in peninsula sita, & optimo portu prædita, 243
Dianæ signum à Seleuco conditore habuit, 242
à Julio Cæsare beneficium accepit, 55
ob id Juliæ nomen tulit, 83. 300
ab hoc tempore epocham dinumeravit, 125
à Cassio expugnata, 242
Pescennii partes Antiochiæ infensa deseruit, 83
Septimio Severo acclamavit, 55. 56
Pescennii jussu à Mauris oppressa, 22
à Severo Antiochiæ privilegia accepit, 83
ab eodem Metropolis & Colonia constituta, 55
juris etiam Italici facta, 243
ob beneficia à Severo collata Septimiam se appellavit, Juliæ relicto nomine, 83
Laomedon Rex mœnia Trojæ condidit, 193
Lapis Elagabali Dei simulacrum, 51
Latona Dianæ seu Lunæ mater, 23
Laurus Apollini cur sacra, 82. 119
ipsius symbolum, 64
somniorum interpretationi maximè convenit, ibid.
victoriæ insigne, 4
Legatio Samaritarum ad Antiochum Epiphanem, 247
Legio I. Flavia in Mesopotamia hiberna egit, 287
I. Gallica civitate à Jul. Cæsare donata, 314
I. Parthica in Mesopotamia commorata est, 128. 287
II. Augusta in Britannia stationem habuit, 288
II. Auxiliatrix in Pannonia Inferiore, 271
II. Parthica in Italia, 128
ejus insigne centaurus in num. argenteo, 150
II. Trajana Fortis, in Bostrena civitate, 165
III. Gallica à Julio Cæsare conscripta, 71
sub Antonio Parthos debellavit, ibid.
ab Augusto in Hispania constituta, ibid.
sub Sept. Severo in Phœnicia hiemavit, 322
ejus Veterani Rhesainam Coloni à Sept. Severo transmissi, 176
Tyrum etiam ab eodem, 22
III. Parthica à Jul. Cæsare conscripta, 155
in Mesopotamia hiemare solita, 128
ejus Veterani Sidonem Coloni ab Elagabo missi, 155
IIII. Flavia in Syria commorata est, 271
IIII. Gallicæ mentio apud Gruterum, 87
IIII. Scythica in Syria stationem habuit, 211
ejus Veterani Viminacium Coloni à Gordiano missi, 210
V. Macedonicæ Veterani Berytum Coloni ab Augusto traducti, 25. Heliopolim ab eodem, 15. 138
in Daciæ urbibus à Philippo constituti, 231
ejus Veterani Damascum Coloni à Philippo missi, ibid.
VI. Ferrata hiberna in Judæa egit, 258
VI. Gallicæ mentio apud Gruterum, 87
VI. Victrix in Britannia hiemavit, ibid.
VII. Claudiana in Mœsia superiore, 220
ejus Veterani Viminacium Coloni à Gordiano traducti, ibid.

VIII. Augustæ Veterani Berytum Coloni ab Augusto transmissi, 25
partim Heliopolim ab eodem traducti, 15. 238
XIII. Geminæ Veterani in Daciæ urbibus Coloni à Philippo constituti, 231
XIX. Legiones tantum in Imperio sub Alex. Severo alebantur, 288
XXX. Ulpia in Germania à Trajano constituta, 166
Legionum insignia in argenteis Gallieni nummis observantur. 224
Leo cur Cybeles comes datus, 200. 230
insigne Legionis IIII. Flaviæ, 271
in Deultanis nummis Philippi Sen. 237. & Jun. 271
Leptis Africæ urbs à Phœnicibus condita, 54
magna, jure Italico à Sept. Severo donata, 1
Letrina Colonia in Elidem deducta, 41
Leucothea dicta est post mortem Ino Cadmi filia. 11
Libanus Phœniciæ mons altissimus, 28. 51. 135
Litteræ gutturales sæpe ab auctoribus neglectæ, 176
Lucina parturientibus propitia, 36
Lucius Priscus Philippi frater Syriæ præses, 278
Imperator contra Decium appellatus, ibid.
procerum conjuratione cæsus, ibid.
Luctatores nudi oleo & ceromate imbuti, 110
Lucullus Apollinis Colossum Calamidis opus in Capitolio dedicavit, 208
Ludi Actiaci ab Acarnanibus quinquennio celebrati, 72
iidem in Augusti honorem à Damascenis instituti, 235
Capitolini à Furio Camillo Dictatore Romæ, 53
Olympici majores ab Hercule Pisæ, 13
minores Dio Macedoniæ ab Archelao Rege, ibid.
Luna ac Diana eadem, 73
unde appellata, 79
parientibus adest, 113
à Sole lumen recipit, ibid.
Crescens, quod in noviluniis culta sit, 206
ad Deum Lunum spectat in Carrhenorum num. 7
Mas & fœmina ab Ægyptiis & Græcis habita, 36
cum Luno eadem, 8
Lunus Pileo Phrygio ornatus, 66
apud Antiochenses Pisidiæ cultus, 23
in Jul. Domnæ nummis, 23. Caracallæ, 36. Gordiani, 199
apud Carrhenos medio corpore in Caracalla, 42
in Comana urbe cultus, 45
Eques in Olba Coloniæ nummis Gordiani, 210
Lupa cum puerulis togatorum civium insigne. 146
ejus signum in nummis Antiochenis Pisidiæ Caracallæ, 37. Alex. Severi, 160. Gordiani, 201
Carthaginis Elagabali, 114. Philippi Jun. 268
Coellutani Mun. Numidiæ in Treb. Gallo, 306
Damasci in Otacilia, 258
Deulti in Caracalla, 48. Macrino, 94
Hipponis in Philippo Sen. 241. Gallieno, 340
Neapolis in Philippo Sen. 68
Troadis in Caracalla, 68. Elagabalo, 133. Jul. Paula, 143. Aquilia Sev. 146. Alex. Severo, 182. Jul. Mamæa, 190. Volusiano, 322
Lycaon Pelasgi filius, Arcadiæ Rex, 241
Lyra Apollinis insigne, 195. 311
Lysimachus, unus ex Alex. Magni ducibus, 134

M

Macriana urbs Mauritaniæ Sitifensis, 92
Macrinus ex Cæsarea Sitifensi oriundus. 91
in Africam Roma à Sept. Severo expulsus, 92
jus in provincia dixit, ibid.
Imperator in Syria à Militibus electus, 89
ipsi acclamarunt Heliopolitani Phœniciæ, 95
Severi nomen assumpsit, 94
milites adloquutus est, 102
Diadumenianum filium appellavit Antoninum, 90
supplicationes ob id à Senatu ipsi decretæ, 104
novum Macedoniæ rectorem præfecit, 93
ipsius in tyrannidis affectatores clementia, 104
cum Parthis bellum continuavit, 89
sacrificia ipsi ob victoriam Parthicam à Senatu decreta, 97
bellum Parthicum pace inita confecit, ibid.
Elagabalus contra eum in Syria Imperator appellatus, 118
de ipso ad Senatum scripsit, & de militibus questus est, 103
bellum adversus illum gessit, 89
fuga elapsus post prælium captus & occisus, ibid.
Mæander Asiæ minoris fluvius, 161
M. Mæcius Rufus Consul an. 978. U. C. 216
Mæsa Domnæ soror. Vide in Julia, 117
Magnetes ad Mæandrum habitantes, 161
Mahometani cur Lunam pro insigni gerant, 206
Malo seu pomo victores Olympici olim coronati, 137
Mamas & Mamias nomen Syriæ vulgare, 185
Marinus limitis Illyrici præfectus, 228
Imperator contra Philippum appellatus, 274
Marius Consul aquilam inter alia signa dedicavit, 40
Marius secundus Phœniciæ Præfectus sub Macrino, 7
Marsyas cum Apolline de artis præstantia in certamen descendere ausus, 96. 175
in eo ab Apolline victus & excoriatus, 212
Martia fœminæ prænomen à Marco desumptum, 255
Masius Mesopotamiæ mons, 210
Matris castrorum nomen tulit Faustina Jun. 25. & Julia Domna, 27
Matronarum Romanarum habitus qualis, 4
Matuta, Ino à Latinis dicta, 11
Mauri ob Maximini Imp. crudelitatem rebellarunt, 194
Mauritania Tingitana sub Alex. Severo turbata, 167
Maximinus Thrax Imperator in Germania appellatus, 191
Maximum filium Cæsarem & Imperii consortem fecit, ibid.
bellum contra Germanos feliciter egit, 192
Germanici nomen ob victorias accepit, 190
plurimos facultatibus spoliavit, 196
crudelis & ab omnibus exosus, 194
Maximus Maximini filius Cæsar à patre dictus, ibid.
adolescens pulcher, amabilis, & liberalis, 195
ab exercitu Augustus appellatus, ibid.
à senatu Germanicus in nummis vocatus, 194

pro bono existimatus, 196
Medeæ filiorum sepulcrum Corinthi, 26
Mediobarbus Comes Occonem nimis religiosè sequutus est, 203
Megarenses Inum appellarunt Leucotheam, 46
Melchartus Herculis Tyrii nomen, 19. 216
Melicerta juxta pinum arborem inventus, 46
à Corinthiis Palæmon appellatus, ibid.
à Latinis Portumnus, 11
in nummis Corinthiorum Severi 9. Caracallæ, 46
Memmia Sulpitia Alex. Severi uxor, 184
Mensa ad ludos & certamina, 333
super eam coronæ pro ludis impositæ, 358
cum vasis & lauri ramis in nummis Sidoniis Alex Severi, 173
in Tyriis Caracallæ, 72. Otaciliæ 265. Saloninæ, 357
Mensis ab Antiochensibus Pisidiæ Lunus dictus, 36
Menstrua frumenti distributio ab Augusto facta. Vide frumentum, 129
Mercurius facundiæ Deus, 57. mercium, 122
pro sapientissimo Philosopho habitus, 357
cur virgam duobus serpentibus implicitam gerit, 122
primum ipsi templum in Arcadia erectum, 241
ab Heliopolitanis cultus in nummis Philippi Sen. 240
Patrensibus in Caracalla, 56. Elagabalo, 122
Tyriis in Valeriano, 337. Salonina, 337
cur Ibis ipsi sacra, 338
Mesembria urbs Thraciæ, 208
Mesopotamia tributorum immunis ab Hadriano facta, 270
Parthis ab eo relicta, 42
à Vero recepta, sub Commodo amissa, à Sept. Severo iterum recuperata, 1
ejus partes duæ, una fertilis, altera inculta, 264
duæ etiam in ea metropoles, 173
Metropoles urbes non eædem in Imperio quæ in Ecclesia, 250
duæ sæpe in eadem provincia, 113
In Mesopotamia Emisa & Carrhæ, 118
In Phœnicia Tyrus & Sidon, ibid.
In Syria Antiochia & Laodicea, ibid.
Miletus Apollinis & Acallidis F. à Lupa nutritus, 259
Miletus urbs Apollinis oraculo celebris, 208
Minerva eadem quæ Pallas, 11
galeam & hastam cur gerit, 14
ut virgo juvenis depicta, 145
Alcida à Macedonibus appellata, 14
Frænatrix à Corinthiis, 27
ejus simulacrum in nummis Corinthiis Severi, 10. Jul. Domnæ, 26
in Rhesainæsiis nummis Traj. Decii, 286. Q. Herennii, 297
Misitheus natione Græcus, 222
Gordiani Imper. socer, 210
in bello Parthico rectè omnia gessit, 214
Modius spicis refertus in num. Sidonis Elagabali, 129
Moluris petra seu saxum. 11
Monetæ cudendæ facultas Antiochensibus à Pompeio concessa, 102 290
duæ in Antiochia Syriæ officinæ, 89
altera præfecti, altera urbis nomine, 228
quando Coloniis ablata facultas, 352
Mons Garizim perpetuum Neapolis Coloniæ symbolum, 247
Mulier Iliensis filio Jus civitatis communicabat, 133
Mulieres Africæ aures perforatas habere solent, 92
Mundus Autumno creatus, 234
Municipia eadem cum Urbe Roma privilegia habebant, 306
Municipium Coellutanum nummos [illegible] jussit Caracallæ 43. Macrino 92. Elagabalo, 113
Stobensium Sept. Severo, 21. Domnæ, 31. Caracallæ, 61. Getæ, 85
Mummius Romanorum dux Corinthiorum agrum Sicyoniis concessit, 10
Musis festa apud Thespienses dicata, 170
Myrlea Amazonis nomen, 22

N

Naiades Acheloi cornu fructibus impleverunt, 346
Nativitas D. N. Jesu per nummorum Antiochensium æram constituta, 163
Navigia ex papyro facta in Ægypto, 26
Naxus insula, 35
Neapolis Samariæ ad radices montis Garizim, 263
olim dicta Sichem, 245
Colonia à Philippo Sen. deducta, 272
Unde Sergia appellata, 246
Neocoros à Philippo facta, 247
Domini appellationem fundatori dedit, 246
Nemesis & Themis Fortunæ Comites, 239
Neocori latinè Ædiles, 247
eorum cura, 272
quando ter aut quater facti vel dicti, 248
Neocoros vox in Coloniarum nummis perrara, 355
Neptunus maris Deus, 39
Tridentifer cur appellatus, 110
cum Apolline Trojæ mænia condidit, 193
cum Baccho de Beroe Nympha contendit, 109
Aversor nuncupatus, 6
Hippius cognominatus, 39
ejus simulacrum in Beritiorum nummis Severi 6. Caracallæ 38. ipse in curru à quatuor equis marinis vectus 39. in templo nummorum Macrini, 90
Nympham Beroen brachio apprehendens in Elagabalo, 109. in templo, 110. ejus imago in Gordiano, 201
in Patrensibus Sept. Severi, 17
in Troadensibus Maximini, 192
Nero immunitatem pro Iliensibus à Claudio obtinuit, 66
Nervia Traiana Bostræ urbis nomen, 164
Nesibis urbs Mesopotamiæ ad montis Masii radices, 248
ampla & populosa, 174
ejus nominis etymologia, 264
Colonia à Sept. Severo constituta, 140
Metropolis à Philippo Sen. facta. 248
ejus gentis Juliæ nomen ob hoc beneficium accepit, 264

Nicolaus

Nicolaus Bon JC. Venetiis degens, celeberrimus Antiquarius, 247
Nicolaus Damascenus Herodi Regi à Consiliis, 235
ejus ad Augustum Orator, 260
ipsius Imperatoris amicissimus, 321
Metropolis titulum pro urbe sua ab eo obtinuit, 232
ludi ideo Damasci in Augusti honorem instituti, *ibid.*
pecuniam quam ab amicis comparaverat facile impendebat, 260
Nicomedia urbs Bithyniæ maritima, 133
à Nicomede Rege denominata, 38
Nilus Ægypti fluvius cum capite in nummis Ptolemaidensibus Sept. Severi, 19
Nobiles præcipui Romæ qui existimati, 267
Noctua Minervæ cur sacra, 244. 287
acutissimum visum habet, 293
Nomina Coloniarum per adjectivum reddi solita, 190
Numidæ pro Maximino contra Gordianum Africanum steterunt, 194
Numitor Amulii frater, Romuli & Remi avus. 68
Nummi pro moneta habiti, 288
marmore perenniores, 348
nihil in eis frustra signatum, 123. 256
minuti inscriptiones sæpe contrahunt, 37
bilingues inter raros numerati, 238
Colonici Græcis præstantiores, 75
duo similes vix signati occurrunt, 231
Ædilium aut Duumvirorum cura percussi, 120
illorum inspectio ad eos describendos apprimè necessaria, 241. 276
Antiochenses Pisidiæ & Syriæ quomodo inter se differunt, 256
Romæ & Imperio dicati, 120
Antiochiæ Syriæ in Augusto cum epigraphe, ΕΤΟΥΣ ΝΙΚΗΣ, 162
Nervæ cum inscriptione *Plebei Urbana frumento constituto*, 129
Sept. Severi cum *Divo Severo* in Heliopolitanis, 17
Caracallæ cum epigraphe Α Τύχη Βόσπορ, 165
Macrini cum *victoria Parthica*, 97
Colonici Anniæ Faustinæ rarissimi, 153
Alex. Severi in Sidoniis, *Æternum Beneficium*, 129
Gordiani Afr. Senioris Græci præstantissimi, 197
Balbini & Pupieni Tr. Pot. II. non signant, *ibid.*
Philippi Sen. in Antiochensibus Syr. *Moneta Urbis*, 228
ejusdem cum epigraphe *Pax fundata cum Persis*, 237
Traj. Decii nullam præferunt Trib. potestatem, 284
Gallieni argentel cuncta fere Legionum insignia præferunt, 340
Colonici cur post Gallienum non amplius cusi, 352

O

Odessus urbs Thraciæ, 208
Odeum Patrensis Coloniæ magnificentissimum, 211
Oecumenicum certamen unde dictum, 52. 131. 332
Oedenatus Palmyrenorum princeps, 334
Oleastri ramus victoris præmium in Olympicis, 137
Oliva arbor inter petras Ambrosias enata, 340. 351
Olba urbs littoralis Pisidiæ in Pamphyliæ confinio, 211
Colonia à Julio Cæsare constituta, *ibid.*
Olympica certamina Jovi sacra, 13
ab Hercule instituta, 137
in Colonia Tyria celebrata, 121
Opelius Macrinus Imperator. Vide in Macrino, 91
Ops seu Terra, eadem quæ Cybele, 200
Orestes cum sorore Iphigenia Dianæ simulacrum asportavit, 119
Orientis populi Bacchum præcipuè coluerunt, 112
Orontes Syriæ fluvius, 52
Antiochiæ muros alluit, 144. Emisæ, 51
Orthographia ex nummis desumpta, 211
Osiris idem cum Serapide, 26
Otacilia Severa Philippi Sen. uxor, 255
Romana, & non ex Dacia oriunda, 257
Mater Castrorum appellata, 263

P

Palætyrus Phœniciæ urbs à mari 3. stadiis distans, 218
Pallas à Pallante gigante dicta, 224
bellorum præses & dea, 26
ejus imago in num. Deultania Caracallæ, 47
Tranquillinæ, 223
in Diensibus Sept. Severi, 14
Palma Syriæ præfectus sub Trajano Arabiam cepit, 163
Palma arbor cur in Tyriorum nummis Diadumeniani, 105
an ad Phœniciæ etymologiam, 253
Tyri Phœniciæ urbis insigne, 134
Palmæ ramus victoris insigne sed non præmium, 333
tot in vasis quot victoriæ, 332
Pancrastes quis in Agonalibus ludis dictus, 333
Pantathlus in Agonalibus ludis, quis dictus, 333
Panthera Baccho comes & sacra, 112
vino magnopere delectatur, 93
Panysus Thraciæ fluvius in Euxinum mare fluens, 207
Papyracea navigia in Ægypto facta, 26
Pardalis Bacchi comes & sacra, 177
Parium Colonia juris est Italici, 67
Parpar fluvius ex Hermone defluens Damascum alluit, 234
Parthi eximii equites & sagittarii, 154
ex Mesopotamia sub Sept. Severo propulsi, 3
Pastor cum equo & arbore in num. Troadensibus Caracallæ, 67
Patavia in Norico Colonia à Sept. Severo constituta, 1

Patera vas ad sacrificia, 3. 14. 105
Patræ urbs Achaiæ in clivo sita, 211
à Patreo Preugenis filio condita, 18
nummos percussit Severo, 17. Caracallæ, 56. Elagabalo 122. Gordiano, 211
Paulus Tyrius pro urbe sua Metropolis dignitatem ab Hadriano obtinuit, 32. 232
Pegasus ὑπὸ τῆς πηγῆς dictus, 28. 260
Corinthi insigne in nummis Juliæ Domnæ, 27
Damasci urbis insigne in nummis Otaciliæ, 257
Pelamides in Paludibus Mæoticis nati, 84
prima eorum versus Sinopen piscatio, ibid.
tertia in Byzantii cornu, ibid.
Pelamis in nummo Sinopensi Getæ, 84
Pelagonia Macedoniæ regio, ibid.
Pella Macedoniæ urbs in Ægei maris littore, 96
in tumulo sita, natura & arte minuta, 189
olim Macedonum principum regia, 96
Philippi & Alexandri M. natalibus illustris, 188
Colonia à Julio Cæsare constituta, 58
nummos percussit Caracallæ, 58. Macrino, 96. Alex. Severo, 174. Jul. Mamææ, 788. Gordiano, 212. Philippo Sen. 249
Perinthiis Byzantii in servitutem à Sept. Severo adjudicati, 34
Periodonicæ Athletæ qui vocati, 131. 152
Persæ sub Gallo Antiochiam usque populati sunt, 302
Perseus Gentii Regis legatos ad Dium Macedoniæ urbem recepit, 14
Pescennius à Syriaco exercitu Imperator appellatus, 5
Byzantium occupavit, & in Bythynia delectus est, 8
Petræ Ambrosiæ ad urbis originem in Tyriorum nummis, 337
Petronius Syriæ rector sub Caligula, 20
Pharnacia urbs Cappadociæ maritima, 84
Pharnaces Mithridatis filius à Jul. Cæsare fugatus, 45
Phanaræa urbs Ponti, ibid.
Philadelphia urbs Cœlesyriæ, 164
Philippi urbs Macedoniæ Augusto statuam dedicavit, 59
nummos Caracallæ percussit, 58
Philippopolis urbs gemina, una Macedoniæ, altera Arabiæ, 249
urbs Macedoniæ, Metropolis titulum gerit, altera Coloniæ, 274
hæc à Philippo Sen. constituta in gratiam patriæ suæ, 249
Philippus Macedoniæ Rex Pellæ natus, de ea bene meritus, 58
Philippus post Gordianum occisum Imperator à militibus appellatus, 225
ab Anchise originem se trahere jactabat ob Juliæ gentis suæ nomen, 267
Arabs Thraconites & provinciis minimè gratus, 283
Philippum filium Cæsarem nominavit, 267
plurimos Veteranos in Colonias deduxit, 308
militum animos amplis largitionibus demulsit, 226
Senatum sibi demereri studuit, 249
populorum animos sibi conciliare quæsivit, 217
pacem cum Sapore Persarum Rege iniit, 237
Mesopotamiam ei, ut ait Zonaras, non cessit, 264
Priscum fratrem suum Syriæ præfecit, 250
Severianum generum Macedoniæ, 246
contra Carpos bellum suscepit, 270
filium Imperii consortem fecit, 246
barbaros repressit, 250. cum iis pacem iniit, 256
Daciam provinciam pronunciavit liberam, 257
Damascum Coloniam deduxit, 288
Neapolim Samariæ Coloniam constituit, 245. 272
Nesibin Coloniam Mesopotamiæ Metropolim fecit, 248
Philippopolim in Arabia condidit & Coloniam deduxit, 249
tres tantum consulatus egit, 228
sex annos Imperium tenuit, 230
Philippus Jun. septennis à patre Cæsar dictus, 267
Imperii consors postea factus, 268
in bello Carpico patrem comitatus est, 270
annos XII. natus Romæ occisus, 267
Phinni Sarmatiæ Europææ populi, 317
Phæbades Apollinis vates, 86
Phœnices Astronomiæ periti, 124
plurimas deduxerunt Colonias, 354
in Africam Tingitanam navigarunt, 155
Phœnicia duplex dicta, una littoralis, altera Libanisia, 346
an ejus nomen à palmis, 105
Phrygii honoratiores pileo ornati, 66
primùm bigas junxisse crediti, 81
Pileus Phrygius in extremitate recurvus, 66
Pinus arbor sub qua inventum Melicertæ corpus, 10
Pirene nympha in fontem conversa, 74
ejus in Acrocorintho situs, 28
ipsius effigies in Severo, 11. Plautilla, 74
Plautianus Prætorii sub Sept. Severo præfectus, ibid.
Tyanis in Cappadociæ urbe ægrotavit, 84
Plautilla Plautiani filia, Ant. Caracallæ uxor, 74
Plebiscitum quomodo constitutum, 290
ejus nota ut Senatusconsulti non extat, ibid.
Populus Romanus omnium gentium victor, 293.
Præmia ludorum ante Athletarum oculos in medio stadii posita, 313
Poma in ludis Pythiis concessa, 131
Pompeius M. Antiochum Syriæ regno spoliavit, 35
Pomponius Bassus Anniæ Faustinæ maritus, 149
Pontifices pro Colonia deducenda ex civium numero electi, 16
Pontifices Maximi quando duo simul facti, 85
Pontus Romanorum Provincia à quo constituta, 45
Preugenes Patrei Patrarum conditoris pater, 18
Preugenes Spartianus Dianæ signum subripuit, 57
Prora navis quid in nummis indicat, 13. 43
in Coellutanis nummis Caracallæ, 43. Macrini, 92. Alex. Severi, 167. Maximi, 194. Philippi Sen. 229. Philippi Jun. 269
Prospectus urbis in nummis Patrensibus Gordiani, 211
Prusias Zielæ filius, Bithyniæ Rex, 24
Prusias urbs ab Prusia restaurata & denominata, 342

pro Julio Cæsare contra Pompeium stetit, 24
Pseudoantoninus dictus est Elagabalus, 133
Ptolemais urbs Phœniciæ littoralis, 18
sola inter alias hujus nominis Colonia facta, 83
olim Ace dicta, à Ptolemæo Ptolemais vocata, 29
Colonia à Claudio Imperatore constituta, 175
nudum Coloniæ nomen habuit, 239
an ideo sine privilegiis constituta, aut ipsa ab aliis Imperatoribus ablata, 83
nummos percussit Severo, 18. Domnæ, 29. Caracallæ, 59 Getæ, 83 Elagabalo, 123. Aquiliæ Sev. 145. Alex. Severo, 175. Philippo Sen. 250. Valeriano, 333.
Ptolemæi omnes à primo hujus nominis Rege vocati, 253
Ptolemæus Lagi filius, 333
Lathyrus Ægypti Rex VIII. 311
Pullus moneta in qua Pegasus, 27
Pupieni nummi in Coloniis cusi hactenus non reperti sunt, 197
Purpura ex Conchylio inventa, 32
circa Africam punicea, 253
in Municipio Coellutano celebris, 168
apud Tyrios commendata, 184
Pygmalion Didûs frater, Phœniciæ Rex, 253
Pythia certamina in Apollinis honorem instituta, 266
quibus in urbibus celebrata, 72
Apud Thessalonicenses in nummis Gallieni, 348. Saloninæ, 355
eorum ludorum quæ præmia, 355
Python serpens ab Apolline occisus, *ibid.*

Q

QUadrigæ ab Erichthonio primùm junctæ, 81
Quercina glans cibus hominum primus, 245
Quinquertium idem quod Quinquennale, 231
Quintilis mensis à numero dictus, 235
Quinquennale certamen Cæsareæ Palæstinæ institutum, 232

R

RAdius est baculus quo Astrologi utuntur, 239 338
Ramatha, vetus Laodiceæ urbis Syriæ nomen, 225
Reditus P. Romani in tabulis censoriis descriptus, 67
Rem divinam interrumpere nefas, 18
Remus Urbem Remuriam appellare constituerat, 38
Restitutus Episcopus Macrianensis in Mauritania Sitifensi, 92
Rhea, eadem quæ Terra, & Cybele, 200
Rhenus cur bicornis appellatus, 19
Rhesaina Mesopotamiæ in clivo montis Masii ad Chaboram fluvium, 285
Colonia à Sept. Severo constituta, 292
æram ab Hadriano computat, 285
juxta eam Imperii Romani limites, 298
Rhyndacus Bithyniæ fluvius, 24
Rhœdias Macedoniæ amnis in Erigonum labens, 85
Romæ effigies in nummis Philippopolitanis Philippi Sen. 249. Marini, 274
in nummis Tyriis Treb. Galli, 312
Romani Angeronæ silentii Deæ sacra faciebant, 71
deos precari ut felix esset belli eventus, soliti, 3
Æneam gentis suæ principem agnoscebant, 68 133
Romulus & Remus Rheæ Sylviæ filii, 201. à Marte geniti, 95. in Tiberium abjecti, 348. à Lupa nutriti, 68
Ruma apud Romanos Mamma, 201
Ruminalis ficus sub qua Romulus & Remus inventi, 37.

S

S. C. litteræ cur in nummis Antiochiæ Syriæ, 34
Δ. E. cur iisdem additæ, 89. 102
S. R in nummis Antiochiæ Pisidiæ, 85. 199
Sabinianus sub Gordiano Imperator in Africa appellatus, 206
Sacerdotis Matris Magnæ ut mulieres cur vestiti, 262
Sacra velato capite quis primus fecit, 18
Sacrum certamen unde dictum, 132. 332
Sagittarius Legionis Parthicæ insigne, 298
Sallustia Barbia Orbiana Alex. Severi uxor, 184
ejus nummi Colonici adhuc non observati, *ibid.*
Salomon Astartæ altaria condidit, 218
Salonina Galieni uxor natione Græca, 353
à Berytiis pro Venere habita, 354
Samaria ab Herode in honorem Augusti dicta Sebaste, 30
Samaritarum legatio ad Antiochum Syriæ Regem, 311
Samosata Commagenæ Metropolis, 256
Saocoras Mesopotamiæ fluvius ex Singara monte defluens, 214
Sapor Persarum Rex Mesopotamiam depopulatus, Valerianum Imp. cepit, & tandem occidit, 334
Sarapis vox, vide in Serapis, 280
Sarpedon Demetrii Nicatoris dux, 6
Satyri provectioris ætatis Sileni, 182
cur Bacchi comites, 204
Sauli Regis arma in Astartes templo consecrata. 101
Scirtus Mesopotamiæ fluvius Edessam præterfluit, 117
in Chaboram delabitur, 49.
Scopas Ætolorum dux, 13
Scythæ in Cappodociam usque penetrarunt sub Gallieno, 343
Sebaste urbs Palæstinæ, Colonia à Sept. Severo deducta, 30
M. Secundus Phœniciæ præses sub Macrino, 91
Securitatis imago in num. Pellensibus, 189
Seditio inter Phœniciæ & Syriæ urbes pro Severo contra Pescennium, 5
Romæ sedata Gordiani Tertii electione, 212
Seleucia urbs in Pieria regione, 68
Jovem sub fulminis figura coluit, 20
Seleucia Mesopotamiæ à Sept. Severo recuperata, 7
Seleucus Nicator Apollinis filius creditus, 227
Antiochias urbes sedecim condidit, 35

Laodicenis Dianæ Tauricæ simulacrum concessit, 119
Seleucus Callinicus Romanorum legatos benignè excepit, 190
Semones Dei parvi appellati, 142
Senæ urbs Hetruriæ antiquissima, 20
Senatusconsultum pro Coloniis deducendis olim necessarium, 249
ad monetæ cudendæ facultatem Antiochensibus Syriæ confirmandam concessum, 102
Senemuris Ægypti Rex, 54
Sepphoris Galilææ urbs in nummis non occurrit, 32
Sept. Severus ex Africa oriundus, 78
Imperator ab Illyricianis Legionibus appellatus, 5
se Marci filium & Commodi fratrem asseruit, 2
Bassiano filio Antonini nomen dedit, 44
legionem ad Græciam contra Pescennium præripiendam misit, 8
hujus Imperatoris ducem ad Cyzicum profligavit, 5
Imperator tertiùm ob hanc victoriam vocatus, 11
Antiochiam fugato Pescennio occupavit, 33
ejus urbis privilegia Laodiceæ attribuit, 83. 255
Adiabenicos vicit, & Arabiam vastavit, 27
Arabici & Adiabenici nomina assumpsit, 62
Heliopoli Phœniciæ Coloniæ jus Latii concessit, 53
jus idem Neapolitanis Samariæ abstulit, 245
Byzantium urbem expugnavit, 9
ejus cives Perinthiis in servitutem dedit, 34
Caracallam filium in urbe Viminacio Cæsarem appellavit, 44
milites plurimos in bellis civilibus amisit, 151
tres legiones Parthicas constituit, 128
Mesopotamiam contra Parthorum Regem ingressus est, 6
Abgari Regis copias contra eum duxit, 48
Carrhas profectus est, 7. Parthos fugavit, 4
Seleuciam & Babylonem cepit, Ctesiphontem militibus diripiendam dedit, 8
Mesopotamiam sub Commodo amissam recuperavit, 1
donativum militibus ob victoriam Parthicam dedit, 80
Coloniam Nesibin deduxit, 140
Antiochensibus pepercit Caracallæ filii interventu, 5
privilegia ipsis restituit, 34
Berytiis veniam concessit, 5
Laodicenses Colonos constituit, 55
ex Parthico bello per Cappadociam Romam rediit, 84
Agonem Capitolinum celebravit, 12
Carthaginensibus beneficia contulit, 78
rei vehiculariæ munus à privatis ad fiscum traduxit, 21
Commodum inter Divos referre jussit, 2
Auspices deos Herculem & Bacchum habuit, 78
templum iis Romæ magnificentissimum extruxit, 8
Pertinacis nomen, amicorum querimonia abolevit, 17
Pii cognomen in nummis assumpsit, *ibid.*
in Britanniam cum filiis profectus est, 75
ad bellum contra Britannos duxit Caracallam, rebus civilibus Londini Getam præfecit, 77
Eboraci in Britannia morbo interiit, *ibid.*
Latinis Græcisque litteris imbutus fuit, 25
Caracallam rebus omnibus studiose excoluit, 57
uxorem Juliam consiliis bellicis admisit, 27
Pacator orbis in nummis appellatus, 3
militari habitu sacra faciens in Patrensibus, 17
Serapis Jovis frater, 123
idem cum Osiride, 26. idem cum Plutone, 124
supremus Ægyptiorum Deus, 19. Sol existimatus, 186
Jupiter ab Ægyptiis appellatus, 186
ejus cultus ad Græcos transiit, à Græcis ad Romanos, 112
ejus caput in nummis Æliæ Capitolinæ Elagabali, 106
in Bostrensibus Juliæ Mamææ, 186
Cæsarensibus Elagabali, 112. Decii, 280
Sinopensibus Gordiani Tertii, 214
quid ejus calathus in capite denotat, 190
Sergia unde dicta Neapolis Samariæ, 246
Serpens à Cadmo occisus, 136
baculo involutus, Æsculapii symbolum, 116
lapidi involutus in num. Tyriis Elagabali, 136.
Aquiliæ Severæ, 147
tripodi involutus ad Apollinem Vatem spectat, 181
sub tripode vocem edens Delphis, 69
Victoriæ comes & symbolum, 31. 334
Serpentes pellem quotannis deponunt, 116
Severianus Macedoniæ sub Philippo præfectus, 249
Severus leg. III. Gallicæ dux sub Elagabalo in Phœnicia, 97
ob rebellionem supplicio affectus, 107
Sichæus Didûs Beli filiæ maritus, 130
Sicyoniis cura ludorum Isthmiorum permissa, 10
Sidon urbs Phœniciæ antiquissima, 125. à quo vocata, 177
maritimarum maxima, 128. Navarchis Phœniciæ, 128
Tyro antiquior, 125. & ejus mater, 154
Metropolis dignitate ab Augusto privata, 126
Colonia ab Elagabalo constituta, 32. 141
Sidonii ab Ascalonitarum Rege expugnati, 142
Tyrum ante annum Trojanæ cladis condiderunt, *ibid.*
Europam à Tauro raptam in nummis signarunt, 129
Astronomiæ & Arithmeticæ periti, 124
Astartes signum in pompam per urbem gestare soliti, 154
ipsis frumentum ab Elagabalo constitutum, 129
Signa militaria in nummis Antiochensibus Pisidiæ Caracallæ, 35. Elagabali, 168. Gordiani, 200. Philippi, 229. Decii, 276
Apameæ in Caracalla, 38
Cremnæ in Elagabalo, 115. Daciæ in Philippo Sen. 230
Deulti in Tranquillina, 224
Heliopolis in Macrino, 95
Sidonis in Elagabalo, 127. Soemiadis, 155. Mæsæ, 158
Viminacii in Gordiano Tertio, 220

Silenus

Silenus Phryx, 246. Bacchi nutricius, 64. institutor, 309. magister, 207. sacerdos, 207
vitem è mari rubro in Græciam transtulit, 64
eam novellare docuit, 67. illius racemos torculari subjicere instituit, 247
inter astra in Bacchi gratiam translatus, 64. 93
inter Deos relatus, 246. inter minores habitus, 125
in plurimis regionibus & præsertim in Syria cultus, 338
ejus simulacrum in num Berytensibus, 111
Bostrenis in Alex. Severi, 164
Coillutanis Caracallæ, 44. Elagabali, 113. Gordiani tertii, 206
Damascenis Philippi Senioris, 232
Deultanis Macrini, 43
Laodicensibus Syriæ Treb. Galli, 309
Neapolitanis Philippi Sen. 246. & Junioris, 272
Sidoniis Elagabali, 149
Troadensibus Caracallæ, 64. Elagabali, 137. Alex. Severi, 181. Valeriani, 335
Sileni unde nomen, 64
Silpius mons Syriæ ad cujus radices Antiochia, 34
Silvanus Macrianensis Episcopus in Africa, 92
Simulacrum Veneris à Sidoniis sub astri figura cultum, 154
Sinope urbs Ponti Asiatici littoralis, 84
libera à Lucullo pronunciata, 215
Aurelia dicta in Caracallæ gratiam, 45
nummos Caracallæ percussit, 61. Getæ, 84
ejus æra in nummis diversa, 215
Singara urbs Mesopotamiæ ad fluvium sita, 213
aquarum penuria sæpe laborans, 214
Colonia à Divis fratribus constituta, 179
Sisyphus Æoli filius 9. Corinthi Rex ludos Isthmios in Melicertæ nepotis honorem instituit, 10
Sistrum Deæ Isidis symbolum, 157. 172
Smyrnæis primum Fortunæ simulacrum fecit Bupalus, 75
Soæmias Elagabali mater, vide in Julia, 117
Sohemus nomen Syriæ vulgare, 185
Sol & Hercules idem, 216. cum Apolline idem, 54
pro uno deo habitus, 319. à Syriis cultus, 73
cum Luna vitam præcipuè gubernans, *ibid.*
cur in crescente Luna à Carrhenis signatus, 206
Spes ut mulier juvenis depicta, 145
Spicæ in numiis frumenti abundantiam denotant, 54
Straton Tyriorum Rex à Plebe creatus, 339
Stabiæ urbs Campaniæ maritima, 88
Statua Augusti supra basim in num. Patrensibus, 211 in Philippensibus. 58
Minervæ Corinthi in foro posita, 10
equestris in Ptolemaidensibus Caracallæ, 59
Alex. Severi, 175
Stella Herculis apud Caldæos, 216
Stobi urbs Macedoniæ in Pelagonia regione, 84
juris fuit Italici, 21.
Sept. Severo nummos percussit, 21. Domnæ, 31
Caracallæ, 62
Stola matronarum Romanarum habitus, 3
Supplicationes Macrino cur Romæ decretæ, 104
Synoris, equorum duorum jugum, 12
Syria provincia Rom. à Pompeio facta, 290
Solem præsertim coluit, 33
Jovem & Apollinem pro Diis tantum agnovit, 320

T

Tanais aliquando Danubius est appellatus apud Ortelium, 317
Tarquinius Priscus templum Jovi O. M. vovit, 240
Taurus ad sacrificium spectans in Corinthi num. 10
Telephus à cerva nutritus, 233
Tellus, Rhea, Vesta, & Mater Magna, eadem, 236
Temo Genii symbolum, 4
Templorum ichnographiæ in nummis.
Apollinis in Troadensibus Alex. Severi, 180
Astartes in Æliotis Capitoliensibus Sept. Severi, 1. Diadumeniani, 101. Berytiis Sept. Severi, 5. Jul Domnæ, 24. Macrini, 91. Elagabali, 110. Anniæ Faustinæ, 149. Gordiani, 204. Bostrenis Jul. Mameæ, 187. Sidoniis Elagabali, 126. Jul. Paulæ, 141. Tyriis Elagabali, 135. Aquiliæ Sev. 146. Philippi Sen. 252. Treb. Galli, 312
Bellonæ in Comanis Caracallæ, 45
Cupidinis in Diensibus Alex. Severi, 170
Dianæ in Ptolemaidensibus Elagabali, 124. Valeriani, 335
Fortunæ in Ptolemaidensibus Elagabali, 124. Aquiliæ Severæ, 145. Anniæ Faustinæ, 150
Genii in Antiochensibus Syriæ Decii, 278. Etruscillæ, 284. Q. Herennii, 296. Hostiliani, 300. Volusiani, 317. Damascenis Philippi Senioris, 233. Laodicenis Elagabali, 120. Nesibitis Juliæ Paulæ, 141. Philippi Senioris, 248
Herculis in Tyriis Macrini, 98. Elagabali, 138
Isidis in Cæsarensibus Caracallæ, 41
Jovis in Diensibus Sept. Severi, 13. Laodicenis Caracallæ, 55. Elagabali, 120. Tranquillinæ, 225. Philippi Junioris 244. Rhesainesiis Etruscillæ, 292. Sebastenis Juliæ Domnæ,
Capitolini in Æliotis Capitoliensibus Diadumeniani, 100
Græcanici in Neapolitanis Philippi Sen. 247
Optimi Maximi in Heliopolitanis Sept. Severi, 16. Caracallæ, 53. Philippi Sen. 240. Otaciliæ, 262
Melicertæ in Corinthiis Sept. Severi, 10
Mercurii in Heliopolitanis Philippi Sen. 240. Patrensibus Caracallæ, 56
Minervæ in Rhesainesiis Decii, 287. Etruscillæ, 293
Neptuni in Berytiis Elagabali, 110. Macrini, 90
Sileni in Berytiis Elagabali 111. Damascenis Otaciliæ, 259
Solis seu Elagabali in Emisenis Caracallæ, 51
Templorum mentio quæ in nummis non occurrunt,
Dianæ apud Corinthios, 79
Domitiani apud Deultanos, 47
Fortunæ apud Corinthios in foro, 75

ejusdem Romæ trans Tiberim, 94
Genii apud Antiochenses Syriæ, 162. 317
Jovis Capitolini apud eosdem, 262
ejusdem, Romæ in octava regione, 240
Fulminatoris apud Seleucienses Pieriæ, 20
Olympii apud Athenienses, 317
ejusdem apud Tyrios, 264
Lunæ apud Albanos, 36
Luni vel Mensis apud Phryges & Armenos, 36
Minervæ Frænatricis apud Corinthios, 40
Pacis Romæ in quarta regione, 47
Saturni apud Alexandrinos extra pomœrium, 280
Senatui & Romæ dicatum, 144
Serapidis Alexandriæ extra pomœrium, 280
ejusdem apud Antiochenses Syriæ, 124
ejusdem Romæ in prima regione, 60
Sileni in urbe Eleorum, 44
Veneris apud Corinthios, 75
ejusdem Victricis, Romæ in nona regione, *ibid.*
Thalia una ex Gratiis dicta Felicitas, 170
Thasii Herculem Tyrium coluerunt, 312
Themis una ex Fortunæ comitibus, 239
Theoclia Alex. Severi soror, 195
Thespienses festum & ludos Cupidini instituerunt, 170
Thessalonica urbs Macedoniæ ad Axium fluv. 348
Metropolis & Colonia à Valeriano constituta, 355
Neocoros quando facta, 359
obsidionem barbarorum fortiter toleravit, 349
Thoth vel Thautus Mercurii nomen, 239. 338
Thracia, Provincia Romana à Vespasiano facta, 261
quæ tributa solvit, 236
Thynias oppidum Thraciæ, 307
Thynnorum piscatio ad Anchialum urbem, 192
Thysdrus vel Thisdrum urbs Africæ mediterranea, 194
Thyrsus Bacchi symbolum, 93. 177
Tiberius Trib. Potestatem quando ab Augusto accepit, 358
Tiridates Armeniæ Rex sub Treb. Gallo, 323
D. Toinardus Aurelianensis, vir eruditissimus, 52
Tomi urbs & Metropolis Ponti secunda, 113
Trajanus Arabiam Imperio per Palmam Syriæ præfectum acquisivit, 163
Mesopotamiis tributum imposuit, 286
Trajanus Decius ex Pannonia oriundus, 275
Imperator ab exercitu Mœsiaco contra Philippum factus, *ibid.*
civili virtute & usu militari eum superabat, 283
summa prudentia præditus, 295
dignitates omnes ab Imperatoribus usurpatas senatui populoque Romano restituit, 275
Trib. Potestatem in nummis ideo non signavit, 284
Hostilianum Cæsarem fecit & adoptavit, 296
in Syriam contra L. Priscum Philippi fratrem profectus est, 278
Babylam Antiochiæ Præsulem occidi jussit, 277
in Christianos plurimum desævit, *ibid.*
Rhesænesiis privilegia confirmavit, 286
contra Gotthos bellum suscepit, 280
Hostilianum Romæ pro Imperii administratione reliquit, 299
Treb. Gallum ad Danubii ripam servandam locavit, 317
in acie strenuè pugnans occubuit, 294
biennio integro imperavit, 288
Tranquillina Gordiani Tertii uxor, 222
Gordianum in bello Persico comitata est, 214
Trapezus urbs Cappadociæ littoralis, 84
Treb. Gallus post Decii mortem Imperator ab exercitu appellatus, 304. 317
pacem cum barbaris tributo iis concesso init, 306
Trib. Potestatem Senatui à Decio redditam Imperatoribus restituit, 301
Hostiliano extincto Volusianum filium jam Cæsarem, Imperii consortem fecit, 302
annonam Populo Romano conciliavit, 305
consulatum secundum Imperator gessit, *ibid.*
negligenter res administravit, 302
cum filio versus Interamnam à militibus occisus est, 315
Tribunicia Potestas ad Augustas non pertinet, 290
tertia & quarta cur in Volusiani nummis, 318
Tributum capitis Cæsariensibus à Vespasiano remissum, 73
Mesopotamiis à Trajano impositum, 286
à Romanis primum sub Gallo barbaris pactum, 306
Tridens Neptuni insigne, 90. ipsius sceptrum, 193
quomodo factum, & quid denotat, 110
Triremis primùm apud Tyrios inventa, 99
cælata in num. Carthaginensibus Philippi Jun. 269. Treb. Galli, 305. 269
in Tyriis Macrini, 86
duæ in Sidoniis Elagabali, 130
Tripus Apollini sacer 86. unde nomen, 357
vaticiniorum symbolum, 69. quomodo factum, 86
in nummis Troadensibus Caracallæ, 68. Getæ, 86
Tyriis Saloninæ, 357
Tritonia unde Pallas dicta, 224
Tritones à Delphinis vecti, 111
Troas urbs Phrygiæ minoris, 21
eadem quæ Alexandria in nummis, 62
ad Idæ montis radices sita, 67
ex Trojæ antiquæ ruderibus ab Alexandro suscitata, 179
olim ab Antigono ejus duce Antigonia dicta, 134
ejus conditor sacrificans ante Apollinem in Caracalla, 63
cum Ilio urbe diversa, 86. 183
plurima beneficia à Julio Cæsare accepit, 133
Colonia ab Augusto deducta, 21. 134
Juris Italici facta, 67. 250
huic Imperatori templum condendi facultatem à Senatu non obtinuit, 215
omni onere immunis à Claudio Imp. facta, 21
Romanæ gentis auctorem se jactabat, 183. 190
Aurelia & Antoniniana in Caracallæ gratiam vocata, 133. in ejus nummis Alexandria dicta, 134
& post Alexandrum Sev. hoc nomen amplius non assumpsit, *ibid.*
nummos quibus percussit, vide in Colonia Troas.
coluit Apollinem, 86. Neptunum, 192
Silenum, 66

Troia ab Apolline & Neptuno condita, 86
à Junone & Minerva eversa, *ibid.*
Trophæo manum cur apponit Astarte, 134
cur Herculi à Tyriis erectum, 70
Tryphon Syriæ Rex Berytum destruxit, 6
Turpilius Dexter Consul an. U. C. 978. 210
Turres cur supra caput muliebre impositæ, 18
Tusculum Colonia & urbs Latii, 88
Tyana urbs Cappadociæ, 84
Tyche seu Fortuna, Oceani filia, 94
Tympanum seu Cymbalum Cybeles insigne, 200
Typus pro alio typo in nummis frequens, 256
Tyro Herculis amica, 219
Tyrus urbs Phœniciæ littoralis, 22
à Sidoniis condita, 69 Sidonis filia, 125
ante templum Jerosolymitanum, 70
ante annum Trojanæ cladis, 142
vetus ab Agenore, nova ab Hercule, 70
Triremis inventrix, & ejus in mari potentia, 99
Colonias in plurimas regiones deduxit, 70
Coronata & Coronaria appellata, *ibid.* 223
Metropolis dignitate ab Augusto privata, 126
ab Hadriano in Pauli Tyrii gratiam ipsi restituta, 232
Beryto infensa, 5. Pescennii partes deseruit, 22
Sept. Severo acclamavit, 55. 22
Colonia ab eo Imperatore deducta, 5
splendidissima ab Ulpiano appellata, 314
juris Italici à fundatore facta, 22
Macrini partes contra Elagabalum fovit, 127
ab Elagabalo privilegiis privata, 134
cui nummos dedicavit, vide in Colonia Tyrus.
coluit Astarten, 70. Angeronam, *ibid.* Herculem, 69. Silenum, 137
pro Heroe Cadmum in nummis percussit, 215.
& pro Heroina Didonem ejus sororem, 253

V

Valerianus antequam Imperator esset, Censor electus fuit, 301
Senex Imperium adeptus est, 331
Germanos per legatos contudit, 339
Thessalonicam urbem deduxit Coloniam, 335
bellum Persicum suscepit, 334
pro eo gerendo in Syria commoratus est, 331
à Sapore Persarum Rege victus & captus, 33
Vas pro certaminibus unum certamen indicat, 119
tot in nummis quot certamina in urbe celebrata, 321
unum cum palmæ ramo in num. Emisenis Elagabali, 313
Damascenis Æmiliani, 327
Thessalonicensibus Gallieni, 348. Saloninæ, 355
Tyriis Elagabali, 136. Valeriani, 332
Vasa duo supra mensam in Sidoniis Elagabali, 131
Alex. Severi, 178
cum clava intermedia in Tyriis Gordiani, 219
Volusiani, 324
Vasa tria in Heliopolitanis Caracallæ, 52. Valeriani, 333
Vectigal ex pascuis petebatur, 67
Vendeni Sarmatiæ Europææ populi, 317
Venus ex mari nata ipsius domina appellata, 111
formæ & generationis Dea, 353
Archetis unde cognominata, 338
Tyria appellata quia Tyro concepta, 127
Victrix in nummis Corinthii Plautillæ, 74
à Syris Astarte dicta, 110. etiam Urania, 142
Adonidi nupsit, 218. 338
urbem de Beroes filiæ nomine, Beroen appellavit, 344
Verona urbs à Gallieno restaurata, 342
Vespasianus Cæsaream Palæstinæ Coloniam deduxit, 40
Deultum Thraciæ Coloniam constituit, 47
templum Pacis magnificentissimum Romæ extruxit, 168
Thraciam fecit Provinciam Romanam, 261
Vesta Saturni & Rheæ filia, 189. ut mulier vetus depicta, 145
Veterani in Colonias traducti. Vide Legiones, 172
Vexillum Coloniæ militaris symbolum, 65
cui insistit Aquila in Antiochensibus Pisidiæ Philippi, 229. Decii, 276
Rhesainesiis Traj. Decii, 287
pone Colonum in Rhesainesiis Alex. Severi, 175. Sidoniis Elagabali, 117. Anniæ Faustinæ, 150. Tyriis Sept. Severi, 22. Getæ, 87
pone caput Genii in Troadensibus Caracallæ, 65. Elagabali, 132. Jul. Mamææ, 189
gestum à Genio in Dacicis Philippi, 230. Edessenis Alex. Severi, 172. Heliopolitanis Philippi Sen. 238. Troadensibus Alex. Severi, 182
pone bovem in Tyriis Jul. Domnæ, 32. Macrini, 97. Treb Galli, 314
pone Lupam in Damascenis Otaciliæ, 258. Troadensibus Aquiliæ Sev. 146
pone Aquilam in Tyriis Caracallæ, 71. Treb. Galli, 314
inter duas Aquilas in Damascenis Treb. Galli, 308. Volusiani, 320
Vibia Aurelia Sabina M. Aurelii & Faustinæ F. 149
Victores certamium Pythiorum lauro coronabantur. Vide *Corona*, 119
Victoria Minervæ adstitrix in bello contra gigantes, 26
Dea Palmaris appellata, 80. 132
gradiens depingitur tanquam ad alias properans, 25
cum flagro ad ludos & non ad bellum spectat, 47
signata in nummis Apamenis Gallieni, 343
in Corinthiis Jul. Domnæ, 27. Getæ, 79
insistens globo in Hipponensibus Gallieni, 347
in Patrensibus Gordiani Pii, 211
sedens in Pellensibus Macrini, 97
stans in Stobensibus Severi, 22. Caracallæ, 61. Getæ, 84. Elagabali, 132. in Tyriis Valeriani, 339
in bigis Corinthiorum Caracallæ, 47. Getæ, 79
Viminacium urbs Mœsiæ sup. Colonia à Gordiano deducta, 220
Vinum Thracicum maxime celebratum, 93
in utre hircino asservatum, 247
aqua temperari quandonam cœptum, 64
Virga Mercurii unde dicta, 246
Virgo mansit Diana, 79
in bigis cervorum in Patrensibus nummis Elagabali, 120
Vites filiæ Sileni vocatæ, 182

Ulysses in classe Argiva, 18
Vologæses Parthorum Rex, 6
Volusianus à patre Cæsar dictus, 316
Hostiliano mortuo Imperator appellatus, ibid.
insignibus titulis in nummis ornatus, 317
Urbes in summitate montium antiquitondit, 18. 206
in quas deducebantur Coloniæ, nomen illæ non mutabant, 200
inter se de vetustate sæpe certabant, 116
omnia ad antiquitatem suam spectantia in nummis signabant, 187
plurimæ sub Gallieno terræ motu concussæ, 347
Us Arami filius Damasci, conditor à Josepho dictus, 259
Utica Africæ Municipium jure Italico à Sept. Severo donatum, 1

Z

ZAita Mesopotamiæ urbs, Zmaita in numnis dicta, 176
Zielas Bithyniæ Rex, Prusiæ pater, 24
Zodiacus in num. Ptolemaidensibus Elagabali, 124
Valeriani, 333

Addenda, delenda, & emendanda.

PAg. 1. *lign.* 32. *post* Antiochenses, *adde* in area S.R. *Senatus Romanus.*
lin. 24 *pro* Capitolinus, *repone* Spartianus.
6. *lin.* 8. *pro* Sydon, *lege* Sidon, 27. *lege* crescens Luna cippo imposita, ante quam.
7. *lin.* 7. *lege* Crescentem Lunam
lin. 12. *lege* Crescens Luna in qua astrum.
21 Crescens Luna cum astro.
8. *lin* 8. *pro* Lampridio, *repone* Spartiano.
in primo nummo Hercules parte opposita cusus est.
10. *lin.* 16 *post* insignita, *adde* est.
lin. 18. *pro* Hermonis *lege* Hermiones.
12. *lin.* 6. *post* ideo, *adde* esse.
14. *lin.* 6. *post* IVL. *adde* AVG. & post *Iulia*, adde *Augusta.*
lin. 29. *pro* Onuphyrio, *lege* Onuphrio.
16. *lin.* 13. Civium Romanorum electi.
17. *lin.* 15. *pro* Capitolinus, *repone* Spartianus.
18. *lin.* 8. *post* turritum, *adde* pone quod Cornucopiæ.
lin. 19. *pro* ex eodem Pausania, *lege* ex Pausania.
22. *lin.* 6. *pro* Laodicenis, *lege* Laodiceæ.
8 *pro* utrisque urbibus, *lege* utrique urbi.
24. *lin.* 17. *lege* Amazon, & *lin.* 26. Amazoni.
30. *lin.* 23. *pro* ἴλατῆο, *lege* ἴλατῆον.
31. *lin.* 2. pro Adriabenicos, *lege* Adiabenicos.
32. *lin.* 33. *pro* capedunculum, *lege* capedunculam.
36. *lin.* 6. *lege* Crescente Luna.
38. *lin.* 2. insigni, *lin.* 12. Νικομηδείας, *lin.* 13. μονομαχίας.
39. *lin.* 16 *pro* Hyppius, *lege* Hippius.
40. *lin.* 9. *pro* φιλομακεδόνος, *lege* ὁμομακεδόνος.
41. *lin.* 2. *pro* sumpibus, *lege* sumptibus.
24. *lin.* 4. Crescente Luna.
lin. 16. Crescens Luna in qua.
lin. 19 Cenomanensium.
lin. 21. Κολωνία. *lin.* 22. Luna Crescente.
43. *lin.* 19. *pro* nummum Gruteri *pag.* 362. cum epigraphe, *lege* inscriptionem Gruteri, *pag.* 362. in qua.
lin. 22. *pro* quod illam, *lege* cùm illam.
44. *lin.* 16. *pro* Jul. Capitolinus, *repone* Spartianus. 22. *pro* Laodiceos, *lege* Laodicenos.
45. *l.* 23. *lege* ἀφιδρυνθέντα. *l.* 24 δέ π, *l.* 25. Phanaræam, *l.* 33. expungendæ.
46. *lin.* 27. pinubus
49. *lin.* 1. *pro* Regem destitutum, *lege* Rege destitutam.
52. *lin.* 16. *post* assignato, *pone punctum cum virgula*, 18. *pro* Probatur, *lege* probatur.
lin. 29. *pro* 927. *lege* 967.
53. *lin.* 11. *lege* ἐπιλαίνειν, *lin.* 13. ἐπεῖλαιον, *lin.* 17. Capitolinos.
54. *lin.* 28. *pro* Phœnibus, *lege* Phœnicibus.
57. *lin.* 31. *lege* Germanicum.
lin. 26. *post* ὀκνῶν, *adde* π.
60. *lin.* 20. *lege* Astartæ.
62. *lin.* 29. *pro* κατοικούντων, *lege* κατοικούντων πξ.
66. *l.* 2. *pro* Julius, *repone* Iulus, *lin.* 3. *lege* sunt.
71. *lin.* 5. *lege* ἰχθυοφαγίας, *lin.* 19. Aquilam, Romanam avem.
72. *lin.* 2. *post* COLONIA. *adde* in aliis COL. TYRO. METR.
lin. 24. *post* φυσώμενον, *pone virgulam.*
lin. 26. *post* equestre, *dele* cum.
lin. 28. *pro* Pythiâ, *lege* Pythia.
73. *lin.* 17. *post* illud, *adde* Antoninianæ nomen.
20. *lege* Regi à confessionibus.
75. *lin.* 12. *pro* regnis, *lege* Reginis.
78. *lin.* 3. *pro* theatrum, *repone* templum.
lin. 7. *lege* barbata.
88. *lin.* 5. *lege* Januario. *lin.* 8. Pthisicis.
91. *lin.* 28. *pro* εἰς, *lege* εἷς.
92. *lin.* 2. *pro* in aures, *leg.* inaures, & Algeuæ.
93. *lin.* 15. *pro* hædera, *lege* hedera.
96. *lin.* 21. *lege* Dec. V lib. IV.
97. *lin.* 25. *pro* Diomeno, *lege* Dionem.
98. *lin.* 22. *lege* Astartæ. *lin.* 23. Hiramum.
99. *lin* 10. *lege* θαλασσοκρατία, *lin.* 16. Εὐφράτης.
101. *lin.* 32. *lege* Astartæ.
102. *lin.* 6. *post* Astarten, *pone virgulam.*
103. *lin.* 17. *pro* ἀποφήνας, *lege* ἀποφήνας.
104. *lin.* 6. *post* dignitas, *adde* Dionem illustrat qui.
107. *lin.* 3. *pro* τείχεσι, *pone* πόλεις.
110. *lin.* 17. *pro* Sorti te, *lege* Sortite.
111. *lin. pro* Astartis, *lege* Astartes.
112 *lin.* 13. *pro* Παρδαλιας, *lege* Παρδαλλας.
113. *lin.* 30. *pro* illum, *lege* illam.
118. *lin.* 9. *pro* AYT. *lege* AYP.
lin. 21. *lege* Euphratem.
118. *lin.* 1. *lege* Phœnicia.
lin. 14. Sidon.
121. *lin.* 29. *post* ἀναμίγνυμι, *dele virgulam.*
123. *lin.* 2. *pro* αὔξιο, *lege* αὔξιν.
124. *lin.* 20. *lege* γυμνασίαρ.

lin. 17. *pro* HΞP. *repone* HΞC.
125. *lin.* 6. *lege* HΞC.
lin. 35. Φοίνικες.
126. *lin.* 7. *lege* Aſtartes.
lin. 26. *poſt* tranſmitti, *adde* ſolitum fuiſſe.
127. *lin.* 1. *poſt* urbibus, *adde* factum.
lin. 18. *lege* copia.
128. *lin.* 35. *lege* πετόρως. maximum eſt, *dele* & triremes.
129. *lin.* 7. *pro* παιδὸς, *lege* παιδὸς.
131. *lin.* 9. *lege* Periodonica.
lin. 15. περιοδονίκης.
lin. 20. Pomponius Feſtus.
132. *lin.* 2. *pro* Periodioneis, *lege* Periodonicis.
135. *lin.* 4. *lege* hexaſtylo.
lin. 13. Aſtartæ.
136. *lin.* 4. *pro* Byſſa, *lege* Byrſa.
138. *lin.* 5. *pro* ejus, *repone* Tyri.
139. *lin.* 4. *pro* ζωμάτων, *lege* ζωμάτων.
142. *lin.* 5. *lege* Aſtartæ.
lin. 9. Semones.
lin. 16 Aſtartæ.
lin. 28. ὤνι.
144. *lin.* 19. *lege* cuderunt.
lin. 28. ἀνβίσεως ἔχων.
lin. 22. probro.
lin. 23. *dele* velata &.
145. *lin.* 11. *lege* Aſtartæ.
lin. 17. Daldianus.
lin. 25. Ptolemæo.
147. *lin.* 26. *poſt* Græci, *dele* filium.
148. *lin.* 5. *lege* ſacra facientes.
lin. 21. circumſaltat.
150. *lin.* 16. *pro* Aſtarti, *lege* Aſtartæ.
154. *lin.* 2 *pro* Juliano, *lege* Julio.
lin. 17. *lege* matri.
158. *poſt* Μαΐου, *pone virgulam.*
160. *l.* 22. *l.* ſuſcepiſſet. à militibus interemptus eſt.
161. *lin.* 12. *lege* fluvium.
162. *lin.* 30. *lege* 691.
lin. 33. *pro* & urbis, *lege* Urbis nimirum.
163. *lin.* 1. *pro* junctis, *lege* juncti.
164. *lin.* 2. *poſt* redegit, *adde* que.
165. *lin.* 36. *pro* Ptolomæus, *lege* Ptolemæus.
167. *lin.* 17. *pro* Γ. vocibus, *repone* Σ. notis.
169. *lin.* 25. *pro* ὑπερβαλόντες, *lege* ὑπερβαλόντας.
170. *lin.* 7. *pro* primus, *lege* primum.
173. *lin.* 10 *pro* EMHCΩN, *lege* EMICΩN.
174. *lin.* 12. *pro* apud Plutarchum, *lege* Plutarchus.
lin. 20. *pro* lyra, *repone* fiſtula campeſtris.
175. Secundus Rheſainæ nummus pertinet ad Traj. Decium.
178. *lin.* 3. *lege* παρθένος.
lin. 19. Periodonica.
lin. 22. *poſt* hiemavit, *adde* ut innuit Herodianus p. 583.
180. *lin.* 24. *pro* exgnaſſe, *lege* expugnaſſe.
181. *lin.* 7. *pro* dragone, *lege* dracone.
lin. 11. *pro* aurem, *lege* autem.
183. *lin.* 3. *pro* ἀκινὰς, *lege* ἀγῶνας.
192. *lin.* 14. *pro* χεῖν, *lege* χεῖν.
lin. 24. *pro* eetum, *repone* equum marinum.
197. *lin.* 11. *pro* à me, *lege* à nobis.
200. *lin.* 1. *pro* S. C. *repone* S. R.

201. *lin.* 10. *pro* τῶ, *lege* τῷ.
206. *lin.* 7. *lege* Colcharrinos.
lin. 11. Creſcens Luna.
210. *lin.* 19. *lege* Mygdoniam.
lin. 20. abundantia.
211. *lin.* 2. *pro* exercitur, *lege* aſſeritur.
212. *lin.* 6. *lege* Urbe.
lin. 8. Sabinianum.
lin. 28. Marſyam.
213. *lin.* 6. *lege* Ptolemæo.
lin. 16. *lege* poſteriori.
lin. 23. *poſt* ſpectat, *adde* tanquam inſigne.
214. *lin.* 14. *poſt* accipere, *adde* teſte Ammiano lib. 20.
lin. 20. *pro* 306. *lege* 308.
215. *lin.* 2. *pro* Æſculapii, *repone* Serapidis.
lin. 5. *poſt* exhibet, *adde duo puncta.*
lin. 25. *poſt* perpetrata, *pone virgulam.*
lin. 11. *pro* 232. *lege* 233.
216. *lin.* 27. *pro* Bacchum, *repone* Herculem.
218. *lin.* 5. *pro* 1. Reg. 25. *repone* 1. Reg. x 1.
lin. 23. *lege* οὐκέτι.
223. *lin.* 11. *lege* Cabirus.
lin. 21. Cabirus & Cabiri.
227. *lin.* 29. *poſt* ἐξουσίας, *adde virgulam*, *& lege* Υπατος τὸ γ.
228. *lin.* 15. *poſt* EΞOYΣIAC *adde* in nummo Σ, *pro* Ξ. quod & alias occurrit.
235. *lin.* 20. *pro* ἵππων, *repone* ἱππέων.
237. *lin.* 6 *pro* Θράκης, *lege* Θρᾴκης.
241. *lin.* 7. *pro* Hexegi, *lege* Exegeſi.
247. *lin.* 17. *lege* Garizim.
lin. 18. Garizimum.
251. *lin.* 14. *pro* Aſtrogitonem, *lege* Aſtrochitonem.
252. *lin.* 8. *lege* Hiramus.
lin. 15. Carthaginem.
254. *lin.* 22. *lege* obſervatos, *ibidem lege* aſſequutum.
269 *lin.* 20. *lege* ἐπώνυμε.
262. *lin.* 12. *pro* execuiſſent, *lege* exſecuiſſent.
264. *lin.* 32. *pro* Agenorum, *lege* Agenorium.
266. *lin.* 18. *pro* Rheſainenſii, *repone* Viminacii.
268. *lin.* 14. *pro* HKΞ. *lege* HKΣ.
270. *lin.* 20. *poſt* enim *adde* anno.
lin. 24. *pro* X. *pone* XIII.
277. *lin.* 21. *pro* D. *lege* Dio.
278. *lin.* 27. *pro* advectitiis, *lege* advectitiis.
280. *lin.* 29 *pro* Sarei, *lege* Særei.
282. *lin.* 12. *pro* ἀγῶνας, *lege* ἀγῶνας.
284. *lin.* 13. *lege* conſtitui.
lin. 14. *pro* P. R. *lege* R. P *lin.* 16. Decius, *ibid.*
296. *lin.* 3. *lege* Capitolienſes in antica parte utrumque Cæſarem exhibuerunt.
297. *lin.* 28. *pro* Πύμπιο, *lege* Πύμπιος.
300. *lin.* 35. *lege* Silpii, *&* 36. Silpium.
301. *lin.* 26. *pro* incohaſſe, *lege* inchoaſſe.
302. *lin.* 3. ante ɪɪɪ annum, *adde* quintum Daciæ.
305. *lin.* 17. pro in quo, *lege* in qua.
306. *lin.* 18. *lege* dextrâ, *lin.* 23. drachmarum, *idem lin.* 25.
307. *lin.* 15. *pro* patiente, *lege* faciente.
308. *lin.* 25. *pro* Hadrumetica, *lege* Hadrumetina.
301. *in primo nummo lege*, COL. AUG. TROA.
312. *lin.* 4. *pro* cudere, *repone* cudiſſe. *lin.* 7. *lege* Thaſi. *lin.* 16. *pro* cippo, *repone* columnæ.

313. *lin.* 30. *pro* κρύπτεσθαι μάσω, *lege* κρυπτέσθαι μάσω.
316. *lin.* 11. *pro* Γαλλιδίνους, *lege* Γαλλιδίνους.
318. *in utroque nummo lege* ΕΞΟΥΣΙΑΣ.
lin. 2. *post* ἐξουσίας, *adde* πέμπτης.
lin. 5. *pro* πέμπτης, *pone* πέμπτης.
lin. 12. *post* videntur: *lege* cùm prima nec secunda Trib. potestas in iis usquam observetur, sed quarta in eorum, &c.
1. *lege* Ptolemæus idem *lin.* 5.
321. *lin.* 9. *pro* Sebastea, *repone* Augustea.
323. *lin.* 15. *pro* Pompeius, *leg.* Pomponius.
324. *lin.* 30. *lege* νικήσας τὰ ἆθλα, εἰπὼν τὸν στέφανον, & *paulo post* ἡ τῷ φοίνικα.
327. *lin.* 13. *post* IMP. C. *adde* M.
lin. 17. *lege* characteres, *ut & lin.* 19.
332. *lin.* 20. *post* Oecumenicum, *adde* Iselasticum Heliopolitanum.
333. *lin.* 5. *pro* omnia. Videant, *pone* omnia, videant. *lin.* 27. *pro* Ptolomæo, *lege* Ptolemæo.
2. *pro* ΚΟΚΩΝ, *lege* ΚΟΛΩΝ.
334. *lin.* 23. *lege* Palmyrenus.
335. *lin.* 4. *lege* Cabirum. *lin.* 17. Cabiro. *lin.* 23. Cabiros.
336. *lin.* 2. *post* αὐτὸν, *virgula.*
lin. 16. *lege* Σωσιδίῳ.
338. *lin.* 9. *lege* Typhona.
lin. 27. *pro* ad hanc, *pone* de illa.
340. *lin.* 8. *pro* Asttogitonem, *lege* Astrochitonem.
348. *lin.* 22. *pro.* ΑΚΤΙΑ, *repone* ΠΥΘΙΑ.
lin. 25. *lege* ἤ. *lin.* 26. Καισαρέων.
lin. 6. *post dele* vero.
349. *lin.* Actiacis, *lege* Pythiis.
351. *l.* 1. *post* habeat *adde* &c. *lin.* 22. *lege* Αμβρόνας.
356. *lin.* 25. *pro* trophio, *lege* strophio.
358. *lin.* 7. *lege* ipso. *lin.* 19. *pro* ejus, *lege* hujus.
lin. 24. *pro* Juliæ, *lege* Liviæ.

MONITIO.

Typographicos errores & menda quæ in primum tomum irrepserant, cultello delere, & penna genuinam lectionem restituere constitueram, quod à me in primis exemplaribus factum est ideo minus ampla quàm esse debent errata in calcem libri edita sunt; cùm autem illa nimium tempus mihi absumerent, secundas post Præfationem curas adjeci, sed hæ sufficere non videntur; quare Lectorem ut omissa emendare, & excusatum me habere velit, deprecor.

In Præfatione.

Pag. 4. *lin.* 12. *pro* superiori, *repone* hoc.
6. *lin.* 36. *pro* Episcopus, *lege* Archiepiscopus
7. *lin.* 40. *pro* Aureliæ, *pone* Aurelianis.
8. *lin.* 30. *pro* confitemur, *lege* confiteremur.

In primo tomo.

Pag. 45. In nummo 2. Corinthi integriore, ante vocem CAESAR literam C. id est *Cajus* observavimus, ideo hic nummus ad Caligulam pertinet, Octavianus enim primum C. CAESAR DIVI F. inscribebatur, sed postquam Augusti nomen accepit *Caij* prænomine relicto AVGVSTVS CAESAR & nunquam C. AVGVSTVS CAESAR appellatus est, qua quidem inscriptione Caligula usus est.
46. Eandem litteram C. in primo nummo etiam deprehendimus, & ideo ad Caligulam revocandus.
200. *lin.* 17. *pro* nulli, *lege* pauci.
201. In primo Corinthi nummo figuram muliebrem Amphitritæ tribuimus, quæ ad Inonem Athamantis uxorem revocanda, illa pedem unum supra lapidem Moluridem ponit, ulnis Melicertam filium gerens, cùm se præcipitem in mare dedit, ut eam videre est in nummo Sept. Severi tom 2. pag. 11.
300. In 2. nummo *pro* AVG *lege* SECVRITATI SAECVLI.
lin. 28. *pro* AVG. *lege* SAEC. deinde *pro* Augusti, *lege* sæculi.
lin. 30. *post* securitati, *adde* tanquam sæculi.

SVMMA PRIVILEGII.

CAUTUM est auctoritate Regis Christianissimi, ne quis in Galliarum regno, hæc *Numismata Impp. Romanorum per Ioannem Vaillant*, absque ipsius consensu, intra quindecim annos excudat, aut divendat; qui secus fecerit, indicta multa, prout amplius in ipso Regio diplomate continetur, coërcebitur. Dat. Lutetiæ Parisiorum XXVII. Maii, an. R.S. M. DC. LXXIV. De mandato Regis, signat. DALENCÉ.

Quod quidem Diploma in Acta Typographorum Parisiensium relatum est die 11. Iunii eodem anno à D. Thierry *Syndico.*

Parisiis, ex Typographia ANDREÆ CRAMOISY, 1688.